

JOSÉ DECLERCK

DIE SCHRIFTEN DES JOHANNES VON DAMASKOS

VIII / 7

PATRISTISCHE TEXTE UND STUDIEN

IM AUFTRAG DER
PATRISTISCHEN KOMMISSION
DER AKADEMIEN DER WISSENSCHAFTEN
IN DER BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND

HERAUSGEGEBEN VON
HANNS CHRISTOF BRENNECKE UND
EKKEHARD MÜHLENBERG

BAND 77

De Gruyter

DIE SCHRIFTEN DES
JOHANNES VON DAMASKOS

HERAUSGEGEBEN VON DER
BAYERISCHEN AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN

VIII / 7

Iohannis monachi (VII saeculo ineunte)

Sacra

olim Iohanni Damasceno attributa

Liber II. *De rerum humanarum natura et statu.*

Zweite Rezension. Zweiter Halbband.

Z-Ω (*II²1593–2907)

BESORGT VON
JOSÉ DECLERCK

De Gruyter

Das Vorhaben *Die Schriften des Johannes von Damaskos* wird im Rahmen des Akademienprogramms von der Bundesrepublik Deutschland und vom Freistaat Bayern gefördert.

ISBN 978-3-11-055581-3
e-ISBN 978-3-11-055673-5
ISSN 0553-4003

Library of Congress Control Number: 2018951313

Bibliografische Information der Deutschen Nationalbibliothek

Die Deutsche Nationalbibliothek verzeichnet diese Publikation in der Deutschen Nationalbibliografie; detaillierte bibliografische Daten sind im Internet über <http://dnb.dnb.de> abrufbar.

© 2018 Walter de Gruyter GmbH, Berlin/Boston
Druck und Bindung: CPI books GmbH, Leck

www.degruyter.com

Inhaltsverzeichnis

Sigel der Textzeugen.....	VIII
Abkürzungen in den Apparaten.....	IX
Editionstext <i>Sacra II</i> ¹	
Στοιχείον (Ζ) Η.....	731
Στοιχείον Θ.....	737
Στοιχείον Ι.....	750
Στοιχείον Κ.....	767
Στοιχείον Λ.....	828
Στοιχείον Μ.....	848
Στοιχείον Ν.....	881
Στοιχείον Ξ.....	894
Στοιχείον Ο.....	901
Στοιχείον Π.....	953
Στοιχείον Ρ.....	1060
Στοιχείον Σ.....	1066
Στοιχείον Τ.....	1152
Στοιχείον Υ.....	1170
Στοιχείον Φ.....	1206
Στοιχείον Χ.....	1241
Στοιχείον Ψ.....	1253
Στοιχείον Ω.....	1270

TEXTUS

IOHANNIS MONACHI

SACRA

Liber II. Recensio altera

Z-Ω

Sigel der Textzeugen

Im kritischen Apparat der Titloi bezeichnet ein hochgestelltes „pin“ hinter einem Siglum das Inhaltsverzeichnis, ein hochgestellte „txt“ den Text; ohne Zusatz bezeichnet das Siglum die Übereinstimmung von Inhaltsverzeichnis und Text (z.B.: R^{pin}, R^{txt}, R = R^{pin et txt})

- T Thessaloniki, *Μονή Βλατάδων*, 9 (10. Jh.)
- H^{I-III} Jerusalem, *Πατριαρχική Βιβλιοθήκη*, Παναγίου Τάφου 15 (11. Jh.)
- A^{I-III} Athen, *Ἐθνική Βιβλιοθήκη τῆς Ἑλλάδος*, Μετόχιον τοῦ Παναγίου Τάφου 274 (14. Jh.)
- R Berlin, *Staatsbibliothek zu Berlin–Preußischer Kulturbesitz*, Phill. 1450 (12. Jh.)
- L^a Florenz, *Biblioteca Medicea Laurenziana*, plut. VIII. 22, f. 1r–45v (14. Jh.)
- P Paris, *Bibliothèque nationale de France*, gr. 923 (9. Jh.)
- M Venedig, *Biblioteca Nazionale Marciana*, gr. 138 (10./11. Jh.)
- L^b Florenz, *Biblioteca Medicea Laurenziana*, plut. VIII. 22, f. 46r–73v (14. Jh.)
- Q³ Paris, *Bibliothèque nationale de France*, Coislin 20 (9. Jh.)
- V^W Wien, *Österreichische Nationalbibliothek*, Suppl. Gr. 178 (11. Jh.)
- E Modena, *Biblioteca Estense universitaria*, gr. 111 (II D 12) (12. Jh.)
- L^c Florenz, *Biblioteca Medicea Laurenziana*, plut. VIII. 22, f. 74r–189v (14. Jh.)
- K Vatikanstadt, *Bibliotheca Apostolica Vaticana*, Vat. gr. 1553 (II¹)
- V *Florilegium Vaticanum* (II¹)

Abkürzungen in den Apparaten

a. c.	ante correctionem	praem.	praemisit / -erunt
acc.	accentus	p. ras.	post rasuram
add.	addidit / -erunt	propt.	propter
addit.	addidamentum	resect.	resectus
adiunx.	adiunxit	s. a.	sine attributione ¹
ap.	apud	sc.	scilicet
app. crit.	apparatus criticus	scrips.	scripsit
a. ras.	ante rasuram	s. d.	sine distinctione ²
atrament.	atramentum	secund.	secundum
cancellav.	cancellavit	ser.	series
cap.	caput	s. l.	supra lineam
cf.	confer	spir.	spiritus
cod. / codd.	codex / codices	supplev.	supplevit
coniec.	coniecit / -erunt	text. / txt	textus
corr.	correctio	transpos.	transposuit / -erunt
correx.	correxit		
ed.	editio		
e. g.	exempli gratia		
eras.	erasit		
evanesc.	evanescens		
exspectav.	exspectaveris		
f.	folium		
hab.	habet		
ibid.	ibidem		
i.e.	id est		
interpunx.	interpunxit		
iterav.	iteravit		
l.	linea		
lac.	lacuna		
mg.	margo		
man. rec.	manus recens		
om.	omisit / -erunt		
p.	pagina		
p. c.	post correctionem		
pin	pinax		

---

¹ Eine Stelle ist von der vorhergehenden zwar getrennt, aber die Attribution fehlt.

² Eine Stelle ist von der vorhergehenden weder durch eine Attribution noch durch ein Zeichen noch durch einen Zwischenraum getrennt.

(Στοιχείον Ζ)

Στοιχείον Η

Τίτλος α' Περὶ ἡμέρας ἀγαθῆς καὶ ἑορταστικῆς.

Π¹ /
Κ cap. Η 1

*Π²1593 / Τ cap. Η 1, 1

Π¹1013 /
Κ cap. Η 1, 3

5 Ἀπὸ τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ·

Ἐν ἡμέρα ἀγαθωσύνης ζῆθι ἐν ἀγαθῶ.

*Π²1594 / Τ cap. Η 1, 2

Π¹1014 /
Κ cap. Η 1, 4

Σιράχ·

Ἐν ἡμέρα ἀγαθῆ ἀμνησία κακῶν.

---

6 *Π²1593 Eccle. 7, 14¹ (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 161)
(Wahl, *Sirach-Text*, p. 79)

9 *Π²1594 Sir. 11, 25¹

---

2 *Stoicheion* T^{txt} (239rA17) A^{III pin} R; *deest in* T^{pin (lac.)} H^{III A III txt}
(239rA22–24) R; *deest in* T^{pin (lac.)} H^{III A III} 5 – 6 *Π²1593 T cap. Η 1, 1 (239rA[24–
25]26–27); R cap. Η 1, 1; *deest in* H^{III} 8 – 9 *Π²1594 T cap. Η 1, 2 (239rA[28]29–
30); R cap. Η 1, 2; *deest in* H^{III}

---

1 (Στοιχείον Ζ) *in* *Π² Στοιχείον Ζ *non fuisse videtur; tituli duo* (α' Περὶ ζωῆς αἰω-
νίου *et* β' Περὶ τοῦ Ἐν μέσῳ δύο ζῶων γνωσθήσεται) *qui sub* Στοιχείον Ζ τοῦ γ'
βιβλίου *leguntur in* A^{III pin}, *FC attribuendi sunt* 2 H] ἦτα R, *add.* τοῦ τρίτου
βιβλίου A^{III pin}

---

*Π²1594 (a) R (b) Τῶν Παρομιῶν Τ

---

6 ἀγασύνης T^{a.c.}, ἀγαθοσύνης T^{p.c.} 9 ἀγαθῶν R

*II²1595 / T cap. H 1, 3II¹1012 /
K cap. H 1, 2

Δαυΐδ ἐν ψαλμῶ ριζ΄.

Αὕτη ἡ ἡμέρα, ἣν ἐποίησεν ὁ κύριος,
ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ.

*II²1596 / T cap. H 1, 4II¹1015 /
K cap. H 1, 5

5

Τοῦ Σιράχ·

Μὴ ἀφυστερήσης ἀπὸ ἀγαθῆς ἡμέρας.

*II²1597 / T cap. H 1, 5

Τοῦ ἀγίου Γρηγορίου τοῦ θεολόγου, ἐκ τοῦ εἰς τὸ Πάσχα καὶ εἰς
τὴν βραδυτῆτα·

10

Ἀναστάσεως ἡμέρα, καὶ ἡ ἀρχὴ δεξιᾶ, καὶ λαμπρυνθῶμεν τῇ πα-
νηγύρει, καὶ ἀλλήλους περιπτυξώμεθα. *Εἴπωμεν, Ἄδελφοί, καὶ τοῖς
μισοῦσιν ἡμᾶς, μὴ ὅτι τοῖς διὰ ἀγάπην τι πεπονηκόσιν ἢ πεπονθό-
σιν· συγχωρήσωμεν πάντα τῇ ἀναστάσει.*

<*II²suppl. 10 / R cap. H 1, 4>

15

---

12 – 13 Is. 66, 5 15 *II²suppl. 10 cf. *Sacra. Liber II. Supplementum* (Band VIII/8)

---

3 – 4 *II²1595 Ps. 117, 24¹⁻²   7 *II²1596 Sir. 14, 14¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 86)

---

11 – 14 *II²1597 GREGORIUS NAZIANZENUS, *In S. Pascha et in tarditatem* (Orat. 1),
1, 1–5 (ed. Bernardi, p. 72)

---

2 – 4 *II²1595 T cap. H 1, 3 (239rA[30–31]32–239rB1); *deest in H^{III} R*   6 – 7

---

*II²1596 T cap. H 1, 4 (239rB[1]2–3); *deest in H^{III} R*   9 – 14 *II²1597 T cap. H 1, 5
(239rB[5–7]8–19); R cap. H 1, 3; *deest in H^{III}*

---

*II²1595 ριζ΄] *scripsi*, ρζι΄ T   *II²1597 (a) T   (b) Τοῦ Θεολόγου, ἐκ τοῦ εἰς τὴν
βραδυτῆτα R

---

11 δεξιᾶ T   12 περιπτυξόμεθα T   13 ὑμᾶς T   13 – 14 μὴ – πεπονθόσιν] *om.* R

Τίτλος β' Περὶ ἡμέρας σκληρᾶς καὶ θλιβερᾶς, καὶ ὅτι χρῆ ἐκκλίνειν καὶ παραφυλάττεσθαι.

Π' /
Κ cap. Η 2

*Π²1598 / Τ cap. Η 2, 1

Ἄμωσ προφήτου·

- 5 Οὐαὶ οἱ ἐπιθυμοῦντες τὴν ἡμέραν κυρίου· ἵνατί αὕτη ὑμῖν ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου; Καὶ αὕτη ἐστὶν σκότος καὶ οὐ φῶς, ὃν τρόπον ἐὰν φύγη ἄνθρωπος ἐκ προσώπου λέοντος, καὶ ἐμπέση αὐτῷ ἄρκος, καὶ εἰσπηδήσῃ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἀπερ<ε>ίση τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν τοίχον, καὶ δάκῃ αὐτὸν ὄφις. Οὐχὶ σκότος ἡ ἡμέρα
10 κυρίου καὶ οὐ φῶς, καὶ γνώφος οὐκ ἔχων φέγγος;

*Π²1599 / Τ cap. Η 2, 2

Ἡσαΐου προφήτου·

- Βάδιζε, λαός μου, εἴσελθε εἰς τὸ ταμιεῖον σου, ἀπόκλεισον τὴν θύραν σου, ἀποκρύβῃθι μικρόν, ὅσον ὅσον, ἕως ἂν παρέλθῃ ἡ
15 ὀργὴ κυρίου.

5 – 10 *Π²1598 Am. 5, 18–20 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 187–189)

13 – 15

*Π²1599 Is. 26, 20 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 351)

1 – 2 Titlos T^{txt} (239rB21–24) R; *deest in* T^{pin} (lac.) H^{III}A^{III}txt 4 – 10 *Π²1598 T cap. Η 2, 1 (239rB[25]26–239vA7); *deest in* H^{III}R 12 – 15 *Π²1599 T cap. Η 2, 2 (239vA[7]8–14); R cap. Η 2, 1; *deest in* H^{III}

1 Τίτλος] *om.* R^{pin} A^{III}pin β'] *non liquet in* A^{III}pin (α' *secund. ser.*) 1 – 2 καὶ² – παραφυλάττεσθαι] *om.* R^{pin} 1 καὶ²] *om.* R^{txt}

*Π²1598 προφήτου] *scripsi*, προφήτης Τ *Π²1599 ἡσαΐου Τ προφήτου] *om.* R

8 εἰσπηδήσῃ] *scripsi*, εἰσπηδήσει Τ ἀπερείση] *scripsi*, ἀπερίσει Τ 13 ταμίον σου Τ 15 κυρίου] *praem.* τοῦ Τ

*II²1600 / T cap. H 2, 3

<***>

Οὐαὶ τοῖς ἀθετοῦσιν, οἱ ἀθετοῦντες τὸν νόμον· φόβος καὶ βόθυ-
 νος καὶ παγὶς ἐφ’ ὑμᾶς, τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἔσται ὁ
 φεύγων τὸν φόβον, ἐμπεσεῖται εἰς τὸν βόθυνον, ὁ δὲ ἐκβαίνων ἐκ 5
 τοῦ βοθύνου ἀλώσεται εἰς τὴν παγίδα.

*II²1601 / T cap. H 2, 4II¹1017 /
K cap. H 2, 1

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἀπέστειλεν Ἐζεκίας πρὸς Ἡσαΐαν, λέγων· Δεήθητι κυρίου τοῦ θε-
 οῦ σου περὶ ἡμῶν, ὅτι ἡμέρα θλίψεως καὶ ὄνειδισμοῦ καὶ ἐλεγμοῦ 10
 καὶ ὀργῆς ἢ σήμερον ἡμέρα, ὅτι ἤκει ἡ ὠδὶν τῇ τικτούσῃ, ἰσχὺν δὲ
 οὐκ ἔχει τοῦ τεκεῖν.

*II²1602 / T cap. H 2, 5

Καὶ μεθ’ ἕτερα·

Ἐξῆλθεν ἄγγελος κυρίου καὶ ἀνεῖλεν ἐκ τῆς παρεμβολῆς τῶν Ἀσ- 15
 συρίων ἑκατὸν ὀγδοήκοντα πέντε χιλιάδας.

3 – 6 *II²1600 Is. 24, 16–18 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 343–344) 9 – 12 *II²1601
 Is. 37, 2–3 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 379–380) 15 – 16 *II²1602 Is. 37, 36 (deest
 apud Wahl, *Prophetenzitate*)

2 – 6 *II²1600 T cap. H 2, 3 (239vA15–25); R cap. H 2, 2; *deest in H^{III}* 8 – 12
 *II²1601 T cap. H 2, 4 (239vA[26]27–239vB2); R cap. H 2, 3; *deest in H^{III}* 14 – 16
 *II²1602 T cap. H 2, 5 (239vB[2]3–8); *deest in H^{III}* R

*II²1600 (a) s. a. T (b) s. d. R

4 ἐπὶ – γῆς] *scripsi* (LXX), ἐπὶ τὴν γῆν T, τὴν γῆν R 9 ἐζεκίας T 10 καὶ ἐλεγμοῦ]
 om. R 11 ἡμέρα] om. T^{a.c.} ἤκει] ἤρκει R

*II²1603 / T cap. H 2, 6

Τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ·

Μὴ εἴπῃς· Τί ἐγένετο,

ὅτι αἱ ἡμέραι αἱ πρότεροι ἦσαν ἀγαθαὶ ὑπὲρ ταύτας;

5 ὅτι οὐκ ἐν σοφίᾳ ἐπηρώτησας περὶ τούτου.

*II²1604 / T cap. H 2, 7

II¹1018 /
K cap. H 2, 2

Τοῦ Σιράχ·

Ἐν ἡμέρᾳ κακῶν οὐ μνησθήσεται ἀγαθῶν.

*II²1605 / T cap. H 2, 8

10 Δαυῖδ ἐν ψαλμῷ μθ'·

Θῦσον τῷ θεῷ θυσίαν αἰνέσεως,

καὶ ἀπόδος τῷ ὑψίστῳ τὰς εὐχὰς σου·

καὶ ἐπικάλεσαί με ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου,

καὶ ἐξελοῦμαί σε καὶ <δο>ξάσεις με.

3 – 5 *II²1603 Eccle. 7, 10¹⁻³ (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 161) 8 *II²1604 Sir. 11, 25²
(Wahl, *Sirach-Text*, p. 79) 11 – 14 *II²1605 Ps. 49, 14¹⁻¹⁵²

2 – 5 *II²1603 T cap. H 2, 6 (239vB[8]9–14); R cap. H 2, 4; *deest in H^{III}* 7 – 8
*II²1604 T cap. H 2, 7 (239vB[15]16–17); R cap. H 2, 5; *deest in H^{III}* 10 – 14
*II²1605 T cap. H 2, 8 (239vB[18]19–25); *deest in H^{III}* R (*vide autem lemma loci sequentis in R*)

*II²1604 Τοῦ] *om.* R

5 ἐπηρώτησας] *scripsi*, ἐπερώτησας T R 8 μνησθήσονται R ἀγαθόν T 14
δοξάσεις με] *scripsi* (LXX), ξάσεις με T

*II²1606 / T cap. H 2, 9

Ἐν ψαλμῷ ος’.

Ἐν ἡμέρα θλίψεώς μου τὸν θεὸν ἐξεζήτησα.

*II²1607 / T cap. H 2, 10

Ἐν ψαλμῷ ριζ’.

5

Ἐκ θλίψεως ἐπεκαλεσάμην τὸν κύριον,
καὶ ἐπήκουσέν μου εἰς πλατυσμόν.***II²1608 / T cap. H 2, 11**

Τῶν Παροιμιῶν·

Παραπορευομένης καταιγίδος, ἀφανίζεται ὁ ἀσεβής,
δίκαιος δὲ ἐκκλίνει σωζέται.

10

*II²1609 / T cap. H 2, 12

Τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου, κεφαλαίου μθ’.

Μὴ μεριμνήσητε εἰς τὴν αὔριον· ἡ γὰρ αὔριον τὰ ἑαυτῆς μεριμνή-
σει· ἀρ<κ>ετὸν τῆ ἡμέ<ρα> ἡ κακία αὐτῆς.

15

II¹1019 /
K cap. H 2, 3

3 *II²1606 Ps. 76, 3¹ 6 – 7 *II²1607 Ps. 117, 5¹⁻² 10 – 11 *II²1608 Prov. 10, 25¹⁻²
(Wahl, *Proverbien-Text*, p. 54) 14 – 15 *II²1609 Matth. 6, 34

2 – 3 *II²1606 T cap. H 2, 9 (239vB[26]27–28); R cap. H 2, 6; *deest in H^{III}* 5 – 7
*II²1607 T cap. H 2, 10 (239vB[29]30–33); R cap. H 2, 7; *deest in H^{III}* 9 – 11
*II²1608 T cap. H 2, 11 (239vB[33]34–240rA4); R cap. H 2, 8; *deest in H^{III}* 13 – 15
*II²1609 T cap. H 2, 12 (240rA[4]5–9); *deest in H^{III}* R

*II²1606 (a) T (b) Ψαλμοῦ μθ’ R (*cf. locum praecedentem*) *II²1607 (a) T ριζ’]
scripsi, ριζ’ *cod.* (b) Ψαλμοῦ ριζ’ R *II²1608 Τῶν] *om.* R

10 ἐμφανίζεται R 14 μεριμνήσητε] *scripsi* (II¹ *et* NT), μεριμνήσεται T 15 ἀρετὸν
T (κ *s. l. add. man. rec.*) ἡμέρα] *scripsi* (II¹ *et* NT), ἡμέ T

Στοιχείον Θ

Τίτλος α' Περὶ θρασέων καὶ ἀνδρείων.

*Π²1610 / T cap. Θ 1, 1

Ἰησοῦ τοῦ Ναυῖ.

- 5 Εἶπεν Χαλέβ πρὸς Ἰησοῦν· Ἴδου ἐγὼ εἰμι σήμερον υἱὸς πέντε καὶ ὀγδοήκοντα ἐτῶν· ἔτι εἰμὶ σήμερον ἰσχύων, ὡς ὅτε <ε>ἶδέν με Μωϋσῆς, ὡσαύτως ἰσχύω νῦν εἰς τὸν πόλεμον ἐξελθεῖν καὶ εἰσελθεῖν.

*Π²1611 / T cap. Θ 1, 2

10 Βασιλειῶν α'.

- Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις συνάγουσιν ἀλλόφυλοι τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν εἰς πόλεμον κατὰ τοῦ Ἰσραήλ, εἰς †σοχλῶ† τῆς Ἰουδαίας. Καὶ Σαοὺλ καὶ οἱ ἄνδρες Ἰσραήλ συνάγονται καὶ παρεμβάλλουσιν ἐν τῇ κοιλάδι, καὶ αὐτοὶ παρατάσσονται εἰς πόλεμον ἐξεναντίας
15 ἀλλοφύλων. Καὶ ἀλλόφυλοι ἴστανται ἐπὶ τοῦ ὄρους ἐντεῦθεν, καὶ

---

5 *Π²1610 Εἶπεν – Ἰησοῦν] cf. Ios. 14, 6 5 – 8 Ἴδου – εἰσελθεῖν] Ibid. 14, 10–11 (Wahl, *Josua-Text*, p. 20) 11 – 738, 13 *Π²1611 I Reg. 17, 1–8 (Wahl, *1 Samuel-Text*, p. 62–64)

---

1 **Stoicheion** T (f. 240vA mg. sup.) A^{III pin} R; *deest in* H^{III A} III^{txt} 2 **Titlos** T^{txt} (240vA1–3) A^{III pin} R (cf. *etiam* Π suppl. / PML^b cap. Θ 14^M titlos); *deest in* T^{pin} (lac.) H^{III A} III^{txt} 4 – 8 *Π²1610 T cap. Θ 1, 1 (240vA[3]5–13); *deest in* H^{III} R 10 – 738, 13 *Π²1611 T cap. Θ 1, 2 (240vA[13]14–240vB34); R cap. Θ 1, 4; *deest in* H^{III}

---

1 Θ] θῆτα R, *add.* τοῦ γ' βιβλίου A^{III pin} 2 Τ[τίλος] *om.* A^{III pin} α'] *propt. mg. resect. non liquet in* A^{III pin} (α' *secund. ser.*) θρασέων] θρασέων R^{txt}

---

*Π²1610 ἰησοῦ T ναυῖ T

---

5 ἰησοῦν T 6 *scripsi*, ἶδεν με T 7 ὡσαύτως] *scripsi* (LXX), ὡς οὕτως T 11 ἀλλόφυλοι] *praem.* οἱ R 12 †σοχλῶ†] *crucis apposui, sic* R, ὀχλῶ T, Σοκχώθ LXX ἰουδαίας T 14 κοιλάδι αὐτοὶ· καὶ R 15 – 738, 1 ἐπὶ – ἴσταται] *om.* R

Ἰσραὴλ ἴσταται ἐπὶ τοῦ ὄρους ἐντεῦθεν, καὶ ὁ αὐλῶν ἀναμέσον
 αὐτῶν. Καὶ ἐξῆλθεν ἀνὴρ δυνατὸς ἐκ τῆς παρατάξεως τῶν ἀλλο-
 φύλων, Γολιάθ ὄνομα αὐτῷ ἐκ Γέθ, ὕψος αὐτοῦ ἕξ πήχεων καὶ
 σπιθαμῆς· καὶ περικεφαλαίαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ θώρακα
 ἀλυσιδωτὸν αὐτὸς ἐνδεδικώς, καὶ ὁ σταθμὸς τοῦ δόρατος αὐτοῦ 5
 πέντε χιλιάδες σίκλων χαλκοῦ· καὶ κνημίδες χαλκαῖ ἐπάνω τῶν
 σκελῶν αὐτοῦ, καὶ ἀσπίς χαλκῆ ἀναμέσον τῶν ὤμων αὐτοῦ· καὶ ὁ
 κοντὸς αὐτοῦ ὡσεὶ μέσακλον ὑφαινόντων, καὶ ἡ λόγχη αὐτοῦ ἐ-
 ξακοσίων σίκλων σιδήρου· καὶ ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ προεπο-
 ρεύετο αὐτοῦ. Καὶ ἔστη, καὶ ἀνεβόησεν πρὸς τὴν παράταξιν Ἰσ- 10
 ραὴλ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί ἐκπορεύεσθε παρατάξασθαι <εἰς> πόλε-
 μον ἐξεναντίας ἡμῶν; Οὐκ ἐγὼ εἰμι ἀλλόφυλος καὶ ὑμεῖς Ἑβραῖοι
 τοῦ Σαοῦλ; Ἐκλέξασθε ἑαυτοῖς ἄνδρα καὶ καταβήτω <***>.

Πsuppl. 132 /
 PML^b cap.
 Θ 14^M, 6

<*II²suppl. 11–15 / R cap. Θ 1, 1–3; 5–6>

14 *II²suppl. 11–15 cf. *Sacra. Liber II. Supplementum* (Band VIII/8)

1 ὁ] s. l. T αὐλῶν R 2 παρατάξεως] παρεμβολῆς R 4–13 καὶ¹ – καταβήτω]
 om. R 4 περικεφαλαία LXX 8 κοντὸς] *forsan supplendum* τοῦ δόρατος (cf. LXX)
 10 ἔστη] *scripsi* (LXX), ἔστιν T 11 εἰς] *supplevi* (LXX), om. T 12 ἀλλόφυλος]
 ἀλλό T (φυλος *in mg. supplev. man. rec.*) ἑβραῖοι T 13 καταβήτω] *hic desinit* T
 (*lacuna inter f. 240 et 241*)

Τίτλος β' Περὶ θρασέων καὶ τολμηρῶν.

*II²1612 / R cap. Θ 2, 1

Παροιμιῶν·

5 Σοφὸς φοβηθεὶς ἐξέκλινεν ἀπὸ κακοῦ,
ὁ δὲ ἄφρων ἐν αὐτῷ πεποιθώς, μίγνυται ἀνόμῳ.

*II²1613 / R cap. Θ 2, 2

Τῶν αὐτῶν·

Πανοῦργος κακῶν ἐπερχομένων ἀπεκρύβη,
ἄφρονες δὲ ἐπελθόντες ζημίαν τίσουσιν.

10

*II²1614 / R cap. Θ 2, 3

Τῶν αὐτῶν·

Θρασκευάρδιος ἐμπεσεῖται εἰς κακά.

4 – 5 *II²1612 Prov. 14, 16¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 71) 8 – 9 *II²1613 Prov. 27, 12¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 132) 12 *II²1614 Prov. 13, 17¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 68)

1 Titlos R (185r12) A^{III pin} (cf. *etiam* II suppl. / PML^b cap. Θ 15^M titlos); *deest in* T^(lac.) H^{III} A^{III txt} 3 – 5 *II²1612 R cap. Θ 2, 1 (185r[12]13–14); *deest in* T^(lac.) H^{III} 7 – 9 *II²1613 R cap. Θ 2, 2 (185r[14]14–15); *deest in* T^(lac.) H^{III} 11 – 12 *II²1614 R cap. Θ 2, 3 (185r[15]15–16); *deest in* T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* R^{pin} A^{III pin}

5 ἐν αὐτῷ] *sic* R, ἑαυτῷ LXX

*II²1615 / R cap. Θ 2, 4

Ὡσηέ·

Ἦγάπησαν ἀτιμίαν ἐκ φρυάγματος αὐτῶν.

*II²1616 / R cap. Θ 2, 5

Ἄμβακούμ·

5

Ἐξεδίκησας μετὰ δυνάμεως τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν ἀμαρτωλῶν,
τοὺς πεποιθότας ἐπὶ τῇ ἀθθαδείᾳ αὐτῶν.***II²1617 / R cap. Θ 2, 6**

Σιράχ·

Ψυχὴ τολμηρὰ ἐξαρθήσεται.

10

*II²1618 / R cap. Θ 2, 7

Τοῦ αὐτοῦ·

Οὐαὶ ὁ λέγων ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· Τίς με κατάξει ἐπὶ τὴν γῆν;

3 *II²1615 Os. 4, 18 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 155)   **6 – 7** *II²1616 Hab. 3, 14
(codd. V II-86-407, ed. Ziegler, p. 274; Wahl, *Prophetenzitate*, p. 238 et 1108)   **10**
*II²1617 Sir. 19, 3² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 97)   **13** *II²1618 Sir., re vera Abd. 3
(Wahl, *Prophetenzitate*, p. 221)

2 – 3 *II²1615 R cap. Θ 2, 4 (185r[16]16); *deest in T^(lac.) H^{III}*   **5 – 7** *II²1616 R cap.
Θ 2, 5 (185r[16]17-18); *deest in T^(lac.) H^{III}*   **9 – 10** *II²1617 R cap. Θ 2, 6 (185r[18]
18); *deest in T^(lac.) H^{III}*   **12 – 13** *II²1618 R cap. Θ 2, 7 (185r[19]19); *deest in T^(lac.)*
H^{III}

*Π²1619 / R cap. Θ 2, 8

Τοῦ αὐτοῦ·

Μετὰ τολμηροῦ μὴ πορεύου ἐν ὁδῶ,
ἵνα μὴ βαρύνῃ τὰ κακά σου·

- 5 αὐτὸς γὰρ κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιήσει,
καὶ τῇ ἀφροσύνῃ αὐτοῦ συναπολῆ.

*Π²1620 / R cap. Θ 2, 9

Τοῦ αὐτοῦ·

Ὁ προπετὴς χεῖλεσι πτοήσει ἑαυτόν.

10

*Π²1621 / R cap. Θ 2, 10

Τοῦ Θεολόγου, ἐκ τοῦ α' στηλιτευτικοῦ·

Ποιεῖ περιβοήτους οὐ δεξιὰ πρᾶξις μόνον, ἀλλὰ καὶ κακία, νικῶσα
πονηρῶν εὐδοκίμησιν.

12 – 13 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 1.11./11. (ed. Ihm, p. 10–11)

3 – 6 *Π²1619 Sir. 8, 15¹⁻⁴ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 69) 9 *Π²1620 Sir., re vera Prov. 13, 3² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 65) 12 – 13 *Π²1621 GREGORIUS NAZIANZENUS, *Contra Iulianum imperatorem I (Orat. 4)*, 86, 23–25 (ed. Bernardi, p. 218)

2 – 6 *Π²1619 R cap. Θ 2, 8 (185r[20]20–21); *deest in* T^(lac.) H^{III} 8 – 9 *Π²1620 R cap. Θ 2, 9 (185r[21]22); *deest in* T^(lac.) H^{III} 11 – 13 *Π²1621 R cap. Θ 2, 10 (185r[22]23–24); *deest in* T^(lac.) H^{III}

6 συναπολῆ] *scripsi* (LXX), συναπολεῖ R

*II²1622 / R cap. Θ 2, 11

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἐνθα πλείων ὁ κίνδυνος, ὁμόσε χωρεῖν καὶ ὠθίξασθαι, ἀλλὰ μὴ κατέχεσθαι <***>.

---

3 – 4 *II²1622 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *Contra Iulianum imperatorem II* (Orat. 5), 8, 16–17 (ed. Bernardi, p. 306)

---

2 – 4 *II²1622 R cap. Θ 2, 11 (185r[24]24–25); *deest in* T^(lac.) H^{III}

---

4 κατέχεσθαι] θράσους (sc. ἐστὶν) *supplendum videtur* (cf. II suppl. et ed.)

**Τίτλος γ' Περί θεληματαρίων καὶ πεισματικῶν καὶ αὐταρέ-
σκων, ὅτι βαρὺ τὸ πάθος.**

*II²1623 / R cap. Θ 3, 1

Ἀπὸ τοῦ Δευτερονομίου·

- 5 Οὐ ποιήσετε πάντα, ἃ ὑμεῖς ποιεῖτε ὧδε σήμερον, ἕκαστος τὸ ἀρέ-
σκον ἐναντίον αὐτοῦ.

*II²1624 / R cap. Θ 3, 2

Παροιμιῶν·

Ὅδοι ἀφρόνων ὀρθαὶ ἐνώπιον αὐτῶν.

10

*II²1625 / R cap. Θ 3, 3

Τῶν αὐτῶν·

Οὐ χρεῖαν ἔχει σοφίας, ἐνδεὴς φρενῶν·
μᾶλλον γὰρ ἄγεται οἰκεία ἀφροσύνη.

12 – 13 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 53.6./60.6. (ed. Ihm, p. 853)

5 – 6 *II²1623 Deut. 12, 8 (Wahl, *Deuteronomium-Text*, p. 127) 9 *II²1624 Prov. 12, 15¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 63) 12 – 13 *II²1625 Prov. 18, 2¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 90)

1 – 2 **Titlos** R (185r25–26) A^{III pin} (cf. etiam II suppl. / PML^b cap. Θ 16^M titlos);
deest in T^(lac.) H^{III A} H^{III txt} 4 – 6 *II²1623 R cap. Θ 3, 1 (185r[26]27–28); *deest in*
T^(lac.) H^{III} 8 – 9 *II²1624 R cap. Θ 3, 2 (185r[28]28); *deest in* T^(lac.) H^{III} 11 – 13
*II²1625 R cap. Θ 3, 3 (185r[28]29); *deest in* T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* R^{pin} A^{III pin} γ'] *propt. mg. resect. non liquet in* A^{III pin} (γ' *secund.*
ser.) καί²] *om.* R 2 ὅτι – πάθος] *om.* R^{txt}

*II²1626 / R cap. Θ 3, 4

Ἡσαΐου·

Οὐαὶ οἱ συνετοὶ ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐνώπιον αὐτῶν ἐπιστήμονες.

*II²1627 / R cap. Θ 3, 5

Τοῦ αὐτοῦ·

5

Πάντες ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἐξηκολούθησαν, ἕκαστος κατὰ τὸ αὐτό.

*II²1628 / R cap. Θ 3, 6

Σιράχ·

Μὴ ἐξακολουθεῖ τῇ ψυχῇ σου καὶ τῇ ἰσχύϊ σου
πορεύεσθαι ἐν ἐπιθυμίαις καρδίας σου.

10

*II²1629 / R cap. Θ 3, 7

Τοῦ αὐτοῦ·

Μὴ ἐπάρῃς ἑαυτὸν ἐν βουλῇ ψυχῆς σου,
ἵνα μὴ διαρπαγῇ ὡς ταῦρος ἡ ψυχὴ σου·
καταφάγεται τὰ φύλλα σου, καὶ τοὺς καρπούς σου ἀπολέσεις,
καὶ ἀφήσεις σεαυτὸν ὡς ξύλον ξηρόν.

15

3 *II²1626 Is. 5, 21 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 307)   **6 – 7** *II²1627 Is. 56, 11
(Wahl, *Prophetenzitate*, p. 444)   **10 – 11** *II²1628 Sir. 5, 2¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p.
56)   **14 – 17** *II²1629 Sir. 6, 2¹⁻³ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 59)

2 – 3 *II²1626 R cap. Θ 3, 4 (185r[30]30); *deest in* T^(lac.) H^{III}   **5 – 7** *II²1627 R cap.
Θ 3, 5 (185r[30]31); *deest in* T^(lac.) H^{III}   **9 – 11** *II²1628 R cap. Θ 3, 6 (185r[31]32–
33); *deest in* T^(lac.) H^{III}   **13 – 17** *II²1629 R cap. Θ 3, 7 (185r[33]33–35); *deest in*
T^(lac.) H^{III}

11 καρδίας σου] *scripsi* (LXX), καρδίας σου R   **16** φύλλα] *sic acc.* R

*Π²1630 / R cap. Θ 3, 8

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου, εἰς τὸν Ἡσαΐαν·

Πεφύκαμεν, οἱ ἄνθρωποι, ἅπερ ἄν ἐλώμεθα ἐκόντες, κἂν ἐπίπονα ἦ, καταδέχεσθαι.

5

*Π²1631 / R cap. Θ 3, 9

Τοῦ Θεολόγου·

<***> εὐκόλον πρὸς ἀπάτην τὸ πρὸς ἡδονὴν ἅπαν <***>.

*Π²1632 / R cap. Θ 3, 10

Φίλωνος·

- 10 Οὐ ποιήσετε, φησὶν ὁ Νομοθέτης, πάντα, ὅσα ὑμεῖς ποιεῖτε ὧδε σήμερον, ἕκαστος τὸ εὐάρεστον ἐναντίον αὐτοῦ, μονονουχὶ βοῶν ὅτι πάντα τὰ κακὰ ἢ φιλαυτία δημιουργεῖ, ἦν ὡς ἀνίερον ἐκθυτέον τῆς διανοίας.

---

10 – 11 Deut. 12, 8

3 – 4 *Π²1630 (Ps.-)BASILIUS CAESARIENSIS, *Enarratio in prophetam Isaiam*, VI, 184 (PG 30, 429, 37–38) 7 *Π²1631 GREGORIUS NAZIANZENUS, *Contra Iulianum imperatorem II* (Orat. 5), 4, 1–2 (ed. Bernardi, p. 298) 10 – 13 *Π²1632 PHILO IUDAEUS, locus non repertus; Mangey 661.9; Harris 100.3; Roysse 176.63

2 – 4 *Π²1630 R cap. Θ 3, 8 (185r[35]36); *deest in T*^(lac.) H^{III} 6 – 7 *Π²1631 R cap. Θ 3, 9 (185r[37]37); *deest in T*^(lac.) H^{III} 9 – 13 *Π²1632 R cap. Θ 3, 10 (185r[37]37–40); *deest in T*^(lac.) H^{III}

7 εὐκόλον – ἅπαν] *initium finisque Gregorii sententiae omissa videntur (quae enim supersunt ad huius capituli titulum non spectant); forsan textus Gregorii ab Ἐπεὶ δὲ ταῦτα usque ad ἐταλαιπώρου (4, 1–4) allatus erat 12 ὅτι] ὁ R^{a.c.} 12 – 13 ἐκθυτέον] sic R^{ut} videtur (cf. *Π²381 / T cap. A 23, 15)*

Π¹ /
Κ cap. Θ 6

Τίτλος δ' Περὶ τοῦ μὴ θαρρῆσαι, μὴ δὲ ἐμπιστεῦσαι ἐκάστῳ τὰ καθ' ἑαυτούς.

Π¹1108 /
Κ cap. Θ 6, 1

*Π²1633 / R cap. Θ 4, 1

Μιχαίου·

Μὴ καταπιστεύσητε ἐν φίλοις, μὴ δὲ ἐλπίζετε ἐπὶ ἡγουμένοις, ἀπὸ 5
τῆς συγκοίτου σου φύλαξαι τοῦ ἀναθέσθαι αὐτῇ τί [ποιῶν]· διότι
υἱὸς ἀτιμάζει πατέρα, καὶ θυγάτηρ ἔσται ἐπὶ μητέρα αὐτῆς, νύμφη
ἐπὶ τὴν πενθερὰν αὐτῆς· ἐχθροὶ ἀνδρὸς οἱ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.

Π¹1109 /
Κ cap. Θ 6, 2

*Π²1634 / R cap. Θ 4, 2

Ἰερεμίου·

Ἐκαστος ἀπὸ τοῦ πλησίον φυλάξασθε, καὶ ἐπὶ ἀδελφοῖς ἑαυτῶν
μὴ πεποίθατε, ὅτι πᾶς ἀδελφὸς πτέρνη πτερνιεῖ, καὶ πᾶς φίλος
δολίως πορεύεται· ἕκαστος κατὰ τοῦ πλησίον καὶ τοῦ ἀδελφοῦ
αὐτοῦ παίζειτε. Ἀλήθειαν οὐ μὴ λαλήσουσι· μεμάθηκε γὰρ ἡ
γλῶσσα αὐτῶν λαλεῖν ψευδῆ. 15

5 – 8 *Π²1633 Mich. 7, 5–6 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 209–210) 11 – 15 *Π²1634
Ier. 9, 4–5 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 516–517)

1 – 2 **Titlos** R (185r41) A^{III pin}, *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III txt} 4 – 8 *Π²1633 R cap. Θ 4,
1 (185v[1]1–4); *deest in* T^(lac.) H^{III} 10 – 15 *Π²1634 R cap. Θ 4, 2 (185v[4]4–8);
deest in T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* A^{III pin} R^{pin} δ'] *propt. mg. resect. non liquet in* A^{III pin} (δ' *secund.*
ser.) 1 – 2 ἐμπιστεῦσαι – ἑαυτούς] ἐμπιστεῦσαι τινί, ὡς ἔτυχε (*cf.* PML^b cap. Θ 1
[Π¹ / Κ cap. Θ 6 titlos (c)]) A^{III pin}

6 ποιῶν] *delevi* (LXX) 7 ἔσται] *sic* R 8 αὐτοῦ] *scripsi* (LXX), αὐτῶν R 11 ἀδελ-
φοῖς] *scripsi* (LXX), ἀδελφῶν R

*II²1635 / R cap. Θ 4, 3

Παροιμιῶν·

Εἰς ὦτα ἄφρονος, μηδὲν λέγε.

*II²1636 / R cap. Θ 4, 4

5 Τῶν αὐτῶν·

Οὐ πάντα πᾶσιν ἐν πίστει εὐδοκιμεῖται.

*II²1637 / R cap. Θ 4, 5

II¹1110 /
K cap. Θ 6, 3

Σιράχ·

10 Παντὶ ἀνθρώπῳ μὴ ἔκφαινε καρδίαν σου,
καὶ μὴ ἀναφερέτω σοι χάριν.

*II²1638 / R cap. Θ 4, 6

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν σου διαχωρίσθητι,
καὶ ἀπὸ τῶν φίλων σου πρόσεχε.

3 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 15.3./3. (ed. Ihm, p. 356)

3 *II²1635 Prov. 23, 9¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 109) 6 *II²1636 Prov., re vera Sir. 41, 16³ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 161) 9 – 10 *II²1637 Sir. 8, 19¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 69) 13 – 14 *II²1638 Sir. 6, 13¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 60)

2 – 3 *II²1635 R cap. Θ 4, 3 (185v[8]8); *deest in* T^(lac.) H^{III} 5 – 6 *II²1636 R cap. Θ 4, 4 (185v[8]9); *deest in* T^(lac.) H^{III} 8 – 10 *II²1637 R cap. Θ 4, 5 (185v[9]9–10); *deest in* T^(lac.) H^{III} 12 – 14 *II²1638 R cap. Θ 4, 6 (185v[10]10–11); *deest in* T^(lac.) H^{III}

*II²1639 / R cap. Θ 4, 7

Τοῦ αὐτοῦ·

Μὴ πάντα ἄνθρωπον εἶσαγε εἰς τὸν οἶκόν σου·
πολλὰ γὰρ τὰ ἔνεδρα τοῦ διαβόλου.

Πέρδιξ θηρευτῆς ἐν καρτάλλῳ, οὕτω καρδία ὑπερηφάνου, 5
καὶ ὡς ὁ κατάσκοπος ἐπιβλέπει πτώσιν·

τὰ γὰρ ἀγαθὰ εἰς κακὰ μεταστρέφω ἐνεδρεύει.

Πρόσεχε ἀπὸ κακούργου – πονηρὰ γὰρ τεκταίνει –,
μήπως μῶμον εἰς τὸν αἰῶνα δῶ σοι.

Ἐνοίκισον ἀλλότριον, καὶ διαστρέψει σε ἐν ταραχῇ, 10
καὶ ἀπαλλοτριώσει <σε> τῶν ἰδίων σου.

*II²1640 / R cap. Θ 4, 8

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἀδελφῶ καὶ γυναικὶ καὶ φίλῳ

μὴ δῶς ἐξουσίαν ἐπὶ σέ ἐν ζωῇ σου, 15

καὶ μὴ δῶς ἑτέρῳ τὰ χρήματά σου,

ἵνα μὴ μεταμεληθῆς περὶ αὐτῶν.

Ἔως οὗ ζῆς καὶ πνοὴ ἐν σοί,

μὴ ἀλλάξης σεαυτὸν πάσῃ σαρκί·

κρεῖσσον γὰρ ἐστὶ τὰ τέκνα δεηθῆναι σοῦ 20

ἢ σέ ἐμβλέπειν εἰς χεῖρας υἰῶν σου.

Μὴ δῶς μῶμον ἐν τῇ δόξῃ σου.

Ἐν ἡμέρᾳ συντελείας ἡμερῶν ζωῆς σου

καὶ ἐν καιρῷ τελευτῆς διάδος κληρονομίαν σου.

3 – 7 *II²1639 Μὴ – ἐνεδρεύει] Sir. 11, 29¹–31¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 79) 8 – 11

Πρόσεχε – σου] Ibid. 11, 33¹–34² (Wahl, p. 79–80) 14 – 21 *II²1640 Ἀδελφῶ –

σου] Sir. 30, 28¹–30² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 120) 22 – 24 Μὴ – σου] Ibid. 30,

31²–32² (Wahl, p. 120)

2 – 11 *II²1639 R cap. Θ 4, 7 (185v[11]11–16); *deest in* T^(lac.) H^{III}

13 – 24

*II²1640 R cap. Θ 4, 8 (185v[16]17–22); *deest in* T^(lac.) H^{III}

8 τεκταίνει] *scripsi*, τεκτῆναι R 11 ἀπαλλοτριώσει σε] *scripsi* (cf. *II²2048 / PML^b
cap. O 1, 9 *et* LXX), ἀπαλλοτριώσαι R

*II²1641 / R cap. Θ 4, 9

Τοῦ αὐτοῦ·

Μὴ πιστεύσης τῷ ἐχθρῷ σου εἰς τὸν αἰῶνα·
 ὡς γὰρ ὁ χαλκὸς ἰοῦται, οὕτως καὶ ἡ πονηρία αὐτοῦ·
 5 καὶ ἐὰν ταπεινωθῇ καὶ πορεύεται συγκεκυφώς,
 ἐπίστησον τὴν ψυχὴν σου, καὶ φύλαξαι ἀπ' αὐτοῦ.

*II²1642 / R cap. Θ 4, 10

II¹1110 /
 K cap. Θ 6, 3

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἐνώπιον ἀλλοτρίου μὴ ποιήσης κρυπτόν·
 10 οὐ γὰρ οἶδας τί τέξεται.

3 – 6 *II²1641 Sir. 12, 10¹–11² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 81)   9 – 10 *II²1642 Sir. 8, 18¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 69)

2 – 6 *II²1641 R cap. Θ 4, 9 (185v[22]22–24); *deest in* T^(lac.) H^{III}   8 – 10 *II²1642 R cap. Θ 4, 10 (185v[24]25); *deest in* T^(lac.) H^{III}

5 πορεύεται] *sic* R

Στοιχείον Ι

Π¹/
Κ cap. I 2

Τίτλος α' Περὶ ἰσότητος, ὅτι ἡ ἰσότης φιλαδελφίας ἐστὶ μήτηρ καὶ τροφός, ἔν τε τοῖς πνευματικοῖς ἔν τε τοῖς σαρκικοῖς ἐκάστω τὰ πρὸς ἀξίαν νέμουσα.

<*Π²suppl. 16 / R cap. I 1, 1>

5

*Π²1643 / T cap. I 1, 1

<***>

<***> εἰς δικαίωμα τῷ Ἰσραὴλ ἕως τῆς σήμερον.

Π¹1170 /
Κ cap. I 2, 1

*Π²1644 / T cap. I 1, 2

Δαυῖδ ἐν ψαλμῷ ιζ'.

10

Μετὰ ὀσίου ὄσιος ἔση,
καὶ μετὰ ἀνδρὸς ἀθώου ἀθῶος ἔση,

---

5 *Π²suppl. 16 cf. *Sacra. Liber II. Supplementum* (Band VIII/8)

---

8 *Π²1643 I Reg. 30, 25 (Wahl, *1 Samuel-Text*, p. 80) 11 – 751, 2 *Π²1644 Ps. 17, 26¹–27²

---

1 **Stoicheion** A^{III pin} (16r16) R; *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III txt} 2 – 4 **Titlos** A^{III pin} (16r17–18) R (cf. PML^b cap. I 1 titlos [Π¹ / Κ cap. I 2 titlos (c)]); *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III txt} 7 – 8 *Π²1643 T cap. I 1, 1 (249rA1–2); *deest in* H^{III} R 10 – 751, 2 *Π²1644 T cap. I 1, 2 (249rA[2–3]4–9); R cap. I, 1, 2; *deest in* H^{III}

---

1 I] ἰῶτα R, *add.* τοῦ γ' βι^{βλ} A^{III pin} 2 Τίτλος] *om.* A^{III pin} α'] *propt. mg. resect. non liquet in* A^{III pin} (α' *secund. ser.*) 3 ἔν² – σαρκικοῖς] *om.* A^{III pin} 3 – 4 ἐκάστω – νέμουσα] *om.* R

---

*Π²1643 *lemma deest in* T (*lacuna inter f. 248 et 249*) *Π²1644 (a) T ιζ'] *scripsi*, ζι' T (b) Ψαλμοῦ ιζ' R

---

8 εἰς] *loci initium periit in* T (*lacuna inter f. 248 et 249*) στρεβλοῦ] ἕως R

12 – 751, 2 καὶ –

καὶ μετὰ ἐκλεκτοῦ ἐκλεκτὸς ἔση,
καὶ μετὰ στρεβλοῦ διαστρέψεις.

*Π²1645 / T cap. I 1, 3Π¹1171 /
K cap. I 2, 2

Τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου, κεφαλαίου <σκγ'>·

- 5 Εἶπεν ὁ κύριος· Ἀπόδοτε τὰ Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ θεοῦ
τῷ θεῷ.

*Π²1646 / T cap. I 1, 4Π¹1172 /
K cap. I 2, 3

Τοῦ Ἀποστόλου, ἐκ τῆς [εκ της] πρὸς Ῥωμαίους·

- 10 Ἀπόδοτε πᾶσιν τὰς ὀφειλάς, τῷ τὸν φόρον τὸν φόρον, τῷ τὸ τέ-
λος τὸ τέλος, τῷ τὴν τιμὴν τὴν τιμὴν, τῷ τὸν φόρον τὸν φόρον.

*Π²1647 / T cap. I 1, 5

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τῆς πρὸς Ἐφεσίους·

...ἐν σῶμα καὶ ἐν πνεῦμα, καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς
κλήσεως ὑμῶν.

5 – 6 *Π²1645 Matth. 22, 21 9 – 10 *Π²1646 Rom. 13, 7 13 – 14 *Π²1647 Eph.
4, 4

4 – 6 *Π²1645 T cap. I 1, 3 (249rA[9]10–12); *deest in* H^{III} R 8 – 10 *Π²1646 T
cap. I 1, 4 (249rA[12–13]14–19); *deest in* H^{III} R 12 – 14 *Π²1647 T cap. I 1, 5
(249rA[19–20]21–24); R cap. I 1, 3; *deest in* H^{III}

*Π²1645 σκγ'] *supplevi* (cf. Π¹1171 / K cap. I 2, 2) *Π²1646 εκ της] *delevi* *Π²1647
Τοῦ – τῆς] *om.* R εφεσίους T

9 ἀπόδωτε T τὸ] *s. l.* T 13 καί²] *om.* R 14 κλήσεως ὑμῶν] πίστεως ἡμῶν T

*II²1648 / T cap. I 1, 6

Τῶν Πράξεων·

Τῶν δὲ μαθητῶν ἦν ἡ καρδία καὶ ἡ ψυχὴ μία, καὶ οὐδεὶς τῶν ὑ-
παρχόντων ἔλεγεν τι ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινά, καὶ
τὰ κτήματα καὶ τὰς ὑπάρξεις ἐπίπρασκον, καὶ ἐμέριζον αὐτά, κα- 5
θότι ἂν τις χρεῖαν εἶχεν.

*II²1649 / T cap. I 1, 7

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου, ἐκ τῆς Ἑξαημέρου·

Δίκαιόν ἐστιν τοῖς γονεῦσιν [ἴνα], ὥσπερ ἐξ ἴσου μεταδεδώκασιν
ἐκάστῳ τῶν τέκνων τοῦ εἶναι, οὕτω καὶ τὰς πρὸς τὸ ζῆν ἀφορμὰς 10
ἴσως αὐτοῖς καὶ ὁμοτίμως παρέχειν.

II¹1173 /
K cap. I 2, 4

*II²1650 / T cap. I 1, 8

Τοῦ ἁγίου Κυρίλλου·

Οὐχ' ἀπλῶς ὁ ἀγωνοθέτης τοῖς ἐθέλουσι τῶν ἀθλητῶν τὰς ἐξαι-
ρέτους χαρίζεται τιμάς, ἀναλόγως δὲ μᾶλλον ταῖς τῶν ἀθλητῶν 15
εὐδοκιμήσεσι διανέμει τὰ γέρα.

3 – 4 *II²1648 Τῶν – κοινά] Act. 4, 32 4 – 6 καὶ – εἶχεν] Ibid. 2, 45 9 – 11
*II²1649 BASILIUS CAESARIENSIS, *Homiliae in Hexaemeron*, VIII, 6 (ed. Mendietta/
Rudberg, p. 138, 18–20) 14 – 16 *II²1650 CYRILLUS ALEXANDRINUS, *Contra Iulianum
imperatorem*, XII, locus non repertus (fr. 11, ed. Kinzig/Brüggemann, p. 768)

2 – 6 *II²1648 T cap. I 1, 6 (249rA[25]26–249rB1); R cap. I 1, 4; *deest in H^{III}*
8 – 11 *II²1649 T cap. I 1, 7 (249rB[2–3]4–11); R cap. I 1, 5; *deest in H^{III}* 13 – 16
*II²1650 T cap. I 1, 8 (249rB[12]13–20); R cap. I 1, 9; *deest in H^{III}*

*II²1648 Τῶν] *om.* R *II²1649 ἐκ] *om.* R *II²1650 Τοῦ ἁγίου] *om.* T

3 ἡ¹] *om.* R ἡ²] *om.* R οὐδεὶς] *add.* τί R 4 ἔλεγεν τι] ἔλεγεν R 5 κτήματα]
κτίσματα R 9 δίκαιον ἐστὶ R ἴνα] *delevi* (ed.) παρμεταδεδωκασην T^{a,c}, μετα-
δεδωκασην T^{p,c}. (*litteris* παρ-*erasis*), μετέδωκαν R 11 παρέχουσιν R 14 θέλουσι
R 16 γέρα] ἔργα R

*Π²1651 / T cap. I 1, 9

Φίλωνος, ἐκ τοῦ περὶ μέθης·

Ὡσπερ τῶν τελειοτάτων ἀγαθῶν τὸ ἰσόμετρον αἴτιον, οὕτω τῶν
 5 μεγίστων κακῶν ἀμετρία, τὸν ὠφελιμώτατον λύουσα θεσμὸν τῆς
 ἰσότητος.

*Π²1652 / T cap. I 1, 10

Τοῦ αὐτοῦ·

Τὸ ἄνισον λυπηρὸν καὶ διαστατικόν, ὥσπερ καὶ τὸ ἴσον ἄλυπον
 καὶ συνδετικὸν εἰς φιλίαν.

10

*Π²1653 / T cap. I 1, 11Π¹1174 /
K cap. I 2, 5

Τοῦ αὐτοῦ·

Τὸ νέμειν ἴσα τοῖς ἀνίσοις, τῆς μεγίστης ἐστὶν ἀδικίας.

*Π²1654 / T cap. I 1, 12Π¹1179 /
K cap. I 2, 10

Τοῦ αὐτοῦ·

15 Ἰσότης πηγῆ δικαιοσύνης.

3 – 5 *Π²1651 PHILO IUDAEUS, *De ebrietate II*, Fr. 7 (ed. Wendland, p. 24); Royse 179.124
 8 – 9 *Π²1652 PHILO IUDAEUS, *De ebrietate II*, Fr. 8 (ed. Wendland, p. 24); Royse 177.90
 12 *Π²1653 PHILO IUDAEUS, re vera CYRILLUS ALEXANDRINUS, *Contra Iulianum imperatorem*, XII (?), locus non repertus (fr. 12, ed. Kinzig/Brüg-
 gemann, p. 769) 15 *Π²1654 PHILO IUDAEUS, *Legatio ad Gaium*, 85 (ed. Reiter, p. 171, 18–19)

2 – 5 *Π²1651 T cap. I 1, 9 (249rB[21]22–28); R cap. I 1, 6; *deest in H^{III}* 7 – 9
 *Π²1652 T cap. I 1, 10 (249rB[29]30–33); R cap. I 1, 7; *deest in H^{III}* 11 – 12
 *Π²1653 T cap. I 1, 11 (249rB[33]34–249vA2); *deest in H^{III}* R 14 – 15 *Π²1654 T
 cap. I 1, 12 (249vA[2]3–4); *deest in H^{III}* R

*Π²1651 ἐκ – μέθης] *om.* R *Π²1652 αὐτοῦ] *add.* περὶ μέθης R

4 τῆς] *om.* R 8 ἴσον R 9 καὶ] *s. l.* T φιλίαν] ὠφέλειαν R

*II²1655 / T cap. I 1, 13

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τῶν ἐν Ἐξόδῳ ζητημάτων·

Τὸ εὖνομον καὶ τὸ ἴσον εἰρήνης σπέρματα καὶ σωτηρίας αἴτια καὶ τῆς εἰς ἅπαν διαμονῆς· ἀνισότης δὲ καὶ πλεονεξία ὀρημητήρια πολέμου καὶ λυτικά τῶν ὄντων.

5

II¹suppl. 321 /
V cap. I 4, 7

*II²1656 / T cap. I 1, 14

Ἰωσήπου·

Τὸ μηδένα ἀδικεῖν, ἀλλ' ἰσότητι τιμᾶν, ἰσχυρὰ δύναμις.

II¹1176 /
K cap. I 2, 7

*II²1657 / T cap. I 1, 15

Ἰσιδώρου τοῦ Πηλουσιώτου·

Πᾶν τὸ ἄνισον ἀγάπης ἀλλότριον.

10

3 – 5 *II²1655 PHILO IUDAEUS, *Quaestiones in Exodum*, II. 64 (ed. Petit, p. 274) 8
*II²1656 FLAVIUS IOSEPHUS, *Antiquitates Iudaicae*, XII, 291 (ed. Niese, III, p. 122, 15–16) 11 *II²1657 ISIDORUS PELUSIOTA, *Epistulae*, locus non repertus

2 – 5 *II²1655 T cap. I 1, 13 (249vA[4–5]6–13); R cap. I 1, 8; *deest in H^{III}* 7 – 8
*II²1656 T cap. I 1, 14 (249vA[14]15–17); *deest in H^{III}* R 10 – 11 *II²1657 T cap. I 1, 15 (249vA[18]19–20); R cap. I, 1, 10; *deest in H^{III}*

*II²1655 ἐκ – ζητημάτων] *om.* R *II²1656 ἰωσήπου T *II²1657 (a) T ἰσηδόρου *cod.* πιλουσιώτου *cod.* (b) Τοῦ ἀγίου Ἰσιδώρου R

3 ἴσον R σπέρμα R 4 ἅπαν] *ed. Petit (e Vat. gr. 379)*, ἅπαντα R, ἅπατα T 8
ἀλλ' – τιμᾶν] *desunt in ed.*

Τίτλος β' Περὶ ἱματισμοῦ καὶ ἐνδυμενίας, καὶ ὅτι οὐ δεῖ ἱματισμῶ πολυτελεῖ κεχρῆσθαι.

Π¹ /
K cap. I 3

*Π²1658 / T cap. I 2, 1

Π¹180 /
K cap. I 3, 1

Ἀπὸ τῆς Γενέσεως·

- 5 Ἐποίησεν ὁ θεὸς τῷ Ἀδὰμ καὶ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ χιτῶνας δερματίνους, καὶ ἐνέδυσεν αὐτούς.

*Π²1659 / T cap. I 2, 2

Σχόλιον·

- 10 Ἀντὶ τῶν περιζωμάτων δηλονότι, ὧν ἑαυτοῖς κατέρραψαν καὶ κατεσκεπάσαν τὰ εἰς ἀσχημοσύνην λογισθέντα αὐτοῖς μέλη τοῦ σώματος, οἱ δερματίνου ἐδόθησαν πρὸς σκέπην τῆς σαρκὸς καὶ ῥυθμὸν καταστάσεως βίου χιτῶνες, ἵνα μὴ ὡς τὰ κτήνη γυμνοὶ βιώσωσιν.

9 – 13 Ἀντὶ – βιώσωσιν] cf. *Scholion in Gen. 2, 21–24* (Π¹7 / K cap. A 1, 7) **9** περιζωμάτων] Gen. 3, 7 **12** χιτῶνες] *Ibid.* 3, 21

5 – 6 *Π²1658 Gen. 3, 21 **9 – 13 *Π²1659** *Scholion in Gen. 3, 21*

1 – 2 Titlos T^{txt} (249vA22–26) A^{III pin} R (cf. PML^b cap. I 2 titlos [Π¹ / K cap. I 3 titlos (c)]); *deest in* T^{pin (lac.)} H^{III A} III^{txt} **4 – 6 *Π²1658** T cap. I 2, 1 (249vA[26]27–30); R cap. I 2, 1; *deest in* H^{III} **8 – 13 *Π²1659** T cap. I 2, 2 (249vA[mg]31–249vB11); *deest in* H^{III} R

1 Τίτλος] *om.* A^{III pin} R^{pin} β'] *propt. mg. resect. non liquet in* A^{III pin} (β' *secund. ser.*) καὶ ἐνδυμενίας] *om.* R **2** κεχρῆσθαι] καὶ χρεῖσθαι T^{txt}, χρῆσθαι A^{III pin} p. c. ut videtur

*Π²1658 Ἀπὸ τῆς] *om.* R

5 καὶ – αὐτοῦ] *post* δερματίνους *transpos.* R **11** πρὸς σκέπην] *scripsi*, προσκέπην T

II¹1181 /
K cap. I 3, 2

*II²1660 / T cap. I 2, 3

Ἀπὸ τοῦ Λευϊτικοῦ·

Ἐνδύσεται ὁ ἱερεὺς χιτῶνα λινοῦν, καὶ περισκελὲς λινοῦν ἐνδύσεται περὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ.

II¹1183 /
K cap. I 3, 4

*II²1661 / T cap. I 2, 4

5

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἴμάτιον ἐκ δύο ὑφασμένον κίβδηλον οὐκ ἐπιβαλεῖς σεαυτῷ.

II¹1184 /
K cap. I 3, 5

*II²1662 / T cap. I 2, 5

Ἀπὸ τοῦ Δευτερονομίου·

Οὐκ ἔσται σκεύη ἀνδρὸς ἐπὶ γυναικί, οὐδὲ μὴ ἐνδύσεται ἀνήρ 10
στολὴν γυναικείαν, ὅτι βδέλυγμά ἐστιν κυρίῳ τῷ θεῷ σου πᾶς
ποιῶν ταῦτα.

II¹1185 /
K cap. I 3, 6

*II²1663 / T cap. I 2, 6

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ·

Οὐκ ἐνδύσῃ κίβδηλον, ἔρια καὶ λίνον ἐπιτοαυτό.

15

3 – 4 *II²1660 Lev. 6, 10 7 *II²1661 Lev. 19, 19 10 – 12 *II²1662 Deut. 22, 5
(Wahl, *Deuteronomium-Text*, p. 137) 15 *II²1663 Deut. 22, 11 (Wahl, *Deuteronomium-Text*, p. 138)

2 – 4 *II²1660 T cap. I 2, 3 (249vB[11]12–16); R cap. I 2, 2; *deest in H^{III}* 6 – 7
*II²1661 T cap. I 2, 4 (249vB[16]17–19); R cap. I 2, 3; *deest in H^{III}* 9 – 12 *II²1662
T cap. I 2, 5 (249vB[20]21–27); R cap. I 2, 4; *deest in H^{III}* 14 – 15 *II²1663 T cap. I
2, 6 (249vB[27]29–30); *deest in H^{III}* R

*II²1660 Ἀπὸ τοῦ] *om.* R *II²1661 (a) T (b) *s. d.* R *II²1662 Ἀπὸ τοῦ] *om.* R

7 ἐπιβαλλεῖς ἐαυτῷ T 11 βδέλυγμά ἐστιν] βδέλυγμα ἐστὶ R

*II²1664 / T cap. I 2, 7II¹1186 /
K cap. I 3, 7

Τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ·

Ἐν παντὶ καιρῷ ἔστωσαν τὰ ἱμάτιά σου λευκά.

*II²1665 / T cap. I 2, 8II¹1188 /
K cap. I 3, 9

5 Τοῦ Σιράχ·

Ἐν περιβολῇ ἱματίων μὴ καυχῆση.

<***II²suppl. 17 / R cap. I 2, 7**>II¹1187 /
K cap. I 3, 8***II²1666 / T cap. I 2, 9**II¹1189 /
K cap. I 3, 10

Τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου, κεφαλαίου θ'·

10 Εἶχεν δὲ ὁ Ἰωάννης τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμήλου, καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὄσφυν αὐτοῦ.

7 ***II²suppl. 17** cf. *Sacra. Liber II. Supplementum* (Band VIII/8)3 ***II²1664** Eccle. 9, 8¹ (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 166) 6 ***II²1665** Sir. 11, 4¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 76) 10 – 11 ***II²1666** Matth. 3, 42 – 3 ***II²1664** T cap. I 2, 7 (249vB[30]31–33); R cap. I 2, 5; *deest in H^{III}*

5 – 6

*II²1665 T cap. I 2, 8 (249vB[33]34–250rA1); R cap. I 2, 6; *deest in H^{III}*

9 – 11

*II²1666 T cap. I 2, 9 (250rA[1–2]3–7); *deest in H^{III}* R***II²1664** (a) T (b) Σιράχ, οὗ τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ R ***II²1665** Τοῦ] *om.* R

10 ἰωάννης T

*II²1667 / T cap. I 2, 10II¹1190 /
K cap. I 3, 11

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου, ἐκ τῶν κανονικῶν διατάξεων·

Τὸν σκοπὸν τῆς χρήσεως τοῦ ἐνδύματος ὑπέβαλεν ἡμῖν ὁ Ἀπόστολος διὰ μιᾶς λέξεως, εἰπὼν· Ἔχοντες δὲ διατροφὰς καὶ σκεπάσματα, τούτοις ἀρκεσθησόμεθα, ὡς τῆς σκέπης ἡμῶν προσδεομένων μόνης, οὐκέτι μέντοι καὶ τῆς ποικιλίας τοῦ ἀπ' αὐτῆς καλλωπισμοῦ, εἰς τὴν ἀπηγορευμένην περπερίαν ἐκπιπτόντων, ἵνα μὴ τι χεῖρον λέγω. Ταῦτα γὰρ ὕστερον ἐπεισῆχθη διὰ τῆς περιέργου ματαιοτεχνίας. Δηλοῖ δὲ καὶ ἡ πρώτη τῶν σκεπασμάτων χρήσις, ἦν αὐτὸς ὁ θεὸς τοῖς ἐπιδηθεῖσιν δέδωκεν· Ἐποίησεν γὰρ αὐτοῖς ὁ θεὸς χιτῶνας δερματίνους. Πρὸς γὰρ τὴν τῶν ἀσχημόνων ἐπικάλυψιν ἐξήρκει καὶ ἡ τοιαύτη τῶν χιτῶνων χρήσις. Ἐπειδὴ δὲ ἕτερος σκοπὸς συνεισέρχεται, τοῦ θάλπεσθαι διὰ τῶν σκεπασμάτων, ἀνάγκη ἀμφοτέρων ἐστοχασμένην τὴν χρῆσιν εἶναι, τοῦ τε περιστελλεῖν ἡμῶν τὰ ἀσχήμονα καὶ τοῦ ἀλεξήματα εἶναι πρὸς τὴν τῶν ἀέρων βλάβην.

*II²1668 / T cap. I 2, 11II¹1191 /
K cap. I 3, 12

Τοῦ αὐτοῦ·

Τῆς χρήσεως τὸ μέτρον ἢ ἀπαραίτητος ἀνάγκη τῆς χρείας· ἡ δὲ ὑπὲρ τὴν χρείαν, πλεονεξίας ἢ φιληδονίας ἢ κενοδοξίας ἔχει τὴν νόσον.

4 – 5 I Tim. 6, 8 10 – 11 Gen. 3, 21

3 – 16 *II²1667 BASILIUS CAESARIENSIS, *Asceticon magnum sive Quaestiones (regulae fusius tractatae)*, XXII, 2 (PG 31, 977, 33 – 980, 3) 19 – 21 *II²1668 BASILIUS CAESARIENSIS, *Asceticon magnum sive Quaestiones (regulae brevius tractatae)*, LXX (PG 31, 1132, 36–39)

2 – 16 *II²1667 T cap. I 2, 10 (250rA[8–9]10–250rB18); R cap. I 2, 8; *deest in H^{III}*
18 – 21 *II²1668 T cap. I 2, 11 (250rB18–25); R cap. I 2, 9; *deest in H^{III}*

*II²1667 ἐκ – διατάξεων] om. R *II²1668 (a) R (b) s. a. T

4 τροφὰς T 6 ἀπ'] παρ' R 7 περπερίαν R 9 ματεοτεχνίας T, ματαιοπονίας R 13 συνειέρχεται T 14 ἐστοχασμένην] *scripsi (ed.)*, ἐστοχασμενως T, ἐστοχασμένων R 15 ἀλεξήματα R 16 τῶν] *praem.* ἐκ T 19 μέτρον] σύμμετρον R ἡ²] εἰ T 20 καινοδοξίας T

*Π²1669 / T cap. I 2, 12Π¹1195 /
K cap. I 3, 16

Γρηγορίου τοῦ θεολόγου, ἐκ τοῦ εἰς τὰ Θεοφάνεια·

Μὴ ἐσθῆτι μαλακισθῶμεν ἀπαλῆ τε καὶ περιρεούση, καὶ ἥς τὸ κάλλιστον ἀχρηστία.

5

*Π²1670 / T cap. I 2, 13Π¹1193 /
K cap. I 3, 14

Τοῦ αὐτοῦ·

Σκοπὸς ἐσθῆτος εἷς, κάλυμμα εἶναι σαρκὸς πρὸς χειμῶνα καὶ θέρος αὔταρκες.

*Π²1671 / T cap. I 2, 14Π¹1196 /
K cap. I 3, 17

10 Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ εἰς τὴν ἀδελφὴν ἐπιταφίου·

Οὐ χρυσὸς ἐκείνη ἦν κόσμος, ἐν τέχνῃ πονηθεὶς εἰς κάλλους περιουσίαν, οὐ ξανθαὶ πλοκαμίδες, διαφαινόμεναί τε καὶ ὑποφαινόμεναί, καὶ βοστρύχων ἕλικες, σοφίσματα σκηνοποιούντων τὴν τιμίαν κεφαλὴν ἀτιμότατα, οὐκ ἐσθῆτος περιρρεούσης καὶ διαφανοῦς πολυτέλεια, οὐ λίθων αὐγαὶ καὶ χάριτες χρωρνύουσαι τὸν πλησίον ἀέρα καὶ τὰς μορφὰς περιλάμπουσαι, οὐ ζωγράφων τέχνη καὶ γοητεύματα καὶ τὸ εὖωνον κάλλος, ἀλλὰ τὴν ρέουσιν

15

3 – 4 *Π²1669 GREGORIUS NAZIANZENUS, *In Theophania* (Orat. 38), 5, 6–7 (ed. Moreschini, p. 110) 7 – 8 *Π²1670 GREGORIUS NAZIANZENUS, re vera BASILIUS CAESARIENSIS, *Epistulae*, II, 6, 10–12 (ed. Courtonne, I, p. 11) 11 – 17 *Π²1671 Οὐ – κάλλος] GREGORIUS NAZIANZENUS, *In laudem sororis Gorgoniae* (Orat. 8), 10, 5–13 (ed. Calvet-Sebasti, p. 264–266) 17 – 760, 2 ἀλλὰ – αἰσχύνεσθαι] IBID., 10, 23–25 (p. 266)

2 – 4 *Π²1669 T cap. I 2, 12 (250rB[25–26]27–30); R cap. I 2, 11; *deest in* H^{III}
6 – 8 *Π²1670 T cap. I 2, 13 (250rB[31]32–34); R cap. I 2, 10; *deest in* H^{III}
10 – 760, 2 *Π²1671 T cap. I 2, 14 (250vA[1–2]3–28); *deest in* H^{III} R

*Π²1669 (a) T θεφάνεια *cod.* (b) Τοῦ Θεολόγου, εἰς τὰ Θεοφάνεια (τ' θεοφάν *cod.*)
R

7 εἷς] εἰς R 14 περιρρεούσης T 15 χρωρνύουσαι] *scripsi*, χρορνύουσαι T, χρωρνύουσαι *ed.*

εὐμορφίαν ταῖς ἐπὶ θεάτρων καὶ τριόδων παρήκεν καὶ ὄσαις αἰσχύνη καὶ ὄνειδος τὸ αἰσχύνεσθαι.

II¹1197 /
K cap. I 3, 18

*II²1672 / T cap. I 2, 15

Κυρίλλου, ἐκ τοῦ κατὰ Ἰουλιανοῦ·

Τὸ εὐῖματεῖν μειρακιῶδες ἐστὶν μόνον, καὶ ἐν μόνῃ δοκῆσει τὸ ἦδὺ ἔχει, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς διαπαίξει. 5

II¹1198 /
K cap. I 3, 19

*II²1673 / T cap. I 2, 16

Κλήμεντος, ἐκ τοῦ ζ' Στρώματος·

Αἱ τῶν ἀναγκαίων κτήσεις οὐ τὴν ποιότητα βλαβερὰν ἔχουσιν, ἀλλὰ τὴν παρὰ τὸ μέτρον ποσότητα. 10

II¹1199 /
K cap. I 3, 20

*II²1674 / T cap. I 2, 17

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ β' Παιδαγωγοῦ·

Οὐ κατὰ πάντα σκορακιστέον τὴν χρῆσιν, ἀλλ' ὥσπερ φαρμάκῳ καὶ βοηθήματι χρηστέον τῷ μύρῳ.

5 – 6 *II²1672 CYRILLUS ALEXANDRINUS, *Contra Iulianum imperatorem*, XV, locus non repertus (fr. 33, ed. Kinzig/Brüggemann, p. 784) 9 – 10 *II²1673 CLEMENS ALEXANDRINUS, *Stromata*, VI. Cap. XII. 99, 6 (ed. Stählin/Früchtel/Treu, p. 481, 33 – 482, 1); Holl, n° 253 13 – 14 *II²1674 CLEMENS ALEXANDRINUS, *Paedagogus*, II. Cap. VIII. 68, 2 (ed. Stählin/Treu, p. 198, 10–11); Holl, n° 203

4 – 6 *II²1672 T cap. I 2, 15 (250vA[28–29]30–250vB1); R cap. I 2, 12; *deest in H^{III}* 8 – 10 *II²1673 T cap. I 2, 16 (250vB[1–2]3–7); R cap. I 2, 13; *deest in H^{III}* 12 – 14 *II²1674 T cap. I 2, 17 (250vB[8]9–14); *deest in H^{III}* R

*II²1672 (a) T Κυρίλλου] *scripsi*, κυριλλου *cod.* Ἰουλιανοῦ] *scripsi*, ἰουλιανου *cod.* (b) Τοῦ ἀγίου Κυρίλλου R *II²1673 ἐκ – Στρώματος] *om.* R

5 δοκῆσει] *add.* τὸ ἠδοκῆσει, *sed expunx.* T 6 διαπέζειν T 9 κτίσεις T 14 βωηθήματα T^{a.c.}, βωηθήματι T^{p.c.}

*Π²1675 / T cap. I 2, 18

Σχόλιον·

Δίελθε εἰς τὸ Κ στοιχεῖον τὸν Περὶ καλλωπιζομένων τίτλον, καὶ εὐρήσεις παραπλήσια.

---

3 Περὶ καλλωπιζομένων] cf. *Π²1737-1740 / R cap. K 5, 1-4

---

3 - 4 *Π²1675 *Scholion*

---

2 - 4 *Π²1675 T cap. I 2, 18 (250vB14-18); R cap. I 2, 4; *deest in H^{III}*

---

*Π²1675 (a) R (b) *s. a.* T (*ubi locus litteris uncialibus exaratus*)

---

3 Κ] κάππα R τὸν] τῶν T R^{a. c.} 3 - 4 καὶ - παραπλήσια] *om.* R

Τίτλος γ' Περὶ ἰατρῶν καὶ ἰατρείας.

*II²1676 / T cap. I 3, 1

Ἀπὸ τοῦ Ἰώβ·

Ὑμεῖς ἐστὲ ἰατροὶ ἄδικοι
καὶ ἰαταὶ κακῶν πάντες.

5

*II²1677 / T cap. I 3, 2

Τοῦ Σιράχ·

Τίμα ἰατρὸν πρὸς τὰς χρείας τῆς τιμῆς αὐτοῦ·
καὶ γὰρ αὐτὸν ἔκτισεν ὁ κύριος.

*II²1678 / T cap. I 3, 3

10

Τοῦ αὐτοῦ·

Παρὰ γὰρ ὑψίστου ἐστὶν ἴασις,
καὶ παρὰ βασιλέως λήψεται δόματα.

4 – 5 *II²1676 Iob 13, 4¹⁻² 8 – 9 *II²1677 Sir. 38, 1¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 149)
12 – 13 *II²1678 Sir. 38, 2¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 149)

1 Titlos T^{txt} (250vB20–21) A^{III pin} R; *deest in* T^{pin} (lac.) H^{III}A^{III txt} 3 – 5 *II²1676 T
cap. I 3, 1 (250vB[21]22–24); R cap. I 3, 1; *deest in* H^{III} 7 – 9 *II²1677 T cap. I 3, 2
(250vB[24]25–28); R cap. I 3, 2; *deest in* H^{III} 11 – 13 *II²1678 T cap. I 3, 3 (250vB
[29]30–32); R cap. I 3, 3; *deest in* H^{III}

1 Τ[ίτλος] *om.* A^{III pin} R^{pin} γ'] *propt. mg. resect. non liquet in* A^{III pin} (γ' *secund.*
ser.)

*II²1676 Ἀπὸ τοῦ] *om.* R ἰώβ T *II²1677 Τοῦ] *om.* R *II²1678 (a) T (b) *s. d.* R

4 ὑμεῖς ἔσται T 5 ἰάτε T 8 χρείας – τιμῆς] χεῖρας R 12 γὰρ] *om.* T ὑψίστου
ἐστὶν T 13 δῶμα R

*II²1679 / T cap. I 3, 4

<***>

Ἐπιστήμη ἰατροῦ ἀνυψώσει κεφαλὴν αὐτοῦ,
καὶ ἔναντι μεγιστάνων θαυμασθήσεται.

5

*II²1680 / T cap. I 3, 5

Τοῦ αὐτοῦ·

Κύριος ἐκ γῆς ἔκτισεν φάρμακα,
καὶ ἀνὴρ φρόνιμος οὐ προσοχθεῖ αὐτοῖς.
Οὐκ ἀπὸ ξύλου ἐγλυκάνθη ὕδωρ
10 εἰς τὸ γνωσθῆναι τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ;
Καὶ αὐτὸς ἔδωκεν τοῖς ἀνθρώποις ἐπιστήμην
ἐνδοξασθῆναι ἐν τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ·
ἐν αὐτοῖς ἐθεράπευσε καὶ ἦρε τὸν πόνον αὐτῶν.

*II²1681 / T cap. I 3, 6

15 Τοῦ αὐτοῦ·

Καὶ ἰατρῶ δὸς τόπον· καὶ γὰρ αὐτὸν ἔκτισεν ὁ κύριος·
μὴ ἀποστήτω σου· καὶ γὰρ αὐτοῦ χρεία.

3 – 4 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 43.4./50.4. (ed. Ihm, p. 755–756)

3 – 4 *II²1679 Sir. 38, 3^{1–2} (Wahl, *Sirach-Text*, p. 149) 7 – 13 *II²1680 Sir. 38, 4^{1–7} (Wahl, *Sirach-Text*, p. 149–150) 16 – 764, 4 *II²1681 Sir. 38, 12^{1–14} (Wahl, *Sirach-Text*, p. 150–151)

2 – 4 *II²1679 T cap. I 3, 4 (250vB33–251rA2); R cap. I 3, 4; *deest in H^{III}* 6 – 13
*II²1680 T cap. I 3, 5 (251rA[3]4–17); R cap. I 3, 5; *deest in H^{III}* 15 – 764, 4
*II²1681 T cap. I 3, 6 (251rA[17]18–29); R cap. I 3, 6; *deest in H^{III}*

*II²1679 (a) s. a. T (b) s. d. R *II²1680 (a) T (b) s. d. R *II²1681 (a) T (b) s. d. R

4 θαυμαστωθήσεται R 8 προσοχθη (-η *non liquet*) T 13 θεραπεῦσαι T ἦρε] ἄραι T 16 Καὶ] *om.* T 17 – 764, 1 χρεία – καιρὸς] *sic interpunxi (LXX)*, χρείαν (*sic*) ἔστι καιρὸς T, χρεία ἐστὶ· καιρὸς R

Ἔστι καιρὸς ὅτε καὶ ἐν χερσὶν αὐτῶν εὐοδία·
καὶ γὰρ καὶ αὐτοὶ κυρίου δεηθήσονται,
ἵνα εὐοδῶση αὐτοῖς ἀνάπαισιν
καὶ ἴασιν χάριν ἐμβιώσεως.

*II²1682 / T cap. I 3, 7

5

Τοῦ αὐτοῦ·

Ὁ ἁμαρτάνων ἔναντι τοῦ ποιήσαντος αὐτὸν
ἐμπεσεῖται εἰς χεῖρας ἱατροῦ.

*II²1683 / T cap. I 3, 8

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου, ἐκ τοῦ περὶ μέθης·

10

Οἱ τῶν σωματῶν θεραπευταὶ τοὺς μὲν ὑγιαίνοντας τοῖς προφυ-
λακτικοῖς βοηθήμασιν ἀσφαλιζονται, τοῖς δὲ κεκρατημένοις ὑπὸ
τοῦ πάθους οὐκ ἐγχειροῦσιν.

*II²1684 / T cap. I 3, 9

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ κατὰ τοκιζόντων·

15

Ἀνεπιστήμων ἱατρὸς πρὸς κάμνοντας εἰσιῶν, ἀντὶ τοῦ εἰς ὑγείαν

16 – 765, 2 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 43.6./50.6. (ed. Ihm, p. 756)

7 – 8 *II²1682 Sir. 38, 15¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 151) 11 – 13 *II²1683 BASILIUS CAESARIENSIS, *In ebriosos*, 2 (PG 31, 448, 25–28) 16 – 765, 2 *II²1684 BASILIUS CAESARIENSIS, *Contra fœneratores (Homilia II in Psalmum XIV)*, 1 (PG 29, 268, 18–20)

6 – 8 *II²1682 T cap. I 3, 7 (251rA[29]30–33); R cap. I 3, 7; *deest in H^{III}* 10 – 13 *II²1683 T cap. I 3, 8 ([251rA33–34]251rB1–8); *deest in H^{III}* R 15 – 765, 2 *II²1684 T cap. I 3, 9 (251rB[8–9]10–16); R cap. I 3, 8; *deest in H^{III}*

*II²1684 (a) T (b) Τοῦ ἁγίου Βασιλείου R

I εὐοδία R 8 ἱατρῶν R 12 τοῖς] *scripsi* (ed.), τοὺς T κεκρατημένοις] *scripsi* (ed.), κεκρατημένους T 16 ὑγίαν T

αὐτοὺς ἐπαναγαγεῖν, καὶ τὸ μικρὸν λείψανον τῆς δυνάμεως ἀφαιρεῖται.

*Π²1685 / T cap. I 3, 10

Τοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸν α΄ ψαλμόν·

- 5 Οἱ τῶν ἱατρῶν σοφοὶ τῶν φαρμάκων τὰ αὐστηρότερα πίνειν δίδοντες τοῖς κακοσίτοις, μέλιτι πολλακίς τὴν κύλικα περιχρῖουσιν.

*Π²1686 / T cap. I 3, 11

Τοῦ Χρυσοστόμου, ἐκ τῶν εἰς τὰς Πράξεις ὁμιλιῶν·

- 10 Ἰατρὸς δόκιμος ἐκεῖνος, ὅστις τοὺς καιροὺς τῶν βοηθημάτων ἐπίσταται καὶ ὡς ἔμπυχα τὰ εἰς ἴασιν προσάγει τοῖς κάμνουσιν.

*Π²1687 / T cap. I 3, 12

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ εἰς τὴν τεσσαράκοντα·

- 15 Οἶμαι τοὺς ἀρχαίους τῶν ἱατρῶν οὐχ' ἀπλῶς οὐδὲ ἀλόγως νομοθετῆσαι δημοσιεῦσθαι τὴν τῶν ποικίλων ἐργαλείων ἐπίδειξιν, ἴνα τοὺς ὑγιαίνοντας ἀσφαλιζῶνται, προδεικνύντες αὐτοῖς ὀπόσων ἀτακτοῦντες δεήσονται.

13 – 16 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 43.8./50.10. (ed. Ihm, p. 757–758)

5 – 6 *Π²1685 BASILIUS CAESARIENSIS, *Homilia in Psalmum I*, 1 (PG 29, 212, 23–25) 9 – 10 *Π²1686 IOHANNES CHRYSOSTOMUS, *In Acta apostolorum*, locus non repertus 13 – 16 *Π²1687 (Ps.-)IOHANNES CHRYSOSTOMUS, *Eclogae ex diversis homiliis*, XIII (*De adversa valetudine et medicis*) (PG 63, 655, 3–7); Haidacher 179 et 184–185.50

4 – 6 *Π²1685 T cap. I 3, 10 (251rB[16]17–22); *deest in* H^{III} R 8 – 10 *Π²1686 T cap. I 3, 11 (251rB[23–24]25–30); R cap. I 3, 9; *deest in* H^{III} 12 – 16 *Π²1687 T cap. I 3, 12 (251rB[30]31–251vA7); R cap. I 3, 10; *deest in* H^{III}

*Π²1686 ἐκ τῶν] *om.* R ὁμιλιῶν] *om.* R *Π²1687 ἐκ – τεσσαράκοντα] *om.* R

6 περιχρῖουσιν] *scripsi*, περιχρῖουσιν T 10 προσάγων T 15 ἀσφαλιζονται T

*II²1688 / T cap. I 3, 13

<***>

Τέλειον ἰατρὸν λέγομεν τὸν μηδὲν τῶν εἰς ὠφέλειαν ἀνηκόντων
καὶ θεραπείαν παραλείποντα.

*II²1689 / T cap. I 3, 14

5

Φίλωνος, ἐκ τοῦ β' τῶν ἐν Γενέσει ζητημάτων·

Ἄγαθὸς ἰατρὸς οὐ μίᾳ ἡμέρᾳ τῷ νοσοῦντι πάντα ἀθρόα τὰ ὑγιεινὰ
ἐπιφέρειν ἂν ἐθελήσειεν, <ε>ιδῶς [ὡς] βλάβην ἐργασόμενος
<μᾶλλον ἢ ὠφέλειαν>, ἀλλὰ διαμετρησάμενος τοὺς καιροὺς, ἐπι-
διανέμει τὰ σωτήρια, <καὶ> ἄλλοτε ἄλλα προστιθείς, πρᾶως ὕ- 10
γ<ε>ίαν ἐμποιεῖ.

---

3 – 4 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 43.11./50.13. (ed. Ihm, p. 759)

---

3 – 4 *II²1688 DIDYMUS ALEXANDRINUS, locus non repertus 7 – 11 *II²1689
PHILO IUDAEUS, re vera *Quaestiones in Exodum*, II. 25d (ed. Petit, p. 261)

---

2 – 4 *II²1688 T cap. I 3, 13 (251vA7–12); *deest in H^{III} R* 6 – 11 *II²1689 T cap. I
3, 14 (251vA[12–13]14–24); *deest in H^{III} R*

---

*II²1688 s. a. T

---

4 παραληπόντων T 7 μί[α] μίαι (*sic acc.*) T 8 ειδῶς] *scripsi*, ιδῶς T ὡς] *delevi*
(*cf.* *II²809 / R cap. Δ 3, 4 *et ed.*) 9 μᾶλλον – ὠφέλειαν] *supplevi* (*cf.* *II²809 / R
cap. Δ 3, 4 *et ed.*), *om.* T διαμετρισάμενος T 10 καὶ] *supplevi* (*cf.* *II²809 / R cap.
Δ 3, 4 *et ed.*), *om.* T 10 – 11 ὑγείαν] *scripsi*, ὑγίαν T

Στοιχεῖον Κ

Τίτλος α' Περὶ τοῦ κόσμου καὶ τῆς παρὰ θεοῦ γενομένης παγκάλου καὶ ποικίλης κτίσεως αὐτοῦ, καὶ ὅτι οὐδὲν αὐτόματον ἢ αὐτοσχέδιον ἐν αὐτῷ, οὔτε ἐν ὄρατοῖς, οὔτε ἐν ἀοράτοις.

5

*Π²1690 / R cap. K 1, 1

Γενέσεως·

Καὶ συνετελέσθη ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ καὶ πᾶς ὁ κόσμος αὐτῶν. Καὶ εἶδεν ὁ θεὸς πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ ἰδοὺ καλὰ λίαν.

*Π²1691 / R cap. K 1, 2

10 Ψαλμοῦ κγ'·

Τοῦ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς
ἔως
ἠτοίμασεν αὐτήν.

---

7 *Π²1690 Καὶ – αὐτῶν] Gen. 2, 1   7 – 8 Καὶ – λίαν] Ibid. 1, 31   11 – 13
*Π²1691 Ps. 23, 1²–2¹

---

1 **Stoicheion** R^{txt} (192r34) R^{pin} A^{III pin}; *deest in* T^(lac.) H^{III A^{III txt}}   2 – 4 **Titlos** R
(192r34–36) A^{III pin} (*cf. etiam* Π suppl. / PML^b cap. K 13^M titlos); *deest in* T^(lac.)
H^{III A^{III txt}}   6 – 8 *Π²1690 R cap. K 1, 1 (192r[36]37–38); *deest in* T^(lac.) H^{III}
10 – 13 *Π²1691 R cap. K 1, 2 (192r[38]38–39); *deest in* T^(lac.) H^{III}

---

1 Κ] κάππα R^{pin}, κάπα R^{txt}, *add.* τοῦ γ' βιβλίου A^{III pin}   2 Τίτλος] *om.* A^{III pin} α']
iteran. R^{pin} τοῦ] *om.* A^{III pin} θεοῦ] *praem.* τοῦ R^{txt}   2 – 3 παγκάλου R   3
αὐτοῦ] *om.* R^{txt}   4 ὄρατοῖς] ἀοράτοις A^{III pin}   ἀοράτοις] ὄρατοῖς A^{III pin}

*II²1692 / R cap. K 1, 3

Ψαλμοῦ λβ'.

Τῶ λόγῳ κυρίου οἱ οὐρανοὶ ἔστερεώθησαν
ἕως
αὐτὸς ἐνετείλατο καὶ ἐκτίσθησαν.

5

*II²1693 / R cap. K 1, 4

Ψαλμοῦ ογ'.

Ὁ δὲ θεὸς βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰώνων,
εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς
ἕως
θέρος καὶ ἔαρ, σὺ ἔπλασας αὐτά.

10

*II²1694 / R cap. K 1, 5

Ψαλμοῦ ρμη'.

Αἰνεῖτε τὸν κύριον ἐκ τῶν οὐρανῶν
ἕως
πρόσταγμα ἔθετο, καὶ οὐ παρελεύσεται.

15

*II²1695 / R cap. K 1, 6

Παροιμιῶν.

Ὁ θεὸς τῇ σοφίᾳ ἐθεμελίωσε τὴν γῆν,
ἠτοίμασεν οὐρανοὺς ἐν φρονήσει.

20

3 – 5 *II²1692 Ps. 32, 6¹–9² 8 – 11 *II²1693 Ps. 73, 12¹–17² 14 – 16 *II²1694 Ps. 148, 1²–6² 19 – 769, 2 *II²1695 Prov. 3, 19¹–20² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 29)

2 – 5 *II²1692 R cap. K 1, 3 (192r[39]39–40); *deest in* T^(lac.) H^{III} 7 – 11 *II²1693 R cap. K 1, 4 (192r[40]40–192v1); *deest in* T^(lac.) H^{III} 13 – 16 *II²1694 R cap. K 1, 5 (192v[1]1–2); *deest in* T^(lac.) H^{III} 18 – 769, 2 *II²1695 R cap. K 1, 6 (192v[2]2–4); *deest in* T^(lac.) H^{III}

ἐν αἰσθήσει αὐτοῦ ἄβυσσοι ἐρράγησαν,
νέφη δὲ ἐρρῆ δρόσου.

*Π²1696 / R cap. K 1, 7

Τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ·

- 5 Οὐκ ἔστι πᾶν πρόσφατον ὑπὸ τὸν ἥλιον.
Ὅς λαλήσει καὶ ἐρεῖ· Ἴδε, τοῦτο καινὸν ἐστιν,
ἥδη γέγονεν ἐν τοῖς αἰώσι
τοῖς ἔμπροσθεν ἡμῶν.

*Π²1697 / R cap. K 1, 8

- 10 Ὡσηέ·

Ἐγὼ κύριος ὁ θεός σου, ὁ στερεῶν οὐρανὸν καὶ <***> στρατιὰν
τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οὐ παρέδειξά σοι αὐτὰ τοῦ πορεύεσθαι ὀπίσω
αὐτῶν.

*Π²1698 / R cap. K 1, 9

- 15 Ἡσαΐου·

Ἐγὼ κύριος συντελῶν πάντα· ἐξέτεινα τὸν οὐρανὸν μόνος, ἐστε-
ρέωσα τὴν γῆν. Οὐκ εἰς κενὸν ἐποίησα αὐτήν, ἀλλὰ κατοικεῖσθαι
ἔπλασα αὐτήν.

5 – 8 *Π²1696 Eccle. 1, 9³–10³ (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 147–148) 11 – 13 *Π²1697
Os. 13, 4 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 174) 16 – 17 *Π²1698 Ἐγὼ – γῆν] Is. 44, 24
(Wahl, *Prophetenzitate*, p. 404–405) 17 – 18 Οὐκ – αὐτήν] Ibid. 45, 18 (Wahl, p.
407)

4 – 8 *Π²1696 R cap. K 1, 7 (192v[4]4–6); *deest in* T^(lac.) H^{III} 10 – 13 *Π²1697 R
cap. K 1, 8 (192v[6]6–7); *deest in* T^(lac.) H^{III} 15 – 18 *Π²1698 R cap. K 1, 9 (192v
[8]8–9); *deest in* T^(lac.) H^{III}

2 ἐρρῆει R 11 *post* καὶ *quaedam excidisse puto* (cf. LXX)

*II²1699 / R cap. K 1, 10

Ἰερεμίου·

Κύριος ποιῶν γῆν, ἐτοιμάζων τὴν οἰκουμένην ἐν τῇ σοφίᾳ αὐ-
τοῦ...

*II²1700 / R cap. K 1, 11

5

Σιράχ·

Ἀρχὴ παντὸς ἔργου λόγος,
καὶ πρὸ πάσης πράξεως, βουλή.

*II²1701 / R cap. K 1, 12

Σχόλιον·

10

Σύζευξον ταῦτα τοῖς Φίλωνος κατωτέρω εἰρημένοις, καὶ ἴδε συμ-
φωνίαν ἑκατέρους πρὸς τὰ ἡμέτερα, ὅτι ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ θεὸς λόγος,
καὶ πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο.

*II²1702 / R cap. K 1, 13

Τοῦ αὐτοῦ·

15

Τὰ ἔργα κυρίου πάντα ἀγαθά,
καὶ πᾶσαν χρεῖαν ἐν ὥρᾳ αὐτῆς χορηγήσει,

11 κατωτέρω] cf. *II²1726–1727 / R cap. K 1, 15–16 **12** Ioh. 1, 1 **13** Ibid. 1, 3

3 – 4 *II²1699 Ier. 28, 15 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 556) **7 – 8** *II²1700 Sir. 37, 16¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 147–148) **11 – 13** *II²1701 *Scholion in Gen. 2, 1 et 1, 31; Ps. 23, 1²⁻², 32, 6¹⁻⁹, 73, 12¹⁻¹⁷ et 148, 1²⁻⁶; Prov. 3, 19¹⁻²⁰; Eccle. 1, 9³⁻¹⁰; Os. 13, 4; Is. 44, 24 et 45, 18; Ier. 28, 15; Sir. 37, 16¹⁻² **16 – 771, 2** *II²1702 Sir. 39, 33¹⁻³⁴ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 156)*

2 – 4 *II²1699 R cap. K 1, 10 (192v[10]10); *deest in T*^(lac.) H^{III} **6 – 8** *II²1700 R cap. K 1, 11 (192v[10]11); *deest in T*^(lac.) H^{III} **10 – 13** *II²1701 R cap. K 1, 12 (192v [11]12–14); *deest in T*^(lac.) H^{III} **15 – 771, 2** *II²1702 R cap. K 1, 13 (192v[14]14–16); *deest in T*^(lac.) H^{III}

καὶ οὐκ ἔστιν εἰπεῖν· Τοῦτο τούτου πονηρότερον· πάντα γὰρ ἐν καιρῷ εὐδοκιμηθήσεται.

*II²1703 / R cap. K 1, 14

Τοῦ Θεολόγου, περὶ εὐταξίας·

- 5 Τάξις τὸ πᾶν συνεστήσατο, τάξις συνέχει καὶ τὰ οὐράνια καὶ τὰ ἐπίγεια, τάξις ἐν νοητοῖς, τάξις ἐν αἰσθητοῖς πᾶσι· *πρόσταγμα* γὰρ ἔθετο, καὶ οὐ παρελεύσεται.

*II²1704 / R cap. K 1, 15

Φίλωνος, ἐκ τῆς κατὰ Μωσέα κοσμοποιΐας·

- 10 Εἴ τις θέλοι γυμνοτέροις χρήσασθαι τοῖς ὀνόμασι περὶ τῆς κοσμοποιΐας, οὐδὲν ἂν ἕτερον εὐρήσει τοῦτον τὸν νοητὸν κόσμον εἶναι ἢ θεοῦ λόγον ἤδη κοσμοποιοῦντος. Οὐδὲ γὰρ τοῦδε ἡ νοητὴ πόλις ἕτερόν τι ἐστὶν ἢ τοῦ ἀρχιτέκτονος λογισμός, ἤδη τὴν νοητὴν πόλιν κτίζειν διανοουμένου. Τὸ δὲ δόγμα τοῦτο Μωϋσέως ἐστίν,
15 οὐκ ἔμόν.

6 – 7 Ps. 148, 6²

5 – 6 *II²1703 Τάξις – πᾶσι] GREGORIUS NAZIANZENSUS, *De moderatione in disputando* (Orat. 32), 8, 1–3 (ed. Moreschini, p. 100) 6 – 7 πρόσταγμα – παρελεύσεται] *IBID.*, 8, 19 (p. 102) 10 – 15 *II²1704 PHILO IUDAEUS, *De officio mundi*, 24 (ed. Cohn, p. 7, 11–15)

4 – 7 *II²1703 R cap. K 1, 14 (192v[16]16–18); *deest in* T^(lac.) H^{III} 9 – 15 *II²1704 R cap. K 1, 15 (192v[18]19–23); *deest in* T^(lac.) H^{III}

11 εὐρήσει] *sic* R, εἴποι *ed.* 12 τοῦδε] *deest in ed.* 13 νοητὴν] *forsan delendum* (*cf. ed.*) 14 Μωϋσέως ἐστίν] *scripsi*, μωϋσέος ἐστίν R

*II²1705 / R cap. K 1, 16

Σχόλιον·

Ἐπίγνωθι ὅπως συνηγορεῖ τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς τὰ λεγόμενα πάντα.

---

3 – 4 Ἐπίγνωθι – πάντα] cf. *II²1701 / R cap. K 1, 12   3 τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς] cf. *II²1690–1700 / R cap. K 1, 1–11

---

3 – 4 *II²1705 *Scholion in Phil. Iud., De opificio mundi, 24*

---

2 – 4 *II²1705 R cap. K 1, 16 (192v[23]23–24); *deest in T^(lac.) H^{III}*

Τίτλος β' Περὶ καιροῦ, ὅτι καιρὸς τῷ παντὶ πράγματι.

Π¹ /
K cap. K 5

*Π²1706 / R cap. K 2, 1

Π¹1263 /
K cap. K 5, 1

Τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ.

Τοῖς πᾶσιν ὁ χρόνος,

5 καὶ καιρὸς τῷ παντὶ πράγματι.

Καιρὸς τοῦ τεκεῖν καὶ καιρὸς τοῦ ἀποθανεῖν,
καιρὸς τοῦ φυτεῦσαι καὶ καιρὸς τοῦ ἐκτίλαι τὸ πεφυτευμένον,
καιρὸς τοῦ ἀποκτεῖναι καὶ καιρὸς τοῦ ἰάσασθαι,
καιρὸς τοῦ καθελεῖν καὶ καιρὸς τοῦ οἰκοδομεῖν,

10 καιρὸς τοῦ κλαῦσαι καὶ καιρὸς τοῦ γελάσαι,

καιρὸς τοῦ κόψασθαι καὶ καιρὸς τοῦ ὀρχήσασθαι,
καιρὸς τοῦ περιλαβεῖν καὶ καιρὸς τοῦ μακρυνθῆναι,

καιρὸς τοῦ ζητῆσαι καὶ καιρὸς τοῦ ἀπολέσαι,

15 καιρὸς τοῦ φυλάξαι καὶ καιρὸς τοῦ ἐκβαλεῖν,

καιρὸς τοῦ ῥῆξαι <καὶ> καιρὸς τοῦ ῥάψαι,

καιρὸς τοῦ σιγᾶν καὶ καιρὸς τοῦ λαλεῖν,

καὶ καιρὸς τοῦ μισῆσαι καὶ καιρὸς τοῦ φιλῆσαι,

καιρὸς πολέμου ἐπὶ παντὶ ποιήματι.

1 Eccle. 3, 1²

4 – 11 *Π²1706 Τοῖς – ὀρχήσασθαι] Eccle. 3, 1¹–4² (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 150–151) 12 – 18 καιρὸς – ποιήματι] Ibid. 3, 5²–8² (Wahl, p. 151)

1 Titlos R (192v25) A^{III pin} (cf. PML^b cap. K 1 titlos [Π¹ / K cap. K 5 titlos (c)]);
deest in T^(lac.) H^{III A} III txt 3 – 18 *Π²1706 R cap. K 2, 1 (192v[25]26–34); deest in
T^(lac.) H^{III}

1 β'] om. A^{III pin} R^{pin}, propt. mg. resect. non liquet in A^{III pin} (β' secund. ser.)

7 ἐκτίλαι] scripsi, ἐκτίλλαι R 15 καὶ] supplevi (LXX), om. R

II¹1264 /
K cap. K 5, 2

*II²1707 / R cap. K 2, 2

Τοῦ αὐτοῦ·

Καιρὸν κρίσεως γινώσκει καρδία σοφοῦ,
ὅτι παντὶ πράγματι ἐστὶ καιρὸς καὶ κρίσις.

II¹1266 /
K cap. K 5, 4

*II²1708 / R cap. K 2, 3

5

Ἦσηέ·

Ἴνατί παρεσιωπήσατε ἀσέβειαν, καὶ τὰς ἀδικίας αὐτῆς ἐτρυγήσα-
τε;

II¹1265 /
K cap. K 5, 3

*II²1709 / R cap. K 2, 4

Ἡσαΐου·

10

Κύριος δίδωσί μοι γλώσσαν παιδείας, τοῦ γνῶναι ἡνίκα δεῖ εἰπεῖν
λόγον.

II¹suppl. 326 /
V cap. K 3, 5

*II²1710 / R cap. K 2, 5

Σιράχ·

Ἀκαίρως μὴ σοφίζου.

15

3 – 4 *II²1707 Eccle. 8, 5²–6¹ (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 163–164) 7 – 8 *II²1708 Os. 10, 13 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 170–171) 11 – 12 *II²1709 Is. 50, 4 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 423) 15 *II²1710 Sir. 35, 4² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 142)

2 – 4 *II²1707 R cap. K 2, 2 (192v[34]34–35); *deest in* T^(lac.) H^{III} 6 – 8 *II²1708 R cap. K 2, 3 (192v[35]36); *deest in* T^(lac.) H^{III} 10 – 12 *II²1709 R cap. K 2, 4 (192v[36]37); *deest in* T^(lac.) H^{III} 14 – 15 *II²1710 R cap. K 2, 5 (192v[37]38); *deest in* T^(lac.) H^{III}

*II²1711 / R cap. K 2, 6II¹1268 /
K cap. K 5, 6

Τοῦ αὐτοῦ·

Μὴ κωλύσης λόγον ἐν καιρῷ σωτηρίας.

*II²1712 / R cap. K 2, 7II¹1269 /
K cap. K 5, 7

5 Τοῦ αὐτοῦ·

Ἄνθρωπος σοφὸς σιγήσει ἕως καιροῦ.

*II²1713 / R cap. K 2, 8II¹1271 /
K cap. K 5, 9

Τοῦ αὐτοῦ·

Χαίρειν μετὰ χαιρόντων, καὶ κλαίειν μετὰ κλαιόντων.

10

*II²1714 / R cap. K 2, 9

Τοῦ αὐτοῦ·

Εἰς μέσον ἀσυνέτων συντήρησον καιρόν.

*II²1715 / R cap. K 2, 10

Τοῦ αὐτοῦ·

15 Μὴ δοξάζου ἐν καιρῷ στενοχωρίας,
καὶ ἐν ἡμέραις δόξης μὴ ἐπαίρου.

3 *II²1711 Sir. 4, 23¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 55)   **6** *II²1712 Sir. 20, 7¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 100)   **9** *II²1713 Sir., re vera Rom. 12, 15   **12** *II²1714 Sir. 27, 12¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 119)   **15** *II²1715 Μὴ – στενοχωρίας] Sir. 10, 26² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 74)   **16** καὶ – ἐπαίρου] Ibid. 11, 4² (Wahl, p. 76)

2 – 3 *II²1711 R cap. K 2, 6 (192v[38]38); *deest in* T^(lac.) H^{III}   **5 – 6** *II²1712 R cap. K 2, 7 (192v[38]38–39); *deest in* T^(lac.) H^{III}   **8 – 9** *II²1713 R cap. K 2, 8 (192v[39]39–40); *deest in* T^(lac.) H^{III}   **11 – 12** *II²1714 R cap. K 2, 9 (192v[40]40); *deest in* T^(lac.) H^{III}   **14 – 16** *II²1715 R cap. K 2, 10 (192v[40]41); *deest in* T^(lac.) H^{III}

II¹1272 /
cap. K 5, 10

*II²1716 / R cap. K 2, 11

Πρὸς Κολασσαεῖς·

Βλέπετε πῶς ἀκριβῶς περιπατεῖτε, μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σοφοί,
ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραὶ εἰσίν. Δια-
τοῦτο μὴ γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ συνιέντες τί τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ. 5

*II²1717 / R cap. K 2, 12

Τοῦ Θεολόγου·

Καιρὸς τοῦ λαλεῖν, δι' ὧν ὁ βίος ἡμῶν πρὸς ἀρετὴν ἐπιδίδωσιν,
ὅσα πρὸς ὠφέλειαν ἑαυτοῦ τὲ καὶ τοῦ λέγοντος συμβάλλεται.

II¹1276 /
K cap. K 5, 14

*II²1718 / R cap. K 2, 13

10

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ εἰς τὸ βάπτισμα·

Καιρὸς τῷ παντὶ πράγματι. Ἔως οὖν σφοδρὸς ὁ πόθος, λαβοῦ τὸ
ποθούμενον· ἔως θερμὸς ὁ σίδηρος, τῷ ψυχρῷ στομωθήτω, μὴ τι
παρεμπέση μέσον καὶ διακόψη τὸν πόθον.

---

8 Eccle. 3, 7²

---

3 – 5 *II²1716 Col., re vera Eph. 5, 15–17 8 *II²1717 Καιρὸς – ἐπιδίδωσιν] GRE-
GORIUS NAZIANZENSUS, re vera GREGORIUS NYSSENUS, *In Ecclesiasten*, VII (ed. Ale-
xander, p. 416, 8–9) 9 ὅσα – συμβάλλεται] locus non repertus (cf. *II²1888 / R
cap. Λ 2, 13) 12 – 14 *II²1718 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *In S. baptisma (Orat.*
40), 26, 2–4 (ed. Moreschini, p. 256)

---

2 – 5 *II²1716 R cap. K 2, 11 (193r[mg]1–3); *deest in* T^(lac.) H^{III} 7 – 9 *II²1717 R
cap. K 2, 12 (193r[3]3–5); *deest in* T^(lac.) H^{III} 11 – 14 *II²1718 R cap. K 2, 13 (193r
[5]5–7); *deest in* T^(lac.) H^{III}

---

8 ἡμῶν] *sic* R, ἡμῖν *ed.* 12 Καιρὸς – πράγματι] *desunt in* II¹ *et ed.* οὖν] *deest in*
II¹ *et ed.* 14 διακόψη] *scripsi*, διακόψει R

*Π²1719 / R cap. K 2, 14

Τοῦ αὐτοῦ, πρὸς Εὐνομιανούς·

- Καιρὸς τῷ παντί, ὡς Σολομώντι κάμοι δοκεῖ· τιμώτερον οὖν τὸ εὐκαιρον, ὅτι τὸ καλὸν οὐ καλόν, ὅταν μὴ καλῶς γίνηται, ἀλλ’ ὡσπερ ἐπὶ ἐσθήτος καὶ διαίτης καὶ γέλωτος καὶ βαδίσματος οὖσαν τινὰ κοσμιότητα γινώσκομεν, οὕτω καὶ λόγου καὶ σιωπῆς καιρὸν γνωρίζωμεν.

*Π²1720 / R cap. K 2, 15

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου, πρὸς νέους·

- 10 Αἰσχροὺς τὸν παρόντα καιρὸν προεμένους, ὕστερον ποτὲ ἀνακαλεῖσθαι τὸ παρελθόν, ὅτε οὐδὲν ἔσται πλέον ἀνιωμένοις.

*Π²1721 / R cap. K 2, 16

Π¹1277 /
K cap. K 5, 15

Τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου·

- 15 Τὸ μὲν ἀπλῶς παρρησιάσασθαι, καὶ τῶν τυχόντων πολλακίς ἐστί· τὸ δὲ εἰς τὸ δέον καὶ καιρῷ προσήκοντι, καὶ μετὰ τῆς ἀρμοστούσης συμμετρίας καὶ συνέσεως τῷ πράγματι χρήσασθαι, μεγάλης λίας καὶ θαυμαστῆς δεῖται ψυχῆς.

3 Eccle. 3, 1² 14 – 17 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 31.9./9. (ed. Ihm, p. 641)

3 *Π²1719 Καιρὸς – δοκεῖ] GREGORIUS NAZIANZENSIS, *De theologia I adversus Eunoimianos* (*Orat.* 27), 4, 15–16 (ed. Gallay/Jourjon, p. 80) 3 – 4 τιμώτερον – εὐκαιρον] *IBID.*, 4, 20 (p. 80) 4 ὅτι – γίνηται] *IBID.*, 4, 16 (p. 80) 4 – 7 ἀλλ’ – γνωρίζωμεν] *IBID.*, 5, 28–30 (p. 82–84) 10 – 11 *Π²1720 BASILIUS CAESARIENSIS, *Ad iuvenes* (*De legendis gentiliū libris*), X, 7, 1–3 (ed. Naldini, p. 132) 14 – 17 *Π²1721 IOHANNES CHRYSOSTOMUS, *De Babyla contra Iulianum et gentiles*, 38, 6–10 (ed. Schatkin/Blanc/Grillet, p. 138)

2 – 7 *Π²1719 R cap. K 2, 14 (193r[8]8–11); *deest in T*^(lac.) H^{III} 9 – 11 *Π²1720 R cap. K 2, 15 (193r[11]12–13); *deest in T*^(lac.) H^{III} 13 – 17 *Π²1721 R cap. K 2, 16 (193r[13]14–16); *deest in T*^(lac.) H^{III}

II¹suppl. 328 /
V cap. K 3, 15

*II²1722 / R cap. K 2, 17

<***>

Λάλει ἃ δεῖ καὶ ὅτε δεῖ, καὶ οὐκ ἀκούεις ἃ μὴ δεῖ.

*II²1723 / R cap. K 2, 18

Φίλωνος, περὶ κοσμοποιΐας·

5

Ὁ καιρὸς παρὰ τοῖς φαυλοτέροις νομίζεται εἶναι θεός, τὸν ὄντα ὄντως παρακαλυπτομένοι<ς>. Καὶ θεοπλαστούντων καὶ ἐξεναντίας τιθέντων τῷ ἀληθεῖ θεῷ, τὸ λέγειν τὸν καιρὸν αἴτιον τῶν ἐν τῷ βίῳ πραγμάτων εἶναι· τοῖς γὰρ εὐσεβέσιν οὐ καιρὸν, ἀλλὰ θεόν, παρ' οὗ καὶ οἱ καιροὶ καὶ οἱ χρόνοι. Πλήν αἴτιον οὐ πάντων, ἀλλὰ μόνων ἀγαθῶν καὶ τῶν κατ' ἀρετὴν· ὡς γὰρ ἀμέτοχος κακίας, οὕτω καὶ ἀναίτιος.

10

II¹suppl. 329 /
V cap. K 3, 16

*II²1724 / R cap. K 2, 19

Τοῦ αὐτοῦ·

Χρόνου φεΐδεσθαι καλόν.

15

3 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 40.13./47.15. (ed. Ihm, p. 729)

3 *II²1722 EUAGRIUS PONTICUS, *Spirituales sententiae per alphabeticum dispositae* (ed. Elter, p. LIII.35) 6 – 12 *II²1723 PHILO IUDAEUS, *Quaestiones in Genesim*, I, 100b–c (ed. Petit, p. 80–81) 15 *II²1724 PHILO IUDAEUS, *De vita contemplativa*, 16 (ed. Cohn, p. 50, 10–11)

2 – 3 *II²1722 R cap. K 2, 17 (193r17); *deest in* T^(lac.) H^{III} 5 – 12 *II²1723 R cap. K 2, 18 (193r[17]18–23); *deest in* T^(lac.) H^{III} 14 – 15 *II²1724 R cap. K 2, 19 (193r[23]23); *deest in* T^(lac.) H^{III}

*II²1722 s. a. R

7 παρακαλυπτομένοις] *coniec. Petit*, παρακαλυπτόμενοι R

Τίτλος γ' Περὶ καρτερίας καὶ παραμονῆς, ὅτι ἀνυτικὸν τῶν
ζητουμένων τὸ καρτερικόν.

*II²1725 / R cap. K 3, 1

Παροιμιῶν·

- 5 Ῥανὶς ἐνδεδελεχοῦσα κοιλαίνει πέτραν.

*II²1726 / R cap. K 3, 2

Τῶν αὐτῶν·

Μακρόθυμος ἀνὴρ πολὺς ἐν φρονήσει,
ὁ δὲ ὀλιγόψυχος ἰσχυρὸς ἄφρων.

10

*II²1727 / R cap. K 3, 3

Ἀμβακούμ·

Ἐὰν ὑστερήσῃ, ὑπόμεινον αὐτόν, ὅτι ἐρχόμενος ἤξει, καὶ οὐ χρο-
νιεῖ.

5 cf. Ps.-Ioh. Chrys., *De paenitentia sermo I*, 7 (PG 60, 695, 43); Ioh. Chrys., *In illud*: Si esuriet inimicus tuus, ciba illum (*Rom. 12, 20*), 1 (PG 51, 173, 59 – 174, 1); Cyr. Alex., *Apologeticus ad Theodosium*, 9 (ed. Schwartz, p. 79, 3); Didym. Alex., *In Proverbia* (PG 39, 1621, 18); Phot. CP, *In I Cor. 15, 33* (ed. Staab, p. 579, 16); Apostol. Byzant., *Proverbia collecta*, XV. 19 (ed. Leutsch, p. 632, 13)

5 *II²1725 Prov., locus non repertus; Sirach attribuitur in II¹1700 / K cap. O 13, 1 (Wahl, *Sirach-Text*, p. 168.3; Auwers, p. 11.3) 8 – 9 *II²1726 Prov. 14, 29¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 73) 12 – 13 *II²1727 Hab. 2, 3 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 234)

1 – 2 Titlos R (193r24) A^{III} pin; *deest in T*^(lac.) H^{III} A^{III} txt 4 – 5 *II²1725 R cap. K 3, 1 (193r[24]25); *deest in T*^(lac.) H^{III} 7 – 9 *II²1726 R cap. K 3, 2 (193r[25]25–26); *deest in T*^(lac.) H^{III} 11 – 13 *II²1727 R cap. K 3, 3 (193r[26]26–27); *deest in T*^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* A^{III} pin R^{pin} ἀνυτικόν] ἀνῦστικόν A^{III} pin

12 αὐτόν] *scripsi* (LXX), αὐτῶ R

*II²1728 / R cap. K 3, 4

Ἡσαΐου·

Ἐκαρτέρησα ὡς ἡ τίκτουσα.

*II²1729 / R cap. K 3, 5

Σιράχ·

Οὐ μὴ καθυστερήσῃ ὑπομονὴ εὐσεβοῦς.

5

*II²1730 / R cap. K 3, 6

Τοῦ Θεολόγου, ἐκ τοῦ α' εἰρηνικοῦ·

Βέλτιον τοῦ τάχους ἢ μακροθυμία.

---

3 *II²1728 Is. 42, 14 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 392)   6 *II²1729 Sir. 16, 13²
(Wahl, *Sirach-Text*, p. 89–90)   9 *II²1730 GREGORIUS NAZIANZENUS, *De pace I ob
monachorum reconciliationem* (*Orat.* 6), 20, 16–17 (ed. Calvet-Sebasti, p. 172)

---

2 – 3 *II²1728 R cap. K 3, 4 (193r[27]27–28); *deest in* T^(lac.) H^{III}   5 – 6 *II²1729 R
cap. K 3, 5 (193r[28]28); *deest in* T^(lac.) H^{III}   8 – 9 *II²1730 R cap. K 3, 6 (193r[28]
29); *deest in* T^(lac.) H^{III}

---

*II²1730 α'] *scripsi*, δ' R

Τίτλος δ' Περὶ κάλλους καὶ εὐπρεπείας σώματος, ὅτι οὐκ ἐν
τούτοις, ἀλλ' ἐν τῇ τῆς ψυχῆς ὠραιότητι ὁ θεὸς ἐπαναπαύεται. Π^I /
V cap. K 8
(K cap. K 10)

*Π²1731 / R cap. K 4, 1

Ἀπὸ τῆς Ἐξόδου·

5 Ἐγεννήθη Μωϋσῆς καὶ ἦν ἀστείος τῷ θεῷ.

*Π²1732 / R cap. K 4, 2

Π^I1341 /
V cap. K 8, 3
(K cap. K 10)

Παροιμιῶν·

Ὡσπερ ἐνώτιον χρυσοῦν ἐν ῥίνι ὑός,
οὕτως γυναικὶ κακόφροني κάλλος.

10

*Π²1733 / R cap. K 4, 3

Π^I1342 /
V cap. K 8, 4
(K cap. K 10)

Σιράχ·

Μὴ αἰνέσης ἄνδρα ἐν κάλλει αὐτοῦ,
καὶ μὴ βδελύξη ἄνθρωπον ἐν ὀράσει αὐτοῦ.

8 – 9 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 68.-./39.5e. (ed. Ihm, p. 993)

5 *Π²1731 cf. Ex. 2, 2   8 – 9 *Π²1732 Prov. 11, 22¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 59)   12 – 13 *Π²1733 Sir. 11, 2¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 75–76)

1 – 2 Titlos R (193r30–31) A^{III} pin; *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III} txt   4 – 5 *Π²1731 R cap. K 4, 1 (193r[31]32); *deest in* T^(lac.) H^{III}   7 – 9 *Π²1732 R cap. K 4, 2 (193r[32]32–33); *deest in* T^(lac.) H^{III}   11 – 13 *Π²1733 R cap. K 4, 3 (193r[33]33–34); *deest in* T^(lac.) H^{III}

1 T[ίτλος] om. A^{III} pin R^{pin}

*Π²1734 / R cap. K 4, 4

Τοῦ αὐτοῦ·

Παντὶ ἀνθρώπῳ μὴ ἐμβλέψῃς ἐν κάλλει.

*Π²1735 / R cap. K 4, 5

Ἐκ τῆς Πέτρου α' ἐπιστολῆς·

5

...αἱ γυναῖκες ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα καὶ εἴ τινες ἀπειθοῦσι τῷ λόγῳ, διὰ τῆς τῶν γυναικῶν ἀγνῆς ἀναστροφῆς ἀνευ λόγου κερδηθήσονται, ἐποπτεύσαντες τὴν ἐν φόβῳ ἀγνῆν ἀναστροφήν ὑμῶν· ὁ ἔστω οὐχ' ὁ ἔξωθεν ἐν πλοκαῖς τριχῶν ἢ περιθέσεως χρυσίων ἢ ἐνδύσεως ἱματίων κόσμος, ἀλλ' ὁ κρυπτός τῆς καρδίας ἄνθρωπος ἐν τῷ ἀφάρτῳ τοῦ πραέως καὶ ἡσυχίου πνεύματος, ὁ ἐστὶν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πολυτελής. Οὕτω γὰρ ποτὲ αἱ ἄγαι γυναῖκες, αἱ ἐλπίζουσαι εἰς θεόν, ἐκόσμουν ἑαυτάς <***>, ὡς Σάρρα ὑπήκουσε τῷ Ἀβραάμ, κύριον αὐτὸν καλοῦσα.

10

*Π²1736 / R cap. K 4, 6

15

Π¹1345 /
V cap. K 8, 7
(K cap. K 10)

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου·

Ὁ σήμερον εὐθαλῆς τῷ σώματι, κατασεσαρκωμένος ὑπὸ τῆς τρυφῆς, ἐπανθοῦσαν ἔχων τὴν εὐχροίαν ὑπὸ τῆς κατὰ τὴν ἡλικίαν ἀκμῆς, σφριγῶν καὶ σύντονος καὶ ἀνυπόστατος τὴν ὀρμὴν, αὐ-

17 – 783, 2 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 37.6./44.6. (ed. Ihm, p. 698)

3 *Π²1734 Sir. 42, 12¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 75–76) 6 – 14 *Π²1735 I Petr. 3, 1–6
17 – 783, 2 *Π²1736 BASILIUS CAESARIENSIS, *Homiliae in Hexaemeron*, V, 2 (ed. Mendieta†/Rudberg, p. 72, 14–17)

2 – 3 *Π²1734 R cap. K 4, 4 (193r[34]34–35); *deest in* T^(lac.) H^{III} 5 – 14 *Π²1735 R cap. K 4, 5 (193r[35]35–193v1); *deest in* T^(lac.) H^{III} 16 – 783, 2 *Π²1736 R cap. K 4, 6 (193v[1]2–5); *deest in* T^(lac.) H^{III}

9 ὁ] ὧν NT 11 πραέως] πραέος (-εο- e corr. ut videtur) R 13 ante ὡς quaedam excidisse videntur (ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν NT) 14 καλοῦσα] *scripsi* (NT), καλῶν R

ριον ὁ αὐτὸς οὗτος ἐλεεινὸς ἢ τῷ χρόνῳ μαρανθεὶς ἢ νόσῳ διαλυ-
θεὶς.

Τίτλος ε' Περὶ καλλωπιζομένων, ὅτι βδέλυγμα παρὰ κυρίῳ τοῦ σώματος ὁ καλλωπισμός, καὶ ἑταιρικόν.

*II²1737 / R cap. K 5, 1

Τῆς Ἐξόδου·

Εἶπε κύριος τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· Ὑμεῖς λαὸς σκληροτράχηλος· ὁρᾶ- 5
τε μὴ πληγὴν ἄλλην ἐγὼ ἐπάξω ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐξαναλώσω ὑμᾶς.
Νῦν οὖν ἄφετε τὰς στολὰς τῶν δοξῶν ὑμῶν, καὶ δεῖξω σοὶ ἃ ποιή-
σω σοι. Καὶ περιείλαντο οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ τὸν κόσμον αὐτῶν καὶ τὴν
περιβολὴν ἀπὸ τοῦ ὄρους Χωρήβ, καὶ ἐπένησαν ἐν πενθικοῖς.

*II²1738 / R cap. K 5, 2

10

Πρὸς Τιμόθεον α'·

Βούλομαι τοὺς ἄνδρας προσεύχεσθαι ἐν παντὶ τόπῳ, ἐπαίροντας
ὁσίους χεῖρας, χωρὶς ὀργῆς καὶ διαλογισμῶν, ὡσαύτως καὶ τὰς
γυναῖκας ἐν καταστολῇ κοσμίῳ, μετ' αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης κο-
σμεῖν ἑαυτάς, μὴ ἐν πλέγμασιν ἢ χρυσῶ ἢ μαργαρίταις ἢ ἱματισμῶ 15
πολυτελεῖ, ἀλλ' ὁ πρέπει γυναῖξιν ἐπαγγελλομέναις θεοσέβειαν δι'
ἔργων ἀγαθῶν.

5 – 9 *II²1737 Εἶπε – Χωρήβ] Ex. 33, 5–6 9 καὶ – πενθικοῖς] Ibid. 33, 4 12 – 17
*II²1738 I Tim. 2, 8–10

1 – 2 Titlos R (193v6–7) A^{III} pin; *deest in* T^(lac.) H^{III} A^{III} txt 4 – 9 *II²1737 R cap. K 5,
1 (193v[7]8–12); *deest in* T^(lac.) H^{III} 11 – 17 *II²1738 R cap. K 5, 2 (193v[12]12–
17); *deest in* T^(lac.) H^{III}

1 T[ίτλος] om. A^{III} pin R^{pin} 2 καὶ] ὅτι R

*Π²1739 / R cap. K 5, 3

Τοῦ Θεολόγου, εἰς τὸν ἑαυτοῦ πατέρα·

Τῶν γυναικῶν αἰ ἀφρονέσταται, ἀποροῦσαι κάλλους οἰκείου,
 πρὸς τὰ χρώματα καταφεύγουσι, καὶ εἰσίν, ὡς ἂν εἴποιμεν, κο-
 5 σμῖως θεατριζόμεναι, δι' εὐσχημοσύνης ἀσχήμονες, καὶ δι' αἴσχος
 αἰσχρότεραι.

*Π²1740 / R cap. K 5, 4

Τοῦ αὐτοῦ, εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἀδελφὴν·

Οὐ χρυσὸς ἐκείνη κόσμος, ἐν τέχνῃ πονηθεὶς εἰς κάλλους περιου-
 10 σίαν, οὐ ξανθαὶ πλοκαμίδες, διαφαινόμεναί τε καὶ ὑποφαινόμεναι,
 καὶ βοστρύχων ἔλικες, σκηνοποιούντων σοφίσματα, οὐκ ἐσθῆτος
 περιρρεούσης καὶ διαφανοῦς πολυτέλεια, οὐ λίθων αὐγαὶ καὶ χά-
 ριτες χρωννύουσαι τὸν πλησίον ἀέρα καὶ τὰς μορφὰς περιλάμ-
 15 πουςαι, οὐ ζωγράφων τέχνη καὶ γοητεύματα καὶ τὸ εὖωνον κάλ-
 λος, ἀλλὰ τὴν ρέουσαν εὐμορφίαν ταῖς ἐπὶ θεάτροις παρήκε καὶ
 τριόδοις, καὶ ὄσαις αἰσχύνῃ καὶ ὄνειδος τὸ αἰσχύνεσθαι.

3 – 6 *Π²1739 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *Funebris oratio in patrem* (Orat. 18), 23 (PG 35, 1012, 17–21) 9 – 15 *Π²1740 Οὐ – κάλλος] GREGORIUS NAZIANZENSUS, *In laudem sororis Gorgoniae* (Orat. 8), 10, 5–13 (ed. Calvet-Sebasti, p. 266) 15 – 16 ἀλλὰ – αἰσχύνεσθαι] IBID., 10, 23–25 (p. 266)

2 – 6 *Π²1739 R cap. K 5, 3 (193v[17]17–20); *deest in* T^(lac.) H^{III} 8 – 16 *Π²1740 R cap. K 5, 4 (193v[20]21–28); *deest in* T^(lac.) H^{III}

3 ἀφρονέσταται] *scripsi* (ed.), ἀφρονέστατοι R 15 παρήκει R^{ut videtur}

Τίτλος ς' Περὶ κομπαζόντων καὶ φανταζομένων.

Π¹1352 /
Κ cap. Κ 15, 1

*Π²1741 / R cap. Κ 6, 1

Παροιμιῶν·

Κρείσσω ἀνήρ ἐν ἀτιμία δουλεύων ἑαυτῷ
ἢ ὁ τιμὴν ἑαυτῷ περιτιθεὶς καὶ προσδεόμενος ἄρτου.

5

Π¹1353 /
Κ cap. Κ 15, 2

*Π²1742 / R cap. Κ 6, 2

Τῶν αὐτῶν·

Εἰσὶν οἱ πλουτοῦντες ἑαυτούς, μηδὲν ἔχοντες.

*Π²1743 / R cap. Κ 6, 3

Ψαλμοῦ θ'·

10

Ἐν τῷ ὑπερηφανεύεσθαι τὸν ἀσεβῆ ἐμπυρίζεται ὁ πτωχός.

4 – 5 ***Π²1741** Prov. 12, 9¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 61–62)   8 ***Π²1742** Prov. 13, 7¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 66)   11 ***Π²1743** Ps. 9, 23¹

1 **Titlos** R (193v28) (cf. PML^b cap. Κ 3 titlos [Π¹ / Κ cap. Κ 15 titlos (c)]); *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III}   3 – 5 ***Π²1741** R cap. Κ 6, 1 (193v[28]29–30); *deest in* T^(lac.) H^{III}
7 – 8 ***Π²1742** R cap. Κ 6, 2 (193v[30]30–31); *deest in* T^(lac.) H^{III}   10 – 11 ***Π²1743**
R cap. Κ 6, 3 (193v[31]31–32); *deest in* T^(lac.) H^{III}

1 [τίτλος] *om.* R^{pin}

8 [πλουτοῦντες] *sic* R, [πλουτίζοντες] Π¹ *et* LXX

*Π²1744 / R cap. K 6, 4Π¹1356 /
K cap. K 15, 5

Τοῦ Θεολόγου·

Ποία χάρις τῷ ὄνῳ βαστάζειν χρυσοῦ τάλαντα;
Ὁ ὄνος καὶ πολύχρυσος ὑπάρχων ὀγκᾶσθαι οἶδεν.

- 5 Οὐδὲ χάρις ἀπὸ μολίβδου κατεσκευασμένα ξίφη κρύπτειν
ἀργυραῖς θήκαις, ἅπερ μὴ τοῖς πολεμίοις ὠφελεῖ.
Τοιοῦτος ἐστὶν ἄνθρωπος, ὅταν τοῖς ἐξωθεν ἐπαρθῇ
[καὶ κουφισθῇ].

*Π²1745 / R cap. K 6, 5Π¹1355 /
K cap. K 15, 4

- 10 Τοῦ ἀγίου Γρηγορίου Νύσσης·

Τὸ ἐπὶ πλούτῳ κομπάζειν ἢ γενέσει σεμνύνεσθαι ἢ πρὸς δόξαν
ὄραν ἢ τὸ δοκεῖν ὑπὲρ τὸν πέλας εἶναι, δι' ὧν αἱ ἀνθρώπινα πλη-
ροῦνται τιμαί, ταῦτα πάντα καθαίρεσις τῆς ἀνθρωπίνης τιμῆς καὶ
ὄνειδος γίνονται.

---

11 – 14 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 34.20./15. (ed. Ihm, p. 671)

---

3 – 8 *Π²1744 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *Carmina*, II,2,4 (*Nicobuli filii ad patrem*), 176–180 Paraphrasis III (ed. Moroni, p. 341, 18 – 342, 3) 11 – 14 *Π²1745 GREGORIUS NYSSENUS, *De beatitudinibus*, II (ed. Callahan, p. 98, 9–13)

---

2 – 8 *Π²1744 R cap. K 6, 4 (193v[32]32–36); *deest in T^(lac.) H^{III}* 10 – 14 *Π²1745 R cap. K 6, 5 (193v[36]36–39); *deest in T^(lac.) H^{III}*

Π¹ /
V cap. K 7
(K cap. K 9)

Τίτλος ζ' Περὶ καυχῆσεως καὶ ἐπάρσεως, ὅτι ἐπιβλαβὲς τὸ πρᾶγμα, καὶ ὅτι ἐπ' οὐδὲν πρᾶγμα [καὶ ὅτι ἐπ' οὐδενὶ] περὶ τὸν βίον χρή καυχᾶσθαι· χρήναι γὰρ μὴ ἑαυτοῖς ἐπιγράφειν τὰ ὡς εἰκὸς κατορθούμενα, ἀλλὰ τῷ αἰτίῳ καὶ συνεργῷ τῶν ἀγαθῶν θεῷ, καὶ αὐτῷ ἀναπέμπειν τὰ εὐχαριστήρια.

5

*Π²1746 / R cap. K 7, 1

Δευτερονομίου·

Μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, ἐν τῷ ἔξαναλῶσαι κύριον τὸν θεόν σου τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προσώπου σου, λέγων· Διὰ τὰς δικαιοσύνας μου εἰσήγαγέ με κύριος κληρονομήσαι τὴν γῆν ταύτην, ἀλλά· Διὰ τὴν ἀσέβειαν τῶν ἐθνῶν τούτων, κύριος ἐξολοθρεύει <αὐτοὺς> ἀπὸ προσώπου μου.

10

*Π²1747 / R cap. K 7, 2

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ·

Μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου· Ἡ ἰσχύς μου καὶ τὸ κράτος τῆς χειρός μου ἐποίησε τὴν δύναμιν τὴν μεγάλην ταύτην, καὶ μνήσθητι κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ὅτι αὐτός σοι δίδωσιν ἰσχὴν τοῦ ποιῆσαι δύναμιν.

15

8 – 12 *Π²1746 Deut. 9, 4 (Wahl, *Deuteronomium-Text*, p. 123–124)

15 – 18

*Π²1747 Deut. 8, 17–18 (Wahl, *Deuteronomium-Text*, p. 123)

1 – 5 Titlos R (193v40–194r1) A^{III} pin; *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III} txt 7 – 12 *Π²1746 R cap. K 7, 1 (194r[1]2–5); *deest in* T^(lac.) H^{III} 14 – 18 *Π²1747 R cap. K 7, 2 (194r[5] 5–7); *deest in* T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* A^{III} pin R^{pin} ζ'] ζ' A^{III} pin 2 – 3 καί¹ – καυχᾶσθαι] *om.* R 2 οὐδὲν] *scripsi*, οὐδενὶ A^{III} pin καί² – οὐδενὶ] *delevi* 3 τὰ] *ante* κατορθούμενα *transpos.* R^{txt} 5 καὶ] *om.* A^{III} pin

11 – 12 αὐτοὺς] *supplevi* (LXX), *om.* R

*Π²1748 / R cap. K 7, 3Π¹1330 /
V cap. K 7, 3
(K cap. K 9)

Ἰώβ·

Μὴ λέγε ὅτι Καθαρός εἰμι τοῖς ἔργοις,
καὶ ἄμεμπτος ἔναντίον αὐτοῦ.

5

*Π²1749 / R cap. K 7, 4Π¹1333 /
V cap. K 7, 6
(K cap. K 9)

Σιράχ·

Ἐν περιβολῇ ἱματίων μὴ καυχῆση,
καὶ ἐν ἡμέρᾳ δόξης μὴ ἐπαίρου.

*Π²1750 / R cap. K 7, 5Π¹1334 /
V cap. K 7, 7
(K cap. K 9)

10 Τοῦ αὐτοῦ·

Μὴ εἴπησ· Τῷ πλήθει τῶν δώρων μου ἐπόψομαι,
καὶ ἐν τῷ προσενέγκαι <με> θεῷ ὑψίστῳ προσδέξεται.

*Π²1751 / R cap. K 7, 6Π¹1335 /
V cap. K 7, 8
(K cap. K 9)

Πρὸς Κορινθίους α΄·

15 Ὁ καυχώμενος, ἐν κυρίῳ καυχάσθω· οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν συνιστῶν,
ἐκεῖνος δόκιμος ἐστίν, ἀλλ' ὃν ὁ κύριος συνίστησιν.

3 – 4 *Π²1748 Iob 11, 4¹⁻²   7 – 8 *Π²1749 Sir. 11, 4¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 76)
11 – 12 *Π²1750 Sir. 7, 9¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 64)   15 – 16 *Π²1751 II Cor.
10, 17–18

2 – 4 *Π²1748 R cap. K 7, 3 (194r[7]8); *deest in* T^(lac.) H^{III}   6 – 8 *Π²1749 R cap. K
7, 4 (194r[8]9); *deest in* T^(lac.) H^{III}   10 – 12 *Π²1750 R cap. K 7, 5 (194r[9]10–11);
deest in T^(lac.) H^{III}   14 – 16 *Π²1751 R cap. K 7, 6 (194r[11]11–12); *deest in* T^(lac.)
H^{III}

12 προσενέγκαι με] *scripsi* (Π¹ et LXX), προσενέγκαι R   15 ἐν] s. l. R

II¹1336 /
V cap. K 7, 9
(K cap. K 9)

*II²1752 / R cap. K 7, 7

Ἐκ τῆς Ἰακώβου ἐπιστολῆς·

Καυχάσθω ὁ ἀδελφὸς ὁ ταπεινὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ, ὁ δὲ πλούσιος ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ.

*II²1753 / R cap. K 7, 8

5

Τοῦ Θεολόγου·

Μὴ μέγα φρονήσης ἐπὶ κατορθώμασιν, ἀλλὰ φθέγξει τὸ τοῦ Δαυὶδ· *Αὕτη ἢ ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ ὑψίστου, παρ' οὗ πᾶν ἀνθρώποις τὸ κατορθούμενον.*

*II²1754 / R cap. K 7, 9

10

Τοῦ Χρυσοστόμου·

Τοιοῦτος ὁ βίος ἡμῶν, ἀγαπητοί, οὔτε τὴν ἀλαζονείαν τῶν χρημάτων ἔμμονον ἔχων, οὔτε τὴν εὐωχίαν τῆς τρυφῆς εἰς ἅπαξ κεκτημένος· ὅθεν οὐδὲ ἐπὶ κάλλει προσώπου δεῖ μεγαλαυχεῖν, οὔτε ἐπὶ ἰσχυρί σώματος, ἀλλ' οὐδὲ εἰς οὐδὲν τῶν κατὰ τὸν βίον φυσιοῦσθαι χρή. Κάλλος γὰρ καὶ ἰσχύς νόσου μὲν παρανάλωμα, χρόνου δὲ τάλαιπωρία.

---

8 Ps. 76, 11²

---

3 – 4 *II²1752 Iac. 1, 9–10   7 – 9 *II²1753 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *In novam Dominicam* (Orat. 44), 8 (PG 36, 616, 40–43)   12 – 17 *II²1754 IOHANNES CHRYSOSTOMUS, locus non repertus (deest apud Haidacher)

---

2 – 4 *II²1752 R cap. K 7, 7 (194r[12]13–14); *deest in* T^(lac.) H^{III}   6 – 9 *II²1753 R cap. K 7, 8 (194r[14]14–16); *deest in* T^(lac.) H^{III}   11 – 17 *II²1754 R cap. K 7, 9 (194r[16]16–20); *deest in* T^(lac.) H^{III}

*II²1755 / R cap. K 7, 10II¹1338 /
V cap. K 7, 11
(K cap. K 9)

Νείλου·

Καὶ Ἄδὰμ ποτὲ τὸν προπάτορα ὁ ἐχθρὸς παρασκευάσας ἰσοθειᾶν
 φαντασθῆναι, ἐξήνεγκε παραδείσου, καὶ μέχρις Ἄδου πυθμένων
 5 κατήγαγεν.

---

3 – 5 *II²1755 NILUS MONACHUS (ANCYRANUS), *Epistulae*, 3869 (quod attinet ad numerum, vide II¹1338 / V cap. K 7, 11 [K cap. K 9]), locus non repertus

---

2 – 5 *II²1755 R cap. K 7, 10 (194r[21]21–23); *deest in* T^(lac.) H^{III}

Τίτλος η' Περὶ κακοφρόνων καὶ κακοβούλων.

*II²1756 / R cap. K 8, 1

Παροιμιῶν·

Κακόφρων ἀνὴρ πολλὰ ζημιωθήσεται,
ἐὰν δὲ καὶ λυμαίνηται, καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ προσθήσει.

5

*II²1757 / R cap. K 8, 2

Βασιλειῶν γ'·

Ἐλάλησαν πρὸς Ῥοβοὰμ τὰ παιδάκια τὰ ἐκτραφέντα μετ' αὐτοῦ,
οἱ παρεστηκότες πρὸ προσώπου αὐτοῦ, λέγοντες· Τάδε λαλή-
σει<ς> τῷ λαῷ τούτῳ, τοῖς λαλήσασι πρὸς σέ, λέγοντες· Ὁ πατήρ 10
σου ἐβάρυνε τὸν κλοιὸν ἡμῶν, καὶ σὺ νῦν κούφισον ἀφ' ἡμῶν· Ἡ
μικρότης μου παχυτέρα τῆς ὀσφύος τοῦ πατρός μου ἐστίν· καὶ
νῦν ὁ πατήρ μου ἐπέτασεν ὑμῖν ἐν κλοιῷ βαρεῖ, κἀγὼ προσθήσω
ἐπὶ τὸν κλοιὸν ὑμῶν· ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μᾶστιξιν,
ἐγὼ δὲ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις. 15

4 – 5 *II²1756 Prov. 19, 19¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 95)
III Reg. 12, 10–11 (Wahl, 3 *Könige-Text*, p. 106–107)

8 – 15 *II²1757

1 Titlos R (194r23) A^{III pin}; *deest in* T^(lac.) H^{III A^{III} txt} 3 – 5 *II²1756 R cap. K 8, 1
(194r[23]24–25); *deest in* T^(lac.) H^{III} 7 – 15 *II²1757 R cap. K 8, 2 (194r[25]25–31);
deest in T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* A^{III pin} R^{pin} η'] ζ' A^{III pin}

9 – 10 λαλήσεις] *scripsi* (LXX), λαλήσει R 13 ἐπέτασεν] *sic* R ὑμῖν] *scripsi*
(LXX), ἡμῖν R 14 ὑμᾶς] *scripsi* (LXX), ἡμᾶς R

*Π²1758 / R cap. K 8, 3

Ἡσαΐου·

Ἡ βουλή τῶν πονηρῶν ἄνομα βουλεύσεται, φθειραὶ ταπεινοὺς ἐν λόγοις ἀδίκους, καὶ διασκεδάσαι λόγους πενήτων ἐν κρίσει.

5

*Π²1759 / R cap. K 8, 4

Σιράχ·

Οὐκ ἔστιν ἐν βουλῇ ἁμαρτωλῶν φρόνησις.

*Π²1760 / R cap. K 8, 5

Ματθαίου·

- 10 Πῶς δύνασθε ἀγαθὰ λαλεῖν, πονηροὶ ὄντες; Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ προφέρει τὰ ἀγαθὰ, καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ προφέρει τὰ πονηρά.

3 – 4 *Π²1758 Is. 32, 7 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 371) 7 *Π²1759 Sir. 19, 22² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 99) 10 – 13 *Π²1760 Matth. 12, 34–35 (quibusdam omis-
sis)

2 – 4 *Π²1758 R cap. K 8, 3 (194r[31]32–33); *deest in* T^(lac.) H^{III} 6 – 7 *Π²1759 R cap. K 8, 4 (194r[33]33–34); *deest in* T^(lac.) H^{III} 9 – 13 *Π²1760 R cap. K 8, 5 (194r [34]34–37); *deest in* T^(lac.) H^{III}

11 προσφέρει R^a. c. ut videtur

Τίτλος θ' Περὶ κακοποιῶν.

*Π²1761 / R cap. K 9, 1

Ἰώβ·

Οἱ σπείροντες τὰ ἄτοπα ὀδύνας θεριοῦσιν ἑαυτοῖς·
ἀπὸ προστάγματος κυρίου ἀπολοῦνται,
ἀπὸ δὲ πνεύματος ὀργῆς αὐτοῦ ἀφανισθήσονται.

5

*Π²1762 / R cap. K 9, 2

Παροιμιῶν·

Ὅ πολλὰ κακοποιῶν τελεσιουργεῖ κακίαν.

*Π²1763 / R cap. K 9, 3

10

Τῶν αὐτῶν·

Ἄσεβῆς ποιεῖ ἔργα ἄδικα.

*Π²1764 / R cap. K 9, 4

Τῶν αὐτῶν·

Πονηρὸς κακοποιεῖ, ὅταν συμμίξῃ δικαίῳ.

15

4 – 6 *Π²1761 Iob 4, 8²–9²   9 *Π²1762 Prov. 19, 7⁵ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 93–94)   12 *Π²1763 Prov. 11, 18¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 58)   15 *Π²1764 Prov. 11, 15¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 57)

1 Titlos R (194r37) A^{III} pin; *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III} txt   3 – 6 *Π²1761 R cap. K 9, 1 (194r[37]38–39); *deest in* T^(lac.) H^{III}   8 – 9 *Π²1762 R cap. K 9, 2 (194r[39]39–40); *deest in* T^(lac.) H^{III}   11 – 12 *Π²1763 R cap. K 9, 3 (194r[40]40); *deest in* T^(lac.) H^{III}   14 – 15 *Π²1764 R cap. K 9, 4 (194r[40]40–41); *deest in* T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* A^{III} pin R^{pin}   θ'] η' A^{III} pin

*II²1765 / R cap. K 9, 5

<***>

Ἐκζητοῦντα κακά, καταλήψεται αὐτόν.

*II²1766 / R cap. K 9, 6

5 <***>

Ὅλεθρος ἀσεβέσιν ἐπιξενωθήσεται·
οὐ γὰρ βούλονται πράσσειν δίκαια.***II²1767 / R cap. K 9, 7**

Τῶν αὐτῶν·

10 Πάντα τὸν χρόνον οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν κακῶν προσδέχονται κακά.

*II²1768 / R cap. K 9, 8

Τῶν αὐτῶν·

Δόλος ἐν καρδίᾳ τεκταινομένου κακά.

---

3 *II²1765 Prov. 11, 27² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 60) 6 – 7 *II²1766 Prov. 21, 7¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 100) 10 *II²1767 Prov. 15, 15¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 76) 13 *II²1768 Prov. 12, 20¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 64)

---

2 – 3 *II²1765 R cap. K 9, 5 (194r41); *deest in* T^(lac.) H^{III} 5 – 7 *II²1766 R cap. K 9, 6 (194v1); *deest in* T^(lac.) H^{III} 9 – 10 *II²1767 R cap. K 9, 7 (194v[1]2); *deest in* T^(lac.) H^{III} 12 – 13 *II²1768 R cap. K 9, 8 (194v[2]2–3); *deest in* T^(lac.) H^{III}

---

*II²1765 s. d. R *II²1766 s. a. R

*II²1769 / R cap. K 9, 9

Τῶν αὐτῶν·

Ὁ σπείρων φαῦλα θερίσει κακά,
ματαιότητα δὲ ἔργων αὐτοῦ συντελέσει.

*II²1770 / R cap. K 9, 10

5

Ἡσαΐου·

Σοφοὶ εἰσὶ τοῦ κακοποιῆσαι, τὸ δὲ καλῶς ποιῆσαι οὐκ ἔγνωσαν.

*II²1771 / R cap. K 9, 11

Σιράχ·

Λέων θήραν ἐνεδρεύει,
οὕτως ἄμαρτία τοὺς ἐργαζομένους ἄδικα.

10

*II²1772 / R cap. K 9, 12

Φίλωνος, ἐκ τῶν ἐν Ἐξόδῳ ζητουμένων·

Ἐντὸς φέρει τὸν ὄλεθρον ὁ τῆ κακία συζῶν, ἐπεὶ σύνοικον ἔχει
τὸν ἐπίβουλον καὶ πολέμιον. Ἰκανὴ γὰρ πρὸς τιμωρίαν ἡ τοῦ φαύ-

15

10 – 11 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 26.3./3. (ed. Ihm, p. 571–572)

3 *II²1769 Ὁ – κακά] Prov. 22, 8¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 104) **4** ματαιότητα – συντελέσει] Ibid. 22, 8a² (Wahl, p. 104–105) **7 *II²1770** Is., re vera Ier. 4, 22 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 490) **10 – 11 *II²1771** Sir. 27, 10^{1–2} (Wahl, *Sirach-Text*, p. 118) **14 – 797, 2 *II²1772** PHILO IUDAEUS, *Quaestiones in Exodum* (ed. Petit, p. 305–306.32); Roysse 175.27

2 – 4 *II²1769 R cap. K 9, 9 (194v[3]3–4); *deest in* T^(lac.) H^{III} **6 – 7 *II²1770** R cap. K 9, 10 (194v[4]4–5); *deest in* T^(lac.) H^{III} **9 – 11 *II²1771** R cap. K 9, 11 (194v[5]5–6); *deest in* T^(lac.) H^{III} **13 – 797, 2 *II²1772** R cap. K 9, 12 (194v[6]6–9); *deest in* T^(lac.) H^{III}

15 τὸν] τὸ *legendum* putat Petit

λου συνείδησις, οἴκοθεν ὡς ἐκ πληγῆς δειλίαν προτείνουσα τῇ
 ψυχῇ.

*II²1773 / R cap. K 9, 13

Τοῦ αὐτοῦ·

- 5 Τοῦ φαύλου ὁ βίος ἐπίλυπος καὶ περιδεής, καὶ ὅσα κατὰ τὰς αἰ-
 σθήσεις ἐνεργεῖ, φόβοις καὶ ὀδύναϊς ἀνακέκρται.

---

5 – 6 *II²1773 PHILO IUDAEUS, *Quaestiones in Exodum* (ed. Petit, p. 306[33]); deest apud Royse

---

4 – 6 *II²1773 R cap. K 9, 13 (194v[9]9–10); deest in T^(lac.) H^{III}

Τίτλος ι' Περὶ κατηφείας καὶ σκυθρωπότητος.

*Π²1774 / R cap. K 10, 1

Ψαλμοῦ μα'.

Ἰνατί περίλυπος εἶ, ἡ ψυχὴ μου,
ἕως
ὁ θεός μου.

5

*Π²1775 / R cap. K 10, 2

Παροιμιῶν·

Εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ σου μὴ εἰσέλθῃς ἀτυχῶν.

*Π²1776 / R cap. K 10, 3

10

Σιράχ·

Ἄνθρωπος ἄχαρις, μῦθος ἄκαιρος.

4 – 6 *Π²1774 Ps. 41, 6¹⁻³ vel 41, 12¹⁻³   9 *Π²1775 Prov. 27, 10² (Wahl, *Prover-*
bien-Text, p. 132)   12 *Π²1776 Sir. 20, 19¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 101)

1 Titlos R (194v11) A^{III} pin; *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III} txt   3 – 6 *Π²1774 R cap. K 10, 1
(194v[11]11–12); *deest in* T^(lac.) H^{III}   8 – 9 *Π²1775 R cap. K 10, 2 (194v[12]12–
13); *deest in* T^(lac.) H^{III}   11 – 12 *Π²1776 R cap. K 10, 3 (194v[13]13); *deest in* T^(lac.)
H^{III}

1 Τίτλος] *om.* A^{III} pin R^{pin} ι'] *propt. mg. resect. non liquet in* A^{III} pin (θ' *secund. ser.*)

Τίτλος ια' Περὶ καλοήθων καὶ καταστάσεως τρόπων αὐτῶν.

III /
par. 65 A

*II²1777 / R cap. K 11, 1

Γενέσεως·

Ἦλθον οἱ δύο ἄγγελοι εἰς Σόδομα ἐσπέρας· Ἄωτ δὲ ἐκάθητο παρὰ
5 τὴν πύλην Σοδόμων. Ἴδὼν δέ, Ἄωτ ἐξανέστη εἰς συνάντησιν αὐ-
τοῖς, καὶ προσεκύνησε τῷ προσώπῳ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εἶπεν· Ἰδού,
κύριοι, ἐκκλίνατε εἰς τὸν οἶκον τοῦ δούλου ὑμῶν, καὶ καταλύσατε
καὶ νύψασθε τοὺς πόδας ὑμῶν, καὶ ὀρθρίσαντες ἀπελεύσεσθε τὴν
ὁδὸν ὑμῶν· οὗ ἔνεκεν ἐκκλίνατε πρὸς τὸν παῖδα ὑμῶν.

10 *II²1778 / R cap. K 11, 2

Παροιμιῶν·

Στολισμὸς ἀνδρὸς καὶ βῆμα ποδὸς
καὶ γέλως ὀδόντων ἀναγγελεῖ τὰ περὶ αὐτοῦ.

*II²1779 / R cap. K 11, 3

15 Τῶν αὐτῶν·

Ἐν πραῦτητι διεξάγαγε τὰ ἔργα σου,
καὶ ἀπὸ ἀνθρώπου δεκτοῦ ἀγαπηθήσῃ.

4 – 9 *II²1777 Gen. 19, 1–2   12 – 13 *II²1778 Prov., re vera Sir. 19, 30^{1–2} (Wahl, *Sirach-Text*, p. 99)   16 – 17 *II²1779 Prov., re vera Sir. 3, 17^{1–2} (Wahl, *Sirach-Text*, p. 50)

1 **Titlos** R (194v14) A^{III} pin; *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III} txt   3 – 9 *II²1777 R cap. K 11, 1 (194v[14]15–19); *deest in* T^(lac.) H^{III}   11 – 13 *II²1778 R cap. K 11, 2 (194v[20]20–21); *deest in* T^(lac.) H^{III}   15 – 17 *II²1779 R cap. K 11, 3 (194v[21]21–22); *deest in* T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* A^{III} pin R^{pin}   ια'] *propt. mg. resect. non liquet in* A^{III} pin (ι' *secund. ser.*)

9 ἐκκλίνατε] *sic* R, ἐξεκλίνατε LXX (*app. crit.*)

*II²1780 / R cap. K 11, 4

Τῶν αὐτῶν·

Ἀπόκρισις ὑποπίπτουσα ἀποστρέφει θυμόν.

*II²1781 / R cap. K 11, 5

Σιράχ·

Λάρυγξ γλυκὺς πληθυνεῖ φίλους,
καὶ γλῶσσα εὐλαλὸς πληθυνεῖ εὐπροσηγορίαν.

5

*II²1782 / R cap. K 11, 6

Ματθαίου·

Εἶπεν ὁ κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· Λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμ- 10
προσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα, καὶ
δοξάσωσι τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

*II²1783 / R cap. K 11, 7

Πρὸς Κολασσαεῖς ἐπιστολῆς·

Ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε πρὸς τοὺς ἔξω, τὸν καιρὸν ἐξαγοραζόμενοι. 15
Ὁ λόγος ὑμῶν ἦ πάντοτε ἄλατι ἠρτυμένος, εἰδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς
ἐνὶ ἐκάστῳ ἀποκρίνεσθαι.

3 *II²1780 Prov. 15, 1² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 74) 6 – 7 *II²1781 Sir. 6, 5¹⁻²
(Wahl, *Sirach-Text*, p. 59) 10 *II²1782 Εἶπεν – μαθηταῖς] cf. Matth. 5, 2 10 – 12
Λαμψάτω – οὐρανοῖς] Ibid. 5, 16 15 – 17 *II²1783 Col. 4, 5–6

2 – 3 *II²1780 R cap. K 11, 4 (194v[22]22); *deest in* T^(lac.) H^{III} 5 – 7 *II²1781 R
cap. K 11, 5 (194v[23]23–24); *deest in* T^(lac.) H^{III} 9 – 12 *II²1782 R cap. K 11, 6
(194v[24]24–26); *deest in* T^(lac.) H^{III} 14 – 17 *II²1783 R cap. K 11, 7 (194v[26]27–
29); *deest in* T^(lac.) H^{III}

*II²1784 / R cap. K 11, 8

Κλήμεντος, ἐκ τοῦ δευτέρου Στρώματος·

Θεοφιλές τῶ ὄντι ἀπὸ τῆς γλώττης ἐπὶ τὰ ἔργα τὸ κόσμιον διαχει-
ραγωγεῖν.

---

3 – 4 ***II²1784** CLEMENS ALEXANDRINUS, *Stromata*, II. Cap. XXIII. 145, 2 (ed. Stählin/Früchtel/Treu, p. 193, 3–4); Holl, n° 232

---

2 – 4 ***II²1784** R cap. K 11, 8 (194v[29]29–30); *deest in* T^(lac.) H^{III}

Τίτλος ιβ' Περὶ κακοήθων καὶ κακοτρόπων.

*II²1785 / R cap. K 12, 1

Παροιμιῶν·

Στηρίζων ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ λογιζέται διεστραμμένα,
ὀρίζει δὲ τοῖς χεῖλεσιν αὐτοῦ πάντα τὰ κακά·
οὗτος κάμινος ἐστὶ κακίας.

5

*II²1786 / R cap. K 12, 2

Τῶν αὐτῶν·

Ἄνηρ ἄφρων καὶ παράνομος πορεύεται ὁδοὺς οὐκ ἀγαθάς·
ὁ δὲ αὐτὸς ἐννεύει ὀφθαλμῶ, σημαίνει δὲ ποδί,
διδάσκει δὲ ἐν νεύμασι δακτύλων.

10

*II²1787 / R cap. K 12, 3

Τῶν αὐτῶν·

Ὁ ἐννεύων ὀφθαλμῶ συνάγει ἀνδράσι λύπας.

4 – 6 *II²1785 Prov. 16, 30¹⁻³ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 84)   9 – 11 *II²1786
Prov. 6, 12–13² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 39)   14 *II²1787 Prov. 10, 10¹ (Wahl,
Proverbien-Text, p. 52)

1 Titlos R (194v30) A^{III} pin, *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III} txt   3 – 6 *II²1785 R cap. K 12, 1
(194v[30]31–32); *deest in* T^(lac.) H^{III}   8 – 11 *II²1786 R cap. K 12, 2 (194v[32]32–
34); *deest in* T^(lac.) H^{III}   13 – 14 *II²1787 R cap. K 12, 3 (194v[35]35); *deest in* T^(lac.)
H^{III}

1 Τίτλος] *om.* A^{III} pin R^{pin}   ιβ'] ια' A^{III} pin

11 ἐν νεύμασι] *sic* R

Τίτλος ιγ' Περὶ καταλαλιᾶς καὶ διαβολῆς, ὅτι βαρύτατον τὸ πάθος καὶ τῷ κεκτημένῳ καὶ τῷ ἐπικοινωνοῦντι. Π¹ / Κ cap. Κ 3

*Π²1788 / R cap. Κ 13, 1

Τῆς Ἐξόδου·

- 5 Ἀπὸ παντὸς ῥήματος ἀδίκου ἀπόστηθι.

*Π²1789 / R cap. Κ 13, 2

Π¹1235 / Κ cap. Κ 3, 1

Ἀριθμῶν·

- Ἐλάλησε Μαριάμ καὶ Ἀαρὼν κατὰ Μωσέως, ἔνεκεν τῆς γυναικὸς τῆς Αἰθιοπί<σ>σης, ἣν ἔλαβε Μωσῆς, ὅτι γυναῖκα Αἰθιοπί<σ>σαν
 10 ἔλαβε, καὶ εἶπον· Μὴ Μωσῆ μόνῳ ἐλάλησε κύριος; Οὐχὶ καὶ ἡμῖν ἐλάλησε κύριος; Καὶ εἶπε κύριος πρὸς αὐτούς· Ἀκούσατε τὸν λόγον μου ἀμφοτέροι· ἐὰν γένηται προφήτης ὑμῶν κυρίου, ἐν ὄραματι γνωσθήσομαι, καὶ ἐν ὕπνῳ λαλήσω αὐτῷ. Οὐχ' οὕτως ὡς ὁ
 15 θεράπων μου Μωσῆς· ἐν ὄλῳ τῷ οἴκῳ μου πιστός ἐστί· στόμα κατὰ στόμα λαλήσω αὐτῷ, ἐν εἶδει καὶ οὐ δι' αἰνιγμάτων, καὶ τὴν δόξαν κυρίου εἶδε· καὶ διατί οὐκ ἐφοβήθητε λαλῆσαι κατὰ τοῦ θεράποντός μου Μωσῆ; Καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος, καὶ ἰδοὺ Μαριάμ λέπρα ὡς χιών.

5 *Π²1788 Ex. 23, 7 8 – 11 *Π²1789 Ἐλάλησε – κύριος] Num. 12, 1–2 11 – 18 Καὶ – χιών] Ibid. 12, 6–10

1 – 2 Titlos R (194v36–37) (cf. PML^b cap. Κ 5 titlos [Π¹ / Κ cap. Κ 3 titlos (c)]); *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III} 4 – 5 *Π²1788 R cap. Κ 13, 1 (194v[37]38); *deest in* T^(lac.) H^{III} 7 – 18 *Π²1789 R cap. Κ 13, 2 (194v[38]38–195r5); *deest in* T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* R^{pin} 2 καὶ¹] *om.* R^{txt}

9 Αἰθιοπίσσης] *scripsi*, αἰθιοπίσης R Αἰθιοπίσσαν] *scripsi*, αἰθιοπίσαν R

*II²1790 / R cap. K 13, 3

Παροιμιῶν·

Ὁ κακὸς ὑπακούει γλώσσαις παρανόμων.

II¹1242 /
K cap. K 3, 8

*II²1791 / R cap. K 13, 4

Τῶν αὐτῶν·

5

Μὴ ἀγάπα καταλαλεῖν, ἵνα μὴ ἐξαρθῆς.

*II²1792 / R cap. K 13, 5

Τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ·

Ἐν εἰδήσει σου βασιλέα μὴ καταράση,
καὶ ἐν ταμειοῖς κοιτῶνων σου μὴ καταράση πλούσιον,
ὅτι πετεινὸν τοῦ οὐρανοῦ ἀποίσει φωνὴν σου,
καὶ ὁ ἔχων πτέρυγας ἀναγγελεῖ λόγους σου.

10

II¹1243 /
K cap. K 3, 9

*II²1793 / R cap. K 13, 6

Σοφίας Σολομῶντος·

Φυλάξασθε γογγυσμὸν ἀνωφελῆ,
καὶ ἀπὸ καταλαλιᾶς φείσασθε γλώττης,
ὅτι φθέγμα λαθραῖον, κενὸν οὐ πορεύεται,
στόμα δὲ καταψευδόμενον ἀναιρεῖ ψυχὴν.

15

3 *II²1790 Prov. 17, 4¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 85)   **6** *II²1791 Prov. 20, 13¹
(Wahl, *Proverbien-Text*, p. 98–99)   **9** – **12** *II²1792 Eccle. 10, 20^{1–4} (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 171–172)   **15** – **18** *II²1793 Sap. 1, 11^{1–4}

2 – **3** *II²1790 R cap. K 13, 3 (195r[6]6); *deest in* T^(lac.) H^{III}   **5** – **6** *II²1791 R cap.
K 13, 4 (195r[6]6–7); *deest in* T^(lac.) H^{III}   **8** – **12** *II²1792 R cap. K 13, 5 (195r[7]7–
9); *deest in* T^(lac.) H^{III}   **14** – **18** *II²1793 R cap. K 13, 6 (195r[10]10–12); *deest in*
T^(lac.) H^{III}

3 ὑπακούει *scripsi* (*II²1862 / R cap. Λ 1, 3), ὑπακούσει R

*Π²1794 / R cap. K 13, 7

Σιράχ·

Ἄνηρ ἁμαρτωλὸς ἐκκαύσει φίλους,
καὶ ἀναμέσον εἰρηνευόντων βάλλει διαβολήν.

5

*Π²1795 / R cap. K 13, 8Π¹1244 /
K cap. K 3, 10

Ἐκ τῆς Ἰακώβου ἐπιστολῆς·

Μὴ καταλαεῖτε ἀλλήλων, ἀδελφοί· ὁ καταλαλῶν ἀδελφοῦ καὶ
κρίνων τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καταλαλεῖ νόμου, καὶ κρίνει νόμον· εἰ
δὲ νόμον κρίνεις, οὐκ εἶ ποιητῆς νόμου, ἀλλὰ κριτῆς. Εἷς ἐστὶν ὁ
10 νομοθέτης καὶ κριτῆς, ὁ δυνάμενος σῶσαι καὶ ἀπολέσαι.

*Π²1796 / R cap. K 13, 9Π¹suppl. 323 /
V cap. K 2, 10

Σιράχ·

Ὄφθαλμὸν καταλαλοῦντα πατρὸς καὶ ἀτιμάζοντα γῆρας μητρός,
ἐκκόψειαν αὐτὸν κόρακες ἐκ τῶν φαράγγων,
15 καὶ καταφάγοισαν αὐτὸν νεοσσοὶ ἀετῶν.

3 *Π²1794 Ἄνηρ – φίλους] Sir. 28, 8² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 122) 4 καὶ – διαβο-
λήν] Ibid. 28, 9² (Wahl, p. 122) 7 – 10 *Π²1795 Iac. 4, 11–12 13 – 15 *Π²1796
Sir., re vera Prov. 30, 17¹⁻³ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 119)

2 – 4 *Π²1794 R cap. K 13, 7 (195r[12]12–13); *deest in* T^(lac.) H^{III} 6 – 10 *Π²1795
R cap. K 13, 8 (195r[13]13–16); *deest in* T^(lac.) H^{III} 12 – 15 *Π²1796 R cap. K 13, 9
(195r[16]17–18); *deest in* T^(lac.) H^{III}

13 καταλαλοῦντα] καταγελῶντα LXX 14 φαράγγων] *scripsi* (Π¹ et LXX), φαρύγ-
γων R

II¹1245 /
K cap. K 3, 11

*II²1797 / R cap. K 13, 10

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου·

Καταλαλιά ἐστὶ τὸ κατὰ παντὸς ἀδελφοῦ λέγειν τί, σκοπῶ τοῦ διαβάλλειν αὐτόν, εἰ καὶ ἀληθὲς ἦ τὸ λεγόμενον.

*II²1798 / R cap. K 13, 11

5

Τοῦ Θεολόγου, ἐκ τοῦ εἰς Βασίλειον·

Πρὸς τοὺς κακούργους ὁ λόγος, οἱ τοῖς ἑαυτῶν κακοῖς βοηθοῦσιν, ἐξ ὧν ἄλλους ἐπηρεάζουσιν.

II¹1249 /
K cap. K 3, 15

*II²1799 / R cap. K 13, 12

Τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου·

10

Ἐάν τις σε εἶπη κακῶς, εἰ μὲν ἀληθὲς λέγει, διόρθωσαι· εἰ δὲ ψευδῆ, καταγέλασον. <***> εἰ δὲ μὴ σύνοιδας, καταφρόνησον.

3 – 4 *II²1797 BASILIUS CAESARIENSIS, *Epistulae*, XXII, 1, 26–28 (ed. Courtonne, I, p. 53); cf. etiam ID., *Asceticon magnum sive Quaestiones (regulae brevius tractatae)*, XXV (PG 31, 1100, 39–41) 7 – 8 *II²1798 GREGORIUS NAZIANZENUS, *Funebris oratio in laudem Basilii Magni Caesareae in Cappadocia episcopi (Orat. 43)*, 68, 4–6 (ed. Bernardi, p. 274) 11 – 12 *II²1799 IOHANNES CHRYSOSTOMUS, *De Davide et Saule*, III (*Contra theatra*), 4, 19–22 (ed. Barone, p. 59)

2 – 4 *II²1797 R cap. K 13, 10 (195r[18]19–20); *deest in T^(lac.) H^{III}* 6 – 8 *II²1798 R cap. K 13, 11 (195r[20]21–22); *deest in T^(lac.) H^{III}* 10 – 12 *II²1799 R cap. K 13, 12 (195r[22]22–23); *deest in T^(lac.) H^{III}*

4 εἰ καὶ] καὶν ed. 12 ante εἰ *quaedam excidisse videntur* (cf. II¹1249 / K cap. 3, 15) σύνοιδας] *scripsi* (II¹, cf. *autem app. crit.*), συνοῖδας R

*II²1800 / R cap. K 13, 13II¹suppl. 324 /
V cap. K 2, 15

Τοῦ αὐτοῦ·

Ὁ κακῶς ἕτερον διατιθέναι βουλόμενος, πρότερον ἑαυτὸν οὕτω διατίθησιν.

---

3 – 4 ***II²1800** IOHANNES CHRYSOSTOMUS, locus non repertus (deest apud Haidacher); Didymo adscriptus in II¹suppl. 324 / V cap. K 2, 15

---

2 – 4 ***II²1800** R cap. K 13, 13 (195r[24]24); *deest in* T^(lac.) H^{III}

---

3 ἑαυτὸν οὕτω] *scripsi* (II¹suppl. 324 / V cap. K 2, 15), ἑαυτῷ οὕτως R

Π¹ /
Κ cap. Κ 8 **Τίτλος ιδ' Περὶ κωφῶν.**

*Π²1801 / R cap. Κ 14, 1

Ἀπὸ τοῦ Λευϊτικοῦ·

Οὐ κακῶς ἐρεῖς κωφῶ.

---

4 *Π²1801 Lev. 19, 14

1 Titlos R (195r25); *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III} **3 – 4 *Π²1801** R cap. Κ 14, 1 (195r[25])
deest in T^(lac.) H^{III}

---

1 Τίτλος] *om.* R^{pin}

---

4 κῶφον LXX

Τίτλος ιζ' Περὶ κακούργων, ὅτι χρή τάχιστα κατὰ τὸν νόμον καταστέλλειν τούτους πρὸς εἰρήνην καὶ εὐνομίαν τοῦ λαοῦ καὶ ἀναχαιτισμὸν τοῦ κακοῦ.

*II²1802 / R cap. K 17, 1

5 Δευτερονομίου·

Ἐξάρατε τὸ πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας φοβηθήσεται.

*II²1803 / R cap. K 17, 2

Τοῦ αὐτοῦ·

10 Ἴνα μὴ ἀπολέσῃ ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν ἀναμάρτητον, οὐ μὴ θελήσῃ ὁ θεὸς εὐίλατεῦσαι αὐτῷ.

*II²1804 / R cap. K 17, 3

Ψαλμοῦ νζ'·

Εὐφρανθήσεται δίκαιος, ὅταν ἴδῃ ἐκδίκησιν

15 ἕως
ἐν τῇ γῆ.

6 – 7 *II²1802 Deut. 17, 12–13 (Wahl, *Deuteronomium-Text*, p. 130–131) 10 – 11 *II²1803 Deut. 29, 19–20 (Wahl, *Deuteronomium-Text*, p. 148) 14 – 16 *II²1804 Ps. 57, 11¹–12²

1 – 3 Titlos R (196v35–36) A^{III} pin; *deest in* T^(lac.) H^{III} A^{III} txt 5 – 7 *II²1802 R cap. K 17, 1 (196v[36]37); *deest in* T^(lac.) H^{III} 9 – 11 *II²1803 R cap. K 17, 2 (196v[38]38–39); *deest in* T^(lac.) H^{III} 13 – 16 *II²1804 R cap. K 17, 3 (196v[39]39–40); *deest in* T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* A^{III} pin R^{pin} ιζ'] ιβ' A^{III} pin τάχιστα] τὰ A^{III} pin

*II²1804 νζ'] *scripsi*, μζ' (*sic*) R

*II²1805 / R cap. K 17, 4

Ψαλμοῦ ρ’.

Εἰς τὰς πρῶϊας ἀπέκτενον πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς τῆς γῆς
ἕως
ἀνομίαν.

5

*II²1806 / R cap. K 17, 5

Παροιμιῶν·

Λικμήτωρ ἀσεβῶν βασιλεὺς φρόνιμος,
καὶ ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς τρόμον.

*II²1807 / R cap. K 17, 6

10

Τῶν αὐτῶν·

Πολλῶν ὄντων ἀσεβῶν, πολλαὶ γίνονται ἁμαρτίαι.

*II²1808 / R cap. K 17, 7

Τῶν αὐτῶν·

Ἐτοιμάζονται ἀκολάστοις μάστιγες,
καὶ τιμωρίαι ὁμοίως ἄφροσιν.

15

---

3 – 5 *II²1805 Ps. 100, 8¹⁻² 8 – 9 *II²1806 Prov. 20, 26¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 99) 12 *II²1807 Prov. 29, 16¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 99) 15 – 16 *II²1808 Prov. 19, 29¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 96)

---

2 – 5 *II²1805 R cap. K 17, 4 (196v[40]40–41); *deest in* T^(lac.) H^{III} 7 – 9 *II²1806 R cap. K 17, 5 (196v[41]41–197r1); *deest in* T^(lac.) H^{III} 11 – 12 *II²1807 R cap. K 17, 6 (197r[1]1–2); *deest in* T^(lac.) H^{III} 14 – 16 *II²1808 R cap. K 17, 7 (197r[2]2–3); *deest in* T^(lac.) H^{III}

---

9 τρόμον] τροχὸν LXX

*II²1809 / R cap. K 17, 8

Τῶν αὐτῶν·

Ζημιουμένου ἀκολάστου, πανουργότερος γίνεται ὁ κακός.

*II²1810 / R cap. K 17, 9

5 Τῶν αὐτῶν·

Πρὸς τοὺς σκολιοὺς σκολιάς ὁδοὺς ἀποστελεῖ ὁ θεός.

*II²1811 / R cap. K 17, 10

Τῶν αὐτῶν·

10 Ἐπικατάρατος πᾶς ὁ ποιῶν τὰ ἔργα κυρίου ἀμελῶς, ἐξαίρων μά-
χαιραν αὐτοῦ ἀφ' αἵματος.

*II²1812 / R cap. K 17, 11

Σιράχ·

Ἀπὸ μικροῦ σπινθήρος ἐκκαυθήσεται ἀνθρακιά.

3 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 61.3./68.3. (ed. Ihm, p. 918)

3 *II²1809 Prov. 21, 11¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 101) 6 *II²1810 Prov. 21, 8¹
(Wahl, *Proverbien-Text*, p. 100-101) 9 - 10 *II²1811 Prov., re vera Ier. 31, 10
(Wahl, *Prophetenzitate*, p. 558) 13 *II²1812 Sir. 11, 32¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 79)

2 - 3 *II²1809 R cap. K 17, 8 (197r[3]3-4); *deest in* T^(lac.) H^{III} 5 - 6 *II²1810 R
cap. K 17, 9 (197r[4]4); *deest in* T^(lac.) H^{III} 8 - 10 *II²1811 R cap. K 17, 10 (197r[4]
5-6); *deest in* T^(lac.) H^{III} 12 - 13 *II²1812 R cap. K 17, 11 (197r[6]6); *deest in* T^(lac.)
H^{III}

3 κακός] ἄκακος LXX

*II²1813 / R cap. K 17, 12

Τοῦ Θεολόγου·

Μηδεὶς ἔστω τοῦ νόμου νομιμώτερος, μὴ δὲ τοῦ κανόνος εὐθύτερος, μὴ δὲ τῆς ἐντολῆς ὑψηλότερος.

*II²1814 / R cap. K 17, 13

5

Τοῦ αὐτοῦ, περὶ τῆς χαλάζης·

Ὅλολύζειν πίτυν ὁ προφήτης φησί, ὅτι πέπτωκε κέδρος, τουτέστι νουθετεῖσθαι χρὴ τῇ τῶν πλησίον πληγῇ, καὶ διὰ τῶν ἀλλοτρίων κακῶν τὰ οἰκεία εὖ τίθεσθαι χρὴ.

*II²1815 / R cap. K 17, 14

10

Φίλωνος·

Τὰ τῶν προτέρων κολαστήρια, τῶν δευτέρων εἰσὶν, εἰ σωφρονοῖεν, φυλακτήρια καὶ σωτήρια.

---

7 Zach. 11, 2

---

3 – 4 *II²1813 GREGORIUS NAZIANZENUS, *De moderatione in disputando* (Orat. 32), 7, 1–3 (quibusdam omissis; ed. Moerschini, p. 98) 7 – 9 *II²1814 GREGORIUS NAZIANZENUS, *De grandine, in patrem tacentem* (Orat. 16), 19 (PG 35, 961, 23–25) 12 – 13 *II²1815 PHILO IUDAEUS, locus non repertus; Mangey 665.5; Harris 101.8; Roysse 177.80

---

2 – 4 *II²1813 R cap. K 17, 12 (197r[7]7–8); *deest in* T^(lac.) H^{III} 6 – 9 *II²1814 R cap. K 17, 13 (197r[8]8–10); *deest in* T^(lac.) H^{III} 11 – 13 *II²1815 R cap. K 17, 14 (197r[11]11–12); *deest in* T^(lac.) H^{III}

Τίτλος ιη΄ Περὶ τῶν καταφρονητικῶς καὶ ἀντιρρητικῶς περὶ τὴν σωτήριον τοῦ κυρίου εἰς ἡμᾶς τοὺς ἁμαρτωλοὺς διακειμένων μακροθυμίαν.

*II²1816 / R cap. K 18, 1

5 Ἰερεμίου·

Ἀθετῶν ἠθέτησεν εἰς ἐμὲ ὁ οἶκος Ἰσραὴλ καὶ ὁ οἶκος τοῦ Ἰούδα. Ἐψεύσαντο ἐναντίον τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπον· Οὐκ ἔστι ταῦτα· οὐχ' ἤξει ἐφ' ἡμᾶς κακά· μάχαιραν καὶ λιμὸν οὐκ ὀψόμεθα· οἱ προφῆται ἡμῶν ἦσαν εἰς ἄνεμον, καὶ ὁ λόγος κυρίου οὐχ' ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς. Διατοῦτο τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ· Ἄνθ' ὧν ἐλαλήσατε τὸ ῥῆμα τοῦτο, ἰδοὺ ἔδωκα τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου· πῦρ καταφάγεται αὐτούς.

*II²1817 / R cap. K 18, 2

Ἀμός·

15 Ἐν ῥομφαίᾳ τελευτήσουσι πάντες ἁμαρτωλοὶ λαοῦ μου, οἱ λέγοντες· Οὐ μὴ ἐγγίση, οὐδ' οὐ μὴ γένηται ἐφ' ἡμᾶς κακά.

6 – 12 *II²1816 Ier. 5, 11–14 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 494–495)

15 – 16

*II²1817 Am. 9, 10 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 195)

1 – 3 Titlos R (197r13–14) A^{III} pin; *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III} txt 5 – 12 *II²1816 R cap. K 18, 1 (197r[14]15–19); *deest in* T^(lac.) H^{III} 14 – 16 *II²1817 R cap. K 18, 2 (197r[19]20–21); *deest in* T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* A^{III} pin R^{pin} ιη'] ιγ' A^{III} pin καὶ ἀντιρρητικῶς] *om.* R 2 – 3 μακροθυμίαν διακειμένων R^{txt}

7 – 8 οὐκ' ἤξει R^{a. c. ut videtur} 11 – 12 στόμα σου] *scripsi* (LXX), στόμα μου R (*forsan quaedam exciderunt* [cf. LXX]) 12 καταφάγετε R

*II²1818 / R cap. K 18, 3

Σοφίας Σολομώντος·

Ἐλεεῖς, κύριε, πάντας, ὅτι πάντα δύνασαι,
καὶ παρορᾷς ἁμαρτήματα ἀνθρώπων εἰς μετάνοιαν.

*II²1819 / R cap. K 18, 4

5

Τοῦ αὐτοῦ·

Σὺ ὁ θεὸς ἡμῶν χρηστὸς καὶ ἐπιεικὴς,
μακρόθυμος καὶ πολυέλεος, καὶ ἐν ἑλέει διοικῶν τὰ πάντα.

*II²1820 / R cap. K 18, 5

Πρὸς Ἑβραίους·

10

Φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας θεοῦ ζῶντος.

*II²1821 / R cap. K 18, 6

Τοῦ Θεολόγου·

Δεινὸν ἐπιείκειαν θεοῦ δαπανῆσαι τῷ συνεχεῖ τῆς συγγνώμης.

---

3 – 4 *II²1818 Sap. 11, 23¹⁻² 7 – 8 *II²1819 Sap. 15, 1¹⁻² 11 *II²1820 Hebr. 10, 31 14 *II²1821 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *Ad praefectum et cives Nazianzenos* (*Orat. 17*), 6 (PG 35, 973, 2–3)

---

2 – 4 *II²1818 R cap. K 18, 3 (197r[21]21–22); *deest in T^(lac.) H^{III}* 6 – 8 *II²1819 R cap. K 18, 4 (197r[22]22–24); *deest in T^(lac.) H^{III}* 10 – 11 *II²1820 R cap. K 18, 5 (197r[24]24); *deest in T^(lac.) H^{III}* 13 – 14 *II²1821 R cap. K 18, 6 (197r[24]25); *deest in T^(lac.) H^{III}*

---

8 καὶ πολυέλεος] *desunt in LXX*

*II²1822 / R cap. K 18, 7

Τοῦ Χρυσοστόμου·

Μὴ λέγε, ἄνθρωπε· Ἠμαρτον· καὶ τί ἐγένετο; Μὴ καταφρόνει τῆς
 5 χρηστότητος καὶ ἀνοχῆς καὶ μακροθυμίας τοῦ θεοῦ. Μὴ πλεονά-
 σης κατὰ σοῦ ὡς Φαραὼ τὰ κολαστήρια· ὡς γὰρ πολὺς ὁ ἔλεος
 τοῦ κυρίου, οὕτως καὶ ὁ ἔλεγχος αὐτοῦ πολὺς, κατὰ τῶν κατα-
 φρονούντων τῆς ἀνεξικακίας αὐτοῦ.

---

3 – 4 Rom. 2, 4 4 – 5 Μὴ – κολαστήρια] cf. Ex. 7, 14 sqq.

---

3 – 7 *II²1822 IOHANNES CHRYSOSTOMUS, locus non repertus (deest apud Haidacher)

---

2 – 7 *II²1822 R cap. K 18, 7 (197r[25]25–29); deest in T^(lac.) H^{III}

Π¹/
Κ cap. Κ 2

Τίτλος ιθ' Περὶ κρειττόνων, ὅτι οὐ δεῖ πρὸς κρείττονας φιλο-
νεικεῖν, ἀλλὰ παραχωρεῖν.

*Π²1823 / R cap. Κ 19, 1

Παροιμιῶν·

Μὴ ἀλαζονεῦου ἐνώπιον βασιλέως,
μὴ δὲ ἐν τόποις δυναστῶν ὑφίστασο·
κρεῖσσον γὰρ ῥηθῆναι σοι· Ἀνάβηθι πρὸς με,
ἢ ταπεινωθῆναι ἐν προσώπῳ δυναστῶν.

5

*Π²1824 / R cap. Κ 19, 2

Σιράχ·

Μὴ δικάζου μετὰ κριτοῦ·
κατὰ γὰρ τὴν δόξαν αὐτοῦ κρινοῦσιν αὐτόν.

10

*Π²1825 / R cap. Κ 19, 3

Π¹1223 /
Κ cap. Κ 2, 3

Τοῦ αὐτοῦ·

Μὴ ἔριζε μετὰ πλουσίου,
μήποτε ἀντιστήση σου τὴν ὄλκην.

15

5 – 8 *Π²1823 Prov. 25, 6¹–7² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 123) 11 – 12 *Π²1824
Sir. 8, 14¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 69) 15 – 16 *Π²1825 Sir. 8, 2¹⁻² (Wahl, *Sirach-
Text*, p. 67)

1 – 2 **Titlos** R (197r29–30) A^{III pin}; *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III txt} 4 – 8 *Π²1823 R cap. Κ
19, 1 (197r[30]31–33); *deest in* T^(lac.) H^{III} 10 – 12 *Π²1824 R cap. Κ 19, 2 (197r[33]
33–34); *deest in* T^(lac.) H^{III} 14 – 16 *Π²1825 R cap. Κ 19, 3 (197r[34]34); *deest in*
T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* A^{III pin} R^{pin} ιθ'] *propt. mg. resect. non liquet in* A^{III pin} (ιδ' *secund.*
ser.) 2 ἀλλὰ παραχωρεῖν] *om.* R

16 ὄλκην] *sic spir.* R

*II²1826 / R cap. K 19, 4II¹1223 /
K cap. K 2, 3

Τοῦ αὐτοῦ·

Μὴ διαμάχου μετὰ ἀνθρώπου δυνάστου,
μήποτε ἐμπέσης εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

5

*II²1827 / R cap. K 19, 5II¹1224 /
K cap. K 2, 4

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἴσχυροτέρῳ σου μὴ κοινώνει.
Τί κοινωνήσει χύτρα πρὸς λέβητα;
Αὐτὴ προσκρούσει καὶ αὐτὴ συντριβήσεται.

10

*II²1828 / R cap. K 19, 6II¹1225 /
K cap. K 2, 5

Τοῦ αὐτοῦ·

Μεγιστάνῳ κλῖνον τὴν κεφαλὴν σου.

*II²1829 / R cap. K 19, 7II¹1228 /
K cap. K 2, 8

<***>

15 Καὶ γὰρ σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν.

---

7 – 9 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 4.5./5. (ed. Ihm, p. 81)

---

3 – 4 *II²1826 Sir. 8, 1¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 67)   7 – 9 *II²1827 Sir. 13, 2²⁻⁴
(Wahl, *Sirach-Text*, p. 81–82)   12 *II²1828 Sir. 4, 7² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 53)
15 *II²1829 Act. 26, 14

---

2 – 4 *II²1826 R cap. K 19, 4 (197r[35]35–36); *deest in* T^(lac.) H^{III}   6 – 9 *II²1827 R
cap. K 19, 5 (197r[36]36–37); *deest in* T^(lac.) H^{III}   11 – 12 *II²1828 R cap. K 19, 6
(197r[37]37–38); *deest in* T^(lac.) H^{III}   14 – 15 *II²1829 R cap. K 19, 7 (197r38); *deest
in* T^(lac.) H^{III}

---

*II²1829 s. d. R

*II²1830 / R cap. K 19, 8

Τοῦ αὐτοῦ·

Μακρὰν ἄπεχε ἀπὸ ἀνθρώπου, ὃς ἔχει ἐξουσίαν τοῦ φονεῦν,
καὶ οὐ μὴ ὑποπτεύσης φόβον θανάτου·
κὰν προσέλθῃς, μὴ πλημμελήσῃς,
ἵνα μὴ ἀφέληται ζωὴν σου.
Ἐπίγνωθι ὅτι ἐν μέσῳ παγίδων διαβαίνεις,
καὶ ἐπὶ ἐπάλλξεων πόλεως περιπατεῖς.

5

II¹1229 /
K cap. K 2, 9

*II²1831 / R cap. K 19, 9

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου·

Καλὸν αἰεὶ τὸ χεῖρον ὑπὸ τοῦ κρείττονος ἄγεσθαι.

10

II¹1231 /
K cap. K 2, 11

*II²1832 / R cap. K 19, 10

Φίλωνος·

Τὸ ὑποτάσσεσθαι τοῖς κρείττοσιν, ὠφελιμώτατον.

11 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 9.9./9. (ed. Ihm, p. 211)

3 – 8 *II²1830 Sir. 9, 13¹⁻⁶ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 71)   **11** *II²1831 BASILIUS CAESARIENSIS, locus non repertus (*Homiliis in Hexaemeron* attributus in II¹1229 / K cap. K 2, 9); exstat apud EUND., *Sermones de moribus a Symeone Metaphrasta collecti*, XV (*De imperio ac potestate*), 1 (PG 32, 1305, 34–35)   **14** *II²1832 PHILO IUDAEUS, *Quaestiones in Genesim*, III. 30a (ed. Petit, p. 140)

2 – 8 *II²1830 R cap. K 19, 8 (197r[38]39–197v1); *deest* in T^(lac.) H^{III}   **10 – 11**
*II²1831 R cap. K 19, 9 (197v[1]1); *deest* in T^(lac.) H^{III}   **13 – 14** *II²1832 R cap. K 19, 10 (197v[2]2); *deest* in T^(lac.) H^{III}

Τίτλος κ' Περὶ τοῦ μὴ κρίνειν καὶ κατακρίνειν καὶ καταγινώ-
σκειν ἀλλήλων καὶ ψόγουσ περιτιθέναι.

*II²1833 / R cap. K 20, 1

Παροιμιῶν·

- 5 Ὅς δίκαιον κρίνει τὸν ἄδικον, ἄδικον δὲ τὸν δίκαιον,
ἀκάθαρτος καὶ βδελυκτὸς παρὰ κυρίῳ.

*II²1834 / R cap. K 20, 2

Σιράχ·

- 10 Πρὶν ἐξετάσης, μὴ μέμψη·
νόησον πρῶτον, καὶ τότε ἐπιτίμα.

*II²1835 / R cap. K 20, 3

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἐν ἀγαθοῖς μὴ δῶς μῶμον·
γίνωσκε ὅτι πάντες ἐσμὲν ἐν ἐπιτιμίῳ.

9 – 10 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 10.5./5. (ed. Ihm, p. 242)

5 – 6 *II²1833 Prov. 17, 15¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 87) 9 – 10 *II²1834 Sir.
11, 7¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 76) 13 *II²1835 Ἐν – μῶμον] Sir. 18, 15¹ (Wahl,
Sirach-Text, p. 95) 14 γίνωσκε – ἐπιτιμίῳ] Ibid. 8, 5² (Wahl, p. 67–68)

1 – 2 Titlos R (197v3–4) A^{III} pin; *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III} txt 4 – 6 *II²1833 R cap. K
20, 1 (197v[4]5–6); *deest in* T^(lac.) H^{III} 8 – 10 *II²1834 R cap. K 20, 2 (197v[6]6–7);
deest in T^(lac.) H^{III} 12 – 14 *II²1835 R cap. K 20, 3 (197v[7]7–8); *deest in* T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] om. A^{III} pin R^{pin} κ'] *propt. mg. resect. non liquet in* A^{III} pin (τε' *secund.*
ser.) 2 περιτιθέναι] περιθεῖναι A^{III} pin

*II²1836 / R cap. K 20, 4

Ματθαίου·

Εἶπεν ὁ κύριος· Μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε· ἐν ᾧ γὰρ κρίματι κρίνετε, κριθήσεσθε, καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν. Τί δὲ βλέπετε τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, 5
τὴν δὲ ἐν τῷ σῶ ὀφθαλμῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖς; Ἡ πῶς ἐρεῖς τῷ ἀδελφῷ σου· Ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου, καὶ ἰδοὺ ἡ δοκὸς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου; Ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου ἐκβάλαι. 10

*II²1837 / R cap. K 20, 5

Καὶ αὐθις·

Σὺ τίς εἶ, ὁ κρίνων ἀλλότριον οἰκέτην; Ἐν τῷ ἰδίῳ κυρίῳ στήκει ἢ πίπτει· σταθήσεται δέ· δυνατὸς γάρ ἐστιν ὁ θεὸς στήσαι αὐτόν.

*II²1838 / R cap. K 20, 6

Πρὸς Ῥωμαίους·

Σὺ τί κρίνεις τὸν ἀδελφόν σου; Καὶ σύ, τί ἐξουθενεῖς τὸν ἀδελφόν σου; Πάντες γὰρ παραστησόμεθα τῷ βήματι τοῦ Χριστοῦ. Ἄρ' οὖν ἕκαστος ἡμῶν περὶ ἑαυτοῦ λόγον δώσει τῷ θεῷ· μηκέτι οὖν ἀλλήλους κρίνωμεν. 20

13 – 14 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 49.2./56.2. (ed. Ihm, p. 810)

3 *II²1836 Εἶπεν – κύριος] cf. Matth. 5, 2   3 – 10 Μὴ – ἐκβάλαι] Ibid. 7, 1–5
13 – 14 *II²1837 Matth., re vera Rom. 14, 4   17 – 18 *II²1838 Σὺ – Χριστοῦ]
Rom. 14, 10   19 – 20 Ἄρ' – κρίνωμεν] Ibid. 14, 12–13

2 – 10 *II²1836 R cap. K 20, 4 (197v[8]8–15); *deest in* T^(lac.) H^{III}   12 – 14 *II²1837
R cap. K 20, 5 (197v[15]15–16); *deest in* T^(lac.) H^{III}   16 – 20 *II²1838 R cap. K 20, 6
(197v[16]17–19); *deest in* T^(lac.) H^{III}

7 ἐκβάλω] *scripsi* (NT), ἐκβάλλω R

*Π²1839 / R cap. K 20, 7

Τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου·

- Ἄρ' οὖν ἡμεῖς αὐτοὶ πρὸς τὸ πάντη ἅγιον ἀποτετελέσμεθα, καὶ οὐ δεόμεθα τῆς θείας ἐφ' ἑαυτοῖς φιλανθρωπίας; Ἡ τὴν διπλῆν ἁμαρτίαν, ὡς τὰ λόγια φησί, κατὰ τοὺς ἀσεβεῖς ἁμαρτάνομεν, οὐκ εἰδότες ἐν τίνι προσκόπτομεν, ἀλλὰ καὶ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς καὶ οἰόμενοι μὴ δεῖσθαι τοῦ ἐλεοῦντος καὶ σώζοντος;

*Π²1840 / R cap. K 20, 8

<***> ἐκ τοῦ εἰς τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς πολιτευομένους·

- 10 Ἐκαστος ἡμῶν ἐστὶν ἐν ἐπιτιμίῳις, καὶ ὁ χοῦς πολλὰ φέρει τὰ ὀφλήματα. Συγχωρήσωμεν οὖν, ἵνα συγχωρηθῶμεν· ἀφῶμεν, ἵνα ἀφεθῇ ἡμῖν.

*Π²1841 / R cap. K 20, 9

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ μεγάλου ἀπολογητικοῦ·

- 15 Τηροῦμεν τὰς ἀλλήλων ἁμαρτίας, οὐχ' ἵνα πενθήσωμεν, ἀλλ' ἵνα ὀνειδίσωμεν, οὐδ' ἵνα θεραπεύσωμεν, ἀλλ' ἵνα προσπλήξωμεν, καὶ

4 – 5 Ἡ – ἁμαρτάνομεν] cf. Ier. 2, 13 10 Sir. 8, 5² 15 – 822, 2 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Locī communes*, 21.6./7. (ed. Ihm, p. 504)

3 – 7 *Π²1839 Ἄρ' – οἰόμενοι] Ps.-DIONYSIUS AREOPAGITA, *Epistulae*, 8, 4 (ed. Ritter, p. 184, 9–12) 7 μὴ – σώζοντος] IBID. (p. 185, 4) 10 – 12 *Π²1840 GREGORIUS NAZIANZENUS, *Ad praefectum et cives Nazianzenos* (*Orat.* 17), 11 (PG 35, 977, 29–31) 15 – 822, 2 *Π²1841 GREGORIUS NAZIANZENUS, *Apologetica* (*Orat.* 2), 80, 1–4 (ed. Bernardi, p. 194)

2 – 7 *Π²1839 R cap. K 20, 7 (197v[19]20–24); *deest in* T^(lac.) H^{III} 9 – 12 *Π²1840 R cap. K 20, 8 (197v[24]24–26); *deest in* T^(lac.) H^{III} 14 – 822, 2 *Π²1841 R cap. K 20, 9 (197v[26]26–29); *deest in* T^(lac.) H^{III}

*Π²1840 *nomen auctoris excidisse videtur*

ἀπολογίαν ἔχωμεν τῶν ἡμετέρων κακῶν τὰ τῶν πλησίον τραύματα.

*II²1842 / R cap. K 20, 10

Τοῦ αὐτοῦ·

Σεαυτοῦ κατάγνωθι καὶ τῆς ἀσθενείας τῆς σῆς. Τί γὰρ εἰ λημῶν ἢ 5
ἄλλο τι πάσχων τὰς ὄψεις, ἀμυδρὸν βλέπεις τὸν ἥλιον; Τί δέ, εἰ
στρέφουσαί σοι τὸ πᾶν δοκεῖ, ναυτιῶντι τυχὸν ἢ μεθύοντι, καὶ τὴν
σὴν ἄγνοιαν ἐτέρων ὑπολαμβάνεις; Πολλὰ δεῖ στραφῆναι καὶ
παθεῖν πρὶν ἄλλου καταγῶναι δυσσέβειαν.

*II²1843 / R cap. K 20, 11

10

Τοῦ αὐτοῦ·

Ὁ κακὸς τάχιστα ἂν καταγνοίη καὶ τοῦ ἀγαθοῦ, ὁ δὲ ἀγαθὸς οὐδὲ
τοῦ κακοῦ ραδίως· τὸ γὰρ εἰς κακίαν οὐχ' ἔτοιμον, οὐδὲ εἰς ὑπό-
νοιαν εὐχερές.

5 – 9 *II²1842 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *De moderatione in disputando* (Orat. 32), 29, 16–20 (ed. Moreschini, p. 148)   12 – 14 *II²1843 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *In laudem Athanasii* (Orat. 21), 15, 12–15 (ed. Mossay/Lafontaine, p. 142)

4 – 9 *II²1842 R cap. K 20, 10 (197v[29]29–33); *deest in* T^(lac.) H^{III}   11 – 14
*II²1843 R cap. K 20, 11 (197v[33]34–35); *deest in* T^(lac.) H^{III}

1 ἔχωμεν] *scripsi* (ed.), ἔχομεν R   5 εἰ] *scripsi* (ed.), εἶ R

Τίτλος κα' Περὶ κλεπτῶν καὶ τῶν συγκοινωνούντων αὐτοῖς.

Π¹ /
V cap. K 5
(K cap. K 7)

*Π²1844 / R cap. K 21, 1

Π¹1319 /
V cap. K 5, 1
(K cap. K 7)

Ἐξόδου·

Ἐάν τις κλέψη μόσχον ἢ πρόβατον, καὶ σφάξῃ αὐτά, πέντε μό-
5 σχους ἀποτίσει ἀντ' αὐτοῦ· ἐάν δὲ καταληφθῆ, διπλᾶ ἀποτίσει.

*Π²1845 / R cap. K 21, 2

Π¹1322 /
V cap. K 5, 4
(K cap. K 7)

Ἰώβ·

Ἐπ' ἀνέστησάν μοι κλέπται,
ὧν οἱ οἴκοι αὐτῶν ἦσαν τρώγλαι πετρῶν.

10

*Π²1846 / R cap. K 21, 3

Π¹1324 /
V cap. K 5, 6
(K cap. K 7)

Ζαχαρίου·

Ἐπέστρεψα καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ εἶδον· καὶ ἰδοὺ δρε-
πανον πετόμενον, μῆκος πήχεων εἴκοσι καὶ πλάτος πήχεων δέκα.
Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί· Αὕτη ἡ δρεπάνη ἡ ἐκπορευ-
15 ομένη ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, διότι πᾶς κλέπτῃς καὶ ἐπιόρ-
κος ἐκ τούτου ἕως θανάτου ἐκδικηθήσεται. Καὶ ἐξοίσω αὐτήν, λέ-
γει κύριος παντοκράτωρ, καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ κλέ-
πτου καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ ὀμνύοντος τὸ ὄνομά μου ἐπὶ ψευδῆ,

4 – 5 *Π²1844 Ἐάν – αὐτοῦ] Ex. 22, 1   5 ἐάν – ἀποτίσει] Ibid. 22, 4   8 – 9
*Π²1845 Iob 30, 5–6   12 – 824, 2 *Π²1846 Zach. 5, 1–4 (Wahl, *Prophetenzitate*, p.
254–257)

1 **Titlos** R (197v36); *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III}   3 – 5 *Π²1844 R cap. K 21, 1 (197v[36]
37–38); *deest in* T^(lac.) H^{III}   7 – 9 *Π²1845 R cap. K 21, 2 (197v[38]38–39); *deest in*
T^(lac.) H^{III}   11 – 824, 2 *Π²1846 R cap. K 21, 3 (197v[39]39–198r5); *deest in* T^(lac.)
H^{III}

1 Τίτλος] *om.* R^{pin}

5 καταλειφθῆ R   8 Ἐπ' ἀνέστησάν μοι] *scripsi* (Π¹ *et* LXX), ἀνέστησάν μοι R   12
ἦρα R   13 πήχεων¹] *scripsi*, πήχέων R   πήχεων²] *scripsi*, πήχέων R

καὶ καταλύσει ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ συντελέσει αὐτὸν καὶ τοὺς λίθους αὐτοῦ.

II¹1325 /
V cap. K 5, 7
(K cap. K 7)

*II²1847 / R cap. K 21, 4

Σιράχ·

Τίς πιστεύσει εὐζώνῳ ληστῇ,
ἀφαλλομένῳ ἐκ πόλεως εἰς πόλιν;

5

II¹1326 /
V cap. K 5, 8
(K cap. K 7)

*II²1848 / R cap. K 21, 5

Πρὸς Ἐφεσίους·

Ὁ κλέπτων, μηκέτι κλεπτέτω, μᾶλλον δὲ κοπιάτω, ἐργαζόμενος
ταῖς ἰδίαις χερσίν, ἵνα ἔχη μεταδοῦναι τῷ χρεῖαν ἔχοντι.

10

5 – 6 *II²1847 Sir. 36, 31¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 145) 9 – 10 *II²1848 Eph. 4, 28

4 – 6 *II²1847 R cap. K 21, 4 (198r[5]5–6); *deest in T*^(lac.) H^{III} 8 – 10 *II²1848 R cap. K 21, 5 (198r[6]7–8); *deest in T*^(lac.) H^{III}

Τίτλος κβ' Περὶ κινδύνων καὶ περιστάσεων, ὅτι χρὴ ἐκκλῖναι
καὶ διαδράναι τὰς τούτων ἐπιδρομάς.

*Π²1849 / R cap. K 22, 1

Βασιλειῶν α'.

5 Δαυῖδ φυγῶν ἐσώθη.

*Π²1850 / R cap. K 22, 2

Ἡσαΐου.

10 Βάδιζε, λαός μου, εἴσελθε εἰς τὸ ταμιεῖον σου, ἀπόκλεισον τὴν θύ-
ραν σου, ἀποκρύβηθι μικρόν, ὅσον ὅσον, ἕως ἂν παρέλθῃ ὄργη
κυρίου.

*Π²1851 / R cap. K 22, 3

Π¹1255 /
K cap. K 4, 4

Παροιμιῶν.

Σοφὸς φοβηθεὶς ἐξέκλινεν ἀπὸ κακοῦ,
ὁ δὲ ἄφρων, ἐαυτῷ πεποιθώς, μίγνυται ἀνόμω.

5 *Π²1849 I Reg. 19, 18 (Wahl, *1 Samuel-Text*, p. 70) 8 – 10 *Π²1850 Is. 26, 20
(Wahl, *Prophetenzitate*, p. 351) 13 – 14 *Π²1851 Prov. 14, 16¹⁻² (Wahl, *Prover-
bien-Text*, p. 71)

1 – 2 Titlos R (198r8–9) A^{III pin}; *deest in T^(lac.) H^{III}A^{III} txt* 4 – 5 *Π²1849 R cap. K
22, 1 (198r[9]10); *deest in T^(lac.) H^{III}* 7 – 10 *Π²1850 R cap. K 22, 2 (198r[10]10–
11); *deest in T^(lac.) H^{III}* 12 – 14 *Π²1851 R cap. K 22, 3 (198r[12]12–13); *deest in
T^(lac.) H^{III}*

1 Τίτλος] *om.* A^{III pin} R^{pin} κβ'] *propt. mg. resect. non liquet in A^{III pin} (ις' secund.
ser.)* ἐκκλῖναι] ἐκκλῖναι R^{pin}, ἐκκλίνειν A^{III pin} 2 διαδράναι] *διαδιδράσκειν* A^{III pin}

*II²1852 / R cap. K 22, 4

Τῶν αὐτῶν·

Μακάριος ἀνὴρ, ὃς καταπτῆ<σ>σει πάντα δι' εὐλάβειαν.

II¹1256 /
K cap. K 4, 5

*II²1853 / R cap. K 22, 5

Τῶν αὐτῶν·

5

Πανοῦργος κακῶν ἐπερχομένων ἀπεκρῦβη,
ἄφρονες δὲ ἐπελθόντες ζημίαν τίσουσιν.

*II²1854 / R cap. K 22, 6

Τῶν αὐτῶν·

Δίκαιος ἐκ θήρας ἐκδύνει,
ἀντ' αὐτοῦ δὲ παραδοθήσεται ἀσεβῆς.

10

*II²1855 / R cap. K 22, 7

Τῶν αὐτῶν·

Τῷ φόβῳ κυρίου ἐκκλίνει πᾶς ἀπὸ κακοῦ.

3 *II²1852 Prov. 28, 14¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 136) 6 – 7 *II²1853 Prov. 27, 12¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 132) 10 – 11 *II²1854 Prov. 11, 8¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 56) 14 *II²1855 Prov. 15, 27a² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 78)

2 – 3 *II²1852 R cap. K 22, 4 (198r[13]13–14); *deest in* T^(lac.) H^{III} 5 – 7 *II²1853 R cap. K 22, 5 (198r[14]14–15); *deest in* T^(lac.) H^{III} 9 – 11 *II²1854 R cap. K 22, 6 (198r[15]15–16); *deest in* T^(lac.) H^{III} 13 – 14 *II²1855 R cap. K 22, 7 (198r[16]16); *deest in* T^(lac.) H^{III}

3 καταπτῆσει] *scripsi* (LXX), καταπτῆσει R

*Π²1856 / R cap. K 22, 8

Σιράχ·

Ὁ ἀγαπῶν κίνδυνον ἐν αὐτῷ ἀπολείται.

*Π²1857 / R cap. K 22, 9

5 Ματθαίου·

Εἶπεν ὁ κύριος· Ἐγὼ λέγω ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ.

*Π²1858 / R cap. K 22, 10

Τοῦ αὐτοῦ·

Ὅταν διώκωσιν ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην.

10

*Π²1859 / R cap. K 22, 11

Τοῦ Θεολόγου, ἐκ τοῦ α' στηλιτευτικοῦ·

Χρῆ παραχωρεῖν τῷ καιρῷ, ἀδικίας κρατούσης, κἂν λίαν τίς εἶη ἀνδρικώτατος καὶ καρτερικώτατος.

3 *Π²1856 Sir. 3, 26² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 51)   **6 *Π²1857** Εἶπεν – κύριος] cf. Matth. 5, 2 Ἐγὼ – πονηρῷ] Ibid. 5, 39   **9 *Π²1858** Matth. 10, 23   **12 *Π²1859** Χρῆ – κρατούσης] cf. GREGORIUS NAZIANZENSUS, *Contra Iulianum imperatorem I* (*Orat. 4*), 92, 21–22 (ed. Bernardi, p. 232)   **12 – 13** κἂν – καρτερικώτατος] cf. ID., *Epistulae*, CCXIX, 3 (ed. Galloway, II, p. 110)

2 – 3 *Π²1856 R cap. K 22, 8 (198r[16]17); *deest in* T^(lac.) H^{III}   **5 – 6 *Π²1857** R cap. K 22, 9 (198r[17]17–18); *deest in* T^(lac.) H^{III}   **8 – 9 *Π²1858** R cap. K 22, 10 (198r[18]18–19); *deest in* T^(lac.) H^{III}   **11 – 13 *Π²1859** R cap. K 22, 11 (198r[19]19–20); *deest in* T^(lac.) H^{III}

9 ὑμᾶς] *scripsi* (NT), ἡμᾶς R

Στοιχείον Λ

<Τίτλος α'> Περὶ λήθης καὶ ληθαργῶν.

<***>

---

1 Stoicheion R^{txt} (201r8) R^{pin} A^{III pin}; *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III txt} (17v23); *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III txt} R

2 Titlos A^{III pin}

---

1 Λ] λάβδα (*sic*) R^{txt}, *add.* βιβλίον γ' A^{III pin} **2** Τίτλος α'] *supplevi*

---

3 *loci sub hoc titulo allati desunt in* A^{III txt}

Τίτλος α' Περὶ λοιδορίας.

Π¹ /
Κ cap. Λ 2

*Π²1860 / R cap. Λ 1, 1

Ἀπὸ τῆς Ἐξόδου·

Οὐ παραδέξει ἀκοὴν ματαίαν.

5

*Π²1861 / R cap. Λ 1, 2

<***>

Ἀπὸ παντὸς ῥήματος ἀδίκου ἀποστήση.

*Π²1862 / R cap. Λ 1, 3

Παροιμιῶν·

10 Ὁ κακὸς ὑπακούει γλώσσαις παρανόμων.

*Π²1863 / R cap. Λ 1, 4

Π¹1386 /
Κ cap. Λ 2, 3

Τῶν αὐτῶν·

Οἱ ἐκφέροντες λοιδορίαν ἀφρονέστατοι καὶ ἀσεβεῖς.

4 *Π²1860 Ex. 23, 1 7 *Π²1861 Ex. 23, 7 10 *Π²1862 Prov. 17, 4¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 85) 13 *Π²1863 Prov. 10, 18² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 53)

1 Titlos R (201r8); *deest in* T^(lac.) H^{III} A^{III} 3 – 4 *Π²1860 R cap. Λ 1, 1 (201r[8]9); *deest in* T^(lac.) H^{III} 6 – 7 *Π²1861 R cap. Λ 1, 2 (201r9); *deest in* T^(lac.) H^{III} A^{III} 9 – 10 *Π²1862 R cap. Λ 1, 3 (201r[10]10); *deest in* T^(lac.) H^{III} 12 – 13 *Π²1863 R cap. Λ 1, 4 (201r[10]10–11); *deest in* T^(lac.) H^{III}

1 α'] *iterav.* R^{pin}

*Π²1861 s. d. R

II¹1387 /
K cap. Λ 2, 4

*II²1864 / R cap. Λ 1, 5

Τῶν αὐτῶν·

Δόξα ἀνδρὸς ἀποστρέφεσθαι λοιδορίας,
πᾶς δὲ ἄφρων τοιούτοις ἐμπλέκεται.

II¹1389 /
K cap. Λ 2, 6

*II²1865 / R cap. Λ 1, 6

5

Τῶν αὐτῶν·

Ἐσχάρα ἄνθραξι καὶ ξύλα πυρί,
ἀνήρ δὲ λοιδορορὸς εἰς ἀρχὴν μάχης.

II¹1390 /
K cap. Λ 2, 7

*II²1866 / R cap. Λ 1, 7

Σιράχ·

10

Πρὸ πυρὸς ἀτμὶς καμίνου καὶ καπνός·
οὕτως πρὸ αἱμάτων λοιδορία.

II¹suppl. 335 /
V cap. Λ 2, 5

*II²1867 / R cap. Λ 1, 8

Τοῦ αὐτοῦ·

Ὅταν παιδίον σε νήπιον λοιδορήσῃ, γέλωτος ἀφορμὴν ποίει τὰ 15

11 – 12 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 69.6./40.6. (ed. Ihm, p. 1012)

3 – 4 *II²1864 Prov. 20, 3¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 96–97) 7 – 8 *II²1865 Prov. 26, 21¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 129) 11 – 12 *II²1866 Sir. 22, 24¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 108) 15 – 831, 2 *II²1867 Sir., re vera BASILIUS CAESARIENSIS, *Homilia adversus eos qui irascuntur*, 7 (PG 31, 369, 34–37)

2 – 4 *II²1864 R cap. Λ 1, 5 (201r[11]11–12); *deest in* T^(lac.) H^{III} 6 – 8 *II²1865 R cap. Λ 1, 6 (201r[12]12–13); *deest in* T^(lac.) H^{III} 10 – 12 *II²1866 R cap. Λ 1, 7 (201r[13]14); *deest in* T^(lac.) H^{III} 14 – 831, 2 *II²1867 R cap. Λ 1, 8 (201r[15]15–17); *deest in* T^(lac.) H^{III}

λοιδορήματα, καὶ ὅταν ὑπὸ φρενίτιδος ἐξεστηκῶς τὴν διάνοιαν φθέγγηται ῥήματα ἀτιμίας, ἐλεινὸν ἡγοῦ μᾶλλον ἢ μίσους ἄξιον.

*Π²1868 / R cap. Α 1, 9

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου, ἐκ τοῦ περὶ ὀργῆς·

- 5 Οὐδὲ ἢ ἐν ταῖς ἐρήμοις ἡχῶ οὕτω ἀνεκλάσθη ἀκεραία πρὸς τὸν φθεγγόμενον, ὡς ἐπὶ τὸν λοιδορον αἱ ὑβρεις ἐπαναστρέφουσι· μᾶλλον δέ, ὁ μὲν ἦχος ὁ αὐτὸς ἀπεδόθη, ἡ δὲ λοιδορία μετὰ προσθήκης ἐπάνεισι.

*Π²1869 / R cap. Α 1, 10

10 <***>

Πονηρὸν ἢ λοιδορία, φεῦγε τὴν μίμησιν.

*Π²1870 / R cap. Α 1, 11

Τοῦ αὐτοῦ·

- 15 Πάντες ἐσμὲν εὐσεβεῖς ἐξ ἑνός, τοῦ καταγινώσκειν ἀλλήλων ἀσέβειαν.

---

14 – 15 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 63.7./70.7. (ed. Ihm, p. 933)

---

5 – 8 *Π²1868 BASILIUS CAESARIENSIS, *Homilia adversus eos qui irascuntur*, 3 (PG 31, 357, 37–41) 11 *Π²1869 BASILIUS CAESARIENSIS, *Homilia adversus eos qui irascuntur*, 4 (PG 31, 361, 17–18) 14 – 15 *Π²1870 BASILIUS CAESARIENSIS, re vera GREGORIUS NAZIANZENUS, *Apologetica (Orat. 2)*, 79, 4–5 (ed. Bernardi, p. 192)

---

4 – 8 *Π²1868 R cap. Α 1, 9 (201r[17–18]18–21); *deest in* T^(lac.) H^{III} 10 – 11 *Π²1869 R cap. Α 1, 10 (201r21); *deest in* T^(lac.) H^{III} 13 – 15 *Π²1870 R cap. Α 1, 11 (201r[21]21–22); *deest in* T^(lac.) H^{III}

---

*Π²1869 s. d. R

---

1 ἐξεστηκῶς] *correxī* (Π¹suppl. 335 / V cap. Α 2, 5), ἐξεστηκός R

II¹1393 /
K cap. Α 2, 10

*II²1871 / R cap. Α 1, 12

Τοῦ Χρυσοστόμου, ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον·

Ἐάν τις βούληται κακηγορεῖν, μὴ τὸ κακῶς ἀκούειν <ἀλγῶμεν>, ἀλλὰ τὸ δικαίως ἀκούειν κακῶς. Ἄν μὲν γὰρ ἐν πονηρία ζῶμεν, κἂν μηδεὶς ὁ κακηγορῶν ἦ, πάντων ἐσμὲν ἀθλιώτεροι· ἂν δὲ ἀρε- 5 τῆς ἐπιμελώμεθα, κἂν ἡ οἰκουμένη λέγη κακῶς, τότε μᾶλλον ἐσμὲν ζηλωτότεροι.

II¹1395 /
K cap. Α 2, 12

*II²1872 / R cap. Α 1, 13

Τοῦ αὐτοῦ·

Εἰ οἱ παραδεχόμενοι ἀκοὴν ματαίαν οὐκ ἂν τύχοιεν συγγνώμης, οἱ διαβάλλοντες καὶ λοιδοροῦντες ποίαν ἔξουσιν ἀπολογίαν; 10

II¹suppl. 336 /
V cap. Α 2, 8

*II²1873 / R cap. Α 1, 14

Τοῦ αὐτοῦ·

Εἰ πειθαρχεῖς τῷ θεῷ Ἀποστόλῳ διαρρήδην βοῶντι ὅτι Λοῖδοροι οὐδαμῶς τεύξονται βασιλείας οὐρανῶν, φεῦγε τὴν φλυαρίαν καὶ 15 τὸ διασύρειν ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε τοὺς μηδὲν ἀδικοῦντας.

10 – 11 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 10.14./14. (ed. Ihm, p. 245) 14 – 15 Λοῖδοροι – οὐρανῶν] cf. I Cor. 6, 10

3 – 7 *II²1871 IOHANNES CHRYSOSTOMUS, *In Matthaëum*, XV, 8 (PG 57, 234, 15–21) 10 – 11 *II²1872 IOHANNES CHRYSOSTOMUS, *De decem millium talentorum debitore*, 4 (PG 51, 23, 53–56) 14 – 16 *II²1873 IOHANNES CHRYSOSTOMUS, re vera NILUS MONACHUS (ANCYRANUS?), locus non repertus (Nilo attribuitur in *II²1926 / R cap. M 1, 16, II¹suppl. 336 / V cap. Α 2, 8 et II¹suppl. 348 / V cap. M 5, 30)

2 – 7 *II²1871 R cap. Α 1, 12 (201r[22]23–26); *deest in* T^(lac.) H^{III} 9 – 11 *II²1872 R cap. Α 1, 13 (201r[26]27–28); *deest in* T^(lac.) H^{III} 13 – 16 *II²1873 R cap. Α 1, 14 (201r[28]29–31); *deest in* T^(lac.) H^{III}

3 ἀλγῶμεν] *supplevi* (II¹1393 / K cap. Α 2, 10), *om.* R

*Π²1874 / R cap. Α 1, 15Π¹suppl. 337 /
V cap. Α 2, 9

Νείλου μοναχοῦ·

Λέγεις ὅτι παίζων, οὐ μέντοιγε μισεῖν προτεθησόμενος, ἀλλ' ἰλα-
 5 ρευόμενος, λοιδορεῖς τοὺς ἀμωμήτους ἄνδρας; Οὐκοῦν παίζων
 καὶ ἰλαρευόμενος ὑπόστηθι τὴν αἰώνιον κόλασιν, καὶ μετεωριζό-
 μενος πορεύου εἰς τὸ πῦρ ἐκεῖνο τὸ ἄρρητον.

*Π²1875 / R cap. Α 1, 16Π¹suppl. 338 /
V cap. Α 2, 10

Τοῦ αὐτοῦ·

Μὴ ἄλγει μὴ δὲ διαπρίου, λοιδορούμενος εὐλόγως ἐπὶ τοῖς παι-
 10 σμασί σου καὶ ὄνειδιζόμενος, μᾶλλον δὲ ἀσμένιζε ἀκούειν τὰ οἰ-
 κεία σκώμματα.

3 – 6 *Π²1874 NILUS MONACHUS (ANCYRANUS), *Epistulae* (numerus incertus; cf. Π¹suppl. 337 / V cap. Α 2, 9), locus non repertus   **9 – 11 *Π²1875** NILUS MONACHUS (ANCYRANUS), *Epistulae*, 4194 (quod attinet ad numerum, vide Π¹suppl. 338 / V cap. Α 2, 10), locus non repertus

2 – 6 *Π²1874 R cap. Α 1, 15 (201r[31]32–35); *deest in* T^(lac.) H^{III}   **8 – 11 *Π²1875** R cap. Α 1, 16 (201r[35]35–37); *deest in* T^(lac.) H^{III}

Τίτλος β' Περὶ λόγου καὶ τοῦ ἐν τούτῳ ἐπαίνου ἢ ψόγου.

*Π²1876 / R cap. Λ 2, 1

Παροιμιῶν·

Κηρία μέλιτος λόγοι καλοί,
γλυκασμὸς δὲ αὐτῶν ἴασις ψυχῆς.

5

*Π²1877 / R cap. Λ 2, 2

Τῶν αὐτῶν·

Εἰσὶν οἱ λέγοντες τιτρώσκουσι μαχαίρα,
γλῶσσαι δὲ σοφῶν ἰῶνται.

*Π²1878 / R cap. Λ 2, 3

10

Τῶν αὐτῶν·

Χεῖλη ἀνδρῶν δικαίων ἀποστάζουσι χάριτας.

---

4 – 5 *Π²1876 Prov. 16, 24¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 83)   8 – 9 *Π²1877 Prov. 12, 18¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 64)   12 *Π²1878 Prov. 10, 32¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 55)

---

1 **Titlos** R (201r38); *deest in* T^(lac.) H^{III} A^{III}   3 – 5 *Π²1876 R cap. Λ 2, 1 (201r[38] 39); *deest in* T^(lac.) H^{III}   7 – 9 *Π²1877 R cap. Λ 2, 2 (201r[39]40); L^c cap. A 27, 3; *deest in* T^(lac.) H^{III}   11 – 12 *Π²1878 R cap. Λ 2, 3 (201v[mg]1); *deest in* T^(lac.) H^{III}

---

1 Τ[ίτλος] *om.* R^{pin} ἢ ψόγου] *s. l.* R^{txt}

---

*Π²1877 (a) R (b) Παροιμιῶν L^c

---

8 εἰσὶν οἱ R

*Π²1879 / R cap. Α 2, 4

Τῶν αὐτῶν·

Λόγος λυπηρὸς ἐγείρει ὀργάς.

*Π²1880 / R cap. Α 2, 5

5 Τῶν αὐτῶν·

Ὅδοι ζωῆς διανοήματα συνετοῦ.

*Π²1881 / R cap. Α 2, 6

Τῶν αὐτῶν·

Ἄγνων ῥήσεις σεμναί.

10

*Π²1882 / R cap. Α 2, 7

Τῶν αὐτῶν·

Καρδία σοφοῦ νοήσει τὰ ἀπὸ τοῦ ἰδίου στόματος,
ἐπὶ δὲ χεῖλεσι φορέσει ἐπιγνωμοσύνην.

---

6 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 52.3./59.3. (ed. Ihm, p. 841)

3 *Π²1879 Prov. 15, 1³ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 74)   6 *Π²1880 Prov. 15, 24¹
(Wahl, *Proverbien-Text*, p. 78)   9 *Π²1881 Prov. 15, 26² (Wahl, *Proverbien-Text*, p.
78)   12 – 13 *Π²1882 Prov. 16, 23¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 78)

---

2 – 3 *Π²1879 R cap. Α 2, 4 (201v[1]1–2); *deest in* T^(lac.) H^{III}   5 – 6 *Π²1880 R cap.
Α 2, 5 (201v[2]2); *deest in* T^(lac.) H^{III}   8 – 9 *Π²1881 R cap. Α 2, 6 (201v[2]2–3);
deest in T^(lac.) H^{III}   11 – 13 *Π²1882 R cap. Α 2, 7 (201v[3]3–4); *deest in* T^(lac.) H^{III}

*II²1883 / R cap. Λ 2, 8

Τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ·

Φωνὴ ἄφρονος ἐπλήσθη λόγων.

*II²1884 / R cap. Λ 2, 9

Τοῦ αὐτοῦ·

Λόγοι στόματος σοφοῦ, χάρις.

5

*II²1885 / R cap. Λ 2, 10

Σιράχ·

Ἐτοίμασον λόγον καὶ οὕτως ἀκουσθήσῃ,
σύστησον παιδείαν καὶ τότε ἀποκρίθητι.

10

*II²1886 / R cap. Λ 2, 11

Ἐκ τῆς Ἰακώβου ἐπιστολῆς·

Εἴ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει, οὗτος τέλειος ἀνὴρ, δυνάμενος χαλινα-
γωγῆσαι καὶ ὄλον τὸ σῶμα.

---

3 *II²1883 Eccle. 5, 2² (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 156)   **6** *II²1884 Eccle. 10, 12¹
(Wahl, *Kohelet-Text*, p. 170)   **9 – 10** *II²1885 Sir. 36, 4¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p.
144)   **13 – 14** *II²1886 Iac. 3, 2

---

2 – 3 *II²1883 R cap. Λ 2, 8 (201v[4]4–5); *deest in* T^(lac.) H^{III}   **5 – 6** *II²1884 R cap.
Λ 2, 9 (201v[5]5); *deest in* T^(lac.) H^{III}   **8 – 10** *II²1885 R cap. Λ 2, 10 (201v[5]5–6);
deest in T^(lac.) H^{III}   **12 – 14** *II²1886 R cap. Λ 2, 11 (201v[7]7–8); *deest in* T^(lac.) H^{III}

*Π²1887 / R cap. Α 2, 12

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου, ἐκ τοῦ εἰς τὸ *Πρόσεχε σεαυτῶ*.

Ἄρετὴ λόγου μῆτε ἀσαφεία κρύπτειν τὰ σημαινόμενα, μῆτε περιτὸν εἶναι καὶ μάταιον, εἰκῆ τοῖς πράγμασι περριρόντα.

5

*Π²1888 / R cap. Α 2, 13

Τοῦ Θεολόγου, ἐκ τοῦ περὶ υἱοῦ α' λόγου.

Καιρὸς τοῦ λαλεῖν, δι' ὧν ὁ βίος ἡμῶν πρὸς ἀρετὴν ἐπιδίδωσιν, ὅσα πρὸς ἀσφάλειαν ἑαυτοῦ τὲ τοῦ λέγοντος καὶ τῶν ἀκουόντων συμβάλλεται.

---

7 Eccle. 3, 7²

---

3 – 4 *Π²1887 BASILIUS CAESARIENSIS, *Homilia in illud*: Attende tibi ipsi (*Deut.* 15, 9), 1 (ed. Rudberg, p. 23, 19 – 24, 2) 7 *Π²1888 *Καιρὸς – ἐπιδίδωσιν*] GREGORIUS NAZIANZENSIS, *De filio I (Orat.* 29), re vera GREGORIUS NYSSENUS, *In Ecclesiasten*, VII (ed. Alexander, p. 416, 8–9) 7 – 9 ὅσα – συμβάλλεται] locus non repertus (cf. *Π²1717 / R cap. Κ 2, 12)

---

2 – 4 *Π²1887 R cap. Α 2, 12 (201v[8]9–10); L^c cap. A 27, 31; *deest in* T^(lac.) H^{III}
6 – 9 *Π²1888 R cap. Α 2, 13 (201v[10]11–12); *deest in* T^(lac.) H^{III}

---

*Π²1887 Τοῦ – τοῦ] *om.* L^c

---

3 ἀσάφεια L^c

Π¹ /
Κ cap. Α 3

Τίτλος γ' Περὶ λιμοῦ καὶ τῆς ἐκ τούτου ἀνάγκης.

Π¹1400 /
Κ cap. Α 3, 5

*Π²1889 / R cap. Α 3, 1

Βασιλειῶν α'.

Ἐγένετο λιμὸς ἐν Σαμαρείᾳ, ἕως τοῦ γενέσθαι κεφαλὴν ὄνου ἀρ-
 γυρίου πενήκοντα σικλῶν καὶ τέταρτον τοῦ κάβου <κόπρου> 5
 τῶν περιστερῶν πέντε σικλῶν ἀργυρίου. Καὶ ἦν ὁ βασιλεὺς Ἰσ-
 ραὴλ διαπορευόμενος ἐπὶ τοῦ τείχους, καὶ γυνὴ ἐβόησε πρὸς αὐ-
 τόν, λέγουσα· Σῶσον, κύριε βασιλεῦ. Καὶ εἶπεν αὐτῇ· Μὴ σῶση σε
 κύριος, πόθεν σε σώσω; Ἀπὸ τοῦ ἄλωνος ἢ ἀπὸ τοῦ ὑποληνίου;
 Καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς· Τί σοι ἐστί; Καὶ εἶπεν· Ἡ γυνὴ αὕτη εἶ- 10
 πε· Δὸς μοι τὸν υἴόν σου, καὶ φάγωμεν αὐτὸν σήμερον· καὶ τὸν υἴ-
 ὄν μου φαγόμεθα αὔριον. Καὶ ἔψησα τὸν υἴόν μου, καὶ ἐφάγωμεν
 αὐτόν. Καὶ εἶπον αὐτῇ· Δὸς τὸν υἴόν σου τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ,
 καὶ φαγόμεθα αὐτόν. Καὶ ἔκρυσεν αὐτόν. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκου-
 σεν ὁ βασιλεὺς τῶν λόγων τῆς γυναικός, διέρρηξε τὰ ἰμάτια αὐ- 15
 τοῦ.

Π¹1403 /
Κ cap. Α 3, 8

*Π²1890 / R cap. Α 3, 2

Παροιμιῶν·

Προηγείται τῆς ἐνδείας στάσις καὶ μάχη.

4 – 16 *Π²1889 I Reg., re vera IV Reg. 6, 25–30 (Wahl, 4 Könige-Text, p. 130–131)
 19 *Π²1890 Prov. 17, 14² (Wahl, Proverbien-Text, p. 87)

1 Titlos R (201v13) (cf. PML^b cap. Α 2 titlos [Π¹ / Κ cap. Α 3 titlos (c)]); *deest in*
 T^(lac.) H^{III}A^{III} 3 – 16 *Π²1889 R cap. Α 3, 1 (201v[13]14–23); *deest in* T^(lac.) H^{III}
 18 – 19 *Π²1890 R cap. Α 3, 2 (201v[23]24); *deest in* T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* R^{pin}

5 κάβου] (*sic*) R κόπρου] *supplevi* (LXX), *om.* R 9 τοῦ] *sic* R 12 φαγόμεθα]
scripsi (Π¹), φαγόμεθα R ἔψησα R 14 φαγόμεθα] *scripsi* (Π¹), φαγόμεθα R

*Π²1891 / R cap. Α 3, 3Π¹1402 /
K cap. Α 3, 7

Τῶν αὐτῶν·

Ὁ συνέχων σίτον, ἀπολίποιο αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν.

*Π²1892 / R cap. Α 3, 4Π¹1404 /
K cap. Α 3, 9

5 Ἰωήλ·

Πενθεῖτε, ἱερεῖς οἱ λειτουργοῦντες τὰ θυσιαστήρια, ὅτι τεταλαι-
πώρηκε πεδία. Πενθείτω ἡ γῆ, ὅτι τεταλαιπώρηκεν ὁ σίτος, ἐξη-
ράνθη ὁ οἶνος, ὠλιγώθη ἔλαιον, κατησχύνθησαν γεωργοί. Ὀρη-
νεῖτε κτήματα ὑπὲρ πυροῦ καὶ κριθῆς· ἀπόλωλε τρυγητὸς ἐξ ἀ-
10 γροῦ· ἡ ἄμπελος ἐξηράνθη, καὶ συκαὶ ὠλιγώθησαν· ῥόα καὶ φοῖνιξ
καὶ μῆλον καὶ πάντα τὰ ξύλα τοῦ δρυμοῦ ἐξηράνθησαν, ὅτι κατή-
σχυναν χήραν υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων.

*Π²1893 / R cap. Α 3, 5Π¹1406 /
K cap. Α 3, 11

Ἰερεμίου·

15 Ἐξέλιπον ἐν δάκρυσιν οἱ ὀφθαλμοί μου, ἐταράχθη ἡ κοιλία μου,
ἐξεχύθη εἰς γῆν ἡ δόξα μου ἐπὶ τὸ σύντριμμα τῆς θυγατρὸς τοῦ
[λαοῦ μου,
ἐν τῷ ἐκδύσασθαι νήπια καὶ θηλάζοντα ἐν πλατεῖαις πόλεως.
Ταῖς μητράσιν αὐτῶν εἶπον· Ποῦ σίτος καὶ οἶνος;
20 ἐν τῷ ἐκχεῖσθαι ψυχὰς αὐτῶν εἰς κόλπον πατέρων αὐτῶν.

3 *Π²1891 Prov. 11, 26¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 59–60) 6–12 *Π²1892 Joel 1,
9–12 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 213–215) 15–19 *Π²1893 Ἐξέλιπον – οἶνος]
Thren. 2, 11¹–12¹ (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 600–601) 20 ἐν – αὐτῶν] *Ibid.* 2, 12³
(Wahl, p. 601)

2–3 *Π²1891 R cap. Α 3, 3 (201v[24]24–25); *deest in* T^(lac.) H^{III} 5–12 *Π²1892 R
cap. Α 3, 4 (201v[25]25–31); *deest in* T^(lac.) H^{III} 14–20 *Π²1893 R cap. Α 3, 5
(201v[31]31–35); *deest in* T^(lac.) H^{III}

18 ἐκδύσασθαι] *sic* R (cf. Π¹, *app. crit.*), ἐκλύεσθαι (LXX) *legendum videtur* 19
μητρασιν R

Π¹1407 /
Κ cap. Α 3, 12

*Π²1894 / R cap. Α 3, 6

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἰδε, κύριε, καὶ ἐπίβλεψον τίνι ἐπεφοίτησας οὕτως·

<ε>ἰ φάγονται γυναῖκες καρπὸν κοιλίας αὐτῶν;

Ἐπιφυλλίδα ἐποίησε μάγειρος· φονευθήσονται νήπια θηλάζοντα
[μασθοῦς;

5

Π¹1409 /
Κ cap. Α 3, 14

*Π²1895 / R cap. Α 3, 7

<***>

Χεῖρες γυναικῶν οἰκτιρμόνων ἤψησαν τὰ παιδιά ἑαυτῶν,
καὶ ἐγένοντο εἰς βρώσιν ἑαυταῖς.

10

Π¹1405 /
Κ cap. Α 3, 10

*Π²1896 / R cap. Α 3, 8

<***>

Ὅτι οὐκ ἦν ὑετὸς ἐπὶ τῆς γῆς, ἠσχύνθησαν γεωργοί, καὶ ἐπεκάλυ-
ψαν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν. Καὶ γε ἔλαφοι ἐν ἀγρῷ ἔτεκον καὶ ἐγκα-
τέλιπον, ὅτι οὐκ ἦν βοτάνη. Ὅναγροι ἔστησαν ἐπὶ νάπαις· εἴλκυ-
σαν ἄνεμον ὡς δράκων, ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν, ὅτι οὐκ ἦν
χόρτος.

15

3 – 6 *Π²1894 Thren. 2, 20¹⁻³ (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 601) 9 – 10 *Π²1895
Thren. 4, 10¹⁻² (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 607–608) 13 – 17 *Π²1896 Ier. 14, 4–6
(Wahl, *Prophetenzitate*, p. 526–527)

2 – 6 *Π²1894 R cap. Α 3, 6 (201v[35]35–37); *deest in* T^(lac.) H^{III} 8 – 10 *Π²1895 R
cap. Α 3, 7 (201v38–39); *deest in* T^(lac.) H^{III} 12 – 17 *Π²1896 R cap. Α 3, 8
(201v39–202r2); *deest in* T^(lac.) H^{III}

*Π²1895 s. d. R *Π²1896 s. d. R

3 – 4 οὕτως· εἰ] *scripsi* (LXX), οὕτωσὶ R 4 φάγονται] *scripsi*, φάγωνται R

*Π²1897 / R cap. Α 3, 9Π¹1410 /
K cap. Α 3, 15

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου, κατὰ πλεονεξίας·

Μὴ ἀναμείνης, ἄνθρωπε, σιτοδείαν, ἵνα ἀνοίξης σιτοδοχεῖα· ὁ γὰρ
 5 τιμουλκῶν σίτον δημοκατάρατος. Μὴ λιμὸν ἐκδέχου διὰ χρυσόν,
 μὴ κοινήν ἔνδειαν διὰ ἰδίαν εὐπορίαν. Μὴ γίνου κάπηλος συμφο-
 ρῶν ἀνθρωπίνων· μὴ τὴν ὄργην τοῦ θεοῦ καιρὸν ποιήσης περιου-
 σίας χρημάτων· μὴ ἐπιξάνης τραύματα κεκακωμένων ταῖς μάλιστα.
 10 Σὺ δὲ τὸν χρυσὸν μὲν προσαποβλέπεις, τὸν δὲ ἀδελφὸν οὐ προσ-
 βλέπεις, καὶ τοῦ μὲν νομίσματος ἐπιγινώσκεις τὸ χάραγμα, καὶ
 τοῦ δοκίμου διακρίνεις τὸ κίβδηλον, τὸν δὲ φίλον παρὰ τὴν χρεῖ-
 αν ὄντα, παντελῶς ἀγνοεῖς. Τί οὖν; Ἐπὶ τοὺς παῖδας λοιπὸν ἄγει
 τὸν ὀφθαλμόν, ὥστε αὐτοὺς ἀγαγὼν εἰς τὸ πρατήριον, ἐντεῦθεν
 εὐρεῖν τοῦ θανάτου παραμυθίαν. Νόησον ἐνταῦθα μάχην ἀνάγκης
 15 λιμοῦ καὶ διαθέσεως πατρικῆς. Τίνα πρῶτον ἀπεμπολήσω;
 Τίνα ἡδέως ὁ σιτοπώλης ὄψεται; Ἐπὶ τὸν πρεσβύτατον ἔλθω;
 Ἀλλὰ δυσωποῦμαι αὐτοῦ τὰ πρεσβεῖα. Ἄλλ' ἐπὶ τὸν νεώτατον;
 Ἄλλ' ἐλεῶ αὐτοῦ τὴν ἡλικίαν. Φεῦ τῆς ἀμηχανίας. Τίτι τούτων
 προσκρούσω; Ποίαν θηρίου ψυχὴν ἀναλάβω; Πῶς τῆς φύσεως
 ἐπιλάθωμαι; Ἐὰν πάντων ἀντίσχωμαι, πάντας ὄψομαι δαπανω-
 20 μένους τῷ πάθει. Ἐὰν ἓνα προῶμαι, ποίοις ὀφθαλμοῖς τοῖς λοιποῖς
 προσίδω; Πῶς οἰκήσω τὴν οἰκίαν, ἐμαυτῷ κατασκευάσας τὴν ἀ-
 παιδίαν; Πῶς ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἔλθω, ἐκ τοιαύτης προφάσεως τὴν
 εὐπορίαν ἔχουσαν; Καὶ ὁ μὲν μετὰ μυρίων δακρύων τὸν παῖδα ἔρ-
 χεται ἀπεμπολήσων, σὲ δὲ οὐ κάμπει τὸ πάθος· οὐ λογισμὸν
 25 λαμβάνεις τῆς φύσεως. Ἄλλ' ὁ μὲν λιμὸς συνέχει τὸν ἄθλιον, σὺ δὲ
 ἀναβάλλη καὶ εἰρωνεύη, μακροτέραν αὐτοῦ κατασκευάζων τὴν
 συμφορὰν.

3 – 4 Prov. 11, 26² La (cf. Π¹1401 / K cap. Α 3, 6)

3 – 11 *Π²1897 Μὴ – ἀγνοεῖς] BASILIUS CAESARIENSIS, *Homilia in illud: Destruam horrea mea* (*Luc. 12, 18*) *et de avaritia*, III (ed. Courtonne, p. 23, 12–19) 11 – 14
 Τί – πατρικῆς] IBID., IV (p. 25, 5–8) 14 – 17 Τίνα – ἡλικίαν] IBID. (p. 25, 12–14)
 17 – 27 Φεῦ – συμφορὰν] IBID. (p. 25, 16–26)

2 – 27 *Π²1897 R cap. Α 3, 9 (202r[2]3–24); *deest in T^(lac.) H^{III}*

8 τὸν¹ – προσαποβλέπεις] πρὸς μὲν τὸν χρυσὸν ἀποβλέπεις Π¹
scripsi, πρῶμαι R

20 προῶμαι]

Π¹1411 /
K cap. Α 3, 16

*II²1898 / R cap. Α 3, 10

Τοῦ αὐτοῦ·

Λιμὸς ἀνθρωπίνων συμφορῶν ὑπάρχει τὸ κεφάλαιον· πάντων θανάτων μοχθηρότερον τέλος οὗτος. Ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ἄλλων κινδύνων, ἢ ξίφους ἀκμὴ τὴν τελευταίαν ὀξέως ἐφίστησιν, ἢ πυρὸς 5 ὀργὴ συντόμως τὸ ζῆν ἀποσβέννυσι. Λιμὸς δὲ ἀργὸν ἔχει τὸ κακόν, παρέλκουσαν τὴν ἀλγηδόνα, ἐγκαθημένην τὴν νόσον καὶ ἐμφωλεύουσιν, θάνατον αἰεὶ παρόντα καὶ αἰεὶ βραδύνοντα. Τὸ γὰρ τοῦ λιμοῦ πάθος κατηνάγκασε πολλοὺς πολλακίς καὶ τοὺς ὄρους κινῆσαι τῆς φύσεως, καὶ ἄψασθαι μὲν ἀνθρώπων τῶν ὁμοφύλων 10 σωμαίων, μητέρα δὲ παῖδα ὄν ἐκ τῆς γαστρὸς προήγαγε, πάλιν τῇ γαστρὶ κακῶς ὑποδέξασθαι. Καὶ τοῦτο τὸ δράμα Ἰουδαϊκὴ ἔτραγώδησεν ἱστορία.

*II²1899 / R cap. Α 3, 11

Τοῦ αὐτοῦ·

15

Ὅ πάντα πρὸς σωτηρίαν οἰκονομῶν κύριος ἐπάγει ποτὲ καὶ λιμὸν ἐπὶ συμφέροντι τῶν παιδαγωγουμένων. Ἐκάκωσα γὰρ σε, φησί, καὶ ἐλιμαγχόνησά σε, ἵνα εὖ σοι ποιήσω. Εἰσὶ δὲ λιμῶν διαφοραί· αἰ μὲν, εἰσὶ κατὰ ἐπίλειψιν σίτου μόνου γενόμεναι, αἰ δέ, καὶ κατὰ τῶν λοιπῶν ἀπορίαν τῶν ἐσθίεσθαι δυναμένων. Αὕτη ἐστὶν ἡ 20 σκληρὰ λιμός, ὥστε διὰ τῆς ἐνδείας λύπην ἐμποιῆσαι, σωτηρίαν ἀμεταμέλητον ἐργάσασθαι δυναμένην.

12 – 13 Καὶ – ἱστορία] cf. Π¹1415 / K cap. Α 3, 20 17 – 18 Deut. 8, 3 cum app. crit.

3 – 6 *II²1898 Λιμὸς – ἀποσβέννυσιν] BASILIUS CAESARIENSIS, *Homilia dicta tempore famis et siccitatis*, 7 (PG 31, 321, 18–22) 6 – 8 Λιμὸς – βραδύνοντα] IBID. (PG 31, 321, 24–27) 8 – 13 Τὸ – ἱστορία] IBID. (PG 31, 321, 48 – 324, 5) 16 – 22 *II²1899 Ps.-BASILIUS CAESARIENSIS, *Enarratio in prophetam Isaiam*, VIII, 221 (PG 30, 501, 19–30)

2 – 13 *II²1898 R cap. Α 3, 10 (202r[24]24–32); *deest in* T^(lac.) H^{III}
*II²1899 R cap. Α 3, 11 (202r[33]33–38); *deest in* T^(lac.) H^{III}

*Π²1900 / R cap. Α 3, 12Π¹1412 /
K cap. Α 3, 17

Τοῦ Θεολόγου, ἐκ τοῦ περὶ τῆς χαλάζης·

- Τί ἐροῦσιν, οἱ σιτώναι καὶ σιτοκάπηλοι, οἱ τηροῦντες τὰς τῶν και-
 ρῶν δυσκολίας, ἵνα εὐπορήσωμεν καὶ ἀλλοτρίαις συμφοραῖς ἐν-
 5 τρυφήσωμεν καὶ κτησώμεθα, μὴ ὡς Ἰωσήφ τὰ τῶν Αἰγυπτίων, ἐν
 οἰκονομία μείζονι – ἐκεῖνος γὰρ ἤδει καὶ συναγαγεῖν καὶ σιτοδο-
 τῆσαι καλῶς, ὥσπερ καὶ προγνῶναι τὸν λιμὸν καὶ στήναι πρὸς
 αὐτόν –, ἀλλ’ ὡς παράνομοι <***>, οἱ λέγοντες· Πότε διελεύσεται
 10 ὁ μῆν, καὶ ἐμπολήσωμεν, καὶ τὰ σάββατα, καὶ ἀνοίξομεν θησαυ-
 ρούς;, οἱ τοῖς δισσοῖς μέτροις καὶ σταθμοῖς τὸ δίκαιον διαφθείρον-
 τες, καὶ τὸ μολιβοῦν μέτρον τῆς ἀνομίας ἐφ’ ἑαυτοὺς κλίνοντες;

*Π²1901 / R cap. Α 3, 13Π¹1413 /
K cap. Α 3, 18

Τοῦ αὐτοῦ, εἰς Βασίλειον·

- Χαλεπώτατον ἐστὶν ἐν τοῖς λιμοῖς ἢ τῶν ἐχόντων ἀναλγησία καὶ
 15 ἀπληστία. Τηροῦσι γὰρ τοὺς καιροὺς, καὶ καταπραγματεύονται
 τὴν ἔνδειαν, καὶ γεωργοῦσι τὰς συμφοράς, οὔτε τῷ κυρίῳ δανεί-
 ζειν τὸν ἐλεοῦντα πτωχοὺς ἀκούοντες, οὐδ’ ὅτι ὁ συνέχων σίτον
 δημοκατάρατος, οὐδὲ ἄλλο οὐδὲν ἢ τοῖς φιλανθρώποις ἐπηγγελ-
 μένον ἢ τοῖς ἀπανθρώποις ἠπειλημένον, ἀλλ’ εἰσὶ τοῦ δέοντος
 20 ἀπληστότεροι, καὶ φρονοῦσι κακῶς, ἐκείνοις μὲν τὰ ἑαυτῶν, ἑαυ-
 τοῖς δὲ τὰ τοῦ θεοῦ σπλάγχνα κλείοντες, οὐ καὶ μᾶλλον χρήζον-
 τες ἀγνοοῦσιν ἢ αὐτῶν ἕτεροι. Ταῦτα μὲν οἱ σιτώναι καὶ σιτοκά-

5 – 8 ὡς – αὐτόν] cf. Gen. 41, 25–36 et 48–57 8 – 10 Am. 8, 5 16 – 17 τῷ – πτω-
 χούς] Prov. 19, 17¹ 17 – 18 ὁ – δημοκατάρατος] Ibid. 11, 26² La (cf. Π¹1401 / K
 cap. Α 3, 6)

3 – 11 *Π²1900 GREGORIUS NAZIANZENUS, *De grandine, in patrem tacentem* (Orat.
 16), 19 (PG 35, 960, 24–36) 14 – 844, 2 *Π²1901 GREGORIUS NAZIANZENUS, *Fune-*
bris oratio in laudem Basilii Magni Caesareae in Cappadocia episcopi (Orat. 43), 34,
 21–33 (ed. Bernardi, p. 200–202)

2 – 11 *Π²1900 R cap. Α 3, 12 (202r[38–39]39–202v6); *deest in* T^(lac.) H^{III}
 13 – 844, 2 *Π²1901 R cap. Α 3, 13 (202v[7]7–16); *deest in* T^(lac.) H^{III}

4 εὐπορήσωμεν] *scripsi* (ed.), ἐμπορήσωμεν R 5 κτησόμεθα R^{p.c.} 8 post παράνο-
 μοι *quaedam excidisse videntur* (τὰ τῶν ὁμοφύλων Π¹ et ed.)

πηλοι, καὶ μήτε τὸ συγγενὲς αἰδούμενοι, μήτε περὶ τὸ θεῖον εὐχάριστοι, παρ' οὗ τὸ ἔχειν αὐτοῖς, ἄλλων πιεζομένων.

II¹1414 /
K cap. A 3, 19

*II²1902 / R cap. A 3, 14

Ἰωσήπου, περὶ ἀλώσεως·

Πάντα ὑπ' ὀδόντας ἤγεν ἢ ἀνάγκη, καὶ τὰ μὴ δὲ τοῖς ῥυπαρωτά- 5
τοις τῶν ζώων πρόσφορα συλλέγοντες, ἐσθίειν ὑπέφερον· ζωστη-
ρίων γοῦν καὶ ὑποδημάτων τοτελευταῖον οὐκ ἀπέσχοντο, καὶ τὰ
δέρματα τῶν θυρεῶν ἀποδέροντες ἐμασσῶντο.

5 – 8 *II²1902 FLAVIUS IOSEPHUS, *De bello Iudaico*, VI, 197 (ed. Destinon/Niese, VI, p. 538, 16–19)

4 – 8 *II²1902 R cap. A 3, 14 (202v[16]16–19); *deest in T*^(lac.) H^{III}

Τίτλος δ' Περὶ λύπης καὶ λυπουμένων καὶ πενθούντων· οὐ κα-
λὸν δὲ τὸ ὑπὲρ μέτρον.

Π¹ /
Κ cap. Λ 4

*Π²1903 / R cap. Λ 4, 1

Παροιμιῶν·

5 Ἄνδρὸς λυπηροῦ ξηραίνεται ὄστᾱ.

*Π²1904 / R cap. Λ 4, 2

Τῶν αὐτῶν·

Μύροις καὶ οἴνοις καὶ θυμιάμασι τέρπεται καρδία,
καταρρήγνυται δὲ ὑπὸ συμπτωμάτων ψυχή.

10

*Π²1905 / R cap. Λ 4, 3

Π¹1417 /
Κ cap. Λ 4, 1

Τῶν αὐτῶν·

Μὴ δῶς εἰς λύπην τὴν ψυχὴν σου,
καὶ μὴ θλίψης σεαυτὸν ἐκ βουλής σου.
Λύπην μακρὰν ἀπόστησον ἀπὸ σοῦ·
15 πολλοὺς γὰρ ἀπέκτεινεν ἡ λύπη,
καὶ οὐκ ἔστιν ὄφελος ἐν αὐτῇ.

5 *Π²1903 Prov. 17, 22² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 88–89) 8 – 9 *Π²1904 Prov.
27, 9¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 88–89) 12 – 13 *Π²1905 Μῆ – σου] Prov., re
vera Sir. 30, 21¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 129) 14 – 16 Λύπην – αὐτῇ] Ibid. 30,
23²⁻⁴ (Wahl, p. 129)

1 – 2 Titlos R (202v20); *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III} 4 – 5 *Π²1903 R cap. Λ 4, 1 (202v
[20]21); *deest in* T^(lac.) H^{III} 7 – 9 *Π²1904 R cap. Λ 4, 2 (202v[21]21–22); *deest in*
T^(lac.) H^{III} 11 – 16 *Π²1905 R cap. Λ 4, 3 (202v[22]22–24); *deest in* T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* R^{pin}

*II²1906 / R cap. Λ 4, 4II¹1418 /
K cap. Λ 4, 2

<***>

Ἄπο λύπης ἐκβαίνει θάνατος,
καὶ λύπη καρδίας κάμπτει ἰσχύν.
Μὴ δῶς εἰς λύπην καρδίαν σου, 5
ἀπόστησον αὐτήν, μνησθεὶς τὰ ἔσχατα.
Μὴ ἐπιλάβη· οὐ γάρ ἐστιν ἐπάνοδος,
καὶ τὸν νεκρὸν οὐκ ὠφελήσεις καὶ σεαυτὸν κακώσεις.
Μνήσθητι τὸ κρῖμα μου, ὅτι οὕτως καὶ τὸ σόν·
ἐμοὶ χθὲς καὶ σοὶ σήμερον. 10
Ἐν ἀναπαύσει νεκροῦ κατάπαυσον τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ,
καὶ παρακλήθητι ἐν ἐξόδῳ πνεύματος αὐτοῦ.

*II²1907 / R cap. Λ 4, 5II¹1420 /
K cap. Λ 4, 4

Πρὸς Κορινθίους δευτέρας·

Ἦ κατὰ θεὸν λύπη μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον κατερ- 15
γάζεται, ἢ δὲ τοῦ κόσμου λύπη θάνατον προξενεῖ.

3 – 4 Ἄπο – ἰσχύν] exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 28.4./4. (ed. Ihm, p. 608–609)

3 – 4 *II²1906 Ἄπο – ἰσχύν] Sir. 38, 18¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 151) 5 – 12
Μὴ – αὐτοῦ] Ibid. 38, 20¹–23² (Wahl, p. 151–152) 15 – 16 *II²1907 II Cor. 7, 10

2 – 12 *II²1906 R cap. Λ 4, 4 (202v24–29); *deest in* T^(lac.) H^{III} 14 – 16 *II²1907 R
cap. Λ 4, 5 (202v[29]30–31); *deest in* T^(lac.) H^{III}

*II²1906 s. d. R

*Π²1908 / R cap. Λ 4, 6

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου, ἐκ τοῦ περὶ εὐχαριστίας·

- Τῶν λυπουμένων ὑπώχρος καὶ πελιδνὸς τοῦ σώματος ὁ ὄγκος.
 Ὅθεν ὡς ἐκ πληγῆς τινὸς τῆς προσβολῆς τοῦ ἀβουλήτου τὴν ψυ-
 5 χὴν τύπτοντος καὶ συστέλλοντος, καταθλιβουμένου τοῦ περὶ
 καρδίαν αἵματος, τὸ δάκρυον ἀποτίκτεσθαι πέφυκεν.

*Π²1909 / R cap. Λ 4, 7

Τοῦ αὐτοῦ·

- Ὅπερ ἐπὶ τῆς φλογὸς ὄραν ὑπάρχει, ὑπὸ τοῦ οἰκείου καπνοῦ κα-
 10 ταπνίγεσθαι, μὴ ὑπεξιώντος, ἀλλὰ περὶ αὐτὴν εἰλουμένου, τοῦτο
 φασὶ καὶ ἐπὶ τῆς οἰκονομούσης τὸ ζῶον δυνάμεως ἐκ τῆς σφοδρᾶς
 λύπης γίνεσθαι, ἀπομαραίνεσθαι ἀπὸ τῶν ὀδυνηρῶν καὶ κατα-
 σβέννυσθαι, μηδεμιᾶς γενομένης ἐπὶ τὸ ἔξω διαπνοῆς.

*Π²1910 / R cap. Λ 4, 8

- 15 Τοῦ αὐτοῦ·

- Ὅσπερ οἱ ἀσθενεῖς τὰ ὄμματα, τῶν ἄγαν λαμπρῶν τὰς ὄψεις ἀπά-
 γοντες, ἄνθεσι καὶ πόαις προσαναπαύουσιν, οὕτω χρῆ καὶ τὴν
 ψυχὴν μὴ συνεχῶς καταβλέπειν τὸ λυπηρόν, μὴ δὲ τοῖς παροῦσιν
 ἀνιαροῖς προσκεῖσθαι, ἀλλὰ πρὸς τὴν θεωρίαν τῶν ὄντως ἀγαθῶν
 20 περιάγειν αὐτῆς τὸ ὄμμα.

3 *Π²1908 Τῶν – ὄγκος] BASILIUS CAESARIENSIS, *Homilia de gratiarum actione*, 4 (PG 31, 225, 28–29) 4–6 Ὅθεν – πέφυκεν] IBID. (PG 31, 225, 22–25) 9–13 *Π²1909 BASILIUS CAESARIENSIS, *Homilia de gratiarum actione*, 5 (PG 31, 229, 20–26) 16–20 *Π²1910 BASILIUS CAESARIENSIS, *Homilia de gratiarum actione*, 7 (PG 31, 236, 18–24)

2–6 *Π²1908 R cap. Λ 4, 6 (202v[31]31–34); *deest in* T^(lac.) H^{III} 8–13 *Π²1909 R cap. Λ 4, 7 (202v[34]35–39); *deest in* T^(lac.) H^{III} 15–20 *Π²1910 R cap. Λ 4, 8 (202v[39]39–203r3); *deest in* T^(lac.) H^{III}

3 ὑπόχρος] *scripsi*, ὑποχρως R

Στοιχείον Μ

Π¹ /
Κ cap. Μ 1 **Τίτλος α' Περὶ μεθυστῶν καὶ ἀσώτων.**

*Π²1911 / R cap. Μ 1, 1

Π¹1432 /
Κ cap. Μ 1, 1

Τῆς Ἐξόδου·

Ἀκούσας δὲ Ἰησοῦς τὴν φωνὴν τοῦ λαοῦ κραζόντων, λέγει πρὸς 5
Μωϋσῆν· Φωνὴ πολέμου ἐν τῇ παρεμβολῇ. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς·
Οὐκ ἔστι φωνὴ ἐξ ἀρχόντων κατ' ἰσχύν, οὐδὲ φωνὴ ἐξ ἀρχόντων
τροπῆς, ἀλλὰ φωνὴν ἐξ ἀρχόντων οἴνου ἐγὼ ἀκούω.

Π¹1435 /
Κ cap. Μ 1, 4

*Π²1912 / R cap. Μ 1, 2

Παροιμιῶν·

10

Μὴ ἴσθι οἰνοπότης·
πᾶς γὰρ μέθυσος καὶ πορνοκόπος πτωχεύσει.

---

11 – 12 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 30.4./4. (ed. Ihm, p. 626);
cf. etiam *Π²1915 / R cap. Μ 1, 5

---

5 – 8 *Π²1911 Ex. 32, 17–18 **11** *Π²1912 Μὴ – οἰνοπότης] Prov. 23, 20¹ (Wahl,
Proverbien-Text, p. 110) **12** πᾶς – πτωχεύσει] Ibid. 23, 21¹ (Wahl, p. 110)

---

1 Stoicheion R^{txt} (203r4) R^{pin} A^{III pin}; *deest in* T^(lac.) H^{III A^{III} txt} **2 Titlos** R (203r4)
(cf. PML^b cap. Μ 1 titlos [Π¹ / Κ cap. Μ 1 titlos (c)]); *deest in* T^(lac.) H^{III A^{III}} **4 – 8**
*Π²1911 R cap. Μ 1, 1 (203r[4]5–8); *deest in* T^(lac.) H^{III} **10 – 12** *Π²1912 R cap. Μ
1, 2 (203r[8]8–9); *deest in* T^(lac.) H^{III}

---

1 Μ] μϋ R, *add.* βιβλίον γ' A^{III pin} **2** α'] *iterav.* R^{pin} καὶ ἀσώτων] *om.* R^{txt}

---

7 ἐξ ἀρχόντων¹] ἐξαρχόντων R

*Π²1913 / R cap. M 1, 3Π¹1436 /
K cap. M 1, 5

<***>

Ὅς ἐστὶν ἡδὺς ἐν οἴνων διατριβαῖς,
ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ὀχυρώμασι καταλείψει ἀτιμίαν.

5

*Π²1914 / R cap. M 1, 4

Τῶν αὐτῶν·

Ἀκόλαστον οἶνος καὶ ὕβριστικὸν μέθη,
πᾶς δὲ ἄφρων τοιοῦτοις συμπλέκεται.

*Π²1915 / R cap. M 1, 5Π¹1435 /
K cap. M 1, 4

10 Τῶν αὐτῶν·

Μὴ ἴσθι οἰνοπότης,
μὴ δὲ ἐκτείνου συμβολαῖς κρεῶν καὶ ἀγορασμοῖς·
πᾶς γὰρ μέθυσος καὶ πορνοκόπος πτωχεύει,
καὶ ἐνδύεται διερρηγμένα καὶ ῥακῶδη πᾶς ὑπνώδης.

3 – 4 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 30.5./5. (ed. Ihm, p. 626–627) 11 – 13 Μὴ – πτωχεύει] cf. etiam *Π²1912 / R cap. M 1, 2 11 Μὴ – οἰνοπότης] exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 30.4./4. (ed. Ihm, p. 626) 13 πᾶς – πτωχεύει] exstat ibid. (p. 626)

3 – 4 *Π²1913 Prov. 12, 11a¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 62) 7 *Π²1914 Ἀκόλαστον – μέθη] Prov. 20, 1¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 96) 8 πᾶς – συμπλέκεται] Ibid. 20, 3² (Wahl, p. 97) 11 – 14 *Π²1915 Prov. 23, 20¹⁻²¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 110)

2 – 4 *Π²1913 R cap. M 1, 3 (203r9–10); *deest in* T^(lac.) H^{III} 6 – 8 *Π²1914 R cap. M 1, 4 (203r[10]10–11); *deest in* T^(lac.) H^{III} 10 – 14 *Π²1915 R cap. M 1, 5 (203r[11]11–14); *deest in* T^(lac.) H^{III}

*Π²1913 s. d. R

4 καταλείψει] *scripsi* (*Π²2124 / R cap. O 12, 3 et Π¹ [*sed cf. app. crit.*]), καταλήγει R

II¹1440 /
K cap. M 1, 9

*II²1916 / R cap. M 1, 6

Ἰωήλ·

Ἐκνήψατε, οἱ μεθύοντες ἀπὸ οἴνου, καὶ κλαύσατε· θρηνήσατε πάντες οἱ πίνοντες οἶνον εἰς μέθην, ὅτι ἐξήρται ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν εὐφροσύνη καὶ χαρά.

5

II¹ 1443 /
K cap. M 1, 12

*II²1917 / R cap. M 1, 7

Σιράχ·

Ἐργάτης μέθυσος οὐ πλουτισθήσεται.

II¹1444 /
K cap. M 1, 13

*II²1918 / R cap. M 1, 8

Τοῦ αὐτοῦ·

Πικρία ψυχῆς οἶνος πινόμενος πολὺς.

10

II¹1446 /
K cap. M 1, 15

*II²1919 / R cap. M 1, 9

Τοῦ αὐτοῦ·

Ὅργη μεγάλη γυνὴ μέθυσος.

8 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 27.-./16c. (ed. Ihm, p. 598) 11
exstat ibid.

3 – 5 *II²1916 Ioel 1, 5 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 213) 8 *II²1917 Sir. 19, 1¹
(Wahl, *Sirach-Text*, p. 97) 11 *II²1918 Sir. 34, 29¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 141)
14 *II²1919 Sir. 26, 8¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 115–116)

2 – 5 *II²1916 R cap. M 1, 6 (203r[14]14–16); *deest in* T^(lac.) H^{III} 7 – 8 *II²1917 R
cap. M 1, 7 (203r[16]16); *deest in* T^(lac.) H^{III} 10 – 11 *II²1918 R cap. M 1, 8 (203r
[16]17); *deest in* T^(lac.) H^{III} 13 – 14 *II²1919 R cap. M 1, 9 (203r[17]17); *deest in*
T^(lac.) H^{III}

3 Ἐκνήψατε] *scripsi* (II¹), ἐκνίψατε R

*Π²1920 / R cap. M 1, 10Π¹1449 /
K cap. M 1, 18

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου, περὶ νηστείας·

Φύγωμεν μέθην, τὴν πάνδημον πόρνην, τὴν ἀναισχυντίας μητέ-
ρα, τὴν φιλογέλωτα, τὴν μαινάδα, τὴν πρὸς πᾶσαν ἀσχημοσύνης
5 ἰδέαν εὐκόλον· οὐ γὰρ γίνεται ἀγαθὸν τῇ ὑπὸ μέθης ῥυπωθείσῃ
ψυχῇ.

*Π²1921 / R cap. M 1, 11Π¹1450 /
K cap. M 1, 19

Τοῦ αὐτοῦ, κατὰ μεθύνοντων·

Μέθη ἀθαιρέτος ἐστὶ δαίμων, ἐξ ἡδονῆς ταῖς ψυχαῖς ἐμβαλλόμε-
νος· μέθη κακίας μήτηρ, ἀρετῆς ἐναντίωσις· τὸν ἀνδρεῖον δειλὸν
10 ἀποδείκνυσι, τὸν σῶφρονα ἀσελγῆ· δικαιοσύνην οὐκ οἶδεν, φρό-
νησιν ἀναιρεῖ· ὥσπερ τὸ ὕδωρ πολέμιον ἐστὶ πυρὶ, οὕτως ἀμετρία
οἴνου λογισμὸν κατασβέννυσι.

*Π²1922 / R cap. M 1, 12Π¹1459 /
K cap. M 1, 28

15 Τοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸν Ἡσαΐαν·

Μέθη ἀθεότητος ἀρχή, σκότῳσις οὔσα τοῦ ἡγεμονικοῦ, δι' οὗ μάλ-
ιστα θεὸς ἐπιγινώσκεισθαι πέφυκεν.

---

3 – 6 *Π²1920 BASILIUS CAESARIENSIS, *De ieiunio homilia II*, 4 (PG 31, 189, 30–35)
9 – 13 *Π²1921 BASILIUS CAESARIENSIS, *In ebriosos*, 2 (PG 31, 448, 7–12) 16 – 17
*Π²1922 (Ps.-)BASILIUS CAESARIENSIS, *Enarratio in prophetam Isaiam*, V, 157 (PG
30, 376, 21–23)

---

2 – 6 *Π²1920 R cap. M 1, 10 (203r[18]18–20); *deest in T^(lac.) H^{III}* 8 – 13 *Π²1921
R cap. M 1, 11 (203r[mg]21–24); *deest in T^(lac.) H^{III}* 15 – 17 *Π²1922 R cap. M 1,
12 (203r[mg]25–26); *deest in T^(lac.) H^{III}*

II¹1458 /
K cap. M 1, 27

*II²1923 / R cap. M 1, 13

Τοῦ αὐτοῦ·

Μέθη κύριον οὐχ' ὑποδέχεται, πνεῦμα ἅγιον ἀποδιώκει. Καπνὸς μὲν γὰρ φυγαδεύει μελίσσας, χαρίσματα δὲ πνευματικὰ ἀποδιώκει κραιπάλη.

5

II¹1460 /
K cap. M 1, 29

*II²1924 / R cap. M 1, 14

Τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου·

Τοῖς ἐν μέθῃ καὶ ἀκολασία βιοῦσιν ἡ ἡμέρα πρὸς τὸ τῆς νυκτὸς μεταστρέφεται σκότος, οὐ τοῦ ἡλίου σβεννυμένου, ἀλλὰ τῆς ἐκείνων διανοίας σκοτιζομένης τῇ μέθῃ.

10

II¹suppl. 347 /
V cap. M 5, 29

*II²1925 / R cap. M 1, 15

Νείλου·

Ὁ τὸν μεθύοντα ἐπιχειρῶν νοθετεῖν, τί ἄρα ὠφελήσει;

II¹suppl. 348 /
V cap. M 5, 30

*II²1926 / R cap. M 1, 16

Τοῦ αὐτοῦ·

Εἰ πειθαρχεῖς τῷ θεῷ Ἀποστόλω, διαρρήδην βοῶντι ὅτι *Μέθυσοι*

15

3 – 5 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 30.9./9. (ed. Ihm, p. 628)
8 – 10 exstat ibid., 30.10./10. (p. 628–629) 16 – 853, 1 I Cor. 6, 10

3 – 5 *II²1923 BASILIUS CAESARIENSIS, *De ieiunio homilia I*, 11 (PG 31, 184, 19–21)
8 – 10 *II²1924 IOHANNES CHRYSOSTOMUS, *In Kalendas*, 3 (PG 48, 956, 58–61)
13 *II²1925 NILUS MONACHUS (ANCYRANUS), *Epistulae*, 4254 (quod attinet ad numerum, vide II¹suppl. 347 / V cap. M 5, 29), locus non repertus 16 – 853, 2
*II²1926 NILUS MONACHUS (ANCYRANUS?), locus non repertus

2 – 5 *II²1923 R cap. M 1, 13 (203r[26]26–28); *deest in T^(lac.) H^{III}* 7 – 10 *II²1924 R cap. M 1, 14 (203r[28]29–31); *deest in T^(lac.) H^{III}* 12 – 13 *II²1925 R cap. M 1, 15 (203r[31]31–32); *deest in T^(lac.) H^{III}* 15 – 853, 2 *II²1926 R cap. M 1, 16 (203r[32]32–33); *deest in T^(lac.) H^{III}*

οὐδαμῶς τεύξονται βασιλείας οὐρανῶν, φεῦγε τὴν ἐπάρατον μέ-
θην.

Π¹ /
V cap. M 11
(K cap. M 4)

Τίτλος β' Περὶ μαθητευομένων, ὅτι χρή σπουδαίως ἐρωτᾶν
καὶ μανθάνειν τὰ ψυχοφελῆ καὶ γνῶσιν πνευματικῆν.

Π¹1486 /
V cap. M 11, 1
(K cap. M 4)

*Π²1927 / R cap. M 2, 1

Τοῦ Δευτερονομίου·

Ἐπερώτησον τὸν πατέρα σου, καὶ ἀναγγελεῖ σοι,
τοὺς πρεσβυτέρους σου, καὶ ἐροῦσι σοι.

5

*Π²1928 / R cap. M 2, 2

Παροιμιῶν·

Ὁ κτώμενος φρόνησιν ἀγαπᾷ ἑαυτόν.

*Π²1929 / R cap. M 2, 3

10

Σιράχ·

Λόγον καλὸν ἐὰν ἀκούσῃ ἐπιστήμων,
αἰνέσει αὐτὸν καὶ ἐπ' αὐτὸν προσθήσει·
ἤκουσεν ὁ σπαταλῶν, καὶ ἀπήρεσεν αὐτῷ,
καὶ ἀπέστρεψεν αὐτὸν ὀπίσω αὐτοῦ.

15

5 – 6 *Π²1927 Deut. 32, 7³⁻⁴ (Wahl, *Deuteronomium-Text*, p. 150) **9 *Π²1928**
Prov. 19, 8¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 94) **12 – 15 *Π²1929** Sir. 21, 15¹⁻⁴ (Wahl,
Sirach-Text, p. 104)

1 – 2 Titlos R (203r35–36) (cf. PML^b cap. M 2 titlos [Π¹ / K cap. M 4 (V cap. M 11)
titlos (c)]); *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III} **4 – 6 *Π²1927** R cap. M 2, 1 (203r[36]37–38);
deest in T^(lac.) H^{III} **8 – 9 *Π²1928** R cap. M 2, 2 (203r[38]38); *deest in* T^(lac.) H^{III}
11 – 15 *Π²1929 R cap. M 2, 3 (203r[38]38–40); *deest in* T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* R^{pin}

*II²1930 / R cap. M 2, 4II¹1493 /
V cap. M 11, 8
(K cap. M 4)

Τοῦ αὐτοῦ·

- Τέκνον, ἐν νεότητί σου ἐπίλεξαι παιδείαν,
καὶ ὡς ἀροτριῶν καὶ σπείρων πρόσελθε αὐτῆ,
5 καὶ ἀνάμενε τοὺς ἀγαθοὺς καρποὺς αὐτῆς·
ἐν γὰρ τῇ ἐργασίᾳ αὐτῆς ὀλίγον κοπιάσας,
ταχὺ φάγεσαι τῶν γεννημάτων αὐτῆς.

*II²1931 / R cap. M 2, 5II¹1494 /
V cap. M 11, 9
(K cap. M 4)

<***>

- 10 Ὡς τραχεῖα ἐστὶ παιδεία ἀσυνέτῳ,
καὶ οὐκ ἐμμένει ἐν αὐτῇ ἀκάρδιος·
ἀνίχνευσον αὐτὴν καὶ γνωσθήσεται σοι,
καὶ ἐγκρατῆς γενόμενος, μὴ ἀφῆς αὐτήν·
ἐπ' ἐσχάτων γὰρ εὐρήσεις τὴν ἀνάπαυσιν αὐτῆς·
15 καὶ στραφήσεται σοι εἰς εὐφροσύνην,
καὶ ἔσονταί σοι αἱ πέδαι αὐτῆς εἰς σκέπην καὶ βάσιν ἰσχύος,
καὶ οἱ κλοιοὶ αὐτῆς εἰς στολὴν δόξης·
κόσμος χρύσεος ἐστὶν ἐπ' αὐτῆς.
Ἐὰν θέλῃς, τέκνον, παιδευθήσῃ,
20 καὶ ἐὰν ἐπιδῶς τῇ ψυχῇ σου, συνετὸς ἔσῃ.

3 – 5 Τέκνον – αὐτῆς] exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 17.5./5.
(ed. Ihm, p. 397–398)

3 *II²1930 Τέκνον – παιδείαν] Sir. 6, 18¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 60) 4 – 7 καὶ¹ –
αὐτῆς] Ibid. 6, 19¹⁻⁴ (Wahl, p. 60–61) 10 – 11 *II²1931 Ὡς – ἀκάρδιος] Sir. 6,
20¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 61) 12 – 18 ἀνίχνευσον – αὐτῆς] Ibid. 6, 27¹–30¹
(Wahl, p. 61) 19 – 20 Ἐὰν – ἔσῃ] Ibid. 6, 32¹⁻² (Wahl, p. 61)

2 – 7 *II²1930 R cap. M 2, 4 (203r[40]40–203v3); *deest in* T^(lac.) H^{III}
*II²1931 R cap. M 2, 5 (203v3–9); *deest in* T^(lac.) H^{III}

9 – 20

*II²1931 s. a. R

*II²1932 / R cap. M 2, 6

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου, ἐκ τοῦ πρὸς τοὺς νέους·

Ἀμετάθετα πέφυκεν εἶναι τὰ τῶν νέων μαθήματα, δι' ἀπλότητα τῶν ψυχῶν εἰς βάθος ἐνσημαινόμενα.

*II²1933 / R cap. M 2, 7

5

Φίλωνος, ἐκ <τοῦ περὶ> τῶν μετονομαζομένων·

Τῶν εἰς ἐπιστήμην ὠφελιμωτάτων ἔργων, ζητεῖν καὶ πυνθάνεσθαι κάλλιστον, μηδὲν δὲ δοκεῖν εἰδέναί μη δὲ οἶεσθαι κατελιφέναι καλλιστότερον.

II¹1495 /
V cap. M 11, 10
(K cap. M 4)

*II²1934 / R cap. M 2, 8

10

Τοῦ αὐτοῦ·

Τὸ ζητεῖν καὶ πυνθάνεσθαι πρὸς διδασκαλίαν ἀνυσιμώτατον.

---

3 – 4 *II²1932 BASILIUS CAESARIENSIS, *Ad iuvenes (De legendis gentilium libris)*, V, 2, 3–5 (ed. Naldini, p. 94) 7 – 9 *II²1933 PHILO IUDAEUS, *re vera Quis rerum divinarum heres sit*, 18 (ed. Wendland, p. 5, 13–15) 12 *II²1934 PHILO IUDAEUS, *De animalibus*, 6 (ed. Aucher, p. 125 [arm. et lat.]; Terian, *Alexander...*, p. 88–89 [lat. et gall.]; Terian, *Philonis...*, p. 69 [angl.]); Harris, p. 11 = Terian, frg. gr. 2 (*Alexander...*, p. 217; *Philonis...*, p. 263)

---

2 – 4 *II²1932 R cap. M 2, 6 (203v[9]9–10); *deest in* T^(lac.) H^{III} 6 – 9 *II²1933 R cap. M 2, 7 (203v[10]11–12); *deest in* T^(lac.) H^{III} 11 – 12 *II²1934 R cap. M 2, 8 (203v[12]13); *deest in* T^(lac.) H^{III}

---

*II²1933 τοῦ περὶ] *supplevi*

---

7 ὠφελιμώτατον ἔργον *ed.*

*II²1935 / R cap. M 2, 9II¹1496 /
V cap. M 11, 11
(K cap. M 4)

Τοῦ αὐτοῦ·

Ὁ πεινῶν καὶ διψῶν ἐπιστήμης καὶ τοῦ μαθεῖν ἃ μὴ οἶδε, τὰς ἄλ-
 5 λας μεθιέμενος φροντίδας, ἐπείγεται πρὸς ἀκρόασιν, καὶ νύκτωρ
 καὶ μεθ' ἡμέραν θυρωρεῖ τὰς τῶν σοφῶν οἰκίας.

*II²1936 / R cap. M 2, 10

Τοῦ αὐτοῦ·

Δεῖ τὸν μανθάνοντα πιστεῦσαι τῷ διδάσκοντι περὶ ὧν ὑφηγεῖται·
 10 δύσκολον γάρ, μᾶλλον δὲ ἀδύνατον ἀπειθῶντα καὶ ἀντιλέγοντα
 παιδεύεσθαι ποτέ.

*II²1937 / R cap. M 2, 11II¹1497 /
V cap. M 11, 12
(K cap. M 4)

Διδύμου·

Τὸ εἰδέναι τινὰ ὅτι ἀγνοεῖ, σοφία<ς> ἐστίν, ὡς καὶ τὸ εἰδέναι ὅτι
 ἠδίκησε, δικαιοσύνης.

13 – 14 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 17.13./14. et 49.13./56.14.
 (ed. Ihm, p. 401–402 et 814)

3 – 5 *II²1935 PHILO IUDAEUS, *Quaestiones in Exodum*, II. 13b (ed. Petit, p. 248)
 8 – 10 *II²1936 PHILO IUDAEUS, *De praemiis et poenis*, 49 (ed. Cohn, p. 347, 1–2)
 13 – 14 *II²1937 DIDYMUS ALEXANDRINUS (?), locus non repertus; PHILO IUDAEUS
 (?), locus non repertus, Mangey 651.11, Harris 80.5, Royse 177.94 (Id., *Spurious
 Texts*, p. 39–40); PS.-CLEMENS ALEXANDRINUS, locus non repertus, X. *Unechte
 Fragmente*, 80 (ed. Stählin/Früchtel/Treu, p. XXXVI)

2 – 5 *II²1935 R cap. M 2, 9 (203v[13]14–16); *deest in* T^(lac.) H^{III} 7 – 10 *II²1936
 R cap. M 2, 10 (203v[16]16–18); *deest in* T^(lac.) H^{III} 12 – 14 *II²1937 R cap. M 2,
 11 (203v[18]18–19); *deest in* T^(lac.) H^{III}

5 οἰκείας R^{a. c.} 13 σοφίας ἐστίν] *scripsi*, σοφία ἐστίν R

Τίτλος γ' Περὶ μισομαθῶν.

*II²1938 / R cap. M 3, 1

Παροιμιῶν·

Ὁ παιδεύων κακοὺς λήψεται ἑαυτῷ ἀτιμίαν,
ἐλέγχων δὲ τὸν ἀσεβῆ μωμήσεται <έ>αυτόν.

5

*II²1939 / R cap. M 3, 2

Τῶν αὐτῶν·

Ὁ σκολιάζων τοῦ μαθεῖν ἐμπεσεῖται κακοῖς.

*II²1940 / R cap. M 3, 3

Τῶν αὐτῶν·

Σοφίαν καὶ παιδείαν ἀσεβεῖς ἐξουθενήσουσιν.

10

4 – 5 *II²1938 Prov. 9, 7¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 47–48)   8 *II²1939 Prov. 17, 16a² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 87)   11 *II²1940 Prov. 1, 7⁴ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 21)

1 Titlos R (203v20) A^{III} pin (cf. etiam II suppl. / PML^b cap. M 12^M titlos); *deest in* T^(lac.) H^{III} A^{III} txt   3 – 5 *II²1938 R cap. M 3, 1 (203v[20]21–22); *deest in* T^(lac.) H^{III} 7 – 8 *II²1939 R cap. M 3, 2 (203v[22]22); *deest in* T^(lac.) H^{III}   10 – 11 *II²1940 R cap. M 3, 3 (203v[22]23); *deest in* T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] om. R^{pin} A^{III} pin   γ'] *propt. mg. resect. non liquet in* A^{III} pin (α' secund. ser.)

5 ἑαυτόν] *scripsi* (LXX), αὐτόν R

*Π²1941 / R cap. M 3, 4

<***>

Εἰς ὧτα ἄφρονος μηδὲν λέγε,
μήποτε μυκτηρίση τοὺς συνετοὺς σου λόγους.

5

*Π²1942 / R cap. M 3, 5

Σοφίας Σολομώντος·

Σοφίαν καὶ παιδείαν ὁ ἐξουθενῶν ταλαίπωρος,
καὶ κενὴ ἢ ἐλπίς αὐτοῦ, καὶ οἱ κόποι αὐτοῦ ἀνόνητοι,
καὶ ἄχρηστα τὰ ἔργα αὐτοῦ.

10

*Π²1943 / R cap. M 3, 6

Ἀμῶς·

Ἐμίσησαν ἐν πύλαις ἐλέγχοντα, καὶ λόγον ὅσιον ἐβδελύξαντο.

*Π²1944 / R cap. M 3, 7

Σιράχ·

15 Μετὰ ἄφρονος μὴ πληθύνῃς λόγους.

3 – 4 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 15.3./3. (ed. Ihm, p. 356) 15
exstat ibid., 53.5./60.5. (p. 852–853)

3 – 4 *Π²1941 Prov. 23, 9¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 109) 7 – 9 *Π²1942 Sap.
3, 11¹⁻³ 12 *Π²1943 Am. 5, 10 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 185–186) 15 *Π²1944
Sir. 22, 13¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 107)

2 – 4 *Π²1941 R cap. M 3, 4 (203v23–24); *deest in* T^(lac.) H^{III} 6 – 9 *Π²1942 R cap.
M 3, 5 (203v[24]24–26); *deest in* T^(lac.) H^{III} 11 – 12 *Π²1943 R cap. M 3, 6 (203v
[26]26–27); *deest in* T^(lac.) H^{III} 14 – 15 *Π²1944 R cap. M 3, 7 (203v[27]27); *deest*
in T^(lac.) H^{III}

*Π²1941 s. d. R

*II²1945 / R cap. M 3, 8

Ματθαίου·

Ἐπρωτήσαν τὸν κύριον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες· Διατί ἐν πα-
 ραβολαῖς λαλεῖς τοῖς ὄχλοις; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς·
 Ὅτι βλέποντες οὐ βλέπουσι, καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ 5
 συνιοῦσι· καὶ ἀναπληροῦνται αὐτοῖς ἢ προφητεία Ἡσαΐου, ἢ λέγου-
 σα· Ἀκοῆ ἀκούσητε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέψητε, καὶ
 οὐ μὴ ἴδητε. Ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδιά τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς
 ὠσὶν αὐτῶν βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμ-
 μυσαν, μήποτε ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσι, καὶ 10
 τῇ καρδίᾳ συνῶσι καὶ ἐπιστρέψωσι καὶ ἰάσομαι αὐτούς.

*II²1946 / R cap. M 3, 9

Τοῦ Σολομώντος·

Οὐκ ἀγαπᾷ ἀπαίδευτος τοὺς ἐλέγχοντας αὐτόν.

*II²1947 / R cap. M 3, 10

15

Κλήμεντος πάπα Ῥώμης·

Ἀπατώμενοι τινὲς ὑπὸ τῆς οἰκείας ἀφροσύνης, ἀκούειν τῶν θείων
 οὐκ ἐθέλουσι λόγων, ὑποτιθέμενοι ὅτι, ἐάν τις μὴ ἀκούσῃ τοῦ τῆς
 θεοσεβείας λόγου, οὐκ ἔσται ἔνοχος τῇ κρίσει διὰ τὴν ἄγνοιαν,
 οὐκ εἰδότες ὅτι ἡ ἄγνοια αὐτὴ καθ' αὐτὴν θανάσιμόν ἐστι φάρμα- 20

7 – 11 Is. 9, 6–10 19 Matth. 5, 21 vel 22

3 – 4 *II²1945 Ἐπρωτήσαν – αὐτοῖς] Matth. 13, 10–11 5 – 11 Ὅτι – αὐτούς]
 Ibid. 13, 13–15 14 *II²1946 re vera Prov. 15, 12¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 76)
 17 – 861, 3 *II²1947 Ἀπατώμενοι – δεῖ] PS.-CLEMENS ROMANUS, *Homilia* ι 12,2–3
 (ed. Rehm†/Strecker, p. 146, 22 – 147, 1); Holl, n° 12, 1–8

2 – 11 *II²1945 R cap. M 3, 8 (203v[28]28–35); *deest in* T^(lac.) H^{III} 13 – 14
 *II²1946 R cap. M 3, 9 (203v[35]36); *deest in* T^(lac.) H^{III} 16 – 861, 5 *II²1947 R
 cap. M 3, 10 (203v[36]37–204r4); *deest in* T^(lac.) H^{III}

6 συνιοῦσι] *sic acc.* R 7 συνῆτε] *scripsi*, συνεῖτε R

κον. Οὐ γὰρ εἶ τις προσλάβοι ἀθαιρέτως θανασίμου φαρμάκου ἀγνοῶν, οὐκ ἀποθνήσκει. Οὕτω φυσικῶς αἱ ἁμαρτίαι ἀναιροῦσι τὸν ἁμαρτάνοντα· κὰν ἀγνοῶν πρᾶσση ἃ μὴ δεῖ, ἤδη ὡς εἰδῶς κατακρίνεται· ἔγνω γὰρ ὁ μὴ ἀκοῦσαι θέλει· ὥστε οὐδὲν δύναται
5 πρὸς ἀπολογίαν ἐπίνοια πρὸς καρδιογνώστην.

*Π²1948 / R cap. M 3, 11

Τοῦ Θεολόγου, ἐκ τοῦ εἰς Βασίλειον·

Οὐκ ἀτιμαστέον τὴν παιδείusin, ὅτι τοῦτο δοκεῖ τισίν, ἀλλὰ σκαι-
οὺς καὶ ἀπαιδεύτους ὑποληπτέον τοὺς οὕτως ἔχοντας.

10

*Π²1949 / R cap. M 3, 12

Φίλωνος, ἐκ τοῦ περὶ τῶν μετονομαζομένων·

Φυσικῶς μὴ προϋπαρχούσης τῷ μανθάνοντι εὐφυΐας, ἀνωφελῆ
πάντα· δρυὸς γὰρ ἢ λίθου κωφῆς οὐδὲν ἂν δόξαιεν οἱ ἀφυεῖς δια-
φέρειν. Καλὸν γὰρ μάθημα οὐδὲν αὐτοῖς ἀρμόζεται, ἀπεστραμμέ-
15 νως διακειμένοις καὶ τὰ ὧτα βύουσι, πάντα δὲ ὡς ἀπὸ στερεοῦ
τινὸς ἀντιπνέοντος πρὸς τὸ πνεῦμα.

5 καρδιογνώστην] Act. 1, 24 vel 15, 8 15 Ps. 57, 5²

3 – 5 ἡδη – καρδιογνώστην] *IBID.*, ι 13, 1–2 (p. 147, 4–6); Holl, n° 12, 8–10 8 – 9

*Π²1948 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *Funebris oratio in laudem Basilii Magni Caesareae in Cappadocia episcopi (Orat. 43)*, 11, 25–27 (ed. Bernardi, p. 138) 12 – 16

*Π²1949 PHILO IUDAEUS, *De mutatione nominum*, 211 (multis mutatis; ed. Wendland, p. 193, 1–4)

7 – 9 *Π²1948 R cap. M 3, 11 (204r[4]5–6); *deest in T^(lac.) H^{III}* 11 – 16 *Π²1949 R cap. M 3, 12 (204r[6]7–10); *deest in T^(lac.) H^{III}*

Π¹ /
V cap. M 1
(K cap. M 3)

**Τίτλος δ' Περὶ μυστηρίων, ὅτι προδοσία πρὸς θάνατον τὸ ἐκ-
φερομυθεῖν τὰ φίλων μυστήρια.**

*Π²1950 / R cap. M 4, 1

Π¹1478 /
V cap. M 1, 1
(K cap. M 3)

Παροιμιῶν·

Ὁ ἀποκαλύπτων μυστήριον πορεύεται δόλω.

5

*Π²1951 / R cap. M 4, 2

Π¹1479 /
V cap. M 1, 2
(K cap. M 3)

Τῶν αὐτῶν·

Ἀκήκοας λόγον; Συναποθανέτω σοι.

*Π²1952 / R cap. M 4, 3

Π¹1480 /
V cap. M 1, 3
(K cap. M 3)

Σιράχ·

Ἄνελεήμων ὁ μὴ συντηρῶν λόγους,
καὶ οὐ φείσεται περὶ κακώσεως καὶ δεσμῶν.

10

5 Ὁ – δόλω] cf. *Π²1955 / R cap. M 4, 6

5 *Π²1950 Ὁ – μυστήριον] Prov., re vera Sir. 27, 16¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 119);
cf. *Π²1955 / R cap. M 4, 6 πορεύεται δόλω] cf. Lev. 19, 16; Jer. 9, 3 8 *Π²1951
Prov., re vera Sir. 19, 10¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 98) 11 – 12 *Π²1952 Sir. 13, 12¹⁻²
(Wahl, *Sirach-Text*, p. 83)

1 – 2 Titlos R (204r11–12); *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III} 4 – 5 *Π²1950 R cap. M 4, 1
(204r[12]13); *deest in* T^(lac.) H^{III} 7 – 8 *Π²1951 R cap. M 4, 2 (204r[13]13–14);
deest in T^(lac.) H^{III} 10 – 12 *Π²1952 R cap. M 4, 3 (204r[14]14–15); *deest in* T^(lac.)
H^{III}

1 Τίτλος] *om.* R^{pin}

*II²1953 / R cap. M 4, 4II¹1481–1482 /
V cap. M 1, 4–5
(K cap. M 3)

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἐνώπιον ἀλλοτρίου μὴ ποιήσης κρυπτόν·
οὐ γὰρ οἶδας τί τέξεται.

- 5 Παντὶ ἀνέμῳ οἶον ἀνθρώπῳ μὴ ἔκφαινε καρδίαν σου,
καὶ μὴ ἀναφερέτω σοι χάριν.

*II²1954 / R cap. M 4, 5

Τοῦ αὐτοῦ·

Μετὰ μωροῦ μὴ συμβουλεύου·

- 10 οὐ γὰρ δυνήσεται λόγον στέρξαι.

*II²1955 / R cap. M 4, 6

Τοῦ αὐτοῦ·

Ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια ἀπώλεσε πίστιν,
καὶ οὐ μὴ εὕρη φίλον πρὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.

13 Ὁ – μυστήρια] cf. *II²1950 / R cap. M 4, 1

3 – 6 *II²1953 Sir. 8, 18¹–19² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 69)   9 – 10 *II²1954 Sir. 8,
17¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 69)   13 – 14 *II²1955 Sir. 27, 16¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*,
p. 119); cf. *II²1950 / R cap. M 4, 1

2 – 6 *II²1953 R cap. M 4, 4 (204r[15]15–17); *deest in* T^(lac.) H^{III}   8 – 10 *II²1954
R cap. M 4, 5 (204r[17]17–18); *deest in* T^(lac.) H^{III}   12 – 14 *II²1955 R cap. M 4, 6
(204r[18]18–19); *deest in* T^(lac.) H^{III}

5 ἀνέμῳ οἶον] *an delenda (desunt in LXX)?*

*II²1956 / R cap. M 4, 7

Τωβίτ·

Μυστήριον βασιλέως κρύπτειν, καλόν, ἔργα δὲ θεοῦ ἀναγγέλλειν, ἔνδοξον.

*II²1957 / R cap. M 4, 8

II¹1483 /
V cap. M 1, 6
(K cap. M 3)

5

Τοῦ Χρυσοστόμου, εἰς τὴν ἀποδημίαν τοῦ ἐπισκόπου·

Ὁ κατέχων τὸν λόγον ἐν ἀσφαλείᾳ πολλῇ, μετὰ πολλῆς βιώσεται τῆς ἡδονῆς.

*II²1958 / R cap. M 4, 9

II¹1484 /
V cap. M 1, 7
(K cap. M 3)

10

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἦκουσας λόγον; φησίν, *Συναποθανέτω σοι·* σβέσον αὐτόν, κατάχωσον, μὴ συγχωρήσης ἐξελθεῖν, μὴ δὲ κινήθῃν παράπαν. Ἀπόκτεινον τὸ λεχθέν, λήθη παράδος, ἵνα τοῖς οὐκ ἀκούσασιν ὄμοιος γένη.

11 – 14 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 20.11./11. (ed. Ihm, p. 485) 11 Sir. 19, 10¹

3 – 4 *II²1956 Tob. 12, 7 7 – 8 *II²1957 IOHANNES CHRYSOSTOMUS, *Ad populum Antiochenum*, III (*In profectioem episcopi Flaviani*), 5 (PG 49, 54, 62 – 55, 2)
11 – 12 *II²1958 Ἦκουσας – παράπαν] IOHANNES CHRYSOSTOMUS, *Ad populum Antiochenum*, III (*In profectioem episcopi Flaviani*), 5 (PG 49, 55, 3–6) 12 – 14 Ἀπόκτεινον – γένη] IBID. (PG 49, 55, 8–9)

2 – 4 *II²1956 R cap. M 4, 7 (204r[19]20); *deest in T^(lac.) H^{III}* 6 – 8 *II²1957 R cap. M 4, 8 (204r[20]21); *deest in T^(lac.) H^{III}* 10 – 14 *II²1958 R cap. M 4, 9 (204r[22] 22–24); *deest in T^(lac.) H^{III}*

*II²1956 Τωβίτ] *scripsi*, τωβήτ R

*Π²1959 / R cap. M 4, 10Π¹1485 /
V cap. M 1, 8
(K cap. M 3)

Φίλωνος·

Οί λάλοι τὰ ὀφείλοντα ἡσυχάζεσθαι ῥηγνύντες τρόπον τινὰ ὑπὸ
γλωσσαλγίας, προχέουσιν εἰς ὤτα ἀκοῆς οὐκ ἄξια.

---

3 – 4 *Π²1959 PHILO IUDAEUS, *Quaestiones in Exodum*, II. 118 (ed. Petit, p. 278)

---

2 – 4 *Π²1959 R cap. M 4, 10 (204r[24]24–26); *deest in T*^(lac.) H^{III}

Τίτλος ε' Περὶ μάχης καὶ τῶν ἐν μάχαις συμβαινόντων.

*Π²1960 / R cap. M 5, 1

Τῆς Ἐξόδου·

Ἐὰν λοιδορῶνται δύο ἄνδρες, καὶ πατάξῃ τις τὸν πλησίον λίθῳ ἢ
 πυγμῇ, καὶ <μη> ἀποθάνῃ, κατακλιθῆ δὲ ἐπὶ τὴν κοίτην αὐτοῦ, 5
 ἐὰν δὲ ἀναστὰς ὁ ἄνθρωπος περιπατήσῃ ἔξω ράβδῳ, ἀθῶος ἔσται
 ὁ πατάξας· πλὴν τῆς ἀργίας αὐτοῦ καὶ τὰ ἰατρεῖα ἀποτίσει.

*Π²1961 / R cap. M 5, 2

Τοῦ Δευτερονομίου·

Ἐὰν μάχωνται δύο ἄνθρωποι ἐπιτοαυτό, ἄνθρωπος μετὰ τοῦ ἀ- 10
 δελφοῦ αὐτοῦ, καὶ προσελθοῦσα γυνὴ ἐνὸς ἐξ αὐτῶν ἐξελέσθαι
 τὸν ἄνδρα αὐτῆς ἐκ χειρὸς τοῦ τύπτοντος αὐτόν, καὶ ἐκτεῖνασα
 τὴν χεῖρα αὐτῆς ἐπιλάβηται τῶν διδύμων αὐτοῦ, ἀποκόψεις τὴν
 χεῖρα αὐτῆς· οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμὸς σου ἐπ' αὐτήν.

*Π²1962 / R cap. M 5, 3

15

Παροιμιῶν·

Μὴ ἐπίχαιρε καὶ μὴ πρόσπιπτε εἰς μάχην ταχέως,
 ἵνα μὴ μεταμεληθῆς ἐπ' ἐσχάτων.

4 – 7 *Π²1960 Ex. 21, 18–19 10 – 14 *Π²1961 Deut. 25, 11–12 (Wahl, *Deuteronomium-Text*, p. 143) 17 – 18 *Π²1962 Prov. 25, 8¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 123)

1 Titlos R (204r27) A^{III} pin; *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III} txt 3 – 7 *Π²1960 R cap. M 5, 1 (204r[27]28–31); *deest in* T^(lac.) H^{III} 9 – 14 *Π²1961 R cap. M 5, 2 (204r[31]31–35); *deest in* T^(lac.) H^{III} 16 – 18 *Π²1962 R cap. M 5, 3 (204r[35]35–36); *deest in* T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* A^{III} pin R^{pin} ε'] β' A^{III} pin

5 μῆ] *supplevi* (Π²2231 / K cap. Φ 5, 4 *et* LXX), *om.* R

*II²1963 / R cap. M 5, 4

Τῶν αὐτῶν·

Φιλαμαρτήμων χαίρει μάχαις.

*II²1964 / R cap. M 5, 5

5 Σιράχ·

Ἀπόσχου ἀπὸ μάχης, καὶ ἐλαττώσεις ἀπὸ ἁμαρτίας.

*II²1965 / R cap. M 5, 6

Τοῦ αὐτοῦ·

10 Μετὰ θυμῶδους μὴ ποιήσης μάχην,
καὶ μὴ διαπορεύου μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἔρημον,
ὅτι οὐθὲν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ αἶμα,
καὶ ὅπου οὐκ ἔστι βοήθεια, καταβαλεῖ σε.

*II²1966 / R cap. M 5, 7

Τοῦ αὐτοῦ·

15 Περὶ πράγματος, οὗ οὐκ ἔστι σοι χρεία, μὴ ἔριζε.

---

3 *II²1963 Prov. 17, 19 (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 88)   6 *II²1964 Sir. 28, 8¹
(Wahl, *Sirach-Text*, p. 122)   9 – 12 *II²1965 Sir. 8, 16^{1–4} (Wahl, *Sirach-Text*, p. 69)
15 *II²1966 Sir. 11, 9¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 76–77)

---

2 – 3 *II²1963 R cap. M 5, 4 (204r[36]37); *deest in* T^(lac.) H^{III}   5 – 6 *II²1964 R cap.
M 5, 5 (204r[37]37–38); *deest in* T^(lac.) H^{III}   8 – 12 *II²1965 R cap. M 5, 6 (204r[38]
38–40); *deest in* T^(lac.) H^{III}   14 – 15 *II²1966 R cap. M 5, 7 (204r[40]40); *deest in*
T^(lac.) H^{III}

Τίτλος ζ΄ Περὶ μεταχειριζομένων καὶ μεταβαλλόντων τοὺς ταρασσομένους καὶ τεθυμωμένους καὶ ἐξηγριωμένους ἀφρόνως.

*II²1967 / R cap. M 6, 1

Παροιμιῶν·

Θυμὸν ἀνδρὸς πραῦνει θεράπων φρόνιμος.

5

*II²1968 / R cap. M 6, 2

Τοῦ αὐτοῦ·

Θυμὸς βασιλέως ἄγγελος θανάτου,
ἀνὴρ δὲ σοφὸς ἐξιλάσκεται αὐτόν.

*II²1969 / R cap. M 6, 3

10

<Σχόλιον.>

Ἀνάγνωθι εἰς τὸ Κ στοιχεῖον τὸν Περὶ καλοήθων τίτλον, καὶ εὐρήσεις παραπλήσια.

5 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 66.-/37.3a. (ed. Ihm, p. 969)
8 – 9 exstat ibid., 19.5./5. (p. 459) 12 Περὶ καλοήθων] cf. *II²1777–1784 / R cap. K
11, 1–8

5 *II²1967 Prov. 18, 14¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 91) 8 – 9 *II²1968 Prov. 16,
14¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 81) 12 – 13 *II²1969 Scholion

1 – 2 Titlos R (204v1–2) A^{III pin} (cf. etiam II suppl. / PML^b cap. M 13^M titlos); deest
in T^(lac.) H^{III}A^{III txt} 4 – 5 *II²1967 R cap. M 6, 1 (204v[2]3); deest in T^(lac.) H^{III}
7 – 9 *II²1968 R cap. M 6, 2 (204v[3]3–4); deest in T^(lac.) H^{III} 11 – 13 *II²1969 R
cap. M 6, 3 (204v4–5); deest in T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] om. A^{III pin} R^{pin} ζ΄] propt. mg. resect. non liquet in A^{III pin} (γ΄ secund.
ser.) μεταβαλλόντων] μεταβαλόντων R^{pin} 2 καὶ τεθυμωμένους] om. A^{III pin}
ἀφρόνως] om. A^{III pin} R^{pin}

*II²1969 Σχόλιον] *supplevi*, s. a. R

Τίτλος ζ' Περὶ μαντευομένων καὶ οἰωνιζομένων καὶ κληδο-
 ζομένων, [καὶ περὶ τῶν λεγομένων θεῶν, τουτέστι βδελυγμά-
 των,] ὅτι ἄθεσμα καὶ ἐκκήρυκτα καὶ ἀπηγορευμένα τῇ ἱερᾷ Γρα-
 φῇ τάδε πάντα καὶ τὰ ὅμοια.

5

[*II²1970 / R cap. M 7, 1]

Σοφίας Σολομῶντος·

Μάταιοι πάντες ἄνθρωποι, οἷς παρῆν θεοῦ ἀγνωσία,
 καὶ ἐκ τῶν ὀρωμένων ἀγαθῶν οὐκ ἴσχυσαν εἰδέναι τὸν ὄντα,
 οὔτε τοῖς ἔργοις προσέχοντες ἐπέγνωσαν τὸν τεχνίτην,
 10 ἀλλ' ἢ πῦρ ἢ πνεῦμα ἢ ταχινὸν ἀέρα
 ἢ κύκλον ἀστέρων ἢ βίαιον ὕδωρ
 ἢ φωστῆρας οὐρανοῦ, πρυτάνεις κόσμου θεοὺς ἐνόμισαν.
 Ὦν εἰ μὲν τῇ καλλονῇ τερπόμενοι, ταῦτα ὑπελάμβανον,
 γνώτωσαν πόσῳ μᾶλλον ὁ τούτων δεσπότης ἐστὶ καλλίων·
 15 ὁ γὰρ τοῦ κόσμου γενεσιάρχης ἔκτισε ταῦτα·
 εἰ δὲ δύναμιν καὶ ἐνέργειαν ἐκπλαγέντες,
 νοησάτωσαν ἀπ' αὐτῶν πόσῳ ὁ κατασκευάσας αὐτὰ δυνατώτερος
 [ἐστίν·

20 ἐκ γὰρ μεγέθους καὶ καλλονῆς κτισμάτων
 ἀναλόγως ὁ γενεσιουργὸς αὐτῶν θεωρεῖται.
 Ταλαίπωροι δέ, καὶ ἐν νεκροῖς αἱ ἐλπίδες αὐτῶν,
 οἵτινες ἐκάλεσαν θεοὺς ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων,
 χρυσὸν καὶ ἄργυρον, τέχνης ἐμμελετήματα,
 καὶ ἀπεικάσματα ζώων ἢ λίθων ἀχρήστων.

7 – 20 *II²1970 Μάταιοι – θεωρεῖται] Sap. 13, 1¹–5²
 ἀχρήστων] Ibid. 13, 10¹⁻⁵

21 – 24 Ταλαίπωροι –

1 – 4 Titlos R (204v6–7) A^{III pin}; *deest in* T^(lac.) H^{III A} III^{txt} 6 – 24 *II²1970 R cap. M
 7, 1 (204v[mg]8–18); *deest in* T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* A^{III pin} R^{pin} ζ'] *propt. mg. resect. non liquet in* A^{III pin} (δ' *secund.*
ser.) 1 – 2 καὶ κληδοιζομένων] *om.* A^{III pin} 2 – 3 καὶ – βδελυγμάτων] *seclusi*
secund. A^{III pin}, *add.* R (cf. V cap. B 5 titlos *et* T cap. B 12 titlos) 3 ἐκκήρυκτα]
 ἐκήρυκτα R^{txt} 4 τάδε] ταῦτα R^{pin}

6 – 24 Σοφίας – ἀχρήστων] *delenda videntur* (cf. PML^b cap. B 9^M / 7^P, 6)

24

λίθων ἀχρήστων] λίθων ἄχρηστον LXX

[*II²1971 / R cap. M 7, 2]

Τοῦ αὐτοῦ·

Τὸ χειροποίητον ἐπικατάρατον, καὶ ὁ ποιήσας αὐτό,
ὅτι ὁ μὲν εἰργάσατο, τὸ δέ, θεὸν φθαρτὸν ὠνόμασεν.
Ἐν ἴσῳ μισητὰ θεῶ, καὶ ὁ ἀσεβῶν καὶ ἡ ἀσέβεια αὐτοῦ·
καὶ γὰρ τὸ πραχθὲν σὺν τῷ δράσαντι ἐξολοθρευθήσεται.

5

[*II²1972 / R cap. M 7, 3]

Τοῦ αὐτοῦ·

Κριτῆς ὁ πηλουργός.
Καὶ ὁ κακόμοχθος θεὸν μάταιον ἐκ τοῦ αὐτοῦ πλάσσει πηλοῦ·
ὅς πρὸ μικροῦ ἐκ γῆς γεννηθεὶς,
μετὰ ὀλίγον πορεύσεται ἐξ ἧς ἐλήφθη,
τὸ τῆς ψυχῆς ἀπαιτηθεὶς χρέος,
Ἄλλ' ἔστιν αὐτῷ φροντὶς οὐχ' ὅτι μέλλει <***>,
οὐχ' ὅτι βραχὺν βίον ἔχει,
ἀλλ' ἀντερείδεται μὲν χρυσουργοῖς καὶ ἀργυροχόοις,
χαλκοπλάστας τὲ μιμεῖται,
καὶ δόξαν ἠγεῖται ὅτι κίβδηλα πλάσσει.
Σποδὸς ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ γῆς εὐτελεστέρα ἡ ἐλπίς αὐτοῦ,
πηλοῦ τὲ ἀτιμότερος ὁ βίος αὐτοῦ,
ὅτι ἠγνόησε τὸν πλάσαντα αὐτόν,
καὶ τὸν ἐμπνεύσαντα αὐτῷ ψυχὴν ἐνεργοῦσαν
καὶ ἐμφυσήσαντα αὐτῷ πνεῦμα ζωτικόν,
ἀλλ' ἐλογίσαντο παίγνιον εἶναι τὴν ζωὴν ἡμῶν
καὶ τὸν βίον ἡμῶν πανηγυρισμὸν ἐπικερδῆ.

10

15

20

25

3 – 6 *II²1971 Sap. 14, 8¹–10 9 – 25 *II²1972 Sap. 15, 7⁷–12²

2 – 6 *II²1971 R cap. M 7, 2 (204v[18]19–21); *deest in* T^(lac.) H^{III} 8 – 25 *II²1972
R cap. M 7, 3 (204v[21]22–30); *deest in* T^(lac.) H^{III}

2 – 6 Τοῦ – ἐξολοθρευθήσεται] *delenda videntur* (cf. PML^b cap. B 9^M / 7^P, 7)
8 – 25 Τοῦ – ἐπικερδῆ] *delenda videntur* (cf. PML^b cap. B 9^M / 7^P, 8) 14 *post*
μέλλει *vocabulum excidisse videtur* (κάμνειν LXX)

[*Π²1973 / R cap. M 7, 4]

Εὐσεβίου·

Εἰσὶ τινὲς καταρώμενοι τοὺς ἀστέρας, ὅτε καὶ κατὰ τοῦ οὐρανοῦ ὀργίζονται, λέγοντες· Οὐαὶ τῷ ἄστρῳ σου. Ἄλλοι λέγουσι· Καλοῦ
 5 ἄστρου ἐγεννήθη· διὸ καὶ συναστρεῖ αὐτῷ τὰ πάντα. Οὐαὶ δὲ τοῖς
 ταῦτα λέγουσι. Πολλοὺς οἶδα εὐχομένους εἰς τὸν ἥλιον καὶ τὴν
 σελήνην, καὶ ἰκεσίαν προσφέρουσι τῷ ἡλίῳ, λέγοντες· Ἐλέησόν
 με. Καὶ οὐαὶ τούτοις. Τί ἀφείς τὸν ποιητὴν τοῦ ἡλίου, τὸν ἥλιον
 προσκυνεῖς; Οὐ δεῖ λατρεύειν τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα. Γέ-
 10 γραπται γάρ· Ἐπικατάρατος πᾶς ὁ προσκυνῶν τὸν ἥλιον καὶ τὴν
 σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας, καὶ εἴ τι ἕτερον ποίημα παρὰ τὸν ποιη-
 τήν. Πολλοὶ φανταζόμενοι λέγουσι τὴν σελήνην κατέρχεσθαι·
 Ὅταν, φησὶν, ἐξαιματοῦται, ἄνθρωπος καταγοητεύσας αὐτὴν κα-
 ταφέρει. Καὶ οὐαὶ τοῖς ταῦτα λέγουσι. Τίς ἠδυνήθη καταγοητεῦ-
 15 σαι οὐρανόν; Ἡβουλήθη Σίμων ὁ μάγος, ἀλλὰ πεσὼν διερράγη.
 Οὐδεὶς γὰρ δύναται οὐ μικρὸν οὐ μέγα σαλευσαι ἄστρον οὐρα-
 νοῦ, ἃ ὁ θεὸς τῇ ἰδίᾳ δυνάμει ἐθεμελίωσε. Πάλιν δὲ λέγουσιν ὅτι
 νεφέλας καὶ ὑετοὺς παράγουσι γόητες ἄνθρωποι. Καὶ τοῦτο μα-
 ταιολογοῦσι. Τίς ἀνθρώπων δύναται πρόσταγμα θεοῦ ἀποστρέ-
 20 ψαι γοητείας; Τὰ γὰρ νέφη κατὰ πρόσταξιν θεοῦ ἐκχέουσι τὸν ὑε-
 τὸν ἐπὶ τῆς γῆς.

3 – 8 *Π²1973 Εἰσὶ – τούτοις] Ps.-EUSEBIUS ALEXANDRINUS, *Sermo XXII (De astronomis)*, 2 (multis mutatis; PG 86, 453, 35–43); Holl, n° 489, 1–6   8 – 21 Τί – γῆς] IBID., 2–3 (PG 86, 453, 46 – 456, 17); Holl, n° 489, 7–21

2 – 21 *Π²1973 R cap. M 7, 4 (204v[30]31–205r5); *deest in T*^(lac.) H^{III}

*Π²1973 Εὐσεβίου] *scripsi*, εὐσεβείου R

2 – 21 Εὐσεβίου – γῆς] *delenda videntur* (cf. PML^b cap. B 9^M / 7^P, 10)   3 κατὰ – οὐρανοῦ] *sic R*, κατὰ τινος *ed.*   10 γάρ] *forsan hic quaedam exciderunt (in ed. affertur Deut. 6, 13)*

[*II²1974 / R cap. M 7, 5]

Τοῦ Θεολόγου·

Οἱ μὲν ἥλιον, οἱ δὲ σελήνην, οἱ δὲ ἄστρον πλήθος, οἱ δὲ οὐρανὸν
 αὐτὸν ἅμα τούτοις ἐσεβάσθησαν, οἱ δὲ τὰ στοιχεῖα, ὧν ἄνευ οὐδὲ
 συστήναι δυνατὸν τὸν ἀνθρώπινον βίον· οἶμαι δὲ καὶ δυναστείαν 5
 τινὲς θεραπεύοντες, καὶ ῥώμην ἐπαινέσαντες, καὶ κάλλος θαυμά-
 σαντες, θεὸν ἐποίησαντο χρόνῳ τὸν τιμώμενον· οἱ ἐμπαθέστεροι
 δὲ αὐτῶν καὶ τὰ πάθη θεοῦς ὠνόμασαν.

---

3 – 5 *II²1974 Οἱ – βίον] GREGORIUS NAZIANZENUS, *De theologia II (Orat. 28)*, 14, 1–6 (pluribus omissis; ed. Gallay/Jourjon, p. 128) 5 – 7 οἶμαι – τιμώμενον] *IBID.*, 14, 14–16 (p. 130) 7 – 8 οἱ – ὠνόμασαν] *IBID.*, 15, 1–2 (p. 130)

---

2 – 8 *II²1974 R cap. M 7, 5 (205r[5]6–10); *deest in T*^(lac.) H^{III}

---

2 – 8 Τοῦ – ὠνόμασαν] *delenda videntur (cf. PML^b cap. B 9^M / 7^P, 11)*

Τίτλος η΄ Περὶ ματαιοπονούντων καὶ μάταια φρονούντων.

Π¹ /
Κ cap. M 2

*Π²1975 / R cap. M 8, 1

Βασιλειῶν δ΄.

- Ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὀπίσω τῶν ματαίων, καὶ ἐματαιώθησαν καὶ ἐπράθησαν τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου παροργίσει αὐτόν. Καὶ ἐθυμώθη κύριος σφόδρα ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέστησεν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ.

*Π²1976 / R cap. M 8, 2

Ψαλμὸς δ΄.

- 10 Υἱοὶ ἀνθρώπων, ἕως πότε βαρυκάρδιοι;
Ἵνατί ἀγαπᾶτε ματαιότητα καὶ ζητεῖτε ψεῦδος;

*Π²1977 / R cap. M 8, 3

<***>

- Πλὴν τὰ σύμπαντα ματαιότης, πᾶς ἄνθρωπος ζῶν.
15 Μέντοιγε ἐν εἰκόνι διαπορεύεται ἄνθρωπος,
πλὴν μάτην τaráσσεται.

4 – 5 *Π²1975 [Ἐπορεύθησαν – ἐματαιώθησαν] IV Reg. 17, 15 (Wahl, 4 Könige-Text, p. 135) 5 – 7 καὶ – αὐτοῦ] Ibid. 17, 17–18 (Wahl, p. 135) 10 – 11 *Π²1976 Ps. 4, 3¹⁻² 14 *Π²1977 [Πλὴν – ζῶν] Ps. 38, 6³ 15 – 16 Μέντοιγε – τaráσσεται] Ibid. 38, 7¹⁻²

1 Titlos R (205r11) (cf. PML^b cap. M 4 titlos [Π¹ / K cap. M 2 titlos (c)]); *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III} 3 – 7 *Π²1975 R cap. M 8, 1 (205r[12]13–15); *deest in* T^(lac.) H^{III} 9 – 11 *Π²1976 R cap. M 8, 2 (205r[15]16); *deest in* T^(lac.) H^{III} 13 – 16 *Π²1977 R cap. M 8, 3 (205r17–18); *deest in* T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* R^{pin}

*Π²1977 *s. a.* R

II¹1470 /
K cap. M 2, 4

*II²1978 / R cap. M 8, 4

Παροιμιῶν·

Ὁ σπείρων φαῦλα θερίσει κακά,
ματαιότητα ἔργων αὐτοῦ συντελέσει.

II¹1469 /
K cap. M 2, 3

*II²1979 / R cap. M 8, 5

5

Τοῦ αὐτοῦ·

Οἱ διώκοντες μάταια ἐνδεεῖς φρενῶν.

II¹1474 /
K cap. M 2, 8

*II²1980 / R cap. M 8, 6

<***>

Πάντες μάταιοι, ποιῶντες τὰ καταθύμια αὐτῶν, ἃ οὐκ ὠφελήσει 10
αὐτούς.

*II²1981 / R cap. M 8, 7

Τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ·

Καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ καὶ εἶδον ματαιότητα ὑπὸ τὸν ἥλιον.
Ἔστιν εἷς καὶ ἔστι δεύτερος, 15
καὶ γε υἱὸς καὶ γε ἀδελφὸς οὐκ ἔστιν αὐτῷ·
καὶ οὐκ ἔστι περασμὸς τῷ μόχθῳ αὐτοῦ,

3 *II²1978 Ὁ – κακά] Prov. 22, 8¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 104) 4 ματαιό-
τητα – συντελέσει] Ibid. 22, 8a² (Wahl, p. 104–105) 7 *II²1979 Prov. 12, 11²
(Wahl, *Proverbien-Text*, p. 62) 10 – 11 *II²1980 Is. 44, 9 (Wahl, *Prophetenzitate*,
p. 400) 14 – 875, 1 *II²1981 Καὶ – πλούτου] Eccle. 4, 7¹–8⁴ (Wahl, *Kohelet-Text*,
p. 154)

2 – 4 *II²1978 R cap. M 8, 4 (205r[18]18–19); *deest in* T^(lac.) H^{III} 6 – 7 *II²1979 R
cap. M 8, 5 (205r[19]19); *deest in* T^(lac.) H^{III} 9 – 11 *II²1980 R cap. M 8, 6
(205r20); *deest in* T^(lac.) H^{III} 13 – 875, 3 *II²1981 R cap. M 8, 7 (205r[20]21–24);
deest in T^(lac.) H^{III}

*II²1980 s. a. R

καί γε ὀφθαλμὸς αὐτοῦ οὐκ ἐμπιπλάται πλούτου·
καί γε τοῦτο ματαιότης
καί περισπασμὸς πονηρός.

*II²1982 / R cap. M 8, 8II¹1475 /
K cap. M 2, 9

5 Ἡσαΐου·

Πεποιθήσιν ἐπὶ ματαίοις, καὶ λαλοῦσι κενά, ὅτι κύουσι πόνον καὶ
τίκτουσι μάταια καὶ ἰσθὸν ἀράχνης ὑφαίνουσιν.

*II²1983 / R cap. M 8, 9II¹suppl. 349 /
V cap. M 14, 10

Τοῦ ἀγίου Βασιλείου·

10 ...ἀτεχνῶς εἰς πῦρ ξαίνοντες, καὶ κοσκίνῳ φέροντες ὕδωρ, καὶ εἰς
τετρημένον πίθον ἀντλοῦντες...

*II²1984 / R cap. M 8, 10II¹suppl. 350 /
PML^b cap.
M 4, 12

Τοῦ αὐτοῦ·

Πόνος οὐδὲν κέρδος ἔχων ἐγκωμίου παντὸς ἀπεστέρηται.

2 – 3 καί – πονηρός] Ibid. 4, 8^{7–8} (Wahl, p. 154) 6 – 7 *II²1982 Is. 59, 4–5 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 455) 10 – 11 *II²1983 BASILIUS CAESARIENSIS, *Ad iuvenes (De legendis gentilium libris)*, IX, 2, 11–12 (ed. Naldini, p. 118) 14 *II²1984 BASILIUS CAESARIENSIS, re vera IOHANNES CHRYSOSTOMUS, *De Babyla contra Iulianum et gentiles*, 45, 11–12 (ed. Schatkin/Blanc/Grillet, p. 148)

5 – 7 *II²1982 R cap. M 8, 8 (205r[24]25–26); *deest in* T^(lac.) H^{III} 9 – 11 *II²1983 R cap. M 8, 9 (205r[26]26–27); *deest in* T^(lac.) H^{III} 13 – 14 *II²1984 R cap. M 8, 10 (205r[27]28); *deest in* T^(lac.) H^{III}

7 μάταια] ἀνομίαν LXX 11 τετρημένον] *scripsi*, τετρημμένον R

*II²1985 / R cap. M 8, 11

Τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου·

Πρὸς μόνα τὰ παρόντα καὶ τὰς τούτων δόξας βλέπουσα ψυχή,
ἔξω ἑαυτῆς γενομένη, τὰ οὐκ ὄντα λογίζεται καὶ ἀνατυπῶται.

---

3 *II²1985 Πρὸς – ψυχή] ATHANASIOS ALEXANDRINUS, *Contra idola* (*Contra gentes*), 8, 4–5 (ed. Thomson, p. 20) **4** ἔξω – ἀνατυπῶται] *IBID.*, 8, 9–10 (p. 20)

---

2 – 4 *II²1985 R cap. M 8, 11 (205r[28]29–30); *deest in T*^(lac.) H^{III}

Τίτλος θ' Περὶ μεταβολῆς καὶ ἀλλοιώσεως πραγμάτων, καὶ ὅτι οὐδὲν ἐπίμονον ἐν βίῳ, ἀλλὰ πάντα ἐν βουλήσει καὶ χειρὶ θεοῦ.

*II²1986 / R cap. M 9, 1

5 Ἰώβ·

Κύριον τὸν πάντων δεσπότην ἐπικαλέσομαι,
τὸν ποιῶντα ταπεινοὺς εἰς ὕψος
καὶ ἀπολωλότας ἐξεγείροντα,
δια<λ>λάσσοντα βουλάς πανούργων,
10 καὶ οὐ μὴ ποιήσωσιν αἱ χεῖρες αὐτῶν ἀληθές.
Ὁ καταλαμβάνων σοφοὺς ἐν τῇ φρονήσει,
βουλήν δὲ πολύπλοκον ἐξέστησε.
Δια<λ>λάσσωσιν καρδίας ἀφρόνων,
ἐπλάνησε δὲ αὐτοὺς ἐν ὁδῷ, ἧ οὐκ ἤδεισαν.

15

*II²1987 / R cap. M 9, 2

Ψαλμὸς λβ'·

Κύριος διασκεδάζει βουλάς ἐθνῶν
ἕως
εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.

6 *II²1986 Κύριον – ἐπικαλέσομαι] Iob 5, 8² 7 – 12 τὸν – ἐξέστησε] Ibid. 5, 11¹–13² 13 – 14 Διαλλάσσωσιν – ἤδεισαν] Ibid. 12, 24¹⁻² 17 – 19 *II²1987 Ps. 32, 10¹–11²

1 – 3 Titlos R (205r31–32) A^{III} pin (cf. etiam II suppl. / PML^b cap. M 14^M titlos); deest in T^(lac.) H^{III}A^{III} txt 5 – 14 *II²1986 R cap. M 9, 1 (205r[32]33–37); deest in T^(lac.) H^{III} 16 – 19 *II²1987 R cap. M 9, 2 (205r[37]37); deest in T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] om. A^{III} pin R^{pin} θ'] propt. mg. resect. non liquet in A^{III} pin (ε' secund. ser.) καὶ ἀλλοιώσεως] sic A^{III} pin, om. R

9 διαλλάσσοντα] scripsi, διαλάσσοντα R 13 Διαλλάσσωσιν] scripsi, διαλάσσων R ἀφρόνων] ἀρχόντων γῆς LXX

*II²1988 / R cap. M 9, 3

<***>

Τόξον δυνατῶν ἠσθένησε,
καὶ οἱ ἀσθενοῦντες περιεζώσαντο δύναμιν
ἕως
κατακληρονομῶν αὐτοῦ.

5

*II²1989 / R cap. M 9, 4

Τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ·

Ἔστιν ἐλπίς ὅτι ὁ κύων ὁ ζῶν, αὐτὸς ἀγαθὸς
ὑπὲρ τὸν λέοντα τὸν νεκρόν.

10

*II²1990 / R cap. M 9, 5

Τοῦ αὐτοῦ·

Εἶδον δούλους ἐφ' ἵππους
καὶ ἄρχοντας πορευομένους ὡς δούλους ἐπὶ γῆς.

*II²1991 / R cap. M 9, 6

15

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἐπέστρεψα καὶ εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον

3 – 6 *II²1988 I Reg. 2, 4–8 (Wahl, *1 Samuel-Text*, p. 44) 9 – 10 *II²1989 Eccle. 9, 4²⁻³ (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 166) 13 – 14 *II²1990 Eccle. 10, 7¹⁻² (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 169) 17 – 879, 6 *II²1991 Eccle. 9, 11¹⁻⁷ (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 167)

2 – 6 *II²1988 R cap. M 9, 3 (205r38–39); *deest in* T^(lac.) H^{III} 8 – 10 *II²1989 R cap. M 9, 4 (205r[39]39–40); *deest in* T^(lac.) H^{III} 12 – 14 *II²1990 R cap. M 9, 5 (205r[40]40); *deest in* T^(lac.) H^{III} 16 – 879, 6 *II²1991 R cap. M 9, 6 (205v[1]1–4); *deest in* T^(lac.) H^{III}

*II²1988 s. a. R

6 κατακληρονομῶν] *scripsi* (LXX), κατ^ακληρονομ^ι R

- ὅτι οὐ τοῖς κούφοις ὁ δρόμος,
καὶ οὐ τοῖς δυνατοῖς ὁ πόλεμος,
καί γε οὐ τοῖς σοφοῖς ὁ ἄρτος,
καί γε οὐ τοῖς συνετοῖς ὁ πλοῦτος,
5 καί γε οὐ τοῖς γινώσκουσιν ἡ χάρις,
ὅτι καιρὸς καὶ ἀπάντημα συναντήσεται τοῖς πᾶσιν αὐτοῖς.

*II²1992 / R cap. M 9, 7

Σιράχ·

- Ἐν ἡμέρα δόξης μὴ ἐπαίρου,
10 ὅτι θαυμαστὰ τὰ ἔργα κυρίου,
καὶ κρυπτὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀνθρώποις.
Πολλοὶ τύραννοι ἐκάθισαν ἐπὶ ἐδάφους,
ὁ δὲ ἀνυπονόητος ἐφόρεσε διάδημα.
Πολλοὶ δυνάσται ἠτιμάσθησαν σφόδρα,
15 καὶ ἔνδοξοι παρεδόθησαν εἰς χεῖρας ἐτέρων.

*II²1993 / R cap. M 9, 8

Τοῦ αὐτοῦ·

- Ἔστι κοπιῶν καὶ σπεύδων
καὶ τόσω μᾶλλον ὑστερεῖται.
20 Καὶ ἔστι νωθρὸς προσδεόμενος ἀντιλήψεως,
ὑστερῶν ἰσχύϊ καὶ πτωχεῖα περισσεύων·
καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπέβλεψαν αὐτῷ εἰς ἀγαθὰ,
καὶ ἀνώρθωσεν αὐτὸν ἐκ ταπεινώσεως αὐτοῦ,
καὶ ἀνύψωσε κεφαλὴν αὐτοῦ,
25 καὶ ἐθαύμασαν αὐτὸν πολλοί.

9 – 15 *II²1992 Sir. 11, 4²–6² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 76)   18 – 25 *II²1993 Sir. 11, 11¹–13² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 77)

8 – 15 *II²1992 R cap. M 9, 7 (205v[4]4–7); *deest in* T^(lac.) H^{III}   17 – 25 *II²1993 R cap. M 9, 8 (205v[8]8–12); *deest in* T^(lac.) H^{III}

Τίτλος ι΄ Περὶ μακαρισμοῦ, ὅτι οὐ δεῖ πρὸ τελευτῆς μακαρίζειν τινά.

*Π²1994 / R cap. M 10, 1

Σιράχ·

Πρὸ τελευτῆς μὴ μακάριζε μηδένα.

5

*Π²1995 / R cap. M 10, 2

Ἡσαΐου·

Λαός μου, οἱ δοξάζοντες ὑμᾶς πλανῶσιν ὑμᾶς, καὶ τὴν τρίβον τῶν ποδῶν ὑμῶν ταράσσουσιν.

*Π²1996 / R cap. M 10, 3

10

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου, ἐκ τοῦ εἰς τὸν πρῶτον ψαλμόν·

Ὁ ἐν τῷ βίῳ τυγχάνων οὐπω μακαριστὸς διὰ τὸ ἄδηλον τῆς ἐκβάσεως· ὁ δὲ συμπληρώσας τὰ ἐπιβάλλοντα καὶ ἀναντιρρήτῳ τέλει τὴν ζωὴν κατακλείσας, οὗτος ἤδη μακαρίζεται.

---

1 – 2 Περὶ – τινά] cf. Π¹ / K^{pin} Παραπομπή M 5 1 – 2 Sir. 11, 28¹

5 *Π²1994 Sir. 11, 28¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 79) 8 – 9 *Π²1995 Is. 3, 12 (Wahl, *Prophetenzeitate*, p. 295) 12 – 14 *Π²1996 BASILIUS CAESARIENSIS, *Homilia in Psalmum I*, 3 (PG 29, 217, 12–15)

1 – 2 Titlos R (205v[12–13] A^{III pin}; *deest in T*^(lac.) H^{III}A^{III txt} 4 – 5 *Π²1994 R cap. M 10, 1 (205v[13]14); *deest in T* H^{III} 7 – 9 *Π²1995 R cap. M 10, 2 (205v[14]14–15); *deest in T* H^{III} 11 – 14 *Π²1996 R cap. M 10, 3 (205v[16]16–18); *deest in T* H^{III}

---

1 [τίτλος] om. A^{III pin} R^{pin} ι΄] *propt. mg. resect. non liquet in A^{III pin} (ς' secund. ser.)*

8 δοξάζοντες] μακαρίζοντες LXX

Στοιχείον Ν

<Τίτλος> α' Περί τοῦ νοός.

<***>

---

1 Stoicheion R^{txt} (214r20) R^{pin} A^{III pin}; *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III pin} (19r2); *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III txt} R

2 Titlos A^{III pin}

---

1 N] νῦ R^{txt}, *add.* βιβλίον γ' A^{III pin} **2** Τίτλος] *supplevi*

---

3 *loci sub hoc titulo allati desunt in* A^{III txt}

Τίτλος ζ' Περὶ τοῦ νήφειν καὶ φροντίζειν ἡμᾶς τῆς ἰδίας σωτηρίας, καὶ ὅτι πειρατήριον καὶ ἐπικίνδυνον βίον ζῶμεν ἐνταῦθα.

*Π²1997 / R cap. N 6, 1

Ἀπὸ τοῦ Δευτερονομίου·

Πρόσεχε σεαυτῶ, καὶ φύλαξον τὴν ψυχὴν σου σφόδρα, μὴ γένη- 5
ται ῥῆμα κρυπτόν ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἀνόμημα, μὴ τις ῥίζα πικρίας
ἄνω φύουσα ἐνοχλῆ, καὶ δι' αὐτῆς μιανθῶσι πολλοί.

*Π²1998 / R cap. N 6, 2

Ἰώβ·

Μὴ ἐκκλινάτω ἐκῶν ὁ νοῦς σου, 10
ἀλλὰ φύλαξαι μὴ πράξαι ἄτοπα.

*Π²1999 / R cap. N 6, 3

Τοῦ αὐτοῦ·

Πειρατήριόν ἐστὶν ὁ βίος ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς.

14 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 60.4a./67.-. (ed. Ihm, p. 909)

5 *Π²1997 Πρόσεχε – σφόδρα] Deut. 4, 9 (Wahl, *Deuteronomium-Text*, p. 118)
5 – 6 μὴ – ἀνόμημα] Ibid. 15, 9 (Wahl, p. 129) 6 – 7 μὴ – πολλοί] Hebr. 12, 15
(cf. Deut. 29, 18 [Wahl, p. 148]) 10 *Π²1998 Μὴ – σου] Iob 36, 19¹ 11 ἀλλὰ –
ἄτοπα] Ibid. 36, 21¹ 14 *Π²1999 Iob 7, 1¹

1 – 2 Titlos R (215v14–15); *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III} 4 – 7 *Π²1997 R cap. N 6, 1
(215v[15]16–18); *deest in* T^(lac.) H^{III} 9 – 11 *Π²1998 R cap. N 6, 2 (215v[18]18–
19); *deest in* T^(lac.) H^{III} 13 – 14 *Π²1999 R cap. N 6, 3 (215v[19]19–20); *deest in*
T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* R^{pin} 2 ἐνταῦθα] *om.* R^{pin}

*II²2000 / R cap. N 6, 4II¹1514 /
K cap. N 3, 2

Παροιμιῶν·

- Μὴ δῶς ὕπνον σοῖς ὀφθαλμοῖς,
μὴ δὲ ἐπινυστάξης σοῖς βλεφάρους,
5 ἵνα σῶζῃ ὡσπερ δορκὰς ἐκ βρόχων
καὶ ὡσπερ ὄρνεον ἐκ παγίδος.

*II²2001 / R cap. N 6, 5II¹1517 /
K cap. N 3, 5

Σιράχ·

- Συντήρησον καιρὸν καὶ πρόσεχε σφοδρῶς,
10 ὅτι μετὰ τῆς πτώσεώς σου περιπατεῖς.

*II²2002 / R cap. N 6, 6II¹1518 /
K cap. N 3, 6

<***>

- Πρόσεχε μὴ ἀποπλανηθῆς τῇ διανοίᾳ σου,
γρηγόρησον πάση ζωῇ σου,
15 ἀγάπα τὸν κύριον καὶ ἐπικαλοῦ αὐτὸν εἰς σωτηρίαν σου.

---

9 – 10 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 49.5./56.5. (ed. Ihm, p. 811)

3 – 6 *II²2000 Prov. 6, 4¹–5² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 37)   **9 – 10** *II²2001 Sir. 13, 13¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 83)   **13** *II²2002 Πρόσεχε – σου] Sir. 13, 8¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 82–83)   **14 – 15** γρηγόρησον – σου] Ibid. 13, 14¹⁻³ (Wahl, p. 83)

2 – 6 *II²2000 R cap. N 6, 4 (215v[20]20–22); *deest in* T^(lac.) H^{III}   **8 – 10** *II²2001 R cap. N 6, 5 (215v[22]22–23); *deest in* T^(lac.) H^{III}   **12 – 15** *II²2002 R cap. N 6, 6 (215v23–24); *deest in* T^(lac.) H^{III}

---

*II²2002 s. d. R

*II²2003 / R cap. N 6, 7II¹1519 /
K cap. N 3, 7

<***>

Πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἐμπέσης.

*II²2004 / R cap. N 6, 8

Λουκᾶ·

5

Μακάριος ὁ δούλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὐρήσει γρηγοροῦντα.

*II²2005 / R cap. N 6, 9II¹1521 /
K cap. N 3, 9

Πρὸς Κορινθίους α'·

Ὅ δοκῶν ἐστάναι βλεπέτω μὴ πέση.

10

*II²2006 / R cap. N 6, 10

Πρὸς Θεσσαλονικεῖς·

Πάντα δοκιμάζοντες, τὸ καλὸν κατέχετε· ἀπὸ παντὸς εἶδους πονηροῦ ἀπέχεσθε.

---

3 *II²2003 Sir. 29, 20² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 126) **6 – 7** *II²2004 Luc. 12, 37 **10**
*II²2005 I Cor. 10, 12 **13 – 14** *II²2006 I Thess. 5, 21–22

2 – 3 *II²2003 R cap. N 6, 7 (215v25); *deest in T^(lac.) H^{III}* **5 – 7** *II²2004 R cap. N
6, 8 (215v[25]25–26); *deest in T^(lac.) H^{III}* **9 – 10** *II²2005 R cap. N 6, 9 (215v[26]
26–27); *deest in T^(lac.) H^{III}* **12 – 14** *II²2006 R cap. N 6, 10 (215v[27]27–28); *deest*
in T^(lac.) H^{III}

---

*II²2003 s. d. R

*II²2007 / R cap. N 6, 11II¹1524 /
K cap. N 3, 12

Πρὸς Τιμόθεον α΄.

Σὺ δὲ νῆφε ἐν πᾶσι, κακοπάθησον, ἔργον ποιήσον εὐαγγελιστοῦ,
τὴν διακονίαν σου πληροφορήσον.

5

*II²2008 / R cap. N 6, 12

Ἐκ τῆς Ἰωάννου β΄ καθολικῆς.

Βλέπετε μὴ ἀπολέσητε ἃ εἰργάσασθε, ἀλλ΄ ἵνα μισθὸν πλήρη λά-
βητε.

*II²2009 / R cap. N 6, 13II¹1526 /
K cap. N 3, 14
(paraphrasis)

10 Τοῦ Θεολόγου.

Τῶν κρυπτῶν παγίδων διαπαντὸς ὑπεράνω βιάδιζε.
Μὴ νυστάζοντι πικρὸν σπόρον ζιζανίων ὁ σπορευὺς
τῶν κακῶν συμμίξῃ καὶ φθονερὸς ἐχθρός.

3 – 4 *II²2007 I Tim., re vera II Tim. 4, 5 7 – 8 *II²2008 II Ioh. 8 11 *II²2009
Τῶν – βιάδιζε] GREGORIUS NAZIANZENUS, *Carmina*, I,2,2 (*Praecepta ad virgines*
[paraphrasis]), 370 (PG 37, 607, 10) 12 – 13 Μὴ – ἐχθρός] IBID., 376–377 (PG 37,
608, 3–4)

2 – 4 *II²2007 R cap. N 6, 11 (215v[28]28–30); *deest in* T^(lac.) H^{III} 6 – 8 *II²2008 R
cap. N 6, 12 (215v[30]30–31); *deest in* T^(lac.) H^{III} 10 – 13 *II²2009 R cap. N 6, 13
(215v[31]31–33); *deest in* T^(lac.) H^{III}

*II²2007 α΄] *sic* R

12 ζιζανίων] *s. l. R (non liquet utrum ante an post ὁ inserendum)*

Τίτλος η΄ Περὶ νηστείας καὶ ἐγκρατείας.***II²2010 / R cap. N 8, 1**

Λευϊτικοῦ·

Ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων· Τῇ δεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ ἐβδόμου, ἡμέρα ἐξίλασμοῦ κλειτὴ ἀγία ἔσται ὑμῖν, καὶ ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν. 5

*II²2011 / R cap. N 8, 2

Ἰωήλ·

Ἀγιασατε νηστείαν, κηρύξατε θεραπείαν, συναγάγατε πρεσβυτέρους πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν εἰς οἶκον θεοῦ ὑμῶν· καὶ κράξατε πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν ἐκτενωῶς. 10

*II²2012 / R cap. N 8, 3

Ἰωήλ·

Συναγάγετε νήπια θηλάζοντα μαστούς· ἐξελθέτω νυμφίος ἐκ τοῦ κοιτῶνος αὐτοῦ, καὶ νύμφη ἐκ τοῦ παστοῦ αὐτῆς· ἀναμέσον τῆς κρηπίδος τοῦ θυσιαστηρίου κλαύσονται οἱ ἱερεῖς οἱ λειτουργοῦντες τῷ κυρίῳ, καὶ ἐροῦσι· Φεῖσαι, κύριε, τοῦ λαοῦ σου, καὶ μὴ δῶς τὴν κληρονομίαν σου εἰς ὄνειδος, τοῦ κατάρξαι αὐτῶν ἔθνη, ὅπως μὴ εἴπωσιν ἐν τοῖς ἔθνεσι· Ποῦ ἐστὶν ὁ θεὸς αὐτῶν; 15

4 – 6 *II²2010 Lev. 16, 29   9 – 11 *II²2011 Joel 1, 14 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 215)   14 – 19 *II²2012 Joel 2, 16 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 216–217)

1 Titlos R (216r22) A^{III pin}; *deest in* T^(lac.) H^{III A^{III} txt}   3 – 6 *II²2010 R cap. N 8, 1 (216r[22]23–24); *deest in* T^(lac.) H^{III}   8 – 11 *II²2011 R cap. N 8, 2 (216r[mg]25–27); *deest in* T^(lac.) H^{III}   13 – 19 *II²2012 R cap. N 8, 3 (216r[27]27–32); *deest in* T^(lac.) H^{III}

1 [Τίτλος] *om.* A^{III pin} R^{pin}   η΄] β΄ A^{III pin}   καὶ ἐγκρατείας] *om.* A^{III pin}

*II²2012 [Ἰωήλ] Τοῦ αὐτοῦ *exspectav.*

*Π²2013 / R cap. N 8, 4

Ἡσαΐου·

- Ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν νηστειῶν ὑμῶν εὐρίσκετε τὰ θελήματα ὑμῶν, καὶ πάντας τοὺς ὑποχειρίους ὑμῶν ὑπονύσσετε. Εἰ εἰς κρίσεις καὶ μάχας νηστεύετε καὶ τύπτετε πυγμαῖς ταπεινόν, ἵνατί μοι νηστεύετε, ὡς σήμερον ἀκουσθῆναι ἐν κραυγῇ τὴν φωνὴν ὑμῶν; Οὐχὶ τοιαύτην νηστείαν ἐγὼ ἐξελεξάμην, λέγει κύριος, ἀλλὰ λῦε πάντα σύνδεσμον ἀδικίας, διάλυε στραγγαλιὰς βιαίων συναλλαγμάτων, ἀπόστειλε τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει, καὶ πᾶσαν συγγραφὴν ἀδικον διάσπα· διάθρυπτε πεινῶντι τὸν ἄρτον σου, καὶ πτωχοὺς ἀστέγους εἰσάγαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. Ἐὰν ἴδῃς γυμνόν, περιβάλλε, καὶ ἀπὸ τῶν οἰκείων τοῦ σπέρματός σου οὐχ' ὑπερόψει.

*Π²2014 / R cap. N 8, 5

Ματθαίου, κεφαλαίου μθ'·

- Ὅταν νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὡς οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποί· ἀφανίζουσι γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, ὅπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες. Ἄμην λέγω ὑμῖν ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. Σὺ δὲ νηστεύων ἄλειψαί σου τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι, ὅπως μὴ φανῆς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ.

3 – 6 *Π²2013 Ἐν – ὑμῶν] Is. 58, 3–4 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 449–450) 6 – 12 Οὐχὶ – ὑπερόψει] Ibid. 58, 6–7 (Wahl, p. 450–451) 15 – 21 *Π²2014 Matth. 6, 16–18

2 – 12 *Π²2013 R cap. N 8, 4 (216r[32]32–40); *deest in* T^(lac.) H^{III} 14 – 21 *Π²2014 R cap. N 8, 5 ([216r40]216v1–6); *deest in* T^(lac.) H^{III}

*Π²2014 μθ'] *sic* R^{ut videtur}, με' *expectav.*

*II²2015 / R cap. N 8, 6

Πρὸς Κορινθίους α΄.

Πᾶς ὁ ἀγωνιζόμενος πάντα ἐγκρατεύεται.

*II²2016 / R cap. N 8, 7

Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου, περὶ νηστείας.

5

Νηστεία ἀληθῆς ἢ τῶν κακῶν ἀλλοτρίωσις. Κόρος μὲν γὰρ εἰς γαστέρα τὴν χάριν ἴστησιν, νηστεία δὲ πρὸς ψυχὴν ἀναβιβάζει τὸ κέρδος. Εὐθύμησον ὅτι σοὶ δέδοται παρὰ τοῦ πατρὸς φάρμακον ἀναιρετικόν· ὥσπερ γὰρ οἱ ἐν τοῖς ἐγκάτοις τῶν παιδίων ζωογονούμενοι σκώληκες φαρμάκοις τισὶ δριμυτάτοις ἐξαφανίζονται, οὕτως τὴν ἀμαρτίαν ὑποκοροῦσαν τῷ βάθει τῆς ψυχῆς ἐναποκτένει νηστεία. Ἀπόπλυνε τὴν ψυχὴν ἀπὸ ἀμαρτιῶν· χρίσαι τὴν κεφαλὴν χρίσματι ἀγίῳ, ἵνα μέτοχος γένη Χριστοῦ, καὶ οὕτως πρόσελθε τῇ νηστεία· μὴ ἀφανίσῃς τὸ πρόσωπόν σου ὥσπερ οἱ ὑποκριταί· οἷός εἰ, τοιοῦτος φαίνου, μὴ κατασχηματίζων σαυτὸν πρὸς τὸ σκυθρωπόν, τὴν ἐκ τοῦ δοκεῖν ἐγκρατῆς εἶναι δόξαν θηρώμενος. Οὔτε γὰρ εὐποΐας σαλπίζομένης ὄφελος, καὶ νηστείας δημοσιευομένης κέρδος οὐδέν· τὰ γὰρ ἐπιδεικτικῶς γινόμενα οὐ πρὸς τὸν αἰῶνα τὸν μέλλοντα τὸν καρπὸν ἐκτείνει, ἀλλ’ εἰς τὸν τῶν ἀνθρώπων καταστρέφει αἰῶνα τὸν παρόντα. Πρόσδραμε τοίνυν φαιδρῶς τῇ δωρεᾷ τῆς νηστείας· ἀρχαῖον δῶρον ἐστὶν ἡ νηστεία, οὐ παλαιούμενον καὶ γηράσκον, ἀλλ’ ἀνανεούμενον καὶ εἰς

10

15

20

12 – 16 Ἀπόπλυνε – σκυθρωπόν] cf. Matth. 6, 16–17

3 *II²2015 I Cor. 9, 25 **6 *II²2016** Νηστεία – ἀλλοτρίωσις] BASILIUS CAESARIENSIS, *De ieiunio homilia I*, 10 (PG 31, 181, 14–15) **6 – 8** Κόρος – κέρδος] locus non repertus; exstat apud EUND., *Sermones de moribus a Symeone Metaphrasta collecti*, I (*De ieiunio*), 1 (PG 32, 1245, 53–55) **8 – 12** Εὐθύμησον – νηστεία] ID., *De ieiunio homilia I*, 1 (PG 31, 165, 1–6) **12 – 15** Ἀπόπλυνε – ὑποκριταί] IBID., 2 (PG 31, 165, 12–15) **15 – 889, 1** οἷος – ἐπανθοῦν] IBID., 2 (PG 31, 165, 25–35)

2 – 3 *II²2015 R cap. N 8, 6 (216v[6]6–7); *deest in* T^(lac.) H^{III} **5 – 889, 11 *II²2016** R cap. N 8, 7 (216v[7]8–31); *deest in* T^(lac.) H^{III}

8 ὅτι] -τι s. l. R **12** Ἀπόπλυνε] *scripsi* (ed.), ἀποπλύνει R **18** τὰ] ταί (sic) R

ἀκμήν ἐπανθοῦν. Οὐ νεώτερον τὸ ἐφεύρεμα· πατέρων ἐστὶ τὸ κειμήλιον· πᾶν τὸ ἀρχαιότητι διαφέρον αἰδέσιμον. Δυσωπήθητι τὴν πολιὰν τῆς νηστείας· ἡλικιότης ἐστὶ τῆς ἀνθρωπότητος· νηστεία ἐν τῷ παραδείσῳ ἐνομοθετήθη· τὴν πρώτην ἐντολὴν ἔλαβεν Ἀδάμ· Ἀπὸ τοῦ ξύλου τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν οὐ φάγεσθε.
 5 Τὸ δὲ Οὐ φάγεσθε νηστείας καὶ ἐγκρατείας ἐστὶ νομοθεσία. Εἰ ἐνήστευσεν ἀπὸ τοῦ ξύλου Εὐα, οὐκ ἂν ταύτης νῦν ἐδεόμεθα τῆς νηστείας· οὐ γὰρ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνοντες ἰατροῦ, ἀλλ’ οἱ κακῶς ἔχοντες. Ἐπειδὴ οὖν οὐκ ἐνηστεύσαμεν, ἐξεπέσομεν τοῦ
 10 παραδείσου. Νηστεύσωμεν τοίνυν, ἵνα πρὸς αὐτὸν πάλιν ἐπανέλθωμεν.

*II²2017 / R cap. N 8, 8

Τοῦ Θεολόγου, ἐκ τοῦ εἰς Ἀρειανούς καὶ εἰς ἑαυτὸν·

Οὐ τραπέζης ὄγκῳ φιλοτιμούμεθα καὶ φαρμακείαις ἀναισθήτου
 15 γαστροῦ· οὐδὲν γὰρ ἐπαινοῦμεν τῶν μετὰ τὸν λαίμον ὁμοτίμων, μᾶλλον δὲ ἀτίμων ὁμοίως καὶ ἀποβλήτων· ἀλλὰ ζῶμεν οὕτως ἀπλῶς καὶ σχεδίως καὶ μικρὸν τι τῶν θηρίων διαφέροντες, οἷς ὁ βίος ἄσκειος καὶ ἀνεπιτήδευτος.

*II²2018 / R cap. N 8, 9

20 Τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου, περὶ νηστείας·

Νηστεύων μὴ στύгнаζε· διατοῦτο νηστεύεις, ἵνα τραφῆς διὰ τοῦ πνεύματος· διατοῦτο ἀπέχη τῶν σωματικῶν ἐδεσμάτων, ἵνα ἐμπλησθῆς τῶν πνευματικῶν ἀναθημάτων. Φάρμακόν ἐστιν ἀνααιρε-

5 Gen. 2, 17

1 – 9 Οὐ – ἔχοντες] *IBID.*, 3 (PG 31, 165, 43 – 168, 9) 9 – 11 Ἐπειδὴ – ἐπανέλθωμεν] *IBID.*, 4 (PG 31, 168, 21–23) 14 – 18 *II²2017 GREGORIUS NAZIANZENSIS, *Contra Arianos et de seipso* (*Orat.* 33), 7, 20–25 (ed. Moreschini, p. 172) 21

*II²2018 Νηστεύων – στύгнаζε] (PS.-) IOHANNES CHRYSOSTOMUS, *De ieiunio* (PG 61, 788, 68) 21 – 890, 17 διατοῦτο – ἔπιε] *IBID.* (PG 61, 788, 72 – 789, 17)

13 – 18 *II²2017 R cap. N 8, 8 (216v[31]32–36); *deest in T*^(lac.) H^{III} 20 – 890, 17 *II²2018 R cap. N 8, 9 (216v[36]36–217r14); *deest in T*^(lac.) H^{III}

τικὸν τῆς ἀμαρτίας ἢ νηστεία, καὶ κατάπλασμα ψυχῆς μαλακτικόν, ἀποπλύνουσα πρὸς εὐσέβειαν. Καὶ ὥσπερ τὰ χρόνια πάθη δριμυτάτοις τισὶ καὶ στυπτικωτάτοις φαρμάκοις καταπασσόμενα, τὸ μὲν σηπτικὸν τοῦ σώματος ἀπορρίπτει, τὸ δὲ συνουλωτικὸν τῆς σαρκὸς ἐπισυνάπτει, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὴν ἔνδον ὑπομοχλεύουσιν ἀμαρτίαν καὶ κατὰ τῆς ψυχῆς νεμομένην, στυπτικωτάτη ὑπείσθουσα νηστεία ἀναξηραίνει μὲν αὐτὴν κατ’ ὀλίγον λεπτύνουσα <***>. Διατοῦτο εἰ καὶ ἐπίπονος ἡ νηστεία, ἀλλ’ ὠφέλιμος καὶ εὐπρόσιτος. Μὴ τοίνυν λυπούμενος νηστεύσης, ἵνα μὴ τὸν κάματον ἀπολέσης· μὴ δὲ γογγύσης ὡς ὀλίγον βραδύνων, ἵνα μὴ δι’ ὀλίγον τοῦ ὄλου ζημίαν ὑπομείνης. Ὅσον γὰρ νηστεία ὑποστύφει τὸ σῶμα, τοσοῦτον τὸ ἐκ τῆς νηστείας ὄφελος. Ἀνάδραμε ἐπὶ τὰς τῶν δικαίων πολιτείας, καὶ εὐρήσεις αὐτοῦς τὸ πλεόν διὰ νηστείας εὐδοκιμήσαντας. Πρῶτον Μωσῆς νηστεύσας ἐπὶ τὸν γνόφον εἰσελήλυθε, καὶ συνόμιλος τῷ θεῷ διὰ νηστείας γέγονε. Τεσσαράκοντα ἡμέρας τῇ νηστεία ἐπισυνάψας, νομοθέτης διὰ νηστείας ἐχρημάτισε· καὶ οὔτε ἄρτον ἔφαγεν, οὔτε οἶνον ἔπιε.

*II²2019 / R cap. N 8, 10

<***>

Νηστεία καὶ δέησις ἐκ θανάτου ρύεται· δικαιοσύνη δὲ ὑπὲρ ἀμφοτέρων. Οἶδε νηστεία πλούσιον τὸν πένητα ἀπεργάζεσθαι· οὐ γὰρ ἀκαίρως δαπανᾷν συγχωρεῖ, τοῦ μέτρου τὴν αὐτάρκειαν παρεχομένη· οἶδε καὶ τὸν πλούσιον οἰκονόμον τῶν ἰδίων χρημάτων κατασκευάζειν.

20 – 21 *II²2019 Νηστεία – ἀμφοτέρα] (Ps.-)IOHANNES CHRYSOSTOMUS, *De ieiunio* (PG 61, 790, 6–7) 21 – 24 Οἶδε – κατασκευάζειν] IBID. (PG 61, 790, 10–14)

19 – 24 *II²2019 R cap. N 8, 10 (217r14–18); *deest in T*^(lac.) H^{III}

*II²2019 s. d. R

2 χρόνια] χείρονα *ed.* 5 – 6 ἔνδον ὑπομοχλεύουσιν] *sic R*, ἐνυπομυχεύουσιν *ed.* 8 *post* λεπτύνουσα *quaedam excidisse videntur* (ἐξαφανίζει δὲ εἰς ἅπαν ἀποκαθαίρουσα *ed.*)

*II²2020 / R cap. N 8, 11

Τοῦ αὐτοῦ·

Οὐκ ἀποχή βρωμάτων, ἀλλ’ ἀποχή ἀμαρτημάτων ἐργάζεται νηστείαν.

5

*II²2021 / R cap. N 8, 12

<***>

Φιλήσωμεν τὴν νηστείαν, ὅτι μήτηρ σωφροσύνης ἐστί, καὶ πρώτη φιλοσοφίας ἀπάσης.

*II²2022 / R cap. N 8, 13

10

<***>

Τὸ μετὰ νηστείας εἶναι εὐχὴν, δυνατωτέραν εἶναι ποιεῖ τὴν εὐχὴν. Νῦν σωφροσύνη λογισμῶν πολλῶν πάρεστι, νῦν διεγήγερται ἡ διάνοια, καὶ τὰ ἄνω ἐπισκοπεῖ ἡ ψυχὴ. Διατοῦτο παρὰ τῇ νηστείᾳ τὴν προσευχὴν συνέζευξεν ἡ Γραφή. Τότε γὰρ καὶ τερπνοτέρα καὶ
15 δοκιμωτέρα ἀπὸ τῆς λύρας ἀναπέμπεται ἡ μελωδία. Οὐκ εἰσὶ διάβροχοι αἱ νευραὶ τῇ πλεονεξίᾳ τῆς μέθης, ἀλλ’ εὔτονος ὁ λογι-

3 – 4 Οὐκ – νηστείαν] cf. etiam (Ps.-)Bas. Caes., *De ieiunio homilia III*, 2 (PG 31, 1509, 24–25)

3 – 4 *II²2020 IOHANNES CHRYSOSTOMUS, locus non repertus, re vera (Ps.-)IOHANNES IV IEIUNATOR, *Sermo de paenitentia et continentia et virginitate* (PG 88, 1945, 49–51; Haidacher 198 sub 204 A) 7 – 8 *II²2021 IOHANNES CHRYSOSTOMUS, *Sermones in Genesim*, VI, 1 (PG 54, 604, 47–48) 11 – 14 *II²2022 Τὸ – Γραφή] IOHANNES CHRYSOSTOMUS, *In Psalmum CXLV*, 4 (PG 55, 525, 1–5) 14 – 892, 2 Τότε – μόνω] IBID., 5 (PG 55, 525, 14–19)

2 – 4 *II²2020 R cap. N 8, 11 (217r[18]18–19); *deest in T^(lac.) H^{III}* 6 – 8 *II²2021 R cap. N 8, 12 (217r19–20); *deest in T^(lac.) H^{III}* 10 – 892, 2 *II²2022 R cap. N 8, 13 (217r20–27); *deest in T^(lac.) H^{III}*

*II²2021 s. d. R *II²2022 s. d. R

15 μελωδία] s. l. *add.* ὅτι R^{man. rec. ut videtur} 16 *post μέθης hab.* διαλυθεῖσαι ed. ὁ] s. l. R

σμός, καὶ διεγρηγερμένος ὁ νοῦς, νήφουσα ἡ ψυχὴ· οὕτω προσιέναι θεῶ καὶ διαλέγεσθαι μόνῳ πρὸς μόνῳ.

*II²2023 / R cap. N 8, 14

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου·

Μὴ μυσταγωγείτω σε ἐπὶ νηστείαν ἢ μέθη. Οὐκ ἔστι διὰ μέθης εἴ- 5
σοδος τῆς νηστείας· οὐ γὰρ διὰ πλεονεξίας εἰς δικαιοσύνην, οὐδὲ
διὰ ἀκολασίας εἰς σωφροσύνην, οὐδὲ συλλήβδην εἰπεῖν, διὰ τῆς
κακίας εἰς ἀρετὴν. Ἄλλη θύρα ἐπὶ νηστείαν. Μέθη εἰς ἀκολασίαν
εἰσάγει σε, ἐπὶ νηστείαν αὐτάρκεια. Ὁ ἀθλῶν προγυμνάζεται, ὁ
νηστεύων προεγκρατεύεται. Μὴ ὡς ἀμυνόμενος τὰς ἡμέρας, μὴ 10
ὡς κατασοφίζόμενος τὸν Νομοθέτην, τῶν πέντε ἡμερῶν τὴν
κραιπάλην προαποτίθεσο. Καὶ γὰρ ἀνόνητα πονεῖς, τὸ μὲν σῶμα
συντρίβων, μὴ παραμυθούμενος δὲ τὴν ἔνδειαν. Ἄπιστον ἔστι τὸ
ταμιεῖον, εἰς τετρημένον πίθον ἀντλεῖς.

*II²2024 / R cap. N 8, 15

15

Τοῦ ἁγίου Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, ἐκ τοῦ ιζ' τῶν κατὰ Ἰουλιαν-
νοῦ·

Προσῆκει τοὺς νηστεύοντας ἐκ θεοφιλοῦς διανοίας τοῦτο δρᾶν,
καὶ μὴ κατὰ τινος τῶν ἐπὶ σκηνῆς θαυματοποιῶν, προσωπεῖον 20
ὡσπερ στυγνόν τε καὶ ἀμειδὲς ἑαυτοῖς περιπλάττοντες, μονο-
νουχὶ δι' αὐτοῦ κεκραγῆναι τοῦ σχήματος ὅτι τοὺς τῆς ἀσιτίας φέ-
ρουσι πόνους.

5 – 14 *II²2023 BASILIUS CAESARIENSIS, *De ieiunio homilia I*, 10 (PG 31, 181, 36 – 184, 3) 18 – 22 *II²2024 CYRILLUS ALEXANDRINUS, *Contra Iulianum imperatorem*, XVII, locus non repertus

4 – 14 *II²2023 R cap. N 8, 14 (217r[27]28–36); *deest in T*^(lac.) H^{III} 16 – 22
*II²2024 R cap. N 8, 15 (217r[36]37–40); *deest in T*^(lac.) H^{III}

2 μόνῳ²] μόνον *ed.* 8 Ἄλλη] *sic* R^{a. c.} ut videtur, ἄλλ' οὐ R^{p. c.} man. rec. ut videtur 9 – 10 ὁ
νηστεύων] *iterav. R, sed expunx.* 14 τετρημένον] *scripsi*, τετρημένον R

*II²2025 / R cap. N 8, 16

Φίλωνος·

Ἐγκρατείας μὲν ἴδιον ὑγεία καὶ ἰσχύς, ἀκρασίας δὲ ἀσθένεια καὶ νόσος γειτνιώσα θανάτῳ.

---

3 – 4 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 27.19./17. (ed. Ihm, p. 599)

---

3 – 4 *II²2025 PHILO IUDAEUS, *Legatio ad Gaium*, 14 (ed. Reiter, p. 158, 14–15)

---

2 – 4 *II²2025 R cap. N 8, 16 (217r[40]41); *deest in T*^(lac.) H^{III}

Στοιχείον Ξ

Π¹/
Κ cap. Ξ 1

<Τίτλος> α' Περὶ ξένων καὶ φιλοξενίας, καὶ ὅτι ἀπαρρησία-
στος ὁ ξένος πάντοτε.

*Π²2026 / PML^b cap. Ξ 1, 1

Ἀπὸ τῆς Γενέσεως·

5

Ἀναβλέψας Ἀβραὰμ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἶδε, καὶ ἰδοὺ τρεῖς
ἄνδρες εἰστήκεισαν ἐπάνω αὐτοῦ· καὶ ἰδὼν ἐπέδραμεν εἰς συνάν-
τησιν αὐτῶν ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησεν
ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εἶπε· Κύριε, εἰ εὖρον χάριν ἐναντίον σου, μὴ πα-
ρέλθῃς τὸν παῖδα σου· ληφθήτω δὴ ὕδωρ, καὶ νιπάτωσαν τοὺς 10
πόδας ὑμῶν, καὶ καταψύξατε ὑπὸ τὸ δένδρον. Καὶ λήψομαι ἄρτον
καὶ φάγεσθε, καὶ μετὰ τοῦτο παρελεύσεσθε τὴν ὁδὸν ὑμῶν.

6 – 12 *Π²2026 Gen. 18, 2–5

1 Stoicheion P^{txt} (245rA16) ML^{b pin} Q³ A^{III pin} R; *deest in* P^{pin} L^{b txt} L^c (*fenestra in*
L^{c txt}) T^(lac.) H^{III A III txt} **2 – 3 Titlos** P (245rA17–19) ML^{b pin} Q³ A^{III pin} R; *deest in*
L^{b txt} L^c (*fenestra in* L^{c txt}) T^(lac.) H^{III A III txt} **5 – 12 *Π²2026** P cap. Ξ 1, 1 (245rA[19]
20–245rB8); M cap. Ξ 1, 1; Q³ cap. Ξ 1, 1; R cap. Ξ 1, 1; *deest in* L^b L^c T^(lac.) H^{III}

1 Στοιχείον Ξ] κεφάλαια τοῦ Ξ M^{pin}, ἀρχὴ τοῦ Ξ στοιχείου L^{b pin} Ξ] ξὶ R^{pin}, *add.*
βⁱβ^λ γ' A^{III pin} **2** Τίτλος] *supplevi* α'] *om.* M R^{txt}, *propt. mg. resect. non liquet in*
A^{III pin} (α' *secund. ser.*), γ' L^c *secund. ser.* **2 – 3** καί² – πάντοτε] *om.* M

*Π²2026 Ἀπὸ τῆς] *om.* PM

6 ἀβρααμ P, ἀβραὰμ M Q³ *sic* R, ἴδεν M, ἴδεν Q³, ἴδεν P **7** ἰστίκεισαν (-σι- P)
P Q³, ἰστίκησαν M **8** αὐτῶν] *om.* M **9** ἐναντίων σου Q^{3 p.c.} **12** παρελευσεσθαι
P

*II²2027 / PML^b cap. Ξ 1, 2

Σχόλιον·

Τὴν αὐτὴν ἀκολουθίαν εὐρήσεις ζητῶν καὶ ἐπὶ Λώτ, τὸν τεκνά-
δελφον Ἄβραάμ.

5

*II²2028 / PML^b cap. Ξ 1, 3

Ἀπὸ τῆς Ἐξόδου·

Προσήλυτον οὐ κακώσετε, οὐδὲ μὴ θλίψητε αὐτόν.

*II²2029 / PML^b cap. Ξ 1, 4

Τοῦ Λευίτικοῦ·

- 10 Ἐάν τις προσέλθῃ ὑμῖν προσήλυτος ἐν τῇ γῆ ὑμῶν, οὐ θλίψετε
αὐτόν· ὡς ὁ αὐτόχθων ἐν ὑμῖν ἔσται, καὶ ἀγαπήσεις αὐτόν ὡς σε-
αυτόν, ὅτι προσήλυτοι ἦτε ἐν γῆ Αἰγύπτῳ.

3 Λώτ] cf. II¹1529 / K cap. Ξ 1, 2?

3 – 4 *II²2027 *Scholion in Gen. 18, 2–5* 7 *II²2028 Ex. 22, 21 10 – 12 *II²2029
Lev. 19, 33–34

2 – 4 *II²2027 P cap. Ξ 1, 2 (245rB[mg]8–13); M cap. Ξ 1, 2; Q³ cap. Ξ 1, 2; R cap.
Ξ 1, 2; *deest in* L^b L^c T^(lac.) H^{III} 6 – 7 *II²2028 P cap. Ξ 1, 3 (245rB[13]14–16); M
cap. Ξ 1, 3; Q³ cap. Ξ 1, 3; R cap. Ξ 1, 3; *deest in* L^b L^c T^(lac.) H^{III} 9 – 12 *II²2029 P
cap. Ξ 1, 4 (245rB[17]18–27); M cap. Ξ 1, 4; Q³ cap. Ξ 1, 4; R cap. Ξ 1, 4; *deest in* L^b
L^c T^(lac.) H^{III}

*II²2028 Ἀπὸ τῆς] *om.* P Ἄπὸ] *om.* M R *II²2029 Τοῦ] *om.* PM

3 – 4 Τὴν – Ἄβραάμ] *om.* Q³ (*ante lemma exaratum est signum quo ad textum in
mg. referre scribae solebant*) 3 ἀκολουθειαν P λωτ P 4 ἀβραάμ M, ἀβρααμ P
7 κακώσητε (-ω- P) P Q³, κακούσητε M^{a.c.}, κακόσητε M^{p.c.} οὐδὲ] οὐδ' οὐ M 10
θλίψητε M 11 ὁ] *om.* M αυτοχθῶν P, αὐτόχθον Q³ 11 – 12 ἀγαπήσεις –
Αἰγύπτῳ] *ab* -πήσεις *propt. mg. resect. non liquet in* Q³ 11 – 12 σεαυτόν] ἐαυτόν
M 12 γῆ Αἰγύπτῳ] τῇ γῆ αἰγύπτου M, αἰγύπτω R

*II²2030 / PML^b cap. Ξ 1, 5

Δευτερονομίου·

Οὐ παραδώσεις παῖδα τῶ κυρίῳ αὐτοῦ, ὃς προτεθήσεται σοι παρὰ
τοῦ κυρίου αὐτοῦ· μετὰ σοῦ κατοικήσει ἐν ὑμῖν ἐν παντὶ τόπῳ, οὗ
ἐὰν ἐκλέξῃται ἐν μιᾷ τῶν πόλεων σου· οὗ ἐὰν ἀρέσῃ αὐτῶ, οὐ θλί- 5
ψεις αὐτόν.

*II²2031 / PML^b cap. Ξ 1, 6

<***>

Ἐὰν παραγένηται ὁ Λευΐτης ἐκ μιᾶς τῶν πόλεων ὑμῶν, ἐκ πάντων
τῶν υἰῶν Ἰσραήλ, οὗ αὐτὸς παροικεῖ ἐκεῖ, καὶ ἐλεύσεται καθότι 10
ἐπιθυμεῖ ἢ ψυχὴ αὐτοῦ, εἰς τὸν τόπον, ὃν ἂν ἐκλέξῃται κύριος, καὶ
λειτουρήσῃ τῶ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, ὥσπερ πάντες οἱ
ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ Λευΐται οἱ παρεστηκότες ἐκεῖ ἔναντι κυρίου·
μερίδα μεμερισμένην φάγεται, πλὴν τῆς πράσεως αὐτοῦ τῆς κατὰ
πατριάν. 15

3 – 6 *II²2030 Deut. 23, 15–16 (Wahl, *Deuteronomium-Text*, p. 140)

9 – 15

*II²2031 Deut. 18, 6–8 (Wahl, *Deuteronomium-Text*, p. 131)

2 – 6 *II²2030 P cap. Ξ 1, 5 (245rB[27]28–245vA2); M cap. Ξ 1, 5; *deest in* L^b
Q³ (lac.) L^c T^(lac.) H^{III} R 8 – 15 *II²2031 P cap. Ξ 1, 6 (245vA3–22); M cap. Ξ 1, 6; R
cap. Ξ 1, 5; *deest in* L^b Q³ (lac.) L^c T^(lac.) H^{III}

*II²2031 (a) *s. a.* P (b) *s. d.* M (c) Δευτερονομίου R

3 προστεθήσεται σοι M 4 κατοικεῖ M 4 – 5 οὗ – ἐκλέξῃται] οὐκεκλεξῃται P 5
πόλεων σου] πόλεων M ἐὰν² – αὐτῶ] ἀρέσει αὐτον M 9 παραγινεῖται P πάν-
των] *add.* ὑμῶν M 10 τῶν] *s. l.* M παροικήσει PM 11 ἐπεθυμεῖ M 12 τοῦ]
om. PM 13 Λευΐται] *sic acc.* M R, λευΐται P 14 μερισμένην P φαγεται P, φά-
γετε R, φάγονται M

*II²2032 / PML^b cap. Ξ 1, 7

Ἀπὸ τῶν Κριτῶν·

- Εἶπεν ἀνὴρ ὁ πρεσβύτες πρὸς τὸν ξένον· Ποῦ πορεύῃ, καὶ πόθεν ἔρχῃ; Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν· Ἡμεῖς ἐκ Βηθλεεμ τῆς Ἰούδα, καὶ εἰς
 5 τὸν οἶκον μου ἀποτρέχω· καὶ οὐκ ἔστιν ἀνὴρ ὁ συναγών με εἰς τὴν οἰκίαν· καὶ γε ἄχυρα καὶ χορτάσματα ὑπάρχει τοῖς ὄνοις ἡμῶν· καὶ γε ἄρτος καὶ οἶνος ὑπάρχει μοι καὶ τῇ δούλῃ σου καὶ τῷ παιδαριῷ τῆς δούλης σου, οὐκ ἔστιν ὑστέρημα παντὸς πράγμα-
 10 ρημά σου ἐπ' ἐμέ· μόνον ἐν τῇ πλατεῖα μὴ καταλύσης. Καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, καὶ παρέβαλεν τοῖς ὄνοις αὐτοῦ, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον.

*II²2033 / PML^b cap. Ξ 1, 8

II¹1529 /
K cap. Ξ 1, 2

Τῶν Παροιμιῶν·

- 15 Ὡσπερ ὄρνεον ὅταν πετασθῇ τῆς ἰδίας νοσσιᾶς, οὕτως ἄνθρωπος ταπεινοῦται, ὅταν ἀποξενωθῇ τῶν ἰδίων τόπων.

3 – 12 *II²2032 Iud. 19, 17–21 (Wahl, *Richter-Text*, p. 39–40)   **15 – 16** *II²2033 Prov. 27, 8¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 131)

2 – 12 *II²2032 P cap. Ξ 1, 7 (245vA[23]24–245vB22); M cap. Ξ 1, 7; R cap. Ξ 1, 6; *deest in* L^b Q³ (lac.) L^c T^(lac.) H^{III}   **14 – 16** *II²2033 P cap. Ξ 1, 8 (245vB[22]23–28); M cap. Ξ 1, 8; L^c cap. Ξ 3, 1; R cap. Ξ 1, 7; *deest in* L^b Q³ (lac.) T^(lac.) H^{III}

*II²2033 Τῶν] *om.* M R

3 – 4 πόθεν ἔρχῃ] ποῦ ἀπέρχῃ M   **4** ἐκ] ἐν M   βηθλεεμ P, βιθλεεμ M, βηθεεμ R^{a.c.}   ιουδαίας M R   **5** ἀποτρέχω] ἀπέρχομαι R   συναγαγών με M   **5 – 6** εἰς – οἰκίαν] *scripsi* (LXX), εἰς τὴν οἰκίαν P, εἰς τὸν οἶκον R, τῆς οἰκειᾶς M   **6 – 7** ὑμῶν M   **9** ὁ¹] *om.* M   τὸ] *om.* R   **10** καταλυσεις P   **11** οἰκειαν P, οἰκειᾶν M   παρέβαλλον M   **12** αὐτῶν M   **15** νοσσιᾶς P, νοσσιᾶς L^{c.a.c.}, νοσιᾶς M

*II²2034 / PML^b cap. Ξ 1, 9

Ἐκ τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς·

Τῆς φιλοξενίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· διὰ ταύτης γὰρ ἔλαθον τινὲς
ξενίσαντες ἀγγέλους.

*II²2035 / PML^b cap. Ξ 1, 10

5

Ἐκ τῆς Πέτρου α' καθολικῆς·

...φιλόξενοι εἰς ἀλλήλους ἄνευ γογγυσμοῦ...

*II²2036 / PML^b cap. Ξ 1, 11

Τοῦ Θεολόγου, ἐκ τῶν Ἐπῶν·

Οἱ γὰρ ἄριστοι
Καὶ ξεῖνοις τελέθουσι προσηγεῖς.

10

3 – 4 *II²2034 Hebr. 13, 2 7 *II²2035 I Petr. 4, 9 10 – 11 *II²2036 GREGORIUS NAZIANZENSIS, *Carmina*, II,2,3 (*Ad Vitalianum, filiorum nomine*), 98–99 (PG 37, 1487, 6–7)

2 – 4 *II²2034 P cap. Ξ 1, 9 (245vB[29]30–34); M cap. Ξ 1, 9; R cap. Ξ 1, 8; *deest in* L^b Q³ (lac.) L^c T^(lac.) H^{III} 6 – 7 *II²2035 P cap. Ξ 1, 10 (245vB[35]36–246rA1); M cap. Ξ 1, 10; R cap. Ξ 1, 9; *deest in* L^b Q³ (lac.) L^c T^(lac.) H^{III} 9 – 11 *II²2036 P cap. Ξ 1, 11 (246rA[2]3–5); M cap. Ξ 1, 11; *deest in* L^b Q³ (lac.) L^c T^(lac.) H^{III} R

*II²2034 εβραιους P, εβρεους M *II²2035 α'] *om.* M καθολικῆς] *add.* ἐπιστολῆς M

3 ἐπιλανθάνεσθαι P, ἐπιλανθάνησθε R 7 χωρὶς γογγυσμῶν M 11 τελεθοῦσι P προσηγεῖς *ed.*

*II²2037 / PML^b cap. Ξ 1, 12

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ εἰς τὸ βάπτισμα·

Ξένος προσέπεσεν, ἄοικος, παρεπίδημος· ὑπόδεξαι τοῦτον διὰ
τὸν διὰ σὲ ξενιτεύσαντα, καὶ ταῦτα ἐν τοῖς ἰδίοις, καὶ εἰσοικισθέν-
5 τα σοι διὰ τῆς χάριτος, καὶ πρὸς τὴν ἄνω κατοικίαν ἐλκύσαντα.

*II²2038 / PML^b cap. Ξ 1, 13

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ εἰς τὴν νέαν Κυριακὴν·

Μὴ ἀτιμάσης ξένον ὑπὲρ οὗ Χριστὸς ἐξενίτευσεν, οὗ πάντες ἐ-
σμέν ξένοι καὶ πάροικοι. Μετάδος τῷ δεομένῳ, στέγης, σκέπης,
10 τροφῆς.

9 Eph. 2, 19; cf. etiam Lev. 25, 23

3 – 5 *II²2037 GREGORIUS NAZIANZENUS, *In S. baptisma (Orat. 40)*, 31, 18–22 (ed. Moreschini, p. 268) 8 – 10 *II²2038 GREGORIUS NAZIANZENUS, *In novam Dominicam (Orat. 44)*, 7 (PG 36, 616, 3–7)

2 – 5 *II²2037 P cap. Ξ 1, 12 (246rA[5–6]7–17); M cap. Ξ 1, 12; R cap. Ξ 1, 10; *deest in* L^b Q³ (lac.) L^c T^(lac.) H^{III} 7 – 10 *II²2038 P cap. Ξ 1, 13 (246rA[18]19–26); M cap. Ξ 1, 13; R cap. Ξ 1, 11; *deest in* L^b Q³ (lac.) L^c T^(lac.) H^{III}

*II²2037 αὐτοῦ] θεολόγου R ἐκ τοῦ] *om.* M *II²2038 ἐκ τοῦ] *om.* M R

3 – 4 τοῦτον – σὲ] τοῦτον διὰ τὸν σὲ R^{a.c.}, διὰ τούτον τὸν διὰ σὲ R^{p.c.} (*man. rec. ut videtur*), διὰ τούτου τὸν διὰ σὲ *ed.* 5 κατοικίαν ἐλκύσαντα] κατοικίαν σε ἀνε-
κύσαντα R 8 ἀτιμασῆ P 8 – 9 οὗ² – πάροικοι] *om.* R 8 οὗ²] *scripsi (ed.)*, οὐ M, *om.* P

*II²2039 / PML^b cap. Ξ 1, 14

Φίλωνος, ἐκ τοῦ περὶ Μωσέως βίου·

Οἱ ξένοι παρ' ἐμοὶ κριτῆ τῶν ὑποδεξαμένων ἰκέται γραφέσθωσαν.

---

3 *II²2039 PHILO IUDAEUS, *De vita Mosis*, I, 35 (ed. Cohn, p. 128, 3–4)

2 – 3 *II²2039 P cap. Ξ 1, 14 (246rA[26–27]28–31); M cap. Ξ 1, 14; R cap. Ξ 1, 12;
deest in L^b Q³ (lac.) L^c T^(lac.) H^{III}

---

*II²2039 φίλωνος Μ ἐκ – βίου] *om.* R Μωσέως] *scripsi*, μωσσεως P, μωῦσσεως Μ

---

3 κριτῆ] κριταὶ Μ ἰκέται] ἰκεται P, δεσπότηι R^{p.c.} (δεσπό- *ex* ἰκέ- *ut videtur*)

Στοιχείον Ο

Τίτλος α' Περί οίκου και οικιακής καταστάσεως, καὶ ὅτι οὐ καλὸν ἀλλοτρίοις συχνάζειν οἴκοις καὶ ἀκροᾶσθαι ἀλλότρια.

*II²2040 / PML^b cap. Ο 1, 1

5 Τῶν Παροιμιῶν·

Εἰς οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ σου μὴ εἰσέλθῃς ἀτυχῶν.

*II²2041 / PML^b cap. Ο 1, 2

Τῶν αὐτῶν·

10 Σπάνιον εἴσαγε σὸν πόδα πρὸς σὸν φίλον,
μήποτε πλησθεῖς σου μισήση σε.

6 *II²2040 Prov. 27, 10² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 132) 9 – 10 *II²2041 Prov. 25, 17¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 125)

1 **Stoicheion** P^{txt} (31rA28) ML^{b pin} A^{III pin} R; *deest in* P^{pin} L^{b txt} L^c (*fenestra in* L^{c txt}) T^(lac.) H^{III A III txt} 2 – 3 **Titlos** P (31rA29–33) ML^{b pin} A^{III pin} R; *deest in* L^{b txt} L^c (*fenestra in* L^{c txt}) T^(lac.) H^{III A III txt} 5 – 6 *II²2040 P cap. Ο 1, 1 (31rA[33]34–36); M cap. Ο 1, 1; L^c cap. Ο 4, 1; R cap. Ο 1, 1; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} 8 – 10 *II²2041 P cap. Ο 1, 2 ([31rA36]31rB1–4); M cap. Ο 1, 2; L^c cap. Ο 4, 2; R cap. Ο 1, 2; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

1 Στοιχείον Ο] κεφάλαια τοῦ Ο M^{pin}, ἀρχὴ τοῦ Ο στοιχείου L^{b pin} Ο] *add.* βιβλίον γ' A^{III pin} 2 Τίτλος] *om.* PML^{b pin} A^{III pin} R^{txt} α'] *om.* M^{txt} R^{txt}, *propt. mg. resect. non liquet in* A^{III pin} (α' *secund. ser.*), δ' L^c *secund. ser.* οἴκου] οἴνου A^{III pin} οικιακῆς L^{b pin a. c.} R, οικιακῶν M^{pin} (-ακῶν *man. rec.*), οικειακῶν M^{txt} καταστάσεως] καταστάσεων M^{txt}, *om.* M^{pin} (*add.* καταστάσεων *man. rec.*) 2 – 3 καὶ² – ἀλλότρια] *om.* M^{pin} 3 συχνάζειν] σχολάζειν R^{txt} ἀλλοτρίων L^{b pin}, *om.* M^{txt}

*II²2040 (a) PM R Τῶν] *om.* R (b) s. a. L^c *II²2041 (a) PM R (b) s. a. L^c

6 Εἰς] ἔς (*rubricatoris vitio*) L^c 9 εἰσάγαγε (εἰσαγ- M) M L^c 10 μισήσει (-η- P) σε PM

*II²2042 / PML^b cap. O 1, 3

Τῶν αὐτῶν·

Ὁ μὴ συμπεριφερόμενος τῷ ἑαυτοῦ οἴκῳ, κληρονομήσει ἀνέμους.

*II²2043 / PML^b cap. O 1, 4

Τῶν αὐτῶν·

5

Πίθος τετρημένος, ἀλλότριος οἶκος,
καὶ φρέαρ στενὸν ἀλλότριον.

*II²2044 / PML^b cap. O 1, 5

Τοῦ Σιράχ·

Μὴ ἴσθι ὡς λέων ἐν τῇ οἰκίᾳ σου,
καὶ φαντασιοκοπῶν ἐν τοῖς οἰκέταις σου,
καὶ ταπεινῶν τοὺς ὑποχειρίους σου.

10

3 *II²2042 Prov. 11, 29¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 60) **6 – 7** *II²2043 Prov. 23, 27¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 111) **10 – 11** *II²2044 Μῆ – σου] Sir. 4, 30¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 56) **12** καὶ – σου] Ibid. 4, 35 La (post 4, 30² LXX; Wahl, p. 56)

2 – 3 *II²2042 P cap. O 1, 3 (31rB[5]6–9); M cap. O 1, 3; L^c cap. O 4, 3; R cap. O 1, 3; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} **5 – 7** *II²2043 P cap. O 1, 4 (31rB[9]10–13); M cap. O 1, 4; L^c cap. O 4, 4; R cap. O 1, 4; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} **9 – 12** *II²2044 P cap. O 1, 5 (31rB[13]14–19); M cap. O 1, 5; L^c cap. O 4, 5; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} R

*II²2042 Τῶν αὐτῶν] *in R non liquet utrum ad hunc locum an ad locum sequentem spectent* *II²2043 (a) PM (b) *s. a. R (nisi quae lemma loci praecedentis videntur, ad hunc locum spectent)* L^c *II²2044 Τοῦ] *om.* M L^c

3 Ὁ] (*vicio rubricatoris*) *deest in* L^c **6** τετρημένος R, τετριμμενος P, τετριμμένος ἐστὶν M **7** καὶ] *om.* P L^c **10** τῆ – σου] τῷ οἴκῳ σου M **11** φαντασιοκοπῶν P

*Π²2045 / PML^b cap. O 1, 6

Τοῦ αὐτοῦ·

Ποὺς μωροῦ ταχὺς εἰς οἰκίαν,
ἄνθρωπος δὲ πολὺπειρος αἰσχυνήσεται ἀπὸ προσώπου.

5

*Π²2046 / PML^b cap. O 1, 7

Τοῦ αὐτοῦ·

Ὅπου χεῖρες πολλαί, κλείσον.
Ὁ ἐὰν παραδίδω, ἐν ἀριθμῶ καὶ σταθμῶ,
καὶ δώσεις καὶ λήψη, πάντα ἐν γραφῇ.

10

*Π²2047 / PML^b cap. O 1, 8

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἄνηρ βλέπων εἰς ἀλλοτρίαν τράπεζαν,
οὐκ ἔστιν αὐτοῦ ὁ βίος ἐν λογισμῶ ζωῆς.

---

12 – 13 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 27.5./5. (ed. Ihm, p. 589–590)

---

3 – 4 *Π²2045 Sir. 21, 22¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 104)   7 – 9 *Π²2046 Sir. 42, 6²⁻⁷ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 163–164)   12 – 13 *Π²2047 Sir. 40, 29¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 159)

---

2 – 4 *Π²2045 P cap. O 1, 6 (31rB[20]21–25); M cap. O 1, 6; L^c cap. O 4, 6; R cap. O 1, 5; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}   6 – 9 *Π²2046 P cap. O 1, 7 (31rB[25]26–31); M cap. O 1, 7; L^c cap. O 4, 7; R cap. O 1, 6; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}   11 – 13 *Π²2047 P cap. O 1, 8 (31rB[31]32–36); M cap. O 1, 8; L^c cap. O 4, 8; R cap. O 1, 7; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

---

*Π²2045 (a) PM (b) s. a. L^c (c) s. d. R   *Π²2046 (a) PM (b) Σιράχ R (c) s. a. L^c
*Π²2047 (a) PM R (b) s. a. L^c

---

3 οἰκειαν (οι- P) PM, οἶκον R   4 πολυπηρος P   7 Ὅπου] ὄνου P   κλείσον]
κρεῖσον R   8 παραδίδω] L^c   καὶ σταθμῶ] om. M   9 καί] om. R   δώσεις M
λήψεις M

*II²2048 / PML^b cap. O 1, 9

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἐνοίκισον ἀλλότριον, καὶ διαστρέψει σε ἐν ταραχῇ,
καὶ ἀπαλλοτριώσει σε τῶν ἰδίων σου.

*II²2049 / PML^b cap. O 1, 10

5

Τοῦ αὐτοῦ·

Εἰ ἔστιν σοι οἰκέτης, ἔστω ὡς σύ,
ὅτι ἐν αἵματι ἐκτήσω αὐτόν.

*II²2050 / PML^b cap. O 1, 11

<***>

10

Εἰ ἔστιν σοι οἰκέτης, ἄγε αὐτόν ὡς ἀδελφόν,
ὅτι ἡ ψυχὴ σου ἐπιδεῖξει αὐτοῦ·
ἐὰν κακώσης αὐτόν καὶ ἀπάρας ἀποδρᾶ,
ἐν ποίᾳ ὁδῷ εὐρήσεις αὐτόν;

3 – 4 *II²2048 Sir. 11, 34¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 79–80) 7 – 8 *II²2049 Sir. 30, 39¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 131) 11 – 14 *II²2050 Sir. 30, 39³–40² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 131–132)

2 – 4 *II²2048 P cap. O 1, 9 ([31rB36]31vA1–5); M cap. O 1, 9; L^c cap. O 4, 9; R cap. O 1, 8; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} 6 – 8 *II²2049 P cap. O 1, 10 (31vA[5]6–8); L^c cap. O 4, 10; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 10 – 14 *II²2050 P cap. O 1, 11 (31vA9–16); L^c cap. O 4, 11; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R

*II²2048 (a) PM R (b) s. a. L^c *II²2050 s. a. P L^c

3 ενοίκισον (-οι- P) PM 4 τῶν – σου] *desunt in* M^(lac.) 7 ἐστῶσοῦ P

*Π²2051 / PML^b cap. O 1, 12

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἄφρων ἀπὸ θύρας παρακύψει εἰς οἰκίαν,
ἀνὴρ δὲ πεπαιδευμένος ἔξω στήσεται.

- 5 Ἀπαιδευσία ἀνθρώπῳ, ἀκροᾶσθαι παρὰ θύραν,
ὁ δὲ φρόνιμος βαρυνθήσεται ἀτιμία.

*Π²2052 / PML^b cap. O 1, 13

Ἐκ τῆς πρὸς Τιμόθεον α΄·

- 10 Εἴ τις τῶν ἰδίων καὶ μάλιστα τῶν οἰκείων οὐ προνοεῖ, τὴν πίστιν
ἥρνηται, καὶ ἔστιν ἀπίστου χείρων.

*Π²2053 / PML^b cap. O 1, 14

Διονυσίου, ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας·

Καταγέλαστον ἀνθρώπῳ τῷ τῶν ἰδίων ἀφειδήσαντι, παιδεύειν ἐπιχειρεῖν τοὺς ξένους.

3 – 6 *Π²2051 Sir. 21, 23¹–24² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 105) 9 – 10 *Π²2052 I Tim. 5, 8 13 – 14 *Π²2053 DIONYSIUS ALEXANDRINUS, *Epistula ad Aphrodisium*, locus non repertus (ed. Feltoe, Z. V, 6 [p. 256, 1–2]); Holl, n° 374

2 – 6 *Π²2051 P cap. O 1, 12 (31vA[16]17–25); L^c cap. O 4, 12–13; R cap. O 1, 9; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 8 – 10 *Π²2052 P cap. O 1, 13 (31vA[26]27–32); L^c cap. O 4, 14; R cap. O 1, 10; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 12 – 14 *Π²2053 P cap. O 1, 14 (31vA[33]34–31vB2); L^c cap. O 4, 15; R cap. O 1, 11; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2051 (a) P R (b) Τοῦ αὐτοῦ / s. a. L^c (*cf. infra, app. crit. text.*) *Π²2052 Ἐκ τῆς] *om.* R L^c α'] *om.* L^c *Π²2053 (a) P R ἐπισκόπου R (b) Διονύσιος ἀρχιεπίσκοπος Ἀλεξανδρείας L^c

4 στήσεται] *hic caesura in* L^c 6 ὁ] ἀνὴρ R ἀτιμίαν L^c 9 οἰκείων] *add.* τῆς πίστεως L^c προνοεῖται L^c 10 χειρον P 13 – 14 ἀφειδήσαντι – ἐπιχειρεῖν] ἀφειδήσαντι παιδεύειν, ἐπιχειρεῖν L^c

*II²2054 / PML^b cap. O 1, 15

Τοῦ θεολόγου Γρηγορίου·

Τίς ἄν πιστεύσειεν τοῖς ξένοις καλὸν
εἶναι, τὸν οὐ δίκαιον οἷς ὀφείλεται;

*II²2055 / PML^b cap. O 1, 16

5

Φίλωνος·

Δεῖ τὸν μέλλοντα ἔσσεσθαι πολιτικόν, ἐγγεγυμνᾶσθαι καὶ ἀσκηθῆ-
ναι πρότερον τοῖς κατ' οἰκίαν· οἰκία γὰρ πόλις ἐστὶ συνεσταλμένη
καὶ βραχεῖα, καὶ οἰκονομία, συνεσταλμένη τίς πολιτεία, ὡς καὶ ἡ
πόλις μὲν οἶκος μέγας, πολιτεία δέ, κοινὴ οἰκονομία. Δι' ὧν μάλι- 10
στα παριστᾶ τὸν αὐτὸν οἰκονομικόν τε εἶναι καὶ πολιτικόν, κἂν
τὰ πλήθη καὶ μεγέθη τῶν ὑποκειμένων διαλλάττη, καθάπερ ἐπὶ
ζωγραφίας ἔχει καὶ πλαστικῆς. Ὁ γὰρ ἀγαθὸς ἀνδριαντοποιὸς ἢ
ζωγράφος, ἔαν τε πολλὰ καὶ κολοσσιαῖα μεγέθη κατασκευάσῃ,
ἔαν τε ὀλίγα καὶ βραχύτερα, τὴν αὐτὴν ἐπιδεικνύμενος τέχνην, ὁ 15
αὐτός ἐστιν.

3 – 4 *II²2054 GREGORIUS NAZIANZENUS, *Carmina*, I,2,33 (*Tetrastichae sententiae*), 203–204 (PG 37, 943, 1–2) 7 – 16 *II²2055 PHILO IUDAEUS, *De Iosepho*, 38–39 (ed. Cohn, p. 69, 19 – 70, 4)

2 – 4 *II²2054 P cap. O 1, 15 (31vB[3]4–7); L^c cap. O 4, 16; *deest in M*^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 6 – 16 *II²2055 P cap. O 1, 16 (31vB[8]9–32rA5); L^c cap. O 4, 17; R cap. O 1, 12; *deest in M*^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2054 (a) P (cf. *etiam lemma loci sequentis*) (b) Τοῦ Θεολόγου L^c *II²2055 (a) R L^c (b) Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τῶν Ἐπῶν P (ἐκ τῶν Ἐπῶν *ad lemma loci praecedentis pertinere videntur*)

3 ἄν] ἄν P, ἔάν L^c, ἄν σε *ed.* (cf. *II²2435 / PML^b cap. Σ 1, 5) πιστεύση ἐν L^c 4 δίκαιον οἷς] *sic ut videtur* (δίκαιον *nota inusitata*) L^c, δίκαιοποις P 8 οἰκίαν] οἰκονομίαν *ed.* 9 συνεσταλμένη] συνηγμένη *ed.* 11 παριστᾶ] *post* αὐτὸν *transpos.* L^c, παρίσταται *ed.* εἶναι] εἶπαι P 12 πλήθη – μεγέθη] μεγέθη καὶ τὰ πλήθη L^{c a. c.}, καὶ τὰ πλήθη τὰ μεγέθη (*mendose*) L^{c p. c.} 12 – 13 ἐπὶ ζωγραφίας] ἐνιγραφίας P 14 κολοσσιαῖα] *scripsi* (*ed.*), κολοσσιαία P, κολασιαῖα L^c, κολασσιέα R μεγέθη] ἔργα R

Τίτλος β' Περὶ ὄνειδισμοῦ ἀγαθοῦ κατὰ θεόν, καὶ ὄνειδισμοῦ ἐπὶ κακοπραγία, καὶ ὅτι οὐδὲ συμφέρον ὄνειδίζειν.

Π¹ /
Κ cap. O 10

*Π²2056 / R cap. O 2, 1

Π¹1676 /
Κ cap. O 10, 4

Παροιμιῶν·

- 5 Σοφὸς γίνου, υἱέ,
καὶ ἀπόστρεψον ἀπὸ σοῦ ἐπονειδίστους λόγους.

*Π²2057 / R cap. O 2, 2

Τῶν αὐτῶν·

Μὴ κτήση κακῶν ἀνδρῶν ὄνειδη.

5 – 6 *Π²2056 Prov. 27, 11¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 132) 9 *Π²2057 Prov. 3, 31¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 30)

1 – 2 Titlos R (218r22–23) PM^{pin} L^{b pin}; *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III} M^{txt (lac.)} L^{b txt} L^c (*fene-stra in* L^{c txt}) 4 – 6 *Π²2056 R cap. O 2, 1 (218r[23]24); P cap. O 2, 1; L^c cap. O 8, 1; *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III} M^(lac.) L^b 8 – 9 *Π²2057 R cap. O 2, 2 (218r[24]24–25); P cap. O 2, 2; L^c cap. O 8, 2; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b

1 Τίτλος] *om.* R^{pin} PM^{pin} L^{b pin} β'] ἡ *secund. ser.* L^{c txt} 1 – 2 κατὰ – ὄνειδίζειν] *om.* M^{pin} 2 οὐδὲ] οὐδεὶ P^{txt ut videtur}, οὐδὴ L^{b pin}, *non liquet in* P^{pin}

*Π²2057 (a) P (b) Τοῦ αὐτοῦ R (c) Ἡσαίου (Ἰσαίου [i- *rubricatoris vitio*] *cod.*) L^c (*cf. locum sequentem*)

6 ἀποστρέψον P 9 κτήσει P κακῶν] *iterav.* L^c ὄνειδη] ὄνειμι P

II¹1677 /
K cap. O 10, 5

*II²2058 / R cap. O 2, 3

Ἡσαΐου προφήτου·

Μὴ φοβεῖσθε ὄνειδισμὸν ἀνθρώπων, καὶ τῷ φαυλισμῷ αὐτῶν μὴ ἤττᾱσθε· ὥσπερ γὰρ ἱμάτιον παλαιωθήσεται ὑπὸ χρόνου, καὶ ὡς ἔρεα βρωθήσεται ὑπὸ σητός.

5

*II²2059 / R cap. O 2, 4

Σχόλιον·

Εὐξώμεθα ἐκτενῶς ὅπως καθάπερ ἐξ ἡμετέρων ἀμαρτιῶν ὠνειδίσθημεν κατὰ θεὸν ὑπὸ τῶν κυριοκτόνων Ἰουδαίων, διὰ τὴν θρηψαμένην ἡμᾶς εὐσεβῆ θρησκείαν, οὕτω καὶ τῆς θείας ἐπαγγελίας ταύτης ἐν ἀπολαύσει αἰωνία συγγενώμεθα, παρορῶντος τοῦ θεοῦ τὰ πλημμελήματα ἡμῶν.

10

II¹1678 /
K cap. O 10, 6

*II²2060 / R cap. O 2, 5

Τοῦ αὐτοῦ·

Μὴ φοβοῦ ὅτι κατησχύνθης, μὴ δὲ ἐντραπήῃς ὅτι ὠνειδίσθης, ὅτι αἰσχύνῃ αἰώνιον ἐπιλήση καὶ ὄνειδος τῆς χηρείας σου οὐ μὴ μνησθήσῃ· χρόνον γὰρ ἐγκατέλιπόν σε, καὶ μετὰ ἐλέους μεγάλου ἐλέησω σε.

15

3 – 5 *II²2058 Is. 51, 7–8 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 426–427) 8 – 12 *II²2059 *Scholion in Is. 51, 7–8* 15 – 17 *II²2060 Μὴ – μνησθήσῃ] Is. 54, 4 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 433) 17 – 18 χρόνον – σε] Ibid. 54, 7 (Wahl, p. 433)

2 – 5 *II²2058 R cap. O 2, 3 (218r[25]25–27); P cap. O 2, 3; L^c cap. O 8, 3; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b 7 – 12 *II²2059 R cap. O 2, 4 (218r[27]27–31); P cap. O 2, 4; L^c cap. O 8, 4; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b 14 – 18 *II²2060 R cap. O 2, 5 (218r[31]31–34); *deest in* T^(lac.) H^{III} PM^(lac.) L^b L^c

*II²2058 (a) P R ἡσαΐου P προφήτου] *om.* R (b) *s. a. L^c (cf. locum praecedentem)*

4 ἠττασθαι P 4 – 5 ὑπὸ – βρωθήσεται] *om.* R 5 ερεα P 8 Εὐξώμεθα] ἤξάμεθα (ἢ *rubricatoris vitio*) L^c *ut videtur* 8 – 9 ὄνειδίσθημεν P 9 ἰουδαίων P 10 ἐναγγελείας P 11 συγγενόμεθα P

*II²2061 / R cap. O 2, 6

Σιράχ·

Ἄνθρωπος συνεθιζόμενος λόγοις ὄνειδισμοῦ
ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ οὐ μὴ παιδευθῆ·

5

<*II²suppl. 18 / PML^b cap. O 2, 13>II¹1679 /
K cap. O 10, 7***II²2062 / R cap. O 2, 7**II¹1680 /
K cap. O 10, 8

Τοῦ αὐτοῦ·

Βάλλων λίθον ἐπὶ πετεινὰ ἀποσοβεῖ αὐτά,
καὶ ὁ ὄνειδίζων φίλον διαλύει φιλίαν.

10

*II²2063 / R cap. O 2, 8II¹1682 /
K cap. O 10, 10

Τοῦ αὐτοῦ·

Ὅνειδος τέκνων, μήτηρ ἐν ἀδοξία.

3 – 4 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 69.7./40.7. (ed. Ihm, p. 1012–1013) 5 ***II²suppl. 18** cf. *Sacra. Liber II. Supplementum* (Band VIII/8)

3 – 4 ***II²2061** Sir. 23, 15¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 110) 8 – 9 ***II²2062** Sir. 22, 20¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 108) 12 ***II²2063** Sir. 3, 11² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 49)

2 – 4 ***II²2061** R cap. O 2, 6 (218r[34]34–35); P cap. O 2, 9; L^c cap. O 8, 9; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b 7 – 9 ***II²2062** R cap. O 2, 7 (218r36–37); P cap. O 2, 10; L^c cap. O 8, 10; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b 11 – 12 ***II²2063** R cap. O 2, 8 (218r[37]37); *deest in* T^(lac.) H^{III}; *quod attinet ad* PM^(lac.) L^b L^c, *vide* II¹1682 / K cap. O 10, 10

*II²2061 (a) R (b) Τοῦ αὐτοῦ P ***II²2062** (a) P (b) s. a. R L^c

3 συνηθιζόμενος P [λόγοις] *add.* δανειστοῦ ὄνειδίζοντος καὶ L^c 8 ἐπὶ πετεινὰ] *scripsi* (LXX), επινετεινα P, ἐπόπετεινά (sic) L^c, πετεινοῖς R 9 ὁ] *om.* P L^c διαλύσει (-v- P) P L^c

*II²2064 / R cap. O 2, 9

Τοῦ αὐτοῦ·

Μωρὸς ἀχάριστος ὄνειδιεῖ.

*II²2065 / R cap. O 2, 10

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου·

5

Εἶπεν ὁ κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· Μακάριοι ἐστέ, ὅταν ὄνειδί-
σωσιν ὑμᾶς, καὶ διώξωσιν, καὶ εἴπωσιν πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ' ὑ-
μῶν ψευδόμενοι ἕνεκεν ἐμοῦ· χαίrete καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μι-
σθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

*II²2066 / R cap. O 2, 11

10

Ἐκ τῆς πρὸς Τιμόθεον α'·

Πιστὸς ὁ λόγος· εἰς τοῦτο γὰρ καὶ κοπιῶμεν καὶ ὄνειδιζόμεθα, ὅτι
ἠλπίκαμεν ἐπὶ θεῷ ζῶντι, ὃς ἐστὶ σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων, μάλι-
στα τῶν πιστῶν.

3 *II²2064 Sir. 18, 18¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 96) **6 *II²2065** Εἶπεν – μαθηταῖς]
cf. Matth. 5, 1–2 **6–9** Μακάριοι – οὐρανοῖς] Ibid. 5, 11–12 **12–14 *II²2066**
I Tim. 4, 9–10

2–3 *II²2064 R cap. O 2, 9 (218r[37]37–38); P cap. O 2, 12; L^c cap. O 8, 13; *deest*
in T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b **5–9 *II²2065** R cap. O 2, 10 (218r[38]38–39); P cap. O 2,
14; L^c cap. O 8, 15; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b **11–14 *II²2066** R cap. O 2, 11
(218r[39]40–41); P cap. O 2, 15; L^c cap. O 8, 16; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b

*II²2064 (a) R P (b) s. a. L^c ***II²2065** (a) P (b) Ματθαίου R L^c ***II²2066** Ἐκ τῆς]
om. R L^c

6 τοῖς – μαθηταῖς] *om.* P L^c μακάριοι ἐσταὶ L^c, μακαριοι ἐσταὶ P **7–9** καὶ¹ –
οὐρανοῖς] καὶ τὰ ἐξῆς R **8** χαίrete] *praem.* καὶ (*littera κ rubricata, velutsi novus*
inciperet locus) εὐθὺς L^c **12** καὶ¹] *om.* P L^c **13** θεὸν ζῶντα L^c ὃς ἐστὶ] ὃς ἐστὶν
P, ὃς ἐστὶ L^c

*Π²2067 / R cap. O 2, 12

Ἐκ τῆς Πέτρου α' καθολικῆς·

Εἰ ὄνειδίξεσθε ἐν ὀνόματι Χριστοῦ, μακάριοι, ὅτι τὸ τῆς δόξης καὶ
δυνάμεως καὶ τὸ τοῦ θεοῦ πνεῦμα ἀναπέπαιται ἐφ' ὑμᾶς.

5

*Π²2068 / R cap. O 2, 13Π¹1687 /
K cap. O 10, 15

Τοῦ Θεολόγου, ἐκ τῶν Γνωμῶν·

Μί' ἀσφάλεια, μὴ ὄνειδίξειν τύχας.

*Π²2069 / R cap. O 2, 14Π¹1686 /
K cap. O 10, 14

Εἰρηναίου·

10 Εὖ μὲν λέγοντες αἰεὶ τοὺς ἀξίους, κακῶς δὲ οὐδέποτε τοὺς ἀνα-
ξίους, τευξόμεθα [εὐχέσθαι] καὶ ἡμεῖς τῆς τοῦ θεοῦ δόξης καὶ βα-
σιλείας.

3 – 4 *Π²2067 I Petr. 4, 14 **7 *Π²2068** GREGORIUS NAZIANZENSIS, *Carmina*, I,2,33
(*Tetrastichae sententiae*), 108 (PG 37, 936, 2) **10 – 12 *Π²2069** (Ps.-)IRENAEUS
LUGDUNENSIS, *Constitutiones* (titulus exstat in *Π¹1686), locus non repertus (Frag-
menta varia graeca, IX = XLI [ed. Harvey, p. 480 = 508]); Holl, n° 177

2 – 4 *Π²2067 R cap. O 2, 12 (218v[mg]1–2); P cap. O 2, 16; L^c cap. O 8, 17; *deest*
in T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b **6 – 7 *Π²2068** R cap. O 2, 13 (218v[2]2–3); P cap. O 2, 17; L^c
cap. O 8, 18; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b **9 – 12 *Π²2069** R cap. O 2, 14 (218v[3]3–
5); P cap. O 2, 18; L^c cap. O 8, 19; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b

*Π²2067 Ἐκ τῆς] *om.* L^c α' καθολικῆς] *non liquet in* P ***Π²2068** ἐκ – Γνωμῶν]
γνωμικῶν L^c ***Π²2069** ἰρηναίου (*rubricatoris vitio*) L^c

3 Eἰ] μὴ (*rubricatoris vitio*) L^c Χριστοῦ] κυρίου R **4** τὸ] ἀληθείας L^c, *om.* P
ἀναπαύσεται R, ἀναπέπρωται L^c **7** Μί' ἀσφάλεια] ἴ' ἀσφάλεια (*littera M-*
rubricatoris vitio omissa) L^c, μία (μία P) ἀσφάλεια R P τύχας] σύχοις (*sic ut videtur*) L^c,
ψυχας P **10** Εὖ] ἠ (*rubricatoris vitio*) L^c **11** εὐχέσθαι] *seclusi* (Π¹1686 / K cap. O
10, 14), ἴσπε L^c

II¹suppl. 365 /
V cap. O 9, 14

*II²2070 / R cap. O 2, 15

Διδύμου·

Οὔτε ἔπαινος ἀγαθὸν ποιεῖ, οὔτε ψόγος κακόν.

II¹1685 /
K cap. O 10, 13

*II²2071 / R cap. O 2, 16

Εὐαγρίου·

Ψέγειν τὸν ἀνεπίληπτον, εἰς θεὸν ἁμαρτία.

5

II¹1691 /
K cap. O 10, 19

*II²2072 / R cap. O 2, 17

Φίλωνος·

Μηδενὶ συμφορὰν ὄνειδίσῃς – κοινὴ γὰρ ἡ φύσις καὶ τὰ ἐπιόντα ἄδηλα–, μήποτε τοῖς αὐτοῖς ἀλούς, αὐτοκατάκρι- 10
τος ἐν τῷ τοῦ συνειδότος εὐρεθῆς δικαστηρίῳ.

9 – 10 Isocrat., *Ad Demon. (Orat. I)*, 29 10 – 11 αὐτοκατάκριτος – δικαστηρίῳ] cf. Phil. Iud., *In Flaccum*, 7 (ed. Reiter, p. 121, 26)

3 *II²2070 DIDYMUS ALEXANDRINUS, *Commentarii in Iob*, p. 401, 10–11 (ed. U. Hagedorn/D. Hagedorn/Koenen, IV.1, p. 182) 6 *II²2071 EUAGRIUS PONTICUS, *Capita paraenetica* (ed. Elter, p. LII.23) 9 – 11 *II²2072 PHILO IUDAEUS, *Quaestiones in Leviticum*, locus non repertus; Mangey 652.1; Harris, p. 98.5; Roysse 176.51

2 – 3 *II²2070 R cap. O 2, 15 (218v[5]5); *deest in* T^(lac.) H^{III}; *quod attinet ad* PM^(lac.) L^b L^c; *vide* II¹suppl. 365 / V cap. O 9, 14 5 – 6 *II²2071 R cap. O 2, 16 (218v[5]6); P cap. O 2, 19; L^c cap. O 8, 20; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b 8 – 11 *II²2072 R cap. O 2, 17 (218v[6]6–8); *deest in* T^(lac.) H^{III}; *quod attinet ad* PM^(lac.) L^b L^c; *vide* II¹1691 / K cap. O 10, 19

6 Ψέγειν] λέγειν (*rubricatoris vitio*) L^c ἀνεπίληπτον εἰς θεόν, ἁμαρτία L^c, *nulla interpunctio in P*

Τίτλος γ' Περὶ ὁδοῦ ἀγαθῆς.

Π¹ /
Κ cap. O 3

*II²2073 / R cap. O 3, 1

Ψαλμοῦ κδ'.

- Τὰς ὁδούς σου, κύριε, γνώρισόν μοι,
5 καὶ τὰς τρίβους σου δίδαξόν με.

<*II²suppl. 19 / PML^b cap. O 3, 2>

*II²2074 / R cap. O 3, 2

Ψαλμὸς ις'.

- Κατάρτισαι τὰ διαβήματά μου ἐν ταῖς τρίβοις σου,
10 ἵνα μὴ σαλευθῶσι τὰ διαβήματά μου.

6 *II²suppl. 19 cf. *Sacra*. Liber II. *Supplementum* (Band VIII/8)

4 – 5 *II²2073 Ps. 24, 4¹⁻² 9 – 10 *II²2074 Ps. 16, 5¹⁻²

1 Titlos R (218v9) PM^{pin} L^{b pin}; *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III} M^{txt (lac.)} L^{b txt} L^c (*fenestra in* L^{c txt}) 3 – 5 *II²2073 R cap. O 3, 1 (218v[9]10); P cap. O 3, 1; L^c cap. O 1, 1; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b 8 – 10 *II²2074 R cap. O 3, 2 (218v[10]11–12); P cap. O 3, 3; L^c cap. O 1, 3; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b

1 Τίτλος] *om.* R^{pin} PM^{pin} L^{b pin} γ'] α' L^{c txt} *secund. ser.*

*II²2073 (a) R P Ψαλμὸς R (b) s. a. L^c *II²2074 (a) R (b) s. a. P L^c

10 ἵνα – μου] *om.* L^c τὰ – μου] *om.* P

*II²2075 / R cap. O 3, 3

Ψαλμὸς πε΄.

Ὁδήγησόν με, κύριε, ἐν τῇ ὁδῷ σου,
καὶ πορεύσομαι ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου.

*II²2076 / R cap. O 3, 4

II¹579 /
K cap. O 3, 9

5

Παροιμιῶν.

Αἱ ὁδοὶ τῶν δικαίων ὁμοίως φωτὶ λάμπουσιν,
προπορεύονται καὶ φωτίζουσιν, ἕως κατορθώσῃ ἡ ἡμέρα.

*II²2077 / R cap. O 3, 5

Ὡσπὲρ προφήτου.

10

Τίς σοφὸς καὶ συνήσει ταῦτα; Συνετὸς καὶ ἐπιγνώσεται αὐτά; Ὅτι
εὐθείαι αἱ ὁδοὶ κυρίου, καὶ δίκαιοι πορεύονται ἐν αὐταῖς· οἱ δὲ
ἀσεβεῖς, ἀσθενεῖς.

3 – 4 *II²2075 Ps. 85, 11¹⁻² 7 – 8 *II²2076 Prov. 4, 18¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 33) 11 – 13 *II²2077 Os. 14, 10 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 178)

2 – 4 *II²2075 R cap. O 3, 3 (218v[12]12–13); P cap. O 3, 4; L^c cap. O 1, 4; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b 6 – 8 *II²2076 R cap. O 3, 4 (218v[13]13–14); P cap. O 3, 5; L^c cap. O 1, 5; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b 10 – 13 *II²2077 R cap. O 3, 5 (218v[14]14–16); P cap. O 3, 6; L^c cap. O 1, 6; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b

*II²2075 (a) R (b) s. a. P L^c *II²2077 ωσπερ P προφήτου] om. R

7 Αἰ] Π (*vitio rubricatoris*) L^c 8 κατορθώσῃ] κατορθώσει (-όρθω- P) P L^c 11
καί¹] om. L^c αὐτά] ταῦτα R L^c

*II²2078 / R cap. O 3, 6

Σχόλιον·

5 Παραπλήσιον τῆ προφητικῆ ταύτη προρρήσει τὸ παρὰ τῷ Ἀπο-
στόλῳ εἰρημένον Χριστοῦ εὐωδία ἐσμὲν τῷ θεῷ ἐν τοῖς σωζομένοις
καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις, οἷς μὲν, ἐκ ζωῆς εἰς ζωὴν, δηλονότι τοῖς
πιστοῖς, οἷς δέ, ἐκ θανάτου εἰς θάνατον, ἀναμφιβόλως τοῖς ἀπί-
στοις Ἰουδαίοις. Ὅπερ καὶ ὁ δίκαιος Συμεὼν ἔλεγε περὶ τοῦ κυρί-
ου σαφέστατα· Οὗτος κεῖται εἰς πτώσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν
τῷ Ἰσραήλ.

10

*II²2079 / R cap. O 3, 7

Ἡσαίου προφήτου·

Ἐγὼ εἰμὶ ὁ θεὸς σου· δέδειχά σοι τοῦ εὐρεῖν τὴν ὁδόν, ἐν ἧ πο-
ρεύσει ἐν αὐτῇ. Καὶ εἰ ἤκουσας τῶν ἐντολῶν μου, ἐγένετο ἂν ὡσεὶ
ἄμμος τὸ σπέρμα σου, καὶ τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου ὡς ὁ χοῦς
15 τῆς γῆς.

4 – 6 II Cor. 2, 15 8 – 9 Luc. 2, 34

3 – 9 *II²2078 *Scholion in Os. 14, 10* 12 – 15 *II²2079 Is. 48, 17–19 (Wahl, *Prophetenzeitate*, p. 417–418)

2 – 9 *II²2078 R cap. O 3, 6 (218v[16]16–21); P cap. O 3, 7; L^c cap. O 1, 7; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b 11 – 15 *II²2079 R cap. O 3, 7 (218v[21]21–24); P cap. O 3, 8; L^c cap. O 1, 8; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b

*II²2078 (a) R P (b) χόλαια (*rubricatoris vitio littera Σ omissa*) L^c *II²2079 ἠσαίου P, ἰσαίου L^c προφήτου] *om.* R L^c

3 παραπλήσιον L^c 4 εἰρημένον] *om.* L^c 5 ἐκ] ὁσμῆ L^c 5 – 6 δηλονότι – πιστοῖς] *om.* R 6 ἐκ] ὁσμῆ L^c 7 ἐναμφιβόλως P 7 ἰουδαίους P 8 συμεῶν P 8 κεῖται] *om.* P 12 – 13 πορεύσει P L^c 13 ὡσεὶ] ὡς ἢ P L^c

*II²2080 / R cap. O 3, 8

Σχόλιον·

Ἡ ὁδὸς τῆς ζωῆς ὑπὸ τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς κεκηρυγμένη, Χριστὸς ὁ κύριος καὶ σωτὴρ ἡμῶν ἐστίν, ὁ ἐν Εὐαγγελίοις εἰπών· Ἐγὼ εἰμὶ ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ· καὶ οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν πατέρα, εἰ μὴ δι' ἐμοῦ. 5

II¹1586 /
K cap. O 3, 16

*II²2081 / R cap. O 3, 9

Ἰερεμίου προφήτου·

Τάδε λέγει κύριος· Στήτε ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς, καὶ ἴδετε ποία ἐστὶν ἡ ὁδὸς ἡ ἀγαθή, καὶ εὐρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν. 10

---

4 – 6 Ioh. 14, 6

3 – 6 *II²2080 *Scholion in Is. 48, 17–19*   9 – 10 *II²2081 Ier. 6, 16 (Wahl, *Prophe-
tenzitate*, p. 503–504)

2 – 6 *II²2080 R cap. O 3, 8 (218v[24]24–26); P cap. O 3, 9; L^c cap. O 1, 9; *deest in*
T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b   8 – 10 *II²2081 R cap. O 3, 9 (218v[26]27–28); P cap. O 3, 17;
L^c cap. O 1, 17; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b

*II²2081 ἱηρεμίου P, ἱερεμίου L^c προφήτου] *om.* R

3 Ἡ] *om.* R   καὶ πατρὸς] *om.* L^c   4 καὶ – ἐστίν] ἡμῶν καὶ σωτὴρ R   ὁ²] *praem.*
καὶ L^c   10 εὐρησεται P   ἡμῶν L^c

Τίτλος δ' Περὶ ὁδοῦ κακῆς.

Π' /
Κ cap. O 3

*Π²2082 / R cap. O 4, 1

Παροιμιῶν·

- Αἱ ὁδοὶ τῶν ἀσεβῶν σκοτειναί,
5 καὶ οὐκ οἶδασι πῶς προσκόπτουσιν.

*Π²2083 / R cap. O 4, 2

Π¹1583 /
Κ cap. O 3, 13

Τῶν αὐτῶν·

- Εἰσὶν ὁδοὶ κακαὶ ἐνώπιον ἀνδρός,
καὶ οὐκ ἀγαπᾷ ἀποστρέψαι ἀπ' αὐτῶν·
10 ἀποστρέφειν δὲ δεῖ ἀπὸ ὁδοῦ σκολιᾶς καὶ κακῆς.

4 – 5 *Π²2082 Prov. 4, 19¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 33) 8 – 10 *Π²2083 Prov. 22, 14a¹⁻³ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 106)

1 Titlos R (218v28) A^{III} pin PM^{pin} L^b pin; *deest in T^(lac.) H^{III}A^{III} txt M^{txt (lac.)} L^b txt L^c (fenestram contra consuetudinem non reliquit scriba in L^c txt)* 3 – 5 *Π²2082 R cap. O 4, 1 (218v[28]29); P cap. O 4, 1; L^c cap. O 2, 1; *deest in T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b* 7 – 10 *Π²2083 R cap. O 4, 2 (218v[29]30–31); P cap. O 4, 2; L^c cap. O 2, 2–3; *deest in T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b*

1 Τίτλος] *om.* A^{III} pin R^{pin} PM^{pin} L^b pin δ'] *propt. mg. resect. non liquet in A^{III} pin (β' secund. ser.), β' L^c txt secund. ser.*

*Π²2082 Παροιμιῶν] *praem.* τῶν P *Π²2083 (a) R (b) s. a. P (c) s. a. / s. a. L^c (*cf. infra, app. crit. text.*)

4 Αἱ] Π (*rubricatoris vitio*) L^c 9 αὐτῶν] *hic caesura in L^c* 10 δὲ] *om.* L^c σκολιᾶς] σκοτεινῆς R

II¹1578 /
K cap. O 3, 8

*II²2084 / R cap. O 4, 3

<***>

Τρίβολοι καὶ παγίδες ἐν ὁδοῖς σκολιαῖς,
ὁ δὲ φυλάσσω τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἀφέξεται ἀπ' αὐτῶν.

*II²2085 / R cap. O 4, 4

5

Τῶν αὐτῶν·

Ἡ ὁδὸς τῶν ἀσεβῶν πλανήσει αὐτούς.

II¹1580 /
K cap. O 3, 10

*II²2086 / R cap. O 4, 5

Τῶν αὐτῶν·

Ἔστιν ὁδὸς ἣ δοκεῖ ὀρθὴ εἶναι ἀνθρώποις,
τὰ δὲ ἔσχατα αὐτῆς κατατᾶ εἰς πυθμένα Ἄδου.

10

II¹1588 /
K cap. O 3, 18

*II²2087 / R cap. O 4, 6

Σιράχ·

Μὴ λίκμα ἐν παντὶ ἀνέμῳ,
καὶ μὴ πορεύου ἐν πάσῃ ὁδῷ.

15

3 – 4 *II²2084 Prov. 22, 5¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 104) 7 *II²2085 Prov. 12, 26⁴ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 65) 10 – 11 *II²2086 Prov. 14, 12¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 71) 14 – 15 *II²2087 Sir. 5, 9¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 57)

2 – 4 *II²2084 R cap. O 4, 3 (218v31–32); P cap. O 4, 5; L^c cap. O 2, 6; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b 6 – 7 *II²2085 R cap. O 4, 4 (218v[32]33); L^c cap. O 2, 7; *deest in* T^(lac.) H^{III} PM^(lac.) L^b 9 – 11 *II²2086 R cap. O 4, 5 (218v[33]33–34); *deest in* T^(lac.) H^{III} PM^(lac.) L^b L^c 13 – 15 *II²2087 R cap. O 4, 6 (218v[34]34–35); *deest in* T^(lac.) H^{III}; *quod attinet ad* PM^(lac.) L^b L^c, *vide* II¹1588 / K cap. O 3, 18

*II²2084 s. a. R P L^c *II²2085 (a) R (b) s. a. L^c

3 Τρίβολοι] τριβοι P (s. l. *correx. man. rec.*) παγίδες L^c 4 ἀφίξεται L^c αὐτοῦ L^c 7 H] (*rubricatoris vitio*) om. L^c

*II²2088 / R cap. O 4, 7II¹1589 /
K cap. O 3, 19

<***>

Οὐαὶ τοῖς ἐκτεταμμένοις εἰς ὁδοὺς σκολιάς·
καὶ τί ποιήσετε, ὅταν ἐπισκέπτηται ὁ κύριος;

5

*II²2089 / R cap. O 4, 8

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἐν ὁδῷ ἀντιπτώματος μὴ πορεύου,
καὶ μὴ προσκόψῃς ἐν λίθῳ δίς,
καὶ μὴ πιστεύσῃς ἐν ὁδῷ ἀπροσκόπῳ.

10

<***II²suppl. 20 / PML^b cap. O 4, 9**>

10 *II²suppl. 20 cf. *Sacra. Liber II. Supplementum* (Band VIII/8)

3 *II²2088 Οὐαὶ – σκολιάς] Sir. 2, 16 La (2, 14¹ LXX; Wahl, *Sirach-Text*, p. 48) **4**
καὶ – κύριος] Sir. 2, 14² (Wahl, p. 48) **7 – 9 *II²2089** Sir. 35, 20¹–21 (Wahl, *Sirach-Text*, p. 143)

4 *II²2088 R cap. O 4, 7 (218v35–36); P cap. O 4, 7; L^c cap. O 2, 9; *deest in* T^(lac.)
H^{III} M^(lac.) L^b **6 – 9 *II²2089** R cap. O 4, 8 (218v[36]36–38); P cap. O 4, 8; L^c cap. O
2, 10; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b

3 Οὐαὶ] καὶ (*rubricatoris vitio*) L^c ἐκτετεμμένοις P **4** ποιησεται P **8** λίθῳ δίς]
sic R, λιθοδαίς P, λιθώδεσῖ L^c **9** ἀπροσκόπτῳ L^c

Τίτλος ε΄ Περὶ ὁμοιοτρόπων καὶ ὁμοιογενῶν καὶ ὁμοιῶν.

*II²2090 / R cap. O 5, 1

Ψαλμὸς ξζ΄.

Κύριος κατοικίξει μονοτρόπους ἐν οἴκῳ.

*II²2091 / R cap. O 5, 2

5

Σιράχ.

Πᾶν ζῶον ἀγαπᾷ τὸ ὅμοιον αὐτοῦ,
καὶ πᾶσα σὰρξ κατὰ γένος συνάγεται.

*II²2092 / R cap. O 5, 3

Τοῦ αὐτοῦ.

10

Κατ' αὐτὸν καὶ ὁ πλησίον αὐτοῦ.

4 *II²2090 Ps. 67, 7¹ 7 *II²2091 Πᾶν – αὐτοῦ] Sir. 13, 15¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 83) 8 καὶ – συνάγεται] Ibid. 13, 16¹ (Wahl, p. 83) 11 *II²2092 Sir. 6, 17² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 60)

1 **Titlos** R (218v38–39) A^{III} pin P^{pin} M^{pin} L^b pin; *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III} txt P^{txt} (lac.) M^{txt} (lac.) L^b txt L^c (*fenestra in* L^c txt) 3 – 4 *II²2090 R cap. O 5, 1 (218v[39]39); L^c cap. O 6, 1; *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b 6 – 8 *II²2091 R cap. O 5, 2 (218v[40]40–41); L^c cap. O 6, 2; *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b 10 – 11 *II²2092 R cap. O 5, 3 (218v[41]41); L^c cap. O 6, 3; *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b

1 Τίτλος] *om.* A^{III} pin R^{pin} P^{pin} M^{pin} L^b pin ε΄] γ΄ A^{III} pin, ζ΄ *expectav. in* L^c ὁμο-
τρόπων A^{III} pin καὶ¹ – ὁμοιῶν] *om.* M^{pin} ὁμογενῶν A^{III} pin R^{pin} ὁμοιῶν
A^{III} pin R^{pin}, ὁμοιῶν P^{pin}

*II²2090 (a) R (b) s. a. L^c *II²2092 (a) R (b) s. a. L^c

8 γένος] *praem.* τὸ L^c

*II²2093 / R cap. O 5, 4

Τοῦ αὐτοῦ·

Πετεινὰ πρὸς τὰ ὅμοια καταλύει,
καὶ τῷ ὁμοίῳ αὐτοῦ προσκολληθήσεται ἀνήρ.

---

3 *II²2093 Πετεινὰ – καταλύει] Sir. 27, 9¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 118)   **4** καὶ – ἀνήρ] Ibid. 13, 16² (Wahl, p. 83)

---

2 – 4 *II²2093 R cap. O 5, 4 (218v[41]41–218^{bis}r1); L^c cap. O 6, 4; *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b

---

*II²2093 (a) R (b) *s. a.* L^c

---

4 ἀνήρ] *add.* ὅτι ἡ ὁμοιότης τῶν τρόπων τὴν φιλίαν ἀπεργάζεται L^c (*re vera titulus locorum sequentium e Stobaei Anthologio [2.33.t.1] sumptus*)

Π¹ / Κ cap. O 2 **Τίτλος ιγ' Περὶ ὀροθεσίων.**

*Π²2094 / L^c cap. O 13, 1

Π¹1566 / Κ cap. O 2, 1

Τοῦ Δευτερονομίου·

Οὐ μετακινήσεις ὄρια τοῦ πλησίον σου, ἃ ἔστησαν οἱ πατέρες σου.

5

*Π²2095 / L^c cap. O 13, 2

Π¹1567 / Κ cap. O 2, 2

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἐπικατάρατος ὁ μετατιθεὶς ὄρια τοῦ πλησίον. Καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαός· Γένοιτο, γένοιτο.

*Π²2096 / L^c cap. O 13, 3

10

Ἡσαΐου·

Οὐαὶ οἱ συνάπτοντες οἰκίαν πρὸς οἰκίαν, καὶ ἀγρὸν πρὸς ἀγρὸν ἐγγίζοντες, ἵνα τοῦ πλησίον ἀφέλωνται τι· μὴ οἰκήσετε μόνον ἐπὶ τῆς γῆς; Ἠκούσθη γὰρ εἰς τὰ ὦτα κυρίου Σαβαώθ ταῦτα.

4 – 5 *Π²2094 Deut. 19, 14 (Wahl, *Deuteronomium-Text*, p. 133) 8 – 9 *Π²2095 Deut. 27, 17 (Wahl, *Deuteronomium-Text*, p. 144) 12 – 14 *Π²2096 Is. 5, 8 – 9 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 303 – 304)

1 Titlos R (218^{bisr1}) P^{pin} M^{pin} L^{b pin}; *deest in* L^c (*fenestra in* L^c txt) P^{txt} (lac.) M^{txt} (lac.) L^{b txt} T^(lac.) H^{III} A^{III} **3 – 5 *Π²2094** L^c cap. O 13, 1 (109r23); R cap. O 6, 1; *deest in* P^(lac.) M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} **7 – 9 *Π²2095** L^c cap. O 13, 2 (109r23–24); R cap. O 6, 2; *deest in* P^(lac.) M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} **11 – 14 *Π²2096** L^c cap. O 13, 3 (109r[24]25–27); R cap. O 6, 3; V^W cap. O 3, 4; *deest in* P^(lac.) M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* R^{pin} ιγ'] *scripsi* (*secund. ser.* L^c), ζ' R P^{pin} M^{pin} L^{b pin} ὀροθεσίων] ὀροθεσῶ R^{txt} (*acc. non liquet*), οροθεσίων P^{pin}, ὀροθεσιῶν M^{pin} (*acc. posuit man. rec. ut videtur*)

*Π²2094 (a) R (b) s. a. L^c *Π²2095 (a) R (b) s. a. L^c *Π²2096 αἴου (*rubricatoris vitio*) L^c

12 ἀγρὸν¹] ἀγρούς L^c **13** ἀφέλοντέ τι V^W οἰκήσεται L^c, οἰκήσητε V^W

*II²2097 / L^c cap. O 13, 4II¹1568 /
K cap. O 2, 3

Ἰώβ·

Ἄσεβεῖς ὄρια ὑπερέβησαν.

*II²2098 / L^c cap. O 13, 5II¹1569 /
K cap. O 2, 4

5 Παροιμιῶν·

Μὴ μέταιρε ὄρια αἰῶνια, ἃ ἔθεντο οἱ πατέρες σου.

*II²2099 / L^c cap. O 13, 6

Τοῦ ἀγίου Βασιλείου, ἐκ τῆς ἐν Λακίζοις ὁμιλίας·

<***> μὴ κινήσης. Μὴ ἐπιθυμήσης τὴν τοῦ πλησίον χώραν. Μὴ,
 10 αὔλακα αὔλακι προστιθείς, κατὰ μικρὸν αὔξανε τὴν γῆν σου. Ὅ-
 σον γὰρ πλατύνεις ἐκ τῆς ἀλλοτρίας προσθήκης τὴν γῆν, το-
 σοῦτῳ μακροτέραν σοι τὴν ἁμαρτίαν κατασκευάζεις. Καὶ ἡ μὲν γῆ
 ἐνταῦθα παραμένει, κατὰ μικρὸν σοι προσχωρηθεῖσα καὶ διὰ τῆς
 15 πλεονεξίας γενομένη, οὐκέτι σή, ἀλλὰ τῶν μετὰ σέ, καὶ ἀφίης ἀδι-
 κίαν τῷ διαδεχομένῳ τὸν βίον· καὶ ἡ μὲν γῆ ἔστηκεν εἰς τὸν αἰ-
 ῶνα, ἡ δὲ ἁμαρτία ἀκολουθήσει σοι, ὡς σκιά παρεπομένη τῇ
 ψυχῇ.

9 Μὴ – χώραν] cf. Deut. 5, 21

3 *II²2097 Iob 24, 2¹   6 *II²2098 Prov. 22, 28 (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 107)
 9 – 17 *II²2099 (Ps.-)BASILIUS CAESARIENSIS, *Homilia dicta in Lacisis*, 5 (PG 31,
 1445, 34–44)

2 – 3 *II²2097 L^c cap. O 13, 4 (109r[27]27); *deest in* P^(lac.) M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R
 5 – 6 *II²2098 L^c cap. O 13, 5 (109r[28]28); R cap. O 6, 4; *deest in* P^(lac.) M^(lac.) L^b
 T^(lac.) H^{III}   8 – 17 *II²2099 L^c cap. O 13, 6 (109r[28–29]29–109v2); R cap. O 6, 5;
deest in P^(lac.) M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2099 (a) R (b) Βασιλείου, ἐκ τοῦ ἐν Λαζίκους (*sic*) L^c

6 μεταίρε R   9 *ante* μὴ *quaedam excidisse videntur* (Ὅρια πατέρων *ed.*) πλη-
 σίον] πλησίον σου L^c   10 αὔλακί αὔλακα L^c   αὔξάνης R   11 – 12 τοσοῦτον R
 12 μακροτέραν σοὶ L^c   13 κατὰ] *om.* R   προσχωρηθεῖσα R   καὶ] *om.* R   14
 γενομένη, οὐκέτι] ἢ (*sic*) οὐκ ἔστι R   τῶν] τῷ R   ἀφίης R

Τίτλος ι' Περὶ ὄρκων καὶ ὄρων οὐκ ἀγαθῶν, καὶ ὅτι οὐ δεῖ ἐμ-
μένειν αὐτοῖς.

*Π²2100 / L^c cap. O 10, 1

Βασιλειῶν β'.

Ἦγνόησεν Σαοὺλ ἄγνοιαν μεγάλην ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἀρᾶ- 5
ται τῷ λαῷ, λέγων· Ἐπικατάρατος ἄνθρωπος, ὃς φάγεται ἄρτον
ἕως ἑσπέρας, καὶ ἐκδικήσω τὸν ἐχθρόν μου. Καὶ οὐκ ἐγεύσατο πᾶς
ὁ λαὸς ἄρτου. Καὶ Ἰωνάθαν οὐκ ἦν ἐκεῖ ἐν τῷ ὀρκίζειν τὸν πα-
τέρα αὐτοῦ τὸν λαόν· καὶ ἐξέτεινε τὸ ἄκρον τοῦ σκήπτρου τοῦ ἐν 10
τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔβαψεν αὐτὸ εἰς τὸ κηρίον τοῦ μέλιτος τοῦ
κατὰ πρόσωπον τοῦ παιδίου, καὶ ἐπέστρεψε τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς
τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἀνέβλεψαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ. Καὶ ἀπεκρίθη
εἰς ἐκ τοῦ λαοῦ, καὶ εἶπεν· Ὁρκίσας ὥρκισεν ὁ πατὴρ σου τὸν λα-
όν, λέγων· Ἐπικατάρατος ἄνθρωπος, ὃς φάγεται ἄρτον σήμερον.

5 – 8 *Π²2100 Ἦγνόησεν – ἄρτου] I Reg. 14, 24 (Wahl, *1 Samuel-Text*, p. 55)

8 – 14 Καὶ – σήμερον] Ibid. 14, 27–28 (Wahl, p. 55)

1 – 2 **Titlos** R (218^{bis}r15) P^{pin} M^{pin} L^{b pin}, *deest in* L^c (*fenestra in* L^{c txt}) P^{txt (lac.)}
M^{txt (lac.)} L^{b txt} T^(lac.) H^{III}A^{III} 4 – 14 *Π²2100 L^c cap. O 10, 1 (106r31–106v1); R cap.
O 7, 1; *deest in* P^(lac.) M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* P^{pin} M^{pin} L^{b pin} R^{pin} ι'] *scripsi (secund. ser. L^c)* ζ' P^{pin} M^{pin} L^{b pin} R
ὄρκων] ὄρων L^{b pin} 1 – 2 καὶ¹ – αὐτοῖς] *om.* M^{pin} 1 ὄρων] ὄρκων L^{b pin} καὶ²
om. R 2 αὐτοῖς] *praem.* ἐν R^{txt}

*Π²2100 (a) R (b) *s. a.* L^c

7 ἐκδικήσω] ἐκνικήσω R 8 ὀρκίζειν L^c 11 πεδίου L^c 13 ὀρκίσας ὥρκισεν L^c

*II²2101 / L^c cap. O 10, 2II¹1602 /
K cap. O 4, 1

Καὶ μεθ' ἕτερα·

- Εἶπεν Σαοὺλ πρὸς Ἰωνάθαν· Ἀπάγγελόν μοι τί ἐποίησας. Καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ, καὶ εἶπεν· Γευσάμενος ἐγευσάμην ἐπ' ἄκρου τοῦ σκήπτρου τοῦ ἐν τῇ χειρὶ μου βραχὺ μέλι, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποθνήσκω. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Σαοὺλ· Τάδε ποιῆσαι μοι ὁ θεός, καὶ τάδε προσθείη, ὅτι θανάτῳ ἀποθανῆ σήμερον. Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Σαοὺλ· Εἰ σήμερον θανατωθήσεται ὁ ποιήσας τὴν σωτηρίαν ταύτην τὴν μεγάλην ἐν Ἰσραήλ; Ἴλεως ζῆ κύριος, εἰ πεσεῖται ἀπὸ τῆς τριχὸς τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, ὅτι ἔλεος τοῦ θεοῦ ἐποίησεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. Καὶ προσηύξατο ὁ λαὸς τοῦ θεοῦ διὰ Ἰωνάθαν, καὶ οὐκ ἀπέθανεν.

*II²2102 / L^c cap. O 10, 3

Σχόλιον·

- 15 Διὰ δύο τρόπους οὐκ ἐχρῆν φυλαχθῆναι κατὰ τοῦ Ἰωνάθαν τὴν ἀπὸ τοῦ πατρὸς ἐπιτεθεῖσαν τῷ λαῷ ἀράν· πρῶτον μὲν, ὅτι οὐκ παρῆν· ἔπειτα, ὅτι καὶ τῆς ὄλης νίκης πρόξενος αὐτὸς γέγονε τῷ Ἰσραήλ.

3 – 12 *II²2101 I Reg. 14, 43–45 (Wahl, *I Samuel-Text*, p. 55–56)

15 – 18

*II²2102 *Scholion in I Reg. 14, 43–45*2 – 12 *II²2101 L^c cap. O 10, 2 (106v[1]1–8); R cap. O 7, 2; *deest in* P^(lac.) M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 14 – 18 *II²2102 L^c cap. O 10, 3 (106v9–11); R cap. O 7, 3; V^W cap. O 1, 2; *deest in* P^(lac.) M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}*II²2102 (a) R V^W (b) s. a. L^c11 – 12 τοῦ – Ἰωνάθαν] τῷ θεῷ καὶ νάθαν L^c 15 τρόπων V^W 17 ὅτι καὶ] καὶ ὅτι V^W

*II²103 / L^c cap. O 10, 4

Τῆς αὐτῆς βίβλου·

Εἶπε Δαυῖδ· Ἴσως εἰς ἄδικον ἐφύλαξα πάντα τὰ τοῦ Νάβαλ ἐν αὐτῇ τῇ ἐρήμῳ, καὶ οὐκ ἐνετειλάμεθα λαβεῖν ἐκ πάντων τῶν αὐτοῦ οὐδέν· καὶ ἀνταπέδωκέ μοι πονηρὰ ἀντὶ ἀγαθῶν. Τάδε ποιήσαι ὁ θεὸς τῷ Δαυῖδ, καὶ τάδε προσθίη, <εἰ> ὑπολείψομαι ἐκ πάντων τῶν τοῦ Νάβαλ ἕως πρῶτῃ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον. 5

*II²104 / L^c cap. O 10, 5

Μετ' ὀλίγα·

Εἶπε Δαυῖδ τῇ Ἀβιγαίᾳ, γυναικὶ Νάβαλ· Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, 10 ὃς ἀπέστειλέ σε σήμερον ἐν ταύτῃ εἰς ἀπάντησίν μοι· καὶ εὐλογητὸς ὁ τρόπος σου, καὶ εὐλογημένη σύ, ἡ ἀποκωλύσασά με σήμερον ἐν ταύτῃ, μὴ ἐλθεῖν εἰς αἵματα καὶ σῶσαι χεῖρα μου ἐμοί, ὅτι ζῆ κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ὃς ἀπεκώλυσέ με σήμερον τοῦ κακοποιῆσαι σε, ὅτι εἰ μὴ ἔσπευσας καὶ παρεγένου εἰς ἀπάντησίν μου, 15 τότε εἶπα· <εἰ> ὑπολειφθήσεται τῷ Νάβαλ ἕως φωτός, τὸ πρῶτῃ οὐρῶν πρὸς τοῖχον.

3 – 7 *II²103 I Reg. 25, 21–22 (Wahl, *1 Samuel-Text*, p. 75)
I Reg. 25, 33–34 (Wahl, *1 Samuel-Text*, p. 76–77)

10 – 17 II²104

2 – 7 *II²103 L^c cap. O 10, 4 (106v[11]11–15); *deest in* P^(lac.) M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R
9 – 17 *II²104 L^c cap. O 10, 5 (106v[15]15–20); *deest in* P^(lac.) M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R

*II²103 αὐτῆς] *scripsi*, αὐτοῦ L^c

5 – 6 ποιῆσαι L^c 6 εἰ] *supplevi* (LXX), *om.* L^c ὑπολήψομαι L^c 10 ἀβιγαί^a L^c
16 εἰ] *supplevi* (LXX), *om.* L^c ὑποληφθήσεται L^c

*Π²2105 / L^c cap. O 10, 6Π¹1603 /
K cap. O 4, 2

Τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ·

Μὴ στῆς ἐν λόγῳ πονηρῶ.

[μὴ δὲ ἐναπομείνης τοῖς κακῶς βουλευθεῖσιν.]

5

*Π²2106 / L^c cap. O 10, 7

Ἰερεμίου·

Ἡπάτησάς με καὶ ἠπατήθην, κύριε, ἐκράτησας καὶ ἐδυνάσθης· ἐ-
γενόμην εἰς γέλωτα, πᾶσαν τὴν ἡμέραν διετέλεσα μυκτηριζόμε-
νος, ὅτι πικρῶ λόγῳ μου γελάσομαι. Καὶ εἶπα· Οὐ μὴ ὀνομάσω τὸ
10 ὄνομα κυρίου, καὶ οὐ μὴ λαλήσω ἔτι τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Καὶ ἐγένε-
το ὡς πῦρ καιόμενον, φλέγον ἐν τοῖς ὀστέοις μου, καὶ παρεῖμαι
πάντοθεν, καὶ οὐ δύναμαι φέρειν.

3 *Π²2105 Μὴ – πονηρῶ] Eccle. 8, 3² (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 163) 4 μὴ – βου-
λευθεῖσιν] BASILIUS CAESARIENSIS, *Homilia in Psalmum I*, 6 (PG 29, 228, 10–11)
7 – 12 *Π²2106 Ier. 20, 7–9 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 540–541)

2 – 4 *Π²2105 L^c cap. O 10, 6 (106v[21]21); R cap. O 7, 4; *deest in* P^(lac.) M^(lac.) L^b
T^(lac.) H^{III} 6 – 12 *Π²2106 L^c cap. O 10, 7 (106v[22]22–26); R cap. O 7, 5; *deest in*
P^(lac.) M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2105 Τοῦ] *om.* L^c *Π²2106 Ἰερεμίου (*rubricatoris vitio*) L^c

4 μὴ – βουλευθεῖσιν] *delevi* (*cf.* *Π²2110 / L^c cap. O 10, 11) 7 ἐδυνάθης L^c 9
λόγῳ μου] λόγῳ L^c 10 ἔτι] ἔτι ἐπὶ (LXX) 11 καὶ] *om.* L^c

II¹1608 /
K cap. O 4, 7

*II²2107 / L^c cap. O 10, 8

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου·

Εἶπε τῷ κυρίῳ ὁ Πέτρος· Κύριε, σύ μου νίπτεις τοὺς πόδας; Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὁ ἐγὼ ποιῶ, σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι, γνώση δὲ μετὰ ταῦτα. Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· Οὐ μὴ νίψῃς τοὺς πόδας μου εἰς τὸν αἰῶνα. Ἀπεκρίθη ὁ κύριος· Ἐὰν μὴ νίψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ. Λέγει ὁ Πέτρος· Κύριε, μὴ τοὺς πόδας μου μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλὴν. 5

II¹1601 /
K cap. O 4, 5

*II²2108 / L^c cap. O 10, 9

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον κεφαλαίου ρμε'. 10

Γενεσίων ἀγομένων τοῦ Ἡρώδου, ὠρχήσατο ἡ θυγάτηρ τῆς Ἡρωδιάδος, καὶ ἤρεσε τῷ Ἡρώδῃ· ὅθεν μεθ' ὄρκου ὤμοσε δοῦναι αὐτῇ ὃ ἐὰν αἰτήσῃται. Ἡ δὲ προβιβασθεῖσα ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς, Δός μοι, φησίν, ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. Καὶ δέδωκεν αὐτῇ. 15

3 – 8 *II²2107 Ioh. 13, 6–9 11 – 14 *II²2108 Γενεσίων – βαπτιστοῦ] Matth. 14, 6–9 15 Καὶ – αὐτῇ] cf. ibid. 14, 11

2 – 8 *II²2107 L^c cap. O 10, 8 (106v[26]26–30); Q³ cap. O 7, 1; R cap. O 7, 6; *deest in* P^(lac.) M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 10 – 15 *II²2108 L^c cap. O 10, 9 (106v[30]30–33); Q³ cap. O 7, 2; R cap. O 7, 7; *deest in* P^(lac.) M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2107 (a) R (b) Κατὰ Ἰωάννην L^c (c) *non liquet in* Q³ (lac.) *II²2108 (a) Q³ R κεφαλαίου ρμε'] *om.* R (b) Ματθαίου με' L^c

3 – 4 Εἶπε – σὺ] *deest in* Q³ (lac.) 4 Ἰησοῦς] κύριος L^c σὺ] *post* οἶδας *transpos.* L^c 5 αὐτῷ] *om.* Q³, *sed in* mg. *supplev.*, *ubi propter* mg. *resect. litterae* τῷ *tantum supersunt* 5 – 7 Οὐ – Πέτρος] *om.* Q³, *sed in* mg. *sup. supplev.*, *ubi autem propter* mg. *resect. non omnia supersunt* 5 πόδας μου] πόδας R 11 Ἡρώδου Q³ θυγάτρια L^c 11 – 12 Ἡρωδιάδος Q³ 14 Ἰωάννου Q³ 15 αὐτῇ] *om.* L^c

*II²2109 / L^c cap. O 10, 10II¹1607 /
K cap. O 4, 6

Σχόλιον·

Ἄμεινον ἦν τῷ Ἡρώδῃ τὸν ὑπ' αὐτοῦ δοθέντα ὄρκον παραβῆναι
ἢ τὸν προφήτην καὶ ἅγιον τοῦ θεοῦ κατατομῆσαι.

5

*II²2110 / L^c cap. O 10, 11

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου, ἐκ τοῦ εἰς τὸν α' ψαλμόν·

Μὴ ἐναπομείνης τοῖς κακῶς βουλευθεῖσιν.

3 – 4 *II²2109 *Scholion in Matth. 14, 6–11*   **7 *II²2110** BASILIUS CAESARIENSIS,
Homilia in Psalmum I, 6 (PG 29, 228, 10–11); cf. *II²2105 / L^c cap. O 10, 6

2 – 4 *II²2109 L^c cap. O 10, 10 (106v[33]33–35); Q³ cap. O 7, 3; R cap. O 8, 8; *deest*
in P^(lac.) M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}   **6 – 7 *II²2110** L^c cap. O 10, 11 (106v[35]35–36); Q³
cap. O 7, 4; *deest in* P^(lac.) M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R

*II²2110 Τοῦ ἁγίου] *om.* L^c ἐκ τοῦ] *om.* L^c

3 – 4 Ἄμεινον – κατατομῆσαι] *om.* Q³ (*signo quo solebant scribae ad textum in mg.*
referre apposito)

Π¹/ **Τίτλος η΄** Περὶ ὀρφανῶν καὶ χηρῶν.
Κ cap. O 1

Π¹1546/
Κ cap. O 1, 1

*Π²2111 / PML^b cap. O 8, 1

Ἀπὸ τῆς Ἐξόδου·

Πᾶσαν χήραν καὶ ὀρφανὸν οὐ κακώσετε· ἐὰν δὲ κακία κακώσητε
αὐτούς, καὶ κράξαντες καταβοήσωσι πρὸς με, ἀκοῇ εἰσακούσομαι 5
τῆς φωνῆς αὐτῶν, καὶ ὀργισθήσομαι θυμῷ, καὶ ἀποκτενῶ ὑμᾶς
μαχαίρα, καὶ ἔσονται αἱ γυναῖκες ὑμῶν χῆραι, καὶ τὰ παιδιά ὑμῶν
ὀρφανά.

Π¹1553/
Κ cap. O 1, 8

*Π²2112 / PML^b cap. O 8, 2

Ἀπὸ τῶν Παροιμιῶν·

10

Εἰς κτῆμα ὀρφανῶν μὴ εἰσέλθῃς·
ὁ γὰρ λυτρούμενος αὐτοὺς κύριος κραταιός,
καὶ κρινεῖ τὴν κρίσιν αὐτῶν μετὰ σοῦ.

4 – 8 *Π²2111 Ex. 22, 22–24   11 – 13 *Π²2112 Prov. 23, 10²–11² (Wahl, *Prover-*
bien-Text, p. 109)

1 Titlos P^{pin} (5vB32) M^{pin} L^{b pin} Q^{3 txt} E^{txt}; *deest in* P^{txt (lac.)} M^{txt (lac.)} L^{b txt} Q^{3 pin (lac.)} L^c
(*fenestra in* L^{c txt}), E^{pin (lac.)} T^(lac.) H^{III A III}   **3 – 8 *Π²2111** P cap. O 8, 1 (34rA1–6); Q³
cap. O 8, 1; E cap. 163, 1; L^c cap. O 14, 1; R cap. O 11, 1; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}
10 – 13 *Π²2112 P cap. O 8, 2 (34rA[7]8–14); Q³ cap. O 8, 2; E cap. 163, 2; L^c cap.
O 14, 2; R cap. O 11, 2; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

1 [Τίτλος] *om.* P^{pin} M^{pin} L^{b pin} Q^{3 txt} E^{txt} R^{pin}   η΄] ια΄ R, ρξγ΄ E^{txt}, ιδ΄ L^c *secund. ser.*
καὶ χηρῶν] *om.* M^{pin}

*Π²2111 (a) Q³ E R Ἀπὸ τῆς] *om.* E Ἀπὸ] *om.* R (b) s. a. L^c (c) *desunt in* P^(lac.)
*Π²2112 Ἀπὸ τῶν] *om.* E L^c R

4 – 6 Πᾶσαν – θυμῷ] *desunt in* P^(lac.)   **4** κακώσετε] κακώσηται Q³ κακία] *om.* L^c
κακώσητε] κακώσηται Q³   **5** κερράξαντες (*sic*) Q³, κράξοντες L^c καταβοήσωσι
R ἀκοῇ Q³, ἀβοεῖ R ἀκούσομαι Q³ E L^c   **6** φωνῆς – καί] *ab -νῆς propt. mg.*
resect. desunt in Q³   **7** παιδιά] τέκνα P Q³ E L^c   **12 – 13** κραταιός – κρινεῖ] κρα-
ταιὸς κρινεῖ L^c, κραταιός, κρίνει P Q³, κραταιῶς (-ῶς *e corr.*) κρινεῖ E   **13** αὐτῶν]
αὐτοῦ Q³

*Π²2113 / PML^b cap. O 8, 3Π¹1554 /
K cap. O 1, 9

Τῶν αὐτῶν·

Ἄνθ' ὧν ἠδίκουν νηπίους, φονευθήσονται.

*Π²2114 / PML^b cap. O 8, 4Π¹1556 /
K cap. O 1, 11

5 Σιράχ·

Γίνου ὀρφανοῖς ὡς πατήρ,
καὶ ἀντὶ ἀνδρὸς τῆ μητρὶ αὐτῶν·
καὶ ἔση ὡς υἱὸς ὑψίστου.***Π²2115 / PML^b cap. O 8, 5**Π¹1557 /
K cap. O 1, 12

10 Τοῦ αὐτοῦ·

Οὐ μὴ ὑπερίδῃ κύριος ἀδικίαν ὀρφανοῦ
καὶ χήρας, ἐὰν ἐκχέῃ λαλιάν.

3 *Π²2113 Prov. 1, 32¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 23–24) **6 – 8** *Π²2114 Sir. 4, 10^{1–3} (Wahl, *Sirach-Text*, p. 54) **11 – 12** *Π²2115 Sir. 32, 17^{1–2} (Wahl, *Sirach-Text*, p. 136)

2 – 3 *Π²2113 P cap. O 8, 3 (34rA[14]15–17); Q³ cap. O 8, 3; E cap. 163, 3; L^c cap. O 14, 3; R cap. O 11, 3; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} **5 – 8** *Π²2114 P cap. O 8, 4 (34rA[17]18–22); Q³ cap. O 8, 4; E cap. 163, 4; L^c cap. O 14, 4; R cap. O 11, 4; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} **10 – 12** *Π²2115 P cap. O 8, 5 (34rA[22]23–26); Q³ cap. O 8, 5; L^c cap. O 14, 5; R cap. O 11, 5; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}; *quod attinet ad E, vide* *Π²2113 / PML^b cap. O 8, 3 app. crit.

*Π²2113 (a) P Q³ R (b) Σιράχ E (c) s. d. L^c *Π²2114 (a) P Q³ R (b) s. a. E L^c
*Π²2115 (a) P R (b) Σιράχ L^c

3 φονευθήσονται] -ήσονται *propt. mg. resect. non liquet in* Q³, *add.* οὐ μὴ γὰρ ὑπερίδῃ ὁ θεὸς ἀδικίαν ὀρφανοῦ καὶ χήρας (= Sir. 32, 17^{1–2}) E (*cf.* *Π²2115 / PML^b cap. O 8, 5) **11** ἀδικίαν] ἰκετεῖαν Π¹ *et* LXX **12** λαλιαν P (λαμαν p. c. man. rec.), *propt. mg. resect. non liquet in* Q³

II¹1558 /
K cap. O 1, 13

*II²116 / PML^b cap. O 8, 6

<***>

Οὐχὶ δάκρυα χήρας ἐπὶ σιαγόνας καταβαίνει,
καὶ ἡ κατάβασις αὐτῶν ἐπὶ τῷ καταγαγόντι αὐτά;

II¹1559 /
K cap. O 1, 14

*II²117 / PML^b cap. O 8, 7

5

Ἐκ τῆς πρὸς Τιμόθεον α'.

Ἦ ὄντως χήρα καὶ μεμονωμένη ἤλπικεν ἐπὶ τὸν θεόν, καὶ προσ-
μένει ταῖς δεήσεσιν νυκτὸς καὶ ἡμέρας, ἡ δὲ σπαταλῶσα, ζῶσα
τέθνηκεν.

II¹1560 /
K cap. O 1, 15

*II²118 / PML^b cap. O 8, 8

10

Καὶ αὐθις·

Νεωτέρας δὲ χήρας παραιτοῦ· ὅταν γὰρ καταστρηνιάσωσιν τοῦ
Χριστοῦ, γαμεῖν θέλουσιν, ἔχουσαι κρίμα ὅτι τὴν πρώτην πίστιν
ἠθέτησαν· ἅμα δὲ καὶ ἀργαὶ μανθάνουσιν περιερχόμεναι τὰς οἰ-
κίας, οὐ μόνον δὲ ἀργαί, ἀλλὰ καὶ φλύαροι καὶ περιέργοι, λαλοῦ-
σαι τὰ μὴ δέοντα. Βούλομαι οὖν νεωτέρας χήρας γαμεῖν, τεκνο- 15

3 - 4 *II²116 Sir. 32, 18-19 (Wahl, *Sirach-Text*, p. 136-137)
I Tim. 5, 5-6

7 - 9 *II²117

2 - 4 *II²116 P cap. O 8, 6 (34rA26-32); Q³ cap. O 8, 6; L^c cap. O 14, 6; R cap. O
11, 6; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} 6 - 9 *II²117 P cap. O 8, 7 (34rA[33]34-
34rB5); Q³ cap. O 8, 7; L^c cap. O 14, 7; R cap. O 11, 7; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}
11 - 933, 2 *II²118 P cap. O 8, 8 (34rB[6]7-34); Q³ cap. O 8, 8; L^c cap. O 14, 8;
deest in M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} R

*II²116 s. d. P Q³ L^c R *II²117 (a) P Q³ α'] *propt. mg. resect. non liquet in* Q³ (b)
Πρὸς Τιμόθεον L^c (c) Ἐκ τῆς πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς R *II²118 (a) P L^c (b)
propt. mg. resect. non liquet in Q³

3 Οὐχὶ] ἐὰν R δάκρῖα L^c, δακροια P, δάκρυον R σιαγόνα Q³ L^c, σιαγωνα P
καταβαίνει R 4 καὶ] *om.* R κατάβασις] καταβόησις LXX καταγοντι P
Q³ *ut videtur* 7 ἐπὶ] εἰν P 8 - 9 ἡμέρας - τέθνηκεν] *ab* -ρας *propt. mg. resect. non*
liquet in Q³ 8 ζῶσα] *om.* P^{a.c.}, ζῶσα P^{p.c.} 12 Νεωτέρας - παραιτοῦ] *usque ad*
(παραιτο)ῦ *propt. mg. resect. non liquet in* Q³ καταστρηνιάσωσιν P

γονεῖν, οἰκοδεσποτεῖν, μηδεμίαν ἀφορμὴν διδόναι τῷ ἀντικειμένῳ
λοιδορίας χάριν· ἤδη γάρ τινες ἐξετράπησαν ὀπίσω τοῦ σαταναῖ.

*II²2119 / PML^b cap. O 8, 9

Ἐκ τῆς πρὸς Κορινθίους α΄·

- 5 Γυνὴ δέδεται νόμῳ, ἐφ’ ὅσον χρόνον ζῆ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, ἐλευθέρᾳ ἐστὶν ᾧ θέλει γαμηθῆναι, μόνον ἐν κυρίῳ. Μακαριωτέρα δὲ ἐστὶν, ἐὰν οὕτως μείνη, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην.

*II²2120 / PML^b cap. O 8, 10

II¹1562 /
K cap. O 1, 17

- 10 Ἐκ τῆς Ἰακώβου καθολικῆς·

Θρησκεία καθαρὰ καὶ ἀμίαντος παρὰ θεῶ καὶ πατρί, αὕτη ἐστίν, ἐπισκέπτεσθαι ὄρφανούς καὶ χήρας ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν.

5 – 8 *II²2119 I Cor. 7, 39–40 11 – 12 *II²2120 Iac. 1, 27

4 – 8 *II²2119 P cap. O 8, 9 (34rB[mg]35–34vA9); Q³ cap. O 8, 9; L^c cap. O 14, 9; R cap. O 11, 8; *deest in M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}* 10 – 12 *II²2120 P cap. O 8, 10 (34vA [9]10–15); Q³ cap. O 8, 10; L^c cap. O 14, 10; R cap. O 11, 9; *deest in M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}*

*II²2119 (a) P Q³ R Ἐκ τῆς] *om.* P (b) Πρὸς Κορινθίους L^c *II²2120 (a) P Q³ R Ἐκ – Ἰακώβου] *usque ad* -ώβου *propt. mg. resect. non liquet in* Q³ Ἰακώβου P καθολικῆς] ἐπιστολῆς R (b) Ἰακώβου ἐπιστολῆς L^c

1 τῶν ἀντικειμενων P 2 λοιδορίας Q³, λοιδοριας P σατανα P 5 νόμῳ] *om.* P Q³ 6 ὁ ἀνὴρ] *om.* L^c, *propt. mg. resect. non liquet in* Q³, *sed scriba add.* αὐτῆς ᾧ θέλει] ὁ θέλει Q³, ὁ θέλη P 7 μακαριωτέρα P 11 – 12 ἀμίαντος – ὄρφανούς] *propt. mg. resect. non liquet in* Q³ 11 καί] *om.* P L^c αὕτη ἐστὶν R, αὕτη ἐστὶν P 12 ἐπισκέψασθαι L^c, ἐπισκεψασθαι P

II¹1565 /
K cap. O 1, 20

*II²2121 / PML^b cap. O 8, 11

Φίλωνος, ἐκ τῶν ἐν Ἐξόδῳ ζητημάτων·

Ἐξαιρέτου προνοίας μεταδίδωσι χήραις καὶ ὀρφανοῖς ὁ νόμος, ἐπειδὴ τοὺς ἀναγκαίους βοηθοὺς καὶ κηδεμόνας ἀφήρηνται, χῆραι μὲν ἀνδρός, ὀρφανοὶ δὲ γονέων.

5

3 – 5 *II²2121 PHILO IUDAEUS, *Quaestiones in Exodum*, II. 3a (ed. Petit, p. 240)

2 – 5 *II²2121 P cap. O 8, 11 (34vA[16]17–26); Q³ cap. O 8, 11; L^c cap. O 14, 11; R cap. O 11, 10; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}

*II²2121 ἐν Ἐξόδῳ] ἔξοδ L^c

3 δίδωσι (μετ<ὰ> *in mg. add. ut videtur*) Q³ χήρας L^c 4 κηδαίμονας Q³ 5 ἀνδρός] ἄνδρας II¹ γονέων] γονεῖς II¹

Τίτλος ιβ' Περὶ οἴνου καὶ χρήσεως αὐτοῦ.

Π¹ /
K cap. O 9

*Π²2122 / R cap. O 12, 1

Π¹1656 /
K cap. O 9, 2

Δαυῖδ ἐν ψαλμῷ ργ'.

Καὶ οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου.

5

*Π²2123 / R cap. O 12, 2

Π¹1658 /
K cap. O 9, 4

Τῶν Παροιμιῶν.

Οἱ δυνάσται θυμῶδεις εἰσίν·

οἶνον μὴ πινέτωσαν,

ἵνα μὴ πίνοντες ἐπιλάθωνται τῆς σοφίας,

10 καὶ ὀρθὰ κρίνουν οὐ μὴ δύνωνται τοὺς ἀσθενεῖς.

Δίδοτε μέθην τοῖς ἐν λύπαις,

καὶ οἶνον τοῖς ἐν ὀδύναις,

ἵνα πίνοντες ἐπιλάθωνται τῆς πενίας,

καὶ τῶν πόνων μὴ μνησθῶσιν ἔτι.

4 *Π²2122 Ps. 103, 15¹ 7 – 14 *Π²2123 Prov. 31, 4³–7² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 121–122)

1 **Τίτλος** R (220v16) PM^{pin} L^{b pin} Q^{3 txt} E^{txt}; *deest in* T^(lac.) H^{III A III} M^{txt (lac.)} L^{b txt} Q^{3 pin (lac.)} E^{pin (lac.)} L^c (*fenestra in* L^{c txt}) 3 – 4 *Π²2122 R cap. O 12, 1 (220v[16]17); P cap. O 9, 1; Q³ cap. O 9, 1; L^c cap. O 7, 2; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^{b E} 6 – 14 *Π²2123 R cap. O 12, 2 (220v[17]17–21); P cap. O 9, 2; Q³ cap. O 9, 2; L^c cap. O 7, 3; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^{b E}

1 Τίτλος] *om.* R^{pin} PM^{pin} L^{b pin} Q^{3 txt} E^{txt} ιβ'] θ' PM^{pin} L^{b pin} Q^{3 pin}, ρξδ' E^{txt}, ζ' L^c *secund. ser.*

*Π²2122 (a) P Q³ (b) Ψαλμὸς ργ' R (c) s. a. L^c *Π²2123 Τῶν] *om.* R P L^c

4 Καὶ οἶνος] *vos (rubricatoris vitio)* L^c Καὶ] *om.* P Q³ 8 – 14 πινέτωσαν – ἔτι] *propt. mg. resect. desunt in* Q³ 10 δύνωνται L^c

*II²2124 / R cap. O 12, 3

Τῶν αὐτῶν·

Ὅς ἐστὶν ἡδὺς ἐν οἴνων διατριβαῖς,
ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ὀχυρώμασι καταλείψει ἀτιμίαν.

II¹1661 /
K cap. O 9, 7

*II²2125 / R cap. O 12, 4

5

Σιράχ·

Ἐν οἴνῳ μὴ ἀνδρίζου·
πολλοὺς γὰρ ἀπώλεσεν ὁ οἶνος.

II¹1663 /
K cap. O 9, 9

*II²2126 / R cap. O 12, 5

Τοῦ αὐτοῦ·

10

Ἀγαλλίαμα καρδίας καὶ εὐφροσύνη ζωῆς
οἶνος πινόμενος ἐν καιρῷ αὐτάρκης.

3 – 4 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 30.5./5. (ed. Ihm, p. 626–627)

3 – 4 *II²2124 Prov. 12, 11a¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 62) 7 – 8 *II²2125 Sir. 34, 25¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 140) 11 – 12 *II²2126 Sir. 34, 28¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 140)

2 – 4 *II²2124 R cap. O 12, 3 (220v[21]21–22); P cap. O 9, 3; E cap. 164, 1; L^c cap. O 7, 4; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b Q^{3 (lac.)} 6 – 8 *II²2125 R cap. O 12, 4 (220v[22] 22–23); *deest in* T^(lac.) H^{III} PM^(lac.) L^b Q^{3 (lac.)} E; *quod attinet ad* L^c, *vide* II¹1661 / K cap. O 9, 7 10 – 12 *II²2126 R cap. O 12, 5 (220v[23]23–24); P cap. O 9, 5; E cap. 164, 2; L^c cap. O 7, 6; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b Q^{3 (lac.)}

*II²2124 (a) R (b) Παροιμιῶν E (c) s. a. P L^c *II²2126 (a) R (b) Σιράχ E (c) s. d. P L^c

3 ὅς ἐστιν P E, ὡς ἐστὶν (*rubricatoris vitio*) L^c οἴνω P^{a.c.} 4 καταλήψει P 11 Ἀγαλλίαμα] *add.* δὲ L^c εὐφροσύνης L^c ζωῆς] ψυχῆς P E L^c 12 ἐν καιρῷ] *om.* E

*Π²2127 / R cap. O 12, 6Π¹1664 /
K cap. O 9, 10

<***>

Πικρία ψυχῆς, οἶνος πινόμενος πολὺς
ἐρεθισμῶ καὶ ἀντιπτῶματι.

- 5 Πληθυνεῖ μέθη θυμὸν ἄφρονος εἰς πρόσκομμα,
ἐλαττῶν ἰσχὺν καὶ προσποιῶν τραύματα.

*Π²2128 / R cap. O 12, 7

Τοῦ αὐτοῦ·

- Ἐν συμποσίῳ οἴνου μὴ ἔλεγχε τὸν πλησίον,
10 καὶ μὴ ἐξουδενώσης αὐτὸν ἐν εὐφροσύνῃ αὐτοῦ·
λόγον ὄνειδισμοῦ μὴ εἴπηρ αὐτῶ,
καὶ μὴ αὐτὸν θλίψης ἐν ἀπαιτήσῃ·
καὶ ἐπὶ τούτοις εὐλόγησον τὸν ποιήσαντά σε
καὶ μεθύσκοντά σε ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ.

15

<*Π²suppl. 21 / PML^b cap. O 9, 4>Π¹1665 /
K cap. O 9, 11

3 Πικρία – πολὺς] exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 27.-./16d. (ed. Ihm, p. 598) 9 – 10 Ἐν – αὐτοῦ] exstat ibid., 30.6./6. (p. 627) 15 *Π²suppl. 21 cf. *Sacra. Liber II. Supplementum* (Band VIII/8)

3 – 6 *Π²2127 Sir. 34, 29¹–30² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 141) 9 – 12 *Π²2128 Ἐν – ἀπαιτήσῃ] Sir. 34, 31¹⁻⁴ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 141) 13 – 14 καὶ – αὐτοῦ] Ibid. 35, 13¹⁻² (Wahl, p. 142–143)

2 – 6 *Π²2127 R cap. O 12, 6 (220v24–27); P cap. O 12, 6; E cap. 164, 3; L^c cap. O 7, 7; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b Q^{3 (lac.)} 8 – 14 *Π²2128 R cap. O 12, 7 (220v[27]27–31); P cap. O 9, 7; L^c cap. O 7, 8; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b Q^{3 (lac.)} E

*Π²2127 (a) s. a. L^c (b) s. d. R P E

3 Πικρία] *add.* δὲ E 4 – 6 ἐρεθισμῶ – τραύματα] *om.* E 4 ἐρεθισμῶ] ἐθισμῶ L^c ἀντιπτῶματι] *add.* ἐν μέθῃ R 5 πληθύνει L^c 10 ἐξουδενώσεις P ἐν εὐφροσύνῃ] ἐπευφροσύνῃ P, ἐν ἀφροσύνῃ R 11 μὴ – αὐτῶ] *παρ' ἑαυτῶ μὴ ποιήσης* R 12 θλιψεί P ἀπατήσῃ L^c 14 καὶ – σε] *om.* P

II¹1667 /
K cap. O 9, 13

*II²2129 / R cap. O 12, 8

Ἐκ τῆς πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολῆς·

Μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ἐστὶν ἄσωτία.

II¹1668 /
K cap. O 9, 14

*II²2130 / R cap. O 12, 9

Πρὸς Τιμόθεον α΄·

5

Οἴνῳ ὀλίγῳ χρῶ, διὰ τὸν στόμαχόν σου καὶ τὰς πυκνάς σου ἀσθενείας.

*II²2131 / R cap. O 12, 10

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου, ἐκ τοῦ περὶ νηστείας λόγου β΄·

Οὐκ ἦν ἐν παραδείσῳ οἶνος, οὔπω ζωοθυσαίαι, οὔπω κρεωφαγία. 10
Μετὰ τὸν κατακλυσμὸν οἶνος, μετὰ τὸν κατακλυσμὸν Φάγεσθε
πάντα ὡς λάχανα χόρτου. Ὅτε ἀπεγνώσθη ἡ τελείωσις, τότε συνεχωρήθη ἡ ἀπόλαυσις.

3 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 54.2./61.2. (ed. Ihm, p. 860) 11
οἶνος] cf. Gen. 9, 20 11 – 12 Ibid. 9, 3–4

3 *II²2129 Eph. 5, 18 6 – 7 *II²2130 I Tim. 5, 23 10 – 13 *II²2131 BASILIUS
CAESARIENSIS, *De ieiunio homilia I*, 5 (PG 31, 169, 17–21)

2 – 3 *II²2129 R cap. O 12, 8 (220v[31]31); P cap. O 9, 8; L^c cap. O 7, 9; *deest in*
T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b Q³ (lac.) E 5 – 7 *II²2130 R cap. O 12, 9 (220v[31]32); P cap. O
9, 9; L^c cap. O 7, 10; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b Q³ (lac.) E 9 – 13 *II²2131 R cap. O
12, 10 (220v[33]33–36); P cap. O 9, 10; L^c cap. O 7, 11; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b
Q³ (lac.) E

*II²2129 (a) P (b) Πρὸς Ἐφεσίους R L^c *II²2130 α΄] *om.* L^c *II²2131 Τοῦ ἁγίου]
om. L^c βασιλειου P λόγου β΄] *om.* R β΄] *sic* P L^c

3 μεθύσκεσθαι P ᾧ ἐστὶν L^c 6 – 7 ἀσθενείας] ἀρρωστίας R 10 ἦν] ἦ R^{a.c.}
κρεοφαγία P 11 κατακλυσμὸν¹] κλυσμὸν L^c οἶνος] *praem.* ὁ L^c φάγεσθαι P

*II²2132 / R cap. O 12, 11II¹1669 /
K cap. O 9, 15

Τοῦ αὐτοῦ, περὶ μέθης·

...οἶνος τὸ παρὰ θεοῦ δῶρον εἰς παραμυθίαν τῆς ἀσθενείας δεδο-
μένον τοῖς σωφρονοῦσιν...

5

*II²2133 / R cap. O 12, 12II¹1670 /
K cap. O 9, 16

Τοῦ αὐτοῦ·

Μέτρον ἄριστον τῆς τοῦ οἴνου χρήσεως ἢ χρεία τοῦ σώματος.

*II²2134 / R cap. O 12, 13II¹1672 /
K cap. O 9, 18

Εὐαγρίου·

10 Ῥώννυσι μὲν οἶνος σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν λόγος θεοῦ.

*II²2135 / R cap. O 12, 14II¹suppl. 364 /
V cap. O 7, 14

Ἰωσήπου, ἐκ τῆς Ἰουδαϊκῆς ἱστορίας·

Οἴνου μεταληφθέντος, λύπαι οἰχῆσονται, φυγαδευθεῖσαι καθάπερ
ὑπὸ λαίλαπος γνόφος.7 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 30.8./8. (ed. Ihm, p. 627–628)

10 exstat ibid., 30.11./12. (p. 629)

3 – 4 *II²2132 BASILIUS CAESARIENSIS, *In ebriosos*, 1 (PG 31, 448, 5–6) 7 *II²2133
BASILIUS CAESARIENSIS, *De ieiunio homilia I*, 10 (PG 31, 184, 7–8) 10 *II²2134
EUAGRIUS PONTICUS, *Capita paraenetica* (ed. Elter, p. LII.17) 13 – 14 *II²2135
FLAVIUS IOSEPHUS, *Antiquitates Iudaicae*, locus non repertus2 – 4 *II²2132 R cap. O 12, 11 (220v[36]36–37); *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b Q³ (lac.)
E; *quod attinet ad* P L^c, *vide* II¹1669 / K cap. O 9, 15 6 – 7 *II²2133 R cap. O 12, 12
(220v[37]38); *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) Q³ (lac.) L^b; *quod attinet ad* P E L^c, *vide*
II¹1670 / K cap. O 9, 16 9 – 10 *II²2134 R cap. O 12, 13 (220v[38]39); *deest in*
T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b Q³ (lac.) E; *quod attinet ad* P L^c, *vide* II¹1672 / K cap. O 9, 18
12 – 14 *II²2135 R cap. O 12, 14 (220v[39]40–41); *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) Q³ (lac.)
L^b; *quod attinet ad* P E L^c, *vide* II¹suppl. 364 / V cap. O 7, 14

Τίτλος ι' Περὶ οἰήσεως καὶ φυσιώσεως.***Π²2136 / PML^b cap. Ο 10, 1**

Ἀπὸ τῶν Παροιμιῶν·

Μὴ ἴσθι φρόνιμος παρὰ σεαυτῶ.

*Π²2137 / PML^b cap. Ο 10, 2

5

Τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ·

Μὴ γίνου δίκαιος πολὺ,
μὴ δὲ σοφίζου περισσά, μήποτε ἐκπλαγῆς.

*Π²2138 / PML^b cap. Ο 10, 3

Ἀμβακοῦμ προφήτου·

10

Ὁ κατοϊόμενος καὶ καταφρονητῆς ἀνὴρ ἀλαζῶν οὐδὲν οὐ μὴ πε-
ράνη.

4 *Π²2136 Prov. 3, 7¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 27) 7 – 8 *Π²2137 Eccle. 7, 16¹⁻²
(Wahl, *Kohelet-Text*, p. 161) 11 – 12 *Π²2138 Hab. 2, 5 (Wahl, *Prophetenzitate*, p.
235)

1 Titlos P (35vA15–16) M^{pin} L^{b pin} E^{txt} L^{c txt} R; *deest in* M^{txt (lac.)} L^{b txt} E^{pin (lac.)} L^{c pin}
T^(lac.) H^{III} 3 – 4 *Π²2136 P cap. Ο 10, 1 (35vA[16]17–18); E cap. 165, 1; L^c cap. Ο
3, 1; R cap. Ο 13, 1; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 6 – 8 *Π²2137 P cap. Ο 10, 2 (35vA
[19]20–23); E cap. 165, 2; L^c cap. Ο 3, 2; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 10 – 12
*Π²2138 P cap. Ο 10, 3 (35vA[24]25–28); L^c cap. Ο 3, 3; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.)
H^{III} R

1 Τίτλος] *om.* PM^{pin} L^{b pin} E^{txt} L^{c txt} R^{pin} ι'] ιγ' R, ρξε' E^{txt}, *om.* L^{c txt} (γ' *secund.*
ser.) οἰήσεως] οἰήσεως P^{pin} (ε ποιήσεως *ut videtur*), ποιήσεως P^{txt} καὶ φυσιώ-
σεως] *om.* M^{pin}

*Π²2136 Ἀπὸ τῶν] *om.* E L^c R *Π²2137 Τοῦ] *om.* E *Π²2138 Ἀμβακοῦμ] *scripsi*,
αμβακουμ P, ἀββακούμ L^c προφήτου] *om.* L^c

8 ἐκπλαγῆς] ἐκτραπῆς E 11 – 12 οὐδὲν – περάνη] οὐθεν περανιεί P

*Π²2139 / PML^b cap. O 10, 4

Ἐκ τῆς ὠδῆς Ἴωννης·

Μὴ καυχᾶσθε καὶ μὴ λαλεῖτε ὑψηλὰ εἰς ὑπεροχὴν,
μὴ δὲ ἐξεληθέτω μεγαλορημοσύνη.

5

*Π²2140 / PML^b cap. O 10, 5

Ἡσαΐου προφήτου·

Οὐαὶ οἱ συνετοὶ ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐνώπιον ἑαυτῶν ἐπιστήμονες.

*Π²2141 / PML^b cap. O 10, 6

Πρὸς Ῥωμαίους·

10 Λέγω διὰ τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ τῆς δοθείσης μοι παντὶ τῷ ὄντι ἐν
ὑμῖν, μὴ ὑπερφρονεῖν παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ
σωφρονεῖν, ἐκάστω ὡς ὁ θεὸς ἐμέρισε μέτρον πίστεως.

3 – 4 *Π²2139 Od. 3, 3¹⁻² (= I Reg. 2, 3¹⁻²) (Wahl, *1 Samuel-Text*, p. 43–44) 7
*Π²2140 Is. 5, 21 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 307) 10 – 12 *Π²2141 Rom. 12, 3

2 – 4 *Π²2139 P cap. O 10, 4 (35vA[29]30–33); L^c cap. O 3, 4; *deest in* M^(lac.) L^b E
T^(lac.) H^{III} R 6 – 7 *Π²2140 P cap. O 10, 5 (35vA[34]35–35vB2); E cap. 165, 3; L^c
cap. O 3, 5; R cap. O 13, 2; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 9 – 12 *Π²2141 P cap. O 10,
6 (35vB[2]3–11); L^c cap. O 3, 6; R cap. O 13, 3; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}

*Π²2139 Ἐκ] *om.* L^c ἄννης P *Π²2140 ἠσαΐου P, ἰσαΐου (*rubricatoris vitio*) L^c προ-
φήτου] *om.* L^c E R

3 καυχᾶσθαι P λαλητε P 4 μεγαλορημοσύνη] *om.* P 7 Οὐαὶ] ναὶ (*rubricatoris
vitio*) L^c ἑαυτοῖς] αυτοῖς P ἑαυτῶν] αὐτῶν P E L^c 10 τοῦ θεοῦ] *om.* P L^c 11
ὑμῖν] ἡμῖν R μῆ] *om.* L^c 11 – 12 ἀλλὰ – σωφρονεῖν] *om.* P

Π¹1614/
Κ cap. Ο 6, 3

*Π²2142 / PML^b cap. Ο 10, 7

Πρὸς Κορινθίους α΄.

Εἴ τις δοκεῖ σοφὸς εἶναι ἐν ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, μωρὸς γινέ-
σθω, ἵνα γένηται σοφός. Ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου, μωρία
παρὰ τῷ θεῷ ἐστίν. Γέγραπται γάρ· Ὁ δρασόμενος τοὺς σοφοὺς 5
ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν, καὶ πάλιν· Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογι-
σμοὺς τῶν ἀνθρώπων ὅτι εἰσὶν μάταιοι.

Π¹1615/
Κ cap. Ο 6, 4

*Π²2143 / PML^b cap. Ο 10, 8

<***>

Ταῦτα μετεσχημάτισα εἰς ἑαυτὸν καὶ Ἀπολλῶ, ἵνα ἐν ἡμῖν μάθητε 10
τὸ μὴ ὑπὲρ ἃ γέγραπται φρονεῖν, ἵνα μὴ εἷς ὑπὲρ τοῦ ἐνὸς φυσι-
οῦσθε κατὰ τοῦ ἑτέρου. Τίς γάρ σε διακρίνει; Τί δὲ ἔχεις, ὃ οὐκ ἔ-
λαβες; Εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβών;

3 – 5 Εἴ – ἐστίν] exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 17.2./2. (ed. Ihm, p. 396) 5 – 6 Ὁ – αὐτῶν] cf. Iob 5, 13¹ 6 – 7 Ps. 93, 11

3 – 7 *Π²2142 I Cor. 3, 18–20 10 – 13 *Π²2143 I Cor. 4, 6–7

2 – 7 *Π²2142 P cap. Ο 10, 7 (35vB[11]12–27); E cap. 165, 4; L^c cap. Ο 3, 7; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 9 – 13 *Π²2143 P cap. Ο 10, 8 (35vB28–36rA4); L^c cap. Ο 3, 8; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} R

*Π²2142 (a) P L^c (b) Ἀποστόλου E *Π²2143 s. a. P L^c

3 εἰ τις P, ἦτις (*rubricatoris vitio*) L^c 3 – 4 γενέσθω L^c 4 – 7 Ἡ – μάταιοι] *om.* E
10 μετασχηματισας P ἑμαυτὸν L^c ἀπολλῶ L^c, ἀπολλῶ P (Ἀπολλῶν NT)
11 – 12 φυσιοῦσθαι P 13 Εἰ – ἔλαβες] *om.* P^{a.c.} καί] *om.* P

*Π²2144 / PML^b cap. O 10, 9Π¹1616 /
K cap. O 6, 5

Ἐκ τῆς αὐτῆς·

Εἴ τις δοκεῖ ἐγνωκέναί τί, οὕτω ἔγνω καθὼς δεῖ γῶναι.

*Π²2145 / PML^b cap. O 10, 10Π¹1617 /
K cap. O 6, 6

5 Πρὸς Γαλάτας·

Εἴ τις δοκεῖ εἶναί τι, μηδὲν ὦν, φρεναπατᾶ ἑαυτόν.

*Π²2146 / PML^b cap. O 10, 11Π¹1622 /
K cap. O 6, 11

Τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ θεολόγου, ἐκ τοῦ μεγάλου ἀπολογητικοῦ·

10 Τὸ οἶεσθαι τοῦ εἶναι πλείστον ἀφαιρεῖ, καὶ μέγα τοῖς ἀνθρώποις ἡ κενοδοξία πρὸς ἀρετὴν ἐμπόδιον.

3 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 49.3./56.3. (ed. Ihm, p. 810)3 *Π²2144 I Cor. 8, 2 6 *Π²2145 Gal. 6, 3 10 – 11 *Π²2146 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *Apologetica (Orat. 2)*, 51, 3–4 (ed. Bernardi, p. 158)2 – 3 *Π²2144 P cap. O 10, 9 (36rA[5]6–9); L^c cap. O 3, 9; R cap. O 13, 4; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} 5 – 6 *Π²2145 P cap. O 10, 10 (36rA[9]10–12); E cap. 165, 5; L^c cap. O 3, 10; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 8 – 11 *Π²2146 P cap. O 10, 11 (36rA[13–14]15–19); E cap. 165, 6; L^c cap. O 3, 11; R cap. O 13, 5; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}*Π²2144 (a) P (b) Ἐκ τῆς πρὸς Ῥωμαίους R (c) s. a. L^c *Π²2145 (a) P L^c (b) s. a. E *Π²2146 (a) P R Τοῦ – Γρηγορίου] om. R (b) Τοῦ Θεολόγου L^c (c) Θεολόγου E3 εἰ τις P, τίς (*rubricatoris vitio*) L^c ἐγνωκεναί τι P 6 εἰ τις P, τίς (*rubricatoris vitio*) L^c φρενεπατᾶ L^c 10 πλείστον] *praem.* τὸ E L^c ἀφαιρεῖται E καὶ] *add.* γὰρ R τοῖς] τοῖ L^c 11 κενὴ δόξα E

II¹1623 /
K cap. O 6, 12

*II²2147 / PML^b cap. O 10, 12

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ πρὸς τοὺς λέγοντας αὐτὸν ἐπιθυμεῖν τῆς καθέ-
δρας Κωνσταντινουπόλεως·

Ῥᾶστον ἑαυτὸν ἀπατᾶν καὶ οἶεσθαι εἶναί τι, οὐδὲν ὄντα, ὑπὸ τῆς
κενῆς δόξης φουσώμενον.

5

*II²2148 / PML^b cap. O 10, 13

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ·

Τὸ δοκεῖν, οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς, ὡσπερ οὐδὲ ὄναρ ἀλλότριον.

*II²2149 / PML^b cap. O 10, 14

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ περὶ εὐταξίας·

10

Ἡμεῖς ἐὰν μικροῦ δοξαρίου τύχωμεν, ἢ οὐδὲ τούτου πολλακίς,
ἀλλ' ὡς ἔτυχεν, ἢ δύο ἢ τρία ῥήματα τῆς Γραφῆς ἐκμελετήσωμεν,

4 – 5 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 34.12./11. (ed. Ihm, p. 668)
4 Gal. 6, 3

4 – 5 *II²2147 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *De seipso et ad eos qui ipsum cathedram
Constantinopolitanam affectare dicebant* (Orat. 36), 1, 14–15 (ed. Moreschini, p.
240–242) 8 *II²2148 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *De seipso et ad eos qui ipsum
cathedram Constantinopolitanam affectare dicebant* (Orat. 36), 7, 4–5 (ed. Mores-
chini, p. 258) 11 – 945, 2 *II²2149 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *De moderatione in
disputando* (Orat. 32), 17, 12–15 (ed. Moreschini, p. 122)

2 – 5 *II²2147 P cap. O 10, 12 (36rA[20–21]22–26); E cap. 165, 7; L^c cap. O 3, 12;
deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 7 – 8 *II²2148 P cap. O 10, 13 (36rA[27]28–30); L^c
cap. O 3, 13; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} R 10 – 945, 2 *II²2149 P cap. O 10, 14
(36rA[31]32–36rB7); L^c cap. O 3, 14; R cap. O 13, 6; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}

*II²2147 (a) P L^c Τοῦ – τοῦ] *om.* L^c καθέδρας] *add.* τῆς L^c (b) s. a. E *II²2148 (a)
P (b) Περί εὐταξίας L^c (*cf. lemma loci sequentis*) *II²2149 (a) P R Τοῦ αὐτοῦ] *om.*
P ἐκ τοῦ] *om.* R (b) s. a. L^c (*cf. lemma loci praecedentis*)

4 ἀπατᾶν] ἀπανταν P εἶναί τι P 11 Ἡμεῖς] μεις (*rubricatoris vitio*) L^c τούτου]
τούτο (του- P) P L^c παλλακίς P

καὶ ταῦτα περικεκομμένως καὶ ἀνοήτως, τοῦτο ἡμῖν ἢ αὐθωρινὴ σοφία.

*Π²2150 / PML^b cap. O 10, 15

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ·

- 5 Σοφία καὶ τὸ γινώσκειν ἑαυτὸν, ἀλλὰ μὴ ὑπεραίρεσθαι, μὴ δὲ ταῦ-
τὸν ταῖς φωναῖς πάσχειν, αἶ παντελῶς ἐκλείπουσιν, ἐὰν ὑπερφω-
νῶνται δι' ἀμετρίαν. Κρεῖσσον γὰρ ὄντα σοφὸν ὑφίεσθαι δι' ἐπιεί-
κειαν, ἢ ἀμαθῶς ἔχοντα διὰ θράσος ὑπερεκτείνεσθαι.

*Π²2151 / PML^b cap. O 10, 16

- 10 Τοῦ αὐτοῦ, εἰς τὴν νέαν Κυριακὴν·

Μὴ φρόνει μέγα, ἵνα μὴ μεῖζον κατενεχθῆς. Μὴ φρόνει τῶν πολ-
λῶν εἶναι κρεῖττων, λυποῦ δέ, τῶν ἀγαθῶν ἠττώμενος.

5 – 8 *Π²2150 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *De moderatione in disputando* (Orat. 32), 21, 23–27 (ed. Moreschini, p. 130) 11 – 12 *Π²2151 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *In novam Dominicam* (Orat. 44), 8 (PG 36, 616, 23–26)

4 – 8 *Π²2150 P cap. O 10, 15 (37rB[7]8–21); E cap. 165, 8–9; L^c cap. O 3, 15; *deest in M*^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 10 – 12 *Π²2151 P cap. O 10, 16 (36rB[22–23]24–31); E cap. 165, 10; L^c cap. O 3, 16; R cap. O 13, 7; *deest in M*^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2150 (a) P (b) s. a. E L^c *Π²2151 (a) P L^c R Τοῦ αὐτοῦ] *om.* L^c εἰς] ὡς (*rubricatoris vitio*) L^c (b) s. a. E

1 αὐθωρινὴ] *sic* R, αυθωρινη P, αυθημερινὴ L^c (= *ed.*) 5 – 7 μῆ² – ἀμετρίαν] *om.* E 6 αἶ] s. l. L^c εκλειπωσιν P 7 δι' ἀμετρίαν] διαμετρίαν P γὰρ] *om.* E 8 θρά-
σους P L^c 11 Μῆ¹ – κατενεχθῆς] *om.* E μεῖζον] *scripsi* (*ed.*), μεῖζων P, πλέον R 12 κρεῖσσων R λυποῦ δέ] ἀλλὰ λυποῦ E, αλλααυνοῦ P ἠσώμενος R

II¹1618 /
K cap. O 6, 7

*II²2152 / PML^b cap. O 10, 17

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τῶν Ἐπῶν·

Μή σοι τὸ εἶναι τῷ δοκεῖν ὑπορρέοι.

*II²2153 / PML^b cap. O 10, 18

Ἐκ τῶν αὐτῶν·

Ἵβρις, μικρῶν κρατοῦντα φυσᾶσθαι μέγα.

5

*II²2154 / PML^b cap. O 10, 19

Κυρίλλου Ἀλεξανδρ<ε>ίας·

Οἴησις, προκοπῆς ἐκκοπή. Οἴησις γὰρ προκαταλαβοῦσα τὸν νοῦν
καὶ ἐν ἔξει γενομένη, δυσμετάθετον κακὸν γίνεται.

10

6 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 34.13./12. (ed. Ihm, p. 668) et Apostol. Byzant., *Proverbia collecta*, XVII. 47c (ed. Leutsch, *CParG*, II p. 697, 23) 9 Οἴησις¹ – ἐκκοπή] exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 34.25./20. (ed. Ihm, p. 672)

3 *II²2152 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *Carmina*, I,2,30 (*Versus iambici acrostichi*), 12 (PG 37, 909, 11) 6 *II²2153 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *Carmina*, locus non repertus 9 *II²2154 Οἴησις – ἐκκοπή] CYRILLUS ALEXANDRINUS, *Contra Iulianum imperatorem*, XI, locus non repertus (fr. 2, 3, ed. Kinzig/Brüggemann, p. 761) 9 – 10 Οἴησις – γίνεται] CYRILLUS ALEXANDRINUS (?), locus non repertus

2 – 3 *II²2152 P cap. O 10, 17 (36rB[31]32–33); L^c cap. O 3, 17; *deest in M*^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} R 5 – 6 *II²2153 P cap. O 10, 18 (36rB[34]35–36); L^c cap. O 3, 18; *deest in M*^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} R 8 – 10 *II²2154 P cap. O 10, 19 (36vA[1]2–8); E cap. 165, 11; L^c cap. O 3, 19; R cap. O 13, 8; *deest in M*^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2152 (a) P (b) πῶν (*pro Ἐπῶν rubricatoris vitio*) L^c *II²2153 (a) P (b) s. a. L^c *II²2154 (a) P R Ἀλεξανδρείας] *scripsi*, αλεξανδρίας P, ἀλεξανδρ L^c, *om.* R (b) s. a. E

3 τῷ] το P ὑπορρέοι] *sic* L^c (= *ed.*), ὑπερρεοι P, *forsan* ὑπεκρέοι *legendum* (*cf.* II¹1618 / K cap. O 6, 7) 6 Ἵβρις] βρίς (*rubricatoris vitio*) μικρὸν P 9 – 10 Οἴησις² – γίνεται] *om.* E

Τίτλος ια' Περὶ ὀλιγοβίων καὶ μακροβίων.

Π¹ /
Κ cap. O 11

*Π²2155 / PML^b cap. O 11, 1

Π¹1692 /
Κ cap. O 11, 1

Ἰώβ·

Εὐλογημένος γεννητὸς γυναικὸς ὀλιγόβιος.

5

*Π²2156 / PML^b cap. O 11, 2

Ἡσαΐου προφήτου·

Ὁ δὲ ἀποθνήσκων ἀμαρτωλὸς ἑκατὸν ἐτῶν, καὶ ἐπικατάρatos ἔ-
σται.

*Π²2157 / PML^b cap. O 11, 3

Π¹1693 /
Κ cap. O 11, 2

10 Σοφίας Σολομώντος·

Γῆρας τίμιον οὐ τὸ πολυχρόνιον,
οὐδὲ ἀριθμῶ ἐτῶν μεμέτρηται,
πολιὰ δὲ ἔστι φρόνησις ἀνθρώπου,
καὶ ἡλικία γήρους βίος ἀκηλίδωτος.

4 *Π²2155 Iob 11, 2³ 7 – 8 *Π²2156 Is. 65, 20 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 474)
11 – 948, 4 *Π²2157 Γῆρας – αὐτοῦ] Sap. 4, 8¹–11¹

1 Titlos P (36vA19–20) M^{pin} L^{b pin} R; *deest in M^{txt} (lac.) L^{b txt} L^c (fenestra in L^c) T^(lac.)*
H^{III} 3 – 4 *Π²2155 P cap. O 11, 1 (36vA[20]21–23); L^c cap. O 5, 1; R cap. O 14, 1;
deest in M^(lac.) L^{b T^(lac.)} H^{III} 6 – 8 *Π²2156 P cap. O 11, 2 (36vA[24]25–28); L^c cap.
O 5, 2; R cap. O 14, 2; *deest in M^(lac.) L^{b T^(lac.)} H^{III}* 10 – 948, 7 *Π²2157 P cap. O 11,
3 (36vA[29]30–36vB18); L^c cap. O 5, 3; R cap. O 14, 3; *deest in M^(lac.) L^{b T^(lac.)} H^{III}*

1 Τίτλος] *om.* PM^{pin} L^{b pin} R^{pin} ια'] ιδ' R, ε' *expectav. in L^c* καὶ μακροβίων] *om.*
M^{pin}

*Π²2155 ἰώβ P *Π²2156 ἠσαίου P, ἰσαίου (*rubricatoris vitio*) L^c προφήτου] *om.* L^c
R *Π²2157 σοφία P

7 καὶ] *om.* R L^c 11 πολυχρόνιον P 12 μεμέτρηται P, μετρεῖται R 13 πολιὰ]
πολλὰ L^c δέ ἐστὶ L^c, δε εστιν P ἀνθρώποις R 14 ἡλικία P γήρωσ L^c

Εὐάρεστος θεῶ γενόμενος ἠγαπήθη,
καὶ ζῶν μεταξὺ ἀμαρτωλῶν μετετέθη.
Ἑρπάγη, μὴ ἡ κακία ἀλλάξῃ σύνεσιν αὐτοῦ,
ἢ δόλος ἀπατήσῃ ψυχὴν αὐτοῦ.
Τελειωθείς ἐν ὀλίγῳ, ἐπλήρωσε χρόνους μακρούς·
ἀρεστὴ γὰρ ἦν κυρίῳ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ·
διατοῦτο ἔσπευσεν ἐκ μέσου πονηρίας.

5

*II²2158 / PML^b cap. O 11, 4

Φίλωνος, ἐκ τοῦ περὶ βίου σοφῶν·

Τοὺς χρόνον πολὺν τρίψαντας ἐν τῇ μετὰ σώματος ζωῇ δίχα κα- 10
λοκάγαθίας, πολυχρονίους παῖδας λεκτέον, μαθήματα πολιᾶς ἄ-
ξια μηδέποτε παιδευθέντας.

5 – 7 Τελειωθείς – πονηρίας] Sap. 4, 13–14² 10 – 12 *II²2158 PHILO IUDAEUS, *De Abrahamo*, 271 (ed. Cohn, p. 59, 14–16)

9 – 12 *II²2158 P cap. O 11, 4 (36vB[18–19]20–29); L^c cap. O 5, 4; R cap. O 14, 4; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2158 ἐκ τοῦ] *om.* R σοφῶν] -ῶν *non liquet in* P

1 – 7 Εὐάρεστος – πονηρίας] *om.* R 2 – 3 μετετέθη. Ἑρπάγη] μετετέθηγηραγη P
3 ἀλλάξει P 10 τριψαστας P

Τίτλος ιε' Περί ὀφθαλμοῦ καὶ ὀράσεως.

Π¹ /
K cap. O 8

*Π²2159 / R cap. O 15, 1

Π¹1642 /
K cap. O 8, 2

Παροιμιῶν·

- Οἱ ὀφθαλμοὶ σου ὀρθὰ βλέπétωσαν,
5 τὰ δὲ βλέφαρά σου νευέτω δίκαια.

<*Π²suppl. 22 / PML^b cap. O 12, 2>

*Π²2160 / R cap. O 15, 2

Π¹1641 /
K cap. O 8, 1

Τῶν αὐτῶν·

Θεωρῶν ὀφθαλμὸς καλά, εὐφραίνει καρδίαν.

6 *Π²suppl. 22 cf. *Sacra*. Liber II. *Supplementum* (Band VIII/8)

4 – 5 *Π²2159 Prov. 4, 25¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 33–34) 9 *Π²2160 Prov. 15, 30¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 80)

1 Titlos R (221r21) PM^{pin} L^{b pin} E^{txt}; *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III} M^{txt (lac.)} L^{b txt} E^{pin (lac.)} L^c (*fenestra in* L^{c txt}) 3 – 5 *Π²2159 R cap. O 15, 1 (221r[21]22); P cap. O 12, 1; E cap. 166, 1; L^c cap. O 18, 1; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^{b pin} 8 – 9 *Π²2160 R cap. O 15, 2 (221r[23]23); P cap. O 12, 3; E cap. 166, 3; L^c cap. O 18, 3; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^{b pin}

1 Τίτλος] *om.* R^{pin} PM^{pin} L^{b pin} E^{txt} ιε'] ιβ' PM^{pin} L^{b pin}, ρξξ' E^{txt}, ιη' L^c *secund. ser.*
καὶ ὀράσεως] *om.* M^{pin}

*Π²2160 (a) R (b) s. a. P E L^c

5 δὲ] *om.* P

II¹1647 et 1643 /
K cap. O 8, 7 et
O 8, 3

*II²2161 / R cap. O 15, 3

Τοῦ Σιράχ·

Κακὸν ὄφθαλμὸς πονηρός.
Πονηρότερον ὄφθαλμοῦ τί ἔκτισται;
Διατοῦτο ἀπὸ παντὸς προσώπου δακρῦει.

5

II¹1645 /
K cap. O 8, 5

*II²2162 / R cap. O 15, 4

Τοῦ αὐτοῦ·

Κύριε, πάτερ καὶ θεὲ ζωῆς μου,
μετεωρισμὸν ὄφθαλμῶν μή μοι δῶς.

II¹1648 /
K cap. O 8, 8

*II²2163 / R cap. O 15, 5

10

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου·

Ὁ λύχνος τοῦ σώματος ἐστὶν ὁ ὄφθαλμός. Ἐὰν οὖν ὁ ὄφθαλμός
σου ἀπλοῦς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται· ἐὰν δὲ ὁ ὀ-
φθαλμός σου πονηρὸς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται. Εἰ
οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστί, τὸ σκότος πόσον.

15

3 – 5 *II²2161 Sir. 34, 13¹⁻³ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 138–139) 8 – 9 *II²2162 Sir.
23, 4¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 109) 12 – 15 *II²2163 Matth. 6, 22–23

2 – 5 *II²2161 R cap. O 15, 3 (221r[23]23–25); P cap. O 12, 4; E cap. 166, 4; L^c cap.
O 18, 4; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^{b pin} 7 – 9 *II²2162 R cap. O 15, 4 (221r[25]25–
26); P cap. O 12, 6; L^c cap. O 18, 6; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^{b pin} E 11 – 15
*II²2163 R cap. O 15, 5 (221r[26]26–29); P cap. O 12, 9; E cap. 166, 5; L^c cap. O 18,
9; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^{b pin}

*II²2161 Τοῦ] *om.* R E L^c *II²2162 (a) R (b) *s. a.* L^c (c) *s. d.* P *II²2163 (a) P R
Εὐαγγελίου] *om.* R (b) Εὐαγγελίου E (c) Ματθαίου L^c

4 – 5 Πονηρότερον – δακρῦει] ὀπίσω ἀναιδῶν ὄφθαλμῶν φύλαξαι (= Sir. 26, 11¹)
E 5 Διατοῦτο] διὰ τοῦ L^c 8 Κύριε] *iterav.* L^c καὶ] *om.* L^c 9 μή μοι] *μη* (*sine*
acc.) L^c 12 ὄφθαλμός¹ – ὀ²] *om.* L^c 12 – 15 Ἐὰν – πόσον] *om.* E 13 φωτινον
ἐστὶν P 14 σκοτινον ἔσται P

*Π²2164 / R cap. O 15, 6Π¹1650 /
K cap. O 8, 10

Τοῦ θεολόγου Γρηγορίου, ἐκ τοῦ εἰς Κυπριανόν·

Ψάουσιν ὄφθαλμοὶ λίχνοι καὶ τῶν ἀψαύστων, τὸ προχειρότατον ὄργανον καὶ ἀπληστότατον.

5

*Π²2165 / R cap. O 15, 7

Φίλωνος, ἐκ τοῦ περὶ τῆς κοσμοποιΐας·

Αἰ αἰσθήσεις θυρίσιν ἐοίκασιν· διὰ γὰρ τούτων ὡσανεὶ θυρίδων, ἐπεισέρχεται τῷ νῷ ἢ κατάληψις τῶν αἰσθητῶν· καὶ πάλιν ὁ νοῦς ἐκκύπτει δι' αὐτῶν. Μέρος δέ ἐστι τῶν θυρίδων, λέγω δὴ τῶν αἰσθήσεων, ἢ ὄρασις, ἐπεὶ καὶ ψυχῆς μάλιστα συγγενῆς, ὅτιπερ καὶ τῷ καλλίστῳ τῶν ὄντων φωτὶ οἰκεία, καὶ ὑπηρέτις τῶν θείων, ἥτις καὶ τὴν εἰς φιλοσοφίαν ὁδὸν ἔτεμε τὴν πρώτην. Θεασαμένη γὰρ ἡλίου κίνησιν καὶ σελήνης, καὶ τὰς τῶν ἀστέρων περιόδους, καὶ τὴν ἀπλανῆ περιφορὰν τοῦ σύμπαντος οὐρανοῦ, καὶ τὴν παντὸς λόγου κρείττονα τάξιν τὴν καὶ ἀρμονίαν, καὶ τὸν τοῦ κόσμου μόνον ἀψευδέστατον κοσμοποιόν, διήγγειλε τῷ ἡγεμόνι λογισμῷ, ἃ εἶδεν. Ὁ δὲ ἐν ὄμματι ὀξυδερκεστέρῳ θεασάμενος καὶ ταῦτα, καὶ διὰ τούτων <τὰ> ἀνωτέρω καὶ παραδειγματικὰ εἶδη καὶ τῶν ἀ-

3 – 4 *Π²2164 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *In laudem Cypriani* (Orat. 24), 9, 19–21 (ed. Mossay/Lafontaine, p. 56) 7 – 952, 3 *Π²2165 Αἰ – γέγονεν] PHILO IUDAEUS, *re vera Quaestiones in Genesim*, II. 34a (ed. Petit, p. 105)

2 – 4 *Π²2164 R cap. O 15, 6 (221r[29]30–31); P cap. O 12, 10; E cap. 166, 6; L^c cap. O 18, 10; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b pin 6 – 952, 4 *Π²2165 R cap. O 15, 7 (221r[31]32–221v5); P cap. O 12, 11; L^c cap. O 18, 11; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b pin E

*Π²2164 (a) P R Γρηγορίου] *om.* R (b) Τοῦ Θεολόγου, εἰς Κυπριανόν L^c (c) Θεολόγου E *Π²2165 τῆς] *om.* L^c

4 ὀργάνων L^c 10 συγγενῆς P 11 ὑπηρέτις] ὑπηρέτις R^{p.c.} L^c ut videtur (*ultima syllaba non liquet*), -έτης R^{a.c.}, ὑπηρετης P 12 θεασαμένην P, θεασαμένη L^c 15 λόγου] *praem.* τοῦ R κρείσσονα (κρει- P) P L^c 16 διήγγειλλε L^c 17 ἶδεν P 17 – 18 καί² – εἶδη] καὶ δια τούτων ἀνωτέρω καὶ παραδειγματικὰ εἶδη P, καὶ παραδείγματι καὶ εἶδει διὰ τούτων ἀνωτέρω R, δὴ ἃ τούτῳ ἀνωτέρω καὶ παραδείγματι καὶ εἶδει L^c 18 τὰ] *e versione armena supplev. Petit* παραδειγματικὰ εἶδη] *coniec. Mangey* τῶν] τὸν L^c

πάντων αἴτιον, εὐθύς εἰς ἔννοιαν ἤλθε θεοῦ καὶ γενέσεως καὶ προνοίας, λογισάμενος ὅτι ἡ ὅλη φύσις οὐκ ἀπαυτοματισθεῖσα γέγονεν, ἀλλὰ ἀνάγκη ποιητὴν εἶναι καὶ πατέρα, κυβερνήτην τὲ καὶ ἠνίοχον, ὃς καὶ πεποίηκε, καὶ τὰ ποιήματα αὐτοῦ σώζει.

*II²2166 / R cap. O 15, 8

5

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ περὶ τῶν γιγάντων·

Αἴσθησις, ὡς αὐτό που δηλοῖ τοῦνομα, τὰ φανέντα ἐπιφέρει τῷ νῶ. Τούτῳ γάρ, ἐπειδὴ μέγιστον ἐστὶ ταμείον καὶ πανδεχές, πάντα ὅσα δι' ὀράσεως καὶ ἀκοῆς καὶ <τῶν> ἄλλων αἰσθητικῶν ὀργάνων, ἐντίθεται καὶ ἐναποθησαυρίζεται. Φαντασία δὲ ἐστὶ τύ- 10
πωσις ἐν ψυχῇ· ἃ γὰρ εἰσήγαγεν ἐκάστη τῶν αἰσθήσεων, ὥσπερ δακτύλιός τις ἐσφράγισε καὶ ἀπεμάξατο οἰκείον χαρακτῆρα. Κηρῶ δὲ ἔοικεν ὁ νοῦς· τὸ ἐκμαγεῖον δεξάμενος, ἄκρως παρ' ἑαυτῷ φυλάττει, μέχρις ἂν ἡ ἀντίπαλος τῆς μνήμης τὸν τύπον λεάνασα 15
λήθῃ, ἢ ἀμυδρὸν ἐργάσῃται ἢ παντελῶς ἀφανίσῃ. Τὸ δὲ φανὲν καὶ τυπωθὲν τότε μὲν οἰκείως, τότε δὲ ὡς ἑτέρως διέθηκε τὴν ψυχὴν.

3 – 4 ἀλλὰ – σώζει] PHILO IUDAEUS, re vera *Quaestiones in Genesim*, II. 34c (ed. Petit, p. 106) 7 – 16 *II²2166 PHILO IUDAEUS, *Quod deus sit immutabilis*, 42 (ed. Wendland, p. 65, 12 – 66, 2)

6 – 16 *II²2166 R cap. O 15, 8 (221v[5]5–15); P cap. O 12, 12; L^c cap. O 18, 12; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b pin E

*II²2166 τῶν] *om.* R

2 αὐτοματισθεῖσα R L^c 3 ἀλλ' ἀνάγκη L^c 7 τὸ ὄνομα R 8 Τούτῳ] *scripsi* (ed.), τούτων R P L^c ταμείον] *add.* καὶ ἄλλων αἰσθητικῶν ὀργάνων R πανδεχεῖς P 9 τῶν ἄλλων] *scripsi* (ed.), ἄλλων P L^c, ὧν προειρήκαμεν R 10 ἀποθησαυρίζεται R 13 ἔοικεν] ἑοικῶς *ed.* τὸ] *add.* γὰρ L^c 14 λαϊάνασα R 15 ἦ¹] *om.* P L^c ἀφανίση] ἀγανῖση L^c 16 τότε¹] ποτὲ L^c τότε²] ποτὲ L^c

Στοιχείον Π

Τίτλος α' Περὶ πολιτείας ἀνεπιλήπτου καὶ θεαρέστου.

III /
par. 64[59] A

*II²2167 / PML^b cap. Π 1, 1

Γενέσεως·

- 5 Εὐηρέστησεν Ἐνώχ τῷ θεῷ, καὶ οὐχ' ἠύρισκετο, διότι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ θεός.

*II²2168 / PML^b cap. Π 1, 2

Τῆς αὐτῆς·

- 10 Νῶε ἄνθρωπος τέλειος, δίκαιος ἐν τῇ γενεᾷ αὐτοῦ· τῷ θεῷ εὐη-
ρέστησεν Νῶε.

*II²2169 / PML^b cap. Π 1, 3

Τῆς αὐτῆς·

᾿Ωφθη κύριος τῷ Ἀβραάμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεός σου· εὐαρέσται ἐναντίον μου, καὶ γίνου ἄμεμπτος.

---

5 – 6 *II²2167 Gen. 5, 24 9 – 10 *II²2168 Gen. 6, 9 13 – 14 *II²2169 Gen. 17, 1

1 Stoicheion P^{txt} (252rA18) M^{pin} L^{b pin} A^{III pin} R; *deest in* P^{pin} M^{txt} (lac.) L^{b txt} T^(lac.) H^{III A III txt} **2** Titlos P (252rA19–20) M^{pin} L^{b pin} R; *deest in* M^{txt} (lac.) L^{b txt} T^(lac.) H^{III A III} **4 – 6** *II²2167 P cap. Π 1, 1 (252rA[20]21–24); R cap. Π 1, 1; *deest in* M^(lac.) L^{b T} (lac.) H^{III} **8 – 10** *II²2168 P cap. Π 1, 2 (252rA[25]26–29); R cap. Π 1, 2; *deest in* M^(lac.) L^{b T} (lac.) H^{III} **12 – 14** *II²2169 P cap. Π 1, 3 (252rA[29]30–35); R cap. Π 1, 3; *deest in* M^(lac.) L^{b T} (lac.) H^{III}

---

1 Στοιχείον Π] κεφάλαια τοῦ Π M^{pin}, ἀρχὴ τοῦ Π στοιχείου L^{b pin} Π] πῖ R^{pin}, *add.* βιβλίον γ' A^{III pin} **2** Τίτλος] *om.* P M^{pin} L^{b pin} R^{txt} α'] *iterav.* R^{pin}, *om.* R^{txt} ἀνεπιλήπτου – θεαρέστου] *om.* M^{pin}

---

5 ἐνώχ P οὐχενύρισκετω P μετετεθηκεν P **9** νωε P **10** νωε P **13** κύριος¹] *add.* ὁ θεός P ἀβρααμ P **14** ἐναντίον ἐμου P

*II²2170 / PML^b cap. Π 1, 4

Τῆς Ἐξόδου·

Εἶπεν κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Εὐρηκας χάριν ἐνώπιον μου, καὶ οἶδα σε παρὰ πάντας.

*II²2171 / PML^b cap. Π 1, 5

5

Τοῦ Δευτερονομίου·

Ποίσεις τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ σου.

*II²2172 / PML^b cap. Π 1, 6

Βασιλειῶν α΄·

Εἶπεν Σαμουὴλ πρὸς πάντα ἄνδρα Ἰσραὴλ· Ἴδου ἐγὼ γεγήρακα 10
καὶ καθήσομαι, καὶ οἱ υἱοὶ μου ἐν ὑμῖν· καγὼ ἰδὸν διελήλυθα ἐνώ-
πιον ὑμῶν ἐκ νεότητός μου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Ἴδου ἐγώ,
ἀποκρίθητε κατ' ἐμοῦ ἐνώπιον κυρίου καὶ ἐνώπιον χριστοῦ αὐτοῦ·
μόσχον τίνος εἴληφα, ἢ ὄνον τίνος εἴληφα, ἢ τίνα κατεδυνα-
στευσα, ἢ τίνα ἐξεπίασα, ἢ ἐκ χειρὸς τίνος εἴληφα ἐξίλασμα ἢ ὑπό- 15
δημα; Ἀποκρίθητε κατ' ἐμοῦ, καὶ ἀποδώσω ὑμῖν. Καὶ εἶπαν πρὸς
Σαμουὴλ· Οὐκ ἠδίκησας ἡμᾶς, καὶ οὐ κατεδυνάστευσας ἡμᾶς, καὶ
οὐκ εἴληφας ἐκ χειρὸς οὐδενὸς οὐδέν. Καὶ εἶπεν Σαμουὴλ πρὸς
τὸν λαόν· Μάρτυς κύριος ἐν ὑμῖν, καὶ μάρτυς χριστὸς αὐτοῦ σῆ-

3 – 4 *II²2170 Ex. 33, 17 7 *II²2171 Deut. 6, 18 (Wahl, *Deuteronomium-Text*, p. 120) 10 – 955, 2 *II²2172 I Reg. 12, 1–5 (Wahl, *1 Samuel-Text*, p. 52–53)

2 – 4 *II²2170 P cap. Π 1, 4 ([252rA35]252rB1–4); R cap. Π 1, 4; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 6 – 7 *II²2171 P cap. Π 1, 5 (252rB[5]6–8); R cap. Π 1, 5; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 9 – 955, 2 *II²2172 P cap. Π 1, 6 (252rB[9]10–252vA9); *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R

3 μωσην P ἐνώπιον μου] ἐναντίον μου R 7 ἄρεστον P 11 υἱοὶ μου] *scripsi* (LXX), υἱοὶ σου P 14 – 15 τίνα κατεδυνάστευσα] *scripsi* (LXX), τινι κατεδυναστευσας P 17 σαμουηλ P 18 σαμουηλ P

μερον, ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὅτι οὐχ' εὐρήκατε ἐν χειρί μου οὐθέν.
Καὶ εἶπαν· Μάρτυς.

*Π²2173 / PML^b cap. Π 1, 7

Βασιλειῶν <***>·

- 5 Ἐγένετο ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐμαλακίσθη Ἐζεκίας ἕως θανάτου·
καὶ ἦλθεν πρὸς αὐτὸν Ἡσαΐας ὁ προφήτης, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν·
Τάδε λέγει κύριος· Τάξαι περὶ τοῦ οἴκου σου· ἀποθνήσκεις γάρ συ
καὶ οὐ ζήση. Καὶ ἀπέστρεψεν Ἐζεκίας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πρὸς
10 τὸν τοῖχον, καὶ προσηύξατο πρὸς κύριον, λέγων· Μνήσθητι, κύ-
ριε, ὡς ἐπορεύθην ἐνώπιόν σου μετὰ ἀληθείας ἐν καρδίᾳ ἀληθινῇ
καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιόν σου ἐποίησα· καὶ ἔκλαυσεν Ἐζεκίας
κλαυθμῷ μεγάλῳ. Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἡσαΐαν, λέ-
γων· Πορεύου καὶ εἶπον πρὸς Ἐζεκίαν· Τάδε λέγει κύριος· Ἴδου
προστίθημι πρὸς τὸν χρόνον σου ἔτη ιε'.

15 ***Π²2174 / PML^b cap. Π 1, 8**

Ἰώβ·

Ἄνθρωπος τίς ἦν ἐν χώρᾳ τῇ Αὐσίτιδι, ᾧ ὄνομα Ἰώβ,
καὶ ἦν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἀμεμπτος, ἀληθινός, δίκαιος,
[θεοσεβής,

- 20 ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς πονηροῦ πράγματος.

5 – 14 *Π²2173 Reg., re vera Is. 38, 1–5 (deest apud Wahl, *Prophetenzitate*)
17 – 20 *Π²2174 Iob 1, 1^{1–3}

4 – 14 *Π²2173 P cap. Π 1, 7 (252vA[10]11–252vB7); deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R
16 – 20 *Π²2174 P cap. Π 1, 8 (252vB[7]8–16); R cap. Π 1, 6; deest in M^(lac.) L^b
T^(lac.) H^{III}

*Π²2173 *numerus libri non liquet in P* *Π²2174 ἰώβ P

1 οὐχ' εὐρήκατε] *scripsi* (LXX), ουχευρικατο P 6 ἰσαΐας P 8 ἀπέστρεψεν] *scripsi*
(LXX), ἀπεστριψεν P 9 εζεκιας P 11 ἔζεκιας P 12 ἠσαΐαν P 17 αουσητιδι P
ἰωβ P

*Π²2175 / PML^b cap. Π 1, 9

Τοῦ αὐτοῦ·

Τίς με θείη κατὰ μῆνα ἔμπροσθεν ἡμερῶν,
ὧν με ὁ θεὸς ἐφύλαξεν,
ὡς ὄτ' ἠϋγει ὁ λύχνος αὐτοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς μου,
ὅταν τῷ φωτὶ αὐτοῦ ἐπορεύθην,
ὅτε ἤμην ἐπιβρίθων ὁδοῖς,
ὅτε ὁ κύριος ἐπισκοπῆν ἐποιεῖτο τοῦ οἴκου μου;

5

*Π²2176 / PML^b cap. Π 1, 10

Καὶ μεθ' ἕτερα·

10

Διέσωσα πτωχὸν ἐκ χειρὸς δυνάστου,
καὶ ὀρφανῶ ᾧ οὐκ ἦν βοηθός, ἐβοήθησα·
στόμα δὲ χήρας ηὐλόγησέν με.
Ὅφθαλμὸς ἤμην τυφλῶν,
ποὺς δὲ χωλῶν.
Ἐγὼ ἤμην πατήρ ἀδυνάτων,
δίκην δέ, ἦν οὐκ ἤδειν, ἐξιχνίασα·
συνέτριψα δὲ μύλας ἀδίκων,
ἐκ μέσου τῶν ὀδόντων αὐτῶν ἄρπαγμα ἐξέσπασα.
Ἐγὼ ἐπὶ παντὶ ἀδυνατῷ ἔκλαυσα,
ἐστέναξα δὲ ἰδὼν ἄνδρα ἐν ἀνάγκαις.
Ἀδύνατοι δὲ χρεῖαν ἦν ποτε εἶχον, οὐκ ἀπέτυχον·
χήρας δὲ τὸν ὀφθαλμὸν οὐκ ἐξέτηξα.
Εἰ δὲ καὶ τὸν ψωμὸν μου ἔφαγον μόνοις

15

20

3 – 8 *Π²2175 Iob 29, 2¹–4² 11 – 12 *Π²2176 Διέσωσα – ἐβοήθησα] Iob 29, 12¹⁻²
13 στόμα – με] Ibid. 29, 13² 14 – 19 Ὅφθαλμὸς – ἐξέσπασα] Ibid. 29, 15¹–17²
20 – 21 Ἐγὼ – ἀνάγκαις] Ibid. 30, 25¹⁻² 22 – 957, 2 Ἀδύνατοι – πατήρ] Ibid. 31,
16¹–18¹

2 – 8 *Π²2175 P cap. Π 1, 9 (252vB[16]17–29); R cap. Π 1, 7; *deest in* M^(lac.) L^b
T^(lac.) H^{III} 10 – 957, 3 *Π²2176 P cap. Π 1, 10 (252vB[30]31–253rA26); *deest in*
M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R

*Π²2175 (a) R (b) Τῆς αὐτῆς P

5 στηρυγη P, ὅτε ἠϋγει R 6 τῷ] *om.* R

καὶ οὐχὶ ὀρφανῶ μετέδωκα,
ὅτι ἐκ νεότητος ἐξέτρεφον ὡς πατήρ.
Ἡ θύρα μου παντὶ ἐλθόντι ἠνέωκται.

*Π²2177 / PML^b cap. Π 1, 11

5 Τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ·

Εὐφραίνου, νεανίσκε, ἐν νεότητί σου,
καὶ ἀγαθυνάτω σε ἡ καρδία σου ἐν ἡμέραις νεότητός σου,
καὶ περιπάτει ἐν ὁδοῖς καρδίας σου ἄμεμπτος,
καὶ ἐν ὀράσει ὀφθαλμῶν σου,

10 καὶ γνῶθι ὅτι ἐπὶ πᾶσιν τούτοις ἄξει σε ὁ θεὸς ἐν κρίσει.
Καὶ ἀπόστησον θυμὸν ἀπὸ καρδίας σου,
καὶ παράγαγε πονηρίαν ἀπὸ σαρκῶν σου.

*Π²2178 / PML^b cap. Π 1, 12

Τοῦ Σιράχ·

15 Μακάριος, οὐ οὐ κατέγνω ἡ ψυχὴ αὐτοῦ,
καὶ ὃς οὐκ ἔπεσεν ἀπὸ τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ.

*Π²2179 / PML^b cap. Π 1, 13

Τοῦ αὐτοῦ·

Τίς ἠδύνατο παραβῆναι καὶ οὐ παρέβη,

---

3 Ἡ – ἠνέωκται| Ibid. 31, 32¹ 6 – 12 *Π²2177 Eccle. 11, 9¹–10² (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 173) 15 – 16 *Π²2178 Sir. 14, 2¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 85) 19 – 958, 3 *Π²2179 Sir. 34, 10³–11² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 138)

---

5 – 12 *Π²2177 P cap. Π 1, 11 (253rA[27]28–253rB7); *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R
14 – 16 *Π²2178 P cap. Π 1, 12 (253rB[8]8–12); R cap. Π 1, 8; *deest in* M^(lac.) L^b
T^(lac.) H^{III} 18 – 958, 3 *Π²2179 P cap. Π 1, 13 (253rB[13]14–22); *deest in* M^(lac.) L^b
T^(lac.) H^{III} R

---

*Π²2178 Τοῦ] *om.* R

---

3 ἠνεοκται P

ποιῆσαι κακὸν καὶ οὐκ ἐποίησεν;
 Στερεωθήσεται τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ,
 καὶ τὰς ἐλεημοσύνας αὐτοῦ ἐκδιηγῆσεται ἐκκλησία.

*II²2180 / PML^b cap. Π 1, 14

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου·

5

Εἶπεν ὁ κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· Οὕτως λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα, καὶ δοξάσωσι τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

*II²2181 / PML^b cap. Π 1, 15

Ἐκ τῆς πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῆς·

10

Ἀδελφοί, ἡ νύξ προέκοψεν, ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν. Ἀποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκότους, καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ ἔργα τοῦ φωτός. Ὡς ἐν ἡμέρᾳ εὐσχημόνως περιπατήσωμεν, μὴ κώμοις καὶ μέθαις, μὴ κοίταις καὶ ἀσελγ<ε>ίαις, μὴ ἔριδι καὶ ζήλῳ, ἀλλ' ἐνδύσασθε τὸν κύριον Ἰησοῦν, καὶ τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιεῖσθε εἰς ἐπιθυμίαν.

15

*II²2182 / PML^b cap. Π 1, 16

Τῆς αὐτῆς·

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ θεοῦ, παραστῆσαι τὰ σώματα ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν ἁγίαν εὐάρεστον τῷ

6 *II²2180 Εἶπεν – μαθηταῖς] Matth. 5, 1–2 **6 – 8** Οὕτως – οὐρανοῖς] Ibid. 5, 16
11 – 15 *II²2181 Rom. 13, 12–14 **18 – 959, 4** *II²2182 Rom. 12, 1–2

5 – 8 *II²2180 P cap. Π 1, 14 (253rB[23]24–32); R cap. Π 1, 9; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} **10 – 15** *II²2181 P cap. Π 1, 15 (253rB[33]34–253vA14); *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R **17 – 959, 4** *II²2182 P cap. Π 1, 16 (253vA[14]15–32); *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R

*II²2180 Εὐαγγελίου] *om.* R

14 ἀσελγείαις] *scripsi*, ἀσελγίαις P ἐνδυσασθαι P **15** ποιησθαι P

θεῶ, τὴν λογικὴν λατρείαν ὑμῶν, καὶ μὴ συσχηματίζεσθαι τῷ αἰ-
 ῶνι τούτῳ, ἀλλὰ μεταμορφοῦσθαι τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοῦς ὑμῶν,
 εἰς τὸ δοκιμάζειν ἡμᾶς τί τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, τὸ ἀγαθὸν καὶ ἄ-
 ρεστὸν καὶ τέλειον.

5

*Π²2183 / PML^b cap. Π 1, 17

Ἐκ τῆς πρὸς Κορινθίους α΄.

Οὐκ ἔστιν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ βρώσις καὶ πόσις, ἀλλὰ δικαιοσύνη
 καὶ εἰρήνη καὶ χαρὰ ἐν πνεύματι ἀγίῳ· ὁ γὰρ ἐν τούτοις δουλεύω
 τῷ Χριστῷ, εὐάρεστος τῷ θεῷ καὶ δόκιμος τοῖς ἀνθρώποις.

10

*Π²2184 / PML^b cap. Π 1, 18

Πρὸς Γαλάτας·

Ὁ καρπὸς τοῦ πνεύματος ἐστὶν ἀγάπη, χαρὰ, εἰρήνη, μακροθυμία,
 χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, πραότης, ἐγκράτεια· κατὰ τῶν
 τοιούτων οὐκ ἔστιν νόμος. Οἱ δὲ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τὴν σάρκα
 15 ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς παθήμασιν καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις. Εἰ ζῶμεν
 πνεύματι, πνεύματι καὶ στοιχῶμεν.

*Π²2185 / PML^b cap. Π 1, 19

Ἐκ τῆς πρὸς Ἐφεσίους·

Παρακαλῶ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἀξίως περιπατῆσαι τῆς κλήσεως ἧς ἐ-

7 – 9 *Π²2183 I Cor., re vera Rom. 14, 17–18
 19 – 960, 5 *Π²2185 Eph. 4, 1–4

12 – 16 *Π²2184 Gal. 5, 22–25

6 – 9 *Π²2183 P cap. Π 1, 17 (253vA[33]34–253vB6); R cap. Π 1, 10; *deest in* M^(lac.)
 L^b T^(lac.) H^{III} 11 – 16 *Π²2184 P cap. Π 1, 18 (253vB[6]7–20); *deest in* M^(lac.) L^b
 T^(lac.) H^{III} R 18 – 960, 5 *Π²2185 P cap. Π 1, 19 (253vB[21]22–254rA2); R cap. Π
 1, 11; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2183 (a) P (b) Πρὸς Κορινθίους R *Π²2185 Ἐκ τῆς] *om.* P εφεσίους P

3 ἡμᾶς] *sic* P, ὑμᾶς NT 3 – 4 ἀρεστον P 13 ἀγαθοσύνη P

κλήθητε, μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πραότητος, μετὰ μακροθυμίας, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ, σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἐνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης, ἐν σώμα καὶ ἐν πνεῦμα, καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν.

5

*II²2186 / PML^b cap. Π 1, 20

Ἐκ τῆς αὐτῆς·

Ἀπόθεσθε κατὰ τὴν προτέραν ἀναστροφὴν τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον, τὸν φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης· ἀνανεοῦσθε δὲ τῷ πνεύματι τοῦ νοῦς ὑμῶν, καὶ ἐνδύσασθε τὸν καινὸν ἄνθρωπον, τὸν κατὰ θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀληθείας. Διό, ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος, λαλεῖτε ἀλήθειαν, ἕκαστος μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ, ὅτι ἐσμὲν ἀλλήλων μέλη.

10

*II²2187 / PML^b cap. Π 1, 21

Ἐκ τῆς αὐτῆς·

Ὁργίζεσθε καὶ μὴ ἀμαρτάνετε· ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω ἐπὶ τῷ παροργισμῷ ὑμῶν, μὴ δὲ δίδοτε τόπον τῷ διαβόλῳ.

15

8 – 13 *II²2186 Eph. 4, 22–25 16 – 17 *II²2187 Eph. 4, 26–27

7 – 13 *II²2186 P cap. Π 1, 20 (253rA[2]3–22); R cap. Π 1, 12; *deest in* M^(lac.) L^b
T^(lac.) H^{III} 15 – 17 *II²2187 P cap. Π 1, 21 (253rA[22]23–29); *deest in* M^(lac.) L^b
T^(lac.) H^{III} R

*II²2186 Ἐκ] *om.* R

10 ἐνδυσασθαι P 12 – 13 Διό – μέλη] *om.* R

*Π²2188 / PML^b cap. Π 1, 22

Καὶ μετ' ὀλίγα·

Μὴ λυπεῖτε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως.

5

*Π²2189 / PML^b cap. Π 1, 23

Τῆς αὐτῆς·

Πᾶσα πικρία καὶ θυμὸς καὶ ὀργὴ καὶ κραυγὴ καὶ βλασφημία ἀρθήτω ἀφ' ὑμῶν, σὺν πάσῃ κακίᾳ. Γίνεσθε δὲ εἰς ἀλλήλους χρηστοί, εὐσπλαγχοί, χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, καθὼς καὶ ὁ θεὸς ἐν Χριστῷ
 10 ἐχαρίσατο ὑμῖν. Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ θεοῦ, ὡς τέκνα ἀγαπητά, καὶ περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν ὑμᾶς, καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ὑμῶν προσφορὰν καὶ θυσίαν τῷ θεῷ εἰς ὁσμὴν εὐωδίας.

*Π²2190 / PML^b cap. Π 1, 24

15 Ἐκ τῆς πρὸς Φιλιππησίους·

Ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἀγνά, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὐφημα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθε· ἃ καὶ ἐμάθετε καὶ παρελάβετε, καὶ ἠκούσατε καὶ εἶδετε ἐν ἐμοί, ταῦτα πράσσετε, καὶ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν.

3 - 4 *Π²2188 Eph. 4, 30 7 - 13 *Π²2189 Eph. 4, 31 - 5, 2 16 - 19 *Π²2190 Phil. 4, 8-9

2 - 4 *Π²2188 P cap. Π 1, 22 (253rA[29]30-34); R cap. Π 1, 13; *deest in M*^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 6 - 13 *Π²2189 P cap. Π 1, 23 (254rA[34]35-254rB19); R cap. Π 1, 14; *deest in M*^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 15 - 19 *Π²2190 P cap. Π 1, 24 (254rB[20]21-33); R cap. Π 1, 15; *deest in M*^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2189 (a) P (b) s. d. R *Π²2190 Ἐκ τῆς] *om.* R φιλιππισίους P

3 λυπῆτε R 8 γινεσθαι P 10 ἡμῖν R 11 ἡμᾶς Rp. c. ut videtur 12 ἡμῶν R 16 ὅσα ἀγνά] *om.* R 18 ἴδετε P 19 πράσσεται P

*Π²2191 / PML^b cap. Π 1, 25

Ἐκ τῆς πρὸς Κολοσσαεῖς·

Ἀδελφοί, εἰ συνηγέρθητε τῷ Χριστῷ, τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὗ ἐστὶν ὁ Χριστὸς ἐν δεξιᾷ καθήμενος τοῦ θεοῦ· τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. Ἀπεθάνετε γάρ, καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ θεῷ· ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῆ, ἡ ζωὴ ἡμῶν, τότε καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ.

5

*Π²2192 / PML^b cap. Π 1, 26

<***>

Νεκρώσατε τὰ μέλη ὑμῶν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, πορνείαν, ἀκαθαρσίαν, πάθος, ἐπιθυμίαν κακὴν, καὶ τὴν πλεονεξίαν, ἣτις ἐστὶν εἰδωλολατρία, δι' ἧς ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπεθείας· ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς περιπατήσατε ποτέ, ὅτι ἐζήτε ἐν τούτοις. Νυνὶ δὲ ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργὴν, θυμὸν, κακίαν, βλασφημίαν, αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν. Μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους, ἀπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον, τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν, ὅπου οὐκ ἔστι Ἑλληνας καὶ Ἰουδαῖος, περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία, βάρβαρος, Σκύθης, δοῦλος, ἐλεύθερος, ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσιν Χριστός. Ἐνδύσασθε οὖν ὡς ἐκλεκτοὶ θεοῦ ἅγιοι καὶ ἠγαπημένοι, σπλάγχνα οἰκτιρμοῦ, χρηστότητα, ταπεινοφροσύνην, πραότητα, μακροθυμίαν, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ καὶ χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, ἕαν τις

10

15

20

3 – 7 *Π²2191 Col. 3, 1–4 10 – 963, 2 *Π²2192 Col. 3, 5–13

2 – 7 *Π²2191 P cap. Π 1, 25 (254rB[34]35–254vA14); R cap. Π 1, 16; *deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}* 9 – 963, 2 *Π²2192 P cap. Π 1, 26 (254vA14–254vB31); *deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R*

*Π²2191 Ἐκ τῆς] *om.* R κολασσαεῖς R *Π²2192 *s. a. P*

6 ἡμῶν] *sic* R, ἡμῶν *P^{ut} videtur* 12 – 13 ἀπειθείας] *scripsi*, ἀπιθείας P 15 ψεύδεσθαι P 18 ἔνι] *scripsi* (NT), εἰ *P^{ut} videtur* 18 – 19 ἔλλην P 19 ἰουδαῖος P 20 – 21 ἐνδυσασθαι P

πρός τινά ἔχη μομφήν· καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἐχαρίσατο ὑμῖν, οὕτω καὶ ὑμεῖς.

*Π²2193 / PML^b cap. Π 1, 27

Τοῦ θεολόγου Γρηγορίου, ἐκ τοῦ περὶ τῆς χαλάζης·

- 5 Σοφία πρώτη βίος ἐπαινετὸς καὶ θεῶ κεκαθαρμένος ἢ καθαιρόμενος, τῷ καθαρῷ καὶ λαμπροτάτῳ, καὶ μόνην ἀπαιτοῦντι παρ' ἡμῶν θυσίαν τὴν κάθαρσιν.

*Π²2194 / PML^b cap. Π 1, 28

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ·

- 10 Οὐχ' ὁ ἐν λόγῳ σοφός, οὗτος ἐμοὶ σοφός, οὐδὲ ὅστις γλῶσσαν εὐστροφον ἔχει, ψυχὴν δὲ ἀπαίδευτον, ὥσπερ τῶν τάφων ὅσοι τὰ ἔξωθεν ὄντες εὐπρεπεῖς καὶ ὠραῖοι, μυδῶσι νεκροῖς τὰ ἔνδον, καὶ πολλὴν δυσωδίαν περικαλύπτουσιν, ἀλλ' ὅστις ὀλίγα μὲν περὶ ἀρετῆς φθέγγεται, πολλὰ δὲ οἷς ἐνεργεῖ παραδείκνυσι, καὶ τὸ ἀξι-
15 ὀπιστον τοῦ λόγου διὰ τοῦ βίου προστίθησιν.

11 – 12 τῶν – ἔνδον] cf. Matth. 23, 27

5 – 7 *Π²2193 GREGORIUS NAZIANZENUS, *De grandine, in patrem tacentem* (Orat. 16), 2 (PG 35, 936, 24–27) 10 – 15 *Π²2194 GREGORIUS NAZIANZENUS, *De grandine, in patrem tacentem* (Orat. 16), 2 (PG 35, 936, 42 – 937, 6)

4 – 7 *Π²2193 P cap. Π 1, 27 (254vB[31–32]33–255rA5); R cap. Π 1, 17; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 9 – 15 *Π²2194 P cap. Π 1, 28 (255rA[5]6–24); R cap. Π 1, 18; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2193 Γρηγορίου] *om.* R *Π²2194 Ἐκ] *om.* R

10 οὐδ' ὅστις R 11 εὐστροφον] *om.* P 12 ἔξω R 15 προτίθησιν R

*Π²2195 / PML^b cap. Π 1, 29

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ·

Κρεῖσσον ἐμοὶ εὐμορφία θεωρουμένη τῆς λόγῳ ζωγραφο<u>μέ-
νης, καὶ πλοῦτος, ὃν χεῖρες ἔχουσιν ἢ ὃν ὄνειροι πλάττουσιν, καὶ
σοφία οὐχ' ἡ λόγῳ λαμπρυνομένη, ἀλλ' ἡ διὰ τῶν ἔργων ἐλεγχο- 5
μένη. Σύνεσις γὰρ ἀγαθῆ πᾶσιν τοῖς ποιοῦσιν αὐτήν, φησίν, οὐ τοῖς
κηρύττουσιν.

*Π²2196 / PML^b cap. Π 1, 30

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ πρὸς τοὺς καλέσαντας καὶ μὴ ἀπαντήσαντας·

Ei πνεύματι ζῶμεν, πνεύματι καὶ στοιχῶμεν· τούτῳ τὴν γνῶσιν 10
ἔλκοντες, ἐποικοδομοῦντες τῷ θεμελίῳ τῆς πίστεως μὴ ξύλα, μὴ
δὲ χόρτον, μὴ δὲ καλάμην, ὕλην ἀσθενῆ καὶ ῥαδίως δαπανωμέ-
νην, ἠνίκα ἂν πυρὶ κρίνηται τὰ ἡμέτερα, ἀλλὰ χρυσόν, ἄργυρον,
λίθους τιμίους, τὰ μένοντα καὶ ἰστάμενα. Καὶ μὴ περιπλέκοιτο 15
ὑμῖν τὰ τῶν κύκλῳ περιπατούντων ἀσεβῶν σχοινία, μὴ δὲ σειραῖς
τῶν ἰδίων ἀμαρτιῶν περισφίγγοισθε, μὴ δὲ ταῖς βιωτικαῖς μερί-
μναις συμπνίγοιτο ὑμῖν τῆς σωτηρίας ὁ λόγος, καὶ ἄκαρποι γίνε-

6 Ps. 110, 10² 10 Gal. 5, 25 10 – 11 τὴν – ἔλκοντες] cf. Ps. 118, 131¹ 13 πυρὶ –
ἡμέτερα] cf. I Cor. 3, 13 15 Ps. 11, 9¹ 15 – 16 Prov. 5, 22² 16 – 17 βιωτικαῖς μερίμ-
ναις] Luc. 21, 34 17 – 965, 1 συμπνίγοιτο – γίνεσθε] Matth. 13, 22

3 – 7 *Π²2195 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *De grandine, in patrem tacentem* (Orat.
16), 3 (PG 35, 937, 7–12) 10 – 14 *Π²2196 *Ei – ἰστάμενα]* GREGORIUS NAZIANZE-
NUS, *Ad eos qui ipsum acciverant nec occurrerant* (Orat. 3), 7, 22–28 (ed. Bernardi,
p. 252) 14 – 965, 2 Καὶ – ἀριστερά] IBID., 8, 5–10 (p. 252–254)

2 – 7 *Π²2195 P cap. Π 1, 29 (255rA[24]25–255rB3); *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R
9 – 965, 2 *Π²2196 P cap. Π 1, 30 (255rB[4]5–36); R cap. Π 1, 19; *deest in* M^(lac.) L^b
T^(lac.) H^{III}

*Π²2196 καὶ – ἀπαντήσαντας] *om.* R

3 θεωρουμένη] θεωρουμενοι P 3 – 4 ζωγραφουμένης] *scripsi* (ed.), ζωγραφομενης
P 10 καὶ] *om.* P 11 ἔλκοντες] ἔχοντες R 13 – 14 ἄργυρον – μὴ] *om.* R 15
ὑμῶν R 16 ἀμαρτημάτων R 17 – 965, 1 γίνεσθαι P

σθε, ἀλλ' ὁδῶ πορεύεσθε βασιλικῇ, μὴ ἐκκλίνοντες εἰς δεξιὰ, μὴ δὲ εἰς ἀριστερά.

*Π²2197 / PML^b cap. Π 1, 31

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ πρὸς Εὐνομιανούς·

- 5 Πολλαὶ μοναὶ παρὰ τῷ πατρί, τουτέστιν τὸ διαφόρους εἶναι πολιτείας καὶ προαιρέσεις, καὶ ἄλλην ἀλλαχοῦ φέρειν κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πίστεως, ὅπερ καὶ ὁδοὺς ὀνομάζομεν.

*Π²2198 / PML^b cap. Π 1, 32

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ εἰς Γρηγόριον τὸν Νύσης·

- 10 Πρὸς τὸν ἔνδον καὶ ἐν ἡμῖν αὐτοῖς ἐν τοῖς πάθεσι πόλεμον ἀγωνισώμεθα, πρὸς τὰς καθ' ἑκάστην ἡμέραν τῶν ἕξωθεν συμπιπτόντων ἐπαναστάσεις. Τιθασσεύσωμεν θυμὸν ὡς θηρίον, καὶ γλῶσσαν ὡς δίστομον ξίφος, καὶ ἡδονὴν ὡς πῦρ κατασβέσωμεν.

1 Num. 21, 22 5 Ioh. 14, 2 6 – 7 Rom. 12, 6

5 *Π²2197 Πολλαὶ – πατρί] GREGORIUS NAZIANZENUS, *De theologia I adversus Eunomianos* (Orat. 27), 8, 3–5 (ed. Gally/Jourjon, p. 88) 5 – 7 τουτέστιν – ὀνομάζομεν] IBID., 8, 13–15 (p. 90) 10 – 13 *Π²2198 GREGORIUS NAZIANZENUS, *Ad Gregorium Nysseum* (Orat. 11), 4, 23 – 5, 2 (pluribus omissis; ed. Calvet-Sebasti, p. 338)

4 – 7 *Π²2197 P cap. Π 1, 31 ([255rB36]255vA1–9); R cap. Π 1, 20; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 9 – 13 *Π²2198 P cap. Π 1, 32 (255vA[10]11–24); R cap. Π 1, 21; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2197 ἐκ τοῦ] *om.* R εὐνόμιον P *Π²2198 ἐκ τοῦ] *om.* R τὸν] *om.* R Νύσης] *scripsi*, νυσις P, νύσης R

1 πορευεσθαι P εἰς δεξιὰ] δεξιὰ P 2 εἰς ἀριστερά] ἀριστερα P 10 – 11 ἀγωνισώμεθα P 12 Τιθασσεύσωμεν] *sic* R, τίθασσεύσωμεν P, Ἐνέγκωμεν *ed.*

*II²199 / PML^b cap. Π 1, 33

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τῶν Γνωμῶν·

Ἐλεύθερον καὶ δοῦλον ὁ τρόπος γράφει.

*II²200 / PML^b cap. Π 1, 34

Τοῦ αὐτοῦ·

5

Θώμεθα ταῖς ἀκοαῖς θύρας, καλῶς ἀνοιγομένας καὶ κλειομένας, καὶ τὸν ὀφθαλμὸν σωφρονίσωμεν· παιδαγωγήσωμεν ἀφήν λυσσῶσαν καὶ γεῦσιν σπαράττουσαν, μὴ θάνατος ἀναβῆ διὰ τῶν θυρίδων· οὕτω γὰρ ἡγοῦμαι καλεῖσθαι τὰ αἰσθητήρια. Καὶ οὗτος δεινός ὁ πόλεμος, καὶ αὕτη παράταξις μεγάλη, καὶ τοῦτο μέγα τροπαιον. 10

*II²201 / PML^b cap. Π 1, 35

Φίλωνος, ἐκ τοῦ περὶ τῶν μετονομαζομένων·

Τοιαῦτα, φησὶν ὁ νόμος, πράττε, ἃ γενήσεται ἐπάξια τοῦ φανῆναι θεῷ, καὶ ἅπερ ἰδὼν ἀποδέχεται. 15

8 – 9 Ier. 9, 21 14 φησὶν – νόμος] cf. Deut. 12, 28 (cf. Phil. Iud., *Mut.*, 42 [ed. Wendland, p. 164, 1–2])

3 *II²199 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *Carmina*, 1,2,33 (*Tetrastichae sententiae*), 139 (PG 37, 938, 6) 6 – 9 *II²200 Θώμεθα – αἰσθητήρια] GREGORIUS NAZIANZENSUS, *Ad Gregorium Nyssenum (Orat. 11)*, 5, 2–7 (ed. Calvet-Sebasti, p. 338) 9 – 11 Καὶ – τροπαιον] *IBID.*, 5, 12–14 (p. 338–340) 14 – 15 *II²201 PHILO IUDAEUS, *De mutatione nominum*, 42 (ed. Wendland, p. 164, 2–3)

2 – 3 *II²199 P cap. Π 1, 33 (255vA[25]26–27); *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 5 – 11 *II²200 P cap. Π 1, 34 (255vA28–255vB9); R cap. Π 1, 22; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 13 – 15 *II²201 P cap. Π 1, 35 (255vB[10–11]12–17); R cap. Π 1, 23; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²200 (a) R (b) s. d. P *II²201 ἐκ – μετονομαζομένων] *om.* R

7 ἀφήν P 8 ἀναβη P 10 παράταξις] *praem.* ή R

*Π²2202 / PML^b cap. Π 1, 36

Τοῦ αὐτοῦ·

Καθάπερ δένδρων οὐδὲν ὄφελος, εἰ μὴ καὶ καρπῶν οἰστικά γέ-
νοιτο, τὸν αὐτὸν τρόπον οὐδὲ φυσιολογίας, εἰ μὴ μέλλοι κτῆσιν
5 ἀρετῆς ἐνεγκεῖν· ὁ γὰρ καρπὸς αὐτῆς οὗτος ἐστίν.

*Π²2203 / PML^b cap. Π 1, 37

Τοῦ αὐτοῦ·

Τοῦ κατ' ἀρετὴν βίου, <ὄς> ἐστὶν ἀψευδεστάτη ζωὴ, μετέχουσι
ὀλίγοι, οὐχὶ τῶν ἀγελαίων φημί – τούτων γὰρ οὐδεὶς τῆς ἀληθοῦς
10 ζωῆς κεκοινωνήκεν –, ἀλλ' εἴ τισιν ἐξεγένετο τὰς ἀνθρώπων φυ-
γεῖν βλάβας, καὶ θεῶ μόνῳ ζῆσαι.

---

3 – 5 *Π²2202 PHILO IUDAEUS, *De mutatione nominum*, 73 (ed. Wendland, p. 169, 32 – 170, 2)   8 – 11 *Π²2203 PHILO IUDAEUS, *De mutatione nominum*, 213 (ed. Wendland, p. 193, 10–13)

---

2 – 5 *Π²2202 P cap. Π 1, 36 (255vB[17]18–26); R cap. Π 1, 24; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}   7 – 11 *Π²2203 P cap. Π 1, 37 (255vB[27]28–256rA2); R cap. Π 1, 25; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

---

3 δένδρον R   3 – 4 καὶ – γένοιτο] καρπὸν ποιήσει R   4 κτίσιν P   8 κατὰ ἀρετὴν R   ὄς ἐστίν] *scripsi* (ed.), ἔστιν R, ἐστὶν P   ζωὴ] *add.* ἦς R   9 οὐδεὶς] οὐδε εἷς P   11 μόνον R

Τίτλος β' Περὶ παιδείας παρὰ θεοῦ, καὶ τῶν εὐχαρίστως καὶ ἐγγενῶς δεχομένων καὶ φερόντων τὰ ἐπερχόμενα· οὕτω γὰρ χρεῶν.

*II²2204 / PML^b cap. Π 2, 1

Τοῦ Δευτερονομίου·

5

Μνήσθητι πᾶσαν τὴν ὁδόν, ἣν ἤγαγέν σε κύριος ὁ θεός σου· τοῦτο τεσσαρακοστὸν ἔτος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅπως ἂν κακώσῃ σε καὶ πειράσῃ σε, καὶ διαγνῶ τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ σου, εἰ φυλάξῃ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἢ οὐ. Καὶ ἐκάκωσέν σε καὶ ἐλιμαγχόνησέν σε, †οὗ† οὐκ ἤδειςαν οἱ πατέρες σου, ἵνα ἀναγγείλῃ σοι ὅτι οὐκ ἐπ' ἄρτω μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐν παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος θεοῦ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, καὶ γνώσῃ τῇ καρδίᾳ σου, ὡς εἴ τις ἄνθρωπος παιδεύσει τὸν υἱὸν αὐτοῦ, οὕτω κύριος ὁ θεός σου παιδεύσει σε, ἵνα εὖ σε ποιήσῃ ἐπ' ἐσχάτων σου.

10

*II²2205 / PML^b cap. Π 2, 2

15

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἐγὼ ἀποκτενῶ καὶ ζῆν ποιήσω.

6 – 12 *II²2204 Μνήσθητι – ἄνθρωπος] Deut. 8, 2–3 (Wahl, *Deuteronomium-Text*, p. 122) **12 – 14** καὶ – σε¹] Ibid. 8, 5 (Wahl, p. 122) **14** ἵνα – σου] Ibid. 8, 16 (Wahl, p. 123) **17** *II²2205 Deut. 32, 39³ (Wahl, *Deuteronomium-Text*, p. 151)

1 – 3 **Titlos** P (256vA25–29) M^{pin} L^{b pin} A^{III pin} R; *deest in M^{txt (lac.)} L^{b txt} T^(lac.) H^{III} A^{III txt}* **5 – 14** *II²2204 P cap. Π 2, 1 (256vA[29]30–256vB17); R cap. Π 2, 1; *deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}* **16 – 17** *II²2205 P cap. Π 2, 2 (256vB[17]18–19); *deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R*

1 Τίτλος] *om.* P M^{pin} L^{b pin} R^{pin} A^{III pin} β⁷] *propt. mg. resect. non liquet in A^{III pin}* (κα' *secund. ser.*) **1 – 3** παρὰ – χρεῶν] *om.* M^{pin}

7 τεσσαρακοστὸν R **7 – 8** πηρασει σε P **8** φυλάξει P **9** †οὗ†] *crucis apposui, sic* P R, καὶ ἐψώμισέν σε τὸ μάννα, ὃ LXX **11** ὁ] *om.* R **11 – 12** ἀλλ' – ἄνθρωπος] *om.* P **14** εὖ σε] εὖ σοι R

*II²2206 / PML^b cap. Π 2, 3

Ἀπὸ τοῦ Ἴωβ·

- Ἀναστάς Ἴωβ διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ,
καὶ ἐκέρατο τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ,
5 καὶ πεσὼν χαμαί, προσεκύνησεν τῷ κυρίῳ, καὶ εἶπεν·
Γυμνὸς ἐξῆλθον ἐκ κοιλίας μητρὸς μου,
γυμνὸς καὶ ἀπελεύσομαι ἐκεῖ·
ὁ κύριος ἔδωκεν, ὁ κύριος ἀφείλατο·
ὡς τῷ κυρίῳ ἔδοξεν, οὕτως καὶ ἐγένετο·
10 εἶη τὸ ὄνομα κυρίου εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας.
Ἐν πᾶσι τούτοις τοῖς συμβεβηκόσιν αὐτῷ
οὐδὲν ἤμαρτεν Ἴωβ τοῖς χεῖλεσιν ἐναντίον τοῦ κυρίου,
καὶ οὐκ ἔδωκεν ἀπροσύνην τῷ θεῷ.

*II²2207 / PML^b cap. Π 2, 4

- 15 Τοῦ αὐτοῦ·
Χρόνου πολλοῦ προβεβηκότος, εἶπεν τῷ Ἴωβ ἡ γυνὴ αὐτοῦ·
Μέχρι τίνος καρτερήσεις, λέγων·
Ἴδου ἀναμένω χρόνον ἔτι μικρόν,
προσδεχόμενος τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας μου;
20 Ἴδου γὰρ ἠφάνισταί σου τὸ μνημόσυνον ἀπὸ τῆς γῆς,
υἱοὶ καὶ θυγατέρες, ἐμῆς κοιλίας ὠδίνες καὶ πόνοι,
οὓς εἰς τὸ κενὸν ἐκοπίασα μετὰ μόχθων.
Σύ τε αὐτὸς ἐν σαπρίᾳ σκωλήκων κάθη, διανυκτερεύων αἴθριος·
Κάγὼ πλανῆτις καὶ λάτρις,

3 – 13 *II²2206 Iob 1, 20¹–22³ 16 – 970, 10 *II²2207 Iob 2, 9¹–10⁵

2 – 13 *II²2206 P cap. Π 2, 3 (256vB[19]20–257rA5); R cap. Π 2, 2; *deest in* M^(lac.)
L^b T^(lac.) H^{III} 15 – 970, 10 *II²2207 P cap. Π 2, 4 (257rA[6]7–257rB16); *deest in*
M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R

*II²2206 Ἀπὸ τοῦ] *om.* P ἰώβ P

3 ἰώβ P 11 τούτοις] *om.* P 12 ἰώβ P τοῖς χεῖλεσιν] *om.* P 12 – 13 κυρίου –
θεῷ] θεοῦ R 16 ἰώβ P 22 καινον P

τόπον ἐκ τόπου περιερχομένη καὶ οἰκίαν ἐξ οἰκίας
προσδεχομένη τὸν ἥλιον πότε δύσεται,
ἵνα ἀναπαύσωμαι τῶν μόχθων καὶ τῶν ὀδυνῶν,
αἶ με νῦν ἔχουσιν.

Ἄλλ' εἶπον τι ῥῆμα πρὸς κύριον καὶ τελεύτα.

5

Ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτῇ εἶπεν·

Ὡσπερ μία τῶν ἀφρόνων γυναικῶν λελάληκας·

εἰ τὰ ἀγαθὰ ἐδέξαμεθα ἐκ χειρὸς κυρίου, τὰ κακὰ οὐχ' ὑποίσομεν;

Ἐν τούτοις πᾶσιν τοῖς συμβεβηκόσιν αὐτῷ

οὐδὲν ἤμαρτεν Ἰώβ τοῖς χεῖλεσιν ἐναντίον τοῦ θεοῦ.

10

*Π²2208 / PML^b cap. Π 2, 5

Τοῦ αὐτοῦ·

Μακάριος ἄνθρωπος, ὃν ἤλεγξεν ὁ κύριος·

νουθέτημα δὲ παντοκράτορος μὴ ἀπαναίνου.

Αὐτὸς γὰρ ἀλγεῖν ποιεῖ καὶ πάλιν ἀποκαθίστησιν·

ἔπαισεν, καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἰάσαντο.

15

*Π²2209 / PML^b cap. Π 2, 6

Τοῦ αὐτοῦ·

Εἶπεν ὁ κύριος ἐκ τοῦ νέφους τῷ Ἰώβ·

Ζῶσαι ὡσπερ ἀνὴρ τὴν ὀσφῦν σου,

ἐρωτήσω δέ σε, σὺ δέ μοι ἀποκρίθητι·

μὴ ἀποποιῶ μοι τὸ κρίμα.

Οἶει δέ με ἄλλως σοι κεχρηματικένοι ἢ ἵνα ἀναφανῆς δίκαιος;

20

13 – 16 *Π²2208 Iob 5, 17¹–18² 19 – 23 *Π²2209 Iob 40, 6 – 8²

12 – 16 *Π²2208 P cap. Π 2, 5 (257rB[16]17–25); R cap. Π 2, 3; *deest in* M^(lac.) L^b
T^(lac.) H^{III} 18 – 23 *Π²2209 P cap. Π 2, 6 (257rB[25]26–36); R cap. Π 2, 4; *deest in*
M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

1 οἰκίαν] *scripsi*, οἰκειάν P οἰκίας] *scripsi*, οἰκείας P 5 εἶπον τι] *scripsi*, εἰποντι P
7 μᾶ P 10 ἰώβ P 16 ἐπεσεν P ἰάσαντο] *praem.* πάλιν R 19 ἰώβ P 20 ὀσφυν
σου P 21 δέ μοι] μου P 22 ἀποποιῶ μου R κρίμα P

*II²2210 / PML^b cap. Π 2, 7

Δαυΐδ ἐν ψαλμῷ β'.

Δράξασθε παιδείας, μήποτε ὀργισθῆ κύριος
καὶ ἀπολείσθε ἐξ ὁδοῦ δικαίας,

5 ὅταν ἐκκαυθῆ ἐν τάχει ὁ θυμὸς αὐτοῦ.

*II²2211 / PML^b cap. Π 2, 8

Ψαλμοῦ ζ'.

Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξης με,
μὴ δὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσης με.

10 Ἐλέησόν με, κύριε, ὅτι ἀσθενής εἰμι·
ἴασαί με, κύριε, ὅτι ἐταράχθη τὰ ὀσῆά μου,
καὶ ἡ ψυχὴ μου ἐταράχθη σφόδρα·
καὶ σύ, κύριε, ἕως πότε;

Ἐπίστρεψον, κύριε, ῥῦσαι τὴν ψυχὴν μου,
15 σῶσόν με ἕνεκεν τοῦ ἐλέου<ς> σου.
Ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν τῷ θανάτῳ ὁ μνημονεύων σου·
ἐν δὲ τῷ Ἄδη τίς ἐξομολογήσεται;
Ἐκοπίασα ἐν τῷ στεναγμῷ μου,
λούσω καθ' ἐκάστην νύκτα τὴν κλίνην μου,
20 ἐν δάκρυσίν μου τὴν στρωμνὴν μου βρέξω.

3 – 5 *II²2210 Ps. 2, 12^{1–3} 8 – 20 *II²2211 Ps. 6, 2^{1–73}

2 – 5 *II²2210 P cap. Π 2, 7 (257vA[1]2–7); R cap. Π 2, 5; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.)
H^{III} 7 – 20 *II²2211 P cap. Π 2, 8 (257vA[7]8–32); R cap. Π 2, 6; *deest in* M^(lac.) L^b
T^(lac.) H^{III}

*II²2210 (a) P (b) Ψαλμὸς β^{τρ} R *II²2211 ψαλμὸς R

3 – 5 μήποτε – τάχει] ἕως R 9 – 20 μὴ – μου¹] ἕως R 14 ῥῦσαι] *scripsi*, ρυσαι P
15 *scripsi*, ἔλεουσου P 16 μνημονεύων σου] *scripsi* (LXX), μνημόνευόν σοι P 17
ἄδη P 18 στεναγμῷ μου] *scripsi* (LXX), στεναγμῶ σου P

*II²2212 / PML^b cap. Π 2, 9

Ψαλμοῦ ιζ΄.

Ἡ παιδεία σου ἀνώρθωσέν με εἰς τέλος,
καὶ ἡ παιδ<ε>ία σου, αὐτή με <***>.

*II²2213 / PML^b cap. Π 2, 10

5

Ψαλμοῦ κθ΄.

Ὁργὴ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ,
καὶ ζωὴ ἐν τῷ θελήματι αὐτοῦ.

*II²2214 / PML^b cap. Π 2, 11

Ψαλμοῦ λη΄.

10

Ἐν ἐλεγμοῖς ὑπὲρ ἀνομίας ἐπαίδευσας ἄνθρωπον,
καὶ ἐξέτηξας ὡς ἀράχνην <***>.

*II²2215 / PML^b cap. Π 2, 12

Ψαλμοῦ ξε΄.

Ἐδοκίμασας ἡμᾶς, ὁ θεός,

15

3 – 4 *II²2212 Ps. 17, 36³⁻⁴ 7 – 8 *II²2213 Ps. 29, 6¹⁻² 11 – 12 *II²2214 Ps. 38, 12¹⁻² 15 – 973, 6 *II²2215 Ps. 65, 10¹⁻¹²³

2 – 4 *II²2212 P cap. Π 2, 9 (257vA[32]33–36); R cap. Π 2, 7; *deest in M*^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 6 – 8 *II²2213 P cap. Π 2, 10 ([257vA36]257vB1–3); R cap. Π 2, 8; *deest in M*^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 10 – 12 *II²2214 P cap. Π 2, 11 (257vB[4]4–7); R cap. Π 2, 9; *deest in M*^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 14 – 973, 6 *II²2215 P cap. Π 2, 12 (257vB[8]8–22); R cap. Π 2, 10; *deest in M*^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2212 ψαλμὸς R *II²2213 ψαλμὸς R *II²2214 ψαλμὸς R *II²2215 ψαλμὸς R

4 καὶ – με] *om.* R παιδεία σου] *scripsi*, παιδία σου P *post* αὐτή με *unum minimum vocabulum excidisse videtur* (διδάξει LXX) 8 θελημα P 12 καὶ – ἀράχνην] *om.* R *post* ἀράχνην *quaedam excidisse videntur* (τὴν ψυχὴν αὐτοῦ LXX)

- ἐπύρωσας ἡμᾶς, ὡς πυροῦται τὸ ἀργύριον·
 εἰσήγαγες ἡμᾶς εἰς τὴν παγίδα,
 ἔθου θλίψεις ἐπὶ τὸν νῶτον ἡμῶν.
 Ἐπεβίβασας ἀνθρώπους ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν,
 5 διήλθομεν διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος,
 καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχήν.

*Π²2216 / PML^b cap. Π 2, 13

Ψαλμοῦ ο΄·

- Ὁ θεός, τίς ὅμοιός σοι;
 10 Ὅσας ἔδειξάς μοι θλίψεις πολλὰς καὶ κακάς,
 καὶ ἐπιστρέψας ἐξωποίησάς με,
 καὶ ἐκ τῶν ἀβύσσων τῆς γῆς πάλιν ἀνήγαγές με.
 Ἐπλεόνασας ἐπ’ ἐμέ τὴν μεγαλοσύνην σου,
 καὶ ἐπιστρέψας παρεκάλεσάς με.

- 15 ***Π²2217 / PML^b cap. Π 2, 14**

Ψαλμοῦ ργ΄·

- Μακάριος ἄνθρωπος, ὃν ἂν παιδεύσης, κύριε,
 καὶ ἐκ τοῦ νόμου σου διδάξης αὐτόν,
 τοῦ πραῦναι αὐτόν ἀφ’ ἡμερῶν πονηρῶν
 20 ἕως οὗ ὀρυγῆ <***>.

9 – 14 *Π²2216 Ps. 70, 19²–21² **17 – 20** *Π²2217 Ps. 93, 12¹–13²

8 – 14 *Π²2216 P cap. Π 2, 13 (257vB[22]23–34); R cap. Π 2, 11; *deest in M*^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} **16 – 20** *Π²2217 P cap. Π 2, 14 (257vB[35]35–258rA5); R cap. Π 2, 12; *deest in M*^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2216 ψαλμὸς R *Π²2217 ψαλμὸς R

1 – 6 ὡς – ἡμᾶς] ἕως R **9** ὁμοῖος σου P **11 – 14** καὶ – ἐπιστρέψας] ἕως R **17** παιδεύσεις P **18 – 20** καὶ – ὀρυγῆ] *om.* R **20** *post* ὀρυγῆ *quaedam excidisse videtur* (τῷ ἀμαρτωλῷ βόθρος LXX)

*II²218 / PML^b cap. Π 2, 15

Ψαλμοῦ ριζ’.

Παιδεύων ἐπαίδευσέν με ὁ κύριος,
καὶ τῷ θανάτῳ οὐ παρέδωκέν με.

*II²219 / PML^b cap. Π 2, 16

5

Ψαλμοῦ ριγ’.

Ἄγαθόν μοι ὅτι ἐταπείνωσάς με,
ὅπως ἂν μάθω τὰ δικαιώματά σου.

*II²220 / PML^b cap. Π 2, 17

Ἦσῃ ἐξ προφήτου.

10

Ἐγὼ παιδευτὴς ὑμῶν εἰμί, λέγει κύριος.

*II²221 / PML^b cap. Π 2, 18

Τοῦ αὐτοῦ.

Πόλεμος ἐπὶ τέκνα ἀδικίας ἦλθεν, παιδεῦσαι αὐτοὺς ἐν ταῖς ἀδικί-
αις αὐτῶν.

15

3 – 4 *II²218 Ps. 117, 18¹⁻² 7 – 8 *II²219 Ps. 118, 71¹⁻² 11 *II²220 Ἐγὼ –
εἰμί] Os. 5, 2 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 156) λέγει κύριος] cf. ibid. 3, 1 14 – 15
*II²221 Os. 10, 9–10 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 169–170)

2 – 4 *II²218 P cap. Π 2, 15 (258rA[6]6–9); R cap. Π 2, 13; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.)
H^{III} 6 – 8 *II²219 P cap. Π 2, 16 (258rA[9]10–13); R cap. Π 2, 14; *deest in* M^(lac.)
L^b T^(lac.) H^{III} 10 – 11 *II²220 P cap. Π 2, 17 (258rA[13]14–15); R cap. Π 2, 15;
deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 13 – 15 *II²221 P cap. Π 2, 18 (258rA[15]16–19); R
cap. Π 2, 16; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²218 ψαλμὸς R *II²219 (a) P (b) Ψαλμὸς ριζ’ R *II²220 ὡσεὶ P [προφήτου]
om. R

11 ὑμῶν εἰμι P

*Π²2222 / PML^b cap. Π 2, 19

Ναοὺμ προφήτου·

Τί λογίζεσθε ἐπὶ κύριον; Συντέλειαν αὐτὸς ποιήσεται, καὶ οὐκ ἐκδικήσεται δις ἐπιτοαυτὸ ἐν θλίψει.

5

*Π²2223 / PML^b cap. Π 2, 20

Σοφονίου προφήτου·

Φοβεῖσθε με καὶ δέξασθε παιδείαν, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ οὐ μὴ ἐξολοθρευθῆτε ἐξ ὀφθαλμῶν τῆς γῆς.

*Π²2224 / PML^b cap. Π 2, 21

10 Ἡσαΐου προφήτου·

Ὅταν ὀργῆ θυμοῦ μου γένηται, πάλιν ἰάσομαι.

*Π²2225 / PML^b cap. Π 2, 22

Τοῦ αὐτοῦ·

15 Κύριε, ἐν θλίψει ἐμνήσθημέν σου, ἐν θλίψει μικρᾶ ἢ παιδεία σου ἤμῃν.

3 – 4 *Π²2222 Nah. 1, 9 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 229) 7 – 8 *Π²2223 Soph. 3, 7 et 2, 9 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 245–246) 11 *Π²2224 Is. 7, 4 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 311) 14 – 15 *Π²2225 Is. 26, 16 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 349–350)

2 – 4 *Π²2222 P cap. Π 2, 19 (258rA[20]21–26); R cap. Π 2, 17; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 6 – 8 *Π²2223 P cap. Π 2, 20 (258rA[26]27–32); R cap. Π 2, 18; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 10 – 11 *Π²2224 P cap. Π 2, 21 (258rA[32]33–35); R cap. Π 2, 19; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 13 – 15 *Π²2225 P cap. Π 2, 22 (258rA[35]36–258rB3); R cap. Π 2, 20; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2222 προφήτου] *om.* R *Π²2223 Σοφονίου] *scripsi*, σοφωνίου P, σοφω^v R προφήτου] *om.* R *Π²2224 προφήτου] *om.* R

3 λογίζεσθαι P 8 τῆς γῆς] *sic* P R, αὐτῆς LXX 15 ἡμῖν] *om.* R

*II²2226 / PML^b cap. Π 2, 23

Τοῦ αὐτοῦ·

Εὐλογήσω σε, κύριε, διότι ὠργίσθης μοι, καὶ ἀπέστρεψας τὸν θυμὸν σου, καὶ ἤλεήσας με.

*II²2227 / PML^b cap. Π 2, 24

5

Τοῦ αὐτοῦ·

Παιδευθήση κρίματι θεοῦ καὶ εὐφρανθήση. Οὐ γὰρ μετὰ σκληρότητος καθαίρεται τὸ μελάνθιον, οὐδὲ τροχὸς ἀμάξης περιάζει ἐπὶ τὸ κύμινον, ἀλλὰ ῥάβδω τινάσσεται τὸ μελάνθιον, τὸ δὲ κύμινον βακτηρία, καὶ μετὰ ἄρτου βρωθήσεται. Οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα ἐγὼ ὕμῖν ὀργισθήσομαι, οὐδὲ φωνὴ τῆς πικρίας μου καταπατήσει ὑμᾶς. Καὶ ταῦτα παρὰ κυρίου Σαβαώθ ἐξήλθεν τὰ τέρατα. 10

*II²2228 / PML^b cap. Π 2, 25

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἐπάξω τὴν χεῖρα μου ἐπὶ σέ, καὶ πυρώσω σε εἰς καθαρὸν, τοὺς δὲ ἀπειθοῦντας ἀπολέσω. 15

3 – 4 *II²2226 Is. 12, 1 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 327) 7 – 12 *II²2227 Is. 28, 26–29 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 356) 15 – 16 *II²2228 Is. 1, 25 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 289)

2 – 4 *II²2226 P cap. Π 2, 23 (258rB[3]4–8); R cap. Π 2, 21; *deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}* 6 – 12 *II²2227 P cap. Π 2, 24 (258rB8–27); R cap. Π 2, 22; *deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}* 14 – 16 *II²2228 P cap. Π 2, 25 (258rB[27]28–32); R cap. Π 2, 23; *deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}*

*II²2227 (a) R (b) s. a. P

7 εὐφρανθήση] P R^{in mg.}, διδαχθήση R^{txt} 12 τέρατα] πέρατα R

*Π²2229 / PML^b cap. Π 2, 26

Τοῦ αὐτοῦ·

- Τάδε λέγει κύριος ὕψιστος, ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν τὸν αἰῶνα ἄ-
 γιος, καὶ διδοὺς ζωὴν τοῖς συντετριμμένοις τὴν καρδίαν· Οὐκ εἰς
 5 τὸν αἰῶνα ἐκδικήσω ὑμᾶς, οὐδὲ διαπαντὸς ὀργισθήσομαι ὑμῖν·
 πνεῦμα γὰρ παρ' ἐμοῦ ἐξελεύσεται, καὶ πνοὴν πᾶσαν ἐγὼ ἐποίησα.
 Δι' ἁμαρτίαν βραχὺ τι ἐλύπησα αὐτόν, καὶ ἐπάταξα αὐτόν, καὶ
 ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἐλυπήθη καὶ ἐπο-
 10 ρεύθη στυγνὸς ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ. Τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ ἐώρακα, καὶ
 ἰασάμην αὐτόν, καὶ παρεκάλεσα αὐτόν, καὶ ἔδωκα αὐτῷ παρα-
 κλησιν ἀληθινὴν, εἰρήνην ἐπὶ εἰρήνην τοῖς ἐγγύς καὶ τοῖς μακρὰν
 οὖσιν, καὶ εἶπε κύριος· Ἰαμαὶ αὐτόν.

*Π²2230 / PML^b cap. Π 2, 27

Ἰερεμίου προφήτου·

- 15 Πόνω καὶ μᾶστιγι παιδεύθητι, Ἱερουσαλήμ, μὴ ἀποστῆ ἡ ψυχὴ μου
 ἀπὸ σοῦ, μὴ ποιήσω σε γῆν ἄβατον, ἥτις οὐ κατοικισθήσεται.

*Π²2231 / PML^b cap. Π 2, 28

Τοῦ αὐτοῦ·

- 20 Παίδευσον ἡμᾶς, κύριε, πλὴν ἐν κρίσει καὶ μὴ ἐν θυμῷ, ἵνα μὴ ὀλί-
 γους ἡμᾶς ποιήσης.

3 – 12 *Π²2229 Is. 57, 15–19 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 446–448) 15 – 16
 *Π²2230 Ier. 6, 7–8 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 500–501) 19 – 20 *Π²2231 Ier. 10,
 24 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 522)

2 – 12 *Π²2229 P cap. Π 2, 26 (258rB[32]33–258vA28); R cap. Π 2, 24; *deest in*
M^(lac.) *L*^b *T*^(lac.) *H*^{III} 14 – 16 *Π²2230 P cap. Π 2, 27 (258vA[29]30–36); R cap. Π 2,
 25; *deest in M*^(lac.) *L*^b *T*^(lac.) *H*^{III} 18 – 20 *Π²2231 P cap. Π 2, 28 ([258vA36]
 258vB1–5); R cap. Π 2, 26; *deest in M*^(lac.) *L*^b *T*^(lac.) *H*^{III}

*Π²2229 αὐτοῦ] *add.* ησαίου P *Π²2230 ἱηρεμιου P προφήτου] *om.* R

4 συμμετριμμενοις P

*II²2232 / PML^b cap. Π 2, 29

Τοῦ αὐτοῦ·

Μὴ γένη μοι εἰς ἀλλοτριώσιν, φειδόμενός μου.

*II²2233 / PML^b cap. Π 2, 30

<***>

5

Ἀκοὴν ἤκουσα Ἐφραὶμ ὀδυρομένου· Ἐπαίδευσάς με, καὶ ἐπαιδέυθη· ἐγὼ ὥσπερ μὸσχος οὐκ ἐδιδάχθην· ἐπίστρεψόν με, καὶ ἐπιστρέψω, ὅτι σὺ κύριος ὁ θεός μου, ὅτι ὕστερον αἰχμαλωσίας μου μετενόησα, καὶ ὕστερον τοῦ γνῶναι με, ἐστέναξα ἐφ' ἡμέρας αἰσχύνης, καὶ ὑπέδειξά σοι ὅτι ἔλαβον ὄνειδισμόν ἐκ νεότητός μου. 10
Υἱὸς ἀγαπητὸς ἐμοὶ Ἐφραὶμ, παιδίον ἐντρυφῶν, ὅτι ἀνθ' ὧν οἱ λόγοι μου ἐν αὐτῷ, ἐλεῶν ἐλεήσω αὐτόν, φησὶν κύριος.

*II²2234 / PML^b cap. Π 2, 31

Τοῦ αὐτοῦ·

Ὁ ταπεινώσας οἰκτειρήσει κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους αὐτοῦ.

15

3 *II²2232 Ier. 17, 17 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 534)   **6 – 12** *II²2233 Ier. 38, 18–20 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 565–566)   **15** *II²2234 Thren. 3, 32 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 604–605)

2 – 3 *II²2232 P cap. Π 2, 29 (258vB[5]6–8); R cap. Π 2, 27; *deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}*   **5 – 12** *II²2233 P cap. Π 2, 30 (258vB8–30); R cap. Π 2, 28; *deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}*   **14 – 15** *II²2234 P cap. Π 2, 31 (258vB[30]31–33); R cap. Π 2, 29; *deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}*

*II²2233 s. d. P R

3 γένη μοι] γένη μοι P^{ut videtur}, γένοιμῖ R   **6** Ἐφραὶμ] *scripsi*, εφραϊμ P, εὐφραῖμ R
7 – 8 ἐπιστρέφω R   **8** κύριος] κύριε R   θεός μου] *add.* δεσπότης μου R   **11**
Ἐφραὶμ] *scripsi*, εφραϊμ P, εὐφραῖμ R   **15** οἰκτειρήσει] *sic* P R

*Π²2235 / PML^b cap. Π 2, 32

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἀνάβητε ἐπὶ τοὺς προμαχῶνας αὐτῆς καὶ κατασκάψατε, συντέ-
λειαν δὲ οὐ μὴ ποιήσητε· ὑπολείπεσθε τὰ ὑποστηρίγματα αὐτῆς,
5 ὅτι τοῦ κυρίου εἰσὶν.

*Π²2236 / PML^b cap. Π 2, 33

Δανιὴλ προφήτου·

Ἐν τῷ ναῷ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν Βαβυλῶνι περιπατῶν, ἀπε-
κρίθη ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ, καὶ εἶπεν· Οὐκ αὕτη ἐστὶν
10 Βαβυλῶν ἡ μεγάλη, ἣν ἐγὼ ὠκοδόμησα εἰς οἶκον βασιλείας ἐν τῷ
κράτει τῆς ἰσχύος μου, εἰς τιμὴν τῆς δόξης μου; Ἔτι τοῦ λόγου ἐν
τῷ στόματι τοῦ βασιλέως ὄντος, φωνὴ ἀπ’ οὐρανοῦ ἐγένετο· Σοὶ
λέγεται, Ναβουχοδονόσορ· ἡ βασιλεία σου παρήλθεν ἀπὸ σοῦ,
καὶ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων σε διώξουσιν, καὶ μετὰ θηρίων ἀγρίων ἡ
15 κατοικία σου, χόρτον ὡς βοῦν ψωμιοῦσιν σε, καὶ ἑπτὰ καιροὶ ἀλ-
λαγήσονται ἐπὶ σέ, ἕως οὗ ἐπιγνῶς ὅτι κυριεύει ὁ ὑψιστος τῆς
βασιλείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὃ ἐὰν αὐτῷ δόξη, δώσει αὐτήν.
Αὐτῇ τῇ ὥρᾳ συνετελέσθη ἐπὶ Ναβουχοδονόσορ καὶ ἀπὸ τῶν
ἀνθρώπων ἐξεδιώχθη, καὶ χόρτον ὡς βοῦς ἦσθιεν, καὶ ἀπὸ τῆς
20 δρόσου τοῦ οὐρανοῦ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐβάφη, ἕως αἱ τρίχες αὐτοῦ
ὡς λεόντων ἐμεγαλύνθησαν, καὶ οἱ ὄνυχες αὐτοῦ ὡς ὀρνέων. Καὶ
μετὰ τὸ τέλος τῶν ἡμερῶν ἐγὼ Ναβουχοδονόσορ τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς μου εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνέλαβον, καὶ αἱ φρένες μου ἐπ’ ἐμέ ἐ-
πεστράφησαν, καὶ τῷ ὑψίστῳ εὐλόγησα, καὶ τῷ ζῶντι εἰς τὸν αἰ-

3 – 5 *Π²2235 Ier. 5, 10 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 494)
Dan. 4, 26–34 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 685–688)

8 – 980, 13 *Π²2236

2 – 5 *Π²2235 P cap. Π 2, 32 (258vB[34]34–259rA6); *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R
7 – 980, 13 *Π²2236 P cap. Π 2, 33 (259rA[7]8–259vA35); R cap. Π 2, 30; *deest in*
M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

4 ὑπολείπεσθε] *scripsi*, ὑπολείπεσθαι P 9 ναβουχοδονόσωρ (-οσωρ P) P R^{a.c.}
Οὐκ αὕτη] *sic* R, ουκ’ αυτη P, ουχ αυτη *ed.* (θ’) 11 τῆς] *om.* P 12 ἀπ’] ἀπὸ P
13 ναβουχοδονοσωρ P 18 ναβουχοδονοσωρ P 22 ναβουχοδονόσωρ P 24
ηὐλόγησα R

ῶνα ἤνεσα καὶ ἐδόξασα, ὅτι ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐξουσία αἰώνιος, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ εἰς γενεὰν καὶ γενεάν, καὶ πάντες οἱ κατοικοῦν-
τες τὴν γῆν εἰς οὐδὲν ἐλογίσθησαν· κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖ
ἐν δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐν τῇ κατοικίᾳ τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἔστιν
ὃς ἀντιποιήσεται τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐρεῖ αὐτῷ· Τί ἐποίησας; Αὐτῷ
τῷ καιρῷ αἱ φρένες μου ἐπεστράφησαν ἐπ’ ἐμέ, καὶ εἰς τὴν τιμὴν
τῆς βασιλείας μου ἦλθον, καὶ ἡ μορφή μου ἐπέστρεψεν ἐπ’ ἐμέ,
καὶ οἱ τύραννοί μου καὶ οἱ μεγιστάνες μου ἐζήτησάν με, καὶ ἐπὶ
τὴν βασιλείαν μου ἐκραταιώθην, καὶ μεγαλωσύνη περισσοτέρα
προσετέθη μοι. Νῦν οὖν ἐγώ, Ναβουχοδονόσορ, αἰνῶ καὶ ὑπερυ-
ψῶ καὶ δοξάζω τὸν βασιλέα τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι πάντα τὰ ἔργα αὐ-
τοῦ ἀληθινά, καὶ αἱ τρίβοι αὐτοῦ κρίσις, καὶ πάντας τοὺς πορευο-
μένους ἐν ὑπερηφανίᾳ δύναται ταπεινῶσαι.

*Π²2237 / PML^b cap. Π 2, 34

Σχόλιον·

Μάθωμεν ἐκ τοῦ ὑποδείγματος τούτου ὅτι πρὸς διόρθωσιν βίου
παιδεύει ἡμᾶς ὁ κύριος, καὶ σωφρονήσωμεν καθάπερ οὗτος ἐν
ἐξομολογήσει, ἵνα διαλλαγῇ καὶ ἡμῖν ὁ ἀγαθὸς ἡμῶν δεσπότης,
καὶ μὴ ἀπολώμεθα τῇ ἀπειθείᾳ.

*Π²2238 / PML^b cap. Π 2, 35

Σοφίας Σολομῶντος·

Σὺ δεσπόζων ἰσχύος ἐν ἐπιεικείᾳ κρίνεις,

22 – 981, 1 Σὺ – ἡμᾶς] exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 41.3./48.3.
(ed. Ihm, p. 740)

16 – 19 *Π²2237 *Scholion in Dan. 4, 26–34* 22 – 981, 2 *Π²2238 Σὺ – δύνασθαι]
Sap. 12, 18¹

15 – 19 *Π²2237 P cap. Π 2, 34 (259vA[img]36–259vB11); R cap. Π 2, 31; *deest in*
M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 21 – 981, 5 *Π²2238 P cap. Π 2, 35 (259vB[11]12–27); R cap.
Π 2, 32; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

5 ἀντιποιήσεται P 6 ἐστράφησαν R 10 ναβουχοδονοσορ P 12 κρίσεις P 17
καὶ] om. R 19 ἀπολώμεθα] *scripsi*, ἀπολλώμεθα (-ω- P) P R

καὶ μετὰ πολλῆς φειδοῦς διοικεῖς ἡμᾶς·
 πάρεστιν γάρ σοι, ὅτε θέλεις, τὸ δύνασθαι.
 Διατοῦτο τοὺς παραπίπτοντας κατ' ὀλίγον ἐλέγχεις,
 καὶ ἐν οἷς ἀμαρτάνουσιν ὑπομιμνήσκων νουθετεῖς,
 5 ἵνα ἀπαλλαγέντες τῆς κακίας αὐτῶν, πιστεύσωσιν ἐπὶ σέ, κύριε.

*Π²2239 / PML^b cap. Π 2, 36

Τῆς αὐτῆς·

Ἡμᾶς παιδεύων τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν ἐν μυριότητι μαστιγοῖς,
 ἵνα σου τὴν ἀγαθότητα μεριμνῶμεν κρίνοντες,
 10 κρινόμενοι δὲ προσδοκῶμεν ἔλεος.

*Π²2240 / PML^b cap. Π 2, 37

Τοῦ Σιράχ·

Ἔλεος καὶ ὀργὴ παρὰ κυρίῳ,
 δυνάστης ἐξιλασμῶν καὶ ἐκθέων ὀργὴν
 15 κατὰ τὸ πολὺ ἔλεος αὐτοῦ.

*Π²2241 / PML^b cap. Π 2, 38

Τοῦ αὐτοῦ·

Ὁ φοβούμενος κύριον ἐκδέξεται παιδείαν.

3 – 5 Διατοῦτο – κύριε] Ibid. 12, 2³ 8 – 10 *Π²2239 Sap. 12, 22¹⁻³ 13 – 15
 *Π²2240 Sir. 16, 11³⁻¹² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 89) 18 *Π²2241 Sir. 35, 14¹
 (Wahl, *Sirach-Text*, p. 143)

7 – 10 *Π²2239 P cap. Π 2, 36 (259vB[27]28–35); R cap. Π 2, 33; *deest in* M^(lac.) L^b
 T^(lac.) H^{III} 12 – 15 *Π²2240 P cap. Π 2, 37 (259vB[35]36–260rB4); R cap. Π 2, 34;
deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 17 – 18 *Π²2241 P cap. Π 2, 38 (260rA[5]5–7); R cap.
 Π 2, 35; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

2 ὅτε θέλεις] ὅταν θέλης P 18 εἰσδέξεται R

*Π²2242 / PML^b cap. Π 2, 39

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἔλεος κυρίου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα,
ἐλέγχων καὶ παιδεύων καὶ διδάσκων
καὶ ἐπιστρέφων ὡς ποιμὴν τὸ ποίμνιον αὐτοῦ,
καὶ τοὺς ἐκδεχομένους παιδείαν ἐλεᾷ.

5

*Π²2243 / PML^b cap. Π 2, 40

Τουδίθ·

Εὐχαριστήσωμεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν, ὃς πειράζει ἡμᾶς καθὰ καὶ
τοὺς πατέρας ἡμῶν. Μνήσθητε ὅσα ἐποίησεν μετὰ Ἀβραάμ, καὶ
οἷα ἐπέειπεν τὸν Ἰσαάκ, καὶ ὅσα Ἰακώβ· καὶ ἐπύρωσεν εἰς ἑτα-
σμὸν τὰς καρδίας αὐτῶν, ὅτι εἰς νοθεσίαν μαστιγοῖ κύριος τοὺς
ἐγγίζοντας αὐτῷ.

10

*Π²2244 / PML^b cap. Π 2, 41

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου·

15

Εἶπεν ὁ κύριος· Ἐγὼ εἰμὶ ἡ ἀμπελος ἡ ἀληθινή, καὶ ὁ πατήρ μου ὁ
γεωργός ἐστι. Πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν, αἶρει αὐτό,

3 – 5 Ἔλεος – αὐτοῦ] exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 16.4./4. (ed. Ihm, p. 382–383)

3 – 6 *Π²2242 Sir. 18, 13²–14¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 95) 9 – 13 *Π²2243 Iudith
8, 25–27 (quibusdam omissis) 16 *Π²2244 Εἶπεν – κύριος] cf. Ioh. 14, 23
16 – 983, 2 Ἐγὼ – φέρη] Ibid. 15, 1–2

2 – 6 *Π²2242 P cap. Π 2, 39 (260rA[7]8–15); R cap. Π 2, 36; *deest in* M^(lac.) L^b
T^(lac.) H^{III} 8 – 13 *Π²2243 P cap. Π 2, 40 (260rA[15]16–29); R cap. Π 2, 37; *deest*
in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 15 – 983, 2 *Π²2244 P cap. Π 2, 41 (260rA[30]31–260rB4);
R cap. Π 2, 38; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2243 ἰουδίθ P *Π²2244 ἰωάννην P Εὐαγγελίου] *om.* R

6 ἐλεεῖ R 10 ἀβραὰμ R 11 ἰσαακ P ἰακώβ P

καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον, καθαίρει αὐτό, ἵνα πλείονα καρπὸν φέρῃ.

*Π²2245 / PML^b cap. Π 2, 42

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ·

- 5 Εἶπεν ὁ κύριος τῷ παραλυτικῷ· Ἴδε, ὑγιῆς γέγονας· μηκέτι ἀμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρον τί σοι γένηται.

*Π²2246 / PML^b cap. Π 2, 43

Ἐκ τῆς πρὸς Κορινθίους α' ἐπιστολῆς·

- 10 Εἰ ἑαυτοὺς διεκρίνομεν, οὐκ ἂν ἐκρινόμεθα· κρινόμενοι δέ, ὑπὸ κυρίου παιδευόμεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῶμεν.

*Π²2247 / PML^b cap. Π 2, 44

Ἐκ τῆς πρὸς Ἑβραίους·

- 15 Οὐπω μέχρις αἵματος ἀντεκατέστητε πρὸς τὴν ἀμαρτίαν ἀνταγωνιζόμενοι, καὶ ἐκλέλησθε τῆς παρακλήσεως, ἣτις ὑμῖν ὡς υἱοῖς διαλέγεται· Υἱέ, μὴ ὀλιγώρει παιδείας κυρίου, μὴ δὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος· ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος παιδεύει, μαστιγοῖ

5 – 6 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 16.1./1. (ed. Ihm, p. 381–382)

5 – 6 *Π²2245 Ioh. 5, 14 9 – 10 *Π²2246 I Cor. 11, 31–32 13 – 984, 11 *Π²2247 Hebr. 12, 4–11

4 – 6 *Π²2245 P cap. Π 2, 42 (260rB[5]5–10); R cap. Π 2, 39; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 8 – 10 *Π²2246 P cap. Π 2, 43 (260rB[11]12–18); R cap. Π 2, 40; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 12 – 984, 11 *Π²2247 P cap. Π 2, 44 (260rB[19]20–260vA30); R cap. Π 2, 41; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2245 Ἐκ] *om.* R *Π²2246 (a) P α'] *vix legi potest* (b) Πρὸς Κορινθίους R *Π²2247 Ἐκ τῆς] *om.* R εβραίους P

14 ἐκλέλησθε R 16 ἐλεγχόμενος] παιδευόμενος R

δὲ πάντα υἰὸν ὄν παραδέχεται. Εἰς παιδεῖαν ὑπομένετε· ὡς υἰοῖς ὑμῖν προσφέρεται ὁ θεός. Τίς γάρ ἐστιν υἰός, ὃν οὐ παιδεύει πατήρ; Εἰ δὲ χωρὶς ἐστὲ παιδεῖας, ἧς μέτοχοι γεγόνασι πάντες, ἄρα νόθοι ἐστέ, καὶ οὐχ' υἰοί. Εἴτα τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν πατέρας εἵχομεν παιδευτὰς καὶ ἐνετρεπόμεθα· οὐ πολὺ μᾶλλον ὑποταγησόμεθα τῷ πατρὶ τῶν πνευμάτων καὶ ζήσομεν; Οἱ μὲν γὰρ πρὸς ὀλίγας ἡμέρας κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς ἐπαιδεύουν, ὁ δὲ ἐπὶ τὸ συμφέρον εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἀγιότητος αὐτοῦ. Πᾶσα δὲ παιδεῖα πρὸς μὲν τὸ παρόν, οὐ δοκεῖ χαρᾶς εἶναι, ἀλλὰ λύπης, ὕστερον δὲ καρπὸν εἰρηνικὸν τοῖς δι' αὐτῆς γεγυμνασμένοις ἀποδίδωσι δικαιοσύνης.

*II²2248 / PML^b cap. Π 2, 45

Ἐκ τῆς Ἰακώβου ἐπιστολῆς·

Ἐπόδειγμα λάβετε, ἀδελφοί, τῆς κακοπαθείας καὶ τῆς μακροθυμίας, τοὺς προφήτας, οἳ ἐλάλησαν ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματι κυρίου. Ἰδοὺ μακαρίζομεν τοὺς ὑπομείναντας· τὴν ὑπομονὴν Ἰῶβ ἠκούσατε, καὶ τὸ τέλος κυρίου εἶδετε, ὅτι πολυεύσπλαγχνος ἐστὶν ὁ κύριος καὶ οἰκτίρμων.

14 – 15 Ἐπόδειγμα – κυρίου] exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 71.2./42.2. (ed. Ihm, p. 1039)

14 – 18 *II²2248 Iac. 5, 10–11

13 – 18 *II²2248 P cap. Π 2, 45 (260vA[31]32–260vB10); R cap. Π 2, 42; *deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}*

*II²2248 Ἰακώβου P

1 Εἰς] ἧς R ὑπομένεται P 2 προσφέρει R 3 ἄρα P 4 οὐχ' υἰοί] οὐχὶ υἰοί R 5 πολλῶ R 15 ἐν τῷ] το P 16 ἰωβ P 17 ἴδετε P πολυεὐσπλαγχνος ἐστὶν P

*Π²2249 / PML^b cap. Π 2, 46

Κλήμεντος Ῥώμης·

Ἀγαθῆ κυρίου προνοία ὁ προειληφώς διοικεῖσθαι τὸν κόσμον οὐκ ἄχθεται ἐπὶ τοῖς ὅπως ποτὲ ἀπαντῶσι πράγμασιν, ἀποδεδω-
 5 κῶς ὅτι ὑπὸ τῆς τοῦ κρεῖττονος οἰκονομίας συμφερόντως τὰ
 πράγματα τὴν ἔκβασιν λαμβάνει. Ὅθεν δίκαιον γνοῦς εἶναι αὐτὸν
 καὶ εὐσυνειδήτως βιούς, τὸ προσπίπτον λυπηρὸν οἶδεν ὀρθῶ
 λόγῳ ἀποσεῖσθαι τῆς ψυχῆς, ὅτι πρὸς ἀγαθοῦ τινὸς ἀγνώστου
 συντελούμενον ἐλθεῖν ἔχει.

10 *Π²2250 / PML^b cap. Π 2, 47

Τοῦ Θεολόγου, ἐκ τοῦ εἰς Ἀθανάσιον·

Καὶ ὄντως πληγὴ τοῖς εὖ φρονοῦσι παιδεύμα γίνεται, καὶ κρεῖττον
 εὐημερίας πολλάκις κακοπάθεια.

*Π²2251 / PML^b cap. Π 2, 48

15 Τοῦ αὐτοῦ, πρὸς τὸν ἄρχοντα καὶ τοὺς πολιτευομένους·

Σωφρόνων ἀνδρῶν οἵτινες παιδεύονται ταῖς συμφοραῖς καὶ ὡς
 χρυσὸς πυρὶ καθαιρόμενοι λέγουσιν· Ἀγαθὸν μοι, ὅτι ἐταπείνωσάς

17 – 986, 1 Ps. 118, 71¹⁻²

3 – 9 *Π²2249 Ps.-CLEMENS ROMANUS, *Homilia* β 36,2–3 (ed. Rehm†/Strecker, p. 50, 15–21); Holl, n° 5 12 – 13 *Π²2250 GREGORIUS NAZIANZENUS, *re vera Funerbris oratio in laudem Basilii Magni Caesareae in Cappadocia episcopi (Orat. 43)*, 55, 3–5 (ed. Bernardi, p. 240) 16 – 986, 5 *Π²2251 GREGORIUS NAZIANZENUS, *Ad praefectum et cives Nazianzenos (Orat. 17)*, 5 (PG 35, 972, 12–21)

2 – 9 *Π²2249 P cap. Π 2, 46 (260vB[10]11–32); R cap. Π 2, 43; *deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}* 11 – 13 *Π²2250 P cap. Π 2, 47 (260vB[33]34–261rA3); *deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R* 15 – 986, 5 *Π²2251 P cap. Π 2, 48 (261rA[4]5–26); R cap. Π 2, 44; *deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}*

*Π²2251 αὐτοῦ] θεολόγου R πολιτευομένους] πολη^τ P

3 ὁ] *om.* P 4 ὁπως ποτε P 8 λόγῳ] τῷ λογισμῷ *ed.* 9 συντελούμενος R 12 εὐφρονοῦσι P κρείττων *ed.*

με, ὅπως ἂν μάθω τὰ δικαιώματά σου, ὡς τικτούσης τῆς ταπεινώσεως τὸ γινώσκειν τὰ δικαιώματα κυρίου. Καὶ τὸ τοῦ Πέτρου πάσχουσι <***>, μᾶλλον δ' ἔτι προσχωροῦσι θεῷ διὰ τὸ ἀλγεῖν, καὶ τὸν εὐεργέτην οἰκιοῦνται διὰ τῆς θλίψεως, ἐπειδὴ κάμνουσα ψυχὴ ἐγγύς ἐστι θεοῦ.

5

*II²2252 / PML^b cap. Π 2, 49

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ·

Ἄνω νεύωμεν, ἀδελφοί· ἐν παντὶ καιρῷ καὶ πάσῃ περιστάσει προβαλλώμεθα τὴν καλὴν ἐλπίδα, μήτε ἐν ταῖς εὐθυμίαις ἀποβάλλωμεν τὸν φόβον, μήτε ἐν τοῖς λυπηροῖς τὸ εὐελπι.

10

*II²2253 / PML^b cap. Π 2, 50

Τοῦ αὐτοῦ·

Μνησθῶμεν καὶ ἐν εὐδία τῆς ζάλης, καὶ ἐν χειμῶνι τοῦ κυβερνήτου· ἀλλὰ μὴ ταῖς θλίψεσιν ἐκκακήσωμεν, καὶ μήτε διὰ τὰς συμφορὰς πίπτωμεν, μήτε διὰ τὸν κόρον ὑβρίσωμεν.

15

2 τὸ² – Πέτρου] cf. Matth. 14, 30

8 – 10 *II²2252 GREGORIUS NAZIANZENUS, *Ad praefectum et cives Nazianzenos* (*Orat.* 17), 5 (PG 35, 972, 23–27) 13 – 14 *II²2253 Μνησθῶμεν – ἐκκακήσωμεν] GREGORIUS NAZIANZENUS, *Ad praefectum et cives Nazianzenos* (*Orat.* 17), 5 (PG 35, 972, 27–29) 14 – 15 καὶ – ὑβρίσωμεν] *IBID.* (PG 35, 972, 34–35)

7 – 10 *II²2252 P cap. Π 2, 49 (261rA[27]28–261rB2); R cap. Π 2, 45; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 12 – 15 *II²2253 P cap. Π 2, 50 (261rB2–11); R cap. Π 2, 46; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2252 Ἐκ] *om.* R *II²2253 (a) R (b) *s. a.* P

3 πάσχουσι] *forſan quaedam exciderunt* (ἐπικαλεσαμένου τὴν σωτηρίαν ἐν τῷ μέλλειν καταδύεσθαι *ed.*) δ' ἔτι] *scripsi*, δέ *eti* P, δέ *eti* R 5 ψυχὴ – θεοῦ] θεῷ ἐγγύς ἐστὶν ἢ ψυχὴ R ψυχὴ] *scripsi*, ψυχῆς P 9 μήτε] *praem.* καὶ P, *praem.* τῆς R, *sed eras.* 9 – 10 ἀποβαλλώμεθα R

*Π²2254 / PML^b cap. Π 2, 51

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ εἰς Ἑρωνα τὸν φιλόσοφον·

Γενναϊότερον ἐκ τοῦ παθεῖν τὸ φιλόσοφον, ὥσπερ ψυχρῶ σίδηρος, οὕτω τοῖς κινδύνοις στομούμενον

5

*Π²2255 / PML^b cap. Π 2, 52

Τοῦ ἀγίου Βασιλείου, ἐκ τῶν εἰς τὸν προφήτην Ἑσαΐαν·

Ὁλολύζετε, φησὶν ὁ προφήτης· ἐγγὺς γὰρ ἡ ἡμέρα κυρίου, καὶ συντριβὴ παρὰ κυρίου ἤξει μετὰ τῶν ὀπλομάχων αὐτοῦ, καταφθεῖραι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. Διατοῦτο προστέτακται ὀλολυγμὸς καὶ
 10 θρῆνος, ἵνα διὰ τούτων δυσωπηθῇ ὁ θεὸς ἀποστρέψαι τὴν ἐπαγομένην ὀργήν. Ἀμφοτέρα γὰρ ποιεῖ ὁ φιλόσοφος· καὶ τὰ φοβερὰ ἀπειλεῖ, καὶ τοῖς μετανοοῦσιν οὐκ ἐπάγει τὰ ἠπειλημένα. Κλαύσατε, φησὶν ὁ προφήτης, καὶ θρηνήσατε ἕκαστος τὰ ἴδια ἀμαρτήματα, μήποτε πάθητε τὰ κεκηρυγμένα. Εἰ μὴ ἐβούλετο ὁ θεὸς τοῦ
 15 ἀμαρτωλοῦ τὴν μετάνοιαν καὶ διόρθωσιν, διατί ἐκηρύσσετε τῇ Νινευῆ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀπώλεια; Ἄλλ' ἐπειδὴ εἶδεν αὐτῶν ὁ θεὸς τὸν συντριμμὸν, παρήγαγεν τὴν ὀργήν, καὶ διεσκέδασεν ὥσπερ νέφος τὴν ἐπιτεταμένην ἀπώλειαν ὡς ἐλεήμων. Παρ' αὐ-

3 – 4 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 32.8./8. (ed. Ihm, p. 649)
 7 – 8 Is. 13, 6   12 – 13 Ioel 1, 5   15 – 16 ἐκηρύσσετε – ἀπώλεια] cf. Ion. 3, 4
 18 – 988, 1 Is. 13, 6

3 – 4 *Π²2254 GREGORIUS NAZIANZENSIS, *In laudem Heronis philosophi* (Orat. 25), 15, 15–17 (ed. Mossay/Lafontaine, p. 192)   7 – 8 *Π²2255 Ὁλολύζετε – ἤξει] (Ps.-)BASILIUS CAESARIENSIS, *Enarratio in prophetam Isaiam*, XIII, 261 (PG 30, 576, 37–38)   8 – 988, 2 μετὰ – ἄξια] IBID. (PG 30, 576, 41 – 577, 7)

2 – 4 *Π²2254 P cap. Π 2, 51 (261rB[12]13–18); R cap. Π 2, 47; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}   6 – 988, 2 *Π²2255 P cap. Π 2, 52 (261rB[19]20–261vA29); R cap. Π 2, 48; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2254 ἐκ τοῦ] *om.* R *Π²2255 ἐκ τῶν] *om.* P προφήτην] *om.* R

3 γενναϊότατον R   3 – 4 σίδηρον R   4 στομούμενον R^{a.c.}   7 ὀλολύζεται P   14 πάθητε] *scripsi* (ed.), πάθετε P R   14 – 16 Εἰ – ἀπώλεια] *om.* R   16 νηνευη P αὐτὸν P   17 συντριμμον R   18 ἐπιτεταμένην] *sic* R^{a.c.}, ἐπιτεταμένην P R^{p.c.}

τοῦ οὖν τοῦ κυρίου ἤξει συντριβή, χρησίμως συντρίβοντος τὰ ἀφανισμοῦ ἄξια.

*II²2256 / PML^b cap. Π 2, 53

Τοῦ αὐτοῦ·

Οἱ ὑπομείναντες τὴν παιδευτικὴν ἐπίσκεψιν καὶ μὴ συντρίψαντες 5
τὸν ζυγὸν τοῦ παίοντος ἐπὶ σωτηρία καὶ διορθώσει, οὗτοι πτωχοὶ
τῷ πνεύματι χρηματίζοντες, βοσκηθήσονται διὰ τοῦ κυρίου, κατὰ
τὴν πρόρρησιν αὐτοῦ. Τέλος γὰρ ἀγαθῆς παιδεύσεως νομὴ ἐστὶν
σωτήριος ἐπηγγελμένη, περὶ ἧς φησὶν ὁ σωτὴρ ὅτι *Εἰσελεύσεται ὁ*
τοιοῦτος καὶ ἐξελεύσεται καὶ νομὴν εὐρήσει. 10

6 – 7 Matth. 5, 3 7 βοσκηθήσονται – κυρίου] cf. Is. 14, 30 9 – 10 Ioh. 10, 9

5 – 10 *II²2256 (PS.-)BASILIUS CAESARIENSIS, *Enarratio in prophetam Isaiam*, XIV, 288 (PG 30, 624, 29–35)

4 – 10 *II²2256 P cap. Π 2, 53 (261vA[29]30–261vB13); R cap. Π 2, 49; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

1 ἤξει – συντρίβοντος] ἤξει συντριβή χρησίμως· συντρίβοντος R τὰ] *om.* R 8
αὐτοῦ] *om.* P παιδεύσεως] παιδέσεως R 9 ἧς φησιν P

Τίτλος γ' Περὶ τῶν παιδείαν θεοῦ σωτήριον πρὸς διόρθωσιν
μὴ δεχομένων.

III /
par. 68 B

*II²2257 / PML^b cap. Π 3, 1

Ἀπὸ τοῦ Λευϊτικοῦ·

- 5 Ἐὰν μὴ ὑπακούσητέ μου, μὴ δὲ ποιήσητε τὰ προστάγματά μου,
ἀλλὰ ἀπειθήσετε αὐτοῖς, καὶ τοῖς κρίμασί μου προσοχθιεῖ ἡ ψυχὴ
ὑμῶν, καὶ γὰρ οὕτω ποιήσω ὑμῖν, καὶ προσθήσω παιδεῦσαι ὑμᾶς
πληγὰς ἑπτὰ ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν, καὶ συντρίψω τὴν ὕβριν τῆς
10 ὑπερηφανίας ὑμῶν. Καὶ ἐὰν μετὰ ταῦτα πορεύσητε πλάγιοι, καὶ
αὐτὸς πορεύσομαι μεθ' ὑμῶν θυμῷ πλαγίῳ, καὶ παιδεύσω ὑμᾶς
καὶ γὰρ ἔτι κατὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν, καὶ ἐπιστήσω ἐφ' ὑμᾶς τὴν
ἀπορίαν, τὴν τε ψώραν καὶ τὸν ἴκτερον, σφακελίζοντας τοὺς ὀ-
φθαλμοὺς ὑμῶν καὶ τὴν ψυχὴν ὑμῶν ἐκτίκουςαν, καὶ σπείρετε
15 διακενῆς τὰ σπέρματα ὑμῶν, καὶ ἔδονται οἱ ὑπεναντίοι ὑμῶν. Καὶ
ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ πεσεῖσθε ἔναντι τῶν
ἐχθρῶν ὑμῶν, καὶ διώξουσιν ὑμᾶς οἱ μισοῦντες ὑμᾶς, καὶ φεύξε-
σθε, οὐδενὸς διώκοντος ὑμᾶς. Καὶ θήσω τὸν οὐρανὸν σιδηροῦν
καὶ τὴν γῆν ὑμῶν ὡσεὶ χαλκῆν, καὶ ἔσται εἰς κενὸν ἡ ἰσχὺς ὑμῶν,
καὶ οὐ δώσει ἡ γῆ τὸν σπόρον αὐτῆς, καὶ τὸ ξύλον τοῦ ἀγροῦ
20 ὑμῶν οὐ δώσει τὸν καρπὸν αὐτοῦ. Καὶ ἐὰν μετὰ ταῦτα πορεύσητε

5 – 7 *II²2257 Ἐὰν – ὑμῖν] Lev. 26, 14–16   7 – 9 καὶ – ὑμῶν] Ibid. 26, 18–19
9 – 11 Καὶ – ὑμῶν] Ibid. 26, 23–24   11 – 17 καὶ – ὑμᾶς] Ibid. 26, 16–17
17 – 990, 12 Καὶ – ἐμπλησθῆτε] Ibid. 26, 19–26

1 – 2 Titlos P (261vB14–16) M^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin}; *deest in* M^{[txt (lac.)} L^{b txt} E^{pin (lac.)}
T^(lac.) H^{III A III txt} 4 – 990, 12 *II²2257 P cap. Π 3, 1 (261vB[16]17–262vA4); R cap.
Π 3, 1; *deest in* M^(lac.) L^{b E} T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* P M^{pin} L^{b pin} E^{txt} R^{pin} A^{III pin}   γ'] ρξη' E^{txt}, *propt. mg. resect. non li-*
quet in A^{III pin} (κβ' *secund. ser.*)

*II²2257 Ἀπὸ] *om.* P

6 ἀπειθήσετε] *sic* R, ἀπειθησεται P κρίμασί μου] κριμασιν P προσοχθιεῖ] *sic* R,
προσόχθειη P 7 ὑμῶν] ἡμῶν P 9 – 10 καὶ αὐτὸς] καὶ γὰρ R 10 θυμῷ πλαγίῳ]
πλαγίως R θυμῷ] *iterav.* P 10 – 990, 12 καὶ – ἐμπλησθῆτε] καὶ τὰ λοιπά R 11
ἔτι] *scripsi*, αἰτι P 12 ἴκτερον] *scripsi*, ἴκτερον P σφακελίζοντας] *scripsi*, σφα-
κελίζοντας P 13 σπερεῖτε LXX 18 καινον P

πλάγιοι, κἀγὼ παιδεύσω ὑμᾶς πληγὰς ἑπτὰ κατὰ τὰς ἀμαρτίας ὑμῶν, καὶ ἀποστελῶ ἐφ' ὑμᾶς τὰ θηρία τὰ ἄγρια τῆς γῆς, καὶ κατέδεται ὑμᾶς, καὶ ἀναλώσει τὰ κτήνη ὑμῶν, καὶ ὀλιγοστοὺς ποιήσω ὑμᾶς, καὶ ἔρημοι ἔσονται αἱ ὁδοὶ ὑμῶν. Καὶ ἐὰν ἐπὶ τούτοις 5
μὴ παιδευθῆτε, ἀλλὰ πορεύεσθε πρὸς με πλάγιοι, πορεύσομαι κἀγὼ μεθ' ὑμῶν θυμῷ πλαγίῳ, καὶ ἐξαποστελῶ ἐφ' ὑμᾶς μάχαιραν ἐκδικουσαν δίκην διαθήκης, καὶ καταφεύξεσθε εἰς τὰς πόλεις ὑμῶν, καὶ ἐξαποστελῶ θάνατον ἐφ' ὑμᾶς, καὶ παραδοθήσεσθε εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν, ἐν τῷ ἐκλίψαι ὑμᾶς σιτοδεῖα <ε>ῖα <ᾗ>ρ- 10
των· καὶ πέψουσιν δέκα γυναῖκες ὑμῶν τοὺς ἄρτους ὑμῶν ἐν κλιβάνῳ ἐνί, καὶ ἀποδώσουσιν τοὺς ἄρτους ὑμῶν ἐν σταθμῷ, καὶ φάγεσθε καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῆτε.

*II²2258 / PML^b cap. Π 3, 2

Σχόλιον·

Καὶ τὰ τούτων φοβρότερα σιγάσθω διὰ τὸ πλῆθος τῶν κατειλημμένων. 15

*II²2259 / PML^b cap. Π 3, 3

Ἦση ἐπροφήτου·

Ἐφραὶμ ἐγένετο ἐγκρυφίας οὐ μεταστρεφόμενος. Κατέφαγον ἀλλότριοι τοὺς πόνους αὐτοῦ καὶ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ οὐκ ἐπέγνω. Καὶ ταπεινωθήσεται ἡ ὕβρις τοῦ Ἰσραὴλ εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐπέστρεψαν πρὸς κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐζήτησαν αὐτὸν ἐν πᾶσιν τούτοις. Ἀπόσεται αὐτοὺς ὁ θεός, 20

15 – 16 *II²2258 *Scholion in Lev. 26, 14–26* 19 – 23 *II²2259 Ἐφραὶμ – τούτοις] Os. 7, 8–10 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 162–163) 23 – 991, 1 Ἀπόσεται – ἔθνεσιν] Ibid. 9, 17 (Wahl, p. 168)

14 – 16 *II²2258 P cap. Π 3, 2 (262vA[4]5–8); *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} R
18 – 991, 3 *II²2259 P cap. Π 3, 3 (262vA[9]10–35); *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} R

*II²2259 ωσιὲ P

9 ἐκλίψαι] *scripsi*, ἐκλιψαι P, θλίψαι LXX 9 – 10 σιτοδεῖα ἄρτων] *correxi* (σιτοδεῖα ἄρτων LXX), σιτωδιάρτων P 15 φοβρότερα] φεροτερα P^{a.c.} 19 ἐφραὶμ P

ὅτι οὐκ εἰσήκουσαν αὐτοῦ, καὶ ἔσονται πλανῆται ἐν τοῖς ἔθνεσιν. Ἦγάπησαν γὰρ ἀτιμίαν ἐκ φρυγάματος αὐτῶν, καὶ ἀπεστράφησαν εἰς οὐθέν· ἐγένοντο ὡς τόξον ἐντεταμένον.

*Π²2260 / PML^b cap. Π 3, 4

5 <***>

Πόλεμος ἐπὶ τέκνα ἀδικίας, καὶ παιδεῦσαι αὐτούς, καὶ συναχθή-
σονται ἐπ' αὐτούς λαοὶ ἐπὶ τὸ παιδεύεσθαι αὐτούς ἐν ταῖς ἀδικίαις
αὐτῶν.

*Π²2261 / PML^b cap. Π 3, 5

10 Ἀμῶς προφήτου·

Τάδε λέγει κύριος· Ἐγὼ ἀνέσχον ἐξ ὑμῶν τὸν υἱόν, καὶ οὐδὲ οὐ-
τως ἐπεστρέψατε πρὸς με, λέγει κύριος. Ἐπάταξα ὑμᾶς ἐν πυρώσει
καὶ ἐν ἰκτέρῳ· καὶ ἐπληθύνατε κήπους ὑμῶν καὶ ἀμπελῶνας καὶ
συκῶνας ὑμῶν καὶ ἐλαιῶνας ὑμῶν, καὶ κατέφαγεν ἡ κάμπη, καὶ
15 οὐδὲ ὡς ἐπεστρέψατε πρὸς με, λέγει κύριος. Ἐξαπέστειλα εἰς ὑμᾶς
θάνατον ἐν ὁδῷ Αἰγύπτου, καὶ ἀπέκτεινα ἐν ῥομφαίᾳ τοὺς νεα-
νίσκους ὑμῶν μετὰ αἰχμαλωσίας ἵππων σου, καὶ ἀνήγαγον ἐν πυρὶ
τὰς παρεμβολὰς ὑμῶν ἐν ὀργῇ μου, καὶ οὐδ' οὕτως ἐπεστρέψατε
πρὸς με, λέγει κύριος. Κατέστρεψα ὑμᾶς, καθὼς κατέστρεψεν ὁ

2 Ἦγάπησαν – αὐτῶν] Ibid. 4, 18 (Wahl, p. 155) 2 – 3 καὶ – ἐντεταμένον] Ibid.
7, 16 (Wahl, p. 164) 6 – 8 *Π²2260 Os. 10, 9–10 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 169)
11 *Π²2261 Τάδε – κύριος] Am. 3, 12 11 – 992, 2 Ἐγὼ – κύριος] Ibid. 4, 7–11
(Wahl, *Prophetenzitate*, p. 183–184)

5 – 8 *Π²2260 P cap. Π 3, 4 (262vA35–262vB6); *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} R
10 – 992, 2 *Π²2261 P cap. Π 3, 5 (262vB[7]8–263rA8); R cap. Π 3, 2; *deest in*
M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}

*Π²2260 s. a. P *Π²2261 ἀμῶς R, ἀμῶς P προφήτου] om. R

3 ἐντεταμένον] *scripsi*, ἐντεταμμενον P 6 καὶ¹] *sic* P, ἦλθεν *Π²1462 / T cap. E 36,
1, *Π²2221 / PML^b cap. Π 2, 18 *et* *Π²2340 / R cap. Π 11, 6 12 ἐπιστρέψατε P 13
κτερῶ P 15 οὐδὲ ὡς] οὐδεως P^{a. c.}, οὐδε οὐτως Pp. c. man. rec. ut videtur, οὐδ' οὐτως R
ἐπιστρέψατε P εἰς] om. P 16 αἰγυπτου P 18 ἐπιστρέψατε P

θεὸς Σόδομα καὶ Γόμορρα, καὶ ἐγένεσθε ὡς δαλὸς ἐξεσπασμένος ἐκ πυρός, καὶ οὐδὲ ὡς ἐπεστρέψατε πρὸς με, λέγει κύριος.

*Π²2262 / PML^b cap. Π 3, 6

Ἡσαΐου προφήτου·

Τί ἔτι πληγῆτε προστιθέντες ἀνομίαν; Πᾶσα κεφαλὴ εἰς πόνον, 5
καὶ πᾶσα καρδιά εἰς λύπην. Ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς οὐκ ἔστιν
ἐπ' αὐτῶν ὀλοκληρία, οὔτε τραῦμα, οὔτε μώλωψ, οὔτε πληγὴ
φλεγμαίνουσα, οὐκ ἔστιν μάλαγμα ἐπιθεῖναι, οὔτε ἔλαιον, οὔτε
καταδέσμους.

*Π²2263 / PML^b cap. Π 3, 7

10

Τοῦ αὐτοῦ·

Οὐαὶ οἱ ἐπισπώμενοι τὰς ἀμαρτίας ὡς σχοινίῳ μακρῶ, καὶ ὡς ζυ-
γοῦ ἱμάντι δαμάλεως τὰς ἀνομίας.

*Π²2264 / PML^b cap. Π 3, 8

Ἰερεμίου προφήτου·

15

Μάτην ἐπάταξα τὰ τέκνα ὑμῶν, παιδείαν οὐκ ἐδέξασθε· μάχαιρα

5 – 9 *Π²2262 Is. 1, 5–6 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 282–283) 12 – 13 *Π²2263 Is.
5, 18 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 305–306) 16 – 993, 2 *Π²2264 Ier. 2, 30 (Wahl,
Prophetenzitate, p. 483)

4 – 9 *Π²2262 P cap. Π 3, 6 (263rA[9]10–22); R cap. Π 3, 3; *deest in* M^(lac.) L^b E
T^(lac.) H^{III} 11 – 13 *Π²2263 P cap. Π 3, 7 (263rA[23]24–29); E cap. 168, 1; *deest in*
M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 15 – 993, 2 *Π²2264 P cap. Π 3, 8 (263rA[30]31–263rB3); R
cap. Π 3, 4; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}

*Π²2262 ἠσαΐου P *Π²2263 (a) P (b) Ἡσαΐου (-ίου *cod.*) E *Π²2264 ἰηρημίου P
προφήτου] *om.* R

2 οὐδὲ ὡς] *scripsi*, ουδεως P, οὐδ' οὕτως R πρὸς με] *om.* R 6 – 7 οὐκ – ὀλοκλη-
ρία] *om.* P 12 ἀμαρτίας] *add.* αὐτῶν E 13 ἀνομίας] *add.* αὐτῶν E

κατέφαγεν τοὺς προφήτας ὑμῶν ὡς λέων ὀλοθρεύων, καὶ οὐκ ἐφοβήθητε.

*II²2265 / PML^b cap. Π 3, 9

Τοῦ αὐτοῦ·

- 5 Τῷ λαῷ τούτῳ ἐγενήθη καρδία ἀνήκοος καὶ ἀπειθής, καὶ ἐξέκλιναν καὶ ἀπήλθοσαν, καὶ οὐκ εἶπαν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν· Φοβηθῶμεν δὴ κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν.

*II²2266 / PML^b cap. Π 3, 10

Τοῦ αὐτοῦ·

- 10 Ἴδου ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον κατὰ τὸν καρπὸν ἀναστροφῆς αὐτῶν, ὅτι τῷ λόγῳ μου οὐ προσέσχον, καὶ τὸν νόμον μου ἀπίψαντο.

*II²2267 / PML^b cap. Π 3, 11

Τοῦ αὐτοῦ·

- 15 Ἄπ' αἰῶνος συνέτριψας ζυγὸν σου, καὶ διέσπασας τοὺς δεσμούς σου, καὶ εἶπας· Οὐ δουλεύσω.

5 – 7 *II²2265 Ier. 5, 23–24 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 496–497) 10 – 12 *II²2266 Ier. 6, 19 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 504) 15 – 16 *II²2267 Ier. 2, 20 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 481)

4 – 7 *II²2265 P cap. Π 3, 9 (263rB[3]4–12); E cap. 168, 2; R cap. Π 3, 5; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 9 – 12 *II²2266 P cap. Π 3, 10 (263rB[12]13–20); R cap. Π 3, 6; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) E H^{III} 14 – 16 *II²2267 P cap. Π 3, 11 (263rB[20]21–25); R cap. Π 3, 7; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}

*II²2265 (a) P R (b) s. a. E

5 – 7 καί² – ἡμῶν] πάντες ἀνήκοοι πορευόμενοι σκολιῶς (= Ier. 6, 28) E 6 ἀπήλθον R εἶπον R

*II²2268 / PML^b cap. Π 3, 12

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἔτι ἡμέλησάς μου, λέγει κύριος, αἱ ὁδοί σου καὶ τὰ ἐπιτηδεύματά σου ἐποίησάν σοι ταῦτα.

*II²2269 / PML^b cap. Π 3, 13

5

Τοῦ αὐτοῦ·

Διατοῦτο οὕτως εἶπεν κύριος· Ἴδου ἐγὼ φέρω ἐπὶ Ἰούδαν καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλήμ πάντα τὰ κακά, ἃ ἐλάλησα ἐπ' αὐτούς.

*II²2270 / PML^b cap. Π 3, 14

10

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἴδου ἐγὼ κρίνομαι πρὸς σέ, ἐν τῷ λέγειν σε· Οὐχ' ἡμαρτον, ὅτι κατεφρόνησας σφόδρα τοῦ δευτερῶσαι τὰς ὁδοὺς σου.

*II²2271 / PML^b cap. Π 3, 15

Τοῦ αὐτοῦ·

15

Τάδε λέγει κύριος· Ἀπόστρεψον τὸν πόδα σου ἀπὸ ὁδοῦ τραχείας, καὶ τὸν φάρυγγά σου ἀπὸ δίψους· Ἡ δὲ εἶπεν· Ἄνδριοῦμαι.

3 – 4 *II²2268 Ier. 4, 17–18 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 489–490) 7 – 9 *II²2269 Ier. 42, 17 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 573) 12 – 13 *II²2270 Ier. 2, 35–36 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 484–485) 16 *II²2271 Τάδε – κύριος] Ier. 2, 2 16 – 17 Ἀπόστρεψον – Ἄνδριοῦμαι] Ibid. 2, 25 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 482)

2 – 4 *II²2268 P cap. Π 3, 12 (263rB[25]26–30); R cap. Π 3, 8; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} 6 – 9 *II²2269 P cap. Π 3, 13 (263rB[30]31–263vA1); R cap. Π 3, 9; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} 11 – 13 *II²2270 P cap. Π 3, 14 (263vA[2]3–8); R cap. Π 3, 10; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} 15 – 17 *II²2271 P cap. Π 3, 15 (263vA[9]10–15); R cap. Π 3, 11; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}

7 ἰουδαν P ἐπι²] om. R 8 – 9 ἐπ' αὐτούς] αὐτοῖς R 12 πρὸς σέ] πρὸς σε P

*Π²2272 / PML^b cap. Π 3, 16

Σοφίας Σολομώντος·

Οἱ παιγνίοις ἐπιτιμήσεως μὴ νουθετηθέντες
ἀξίαν θεοῦ κρίσιν πειράσουσιν.

5

*Π²2273 / PML^b cap. Π 3, 17

Τοῦ Σιράχ·

Ἔστιν πνεύματα ἃ εἰς ἐκδίκησιν ἔκτισται,
καὶ ἐν θυμῷ αὐτῶν ἐστερέωσαν μάστιγας αὐτῶν·
καὶ ἐν καιρῷ συντελείας ἰσχὺν ἐκχέουσιν,
10 καὶ τὸν θυμὸν τοῦ ποιήσαντος αὐτοὺς κοπάσουσιν.
Πῦρ, χάλαζα, λιμὸς καὶ θάνατος,
πάντα ταῦτα εἰς ἐκδίκησιν ἔκτισται.

*Π²2274 / PML^b cap. Π 3, 18

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου·

- 15 Ἱερουσαλὴμ Ἱερουσαλὴμ, ἡ ἀποκτε<ί>νουσα τοὺς προφήτας καὶ
τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυνάξει τὰ
τέκνα σου, ὃν τρόπον ὄρνις τὰ νοσσία ἑαυτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας
αὐτῆς, καὶ οὐκ ἠθελήσατε· ἰδοὺ ἀφίεται ὁ οἶκος ὑμῶν.

3 – 4 *Π²2272 Sap. 12, 26¹⁻² 7 – 12 *Π²2273 Sir. 39, 28¹–29² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 155–156) 15 – 18 *Π²2274 Matth., re vera Luc. 13, 34

2 – 4 *Π²2272 P cap. Π 3, 16 (263vA[16]17–20); R cap. Π 3, 12; *deest in M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}* 6 – 12 *Π²2273 P cap. Π 3, 17 (263vA[21]21–35); R cap. Π 3, 13; *deest in M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}* 14 – 18 *Π²2274 P cap. Π 3, 18 ([263vA36]263vB1–13); R cap. Π 3, 14; *deest in M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}*

*Π²2272 Σοφίας] *om.* P *Π²2274 (a) P (b) Ματθαίου R

15 Ἱερουσαλὴμ] Ἱερουσαλημ P Ἱερουσαλήμ] Ἱερουσάλημ P ἀποκτείνουσα] *correxī (NT)*, ἀποκτενουσα P, ἀποκτείνασα R 16 πρὸς αὐτήν] πρὸς σὲ R 17 νο-
σια P αὐτῆς P 17 – 18 ὑπὸ – αὐτῆς] *om.* R 18 ἀφίετε P ὑμῶν] *add.* ἔρημος R

*II²2275 / PML^b cap. Π 3, 19

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν·

Εἶπεν ὁ κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· Συκὴν τις εἶχεν ἐν τῷ ἀμ-
 <π>ελῶνι αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν ζητῶν καρπὸν ἐν αὐτῇ, καὶ οὐχ' εὔρεν.
 Εἶπεν δὲ πρὸς τὸν ἀμπελουργόν· Ἴδου τρία ἔτη ἔρχομαι ζητῶν 5
 καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ, καὶ οὐχ' εὔρον. Ἔκκοψον αὐτήν· ἵνατί
 καὶ τὴν γῆν καταργεῖ; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, ἄφες
 αὐτὴν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως ὅτου σκάψω περὶ αὐτὴν καὶ βάλω
 κοπρίαν· καὶ εἰ μὲν ποιήσει καρπόν, εἰ δὲ μὴ γε εἰς τὸ μέλλον,
 ἐκκόψεις αὐτήν. 10

*II²2276 / PML^b cap. Π 3, 20

Ἐκ τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς·

Εἰ χωρὶς ἐστε παιδείας, ἧς μέτοχοι γεγόνασι πάντες, ἄρα νόθοι καὶ
 οὐχ' υἱοὶ ἐστε.

*II²2277 / PML^b cap. Π 3, 21

15

Τοῦ ἀγίου Βασιλείου, ἐκ τοῦ εἰς τὸν προφήτην Ἡσαΐαν·

Πολλῷ βέλτιον ἀνέχεσθαι λόγου παιδευτικοῦ ἢ δυσανασχε-
 τοῦντα, συντριβεῖν τὸν ζυγὸν τοῦ ἐπὶ σωτηρία παιοντος. Ὁ γὰρ
 μὴ φέρων τὸν ἀπὸ τοῦ ἐλέγχου καὶ τῆς ἐπιπλήξεως πόνον, ἀφηνι-

3 – 10 *II²2275 Luc. 13, 6–9 13 – 14 *II²2276 Hebr. 12, 8 17 – 18 *II²2277
 Πολλῷ – παιοντος] (Ps.-)BASILIUS CAESARIENSIS, *Enarratio in prophetam Isaiam*,
 XIV, 288 (PG 30, 624, 27–29) 18 – 997, 3 Ὁ – ἀμαρτία] *IBID.* (PG 30, 624, 23–26)

2 – 10 *II²2275 P cap. Π 3, 19 (263vB[14]15–264rA2); *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}
 R 12 – 14 *II²2276 P cap. Π 3, 20 (264rA[3]4–8); *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} R
 16 – 997, 3 *II²2277 P cap. Π 3, 21 (264rA[8–9]10–28); E cap. 168, 3; R cap. Π 3,
 15; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2276 εβραίους P *II²2277 (a) P R ἐκ – εἰς] *non liquet in* P προφήτην] *om.* R
 (b) Βασιλείου E

13 ἄρα] *scripsi*, ἄρα P 17 – 18 δυσανασχετοῦντας P E 18 – 997, 3 Ὁ – ἀμαρτία]
om. E

αστής ἐστίν, τρόπον ἵππου καὶ ἡμίονου ἐκμιμούμενος, τῶν ἀσυνέ-
των, ἀπαλλοτριῶν μὲν ἑαυτὸν ἀπὸ τοῦ θεοῦ, καταδουλῶν δὲ ἑαυ-
τὸν τῇ ἀμαρτία.

*Π²2278 / PML^b cap. Π 3, 22

5 Τοῦ θεολόγου Γρηγορίου, ἐκ τοῦ πρὸς τὸν ἄρχοντα καὶ τοὺς πο-
λιτευομένους·

Μὴ γινώμεθα δοῦλοι κακοί, ἀγαθύνοντι μὲν δεσπότη ἐξομολο-
γούμενοι, παιδεύοντι δὲ μὴ προστιθέμενοι· καίτοι ποτὲ κρείσσω
ὑγείας νόσος, καὶ ὑπόμνησις ἀνέσεως, καὶ ἐπίσκεψις ἀμελείας, καὶ
10 ἐπιστροφή συγχωρήσεως.

*Π²2279 / PML^b cap. Π 3, 23

Τοῦ Χρυσοστόμου, ἐκ τοῦ μετὰ τὴν ἀταξίαν τοῦ δήμου·

Εὐρίσκομεν πολλάκις τὸν τῶν ὄλων θεόν, δι' ὑπερβολὴν πονη-
ρίας καὶ τὸ τῶν κακοφρόνων ἀπαίδευτον, τὰς ἡγίας ἀφιέντα, καὶ
15 φέρεσθαι τὸ τῶν ἀνθρώπων ὡς ἂν θελήσῃ συγχωροῦντα γένος.
Καὶ τοῦτο αὐτὸς ἡμᾶς διὰ τοῦ προφήτου διδάσκων, πρὸς τὸν Ἰσ-
ραὴλ ἔλεγεν· Οὐ ποιμαίνω ὑμᾶς· τὸ ἀποθνήσκον ἀποθνησκέτω, καὶ

17 – 998, 2 Zach. 11, 9

7 – 10 *Π²2278 GREGORIUS NAZIANZENUS, *Ad praefectum et cives Nazianzenos* (*Orat. 17*), 5 (PG 35, 972, 29–34) 13 – 998, 2 *Π²2279 IOHANNES CHRYSOSTOMUS, *Post perturbationem populi* (deest apud Haidacher), re vera THEODORETUS CYREN-
SIS, *De providentia orationes*, VIII (PG 83, 685, 14–22; quibusdam omissis)

5 – 10 *Π²2278 P cap. Π 3, 22 (264rA[28–29]30–264rB6); E cap. 168, 4; R cap. Π 3,
16; deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 12 – 998, 2 *Π²2279 P cap. Π 3, 23 (264rB[7–8]9–
31); E cap. 168, 5; R cap. Π 3, 17; deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2278 (a) P (b) Τοῦ Θεολόγου R (c) Θεολόγου E *Π²2279 (a) P (b) Τοῦ Χρυσο-
σοστόμου R (c) Χρυσοστόμου E

2 τοῦ] *om.* P 7 γενώμεθα E 7 – 8 δεσπότη ἐξομολογούμενοι] ἐξομολογούμενοι
τῷ δεσπότη E 8 – 10 καίτοι – συγχωρήσεως] *om.* E 8 κρείσσω P 9 ὑγείας P
15 γένος] γενναίως R

τὸ ἐκλείπον ἐκλείπέτω, καὶ τὰ κατάλοιπα κατεσθιέτω ἕκαστος τὰς σάρκας τοῦ πλησίον αὐτοῦ.

*Π²2280 / PML^b cap. Π 3, 24

Τοῦ μακαρίου Ἐφραΐμ·

Τὸν κόσμον ὁ θεὸς ἀνεξικακία ἐπισκοπεῖ, τὸ μέλλον αἰνιττόμενος 5
καὶ τὸ παρὸν κακὸν ὄροις στοιχίζων, ἐκ μὲν τῆς ἀποφάσεως χαλι-
νῶν τὴν πονηρίαν, διὰ δὲ τῆς συνειδήσεως τὰς ἐναγεῖς [πονηρὰς]
διανοίας τιμωρούμενος. Ποσάκις ἐπέειρασεν καὶ ἠπέειλησεν τῷ Ἰσ-
ραὴλ αἰχμαλωσίαν, καὶ ὑπερέθετο; Ποσάκις τὴν Ἱερουσαλήμ ὀλέ-
θρῳ δοθῆναι, ἵνα δειχθῇ αὐτοῦ ἡ πρόγνωσις. Καὶ μακροθυμεῖ, ἵνα 10
μάθωμεν αὐτοῦ τὴν χρηστότητα· ταχέως ἀποφαίνεται πρὸς διόρ-
θωσιν καὶ βραδέως ἀμύνεται, θέλων ἵνα σωθῶμεν. Ἐπιμενόντων
δὲ ἡμῶν τῇ κακίᾳ καὶ ἀπαιδευσίᾳ, ἐπάγει τὸν ὀλεθρον· ἑαυτὸν
<ἀν>αίτιον ποιεῖ· προαπειλῶν καὶ παιδεύων, δίκαιον κριτὴν ἑαυ-
τὸν συνίστησιν. Προαποφαίνεται ὡς προγνώστης, καὶ ἀποδίδωσιν 15
ὅτε βούλεται, ὡς δυνατός.

5 – 8 Τὸν – τιμωρούμενος] exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 41.12./48.12. (ed. Ihm, p. 744)

5 – 16 *Π²2280 ΕΡΗΡΑΕΜ, locus non repertus

4 – 16 *Π²2280 P cap. Π 3, 24 (264rB[31]32–264vB1); *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) E H^{III} R

*Π²2280 εφραμ P

1 ἐκλείπέτω R 6 κακὸν ὄροις] *correxī* (cf. *Π²1487 / T cap. E 36, 26), κακοπόροις P
7 πονηρὰς] *delevī* (cf. *Π²1487 / T cap. E 36, 26) 10 μακροθυμεῖ] μεῖ (*sic*) P^{a.c.}
14 ἀναίτιον] *correxī* (cf. *Π²1487 / T cap. E 36, 26), αἴτιον P

**Τίτλος δ' Περὶ παρρησίας, καὶ πῶς δυνατὸν εὐπαρρησίαστον
τινὰ γενέσθαι.**

Π¹ /
Κ cap. Π 2

*Π²2281 / PML^b cap. Π 4, 1

Τοῦ Ἰώβ·

- 5 Καθαρὸς χερσίν, ἀναλάβοι θάρσος.

*Π²2282 / PML^b cap. Π 4, 2

Π¹1709 /
Κ cap. Π 2, 1

Παρομιῶν·

Ἐξουσίαν δίδωσι λόγοις ἀρχῆ δικαιοσύνης.

*Π²2283 / PML^b cap. Π 4, 3

- 10 Πρὸς Τίτον ἐπιστολῆς·

Δεῖ τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον εἶναι, ἵνα καὶ δυνατὸς ᾗ παρακα-
λεῖν ἐν τῇ ὑγιαίνουσῃ διδασκαλίᾳ καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν.

8 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 31.3./3. (ed. Ihm, p. 639)

5 *Π²2281 Iob 17, 9² 8 *Π²2282 Prov. 17, 14¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 87) 11
*Π²2283 Δεῖ – εἶναι] Tit. 1, 7 11 – 12 ἵνα – ἐλέγχειν] Ibid. 1, 9

1 – 2 **Titlos** P (264vB2–3) M^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R; *deest in* M^{txt (lac.)} L^{b txt} E^{pin (lac.)}
T^(lac.) L^c (*fenestra in* L^{c txt}) H^{III A^{III txt}} 4 – 5 *Π²2281 P cap. Π 4, 1 (264vB[4]5–6); E
cap. 169, 1; L^c cap. Π 2, 1; R cap. Π 4, 1; *deest in* M^(lac.) L^{b T^(lac.)} H^{III} 7 – 8 *Π²2282
P cap. Π 4, 2 (264vB[6]7–9); E cap. 169, 2; L^c cap. Π 2, 2; R cap. Π 4, 2; *deest in*
M^(lac.) L^{b T^(lac.)} H^{III} 10 – 12 *Π²2283 P cap. Π 4, 3 (264vB[9]10–17); E cap. E 169,
3; L^c cap. Π 2, 3; R cap. Π 4, 3; *deest in* M^(lac.) L^{b T^(lac.)} H^{III}

1 Τίτλος] *om.* PM^{pin} L^{b pin} R^{pin} E^{txt} A^{III pin} δ'] ρξθ' E^{txt}, *propt. mg. resect. non li-*
quet in A^{III pin} (κγ' *secund. ser.*), β' L^c *secund. ser.* 1 – 2 καὶ – γενέσθαι] *om.* M^{pin}

*Π²2281 Τοῦ] *om.* P E L^c ἰώβ P *Π²2283 (a) P L^c (b) Ἐκ τῆς πρὸς Τιμόθεον R (c)
Ἀποστόλου E

11 Δεῖ] χρεῖ (*rubricatoris vitio*) L^c 12 καὶ – ἐλέγχειν] *om.* R

II¹1710 /
K cap. Π 2, 2

*II²2284 / PML^b cap. Π 4, 4

Ἐκ τῆς Ἰωάννου καθολικῆς α’.

Ἐὰν ἡ καρδία ἡμῶν μὴ καταγινώσκη ἡμῶν, παρρησίαν ἔχομεν
πρὸς τὸν θεόν, καὶ ὁ ἐὰν αἰτῶμεν, λαμβάνομεν ἀπ’ αὐτοῦ, ὅτι τὰς
ἐντολὰς αὐτοῦ τηροῦμεν, καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ποιοῦμεν. 5

*II²2285 / PML^b cap. Π 4, 5

Τοῦ ἀγίου Βασιλείου, ἐκ τοῦ περὶ φθόνου.

Εἰ βούλη τῶν πολλῶν ὑπερφαίνεσθαι καὶ εὐδόκιμος ἐν τοῖς κοσμι-
κοῖς πράγμασι γενέσθαι, ἔσο δίκαιος, σώφρων, φρόνιμος, ἀνδρεί-
ος, ὑπομονητικὸς ἐν τοῖς ὑπὲρ εὐσεβείας παθήμασιν. Οὕτω γὰρ 10
καὶ σεαυτὸν σώσεις, καὶ ἐπὶ μείζοσιν ἀγαθοῖς μείζονα ἕξεις τὴν
περιφάνειαν.

II¹1711 /
K cap. Π 2, 3

*II²2286 / PML^b cap. Π 4, 6

Τοῦ Χρυσοστόμου, ἐκ τοῦ περὶ ἱερωσύνης.

Ὅταν ἄρχων ἀνεπίληπτος ἦ πᾶσιν, τότε δυνηθήσεται μεθ’ ὅσης 15

3 – 5 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 31.2./2. (ed. Ihm, p. 638–639)

3 – 5 *II²2284 I Ioh. 3, 21–22 8 *II²2285 Eι – ὑπερφαίνεσθαι] BASILIUS CAESARIENSIS, *Homilia de invidia*, 5 (PG 31, 384, 48–50) 8 – 12 καὶ – περιφάνειαν] IBID. (PG 31, 385, 4–10) 15 – 1001, 2 *II²2286 IOHANNES CHRYSOSTOMUS, *De sacerdotio*, V, 3, 13–16 (ed. Malingrey, p. 286)

2 – 5 *II²2284 P cap. Π 4, 4 (264vB[18]19–29); E cap. 169, 4; L^c cap. Π 2, 4; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 7 – 12 *II²2285 P cap. Π 4, 5 (264vB[30–31]32–265rA11); L^c cap. Π 2, 5; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} R 14 – 1001, 2 *II²2286 P cap. Π 4, 6 (265rA[11]12–20); L^c cap. Π 2, 6; R cap. Π 4, 4; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) E H^{III}

*II²2284 (a) P (b) Ἰωάννου, καθολικῆς πρώτης L^c (c) Ἀποστόλου Ἰωάννου E *II²2285 Τοῦ ἀγίου] *om.* L^c ἐκ τοῦ] *om.* L^c *II²2286 ἐκ τοῦ] *om.* L^c ἱερωσύνης] *ιερῶν* L^c

3 καταγινώσκει P 4 ἀπ’ αὐτοῦ] *om.* E 9 ἔσο] *scripsi* (ed.), ἔσω P 10 Οὕτω] *add.* καὶ L^c 15 πᾶσιν] *praem.* ἐν L^c

βούλεται ἐξουσίας καὶ κολάζειν καὶ ἀνεῖναι τοὺς ὑπ' αὐτὸν ταπτο-
μένους πάντας.

*II²2287 / PML^b cap. Π 4, 7

Τοῦ θεολόγου Γρηγορίου·

- 5 Τὸ μὲν ἀπλῶς παρρησιάζεσθαι, καὶ τῶν τυχόντων πολλάκις ἐστίν,
τὸ δὲ εἰς δέον καὶ καιρῷ τῷ προσήκοντι μετὰ τῆς ἀρμοττοῦσης
συμμετρίας καὶ συνέσεως <***>.

*II²2288 / PML^b cap. Π 4, 8

Φίλωνος, ἐκ τοῦ τίς ὁ τῶν θείων κληρονόμος·

- 10 Πότε ἄγει παρρησίαν οἰκέτης πρὸς δεσπότην; Ἄρ' οὐχ' ὅταν ἡδι-
κηκότι μὲν ἑαυτῷ μηδὲν συνειδῆ, πάντα δὲ ὑπὲρ τοῦ κεκτημένου
καὶ λέγοντι καὶ πράττοντι; Πότε οὖν ἄξιον τὸν τοῦ θεοῦ δούλον
ἐλευθεροστομεῖν πρὸς τὸν ἑαυτοῦ τε καὶ τοῦ παντὸς δεσπότην
καὶ ἡγεμόνα ἢ ὅταν ἀμαρτημάτων καθαρεύῃ καὶ τὸ φιλοδέσποτον
15 ἐκ τοῦ συνειδότος κρίνη, πλείονι χαρᾷ χρώμενος ἐπὶ τῷ θεράπων
γενέσθαι θεοῦ ἢ εἰ τοῦ παντὸς ἀνθρώπων γένους ἐβασίλευσεν;

5 – 7 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 31.9./9. (ed. Ihm, p. 641)

5 – 7 *II²2287 GREGORIUS NAZIANZENUS, re vera (Ps.-)IOHANNES CHRYSOSTOMUS, *Eclogae ex diversis homiliis*, XXXII (*De magnanimitate et fortitudine*) (PG 63, 811, 40–43) 10 – 16 *II²2288 PHILO IUDAEUS, *Quis rerum divinarum heres sit*, 6–7 (ed. Wendland, p. 2, 10–16)

4 – 7 *II²2287 P cap. Π 4, 7 (265rA[21]22–31); L^c cap. Π 2, 7; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} R 9 – 16 *II²2288 P cap. Π 4, 8 (265rA[31–32]33–265rB21); L^c cap. Π 2, 8; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} R

*II²2287 Γρηγορίου] *om.* L^c

1 καὶ ἀνεῖναι] κἀν συγχωρεῖν εἶναι L^c, κἀν συγχωρεῖν εἶναι P 5 Τὸ] ὅταν P 7 *post* συνέσεως *quaedam excidisse videntur*, τοῦτο λύσιτελέστατον *supplevit* L^c (τῷ πράγματι χρῆσασθαι, μεγάλης λίαν καὶ θαυμαστῆς δέϊται ψυχῆς *ed.*) 10 Πότε] τότε (*rubricatoris vitio*) L^c Ἄρ' οὐχ'] ἀρὸυχ P 12 καὶ πράττοντι] *om.* L^c 14 καθαρεύῃ] *scripsi (ed.)*, καθαρευοι P L^c 15 κρίνει P

Τίτλος ε' Περὶ προσφορῶν εὐαγῶν καὶ εὐπροσδέκτων, καὶ ἐναγῶν καὶ ἀπροσδέκτων.

*Π²2289 / PML^b cap. Π 5, 1

Τοῦ Δευτερονομίου·

Οὐ προσοίσεις μίσθωμα πόρνης εἰς οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ σου, 5
οὔτε ἄλλαγμα κυνός, ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σου καὶ ἀμφο-
τερα.

*Π²2290 / PML^b cap. Π 5, 2

Ἡσαΐου·

Ὁ ἄνομος ὁ θύων μόσχον ὡς ὁ ἀποκτένων κύνα, ὁ δὲ ἀναφέρων 10
σεμίδαλιν ὡς αἷμα ἕγιον, ὁ διδοὺς λίβανον εἰς μνημόσυνον ὡς
βλάσφημος.

5 – 7 *Π²2289 Deut. 23, 18 (Wahl, *Deuteronomium-Text*, p. 141)

10 – 12

*Π²2290 Is. 66, 3 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 475–476)

1 – 2 **Titlos** P (265rB22–24) M^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R; *deest in* M^{txt (lac.)} L^{b txt} E^{pin (lac.)}
T^(lac.) H^{III} A^{III txt} 4 – 7 *Π²2289 P cap. Π 5, 1 (265rB[25]26–32); E cap. 170, 1; R
cap. Π 5, 1; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 9 – 12 *Π²2290 P cap. Π 5, 2 (265rB[32]
33–165vA4); R cap. Π 5, 2; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* PM^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R^{pin} E ε'] ρο' E^{txt}, *propt. mg. resect. non*
liquet in A^{III pin} (α' *secund. ser.*) 1 – 2 εὐαγῶν – ἀπροσδέκτων] *om.* M^{pin} 1 – 2
καὶ¹ – ἐναγῶν] *om.* A^{III pin}

*Π²2289 Τοῦ] *om.* P *Π²2290 ἠσαΐου P

10 ὁ²] *om.* P ἀποκτένων] *sic* P R κύνα R^{a. c.}

*Π²2291 / PML^b cap. Π 5, 3

Τοῦ Σιράχ·

Προσφορὰ δικαίου λιπαίνει θυσιαστήριον,
καὶ ἡ εὐωδία αὐτῆς ἔναντι ὑψίστου.

5 ***Π²2292 / PML^b cap. Π 5, 4**

Τοῦ αὐτοῦ·

Θυσία δικαίου δεκτὴ,
καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῆς οὐκ ἐπιλησθήσεται.

*Π²2293 / PML^b cap. Π 5, 5

10 Τοῦ αὐτοῦ·

Ἐν ἀγαθῷ ὀφθαλμῶ δόξασον τὸν κύριον,
καὶ μὴ σμικρύνῃς ἀπαρχὴν χειρῶν σου.

*Π²2294 / PML^b cap. Π 5, 6

Τοῦ αὐτοῦ·

15 Ἐν πάσῃ δόσει ἰλάρυνον τὸ πρόσωπόν σου,
καὶ ἐν εὐφροσύνῃ ἀγίασον δεκάτην.

3 – 4 *Π²2291 Sir. 32, 8^{1–2} (Wahl, *Sirach-Text*, p. 135)   **7 – 8 *Π²2292** Sir. 32, 9^{1–2}
(Wahl, *Sirach-Text*, p. 135–136)   **11 – 12 *Π²2293** Sir. 32, 10^{1–2} (Wahl, *Sirach-Text*, p. 136)   **15 – 1004, 2 *Π²2294** Sir. 32, 11^{1–12} (Wahl, *Sirach-Text*, p. 136)

2 – 4 *Π²2291 P cap. Π 5, 3 (265v[4]5–9); E cap. 170, 2; R cap. Π 5, 3; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}   **6 – 8 *Π²2292** P cap. Π 5, 4 (265v[9]10–13); E cap. 170, 3; R cap. Π 5, 4; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}   **10 – 12 *Π²2293** P cap. Π 5, 5 (265vA[13] 14–18); R cap. Π 5, 5; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}   **14 – 1004, 2 *Π²2294** P cap. Π 5, 6 (265vA[18]19–26); R cap. Π 5, 6; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}

*Π²2291 (a) P R Τοῦ] *om.* P (b) Ἡσαΐου E ***Π²2292** (a) P R (b) s. a. E ***Π²2294** (a) P (b) s. d. R

4 εὐδία E^{a. c.} **16 – 1004, 1** ἀγίασον – Δός] ἀγίασον· δεκάτην δός R

Δὸς ὑψίστῳ κατὰ τὴν δόσιν αὐτοῦ,
καὶ ἐν ἀγαθῷ ὀφθαλμῷ καθ' εὖρεμα χειρός.

*II²2295 / PML^b cap. Π 5, 7

Τοῦ αὐτοῦ·

Προσφορὰς κυρίῳ ἀξίως προσάγαγε·
μνήσθητι ὅτι θάνατος οὐ χρονιεῖ
καὶ διαθήκη Ἰαδου οὐκ ἀπεκαλύφθη σοι.

5

*II²2296 / PML^b cap. Π 5, 8

Τοῦ αὐτοῦ·

Οὐκ εὐδοκεῖ ὁ ὑψιστος ἐν προσφοραῖς ἀσεβῶν.

10

*II²2297 / PML^b cap. Π 5, 9

Τοῦ αὐτοῦ·

Θυσία ἀσεβῶν βδέλυγμα κυρίῳ.

---

13 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 14.3./3. (ed. Ihm, p. 582)

5 – 7 *II²2295 Sir. 14, 11²–12² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 86) 10 *II²2296 Sir. 31, 23¹
(Wahl, *Sirach-Text*, p. 134) 13 *II²2297 Sir., re vera Prov. 15, 8¹ (Wahl, *Prover-*
bien-Text, p. 75) vel 21, 27¹

4 – 7 *II²2295 P cap. Π 5, 7 (265vA[27]28–33); R cap. Π 5, 7; *deest in* M^(lac.) L^b E
T^(lac.) H^{III} 9 – 10 *II²2296 P cap. Π 5, 8 (265vA34–36); E cap. 170, 4; R cap. Π 5, 8;
deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 12 – 13 *II²2297 P cap. Π 5, 9 ([265vA36]265vB1–2);
E cap. 170, 5; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R

*II²2296 (a) R (b) s. a. P E *II²2297 (a) P (b) s. a. E

---

2 καθ' εὖρεμα] *scripsi* (LXX), καθεύρεμα R, καθευρημα P χειρός] *om.* P 7 αδου
P, ἄδου R

*Π²2298 / PML^b cap. Π 5, 10

Τοῦ αὐτοῦ·

Θύων υἰὸν ἔναντι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
ὁ προσάγων θυσίαν ἐκ χρημάτων πενήτων.

5

*Π²2299 / PML^b cap. Π 5, 11

Τοῦ αὐτοῦ·

Θυσιάζων ἐξ ἀδίκων προσφορὰ μεμωμημένη,
καὶ οὐκ εἰς εὐδοκίαν δωρήματα ἀνόμων.

*Π²2300 / PML^b cap. Π 5, 12

10 Τοῦ Θεολόγου, εἰς τὸν ἐξισωτήν·

Τὸ κάλλιστον καὶ φιλανθρωπότατον, ὅτι μὴ τῇ ἀξία τοῦ διδομέ-
νου, τῇ δὲ δυνάμει καὶ τῇ διαθέσει τοῦ καρποφοροῦντος μετρεῖ ὁ
θεὸς τὴν ἐπίδοσιν.

3 – 4 *Π²2298 Sir. 31, 24¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 134) 7 – 8 *Π²2299 Sir. 31,
21–22 (Wahl, *Sirach-Text*, p. 134) 11 – 13 *Π²2300 GREGORIUS NAZIANZENUS, *Ad
Iulianum tributorum exaequatorem* (Orat. 19), 8 (PG 35, 1052, 44 – 1053, 3)

2 – 4 *Π²2298 P cap. Π 5, 10 (265vB2–5); E cap. 170, 6; R cap. Π 5, 9; *deest in*
M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 6 – 8 *Π²2299 P cap. Π 5, 11 (265vB[6]7–11); E cap. 170, 7; R
cap. Π 5, 10; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 10 – 13 *Π²2300 P cap. Π 5, 12 (265vB
[12]13–20); R cap. Π 5, 11; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}

*Π²2298 (a) R (b) s. a. P E *Π²2299 (a) P R (b) s. a. E

3 υἰὸν] *om.* P^{a.c.}, *post* αὐτοῦ *transpos.* E τοῦ] *om.* P E 7 ἀδικων P, ἀδικιῶν R
μεμωκημένη *Π²1273 / T cap. E 7, 1 *et* Π¹943 / K cap. E 14, 2

*II²2301 / PML^b cap. Π 5, 13

Τοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸ βάπτισμα·

Οὐδὲν τῶ θεῶ μέγα, ὃ μὴ καὶ πένης δίδωσιν, ἵνα μὴ κἀνταῦθα
 παρωθοῦνται οἱ πένητες· οὐ γὰρ ἔχουσιν ὅπως τοῖς πλουσίοις ἀ-
 μιλληθῶσιν. Ἐν ἄλλοις μὲν, ἡ διαφορὰ τοῦ πλουτεῖν καὶ τοῦ πένε- 5
 σθαι· ἐνταῦθα δέ, ὁ προθυμότερος πλουσιώτερος.

*II²2302 / PML^b cap. Π 5, 14

Φίλωνος, ἐκ τοῦ περὶ εὐσεβείας·

Ὡς ἀνέχουσιν οἱ θύοντες <***>.

<*II²suppl. 23–24 / E cap. 170, 8–9>

10

---

10 *II²suppl. 23–24 cf. *Sacra. Liber II. Supplementum* (Band VIII/8)

---

3 – 6 *II²2301 GREGORIUS NAZIANZENUS, *In S. baptisma (Orat. 40)*, 25, 37–41 (ed. Moreschini, p. 254)   **9** *II²2302 PHILO IUDAEUS, *De pietate*, locus non repertus; Harris 10.4; Royse 178.119

---

2 – 6 *II²2301 P cap. Π 5, 13 (265vB[21]22–34); R cap. Π 5, 12; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}   **8 – 9** *II²2302 P cap. Π 5, 14 (265vB[35]36); *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} R

---

4 παρωθῶνται *ed.* **9** θύοντες] *in P loci finis periiit (lacuna inter f. 265 et 266)*

Τίτλος ζ΄ Περὶ πείρας πρὸς θεόν, καὶ ὅτι οὐ δεῖ πειράζειν τὸν θεόν.

Π¹suppl. /
V cap. Π 25

*Π²2303 / R cap. Π 6, 1

Π¹suppl. 95 /
V cap. Π 25, 1

Τοῦ Δευτερονομίου·

5 Οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν σου.

*Π²2304 / R cap. Π 6, 2

Ψαλμὸς ρδ΄·

Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε,
μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ,
10 κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ,
οὐ ἐπείρασάν με οἱ πατέρες ὑμῶν.

*Π²2305 / R cap. Π 6, 3

Π¹suppl. 96 /
V cap. Π 25, 2

Ἡσαΐου·

15 Προσέθετο κύριος λαλῆσαι τῷ Ἄχαζ, λέγων· Αἴτησαι σεαυτῷ ση-
μεῖον παρὰ κυρίου τοῦ θεοῦ σου εἰς βάθος ἢ εἰς ὕψος. Καὶ εἶπεν
Ἄχαζ· Οὐ μὴ αἰτήσω, οὐδ' οὐ μὴ πειράσω κύριον.

5 *Π²2303 Deut. 6, 16 (Wahl, *Deuteronomium-Text*, p. 120) **8 – 11 *Π²2304** Ps. 94, 7⁴–9¹ **14 – 16 *Π²2305** Is. 7, 10–12 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 311–312)

1 – 2 Titlos R (227r32–33) P^{pin} M^{pin} L^{b pin} E^{txt}; *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III} P^{txt (lac.)} M^{txt (lac.)} L^{b txt} E^{pin (lac.)} **4 – 5 *Π²2303** R cap. Π 6, 1 (227r[33]33); E cap. 171, 1; *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b **7 – 11 *Π²2304** R cap. Π 6, 2 (227r[34]34); E cap. 171, 2; *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b **13 – 16 *Π²2305** R cap. Π 6, 3 (227r[35] 35–37); *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b E

1 Τίτλος] *om.* R^{pin} P^{pin} M^{pin} L^{b pin} E^{txt} ζ'] ροα' E **1 – 2** πρὸς – θεόν] *om.* M^{pin}

*Π²2303 Τοῦ] *om.* E ***Π²2304** (a) R (b) Δαυῖδ E

8 ἐὰν] ἄν R^{a.c.} **9 – 11** μὴ – με] ἕως R

Π¹suppl. 97 /
V cap. Π 25, 3

*Π²2306 / R cap. Π 6, 4

Πρὸς Κορινθίους·

Μὴ ἐκπειράζωμεν τὸν θεόν, καθὼς τινὲς αὐτὸν ἐπέειρασαν, καὶ ὑ-
πὸ τῶν ὄφεων ἀπώλλοντο.

---

3 – 4 *Π²2306 I Cor. 10, 9

---

2 – 4 *Π²2306 R cap. Π 6, 4 (227r[37]37–38); E cap. 171, 3; *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.)
M^(lac.) L^b

---

*Π²2306 (a) R (b) Ἀποστόλου E

---

3 θεόν] κύριον E καθὼς τινες E 4 ἀπώλλοντο] *sic* R, ἀπώλοντο E

Τίτλος ζ' Περὶ πειρασμῶν, ὅτι οἱ μὲν ἕξωθεν εἰς φανέρωσιν τῆς κατὰ τὸ κρυπτόν ἡμῶν προαιρέσεως ἐπιφύονται, οἱ δὲ ἐξ ἡμῶν αὐτῶν ἀναφυόμενοι, ἡμᾶς αὐτοὺς αἰτίους, εἴτε πρὸς ἔπαινον εἴτε πρὸς ψόγον, ἔχουσιν.

5

*II²2307 / R cap. Π 7, 1

Ἀπὸ τῆς Γενέσεως·

Ὁ θεὸς ἐπείραζε τὸν Ἀβραάμ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἀβραάμ, Ἀβραάμ. Καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγώ. Καὶ εἶπε· Λάβε τὸν υἱόν σου τὸν ἀγαπητόν, ὃν ἠγάπησας, τὸν Ἰσαάκ, καὶ πορεύθητι εἰς τὴν γῆν τὴν ὑψηλήν, καὶ ἀνένεγκέ μοι αὐτόν ἐκεῖ εἰς ὄλοκάρπωσιν ἐφ' ἓν τῶν ὀρέων, ὧν ἄν σοι εἶπω. Ἀναστάς δὲ Ἀβραάμ τὸ πρῶτ', ἐπορεύθη.

10

*II²2308 / R cap. Π 7, 2

Σχόλιον·

Ἐπείραζε, φησί, τὸν Ἀβραάμ ὁ θεός, ἀγνοῶν οὐδαμῶς οἶος ἐστὶ πρὸς θεῖαν πειθαρχίαν, ὁ πάντας πρὶν γενέσεως αὐτῶν ἐπιστάμενος, ἀλλ' ἵνα πᾶσι γνωστὸν καταστήσειε τὸ ὑπερφυῆς τούτου καὶ φιλόθεον· ὅθεν καὶ ἔγγραφον αὐτοῦ τὸν κατὰ τῆς φύσεως ἀγῶνα ἠυδόκησε στηλῶσαι.

15

14 Gen. 22, 1 15 – 16 Sus. 35a

7 – 11 *II²2307 Gen. 22, 1–3 14 – 18 *II²2308 Scholion in Gen. 22, 1–3

1 – 4 Titlos R (227r38–41) A^{III} pin P^{pin} M^{pin} L^b pin; *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III} txt P^{txt} (lac.) M^{txt} (lac.) L^b txt 6 – 11 *II²2307 R cap. Π 7, 1 ([227r41]227v1–5); *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b 13 – 18 *II²2308 R cap. Π 7, 2 (227v[5]5–8); *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b

1 Τίτλος] *om.* A^{III} pin R^{pin} P^{pin} M^{pin} L^b pin ζ'] *propt. mg. resect. non liquet in* A^{III} pin (β' *secund. ser.*) 1 – 4 ὅτι – ἔχουσιν] *om.* M^{pin} 1 εἰς] πρὸς L^b pin 3 ἐπιφυόμενοι A^{III} pin αἰτίους] *s. l.* L^b pin

17 ἔγραφον R^{a. c.}

*II²2309 / R cap. Π 7, 3

Τοῦ Δευτερονομίου·

Πειράζει κύριος ὁ θεὸς ὑμᾶς, εἰδέναι εἰ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν.

*II²2310 / R cap. Π 7, 4

5

<Σχόλιον·>

Σκοπῶμεν καὶ συνῶμεν ἐκ τῆς σοφωτάτης καὶ ἀποστολικῆς διδασκαλίας ὅτιπερ οἱ πρὸς βλάβας καὶ ζημίας καὶ ἁμαρτίας πειρασμοὶ οὐ θεὸν ἔχουσι τὸν αἴτιον, ἀλλ' ἡμᾶς αὐτούς. Οἱ γὰρ κατὰ θεόν, κἂν τῆς αὐτῆς εἶεν ὁμωνυμίας, ἀλλὰ δοκιμαστικοὶ καὶ ἐπίδοξοι, καὶ οὐκ ἐπιζήμιοι, οὐδὲ ἀνόνητοι. Τί γὰρ ἔβλαψε τὸν Ἀβραάμ ὁ ἐπὶ δοκιμασίᾳ τοῦ ἐνδιαθέτου λογισμοῦ ῥηθεις πειρασμός; Τί δὲ μᾶλλον καὶ οὐκ ὠφέλησεν; Οὐχὶ φίλον θεοῦ ἀνηγόρευσε, καταγωνισάμενον τῆς φύσεως διὰ θείαν πειθαρχίαν;

*II²2311 / R cap. Π 7, 5

15

Σιράχ·

Σκεύη κεραμέως δοκιμάζει κάμινος,
καὶ πειρασμὸς ἄνθρωπον ἐν διαλογισμῷ αὐτοῦ.

9 – 11 Οἱ – ἐπίδοξοι] cf. Iac. 1, 2–3; 12; I Petr. 1, 6–7 13 Iac. 2, 23

3 – 4 *II²2309 Deut. 13, 3 (Wahl, *Deuteronomium-Text*, p. 127) 7 – 14 *II²2310 Scholion in Gen. 22, 1–3 et Deut. 13, 3 17 – 18 *II²2311 Sir. 27, 5¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 118)

2 – 4 *II²2309 R cap. Π 7, 3 (227v[9]9–10); *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b
6 – 14 *II²2310 R cap. Π 7, 4 (227v10–16); P cap. Π 7, 1; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b
16 – 18 *II²2311 R cap. Π 7, 5 (227v[17]17); *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b

*II²2310 Σχόλιον] *supplevi*, s. a. R, *deest in* P^(lac.)

7 – 12 Σκοπῶμεν – δοκιμασίᾳ] *desunt in* P^(lac.) 18 ἀνθρώπου *II²833 / H^{III} cap. Δ 3, 15 et LXX

*Π²2312 / R cap. Π 7, 6

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου, ἐκ τοῦ κατὰ πλεονεκτούντων·

Διπλοῦν τὸ εἶδος τῶν πειρασμῶν· ἢ γὰρ αἱ θλίψεις τὸ δόκιμον αὐ-
 τῶν ἀπελέγχουσιν, ἢ πολλάκις αὐταὶ αἱ εὐθηνίαι τοῦ βίου ἀντὶ
 5 πειρατηρίου γίνονται τοῖς πολλοῖς. Ὁμοίως γὰρ ἔστι χαλεπὸν ἔν-
 τε δυσκολίαις πραγμάτων ἀταπείνωτον τὴν ψυχὴν διασώσασθαι,
 καὶ ἐν ταῖς περιφανείαις τοῦ βίου μὴ ἐπαρθῆναι πρὸς ὕβριν.

---

3 - 7 *Π²2312 BASILIUS CAESARIENSIS, *Homilia in illud: Destruam horrea mea* (*Luc. 12, 18*) *et de avaritia*, I (ed. Courtonne, p. 15, 1-6)

---

2 - 7 *Π²2312 R cap. Π 7, 6 (227v[18]18-22); P cap. Π 7, 2; *deest in* T^(lac.) H^{III}
 M^(lac.) L^b

---

7 ἐναρθῆναι P

Τίτλος η΄ Περὶ παραχωρητικῶν καὶ εὐείκτων, ὅτι εἰρηνικὸν καὶ ψυχοφελές τοῦτο.

*Π²2313 / R cap. Π 8, 1

Γενέσεως·

Ἐγένετο μάχη ἀναμέσον τῶν ποιμένων τῶν κτηνῶν τοῦ Ἀβραάμ, 5
καὶ ἀναμέσον τῶν ποιμένων τῶν κτηνῶν τοῦ Λώτ. Εἶπε δὲ Ἀ-
βραάμ τῷ Λώτ· Μὴ ἔστω μάχη ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, καὶ ἀνα-
μέσον τῶν ποιμένων μου καὶ ἀναμέσον τῶν ποιμένων σου, ὅτι
ἄνθρωποι ἀδελφοὶ ἐσμέν ἡμεῖς. Ἴδου πᾶσα ἡ γῆ ἐνώπιόν σου ἐστί.
Διαχωρίσθητι ἀπ' ἐμοῦ, ἢ σὺ εἰς ἀριστερὰ καὶ γὰρ εἰς δεξιὰ, ἢ σὺ εἰς 10
δεξιὰ καὶ γὰρ εἰς ἀριστερά. Καὶ ἐξελέξατο ἑαυτῷ Λώτ πᾶσαν τὴν
περίχωρον τοῦ Ἰορδάνου, καὶ διεχωρίσθησαν ἕκαστος ἀπὸ τοῦ ἀ-
δελφοῦ αὐτοῦ. Ὁ δὲ θεὸς εἶπε τῷ Ἀβραάμ, μετὰ τὸ χωρισθῆναι
Λώτ ἀπ' αὐτοῦ· Ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς σου <***> ἀπὸ τοῦ 15
τόπου, οὗ νῦν σὺ εἶ, πρὸς βορρὰν καὶ λίβρα καὶ ἀνατολὰς καὶ θά-
λασσαν, ὅτι πᾶσαν τὴν γῆν, ἣν σὺ ὄρας, σοὶ δώσω αὐτὴν καὶ τῷ
σπέρματί σου ἕως αἰῶνος.

5 – 11 *Π²2313 Ἐγένετο – ἀριστερά] Gen. 13, 7–9 11 – 13 Καὶ – αὐτοῦ] Ibid.
13, 11 13 – 17 Ὁ – αἰῶνος] Ibid. 13, 14–15

1 – 2 **Titlos** R (227v23–24) A^{III} pin cap. Π 3 et cap. Π 24 PM^{pin} L^b pin E^{txt}; *deest in* T^(lac.)
H^{III} txt M^{txt} (lac.) L^b txt E^{pin} (lac.) 4 – 17 *Π²2313 R cap. Π 8, 1 (227v[24]24–34); P cap.
Π 8, 1; E cap. 172, 1; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b

1 Τίτλος] *om.* A^{III} pin cap. Π 3 et cap. Π 24 R^{pin} PM^{pin} L^b pin E^{txt} η΄] ροβ' E^{txt}, *propt. mg.*
resect. non liquet in A^{III} pin cap. Π 3 (γ' *secund. ser.*) et A^{III} pin cap. Π 24 (κδ' *secund. ser.*)
1 – 2 καὶ – τοῦτο] *om.* M^{pin} 1 εὐείκτων] εὐεικτῶν A^{III} pin cap. Π 24 E^{txt}, *add.* ἀνθρώ-
πων R ἑρηνικὸν R^{pin} 2 ψυχοφελές τοῦτο] ψυχοφελέστατον L^b pin

5 – 6 Ἐγένετο – Λώτ] *om.* E 5 ἀβραάμ P (*vocabulum rescriptum propt. atrament.*
evanesc.) 6 Εἶπε δὲ] Εἶπεν E 6 – 7 ἀβραάμ P (*vocabulum rescriptum propt.*
atrament. evanesc.) 7 καὶ σοῦ] *om.* E 9 ἄνθρωποι – ἐσμέν] ἀδελφοὶ ἐσμεν E 10
ἦ] εἰ E δεξιὰ] δεῖα P^{a.c.} ἦ] εἰ E 11 λωτ P 12 ἰορδανου P 13 – 17 Ὁ –
αἰῶνος] *om.* E 13 αβρααμ P 14 Λώτ] λωτ P *post* ὀφθαλμοῖς σου *vocabulum*
excidisse videtur (ἴδε LXX) 16 σὺ] σοὶ P σοὶ] συ P

*Π²2314 / R cap. Π 8, 2

Σχόλιον·

Μάθωμεν ἐκ τῶν ἱερῶν λογίων ὅπως εὐάρεστον τῷ κυρίῳ τὸ παραχωρητικόν, ὡς εἰρηνικόν. Παραχωρήσας γὰρ Ἀβραὰμ τῆς ἐπιλογῆς τὴν προτίμησιν τῷ Λῶτ διὰ τὸ ἄμαχον, παραυτὰ τῶν μεγίστων ἔτυχεν ἐπαγγελιῶν.

*Π²2315 / R cap. Π 8, 3

Ἀπὸ τῶν Κριτῶν·

Εἶπε πρὸς Γεδεὼν ἀνὴρ Ἐφραΐμ· Τί τὸ ῥῆμα τοῦτο, ὃ πεποίηκας ἡμῖν, τοῦ μὴ καλέσαι ἡμᾶς, ὅτε ἐπορεύθης παρατάξασθαι τῇ Μαδιάμ; Καὶ διηλέγξαντο πρὸς αὐτὸν ἰσχυρῶς. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Τί πεποίηκα νῦν καθὼς ὑμεῖς; Ἡ οὐ κρεῖττον ἐπιφυλλίς Ἐφραΐμ ἢ τρυγητὸς Ἀβιέζερ; Ἐν χειρὶ ὑμῶν παρέδωκεν κύριος τοὺς ἄρχοντας Μαδιάμ· καὶ τί ἠδυνήθην ποιῆσαι ὡς ὑμεῖς; Τότε ἀνήνεγκε τὸ πνεῦμα αὐτῶν ἀπ' αὐτοῦ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν τὸν λόγον τοῦτον.

<Ἐπιφυλλίς> ὁ μικρὸς βότρυς καὶ διὰ σμικρότητα μετὰ τῶν φύλων πολλάκις καταλειπόμενος.

3 – 6 *Π²2314 *Scholion in Gen. 13, 7–9, 11 et 14–15* 9 – 15 *Π²2315 Εἶπε – τοῦτον] Iud. 8, 1–3 (Wahl, *Richter-Text*, p. 26–27) 16 – 17 Ἐπιφυλλίς – καταλειπόμενος] *Glossa*

2 – 6 *Π²2314 R cap. Π 8, 2 (227v[34]34–37); P cap. Π 8, 2; E cap. 172, 2; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b 8 – 15 *Π²2315 R cap. Π 8, 3 (227v[37]38–228r4); P cap. Π 8, 3; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b E 16 – 17 *Glossa* P (248v mg. inter.); *deest in* R T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b E

4 ἄβρααμ P 5 λωτ P παρ' αὐτὰ E 9 εφραϊμ P 10 – 11 μαδιαμ P 11 διηλέξατο R πρὸς¹] om. R αὐτούς] αὐτὸν R 12 κρεῖττον P, κρεῖττων R ἐφραϊμ P 13 ἀβιεζερ P κύριος] *praem.* ὁ R 14 μαδιαμ P

*II²2316 / R cap. Π 8, 4

Σχόλιον·

Ζηλωταὶ γενώμεθα τῶν ἐπαινουμένων· ὅσα γὰρ προεγράφη, πρὸς ἡμετέραν διδασκαλίαν προεγράφη, καθάπερ τῷ θεῷ Ἀποστόλῳ μεμαρτύρηται. Οὗτος γὰρ οὗτος, ὁ ἀναφερόμενος Γεδεών, μετὰ χεῖρας ἔχων τὸ κατὰ τῶν πολεμίων ἐκ θεοῦ τρόπαιον, οὐ θρασυτητι, ἀλλ' ἡμερότητι τὴν τῶν λοιμῶν κατέσβεσε μανίαν, αὐτοῖς ἐπιτρέψας τὴν τε κατὰ γένος, τὴν τε κατὰ παράταξιν τῶν ἐχθρῶν νίκην, καίπερ θεοῦ τὸ πᾶν κατωρθωκότος διὰ χειρὸς αὐτοῦ· ὃ δὴ καὶ ἤρесе τῷ νικοποιῷ στρατηγήσαντι κατὰ ἀναριθμητῶν ἐν ὀλίγοις θεῶ μᾶλλον ἢ διαμαχήσασθαι καὶ ἀντιπληκτίζεσθαι ὑπερφάνως.

*II²2317 / R cap. Π 8, 5

Βασιλειῶν β'·

Καὶ εἶπε Δαυΐδ· Τί ἐμοὶ καὶ ὑμῖν, υἱοὶ Σαρουΐας, ὅτι γίνεσθέ μοι σήμερον εἰς ἐπίβουλον; Σήμερον οὐ θανατωθήσεται τις ἀνὴρ ἐξ Ἰσραὴλ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Σεμεεὶ· Οὐ μὴ ἀποθάνης. Καὶ ὤμοσεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς.

3 – 4 Rom. 15, 4 10 κατὰ ἀναριθμητῶν] cf. Iud. 8, 10 10 – 11 ἐν ὀλίγοις] cf. ibid. 8, 4

3 – 12 *II²2316 Scholion in Iud. 8, 1–3 15 – 18 *II²2317 II Reg. 19, 23–24 (Wahl, 2 Samuel-Text, p. 96–97)

2 – 12 *II²2316 R cap. Π 8, 4 (228r[4]4–12); P cap. Π 8, 4; E cap. 172, 3; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b 14 – 18 *II²2317 R cap. Π 8, 5 (228r[12]12–15); *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b E

3 Ζηλωταὶ γενώμεθα] ζηλωτεγενομεθα P 3 – 4 προεγράφη – διδασκαλίαν] *om.* R 5 – 12 Οὗτος – ὑπερφάνως] *om.* E 5 ὃ] *om.* P 8 τῶν] *om.* R 9 κατωρθωκότος] *scripsi*, κατορθωκότος R, κατρθοκοτος P^{a. c.}, κατορθοκοτος P^{p. c.} 10 ἀναριθμητῶν] *ab* -ριθμητῶν *desinit* P^(lac.) 11 διαμαχήσασθαι] *sic* R

*Π²2318 / R cap. Π 8, 6

Σχόλιον·

- Κάλλιστα ἀντὶ τῶν παναρέτων τούτων ἔργων ἐνδελεχῶς ἄδεται ἐν ἐκκλησίᾳ ὁ θαυμάσιος οὗτος ἀνὴρ. *Μνήσθητι, κύριε, τοῦ Δαυῖδ*
 5 *καὶ πάσης τῆς πραότητος αὐτοῦ.* Εἰς χεῖρας γὰρ λαβὼν τόν τε Σαούλ, τόν τε Σεμεεί, τὸ φιλόσοφον καὶ παραχωρητικὸν οὐκ ἠμαύρωσεν.

*Π²2319 / R cap. Π 8, 7

Ψαλμὸς η΄·

- 10 Ὅνειδος ἄφροني ἔδωκάς μοι.
 Ἐκωφώθην καὶ οὐκ ἤνοιξα τὸ στόμα μου, ὅτι σὺ ἐποίησας.

*Π²2320 / R cap. Π 8, 8

Ματθαίου·

- 15 Εἶπεν ὁ κύριος· Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις· Ὁφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ, ἀλλ’ ὅστις σε ραπίσει ἐπὶ τὴν δεξιὰν σιαγόνα, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην, καὶ τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι καὶ τὸν χιτῶνά σου λαβεῖν, ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον.

4 – 5 Μνήσθητι – αὐτοῦ] Ps. 131, 1²⁻³ 5 – 6 Εἰς – Σαούλ] cf. I Reg. 24, 4–8; 26, 7–11 6 τόν – Σεμεεί] cf. II Reg. 19, 24 14 – 15 Ex. 21, 24; Lev. 24, 20; Deut. 19, 21

3 – 7 *Π²2318 *Scholion in II Reg. 19, 23–24* 10 – 11 *Π²2319 Ps. 38, 9²–10 14 – 18 *Π²2320 Matth. 5, 38–40

2 – 7 *Π²2318 R cap. Π 8, 6 (228r[15]15–18); *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b E 9 – 11 *Π²2319 R cap. Π 8, 7 (228r[19]19–20); E cap. 172, 4; *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b 13 – 18 *Π²2320 R cap. Π 8, 8 (228r[20]20–24); E cap. 172, 5; *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b

*Π²2319 (a) R (b) Δαυῖδ E *Π²2320 (a) R (b) Εὐαγγελίου E

10 ἔδωκάς με E 14 ἐρέθη R 16 ἐπὶ] εἰς E 18 χιτῶνά σου] χιτῶνα R

*Π²2321 / R cap. Π 8, 9

Σχόλιον·

Γραφικῶς καὶ ἀληθινῶς εἰπεῖν, ὁ ποιῶν ταῦτα οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα· πάσης γὰρ προσβολῆς πειρασμῶν ἐπηρεαστικῶν καὶ 5
 παραχοποιῶν ὑψηλότερος ἴσταται ὁ παραχωρῶν, καταγελῶν τῶν
 τε παροινούντων, τῶν τε ἀδικούντων.

*Π²2322 / R cap. Π 8, 10

Πρὸς Ἑβραίους·

Μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν.

*Π²2323 / R cap. Π 8, 11

10

Τοῦ Θεολόγου·

Συμβῶμεν ἀλλήλοις πνευματικῶς, γενόμεθα φιλάδελφοι μᾶλλον ἢ φίλαυτοι.

---

3 – 4 Ps. 14, 5³ 9 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 1.2./2. (ed. Ihm, p. 7) 12 – 13 exstat ibid., 63.8./70.8. (p. 933)

---

3 – 6 *Π²2321 *Scholion in Matth. 5, 38–40* 9 *Π²2322 Hebr., re vera Rom. 12, 21
 12 – 13 *Π²2323 GREGORIUS NAZIANZENUS, *In Pentecosten (Orat. 41)*, 7, 14–15
 (ed. Moreschini, p. 330)

---

2 – 6 *Π²2321 R cap. Π 8, 9 (228r[24]24–28); *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b E
 8 – 9 *Π²2322 R cap. Π 8, 10 (228r[28]28–29); E cap. 172, 6; *deest in* T^(lac.) H^{III}
 P^(lac.) M^(lac.) L^b 11 – 13 *Π²2323 R cap. Π 8, 11 (228r[29]29–30); E cap. 172, 7;
deest in T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b

---

*Π²2322 (a) R (b) Ἀποστόλου E *Π²2323 Τοῦ] *om.* E

*Π²2324 / R cap. Π 8, 12

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἐν τοῖς ἀμφιβόλοις νεύειν χρή πρὸς τὸ φιλόανθρωπον.

*Π²2325 / R cap. Π 8, 13

5 Γρηγορίου Νύσσης·

Καὶ ἡ τοῦ λοιδορεῖσθαι καὶ ὑβρίζειν ἀκολουθία διὰ μακροθυμίας ἴσεται τῆς ἐπὶ τὰ πρόσω φορᾶς· ὡς εἶ τις ὑβρεῖ τὴν ὑβριν καὶ λοιδορία τὴν λοιδορίαν ἀμύνατο, πλεονάσει πάντως διὰ τῶν ὁμοίων τὸ ἄτοπον.

10

*Π²2326 / R cap. Π 8, 14

Ἰωσήπου·

Τὸ τῶν ἀδικουμένων ἡσύχιον τοῖς ἀδικοῦσι γίνεται ἐντροπή.

3 ***Π²2324** GREGORIUS NAZIANZENSUS, *In laudem Athanasii (Orat. 21)*, 15, 10–11 (ed. Mossay, p. 140–142)   6–9 ***Π²2325** GREGORIUS NYSSENUS, *Contra Eunomium*, I, 90 (ed. Jaeger, p. 53, 6–10)   12 ***Π²2326** FLAVIUS IOSEPHUS, *De bello Iudaeico*, II, 351 (ed. Destinon/Niese, VI, p. 220, 6–7)

2–3 ***Π²2324** R cap. Π 8, 12 (228r[31]31); E cap. 172, 8; *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b   5–9 ***Π²2325** R cap. Π 8, 13 (228r[31]32–34); *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b E   11–12 ***Π²2326** R cap. Π 8, 14 (228r[35]35); *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b E

*Π²2324 (a) R (b) s. a. E

12 διατροπή *ed.*

**Τίτλος θ' Περὶ πεισματικῶν καὶ μὴ ἀνεχομένων ὑπέικειν βρα-
χὺ καὶ ἡττᾶσθαι.**

*Π²2327 / R cap. Π 9, 1

Παροιμιῶν·

Ἄνεμος βορέας ἐγείρει νέφη,
πρόσωπον δὲ ἀναιδὲς γλώσσαν ἐρεθίζει.

5

*Π²2328 / R cap. Π 9, 2

Τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ·

Μὴ ἀσεβήσης πολὺ καὶ μὴ γίνου σκληρός,
ἵνα μὴ ἀποθάνης ἐν οὐ καιρῷ.

10

*Π²2329 / R cap. Π 9, 3

Πρὸς Κορινθίους α'·

Ἦδη μὲν οὖν ὅλως ἡττημα ὑμῖν ἐστὶν ὅτι κρίματα ἔχετε μεθ' ἑαυ-
τῶν.

5 – 6 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 69.4./40.4. (ed. Ihm, p. 1011–1012)

5 – 6 *Π²2327 Prov. 25, 23¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 126) 9 – 10 *Π²2328
Eccle. 7, 17¹⁻² (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 161–162) 13 – 14 *Π²2329 I Cor. 6, 7

1 – 2 **Titlos** R (228r36–37) A^{III pin} P^{pin} M^{pin} L^{b pin}; *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III txt} P^{txt (lac.)}
M^{txt (lac.)} L^{b txt} 4 – 6 *Π²2327 R cap. Π 9, 1 (228r[37]37–38); *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.)
M^(lac.) L^{b pin} 8 – 10 *Π²2328 R cap. Π 9, 2 (228r[38]39); *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.)
M^(lac.) L^{b pin} 12 – 14 *Π²2329 R cap. Π 9, 3 (228r[40]40–228v1); *deest in* T^(lac.) H^{III}
P^(lac.) M^(lac.) L^{b pin}

1 [Τίτλος] *om.* A^{III pin} R^{pin} P^{pin} M^{pin} L^{b pin} E θ'] *propt. mg. resect. non liquet in*
A^{III pin} (δ' *secund. ser.*) 1 – 2 καὶ – ἡττᾶσθαι] *om.* M^{pin} 1 καὶ] *s. l.* L^{b pin} μὴ
ἀνεχομένων] *post* ἡττᾶσθαι *transpos.* L^{b pin}

*Π²2330 / R cap. Π 9, 4

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου, περὶ ὀργῆς·

Ἐν ἀμίλλαις πονηραῖς ἀθλιώτερος ὁ νικήσας, διότι ἀπέρχεται, τὸ πλέον ἔχων τῆς ἁμαρτίας.

---

3 – 4 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 64.7./71.7. (ed. Ihm, p. 939)

---

3 – 4 *Π²2330 BASILIUS CAESARIENSIS, *Homilia adversus eos qui irascuntur*, 3 (PG 31, 357, 24–26)

---

2 – 4 *Π²2330 R cap. Π 9, 4 (228v[1]1–2); *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b pin

Τίτλος ι' Περὶ περιστάσεων, ὅτι οὐ χρὴ ἀντιμάχεσθαι ταῖς περιστάσεσιν, εἰ καὶ δυνατοὶ ὦμεν, καὶ μὴ κατοφρουοῦσθαι τῶν κατεξανισταμένων· οὐ γὰρ λυσιτελεῖ.

*Π²2331 / R cap. Π 10, 1

Βασιλειῶν γ'.

5

Ἐλάλησεν ὁ λαὸς πρὸς Ῥοβοάμ, λέγοντες· Ὁ πατήρ σου ἐβάρυνε τὸν κλοιὸν ὑμῶν, καὶ τὰ ἐξῆς.

*Π²2332 / R cap. Π 10, 2

Ψαλμὸς ιζ'.

Ῥύσαι με ἐξ ἀντιλογίας λαοῦ.

10

*Π²2333 / R cap. Π 10, 3

Σιράχ·

Θρασκευάρδιος ἐμπεσεῖται εἰς κακά.

6 – 7 *Π²2331 III Reg. 12, 3 – 4sqq. (Wahl, *3 Könige-Text*, p. 106) **10 *Π²2332** Ps. 17, 44¹ **13 *Π²2333** Sir., re vera Prov. 13, 17¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 68)

1 – 3 Τίτλος R (228v3–5) A^{III pin} P^{pin} M^{pin} L^{b pin}; *deest in* T^(lac.) H^{III A} III txt P^{txt (lac.)}
M^{txt (lac.)} L^{b txt} **5 – 7 *Π²2331** R cap. Π 10, 1 (228v[5]6–7); *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.)
M^(lac.) L^{b pin} **9 – 10 *Π²2332** R cap. Π 10, 2 (228v[7]7); *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.)
M^(lac.) L^{b pin} **12 – 13 *Π²2333** R cap. Π 10, 3 (228v[7]8); *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.)
M^(lac.) L^{b pin}

1 Τίτλος] *om.* A^{III pin} R^{pin} P^{pin} M^{pin} L^{b pin} ι'] *propt. mg. resect. non liquet in* A^{III pin}
(ε' *secund. ser.*) περιστάσεως A^{III pin} **1 – 3** ὅτι – λυσιτελεῖ] *om.* M^{pin} **2** δυνατοὶ
ὦμεν] δυνατοὶ ἐσμέν L^{b pin} καταφρουοῦσθαι P^{pin} M^{pin}, καταφρῦῶσθαι L^{b pin}, κατα-
φρῦάττεσθαι A^{III pin}, κατεπαίρεσθαι R^{txt} **3** λυσιτελέσ R

13 ἐμπεσεῖται] *iterav. R, sed exprunx.*

*Π²2334 / R cap. Π 10, 4

Πρὸς Ῥωμαίους·

Μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν.

---

3 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 1.2./2. (ed. Ihm, p. 7)

---

3 *Π²2334 Rom. 12, 21

---

2 – 3 *Π²2334 R cap. Π 10, 4 (228v[8]8–9); *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b pin

Π¹ /
Κ cap. Π 15

Τίτλος ια' Περὶ πολέμου καὶ πολεμικῶν νόμων, καὶ ὅτι ἐξ ἡμε-
τέρων ἀμαρτιῶν κινοῦνται οἱ πόλεμοι καθ' ἡμῶν.

*Π²2335 / R cap. Π 11, 1

Τοῦ Δευτερονομίου·

Ἐὰν ἐξέλθῃς παρεμβαλεῖν ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου, φύλαξαι ἀπὸ 5
παντὸς ῥήματος πονηροῦ.

Π¹1820 /
Κ cap. Π 15, 2

*Π²2336 / R cap. Π 11, 2

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἐὰν εἰσέλθῃς εἰς πόλιν ἐκπολεμήσαι αὐτήν, καὶ ἐκκαλέσῃ αὐτοὺς 10
μετ' εἰρήνης, καὶ ἐὰν μὲν εἰρηνικὰ ἀποκριθῶσι σοι καὶ ἀνοίξωσί
σοι, ἔσται πᾶς ὁ λαὸς οἱ εὐρεθέντες ἐν τῇ πόλει ἔσονταί σοι φορο-
λόγητοι καὶ ὑπέικοντές σοι. Ἐὰν δὲ μὴ ὑπακούσωσί σου, καὶ ποιή-
σωσι πρὸς σὲ πόλεμον, παρακαθίσῃ αὐτήν, καὶ παραδώσει αὐτήν
κύριος ὁ θεὸς σου εἰς τὰς χεῖρας σου, καὶ πατάξεις πᾶν ἀρσενικὸν 15
αὐτῆς ἐν φόνῳ μαχαίρας, πλὴν τῶν γυναικῶν, καὶ τὴν ἀποσκευὴν
καὶ πάντα τὰ κτήνη, καὶ πάντα ὅσα ἂν ὑπάρχη ἐν τῇ πόλει, καὶ
πᾶσαν τὴν ἀπαρτίαν προνομεύσεις ἑαυτῷ.

5 – 6 *Π²2335 Deut. 23, 9 (Wahl, *Deuteronomium-Text*, p. 140) 9 – 17 *Π²2336
Deut. 20, 10–14 (Wahl, *Deuteronomium-Text*, p. 135)

1 – 2 **Titlos** R (228v10–11) A^{III} pin P^{pin} M^{pin} L^b pin; *deest in* T^(lac.) H^{III} A^{III} txt P^{txt} (lac.)
M^{txt} (lac.) L^b txt 4 – 6 *Π²2335 R cap. Π 11, 1 (228v[11]12–13); *deest in* T^(lac.) H^{III}
P^(lac.) M^(lac.) L^b 8 – 17 *Π²2336 R cap. Π 11, 2 (228v[13]13–21); *deest in* T^(lac.) H^{III}
P^(lac.) M^(lac.) L^b

1 Τίτλος] *om.* A^{III} pin R^{pin} P^{pin} M^{pin} L^b pin ια'] *propt. mg. resect. non liquet in* A^{III} pin
(ζ' *secund. ser.*) 1 – 2 καὶ¹ – ἡμῶν] *om.* M^{pin} 1 πολεμικῶν] πολιτικῶν A^{III} pin
νόμων] ἔργων R^{txt a. c.} 2 καθ' ἡμῶν] *om.* R^{txt}

11 – 12 φορολόγητοι] *scripsi* (Π¹1820 / Κ cap. Π 15, 2), φορολογητικοὶ R

*Π²2337 / R cap. Π 11, 3Π¹1821 /
K cap. Π 15, 3

<***>

Ἐὰν δὲ καθίσῃς περὶ πόλιν ἡμέρας πλείους ἐκπολεμῆσαι αὐτὴν εἰς
κατάληψιν αὐτῆς, οὐκ ἐξολοθρεύσεις τὰ δένδρα αὐτῆς ἐπιβαλεῖν
5 ἐπ' αὐτὰ σίδηρον, ἀλλ' ἀπ' αὐτῶν φαγῆ, αὐτὰ δὲ οὐκ ἐξολοθρεύ-
σεις.

*Π²2338 / R cap. Π 11, 4Π¹1823 /
K cap. Π 15, 5

Βασιλειῶν α'.

Εἶπε Δαυΐδ· Κατὰ τὴν μερίδα τοῦ καταβάντος εἰς τὸν πόλεμον,
10 οὕτως ἔσται καὶ ἡ μερίς τοῦ καθημένου ἐπὶ τὰ σκεύη· καὶ μεριοῦν-
ται κατὰ τὸ αὐτό, ὅτι οὐχ' ἦττους εἰσίν.

*Π²2339 / R cap. Π 11, 5Π¹1824 /
K cap. Π 15, 6

Παροιμιῶν·

Μετὰ κυβερνήσεως γίνεται πόλεμος,
15 βοήθεια δὲ μετὰ καρδίας βουλευτικῆς.

14 – 15 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 66.3b./37.-. (ed. Ihm, p. 968)

3 – 6 *Π²2337 Deut. 20, 19 (Wahl, *Deuteronomium-Text*, p. 135–136) 9 – 11
*Π²2338 I Reg. 30, 23–24 (Wahl, *1 Samuel-Text*, p. 80) 14 – 15 *Π²2339 Prov. 24,
6¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 113)

2 – 6 *Π²2337 R cap. Π 11, 3 (228v21–24); *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b 8 – 11
*Π²2338 R cap. Π 11, 4 (228v[25]25–27); *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b 13 – 15
*Π²2339 R cap. Π 11, 5 (228v[27]27–28); *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b

*Π²2337 s. d. R5 φαγῆ] *sic acc.* R

*II²2340 / R cap. Π 11, 6

Ἔωση ἐ προφήτου·

Πόλεμος ἐπὶ τέκνα ἀδικίας ἦλθε, παιδεῦσαι αὐτούς, καὶ συναχθή-
 σονται ἐπ’ αὐτούς λαοὶ ἐπὶ τῷ παιδεῦσαι αὐτούς ἐν ταῖς ἀδικίαις
 αὐτῶν.

5

*II²2341 / R cap. Π 11, 7

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου·

Τὰ ἀκολουθοῦντα τοῖς πολεμουμένοις κακά, κρίσει θεοῦ δικαία
 γίνεται, τοῖς ἀξίοις κολάσεως διὰ τῶν πολεμιῶν τὰς τιμωρίας ἐπά-
 γοντος.

10

*II²2342 / R cap. Π 11, 8

Τοῦ Θεολόγου, ἐκ τοῦ α’ στηλιτευτικοῦ·

Οὐκ ἀσφαλὲς στρατὸν ἐπάγειν τοῖς ἐχθροῖς, πρὸς τὸν στρατηγὸν
 στασιάζοντα.

---

3 – 5 *II²2340 Os. 10, 9–10 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 169–170)   8 – 10 *II²2341
 BASILIUS CAESARIENSIS, *Quod deus non est auctor malorum*, 4 (PG 31, 336, 46 –
 337, 1)   13 – 14 *II²2342 GREGORIUS NAZIANZENSIS, *Contra Iulianum imperato-
 rem I (Orat. 4)*, 63, 9–10 (ed. Bernardi, p. 172)

---

2 – 5 *II²2340 R cap. Π 11, 6 (228v[28]29–30); *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b
 7 – 10 *II²2341 R cap. Π 11, 7 (228v[30]31–32); *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b
 12 – 14 *II²2342 R cap. Π 11, 8 (228v[33]33–34); *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b

*Π²2343 / R cap. Π 11, 9

Ἰωσήπου, ἐκ τῶν Μακκαβαίων·

- Οὐκ ἐν πλήθει δυνάμεως νίκη πολέμου, ἀλλ' ἐκ θεοῦ ἢ ἰσχύς. Τοὺς
 5 πολεμίους θῆρας θνητὸς μὲν οὐδεὶς δυνατὸς καθαιρεῖν, ὁ δὲ ἀγέν-
 νητος μόνος· καθαίρει δέ, ὅταν κρίνη τινὰς σωτηρίας ἀξίους, εἰρη-
 νικοὺς μὲν τὸ ἦθος, ὁμοφροσύνην δὲ καὶ κοινωνίαν ἀσπαζομέ-
 νους, οἷς φθόνος καὶ μισαλληλία συνόλως οὐκ ἐνώκησε, διεγνω-
 κόσιν εἰς κοινήν μετουσίαν καὶ ἀπόλαυσιν τὰ ἴδια προσφέρειν
 10 ἀγαθὰ. Εἰ γὰρ ἐπιλάμψειε ποτὲ τὸ ἀγαθὸν τοῦτο, καὶ δυνηθείημεν
 τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἰδεῖν, χειροήθη γενήσεται τὰ ἀτίθασσα.
 Οὐκ ἀπελπιστέον οὖν, ἐξημερωθέντων τῶν κατὰ διάνοιαν, ἐξημε-
 ροῦσθαι καὶ τὰ ἕξωθεν ἀγριαίνοντα.

---

3 I Mach. 3, 19

---

3 – 12 *Π²2343 FLAVIUS IOSEPHUS, *In Maccabaeos*, locus non repertus (quod attinet ad titulum operis, vide Π¹1828 / K cap. Π 15, 10)

---

2 – 12 *Π²2343 R cap. Π 11, 9 (228v[34]35–229r3); *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b

---

*Π²2343 *an legendum* Μακκαβέων?

---

5 καθαίρει] *sic acc.* R

Τίτλος ιβ' Περὶ πολέμου ἐμφυλίου.

*Π²2344 / R cap. Π 12, 1

Ἡσαΐου·

Καὶ ἔσται ὁ λαὸς ὡς ὑπὸ πυρὸς κεκαυμένος· ἄνθρωπος τὸν ἀδελ-
φὸν αὐτοῦ οὐκ ἐλεήσει, ἀλλ' ἐκκλινεῖ εἰς τὰ δεξιὰ, ὅτι πεινάσει, 5
καὶ φάγεται ἐκ τῶν ἀριστερῶν, καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῆ ἄνθρωπος
ἐσθίων τὰς σάρκας τοῦ βραχίονος αὐτοῦ. Φάγεται γὰρ Μανασῆς
τὸν Ἐφραΐμ, καὶ Ἐφραΐμ τὸν Μανασῆν, ὅτι ἅμα πολιορκήσουσι
τὸν Ἰούδαν.

<*Π²suppl. 25 / E cap. 173, 1>

10

*Π²2345 / R cap. Π 12, 2

Πρὸς Γαλάτας·

Εἰ ἀλλήλους δάκνετε καὶ κατεσθίετε, βλέπετε μὴ ὑπ' ἀλλήλων ἀ-
ναλωθῆτε.

10 *Π²suppl. 25 cf. *Sacra. Liber II. Supplementum* (Band VIII/8)

4 – 9 *Π²2344 Is. 9, 19–20 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 321–322) 13 – 14 *Π²2345
Gal. 5, 15

1 **Titlos** R (229r3) A^{III} pⁱⁿ P^{pin} M^{pin} L^b pⁱⁿ E^{txt}; *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III} t^{xt} P^{txt} (lac.)
M^{txt} (lac.) L^b t^{xt} E^{pin} (lac.) 3 – 9 *Π²2344 R cap. Π 12, 1 (229r[mg]4–8); E cap. 173, 3;
deest in T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b 12 – 14 *Π²2345 R cap. Π 12, 2 (229r[8]8–9); E
cap. 173, 2; *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b

1 [Τίτλος] *om.* R^{pin} A^{III} pⁱⁿ P^{pin} M^{pin} L^b pⁱⁿ E^{txt} ιβ'] ρογ' E^{txt}, *propt. mg. resect. non*
liquet in A^{III} pⁱⁿ (κε' *secund. ser.*) πολέμου ἐμφυλίου] ἐμφυλίου πολέμου E^{txt}
ἐμφυλίου] ἐμφυλ' R^{txt}

*Π²2345 (a) R (b) Ἀποστόλου E

5 ἐκκλίνει R 7 μανασῆς E 8 μανασῆ E 8 – 9 ὅτι – Ἰούδαν] *om.* E 13 ὑπὸ
ἀλλήλων R

*Π²2346 / R cap. Π 12, 3

Τοῦ Θεολόγου, ἐκ τοῦ α' στηλιτευτικοῦ·

Τοῦ ἔξωθεν πολέμου πολλῶ φευκτότερον καὶ φοβερώτερόν ἐστιν
 5 ὁ ἐμφύλιος πόλεμος, ὅσῳ τὰς οἰκείας σάρκας δαπανᾶν τῶν ἄλλο-
 τῶν μακρότερον.

*Π²2347 / R cap. Π 12, 4

Φίλωνος·

Εὔηθες ὑπολαμβάνειν ὅτι τὰς ὑπὸ τῶν ἐκτὸς θηρίων βλάβας ἐκ-
 10 φευξόμεθα, τὰ ἐν αὐτοῖς εἰς δεινὴν ἀγριότητα πρὸς ἀλλήλους
 συγκινούντες.

---

3 – 5 *Π²2346 GREGORIUS NAZIANZENSIS, *Contra Iulianum imperatorem I (Orat. 4)*, 109, 21–24 (ed. Bernardi, p. 264) 8 – 10 *Π²2347 PHILO IUDAEUS, *De praemiis et poenis*, 88 (ed. Cohn, p. 355, 20–21)

---

2 – 5 *Π²2346 R cap. Π 12, 3 (229r[9]9–11); E cap. 173, 4; *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b 7 – 10 *Π²2347 R cap. Π 12, 4 (229r[11]11–13); E cap. 173, 5; *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b

---

*Π²2346 (a) R (b) Θεολόγου E

---

3 φευκτότερος E φοβερώτερός ἐστιν E 4 πόλεμος] *om.* E

Τίτλος ιγ' Περὶ πραΐδας καὶ προνομῆς.

*Π²2348 / R cap. Π 13, 1

Ἡσαΐου προφήτου·

Ἐγένοντο εἰς προνομήν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρούμενος ἀρπαγμόν, καὶ
 οὐκ ἦν ὁ λέγων· Ἀπόδος. Τίς ἐν ὑμῖν, ὃς ἐνωπιεῖται ταῦτα, καὶ 5
 εἰσακούσεται εἰς τὰ ἐπερχόμενα; Τίς ἔδωκεν εἰς διαρπαγὴν τὸν
 Ἰακώβ καὶ Ἰσραὴλ τοῖς προνομεύσασιν αὐτόν; Οὐχὶ ὁ θεός, ᾧ ἡ-
 μάρτ<οσαν> αὐτῶ, καὶ οὐκ ἐβούλοντο ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ πορεύ-
 εσθαι, οὐδὲ ἀκούειν τοῦ νόμου αὐτοῦ; Καὶ ἐπήγειρεν ἐπ' αὐτοὺς 10
 θυμὸν ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ κατίσχυσεν ἐπ' αὐτοὺς πόλεμον.

4 – 10 *Π²2348 Is. 42, 22–25 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 393–395)

1 Titlos R (229r13–14) A^{III pin cap. Π 7 et cap. Π 26} P^{pin} M^{pin} L^{b pin}, *deest in* T^(lac.) H^{III A} III txt
 P^{txt (lac.)} M^{txt (lac.)} L^{b txt} **3 – 10 *Π²2348** R cap. Π 13, 1 (229r[14]14–20); *deest in*
 T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b

1 [Τίτλος] *om.* A^{III pin cap. Π 7 et cap. Π 26} R^{pin} P^{pin} M^{pin} L^{b pin} ιγ'] *propt. mg. resect. non*
liquet in A^{III pin cap. Π 7} (ζ' *secund. ser.*) *et* A^{III pin cap. Π 26} (κς' *secund. ser.*) [πραΐδας]
 παιδείας P^{pin} L^{b pin} A^{III pin cap. Π 7}, *non liquet in* M^{pin} καὶ προνομῆς] *om.* M^{pin}

7 – 8 ἡμάρτοσαν] *scripsi* (cf. *Π²345 / T cap. A 21, 9, *Π²1464 / T cap. E 36, 3 *et*
LXX), ἡμαρτ' R (*nota quadam in fine lineae usus est scriba, sed utique non legen-*
dum ἡμαρτον)

Τίτλος ιδ' Περὶ παροξύνοντος καὶ παραπικραίνοντος.

*II²2349 / R cap. Π 14, 1

Ἐκ τῆς μεγάλης Ὠδῆς·

Παρώξυνάν με ἐπ' ἄλλοτρίοις,
5 ἐν βδελύγμασιν αὐτῶν ἐξεπίκρανάν με.

*II²2350 / R cap. Π 14, 2

Παρομιῶν·

Ἐὰν ἐξεγκύσης λόγους, ἐξελεύσεται κρίσις καὶ μάχη.

*II²2351 / R cap. Π 14, 3

10 Τῶν αὐτῶν·

Σίδηρος σίδηρον ὀξύνει,
ἀνήρ δὲ παροξύνει πρόσωπον ἑτέρου.

11 – 12 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 69.3./40.3. (ed. Ihm, p. 1011)

4 – 5 *II²2349 Od. 2, 16¹⁻² (= Deut. 32, 16¹⁻²) (Wahl, *Deuteronomium-Text*, p. 150)

8 *II²2350 Prov. 30, 33³ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 121) 11 – 12 *II²2351 Prov. 27, 17¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 133)

1 Titlos R (229r20) A^{III pin} P^{pin} M^{pin} L^{b pin}; *deest in* T^(lac.) H^{III} A^{III txt} P^{txt (lac.)} M^{txt (lac.)} L^{b txt} 3 – 5 *II²2349 R cap. Π 14, 1 (229r[mg]21); *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b 7 – 8 *II²2350 R cap. Π 14, 2 (229r[21]22); *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b 10 – 12 *II²2351 R cap. Π 14, 3 (229r[22]22–23); *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b

1 Τίτλος] *om.* A^{III pin} R^{pin} P^{pin} M^{pin} L^{b pin} ιδ'] *propt. mg. resect. non liquet in* A^{III pin} (ἡ' *secund. ser.*) καὶ παραπικραίνοντος] *om.* M^{pin}

*II²2352 / R cap. Π 14, 4

Τῶν αὐτῶν·

Ὅς ἐρεθίζει λόγους, οὐ σωθήσεται.

---

3 *II²2352 Prov. 19, 7⁶ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 93)

2 – 3 *II²2352 R cap. Π 14, 4 (229r[23]23–24); *deest in* T^(lac.) H^{III} P^(lac.) M^(lac.) L^b

Τίτλος δ' Περὶ παρατήρησης καὶ οἰωνισμού.

Π¹ /
Κ cap. Π 18

*Π²2353 / L^c cap. Π 4, 1

Π¹1839 /
Κ cap. Π 18, 1

Τοῦ Δευτερονομίου.

Ἀπαρατήρητος ὁ οἶκος τοῦ Ἰσραήλ.

5

*Π²2354 / L^c cap. Π 4, 2

Π¹1841 /
Κ cap. Π 18, 3

Τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ.

Ὁ τρηῶν ἄνεμον οὐ σπερεῖ,
καὶ βλέπων ἐν ταῖς νεφέλαις, οὐ θερίσει,
ἐν οἷς οὐκ ἔστι γινώσκων τίς ἡ ὁδὸς τοῦ πνεύματος.

4 *Π²2353 Deut., locus non repertus (Wahl, *Deuteronomium-Text*, p. 156); Prophetiae Baruch attributus in *Π²2355 / L^c cap. Π 4, 3 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 700), Levitico in Π¹1839 / Κ cap. Π 18, 1 7 – 9 *Π²2354 Eccle. 11, 4¹–5¹ (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 172)

1 Titlos P^{pin} (6rB22) M^{pin} L^{b pin} A^{III pin} R; *deest in L^c (fenestra in L^c txt) P^{txt (lac.)} M^{txt (lac.)} L^{b txt} T^(lac.) H^{III A^{III} txt} 3 – 4 *Π²2353 L^c cap. Π 4, 1 (123v1); R cap. Π 15, 1; *deest in P^(lac.) M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 6 – 9 *Π²2354 L^c cap. Π 4, 2 (123v[1]1–3); R cap. Π 15, 2; *deest in P^(lac.) M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}***

1 Τίτλος] *om.* P^{pin} M^{pin} L^{b pin} A^{III pin} R^{pin} δ'] *scripsi secund. ser.* L^c, τε' P^{pin} R, *propt. mg. resect. non liquet in A^{III pin} (θ' secund. ser.)*

*Π²2353 (a) R (b) s. a. L^c

4 Ἀπαρατήρητος – Ἰσραήλ] *idem locus in *Π²2355 / L^c cap. Π 4, 3 allatus est τοῦ] om.* L^c 7 Ὁ τρηῶν] Κηρῶν (*rubricatoris vitio*) L^c

*II²2355 / L^c cap. Π 4, 3

Βαρούχ·

Ἀπαρατήρητος ὁ οἶκος Ἰσραήλ.

II¹1842 /
K cap. Π 18, 4***II²2356 / L^c cap. Π 4, 4**

Πρὸς Γαλάτας·

5

Ἡμέρας παρατηρεῖσθε καὶ μῆνας καὶ καιροὺς καὶ ἐνιαυτοὺς· φο-
βοῦμαι ὑμᾶς μήπως εἰκῆ κεκοπίακα <εἰς> ὑμᾶς.II¹1844 /
K cap. Π 18, 6***II²2357 / L^c cap. Π 4, 5**

Πρὸς Κολασσαεῖς·

Εἰ ἀπεθάνετε ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου τούτου, τί ὡς ζῶντες 10
ἐν κόσμῳ δογματίζεσθε; Μὴ ἄψη, μὴ δὲ γεύση, μὴ δὲ θίγης.II¹1843 /
K cap. Π 18, 5***II²2358 / L^c cap. Π 4, 6**

<***>

Μὴ τις ὑμᾶς κρινέτω ἐν βρώσει ἢ ἐν πόσει ἢ ἐν μέρει ἑορτῆς ἢ ἐν
νεομηνία ἢ ἐν σαββάτῳ, ἃ ἐστί σκιὰ τῶν μελλόντων. 15

3 *II²2355 Bar., locus non repertus (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 700); Deuteronomio
attributus in *II²2375 / L^c cap. Π 4, 1, Levitico in II¹1839 / K cap. Π 18, 1 6 – 7
*II²2356 Gal. 4, 10–11 10 – 11 *II²2357 Col. 2, 20–21 14 – 15 *II²2358 Col. 2,
16–17

2 – 3 *II²2355 L^c cap. Π 4, 3 (123v[3]3); *deest in* P^(lac.) M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 5 – 7
*II²2356 L^c cap. Π 4, 4 (123v[3]4–5); *deest in* P^(lac.) M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 9 – 11
*II²2357 L^c cap. Π 4, 5 (123v[5]5–7); *deest in* P^(lac.) M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 13 – 15
*II²2358 L^c cap. Π 4, 6 (123v7–8); *deest in* P^(lac.) M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R

*II²2358 s. a. L^c

3 Ἀπαρατήρητος – Ἰσραήλ] *idem locus in* *II²2353 / L^c cap. Π 4, 1 *allatus est* 7
εἰς] *supplevi* (II¹ et NT), om. L^c 10 Εἰ] ἃ (*rubricatoris vitio*) L^c

*Π²2359 / L^c cap. Π 4, 7Π¹suppl. 373 /
V cap. Π 27, 4

Εὐσεβίου·

Οἶδα τινὰς ὅτι Χριστιανοὶ ὄντες Ἰουδαῖζουσι, λέγοντες· Σήμερον
 σάββατόν ἐστι, καὶ οὐκ ἔξεστί μοι εὐεργεσίαν ποιῆσαι τινί. Ἔρχε-
 5 ται νεομηνία, καὶ ὡσαύτως φυλάσσονται φωνὰς ὀρνέων καὶ κλη-
 δονισμούς, παρατηροῦνται ἐπιδοῦναι τινὶ ἄρτον. Καὶ πάλιν· Σή-
 μερον Πάσχα ἐστίν, αὔριον καὶ γενέθλια, εἰς τρίτην ἀρχὴν σποράς,
 καὶ οὐ δύναμαι τί ἐξενεγκεῖν ἐκ τῆς οἰκίας μου. Ταῦτα ὅλα Ἰου-
 10 δαϊκὰ τυγχάνει. Εἰ ταῦτα ποιεῖ τίς, ὀφείλει καὶ ἄζυμα ἐσθίειν, καὶ
 περιτέμνεσθαι καὶ μετὰ Ἰουδαίων ζῆν. Καὶ τί λέγω περὶ σαββάτων
 καὶ νεομηنيῶν καὶ πραγμάτων Ἰουδαϊκῶν; Οἶδα πολλοὺς βάπτι-
 σμα ἔχοντας, καὶ αἰρετικῶν πράγματα ἐπιτελοῦντας. Μετὰ γὰρ
 τὴν ἡλίου δύσιν παρατηροῦνται πῦρ διδόναι γείτονι. Οὐαὶ τοῖς
 15 ταῦτα ποιοῦσιν. Ὅσοι ταῦτα παραφυλάττονται, παρακούσαντες
 τοῦ θεοῦ, ὑπὸ χάριν οὐ τυγχάνουσι, μὴ δεξάμενοι τὸ εὐαγγέλιον,
 ἀλλὰ τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς αἰρετικούς μιμησάμενοι, *τὴν μερίδα*
αὐτῶν ἐκληρονόμησαν. Τὸν γὰρ Χριστιανὸν οὐδὲν τούτων παρα-
 φυλάττεσθαι χρή, μὴ παρατηρεῖσθαι ἡμέρας καὶ ὥρας καὶ ἀνθρώ-
 20 πους καὶ κληδονισμούς. Πολλοὶ γοῦν ἐργαζόμενοι τὸ ἀγαθόν,
 ἐπελθόντος τοῦ σατανᾶ καὶ καταλύσαντος αὐτό, οὐκ ἐπιγρά-
 φουσι τὴν αἰτίαν ἐκείνῳ, ἀλλ' ἐροῦσιν· Ὁ δεῖνα ὁ ἄνθρωπος παρα-
 γενόμενος ἐβάσκηκε τὸ ἔργον, ἐπιγράφοντες τὴν αἰτίαν τῷ ἄν-

16 - 17 Zach. 2, 12

3 - 10 *Π²2359 Οἶδα - ζῆν] Ps.-EUSEBIUS ALEXANDRINUS, *Sermo VII (De Neome-
 niis et de Sabbatis, et de non observandis avium vocibus)* (PG 86, 353, 39 - 356, 3);
 Holl, n° 483, 1-9 10 - 13 Καὶ - γείτονι] IBID. (PG 86, 356, 7-11); Holl, n° 483,
 9-12 13 - 14 Οὐαὶ - ποιοῦσιν] locus non repertus; Holl, n° 483, 12-13
 14 - 1034, 9 Ὅσοι - ἄνθρωπον] IBID. (PG 86, 356, 15-39); Holl, n° 483, 13-32

2 - 1034, 15 *Π²2359 L^c cap. Π 4, 7 (123v[8]9-34); P cap. Π 15, 1; R cap. Π 15, 3;
deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2359 (a) L^c R (b) *deest in P^(lac.)*

3 - 6 Οἶδα - κληδονισμούς] *usque ad κληδο- desunt in P^(lac.)* 3 ἰουδαῖουζουσί
 (sic) L^c 7 καὶ] *om.* P 8 - 9 ἰουδαῖκα P 10 ἰουδαιων P 11 ἰουδαϊκῶν P 12
 ἐπιτελοῦσιν L^c P 16 ἰουδαιους P 18 - 19 ὥρας - κληδονισμούς] αἰῶνας R 20
 αὐτό] αὐτοὺς L^c *ut videtur* 21 ἀλλ' ἐροῦσιν] ἀλλὰ λέγουσιν L^c ὁ] *om.* L^c 22 ἐβά-
 σκανεν P τῷ ἔργῳ L^c

θρώπων. Ὁ διάβολος ἐξ ἀρχῆς βάσκανός ἐστι καὶ πολεμεῖ τοῖς ἀνθρώποις. Ἐὰν ἴδῃ ἔργον καλὸν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ, φθονεῖ καὶ ἀγωνίζεται καταργῆσαι αὐτό, καὶ ἐπειδὴ ἀόρατός ἐστι, πάντοτε διὰ προφάσεως πολεμεῖ τὸν ἄνθρωπον, ἵνα, ποιήσαντος αὐτοῦ τὸ κακόν, ἄλλοις ἐπιγραφῇ ἀναιτίοις. Ὅτε οὖν ἴδῃ βούν καλὸν 5 καλῶς ἀγωνιζόμενον ἐν ἀμάξει καὶ ὑπὸ πολλῶν ἐπαινούμενον, προσέρχεται καὶ διαρρήσει αὐτόν, καὶ οὐκ αἰτιᾶται ὁ ἄνθρωπος τὸν ἐνεργήσαντα διάβολον εἰς τὸ κακόν, ἀλλ' ὑποβληθεὶς ἐξ αὐτοῦ, καταρᾶται καὶ βλασφημεῖ εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ὅμοίως ἐξῆς ἐμνήσθη· ἐξῆλθε τίς εἰς ἀποδημίαν καὶ ἄπρακτος ἀνέλυσεν. 10 Λέγει· Ὁ δεῖνα μοι ὑπήντησεν ἀπίοντι, καὶ διατοῦτο ἀπέτυχον. Καὶ οὐκ αἰτιᾶται τὸν διάβολον τὸν ἐνεργήσαντα, ἀλλὰ τὸν ἄνθρωπον, ἀναίτιον ὄντα, ὡς κακόφθαλμον. Καὶ βλέπε δραπέτου πονηρίαν· οἶον δ' ἂν μέλλωσι παραφυλάττεσθαι ἄνθρωπον, τοῦτον καὶ ἐνεργεῖ ὑπαντῆσαι αὐτοῖς. 15

9 – 13 Ὅμοίως – κακόφθαλμον] Ps.-EUSEBIUS ALEXANDRINUS, *Sermo VII (De Neomeniis et de Sabbatis, et de non observandis avium vocibus)* (PG 86, 356, 44–48); Holl, n° 483, 32–36 13 – 15 Καὶ – αὐτοῖς] IBID. (PG 86, 356, 39–42); Holl, n° 483, 36–38

5 ἄλλος L^c ἐπιγραφῆ L^c, ἐπιγραφῆ P ἀναιτίοις] *scripsi* (II¹suppl. 373 / V cap. Π 27, 4), ἀναίτιος (-αι- P) P R, αἴτιος L^c 7 διαρῆσει L^c ὁ] *om.* P 9 – 10 ἐξῆς ἐμνήσθη] *om.* P L^c (*desunt in ed., quae autem multis locis a Sacris differt*) 10 – 11 ἀνέλυσεν. Λέγει] ἀνέλυσε λέγων L^c 11 δεῖνα μοι] δεῖνα R ἀπήντησεν L^c διατοῦτο ἀπέτυχον] διέτυχον R 14 μελλουσι P

Τίτλος ροδ' Περὶ προθέσεως ἀγαθῆς καὶ προαιρέσεως καὶ πολιτείας σεμνῆς, ὅτι βούλεται ὁ θεὸς μετὰ τῆς ἐξ αὐτοῦ ἀντιλήψεως πρόθεσιν ἀγαθὴν περὶ τὰ καλὰ ἔργα, εἰς ἃ καὶ ἔπλασεν ἡμᾶς, ἔχειν ἡμᾶς, ἵνα ὡς ἀγαθῶν ἐργάται, τιμῶν ἀξιοθείημεν παρ' αὐτοῦ.

*Π²2360 / E cap. 174, 1

Ἀπὸ τῆς Ἐξόδου·

Ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσῃ τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐναντίον αὐτοῦ ποιῆσῃ, καὶ ἐνωτίσῃ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ, καὶ φυλάξῃς πάντα τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, πᾶσαν νόσον, ἣν ἐπήγαγον τοῖς Αἰγυπτίοις, οὐκ ἐπάξω ἐπὶ σέ· ἐγὼ γὰρ εἰμι κύριος ὁ ἰώμενός σε.

*Π²2361 / E cap. 174, 2

Τοῦ Δευτερονομίου·

Καὶ νῦν, Ἰσραήλ, τί κύριος ὁ θεὸς σου ἀπαιτεῖ παρὰ σοῦ ἀλλ' ἢ φοβεῖσθαι αὐτόν, καὶ πορευέσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ ἀγαπᾶν αὐτόν καὶ λατρεύειν κυρίῳ ἐξ ὅλης ψυχῆς σου;

8 – 12 *Π²2360 Ex. 15, 26 15 – 17 *Π²2361 Deut. 10, 12 (Wahl, *Deuteronomium-Text*, p. 124–125)

1 – 5 Titlos E^{txt} (115r25–26) PM^{pin} L^{b pin} A^{III pin} R; *deest in* E^{pin} (lac.) T^(lac.) H^{III} A^{III} txt M^{txt} (lac.) L^{b txt} 7 – 12 *Π²2360 E cap. 174, 1 (115r[mg]27–115v5); P cap. Π 16, 1; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 14 – 17 *Π²2361 E cap. 174, 2 (115v[mg]5–9); P cap. Π 16, 2; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R

1 [Τίτλος] *om.* E^{txt} PM^{pin} L^{b pin} A^{III pin} R^{pin} ροδ'] *sic numerus in* E^{txt}, ις' PM^{pin} L^{b pin} R, *propt. mg. resect. non liquet in* A^{III pin} (l' *secund. ser.*) 1 – 5 ἀγαθῆς – αὐτοῦ] *om.* M^{pin} 2 – 5 ὅτι – αὐτοῦ] *om.* E^{txt} 2 ἐξ] *om.* R 4 ἡμᾶς¹] *om.* R ἀξιοθῶμεν A^{III pin} L^{b pin}

*Π²2360 Ἀπὸ] *om.* E *Π²2361 Τοῦ] *om.* E

8 ἀκούσῃ E, ακουσει P (ἀκούσης LXX) 9 ποιήσεις P 11 αἰγυπτιοις P 11 – 12 ὁ – σε] ἰομενος σε P 15 θεός σου] θεός E 16 ταῖς] τοῖς P 17 κυρίῳ] *om.* E ἐξ – σου] *desunt in* P^(lac.)

*II²2362 / E cap. 174, 3

Μιχαίου·

Ἄνηγγέλι σοι, ἄνθρωπε, τί καλόν, ἢ τί κύριος ὁ θεός σου ζητεῖ
παρὰ σοῦ ἄλλ' ἢ τοῦ ποιεῖν κρίμα καὶ δικαιοσύνην, καὶ ἀγαπᾶν ἕ-
λεος, καὶ ἔτοιμον εἶναι τοῦ πορεύεσθαι μετὰ κυρίου θεοῦ σου.

5

*II²2363 / E cap. 174, 4

Ἡσαίου·

Ἐὰν θέλητε καὶ εἰσακούσητέ μου, τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς φάγεσθε· ἐὰν
δὲ μὴ θέλητε, μὴ δὲ εἰσακούσητέ μου, μάχαιρα ὑμᾶς κατέδεται· τὸ
γὰρ στόμα κυρίου ἐλάλησε ταῦτα.

10

*II²2364 / E cap. 174, 5

Ἀποστόλου, πρὸς Φιλιπησίους·

Ἐγὼ ἐμαυτὸν οὕτω λογιζομαι κατειληφέναι· ἐν δέ, τὰ μὲν ὀπίσω
ἐπιλανθανόμενος, τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος, κατὰ σκο-
πὸν διώκω εἰς τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως.

15

*II²2365 / E cap. 174, 6

Πρὸς Φιλιπησίους·

Μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργάζεσθε· θε-

3 – 5 *II²2362 Mich. 6, 8 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 206)   8 – 10 *II²2363 Is. 1,
19–20 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 287–288)   13 – 15 *II²2364 Phil. 3, 13–14
18 – 1037, 2 *II²2365 Phil. 2, 12–13

2 – 5 *II²2362 E cap. 174, 3 (115v[mg]10–14); *deest in* P^(lac.) M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R
7 – 10 *II²2363 E cap. 174, 4 (115v[mg]14–18); *deest in* P^(lac.) M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R
12 – 15 *II²2364 E cap. 174, 5 (115v[mg]19–23); *deest in* P^(lac.) M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R
17 – 1037, 2 *II²2365 E cap. 174, 6 (115v24–27); R cap. Π 16, 1; *deest in* P^(lac.)
M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2365 (a) R (b) s. a. E

ὅς γάρ ἐστιν ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ τὸ θέλειν καὶ τὸ ἐνεργεῖν ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας.

*Π²2366 / E cap. 174, 7

Τῶν Πράξεων·

- 5 Εἶπεν ὁ εὐνοῦχος τῷ Φιλίππῳ· Ἴδου ὕδωρ· τί κωλύει με βαπτισθῆναι; Εἶπε δὲ αὐτῷ Φίλιππος· Εἰ πιστεύεις ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, ἔξεστιν. Ὁ δὲ εἶπεν· Πιστεύω τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ εἶναι Ἰησοῦν τὸν Χριστόν.

*Π²2367 / E cap. 174, 8

- 10 Βασιλείου·

Ἐπαινοῦμεν τοὺς κατὰ προαίρεσιν ἀγαθοὺς, οὐ τοὺς ὑπό τινας ἀνάγκης εἰς τοῦτο ἤκοντας· ὅπου γὰρ προαίρεσις ἐτοίμη, τὸ κωλύον οὐδέν.

*Π²2368 / E cap. 174, 9

- 15 <***>

Ἐπαινετὰ τὰ κατὰ προαίρεσιν.

11 – 13 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 48.7./55.7. (ed. Ihm, p. 802–803)

5 *Π²2366 Εἶπεν – Φιλίππῳ] Act. 8, 34   5 – 8 Ἴδου – Χριστόν] Ibid. 8, 36 cum app. crit.   11 – 12 *Π²2367 Ἐπαινοῦμεν – ἤκοντας] BASILIUS CAESARIENSIS, *Homilia exhortatoria ad S. baptisma*, 5 (PG 31, 436, 33–34)   12 – 13 ὅπου – οὐδέν] IBID., 6 (PG 31, 437, 13)   16 *Π²2368 (Ps.-)BASILIUS CAESARIENSIS, *Homilia dicta in Lacisis*, 2 (PG 31, 1440, 20–21)

4 – 8 *Π²2366 E cap. 174, 7 (115v[mg]27–116r4); *deest in* P^(lac.) M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R   10 – 13 *Π²2367 E cap. 174, 8 (116r[mg]4–7); *deest in* P^(lac.) M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R   15 – 16 *Π²2368 E cap. 174, 9 (116r8); *deest in* P^(lac.) M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R

*Π²2368 s. a. E

*II²2369 / E cap. 174, 10

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου·

Παρά τῶ δικαίῳ κριτῆ, καὶ ὑπὲρ μόνου τοῦ προελέσθαι τὰ δέοντα, οὐκ εὐκαταφρόνητοί εἰσιν ἀφωρισμένοι μισθοί.

*II²2370 / E cap. 174, 11

5

Θεολόγου·

Τὸ κάλλιστον καὶ φιλανθρωπότατον, ὅτι μὴ τῇ ἀξίᾳ τοῦ διδομένου, τῇ δὲ δυνάμει καὶ τῇ διαθέσει τοῦ καρποφοροῦντος μετρεῖ θεὸς τὴν ἐπίδοσιν.

<*II²suppl. 26 / R cap. Π 16, 3>

10

---

10 *II²suppl. 26 cf. *Sacra. Liber II. Supplementum* (Band VIII/8)

3 – 4 *II²2369 BASILIUS CAESARIENSIS, *Homiliae in Hexaemeron*, II, 1 (ed. Mendieta†/Rudberg, p. 21, 9–10)   **7 – 9 *II²2370** GREGORIUS NAZIANZENUS, *Ad Iulianum tributorum exaequatorem* (*Orat.* 19), 8 (PG 35, 1052, 44 – 1053, 3)

2 – 4 *II²2369 E cap. 174, 10 (116r9–11); R cap. Π 16, 2; *deest in* P^(lac.) M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}   **6 – 9 *II²2370** E cap. 174, 11 (116r[mg]12–15); *deest in* P^(lac.) M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R

---

*II²2369 (a) R (b) s. a. E

---

4 εὐκαταφρόνητοί εἰσὶν R

Τίτλος ιζ' Περὶ πλανώντων καὶ πλανωμένων.

*Π²2371 / PML^b cap. Π 17, 1

Παροιμιῶν·

Λόγοι κερκόπων μαλακοί,
5 οὔτοι δὲ τύπτουσιν εἰς ταμεῖα σπλάγχων.

<Κερκόπων> πανούργων, πονηρῶν.

*Π²2372 / PML^b cap. Π 17, 2

Τῶν αὐτῶν·

Κυβερνώσιν ἀσεβεῖς δόλους.

1 Περὶ πλανώντων] cf. Π¹ / K^{pin} Παραπομπή Π 11 4 – 5 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 11.3./3. (ed. Ihm, p. 260)

4 – 5 *Π²2371 Λόγοι – σπλάγχων] Prov. 26, 22¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 129) 6 Κερκόπων – πονηρῶν] *Glossa* 9 *Π²2372 Prov. 12, 5² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 61)

1 Titlos P (266rA3–4) M^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R; *deest in* M^{txt (lac.)} L^{b txt} E^{pin (lac.)} T^(lac.) H^{III A^{III txt}} 3 – 5 *Π²2371 P cap. Π 17, 1 (266rA[4]5–8); E cap. 175, 1; R cap. Π 17, 1; *deest in* M^(lac.) L^{b T^(lac.)} H^{III} 6 Glossa P (266r mg. inter.) R (229v mg. exter.) 8 – 9 *Π²2372 P cap. Π 17, 2 (266rA[9]9–10); E cap. 175, 2; *deest in* M^(lac.) L^{b T^(lac.)} H^{III} R

1 Τίτλος] *om.* PM^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R^{pin} ιζ'] ροε' E^{txt}, *propt. mg. resect. non liquet in* A^{III pin} (ια' *secund. ser.*), *om.* P^{txt} (ιζ' *expectav.*) πλανώντων] πλανόντων PM^{pin} (correx. man. rec.) καὶ πλανωμένων] *om.* M^{pin}

*Π²2372 (a) P (b) s. a. E

4 κερκόπων] *scripsi*, κερκόπων P E R 5 οὔτοι – τύπτουσιν] τύπτουσι δὲ E ταμειάσπλαγχων P, ταμεῖα ἀσπλάγχων E 6 πονηρῶν] *om.* R

*II²2373 / PML^b cap. Π 17, 3

<***>

Λόγοι ἀσεβῶν δόλιοι.

*II²2374 / PML^b cap. Π 17, 4

Ἡσαΐου προφήτου·

5

Λαὸς ἀπειθῆς ἐστίν, υἱοὶ ψευδεῖς, οἳ οὐκ ἐβούλοντο ἀκούειν τοῦ νόμου κυρίου, οἱ λέγοντες τοῖς προφήταις· Μὴ ἀναγγέλλετε ἡμῖν, καὶ τοῖς τὰ ὄραματα ὀρώσι· Μὴ λαλεῖτε ἡμῖν, ἀλλὰ λαλεῖτε καὶ ἀναγγεῖλατε ἡμῖν ἑτέραν πλάνησιν, καὶ ἀποστρέψατε ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ταύτης.

10

*II²2375 / PML^b cap. Π 17, 5

Ἰερεμίου προφήτου·

Ἔκστασις καὶ φρικτὰ ἐγενήθη ἐπὶ τῆς γῆς. Οἱ προφῆται προφητεύουσιν ἄδικα, καὶ οἱ ἱερεῖς ἐπεκρότησαν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, καὶ ὁ λαὸς μου ἠγάπησεν οὕτως· καὶ τί ποιήσητε εἰς τὰ μετὰ ταῦτα;

15

3 *II²2373 Prov. 12, 6¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 61) 6 – 10 *II²2374 Is. 30, 9–11 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 365–366) 13 – 15 *II²2375 Ier. 5, 30–31 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 500)

2 – 3 *II²2373 P cap. Π 17, 3 (266rA11); E cap. 175, 3; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R
5 – 10 *II²2374 P cap. Π 17, 4 (266rA[12]13–26); E cap. 175, 4; R cap. Π 17, 2;
deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 12 – 15 *II²2375 P cap. Π 17, 5 (266rA[27]28–
266rB2); E cap. 175, 5; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R

*II²2373 s. a. P E *II²2374 Ἡσαΐου P προφήτου] om. R E *II²2375 Ἰερεμίου P προφήτου] om. E

7 ἀναγγέλλεται P ἀναγγεῖλητε R ὑμῖν R 8 ὀρομάτα P λαλεῖτε¹ – ἀλλὰ] om. E λαλεῖτε¹] λαλήτε R ἡμῖν] ὑμῖν R, om. E 8 – 9 καὶ ἀναγγεῖλατε] om. R 10 ταύτης] αὐτῆς (-ης P) P E 13 ἐγεννήθη P

*Π²2376 / PML^b cap. Π 17, 6

Ἀμῶς προφήτου·

Τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τοὺς προφήτας τοὺς πλανῶντας τὸν λαόν μου, τοὺς δάκνοντας ἐν τοῖς ὁδοῦσιν αὐτῶν καὶ κηρύσσοντας
 5 ἐπ' αὐτὸν εἰρήνην· καὶ ἤγειραν ἐπ' αὐτὸν πόλεμον. Διατοῦτο νῦξ ὑμῖν ἔσται ἐξ ὀράσεως, καὶ σκοτία ὑμῖν ἔσται ἐκ μαντείας.

*Π²2377 / PML^b cap. Π 17, 7

Βασιλειῶν γ'·

Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ Ἀχαάβ καὶ Ἴωσαφάτ βασιλεὺς Ἰούδα ἐκά-
 10 θηντο ἀνήρ ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ ἔνοπλοι, ἐν πύλαις Σαμαρείας, καὶ πάντες οἱ προφῆται προεφήτευσον ἐνώπιον αὐτῶν. Καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ Σεδεκίας υἱὸς Χαναάν κέρατα σιδηρᾶ, καὶ εἶπεν· Τάδε λέγει κύριος· Ἐν τούτοις κερατιεῖς τὴν Συρίαν, ἕως οὗ συντελεσθῆ. Καὶ πάντες οἱ προφῆται προεφήτευσον, οὕτως λέγοντες· Ἀνά-
 15 βαινε εἰς Ῥαμὰθ Γαλαάδ, καὶ εὐο<δώσει καὶ> δώσει κύριος εἰς χεῖρας σου τὸν βασιλέα Συρίας.

3 – 6 *Π²2376 Am., re vera Mich. 3, 5–6 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 198–199)

9 – 16 *Π²2377 III Reg. 22, 10–12 (deest apud Wahl, *3 Könige-Text*)

2 – 6 *Π²2376 P cap. Π 17, 6 (266rB[2]3–15); R cap. Π 17, 3; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} 8 – 16 *Π²2377 P cap. Π 17, 7 (266rB[15]16–266vA1); *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} R

*Π²2376 Ἀμῶς] *scripsi*, ἄμωσ P, ἄμῶς R προφήτου] *om.* R

6 καὶ] *om.* R 9 ἀχααβ P ἰωσαφατ P ἰουδα P 10 σαμαρειας P 12 σεδεκίας P χανααν P 13 συριαν P 15 ραμαθ P γαλααδ P εὐοδώσει – δώσει] *correxi* (LXX), ευοδώσει P 16 συρίας P

*Π²2378 / PML^b cap. Π 17, 8

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου·

Εἶπεν ὁ κύριος· Προσέχετε ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασι προβάτων, ἔσωθεν δέ εἰσιν λύκοι ἄρπαγες. Ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς.

5

*Π²2379 / PML^b cap. Π 17, 9

Φίλωνος, ἐκ τοῦ τίς ὁ τῶν θείων κληρονόμος·

Οἱ πιθανῶν σοφισμάτων εὐρεταί, φενακίσαι καὶ παρακρούσασθαι μόνον εἰδότες, τοῦ ἀψευδεῖν οὐ πεφροντίκασιν, οἷς ὁ τῶν ἀγελαίων καὶ ἡμελημένων ἀνθρώπων ἀπατώμενος ὄχλος συνεπιγράφεται.

10

<Φενακίσαι> ἐξ ἀπάτης πλανῆσαι.

*Π²2380 / PML^b cap. Π 17, 10

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ εἰς τὴν Δεκάλογον·

Πλάνός τις οὐ μικρὸς τὸ πρῶτον τῶν ἀνθρώπων γένος κατέσχηκεν· ἐκτεθειώκασι γάρ, οἱ μὲν, τέσσαρας ἀρχάς, γῆν καὶ ὕδωρ καὶ

15

3 *Π²2378 Εἶπεν – κύριος] Matth. 5, 2 3 – 5 Προσέχετε – αὐτούς] Ibid. 7, 15–16
8 – 9 *Π²2379 Οἱ – πεφροντίκασιν] PHILO IUDAEUS, *Quis rerum divinarum heres sit*, 302 (ed. Wendland, p. 69, 1–2) 9 – 11 οἷς – συνεπιγράφεται] IBID., 303 (p. 69, 7–8) 12 Φενακίσαι – πλανῶσαι] *Glossa* 15 – 1043, 6 Π²2380 PHILO IUDAEUS, *De Decalogo*, 52 (ed. Cohn, p. 280, 20 – 281, 6)

2 – 5 *Π²2378 P cap. Π 17, 8 (266vA[2]3–12); E cap. 175, 6; R cap. Π 17, 4; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 7 – 11 *Π²2379 P cap. Π 17, 9 (266vA[12–13]14–24); *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} R 12 *Glossa* P (266v mg. inter.) 14 – 1043, 6 *Π²2380 P cap. Π 17, 10 (266vA[24–25]26–266vB14); R cap. Π 17, 5; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}

*Π²2378 (a) P R Εὐαγγελίου] *om.* R (b) Εὐαγγελίου E *Π²2380 Τοῦ αὐτοῦ] Φίλωνος R

3 – 5 οἵτινες – αὐτούς] καὶ τὰ ἐξῆς R 4 δὲ εἰσι E 16 ἐκτεθειώκασι] *scripsi* (ed.), ἐκτεθεάκασι (-α- P) P R γῆν] *om.* R

5 ἀέρα καὶ πῦρ, οἱ δέ, ἥλιον καὶ σελήνην καὶ τοὺς πλανήτας καὶ ἀ-
 πλανεῖς ἀστέρας, οἱ δέ, μόνον τὸν οὐρανόν, οἱ δέ, τὸν σύμπαντα
 κόσμον· τὸν δὲ ἀνωτάτω καὶ πρεσβύτατον καὶ γεννητήν, τὸν ἄρ-
 χοντα τῆς μεγαλοπόλεως, τὸν στρατιάρχην τῆς ἀνωτάτω στρα-
 5 τιᾶς, τὸν κυβερνήτην, ὃς οἰκονομεῖ σωτηριωδῶς αἰεὶ τὰ σύμπαντα,
 παρεκαλύψαντο.

---

1 ἀέρα] εαρ P 1–2 πλανεῖς R 2 σύμπαντα τὸν P 3 γεννητήν] *scripsi* (ed.),
 γεννητην B, ἀγγένητον R 4–5 στρατιᾶς] *scripsi* (ed.), στρατίας P, στρατείας R

Τίτλος ιη΄ Περὶ πλαστολόγων.

*Π²2381 / PML^b cap. Π 18, 1

Τοῦ Σιράχ·

Ἦστι σοφιζόμενος ἐν λόγοις μισητός·
οὗτος πάσης τροφῆς καθυστερήσει·
οὐ γὰρ ἐδόθη αὐτῷ παρὰ κυρίου χάρις,
ὅτι πάσης σοφίας ἐστερήθη.

5

*Π²2382 / PML^b cap. Π 18, 2

Ἐκ τῆς πρὸς Τίτον ἐπιστολῆς·

Μωρὰς ζητήσεις καὶ γενεαλογίας καὶ ἔρεις καὶ μάχας νομικὰς
περίστασο· εἰσὶν γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι.

10

*Π²2383 / PML^b cap. Π 18, 3

Τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ θεολόγου, ἐκ τοῦ εἰς Βασίλειον·

Οὐκ ἐν ῥήμασιν ἡ σωτηρία, ἀλλ' ἐν πράγμασιν.

4 – 7 *Π²2381 Sir. 37, 20¹–21² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 148) 10 – 11 *Π²2382 Tit. 3, 9 14 *Π²2383 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *Funeris oratio in laudem Basilii Magni Caesareae in Cappadocia episcopi (Orat. 43)*, 68, 41–42 (ed. Bernardi, p. 278)

1 **Titlos** P (266vB15) M^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R; *deest in* M^{txt} (lac.) L^{b txt} E^{pin} (lac.) T^(lac.) H^{III A} H^{III txt} 3 – 7 *Π²2381 P cap. Π 18, 1 (266vB[15]16–23); E cap. 176, 1; R cap. Π 18, 1; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 9 – 11 *Π²2382 P cap. Π 18, 2 (266vB[23]24–29); E cap. 176, 2; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 13 – 14 *Π²2383 P cap. Π 18, 3 (266vB [30–31]32–34); E cap. 176, 3; R cap. Π 18, 2; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* PM^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R^{pin} ιη΄] ιζ΄ P^{txt} (ιη΄ *expectav.*), ρος΄ E^{txt}, *propt. mg. resect. non liquet in* A^{III pin} (ιβ΄ *secund. ser.*) πλαστολόγων] πλαστων λογων M^{pin}

*Π²2381 Τοῦ] *om.* R E *Π²2382 (a) P (b) Ἀποστόλου πρὸς Τίτον E *Π²2383 (a) P R Τοῦ – Γρηγορίου] *om.* R (b) Βασιλείου E

10 ἔρεις] ἔρεῖς P 11 μάταιοι E

*Π²2384 / PML^b cap. Π 18, 4

Ἰσιδώρου τοῦ Πηλουσιώτου·

Τὸ ψεῦδος ῥηθὲν ἐν πρώτοις πλείονα κλέπτει πίστιν ἔχειν παρὰ τὴν ἐν δευτέρῳ δεικνυμένην ἀλήθειαν.

---

3 – 4 *Π²2384 ISIDORUS PELUSIOTA, locus non repertus

---

2 – 4 *Π²2384 P cap. Π 18, 4 (266vB[34]35–267rA4); E cap. 176, 4; R cap. Π 18, 3;
deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

---

*Π²2384 ἰσιδωρου P τοῦ] *om.* R E

---

3 ἐν πρώτοις λεχθὲν (-εν P) P E κλέπτει – ἔχειν] πίστιν ἔχει E

Τίτλος ιθ' Περὶ πλαστογράφων.

*Π²2385 / PML^b cap. Π 19, 1

Ἡσαΐου προφήτου·

Οὐαὶ τοῖς γράφουσιν πονηρίαν· γράφοντες γάρ, πονηρίαν γρά-
φουσιν, ἐκκλίνοντες κρίσιν πτωχῶν, καὶ ἀρπάζοντες κρίμα πενή- 5
των τοῦ λαοῦ μου, ὥστε εἶναι αὐτοῖς χήραν εἰς ἀρπαγὴν καὶ ὀρ-
φανὸν εἰς προνομίην. Καὶ τί ποιήσουσιν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐπισκοπῆς;
Ἦ γὰρ θλίψις ὑμῶν πόρρωθεν ἦξει. Καὶ πρὸς τίνα καταφεύξεσθε
τοῦ βοηθηθῆναι; Καὶ ποῦ καταλείψετε τὴν δόξαν ὑμῶν τοῦ μὴ
ἐμπεσεῖν εἰς ἐπαγωγὴν; Καὶ ὑποκάτω ἀνηρημένων πεσοῦνται. 10

*Π²2386 / PML^b cap. Π 19, 2

Τοῦ ἀγίου Βασιλείου, ἐκ τοῦ εἰς τὸν Ἡσαΐαν·

Ἦδη τινὲς τὰ ἐν συμβολαίοις γραμματεῖα ῥαδιουργοῦντες, καὶ
παραποιοῦντες χαρακτήρας γραμμάτων ἐν κτήσεσιν ἀγρῶν καὶ
διαθήκαις <***> οἷα τὰ ἐν ταῖς τῶν πολεμίων προνομαῖς τοῖς κρα- 15

4 – 10 *Π²2385 Is. 10, 1–4 cum app. crit. (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 322–324)
13 – 15 *Π²2386 Ἦδη – διαθήκαις] (PS-)BASILIUS CAESARIENSIS, *Enarratio in pro-
phetam Isaiam*, X, 233 (PG 30, 528, 6–9) 15 – 1047, 3 οἷα – ἀνταποδόσεως] IBID.
(PG 30, 528, 15–20)

1 Titlos P (267rA5) M^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R; *deest in* M^{txt (lac.)} L^{b txt} E^{pin (lac.)} T^(lac.) H^{III}
A^{III txt} 3 – 10 *Π²2385 P cap. Π 19, 1 (267rA[6]7–32); E cap. Π 177, 1; R cap. Π 19,
1; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 12 – 1047, 3 *Π²2386 P cap. Π 19, 2 (267rA[33]34–
267rB18); E cap. 177, 2; R cap. Π 19, 2; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* PM^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R^{pin} ιθ'] ιη' P^{txt} (ιθ' *expectav.*), ιβ' A^{III pin}
(ιγ' *expectav.*), ροζ' E^{txt}

*Π²2385 ησαιου P προφήτου] *om.* E R *Π²2386 (a) P R ησαΐαν P (b) Βασιλείου E

5 κρίμα R^{a.c.}, κριμα P 8 ὑμῶν] αὐτῶν E καταφεύξονται E 9 καταλείψονται E
ὑμῶν] αὐτῶν E 10 Καὶ] *add.* μὴ E ὑπὸ κάτω R, υποκατω P πεσοῦνται] πεσεῖν
E 14 κτήσεσιν] κτήνεσιν R 15 *post* διαθήκαις *quaedam excidisse videntur* (*cf.*
ed.) 15 – 1047, 1 κραταιουσι P

τοῦσι προσγίνεται, οὓς ὑπομνήσκει ὁ λόγος ὅτι *Τί ποιήσουσιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐπισκοπῆς;*, τουτέστι τὴν τῆς κρίσεως ἡμέραν καὶ τῆς κατ' ἀξίαν τῶν πεπλημμελημένων ἐκάστῳ ἀνταποδόσεως.

---

1 – 2 Is. 10, 3

1 *Τί] om. P ἐν] om. R* 2 *τὴν] τῆ E^{p.c.} ἡμέραν] ἡμέρα E^{p.c.}*

Π¹ /
Κ cap. Π 7

Τίτλος κ' Περὶ πόλεως ἀσεβείας καὶ ἀνομίας πεπληρωμένης.

Π¹1757 /
Κ cap. Π 7, 1

*Π²2387 / PML^b cap. Π 20, 1

Ψαλμοῦ νδ'.

Εἶδον ἀνομίαν καὶ ἀντιλογίαν ἐν τῇ πόλει.
Ἡμέρας καὶ νυκτὸς κυκλώσει αὐτὴν ἐπὶ τὰ τείχη αὐτῆς,
καὶ ἀνομία καὶ κόπος ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ ἀδικία,
καὶ οὐκ ἐξέλειπεν ἐκ τῶν πλατειῶν αὐτῆς τόκος καὶ δόλος.

5

Π¹1761 /
Κ cap. Π 7, 5

*Π²2388 / PML^b cap. Π 20, 2

Ἦσῃ ἐξ προφήτου.

Ἐκεῖ κατεφρόνησέν μου Γαλαάδ, πόλις ἐργαζομένη μάταια.

10

Π¹1767 /
Κ cap. Π 7, 11

*Π²2389 / PML^b cap. Π 20, 3

Ἰερεμίου προφήτου.

Ἦ ὡ πόλις ψευδῆς, καταδυναστεία ἐν αὐτῇ. Ὡς ψύχει λάκκος ὕδωρ αὐτοῦ, οὕτω ψύχει κακία αὐτῆς· ἀσεβεία καὶ τλαιπωρία ἀκουσθήσεται ἐν αὐτῇ.

15

4 – 7 *Π²2387 Ps. 54, 10²–12   10 *Π²2388 Os. 6, 7–8 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 161)   13 – 15 *Π²2389 Jer. 6, 6–7 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 500–501)

1 Titlos P (267rB19–21) M^{pin} L^{b pin} R; *deest in* M^{txt (lac.)} L^{b txt} T^(lac.) H^{III}A^{III}   3 – 7
*Π²2387 P cap. Π 20, 1 (267rB[21]22–33); R cap. Π 20, 1; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.)
H^{III}   9 – 10 *Π²2388 P cap. Π 20, 2 (267rB[33]34–36); R cap. Π 20, 2; *deest in*
M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}   12 – 15 *Π²2389 P cap. Π 20, 3 (267vA[1]2–9); R cap. Π 20, 3;
deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

1 [Τίτλος] *om.* P M^{pin} L^{b pin} R^{pin}   κ'] ιθ' P^{txt} (κ' *expectav.*)   ἀσεβείας – πεπληρωμένης] ἐνασεβούσης M^{pin} (ἐ- *man. rec.*)

*Π²2388 ωσηε P *Π²2389 ἰηρεμιου P προφήτου] *om.* R

4 ἰδον P   5 – 7 Ἡμέρας – αὐτῆς] ἕως R   10 γαλααδ P   13 Ἦ ὦ R   ψύχει] ψυχη P, ψύχει ἢ R

Τίτλος κα' Περὶ πολυπείρων καὶ πολυμαθῶν.

*Π²2390 / PML^b cap. Π 21, 1

Παροιμιῶν·

Πηγὴ ζωῆς ἔννοια τοῖς κεκτημένοις.

5

*Π²2391 / PML^b cap. Π 21, 2

Τῶν αὐτῶν·

Συνετὸς ἐν πράγμασιν, εὐρετὴς ἀγαθῶν.

*Π²2392 / PML^b cap. Π 21, 3

Τῶν αὐτῶν·

10 Στέφανος γερόντων, πολυπειρία.

4 *Π²2390 Prov. 16, 22¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 83) 7 *Π²2391 Prov. 16, 20¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 82–83) 10 *Π²2392 Prov., re vera Sir. 25, 6¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 113)

1 **Titlos** P (267vA9–10) M^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R; *deest in* M^{txt (lac.)} L^{b txt} E^{pin (lac.)} T^(lac.) H^{III A^{III txt}} 3–4 *Π²2390 P cap. Π 21, 1 (267vA[10]11–12); E cap. 178, 1; *deest in* M^(lac.) L^{b T^(lac.)} H^{III R} 6–7 *Π²2391 P cap. Π 21, 2 (267vA[13]13–15); E cap. 178, 2; R cap. Π 21, 1; *deest in* M^(lac.) L^{b T^(lac.)} H^{III} 9–10 *Π²2392 P cap. Π 21, 3 (267vA [16]16–18); E cap. 178, 3; *deest in* M^(lac.) L^{b T^(lac.)} H^{III R}

1 Τίτλος] *om.* PM^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R^{pin} κα' κ' P^{txt} (κα' *expectav.*), ροη' E^{txt}, *propt. mg. resect. non liquet in* A^{III pin} (ιδ' *expectav.*) καὶ πολυμαθῶν] *om.* M^{pin}

*Π²2391 (a) P (b) Παροιμιῶν R (c) s. a. E *Π²2392 (a) P (b) s. a. E

10 πολυπειρία P

*II²2393 / PML^b cap. Π 21, 4

Τοῦ Σιράχ·

Συνιῶν σοφὸς δέξεται γνῶσιν.

*II²2394 / PML^b cap. Π 21, 5

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἄνηρ πεπλανημένος ἔγνω πολλά,
καὶ ὁ πολῦπειρος ἐκδιηγῆσεται σύνεσιν.

5

*II²2395 / PML^b cap. Π 21, 6

Τοῦ Θεολόγου, ἐκ τοῦ εἰς ἑαυτὸν μετὰ κατὰ Μάξιμον·

Ὅ τις μὴ πέπονθεν, οὐδ' ἂν ἑτέρῳ πιστεύσειεν· ὁ δὲ παθῶν, εἰς 10
συγκατάθεσιν ἑτοιμότερος, μάρτυς ὁρατὸς ἀοράτου πάθους γινόμενος, μορφῆς ἀλλοτρίας οἰκεῖον πρόσωπον.

3 *II²2393 Sir., re vera Prov. 21, 11² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 101) **6 – 7**
*II²2394 Sir. 31, 9¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 132–133) **10 – 12** *II²2395 GREGORIUS NAZIANZENUS, *In seipsum, cum rure rediisset, post ea quae a Maximo perpetrata fuerant* (*Orat.* 26), 1, 10–13 (ed. Mossay/Lafontaine, p. 224)

2 – 3 *II²2393 P cap. Π 21, 4 (267vA[18]19–20); E cap. 178, 4; R cap. Π 21, 2; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} **5 – 7** *II²2394 P cap. Π 21, 5 (267vA[20]21–25); E cap. 178, 5; R cap. Π 21, 3; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} **9 – 12** *II²2395 P cap. Π 21, 6 (267vA [25–26]27–35); E cap. 178, 6; R cap. Π 21, 4; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2393 Τοῦ] *om.* E R *II²2394 (a) P R (b) *s. a. e.* *II²2395 (a) P R κατὰ] *sic codd., expectav.* τὰ κατὰ (b) Θεολόγου E

3 Συνιῶν] *sic acc.* E R, συνιῶν P **6** πεπλανημένος] πεπολιωμένος R **7** ἐκδιηγῆσεται R **10** Ὅ τις] ὁ τις R, ὅστις R **11** συγκατάβασιν P ὁρατὸς] ἀόρατος *ed.* **11 – 12** γενόμενος E

*Π²2396 / PML^b cap. Π 21, 7

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου, ἐκ τοῦ πρὸς νέους·

Πολλά με τὰ παρακαλοῦντα ἐστὶν συμβουλευσαι ὑμῖν, ὧ παῖδες, ἃ βέλτιστα εἶναι κρίνω, καὶ ἃ συντείνειν ὑμῖν ἐλομένοις πεπίστευκα.

5

<*Π²suppl. 27 / R cap. Π 21, 6>

---

5 ***Π²suppl. 27** cf. *Sacra. Liber II. Supplementum* (Band VIII/8)

---

3 – 4 ***Π²2396** BASILIUS CAESARIENSIS, *Ad iuvenes (De legendis gentilium libris)*, I, 1, 1–3 (ed. Naldini, p. 80)

---

2 – 4 ***Π²2396** P cap. Π 21, 7 ([267vA36]267vB1–8); R cap. Π 21, 5; *deest in M*^(lac.)
L^b E T^(lac.) H^{III}

---

*Π²2396 ἐκ – νέους] *om.* R

---

3 συμβουλευσαι R 4 κρίνω P

Τίτλος κβ' Περὶ παραθήκης.

*Π²2397 / PML^b cap. Π 22, 1

Τῆς Ἐξόδου·

Ἐάν τις δῶ τῷ πλησίον αὐτοῦ ἀργύριον ἢ σκεύη φυλάξαι, καὶ
κλαπῆ ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ ἀνθρώπου, ἐὰν εὐρεθῆ ὁ κλέψας, ἀποτί- 5
σει διπλοῦν· ἐὰν δὲ μὴ εὐρεθῆ ὁ κλέψας, προσελεύσεται ὁ κύριος
τῆς οἰκίας ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ ὁμείται ἢ μὴ μὴ αὐτὸς πεπονη-
ρεῦσθαι ἐφ' ὅλης τῆς παραθήκης τοῦ πλησίον. Κατὰ πᾶν ῥητὸν
ἀδίκημα καὶ πάσης ἀπωλείας τῆς ἐγκαλουμένης, ὅτιοῦν, ἐνώπιον 10
τοῦ θεοῦ ἐλεύσεται ἡ κρίσις ἀμφοτέρων, καὶ ὁ ἄλoύς διὰ τοῦ θεοῦ
ἀποτίσει διπλοῦν τῷ πλησίον.

<Ὁ ἄλoύς> ὁ ληφθεὶς.

*Π²2398 / PML^b cap. Π 22, 2

Φίλωνος, ἐκ τοῦ τίς ὁ τῶν θείων κληρονόμος·

Μυριοὶ ἔξαρνοι παρακαταθηκῶν ἐγένοντο, τοῖς ἀλλοτρίοις ὡς 15
ἰδίοις ὑπὸ ἀμέτρου τῆς πλεονεξίας καταχρησάμενοι.

4 – 11 *Π²2397 Ἐάν – πλησίον] Ex. 22, 7–9 12 Ὁ – ληφθεὶς] *Glossa* 15 – 16
*Π²2398 PHILO IUDAEUS, *Quis rerum divinarum heres sit*, 105 (ed. Wendland, p. 24,
9–11)

1 Titlos P (267vB8–9) M^{pin} L^{b pin} R; *deest in M^{txt (lac.)} L^{b txt} L^c (fenestra in L^{c txt}) T^(lac.)*
H^{III}A^{III} 3 – 11 *Π²2397 P cap. Π 22, 1 (267vB[9]10–36); L^c cap. Π 5, 1; R cap. Π
22, 1; *deest in M^(lac.) L^{b T^(lac.)} H^{III} 12 Glossa P (267v mg. inter.) 14 – 16 *Π²2398
P cap. Π 22, 2 ([267vB36–37]268rA1–7); L^c cap. Π 5, 2; R cap. Π 22, 2; *deest in*
M^(lac.) L^{b T^(lac.)} H^{III}*

1 [Τίτλος] *om.* PM^{pin} L^{b pin} R^{pin} κβ'] κα' P^{txt} (κβ' *expectav.*), ε' L^c *secund. ser.*

*Π²2397 (a) P R (b) s. a. L^c *Π²2398 φίλωνος P ἐκ – κληρονόμος] *om.* R

7 ἢ μὴν] ἢ μὴν L^c, ἡμῖν P 9 ὅτιοῦν] ὅτι L^c (*ubi fenestra*) 12 ληφθης P

Τίτλος κγ' Περὶ πιστοῦ καὶ ἰσοψύχου καὶ μυστηριακοῦ ἀνθρώπου, ὅτι σπάνιον εὐρεῖν.

Π¹ /
Κ cap. Π 5

*Π²2399 / PML^b cap. Π 23, 1

Π¹1741 /
Κ cap. Π 5, 2

Ἀπὸ τῶν Παροιμιῶν·

- 5 Ἀνὴρ ἀξιόπιστος πολλὰ εὐλογηθήσεται.

*Π²2400 / PML^b cap. Π 23, 2

Π¹1742 /
Κ cap. Π 5, 3

Τῶν αὐτῶν·

Τοῦ πιστοῦ ὄλος ὁ κόσμος τῶν χρημάτων,
τοῦ δὲ ἀπίστου οὐδὲ ὀβολός.

10

*Π²2401 / PML^b cap. Π 23, 3

Π¹1740 /
Κ cap. Π 5, 1

Τῶν αὐτῶν·

Ἄνδρα πιστὸν ἔργον εὐρεῖν.

5 *Π²2399 Prov. 28, 20¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 137) 8 – 9 *Π²2400 Prov. 17, 6a¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 86) 12 *Π²2401 Prov. 20, 6² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 97)

1 – 2 Titlos P (268rA8–10) M^{pin} L^{b pin} E^{txt} R; *deest in* M^{txt (lac.)} L^{b txt} E^{pin (lac.)} T^(lac.) H^{III} A^{III} 4 – 5 *Π²2399 P cap. Π 23, 1 (268rA[11]12–14); E cap. 179, 1; R cap. Π 23, 1; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 7 – 9 *Π²2400 P cap. Π 23, 2 (268rA[14]15–18); E cap. 179, 2; R cap. Π 23, 2; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 11 – 12 *Π²2401 P cap. Π 23, 3 (268rA19–20); E cap. 179, 3; R cap. Π 23, 3; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* P M^{pin} L^{b pin} E^{txt} R^{pin} κγ'] κβ' P^{txt} (κγ' *expectav.*), ροθ' E^{txt} και¹ – μυστηριακοῦ] *om.* M^{pin} 2 ὅτι – εὐρεῖν] *om.* M^{pin}

*Π²2399 Ἀπὸ τῶν] *om.* E Ἀπὸ] *om.* R *Π²2400 (a) P (b) s. a. E *Π²2401 (a) R (b) s. a. P E

8 κόσμος] κόσκος P

*II²2402 / PML^b cap. Π 23, 4

Τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ·

Ἴδε τοῦτο εὔρον, εἶπεν ὁ Ἐκκλησιαστής,
μία τῆ μιᾶ, τοῦ εὔρειν λογισμόν,
ὄν ἐπεζήτησεν ἡ ψυχὴ μου, καὶ οὐχ' εὔρον·
καὶ ἄνθρωπον ἓνα ἀπὸ χιλίων
καὶ γυναῖκα ἐν πᾶσι τούτοις οὐχ' εὔρον.

5

*II²2403 / PML^b cap. Π 23, 5

Τοῦ Σιράχ·

Ὁ δοξαζόμενος ἐν πλούτῳ, καὶ ἐν πενία ποσαχῶς;
Καὶ ὁ δοξαζόμενος ἐν πτωχείᾳ, καὶ ἐν πλούτῳ ποσαχῶς;

10

*II²2404 / PML^b cap. Π 23, 6

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγελίου·

Ὁ πιστὸς ἐν ἐλαχίστῳ, καὶ ἐν πολλῷ πιστὸς ἐστί, καὶ ὁ ἐν ἐλα-
χίστῳ ἄδικος, καὶ ἐν πολλῷ ἄδικός ἐστιν. Εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ μα-
μωνᾷ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ὑμέτερον τίς ὑμῖν δώσει;

15

3 – 7 *II²2402 Eccle. 7, 27¹–28³ (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 162) 10 – 11 *II²2403 Sir. 10, 31¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 75) 14 – 16 *II²2404 Luc. 16, 10–12

2 – 7 *II²2402 P cap. Π 23, 4 (268rA[20]21–30); R cap. Π 23, 4; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} 9 – 11 *II²2403 P cap. Π 23, 5 (268rA[31]31–268rB1); R cap. Π 23, 5; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} 13 – 16 *II²2404 P cap. Π 23, 6 (268rB[1]2–12); E cap. 179, 4; R cap. Π 23, 6; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2404 (a) P R Εὐαγγελίου] *om.* R (b) Εὐαγγελίου E

7 πᾶσι] ἀπαση P 10 Ὁ] *om.* R δοξαζόμενος] ἄδοξος LXX 11 πτωχεία] πενία R ἐν²] *om.* P 16 ἡμέτερον (ἦ- *e corr.*) R, ἀληθινὸν NT

*Π²2405 / PML^b cap. Π 23, 7

Ἐκ τῆς πρὸς Φιλιπησίους·

Ἐλπίζω ἐπὶ κυρίῳ Ἰησοῦ Τιμόθεον ταχέως πέμψαι ὑμῖν, ἵνα κάγω
 εὐψυχῶ, γνοὺς τὰ περὶ ὑμῶν. Οὐδένα γὰρ ἔχω ἰσόψυχον, ὅστις
 5 γνησίως τὰ περὶ ὑμῶν μεριμνήσει· οἱ πάντες γὰρ τὰ ἑαυτῶν ζη-
 τοῦσιν, οὐ τὰ Χριστοῦ Ἰησοῦ.

*Π²2406 / PML^b cap. Π 23, 8

Π¹suppl. 368 /
 V cap. Π 37, 3

Διδύμου·

Σπάνιον ἀληθῶς, ὁ ἅμα τῷ φρονίμῳ τὸ πιστὸν ἔχων.

10

*Π²2407 / PML^b cap. Π 23, 9

Φίλωνος·

Σπάνιον μὲν ἐστὶ τὸ ἀγαθόν, τὸ δὲ κακὸν πολύχουν· διατοῦτο
 σοφὸν μὲν καὶ πιστὸν εὐρεῖν ἕνα, ἔργον, φαύλων δέ, πλήθος ἀνα-
 ρίθμητον.

13 Prov. 20, 6¹

3 – 6 *Π²2405 Phil. 2, 19–21   9 *Π²2406 DIDYMUS ALEXANDRINUS, locus non
 repertus   12 – 14 *Π²2407 PHILO IUDAEUS, *Legum allegoriae*, I, 102 (ed. Cohn, p.
 88, 1–3)

2 – 6 *Π²2405 P cap. Π 23, 7 (268rB[12]13–24); E cap. 179, 5; *deest in* M^(lac.) L^b
 T^(lac.) H^{III} R   8 – 9 *Π²2406 P cap. Π 23, 8 (268rB[24]25–27); E cap. 179, 6; R cap.
 Π 23, 7; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}   11 – 14 *Π²2407 P cap. Π 23, 9 (268rB28–35);
 E cap. 179, 7; R cap. Π 23, 8; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2405 (a) P φιλιππισιους *cod.* (b) Αποστόλου E *Π²2406 διδυμου P *Π²2407 (a)
 R (b) s. a. P E

3 ἐπὶ] ἐν E   9 ὁ] *correxī* (Π¹suppl. 368 / V cap. Π 37, 3), ὡς E R, ὡς P^{ut videtur}
 ἔχον E^{ut videtur}, ἔχειν R   12 μὲν ἐστὶ R   13 καὶ] *om.* P E

Τίτλος κδ' Περὶ παραμονῆς καὶ παραμενόντων, ὅτι ἡ παρα-
μονὴ ἔργον ἀνύει, καὶ χρῆ οὐ μόνον εὐνοϊκῶς, ἀλλὰ καὶ ὑπομο-
νητικῶς διακειῖσθαι πρὸς τοὺς προλαβόντας, καὶ μηδένα ὡς ἔτυ-
χεν καὶ ἀνεξετάστως εἰς ὑπηρεσίαν παραμονῆς εἰσδέχεσθαι.

*Π²2408 / PML^b cap. Π 24, 1

5

Ἀπὸ τῆς Ἐξόδου·

Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ οὐκ ἐπορεύετο ἐκ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

*Π²2409 / PML^b cap. Π 24, 2

Σχόλιον·

Οὗτος εὐνοϊκῶς ἅμα καὶ ὑπομονητικῶς δουλεύσας τῷ Μωϋσεῖ, 10
διάδοχος τῆς ἐκείνου ἐθναρχίας κατέστη θεία ψήφω.

1 Περὶ – παραμενόντων] cf. etiam Π¹ / Κ cap. Ο 13

7 *Π²2408 Ex. 33, 11 10 – 11 *Π²2409 Scholion in Ex. 33, 11

1 – 4 Titlos P (268vA1–9) M^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R; *deest in* M^{txt} (lac.) L^{b txt} E^{pin} (lac.) L^c
(*fenestra in* L^{c txt}) T^(lac.) H^{III A^{III txt}} 6 – 7 *Π²2408 P cap. Π 24, 1 (268vA[10]11–14);
E cap. 180, 1; L^c cap. Π 3, 1; R cap. Π 24, 1; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 9 – 11
*Π²2409 P cap. Π 24, 2 (268vA[14]15–21); E cap. 180, 2; L^c cap. Π 3, 2; R cap. Π 24,
2; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* A^{III pin} PM^{pin} L^{b pin} E^{txt} R^{pin} κδ'] κγ' P^{txt} (κδ' *expectav.*), ρπ' E^{txt},
propt. mg. resect. non liquet in A^{III pin} (κζ' *secund. ser.*), γ' L^c *secund. ser.* 1 – 4 καὶ
– εἰσδέχεσθαι] *om.* M^{pin} 1 ἠ] *om.* R^{pin} 2 χρῆ] *praem.* οὐ R^{pin} 3 προσλαβόντας
PL^{b pin} 4 καὶ] *om.* R^{txt}

*Π²2408 Ἀπὸ τῆς] *om.* L^c Ἀπὸ] *om.* E R

7 Ἰησοῦς P ναυῆ E, ναυῆ P ἐξεπορεύετο E τοῦ μαρτυρίου] *s. l.* R 10 Οὗ-
τος] οὕτως P, τος (*rubricatoris vitio*) L^c μωϋσῆ E L^c, μωϋση P

*Π²2410 / PML^b cap. Π 24, 3

Βασιλειῶν δ'.

- Εἶπεν Ἥλιου πρὸς Ἐλισσαιέ· Αἴτησαι τί ποιήσω σοι πρὸ τοῦ ἀναληφθῆναι με ἀπὸ σοῦ. Καὶ εἶπεν Ἐλισσαιέ· Γενηθήτω δὴ τὸ πνεῦμα σου διπλῶς ἐπ' ἐμοί. Καὶ εἶπεν Ἥλιου· Ἐσκληρύνας τοῦ αἰτήσασθαι, πλὴν ἐὰν ἴδης με ἀναλαμβάνομενον ἀπὸ σοῦ, ἔσται σοι οὕτως.

*Π²2411 / PML^b cap. Π 24, 4

Σχόλιον.

- 10 Καὶ οὗτος προσκαρτερήσας καὶ εὐαρεστήσας τῷ διδασκάλῳ μέχρι τῆς μεταθέσεως, διάδοχος τοῦ ἐπ' αὐτῷ προφητικοῦ χαρίσματος κατὰ τὴν αἴτησιν γέγονεν.

*Π²2412 / P cap. Π 24, 5

Ἰερεμίου προφήτου.

- 15 Ὁ λόγος, ὃν ἐλάλησεν Ἰερεμίας πρὸς Βαρούχ· Οὕτως εἶπεν κύριος

3 – 7 *Π²2410 IV Reg. 2, 9–10 (Wahl, *4 Könige-Text*, p. 122) 10 – 12 *Π²2411
Scholion in IV Reg. 2, 9–10 15 – 1058, 7 *Π²2412 Ier. 51, 31–35 (Wahl, *Propheten-*
zitate, p. 587–588)

2 – 7 *Π²2410 P cap. Π 24, 3 (268vA[22]23–36); E cap. 180, 3; L^c cap. Π 3, 3; R cap.
Π 24, 3; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 9 – 12 *Π²2411 P cap. Π 24, 4 ([268vA36]
268vB1–9); E cap. 180, 4; L^c cap. Π 3, 4; R cap. Π 24, 4; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}
14 – 1058, 7 *Π²2412 P cap. Π 24, 5 (268vB[10]11–35); L^c cap. Π 3, 5; *deest in*
M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} R

*Π²2410 δ' α' P^{ut videtur} L^c, γ' R, om. E *Π²2412 (a) P Ἰερεμίου] *scripsi*, Ἰηρεμιου P
(b) s. a. L^c

3 – 5 Εἶπεν – εἶπεν] *textus rescriptus in* P 3 ἡλιού E, ηλιού (*non liquet utrum spir.*
positus sit necne) P ἐλισσαιέ R^{a-c}, ἐλισσαιέ E, ἐλίσσεαί L^c 4 ἐλισσαιέ E, ἐλίσσεαί
L^c 4 – 5 δὴ – ἐμοί] διπλᾶ (-a P) ἐν πνεύματί σου ἐπ' ἐμέ (ἐπεμε P) P E L^c 5 ἡλιού
P E 6 πλήν] *om.* P E L^c 6 – 7 ἔσται σοι] καὶ ἔσται (καὶ εσται P) σοι P L^c, ἔσται R
10 Καὶ] ναί (*rubricatoris vitio*) L^c οὗτος] οὕτως P προσκαρτέρη^μ L^c *ut videtur*
11 αὐτὸν E, αὐτοῦ R 15 Ἰηρεμίας (*sic*) P βαρούχ P

ἐπὶ σέ, Βαρούχ· Ὅτι εἶπας Οἴμμοι οἴμμοι, ὅτι προσέθηκεν κύριος κόπον ἐπὶ πόνον μου, ἐκοιμήθην ἐν στεναγμοῖς, ἀνάπαυσιν οὐχ' εὔρον <***>. Οὕτως εἶπεν κύριος· Ἴδου ἃ ἐγὼ ὠκοδόμησα, ἐγὼ καθαιρῶ, καὶ οὓς ἐφύτευσα, ἐγὼ ἐκτίλλω· καὶ σὺ ζητεῖς σε- 5
 αυτῶ μεγάλα· μὴ ζητήσης, ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω κακὰ ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, λέγει κύριος, καὶ δώσω τὴν ψυχὴν σου εὔρεμα ἐν παντὶ τόπῳ, οὗ ἂν βαδίσῃς ἐκεῖ.

*Π²2413 / PML^b cap. Π 24, 6

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγελίου·

Εἶπεν ὁ κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· Ὑμεῖς ἐστὲ οἱ διαμεμενηκό- 10
 τες μετ' ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρασμοῖς μου· κἀγὼ διατίθημι ὑμῖν, καθὼς διέθετό μοι ὁ πατήρ μου βασιλείαν, ἵνα ἐσθίητε καὶ πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου ἐν τῇ βασιλείᾳ μου· καὶ καθίσεσθε ἐπὶ δώδεκα θρόνων, κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλάς τοῦ Ἰσραήλ.

*Π²2414 / PML^b cap. Π 24, 7

15

Σχόλιον·

Τοσοῦτων διαγραφέντων ἡμῖν θείων τὲ καὶ ἀνθρωπίνων παραδειγμάτων, δέον ἐστὶ πρὸς αὐτὰ ρυθμίζειν καὶ ἡμᾶς τὸν ἑαυτῶν βίον, καὶ εὐνοϊκῶς ζῆν πρὸς τοὺς μετὰ θεὸν συγκροτητὰς καὶ ἀν-

10 *Π²2413 Εἶπεν – μαθηταῖς] cf. Luc. 22, 25 10 – 14 Ὑμεῖς – Ἰσραήλ] Ibid. 22, 28–30 17 – 1059, 3 *Π²2414 Scholion in Luc. 22, 28–30

9 – 14 *Π²2413 P cap. Π 24, 6 ([268vB36]269rA1–17); E cap. 180, 5; L^c cap. Π 3, 6; R cap. Π 24, 5; *deest in M*^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 16 – 1059, 3 *Π²2414 P cap. Π 24, 7 (269rA[mg]18–269rB1); E cap. 180, 6; L^c cap. Π 3, 7; R cap. Π 24, 6; *deest in M*^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2413 (a) P R Εὐαγγελίου] *om.* R (b) Κατὰ Λουκᾶν L^c (c) Εὐαγγελίου E

1 βαρουχ P οἴμοι οἴμοι L^c κύριος] *s. l.* L^c 3 *post* εὔρον *quaedam excidisse videntur* (εἶπον αὐτῶ LXX) ἃ ἐγὼ] ἐγὼ ἃ L^c 4 καθαιρω P ἐκτειλω P ζητήσεις L^c 5 ἐγὼ ἰδοὺ L^c 6 εὔρεμα] εἰς εὔρεμα LXX (*sed cf. etiam app. crit.*) 10 ὑμεῖς ἐστε E, ὑμεῖς ἐσται P 13 τραπέζης μου] τραπέζης P E καθίσεσθε] καθεσθήσεσθε (-η- P) P E δώδεκα] *om.* P E L^c 17 – 18 παραδειγμάτων] πραγμάτων E^{a.c.} 19 καὶ¹] *om.* P E L^c συγκροτήτας (*sic acc. ut videtur*) L^c, συγκροτητας P

τιλήπτορας. Ὁ γὰρ πρὸς τὸν εὐεργέτην μὴ σώζων τελείαν διάθε-
σιν ἴππῳ καὶ ἡμιόνῳ, οἷς οὐκ ἔστι σύνεσις, ἀφωμοίωται ἐν τῇ ἱερᾷ
Γραφῇ.

---

2 Ps. 31, 9¹

---

2 σύνθεσις L^c ἀμφομοιωται P

Στοιχείον Ρ

III /
par. 29[31] B

Τίτλος α' Περὶ ῥαθυμούντων καὶ ἀμελούντων καὶ καταφρο-
νούντων.

*II²2415 / R cap. P 1, 1

Παροιμιῶν·

5

Ἵως καταφρονεῖ πράγματος, καταφρονηθήσεται ὑπ' αὐτοῦ.

*II²2416 / R cap. P 1, 2

Τῶν αὐτῶν·

Ἵταν ἔλθῃ ὁ ἀσεβῆς εἰς βᾶθος κακῶν, καταφρονεῖ.

---

6 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 1.5.*/5.* (ed. Ihm, p. 8)

6 *II²2415 Prov. 13, 13¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 67)   9 *II²2416 Prov. 18, 3¹
(Wahl, *Proverbien-Text*, p. 90)

1 **Stoicheion** R^{txt} (252v32) R^{pin} A^{III pin} P^{txt} M^{pin} L^{b pin}, *deest in* T^(lac.) H^{III A^{III txt} P^{pin}}
M^{txt (lac.)} L^{b txt} E   2 – 3 **Titlos** R (252v32–33) A^{III pin} P^{M^{pin} L^{b pin} E^{txt}}; *deest in* T^(lac.)
H^{III A^{III txt} M^{txt (lac.)} L^{b txt} E^{pin (lac.)}}   5 – 6 *II²2415 R cap. P 1, 1 (252v[33]34); P cap. P
1, 1; E cap. 203, 1; *deest in* T^(lac.) H^{III M^(lac.) L^b}   8 – 9 *II²2416 R cap. P 1, 2 (252v
[34]35); P cap. P 1, 2; E cap. 203, 2; *deest in* T^(lac.) H^{III M^(lac.) L^b}

1 Στοιχείον Ρ] κεφάλαια τοῦ P^{M^{pin}}, ἀρχὴ τοῦ Ρ στοιχείου L^{b pin}   Ρ] ρω R^{pin}, *add.*
βι^{βλ} γ' A^{III pin}   2 [τίτλος] *om.* A^{III pin} R P^{pin} M^{pin} L^{b pin} E^{txt}   α'] γγ' E^{txt}, *iterav.* R^{pin},
propt. mg. resect. non liquet in A^{III pin} (α' *secund. ser.*)   2 – 3 καὶ¹ – κα-
ταφρονούντων] *om.* M^{pin}   2 – 3 καὶ καταφρονούντων] *om.* A^{III pin}   2 – 3
καταφρονούντων] *add.* καὶ ῥεμβομένων P^{M^{pin} L^{b pin} E^{txt}}

*II²2416 (a) R (b) s. a. P E

9 κακῶν, καταφρονεῖ] *nulla interpunctio in* R P

*II²2417 / R cap. P 1, 3

Τῶν αὐτῶν·

Ὅδοι καταφρονούντων ἐν ἀπωλείᾳ.

*II²2418 / R cap. P 1, 4

5 Τῶν αὐτῶν·

Ὁ καταφρονῶν τῶν ἑαυτοῦ ὁδῶν ἀπολεῖται.

*II²2419 / R cap. P 1, 5

Ἀμβρακοῦμ προφήτου·

10 Ἴδετε, οἱ καταφρονηταί, καὶ ἐπιβλέψατε καὶ θαυμάσατε, καὶ ἀφανίσθητε.

<*II²suppl. 28–33 / PML^b cap. P 1, 6–11>

11 *II²suppl. 28–33 cf. *Sacra. Liber II. Supplementum* (Band VIII/8)

3 *II²2417 Prov. 13, 15³ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 68)   **6** *II²2418 Prov. 19, 16² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 95)   **9–10** *II²2419 Hab. 1, 5 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 233)

2–3 *II²2417 R cap. P 1, 3 (252v[35]35–36); P cap. P 1, 3; E cap. 203, 3; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b   **5–6** *II²2418 R cap. P 1, 4 (252v[36]36); P cap. P 1, 4; E cap. 203, 4; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b   **8–10** *II²2419 R cap. P 1, 5 (252v[37]37–38); P cap. P 1, 5; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b E

*II²2417 (a) R P (b) s. a. E *II²2418 (a) R (b) s. a. P E *II²2419 ἀμβα^k R, αμβακουμ P προφήτου] *om.* R

9 καὶ^l] *om.* P

*II²2420 / R cap. P 1, 6

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου·

Ἰδιον τοῦτο ἀρρώστημα ἀργῆς καὶ ραθύμου ψυχῆς, ἐνύπνια βλέπειν, ἐγρηγορότος τοῦ σώματος.

*II²2421 / R cap. P 1, 7

5

Τοῦ Θεολόγου·

Οὐχ' ὁ μὴ δυνηθεὶς τὰ <τοι>αὔτα ὑπεύθυνος, ἀλλ' ὁ μὴ βουληθεὶς ὑπαίτιος, κὰν τοῖς θείοις ὁμοίως κὰν τοῖς ἀνθρωπίνοις πράγμασιν.

*II²2422 / R cap. P 1, 8

Τοῦ αὐτοῦ·

10

Νώθεια ὕπνω σύζυγος.

---

3 – 4 *II²2420 BASILIUS CAESARIENSIS, *Homilia in illud: Attende tibi ipsi (Deut. 15, 9)*, 5 (ed. Rudberg, p. 31, 7–9) 7 – 8 *II²2421 GREGORIUS NAZIANZENUS, *De moderatione in disputando (Orat. 32)*, 1, 7–9 (ed. Moerschini, p. 82) 11 *II²2422 GREGORIUS NAZIANZENUS, *De moderatione in disputando (Orat. 32)*, 6, 4–5 (ed. Moerschini, p. 96)

---

2 – 4 *II²2420 R cap. P 1, 6 (252v[38]38–39); P cap. P 1, 14; E cap. 203, 12; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b 6 – 8 *II²2421 R cap. P 1, 7 (252v[39]39–253r1); *deest in* T^(lac.) H^{III} PM^(lac.) L^b E 10 – 11 *II²2422 R cap. P 1, 8 (253r[1]1); *deest in* T^(lac.) H^{III} PM^(lac.) L^b E

---

*II²2420 Τοῦ ἁγίου] *om.* E

---

3 ἀργῆς] ὀργῆς P 7 τοιαῦτα] *scripsi* (II¹1865 / K cap. Σ 1, 11 *et ed.*), αὐτὰ R 11
νωθει^α R

*II²2423 / R cap. P 1, 9

Τοῦ αὐτοῦ·

Βραδὺς ἴσθι πρὸς κακουργίαν, ταχὺς δὲ πρὸς σωτηρίαν.

*II²2424 / R cap. P 1, 10

5 Τοῦ αὐτοῦ·

Ἰσον ἐστὶ κακὸν ἐτοιμότης πρὸς τὸ χεῖρον καὶ μέ<λ>λησις πρὸς τὸ βέλτιον.

*II²2425 / R cap. P 1, 11

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τῶν ἐν Ἐξόδῳ ζητημάτων·

10 Οἱ ἀφυλάκτως ὁδοιποροῦντες διαμαρτάνουσι τῆς ὀρθῆς καὶ λεωφόρου, ὡς πολλάκις εἰς ἀνοδίας καὶ δυσβάτους καὶ τραχείας ἀτραπούς ἐκτρέπεσθαι. Τὸ παραπλήσιον ἔστιν ὅτε καὶ αἱ ψυχὰι τῶν νέων παιδείας ἀμοιροῦσι· καθάπερ ῥεῦμα ἀνεπίσχετον, ὅπῃ μὴ λυσιτελές, ῥεμβεύονται.

3 *II²2423 GREGORIUS NAZIANZENUS, *In S. baptisma (Orat. 40)*, 25, 1–2 (ed. Moreschini, p. 252) 6 – 7 *II²2424 GREGORIUS NAZIANZENUS, *In S. baptisma (Orat. 40)*, 25, 2–3 (ed. Moreschini, p. 252) 10 – 14 *II²2425 PHILO IUDAEUS, *Quaestiones in Exodum*, II. 13a (ed. Petit, p. 248)

2 – 3 *II²2423 R cap. P 1, 9 (253r[2]2); *deest in* T^(lac.) H^{III} PM^(lac.) L^b E 5 – 7 *II²2424 R cap. P 1, 10 (253r[2]3); *deest in* T^(lac.) H^{III} PM^(lac.) L^b E 9 – 14 *II²2425 R cap. P 1, 11 (253r[4]4–8); P cap. P 1, 15; E cap. 203, 13–14; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b

*II²2425 (a) R P Τοῦ αὐτοῦ φίλωνος P ἐκ – ζητημάτων] *om.* R (b) Φίλωνος / *s. a.* E (*cf. infra, app. crit. text.*)

6 μέλλησις] *scripsi* (ed.), μέλλησις R 9 – 14 Τοῦ – ῥεμβεύονται] *in finem capituli sequentis transferenda videntur* 10 – 11 λεοφόρου P 12 ἐκτρέπεσθαι] *hic caesura in* E Τὸ – καὶ] *om.* E, *ubi caesura post* ἐκτρέπεσθαι Τὸ] τοῦτο R ἐστίν, ὅτε Put *videtur*, ἐστίν. ὅτε R αἰ] *om.* R ψυχὰι] *post* νέων *transpos.* E 13 ἀμοιρῶσιν R, ἀμοιροῦσαι E ὅπου R 14 ῥεμβεύονται R

Τίτλος β' Περὶ ῥεμβομένων καὶ πλανωμένων.***Π²2426 / R cap. P 2, 1**

Παροιμιῶν·

Ἄνηρ πλανώμενος ἐξ ὁδοῦ δικαιοσύνης
ἐν συναγωγῇ γιγάντων ἀναπαύσεται.

5

*Π²2427 / R cap. P 2, 2

Τῶν αὐτῶν·

Πλανώμενοι τεκταίνουσι κακά.

<***Π²suppl. 34 / PML^b cap. P 2, 2**>***Π²2428 / R cap. P 2, 3**

10

Τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ·

Καρδία υἱῶν ἀνθρώπων ἐπληρώθη πονηροῦ,
καὶ περιφέρει τὰ ἐγκάρδια αὐτῶν ἐν ζωῇ αὐτῶν·
τὰ δὲ τελευταῖα αὐτῶν πρὸς τοὺς νεκρούς.

9 *Π²suppl. 34 cf. *Sacra. Liber II. Supplementum* (Band VIII/8)

4 – 5 *Π²2426 Prov. 21, 16¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 102)   **8 *Π²2427** Prov. 14, 22¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 102)   **12 – 14 *Π²2428** Eccle. 9, 3³⁻⁵ (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 166)

1 Titlos R (253r8) A^{III} pin PM^{pin} L^b pin E^{txt}; *deest in* T^(lac.) H^{III}A^{III} txt M^{txt} (lac.) L^b txt E^{pin} (lac.)   **3 – 5 *Π²2426** R cap. P 2, 1 (253r[mg]9); *deest in* T^(lac.) H^{III} PM^(lac.) L^b E
7 – 8 *Π²2427 R cap. P 2, 2 (253r[10]10); *deest in* T^(lac.) H^{III} PM^(lac.) L^b E   **11 – 14 *Π²2428** R cap. P 2, 3 (253r[10]10–12); *deest in* T^(lac.) H^{III} PM^(lac.) L^b E

1 Τίτλος] *om.* A^{III} pin R^{pin} PM^{pin} L^b pin E^{txt}   β'] cy' E^{txt}, *propt. mg. resect. non liquet in* A^{III} pin (β' *secund. ser.*)   ῥεμβομένων – πλανωμένων] ῥαθυμούντων καὶ ἀμελούντων καὶ καταφρονούντων καὶ ῥεμβομένων E^{txt}   καὶ πλανωμένων] *om.* PM^{pin} L^b pin   πλανωμένων] πλαζομένων A^{III} pin

*II²2429 / R cap. P 2, 4

Τοῦ Σιράχ·

Μὴ ἐπιβλέπου ἐν ῥύμαις πόλεως,
καὶ ἐν ταῖς ἐρήμοις αὐτῶν μὴ πλανῶ.

5

<*II²suppl. 35–36 / PML^b cap. P 2, 3–4>***II²2430 / R cap. P 2, 5**

Τῶν Ἀριθμῶν·

Καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ, καὶ κατερέμβευσεν
αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσαράκοντα ἔτη, ἕως ἐξανηλώθη πᾶσα ἡ
10 γενεά, οἱ ποιοῦντες τὰ πονηρὰ ἔναντι κυρίου.

---

5 *II²suppl. 35–36 cf. *Sacra. Liber II. Supplementum* (Band VIII/8)

3–4 *II²2429 Sir. 9, 7^{1–2} (Wahl, *Sirach-Text*, p. 70) 8–10 *II²2430 Num. 32, 13

2–4 *II²2429 R cap. P 2, 4 (253r[12]12–13); P cap. P 1, 13; *deest in* T^(lac.) H^{III}
P^{cap. P 2} M^(lac.) L^b E 7–10 *II²2430 R cap. P 2, 5 (253r[13]13–16); P cap. P 2, 5; E
cap. 203, 6; *deest in* T^(lac.) H^{III} M^(lac.) L^b

*II²2429 Τοῦ] *om.* R *II²2430 Τῶν] *om.* P E

3 ρυμαις P 4 αὐτῆς P 9 ἐξαναλώθη E

Στοιχείον Σ

Π¹ /
Κ cap. Σ 9

Τίτλος α' Περὶ συγγενῶν, ὅτι χρή φιλοτίμως ἔχεσθαι τῆς τούτων κηδεμονίας.

Π¹1993 /
Κ cap. Σ 9, 3

*Π²2431 / PML^b cap. Σ 1, 1

Ἡσαΐου.

5

Ἀπὸ τῶν οἰκείων τοῦ σπέρματός σου οὐχ' ὑπερόψει.

*Π²2432 / PML^b cap. Σ 1, 2

Ἐκ τῆς πρὸς Γαλάτας ἐπιστολῆς.

Ὡς καιρὸν ἔχομεν, ἐργασώμεθα τὸ ἀγαθὸν πρὸς πάντας, μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς οἰκείους τῆς πίστεως.

10

---

6 *Π²2431 Is. 58, 7 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 451–452) 9 – 10 *Π²2432 Gal. 6, 10

1 **Stoicheion** P^{txt} (303vA1) M^{pin} L^{b pin} A^{III pin} R; *deest in* P^{pin} M^{txt (lac.)} L^{b txt} T^(lac.) H^{III} A^{III txt} E 2 – 3 **Titlos** P (303vA3–5) M^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R; *deest in* M^{txt (lac.)} L^{b txt} E^{pin (lac.)} T^(lac.) H^{III} A^{III txt} 5 – 6 *Π²2431 P cap. Σ 1, 1 (303vA[5]6–8); E cap. 204, 1; R cap. Σ 1, 1; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 8 – 10 *Π²2432 P cap. Σ 1, 2 (303vA[9]10–14); E cap. 204, 2; R cap. Σ 1, 2; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

1 Στοιχείον Σ] κεφάλαια τοῦ Σ M^{pin} Σ] σίγμα R^{pin}, *add.* βιβλίον γ' A^{III pin} 2 Τίτλος] *om.* P M^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} α'] *iterav.* R^{pin}, cδ' E^{txt}, *propt. mg. resect. non liquet in* A^{III pin} (ιβ' *secund. ser.*) 2 – 3 ὅτι – κηδεμονίας] *om.* M^{pin}

*Π²2431 Ἡσαΐου P *Π²2432 (a) P R ἐπιστολῆς] *om.* R (b) Ἀποστόλου E

6 οὐχυπεροψη P 9 Ὡς] *om.* R^{a. c.} ἐργασομεθα P 10 δὲ] *om.* E

*Π²2433 / PML^b cap. Σ 1, 3

Ἐκ τῆς πρὸς Τιμόθεον α΄.

Εἴ τις τῶν ἰδίων καὶ μάλιστα τῶν οἰκείων οὐ προνοεῖ, τὴν πίστιν ἥρνηται, καὶ ἔστιν ἀπίστου χεῖρων.

5

*Π²2434 / PML^b cap. Σ 1, 4

Τοῦ Θεολόγου, ἐκ τῶν Ἐπῶν.

Πᾶσιν μὲν ἴσθι χρηστός, εἰ τοῦτο σθένος,
Πλέον δὲ τοῖς ἔγγιστα.

*Π²2435 / PML^b cap. Σ 1, 5

10 Ἐκ τῶν αὐτῶν.

Τίς ἂν πιστεύσειεν τοῖς ξένοις καλὸν
εἶναι τὸν οὐ δίκαιον οἷς ὀφείλεται;

---

7 – 8 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 50.8./57.8. (ed. Ihm, p. 823)

3 – 4 *Π²2433 I Tim. 5, 8   7 – 8 *Π²2434 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *Carmina*, I,2,33 (*Tetrastichae sententiae*), 201–202 (PG 37, 942, 13–14)   11 – 12 *Π²2435 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *Carmina*, I,2,33 (*Tetrastichae sententiae*), 203–204 (PG 37, 943, 1–2)

---

2 – 4 *Π²2433 P cap. Σ 1, 3 (303vA[15]16–21); E cap. 204, 3; R cap. Σ 1, 3; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}   6 – 8 *Π²2434 P cap. Σ 1, 4 (303vA[22]23–26); E cap. 204, 4; R cap. Σ 1, 4; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}   10 – 12 *Π²2435 P cap. Σ 1, 5 (303vA[26]27–30); E cap. 204, 5; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R

---

*Π²2433 (a) P R Ἐκ τῆς] *om.* R α'] *om.* R (b) s. a. E *Π²2434 (a) P (b) Τοῦ Θεολόγου E R Τοῦ] *om.* E *Π²2435 (a) P (b) s. a. E

---

3 μάλιστα] μάλλον R τῶν²] *om.* E 4 ἀπίστου] ἀρνητου P χειρον P 7 εἰ] εἰς P 8 ἔγγιστα] *add.* πλουσίους φίλους R 11 ἂν] ἂν σε *ed.* (*cf.* *Π²2054 / PML^b cap. O 1, 15) 12 οὐ – ὀφείλεται] πρὸς τοὺς οἰκείους κακῶς διακείμενον E

Τίτλος β' Περὶ τοῦ συμπεριφέρεσθαι ἀλλήλοις καὶ τὴν ἐνό-
τητα ποθεῖν· τὸ γὰρ ἀπεσχιμένον, τάχος ἐπιβουλεύεται.

*II²2436 / PML^b cap. Σ 2, 1

Γενέσεως·

Εἶπεν ὁ θεὸς οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον· ποιήσωμεν αὐ- 5
τῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν.

*II²2437 / PML^b cap. Σ 2, 2

Ψαλμοῦ ξζ'·

Κύριος κατοικίζει μονοτρόπους ἐν οἴκῳ.

*II²2438 / PML^b cap. Σ 2, 3

10

Ψαλμοῦ ρλβ'·

Ἴδου δὴ τί καλὸν ἢ τί τερπνὸν
ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφούς ἐπιτοαυτό;

5 – 6 *II²2436 Gen. 2, 18 9 *II²2437 Ps. 67, 7¹ 12 – 13 *II²2438 Ps. 132, 1²⁻³

1 – 2 Titlos P (303vA31–34) M^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R; *deest in* M^{txt (lac.)} L^{b txt} E^{pin (lac.)}
T^(lac.) H^{III A^{III txt}} 4 – 6 *II²2436 P cap. Σ 2, 1 ([303vA34]303vB1–5); E cap. 205, 1; R
cap. Σ 2, 1; *deest in* M^(lac.) L^{b T^(lac.)} H^{III} 8 – 9 *II²2437 P cap. Σ 2, 2 (303vB[5]6–7);
E cap. 205, 2; R cap. Σ 2, 2; *deest in* M^(lac.) L^{b T^(lac.)} H^{III} 11 – 13 *II²2438 P cap. Σ 2,
3 (303vB[8]9–12); E cap. 205, 3; R cap. Σ 2, 3; *deest in* M^(lac.) L^{b T^(lac.)} H^{III}

1 T[ίτλος] *om.* PM^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R^{pin} β'] *propt. mg. resect. non liquet in*
A^{III pin} (α' *secund. ser.*), ce' E^{txt} 1 – 2 ἀλλήλοις – ἐπιβουλεύεται] *om.* M^{pin} 2
τάχος] ταχέως L^{b pin} E^{txt} ἐπιβουλεύεται] ἐπιβουλεύεσθαι P

*II²2437 (a) P R Ψαλμὸς R (b) Δαυῖδ E *II²2438 (a) P R Ψαλμοῦ] *om.* R (b) s. a. E

6 κατ' αὐτόν] καταυτῶν P 13 ἐπιτοαυτῶ P

*II²2439 / PML^b cap. Σ 2, 4

Παροιμιῶν·

Ἀδελφὸς ὑπὸ ἀδελφοῦ βοηθούμενος ὡς πόλις ὄχυρά,
 ἰσχύει δὲ ὥσπερ τεθεμελιωμένον βασιλείον.

5 ***II²2440 / PML^b cap. Σ 2, 5**

Τῶν αὐτῶν·

Ὁ μὴ συμπεριφερόμενος τῷ ἑαυτοῦ οἴκῳ, κληρονομῆσει ἀνέμους.

*II²2441 / PML^b cap. Σ 2, 6

Τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ·

- 10 Ἀγαθοὶ οἱ δύο ὑπὲρ τὸν ἓνα,
 οἷς ἔστιν αὐτοῖς ὁ μισθὸς ἐν μόχθῳ αὐτῶν·
 ὅτι ἐὰν πέσωσιν, ὁ εἷς ἐγερεῖ τὸν μέτοχον αὐτοῦ,
 καὶ οὐαὶ τῷ ἐνί, ὅταν πέσῃ
 καὶ μὴ ᾗ δεύτερος ἐγείρων αὐτόν.
- 15 Καί γε ἐὰν κοιμηθῶσιν οἱ δύο, καὶ θέρμη αὐτοῖς·
 καὶ ὁ εἷς πῶς θερμανθῆ;
 Καὶ ἐὰν ἐπικραταιωθῆ ὁ εἷς,
 οἱ δύο στήσονται κατέναντι αὐτοῦ,
 καὶ τὸ σπαρτίον τὸ ἔντριτον οὐ ταχέως ἀπορραγίσεται.

3 – 4 *II²2439 Prov. 18, 19^{1–2} (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 92) 7 *II²2440 Prov. 11, 29¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 60) 10 – 19 *II²2441 Eccle. 4, 9^{1–12}³ (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 154–155)

2 – 4 *II²2439 P cap. Σ 2, 4 (303vB[13]14–18); E cap. 205, 4; R cap. Σ 2, 4; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 6 – 7 *II²2440 P cap. Σ 2, 5 (303vB[19]20–23); *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) E H^{III} R 9 – 19 *II²2441 P cap. Σ 2, 6 (303vB[23]24–304rA6); E cap. 205, 5–6; R cap. Σ 2, 5; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2441 (a) P R (b) Ἐκκλησιαστοῦ / s. a. E (cf. *infra*, *app. crit. text.*)

10 οἱ] *om.* P E 11 οἷς ἔστιν R μισθός] *add.* ἀγαθός E 12 ἐγειρεῖ P αὐτοῦ R
 14 ᾗ] *om.* P αὐτόν] *hic caesura in* E 15 – 17 Καί – Καί] *om.* E 19 ἐντριτόν P

*II²2442 / PML^b cap. Σ 2, 7

Τοῦ Σιράχ·

Ἐν τρισὶν ὥραϊσθην καὶ ἀνέστην ὥραία
ἐναντι θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, εἶπεν ἡ Σοφία·
ὁμόνοιαν ἀδελφῶν καὶ φιλίαν τῶν πλησίων,
καὶ ἀνήρ καὶ γυνὴ ἑαυτοῖς συμπεριφερόμενοι.

5

*II²2443 / PML^b cap. Σ 2, 8

Πρὸς Ῥωμαίους·

Προσλαμβάνεσθε ἀλλήλους, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς προσελάβετο
ἡμᾶς.

10

*II²2444 / PML^b cap. Σ 2, 9

Τῆς αὐτῆς·

Ὁφείλομεν ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βα-
στάζειν καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν.

---

3 – 6 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 66.4./37.4. (ed. Ihm, p. 969)

3 – 6 *II²2442 Sir. 25, 1¹⁻⁴ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 112) 9 – 10 *II²2443 Rom. 15, 7
13 – 14 *II²2444 Rom. 15, 1

2 – 6 *II²2442 P cap. Σ 2, 7 (304rA[7]8–17); E cap. 205, 7; *deest in M*^(lac.) L^b T^(lac.)
H^{III} R 8 – 10 *II²2443 P cap. Σ 2, 8 (304rA[18]19–22); E cap. 205, 8; R cap. Σ 2, 6;
deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 12 – 14 *II²2444 P cap. Σ 2, 9 (304rA[22]23–27); E
cap. 205, 9; *deest in M*^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R

*II²2442 (a) P (b) s. a. E *II²2443 (a) P R (b) Ἀποστόλου E *II²2444 (a) P (b) s. a.
E

---

3 ἀνέστην] ἀπέστην E ὥραια P 4 – 6 εἶπεν – συμπεριφερόμενοι] *om.* E 5
ὁμόνοιαν] *scripsi* (cf. *II²442 / T cap. A 30, 4), ὁμονοιαν P, ὁμόνοια LXX (cf. *autem*
app. crit.) φιλίαν] *scripsi* (cf. *II²442 / T cap. A 30, 4), φιλιαν P, φιλία LXX (cf.
autem app. crit.) 9 προσλαμβάνεσθαι P 10 ὑμας P E^{a. c. ut videtur} 13 – 14 τῶν –
ἀρέσκειν] *om.* E

*Π²2445 / PML^b cap. Σ 2, 10

Πρὸς Ἐφεσίους·

Παρακαλῶ ὑμᾶς ἐγὼ ὁ δέσμιος ἐν κυρίῳ ἀξίως περιπατήσαι τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθητε, μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πραότη-
 5 τος, μετὰ μακροθυμίας, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ, σπουδά-
 ζοντες τηρεῖν τὴν ἐνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς
 εἰρήνης, ἐν σῶμα καὶ ἐν πνεῦμα, καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι
 τῆς κλήσεως ὑμῶν. Γίνεσθε δὲ εἰς ἀλλήλους χρηστοί, εὐσπλαγ-
 10 χνοί, χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, καθὼς καὶ ὁ θεὸς ἐν Χριστῷ ἔχαρίσατο
 ὑμῖν.

*Π²2446 / PML^b cap. Σ 2, 11

Ἐκ τῆς πρὸς Φιλιππησίους·

Τὸ αὐτὸ φρονεῖτε, τὴν αὐτὴν ἀγάπην ἔχοντες, σύμψυχοι, τὸ ἐν
 φρονοῦντες, μηδὲν κατ' ἐριθείαν μὴ δὲ κατὰ κενοδοξίαν, ἀλλὰ τῇ
 15 ταπεινοφροσύνῃ ἀλλήλους προηγούμενοι, ὑπερέχοντας ἑαυτῶν,
 μὴ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος σκοποῦντες, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐτέρων ἕκαστος.

*Π²2447 / PML^b cap. Σ 2, 12

Πρὸς Θεσσαλονικεῖς·

Παρακαλοῦμεν ὑμᾶς, ἀδελφοί· νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους, παρα-

3 – 8 *Π²2445 Παρακαλῶ – ὑμῶν] Eph. 4, 1–4 8 – 10 Γίνεσθε – ὑμῖν] Ibid. 4, 32
 13 – 16 *Π²2446 Phil. 2, 2–4 19 – 1072, 3 *Π²2447 I Thess. 5, 14–15

2 – 10 *Π²2445 P cap. Σ 2, 10 (304rA[28]29–304rB17); E cap. 205, 10; *deest in*
 M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 12 – 16 *Π²2446 P cap. Σ 2, 11 (304rB[17]18–32); E cap.
 205, 11; R cap. Σ 2, 7; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 18 – 1072, 3 *Π²2447 P cap. Σ 2,
 12 (304rB[33]34–304vA11); E cap. 205, 12; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R

*Π²2445 (a) P εφεσίους *cod.* (b) s. a. E *Π²2446 (a) P R Ἐκ τῆς] *om.* P φιλιππισί-
 ους P (b) s. a. E *Π²2447 (a) P (b) s. a. E

5 μακροθυμίας, ἀνεχόμενοι] *nulla interpunctio in* P 8 γίνεσθαι P 14 κατερίθειαν
 E R^{a-c}, κατ' ἐρίθειαν R^{p-c}, κατερίθειαν P 15 ὑπερέχοντας ἑαυτῶν] *om.* E 16 καὶ]
om. P E ἕκαστος²] ἕκαστοι P

μουθεῖσθε τοὺς ὀλιγοψύχους, ἀντέχεσθε τῶν ἀσθενῶν, μακροθυμεῖτε πρὸς πάντας, ὁρᾶτε μὴ τίς τινι κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδῶ, ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἀγαθὸν διώκετε καὶ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας.

*II²2448 / PML^b cap. Σ 2, 13

Ἐκ τῆς Πέτρου α' ἐπιστολῆς·

5

...ἀδελφοί, ἕκαστος καθὼς ἐλάβετε χάρισμα, εἰς ἑαυτοὺς αὐτὸ διακονοῦντες, ὡς οἰκονόμοι ποικίλης χάριτος θεοῦ. Εἴ τις διακονεῖ, ὡς ἐξ ἰσχύος, ἧς ἐπιχορηγεῖ ὁ θεός, ἵνα ἐν πᾶσιν ὁ θεὸς δοξάζεται διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν.

*II²2449 / PML^b cap. Σ 2, 14

10

Τοῦ ἀγίου Βασιλείου, ἐκ τῆς Ἑξαήμερου·

Βούλεται ἡμᾶς ὁ θεῖος λόγος, οἷον ἔλιξι τισί, ταῖς περιπλοκαῖς τῆς ἀγάπης τῶν πλησίον ἀντέχεσθαι καὶ ἐπαναπαύεσθαι αὐτοῖς, ἴν' αἰεὶ πρὸς τὸ ἄνω τὴν ὁρμὴν ἔχοντες, οἷον τινὲς ἀναδενδράδες, ταῖς κορυφαῖς τῶν ὑψηλοτάτων παρεικάζωμεν.

15

6 – 9 *II²2448 I Petr. 4, 10–11 12 – 15 *II²2449 BASILIUS CAESARIENSIS, *Homiliae in Hexaemeron*, V, 6 (ed. Mendieta†/Rudberg, p. 79, 23 – 80, 2)

5 – 9 *II²2448 P cap. Σ 2, 13 (304vA[12]13–25); *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) E H^{III} R
11 – 15 *II²2449 P cap. Σ 2, 14 (304vA[25–26]27–304vB4); E cap. 205, 13; R cap. Σ 2, 8; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2449 (a) P R (b) Βασιλείου E

1 ἀντεχεσθαι P 2 μὴ – τινι] μὴ τις τινι E, μὴ τις τινι P 12 ἔλιξι τισι E, ἐλίξι τισι P
13 πλησίον P αὐτός P 14 ἴν' αἰεὶ] ἵναει P, ἵνα αἰεὶ R οἷόν τινες E, οἷον τινες P
15 ὑψηλῶν E παρεικάζωμεν R, παρικόζωμεν P, ἑαυτοῦς παρικόζωμεν *ed. (quae restituenda videntur)*

*Π²2450 / PML^b cap. Σ 2, 15

Τοῦ Θεολόγου, ἐκ τοῦ μεγάλου ἀπολογητικοῦ·

Οὐδὲν οὕτως ἰσχυρὸν πρὸς ἀγάπην ὡς ἀντιτιδομένη διάθεσις.

*Π²2451 / PML^b cap. Σ 2, 16

- 5 Ἐκ τοῦ πρὸς τοὺς λέγοντας αὐτὸν ἐπιθυμεῖν τῆς καθέδρας Κωνσταντινουπόλεως·

Οὐκ ἐξ ὧν χαριούμεθα, σκοποῦμεν μᾶλλον, ἀλλ' ἐξ ὧν ὠφελήσομεν.

*Π²2452 / PML^b cap. Σ 2, 17

- 10 Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ γ' εἰρητικοῦ·

Συμβῶμεν ἀλλήλοις πνευματικῶς, γενώμεθα φιλάδελφοι μᾶλλον ἢ φίλαυτοι.

---

11 – 12 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 63.8./70.8. (ed. Ihm, p. 933)

---

3 *Π²2450 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *Apologetica* (Orat. 2), 102, 6–7 (ed. Bernardi, p. 220) 7 – 8 *Π²2451 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *De seipso et ad eos qui ipsum cathedram Constantinopolitanam affectare dicebant* (Orat. 36), 2, 28–29 (ed. Moreschini, p. 246) 11 – 12 *Π²2452 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *re vera In Pentecosten* (Orat. 41), 7, 14–15 (ed. Moreschini, p. 330)

---

2 – 3 *Π²2450 P cap. Σ 2, 15 (304vB[4–5]6–9); E cap. 205, 14; R cap. Σ 2, 9; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 5 – 8 *Π²2451 P cap. Σ 2, 16 (304vB[10–11]12–15); E cap. 205, 15; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 10 – 12 *Π²2452 P cap. Σ 2, 17 (304vB[16]17–21); E cap. 205, 16; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R

---

*Π²2450 (a) P R (b) Θεολόγου E *Π²2451 (a) P (b) s. a. E *Π²2452 (a) P (b) s. a. E

---

7 – 8 ὠφελήσωμεν P

*II²2453 / PML^b cap. Σ 2, 18

Τοῦ αὐτοῦ, εἰς τὴν τῶν ρν' ἐπισκόπων παρουσίαν·

Οἱ τέλειοι τὸν θησαυρὸν τῆς πίστεως δημοσιεύειν ὀφείλομεν, οὐ
 στέγοντες τὴν ὠδίνα τῆς εὐσεβείας, οὐδὲ τὸ μόνοι σώζεσθαι σω-
 τηρίαν εἶναι νομίζοντες, εἰ μὴ καὶ ἄλλοις τὸ καλὸν ὑπερβλύσει· 5
 μεθ' ὧν ἐγὼ ταττοίμην.

*II²2454 / PML^b cap. Σ 2, 19

Τοῦ αὐτοῦ·

Τὸ σαθρὸν διορθοῦσθε τῷ κοινῷ τῆς συστάσεως, καθάπερ τῶν
 σχοινίων τὰ τῇ πλοκῇ δυναμούμενα. 10

*II²2455 / PML^b cap. Σ 2, 20

<***> εἰς ἑαυτὸν μετὰ κατὰ Μάξιμον·

Τὸ κοινὸν καὶ σύννομον ἐπωφελέστατον, ὅταν κατὰ ἀρετὴν γίνε-
 ται· χρῆ γὰρ κοινωφελῶς ἔχειν ἕκαστον τὰ παρὰ τοῦ θεοῦ θεῖα
 χαρίσματα. 15

3 – 6 *II²2453 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *Supremum vale coram centum quinquaginta episcopis* (Orat. 42), 14, 18–21 (ed. Bernardi, p. 80) 9 – 10 *II²2454 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *In Aegyptiorum adventum* (Orat. 34), 7, 24–26 (ed. Moerschini, p. 210) 13 – 15 *II²2455 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *In seipsum, cum rure rediisset, post ea quae a Maximo perpetrata fuerant* (Orat. 26), locus non repertus

2 – 6 *II²2453 P cap. Σ 2, 18 (304vB[22–23]24–35); E cap. 205, 17; R cap. Σ 2, 10; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 8 – 10 *II²2454 P cap. Σ 2, 19 ([304vB36]305rA1–6); E cap. 205, 18; R cap. Σ 2, 11; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 12 – 15 *II²2455 P cap. Σ 2, 20 (305rA[7]8–15); E cap. 205, 19; R cap. Σ 2, 12; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2453 (a) P R εἰς – παρουσίαν] *om.* R (b) s. a. E *II²2454 (a) P R (b) s. a. E *II²2455 (a) P *lemmatis initium non liquet in cod.* κατὰ] *sic cod., expectan.* τὰ κατὰ (b) Τοῦ αὐτοῦ R (c) s. a. E

3 των θησαυρῶν P ὀφείλουσιν E 5 νομίσαντες R καὶ] *om.* P ὑπερβλύσειεν E (cf. II¹1942 / K cap. Σ 4, 12) 6 μεθ' – ταττοίμην] *om.* E ταττοίμην] *scripsi* (ed.), τάττοι^μ R, τάττοιμεν P 9 διορθοῦσθαι E^{a. c.}, διόρθουσθαι P 10 τῇ] *om.* P 13 κατ' ἀρετῆν E 13 – 14 γίνηται E

*Π²2456 / PML^b cap. Σ 2, 21

Ἐκ τοῦ εἰς Ἡρώνα τὸν φιλόσοφον·

5 Πανταχοῦ τὸ καθ' ἑαυτὸν καὶ τὸ κοινὸν συλλαμβάνειν, ψυχῆς ἐ-
στιν τελειοτάτης τὲ καὶ φιλοσοφωτάτης· οὐ γὰρ ἑαυτῷ γεγενῆ-
σθαι μόνον, ἀλλὰ καὶ πᾶσιν, ὅσοι τῆς αὐτῆς μετέχουσι φύσεως,
νοητέον, καὶ παρὰ τοῦ αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς γεγόναμεν.

*Π²2457 / PML^b cap. Σ 2, 22

Τοῦ αὐτοῦ·

10 Τὸ κοινωνικὸν καὶ ἐπίμικτον πρὸς τῇ βασάνῳ τῆς ἀρετῆς, ἔτι καὶ
εἰς τοὺς πολλοὺς †δεῖ τὸν† θείας οἰκονομίας ἐγγύς, ἥ καὶ πεποι-
ηκε τὸ πᾶν καὶ φιλία συνέδησεν, καὶ τὸ ἡμέτερον γένος, ἐκπεσόν
τοῦ καλοῦ διὰ τὴν ἐπεισελθοῦσαν κακίαν, ἐκ τῆς πρὸς ἡμᾶς ἐπιμι-
ξίας καὶ ὀμιλίας πάλιν ἀνεκαλέσατο.

*Π²2458 / PML^b cap. Σ 2, 23

15 Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ εἰς τὸν ἑαυτοῦ πατέρα·

Κρεῖσσόν ἐστιν καὶ πλεῖον ὥσπερ φυτοῦ ἐνὸς παράδεισον, καὶ ἄ-

3 – 6 *Π²2456 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *In laudem Heronis philosophi (Orat. 25)*,
4, 27–32 (ed. Mossay/Lafontaine, p. 166) 9 – 13 *Π²2457 GREGORIUS NAZIAN-
ZENSUS, *In laudem Heronis philosophi (Orat. 25)*, 5, 8–13 (ed. Mossay/Lafontaine, p.
166) 16 – 1076, 8 *Π²2458 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *In seipsum et ad patrem*
(*Orat. 12*), 4, 19–28 (ed. Calvet-Sebasti, p. 356)

2 – 6 *Π²2456 P cap. Σ 2, 21 (305rA[16]17–30); R cap. Σ 2, 13; *deest in M*^(lac.) L^b
T^(lac.) E H^{III} 8 – 13 *Π²2457 P cap. Σ 2, 22 (305rA[30]31–305rB11); R cap. Σ 2, 14;
deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) E H^{III} 15 – 1076, 8 *Π²2458 P cap. Σ 2, 23 (305rB[11]12–
305vA5); R cap. Σ 2, 15; *deest in M*^(lac.) L^b T^(lac.) E H^{III}

*Π²2456 (a) P ἠρώνα *cod.* (b) Τοῦ αὐτοῦ R *Π²2458 Τοῦ αὐτοῦ] *om.* P ἑαυτοῦ]
om. R

3 συλλαμβάνειν P 3 – 4 ψυχῆς ἐστὶ R 4 εαυτοῦ P 5 εαυτης P 6 αὐτοῦ] ἑαυ-
τοῦ P 10 †δεῖ τὸν†] *crucis apposui*, δεῖ τον P, διατείνον, καὶ *ed.* ἐγγύς] ἐγγύς
ἦκον *ed.* 12 ἐπεισελθοῦσαν P, ὑπεισελθοῦσαν R 16 Κρεῖσσον γὰρ εἶναι *ed.*
πλεῖον] *scripsi (ed.)*, πλειόνων P R

στέρος ἐνὸς οὐρανὸν σὺν τοῖς ἐν αὐτῷ κάλλεσι, καὶ μέλους σῶμα, οὕτω καὶ θεῶ κατορθοῦντος ἐνὸς ὅλην ἐκκλησίαν κατηρτισμένην· καὶ χρῆναι μὴ τὰ ἑαυτοῦ μόνον σκοπεῖν, ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν ἄλλων. Ἐπεὶ καὶ Χριστὸς οὕτως, ᾧ μῆναι ἐξὸν ἐπὶ τῆς ἰδίας φύσεως καὶ θεότητος, οὐ μόνον ἐκένωσεν ἑαυτὸν μέχρι τῆς τοῦ δούλου μορφῆς, ἀλλὰ καὶ σταυρὸν ὑπέμεινε, αἰσχύνῃς καταφρονήσας, ἵνα ἐν τοῖς ἑαυτοῦ πάθεσιν ἀναλώσῃ τὴν ἁμαρτίαν καὶ ἀποκτείνῃ τῷ θανάτῳ τὸν θάνατον. 5

*II²2459 / PML^b cap. Σ 2, 24

Φίλωνος, ἐκ τοῦ περὶ τῶν μετονομαζομένων. 10

Κοινωνικὸν καὶ οὐ μονωτικὸν ζῶον ὁ ἄνθρωπος.

*II²2460 / PML^b cap. Σ 2, 25

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου·

Τῷ Ἀβραάμ εἴρηται ἐκ προσώπου τοῦ θεοῦ· *Εὐαρέσκει ἐνώπιον ἐμοῦ*, τουτέστι μὴ ἐμοὶ μόνω, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐμοῖς ἔργοις παρ' ἐμοὶ κριτῆ, ὡς ἐφόρῳ καὶ ἐπισκόπῳ. Τιμῶν γὰρ γονεῖς ἢ πένητας ἢ φίλους εὐεργετῶν ἢ πατρίδος ὑπερασπίζων ἢ τῶν κοινῶν πρὸς πάντας ἀνθρώπους δικαίων ἐπιμελούμενος, εὐαρεστήσεις μὲν πάντως 15

5 – 6 Phil. 2, 7 6 Hebr. 12, 2 14 – 15 Gen. 17, 1

11 *II²2459 PHILO IUDAEUS, *De mutatione nominum*, locus non repertus; Harris 105.3; Roysse 176.43 14 – 1077, 2 *II²2460 Τῷ – πάντα] PHILO IUDAEUS, *De mutatione nominum*, 39 (ed. Wendland, p. 163, 14–20)

10 – 11 *II²2459 P cap. Σ 2, 24 (305vA[5]6–8); E cap. 205, 20; R cap. Σ 2, 16; *deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}* 13 – 1077, 7 *II²2460 P cap. Σ 2, 25 (305vA[8]9–305vB15); E cap. 205, 21; R cap. Σ 2, 17; *deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}*

*II²2459 ἐκ – μετονομαζομένων] *om.* E R *II²2460 (a) P (b) Τοῦ αὐτοῦ R (c) *s. a.* E

1 οὐρανοῦ P σῶμα] *scripsi (ed.)*, σώματος P R 3 καὶ χρῆναι] *κεχρηναί* P 4 ᾧ] *scripsi (ed.)*, ᾧ P, ὡς R 7 ἀποκτείνει P 14 – 1077, 6 Τῷ – τὲ] *om.* E 14 ἀβραάμ P, ἀβραάμ R εὐαρεστεῖν P 16 κριτῆ, ὡς] κριτῆς ᾧ (ᾧ *s. l.*) P 18 ἐπιμελωμενος P

τοῖς χρωμένοις, θεοῦ δὲ ἐνώπιον εὐαρεστήσεις· ἀκοιμήτῳ γὰρ ὀ-
φθαλμῷ βλέπει πάντα. Τοιαῦτα οὖν πράττε, ἃ γενήσεται ἐπάξια
τοῦ φανῆναι θεῷ, καὶ ἅπερ ἰδῶν ἀποδέξεται. Τὸ γὰρ καθ' ἐ<κα>-
τέραν ἀξίαν εὐδοκιμῆσαι, καὶ τὴν πρὸς τὸ ἀγέννητον καὶ τὴν πρὸς
5 τὸ γενόμενον, οὐ μικρᾶς ἐστὶν διανοίας, ἀλλὰ κόσμου καὶ θεοῦ
μεθορίου· συνόλως τὲ προσήκει τὸν ἀστείον, ὄπαδὸν εἶναι θεοῦ·
μέλει γὰρ τῷ πάντων ἡγεμόνι καὶ πατρὶ τοῦ γενομένου.

---

1 Gen. 17, 1

---

2 – 3 Τοιαῦτα – ἀποδέξεται] *IBID.*, 42 (p. 164, 2–3) 3 – 7 Τὸ – γενομένου] *IBID.*,
45 (p. 164, 15–19)

---

2 – 3 γενήσεται – θεῷ] φανῆναι θεῷ γενήσεται ἐπάξια R 3 – 4 καθ' ἐκατέραν] *scripsi* (*ed.*), καθ' ἑτέραν R, καθετεραν P 4 ἀξίαν] τάξιν *ed.* ἀγέννητον P, ἀγέννη-
τον R 5 γενόμενον] *sic* P R^{a. c.}, γεννώμενον R^{p. c.} οὐ] *s. l.* R μικρᾶς ἐστὶ R 6
όπαδον ἐστὶν P 7 μέλει – γενομένου] *om.* E μέλλει R καὶ] *παι* (*sic*) P

<Τίτλος> γ' Περὶ συναλλαγμάτων.

*Π²2461 / PML^b cap. Σ 3, 1

Παροιμιῶν·

Φύλαξον τὰς ὁδοὺς σου εὐσυνα<λ>λάκτως.

*Π²2462 / PML^b cap. Σ 3, 2

5

Σιράχ·

Μὴ ἔστω ἡ χεὶρ σου ἐκτεταμένη εἰς τὸ λαβεῖν,
καὶ εἰς τὸ ἀποδοῦναι συνεσταλμένη.

---

7 – 8 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 22.3./4. (ed. Ihm, p. 515)

4 *Π²2461 Prov. 25, 10a³ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 124)   7 – 8 *Π²2462 Sir. 4, 31¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 56)

1 **Titlos** P (305vB16) M^{pin} L^{b pin} A^{III pin}; *deest in* M^{txt (lac.)} L^{b txt} T^(lac.) H^{III} A^{III txt} R
3 – 4 *Π²2461 P cap. Σ 3, 1 (305vB[17]18–19); *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R   6 – 8
*Π²2462 P cap. Σ 3, 2 (305vB[20]21–25); *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R

1 [Τίτλος] *supplevi* γ'] *propt. mg. resect. non liquet in* A^{III pin} (β' *secund. ser.*)

*Π²2461 [Παροιμιῶν] *scripsi*, παροιμιῶν P

4 [εὐσυναλλάκτως] *scripsi*, εὐσυναλακτως P

Τίτλος δ' Περὶ τῶν ἑαυτοὺς συνιστανόντων, ὅτι μάτην κοπιῶ-
σιν· πᾶσα γὰρ δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δῶρημα τέλειον, ἄνωθεν ἐκ
θείας ψήφου τὸ βέβαιον καὶ σταθαρὸν ἔχει, ἢ δὲ οἴκοθεν προ-
βολῇ καὶ κατὰ ἄνθρωπον ἔωλος καὶ ἀβέβαιος.

5

*Π²2463 / PML^b cap. Σ 4, 1

Ἐκ τῶν Ἀριθμῶν·

Ἐλάλησεν Κορὲ καὶ Δαθὰν καὶ Ἀβειρών, καὶ ἀναστάντες ἔναντι
Μωϋσῆ καὶ Ἀαρών, καὶ ἄνδρες τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ πενήκοντα καὶ
διακόσιοι, ἀρχηγοὶ συναγωγῆς, σύγκλητοι βουλής καὶ ἄνδρες ὀ-
νομαστοί, ἐπισυνέστησαν ἐπὶ Μωϋσῆν καὶ Ἀαρών, καὶ λέγουσιν·
10 Ἐχέτω ὑμῖν, ὅτι πᾶσα ἡ συναγωγή κυρίου πάντες ἅγιοι, καὶ ἐν αὐ-
τοῖς κύριος· καὶ διατί κατεξανίστασθε ἐπὶ τὴν συναγωγὴν κυρίου;
Μὴ μικρὸν ὅτι ἀνήγαγες ἡμᾶς ἐκ τῆς Αἰγύπτου, ἐκ γῆς ῥεοῦσης
γάλα καὶ μέλι, ἀποκτεῖναι ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι κατάρχεις ἡμῶν;
15 Καὶ ἐβαρυνθύμησε Μωϋσῆς σφόδρα, καὶ εἶπεν πρὸς κύριον· Μὴ
προσχῆς εἰς τὴν θυσίαν αὐτῶν· οὐκ ἐπιθύμημα οὐδενὸς εἴληφα
αὐτῶν, οὐδὲ ἐκάκωσα αὐτῶν οὐδένα.

---

1 II Cor. 10, 18 2 Iac. 1, 17

7 – 12 *Π²2463 Ἐλάλησεν – κυρίου] Num. 16, 1–3 13 – 14 Μὴ – ἡμῶν] Ibid. 16,
13 15 – 17 Καὶ – οὐδένα] Ibid. 16, 15

1 – 4 Titlos P (305vB26–33) M^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R; *deest in* M^{txt (lac.)} L^{b txt} E^{pin (lac.)}
T^(lac.) H^{III} A^{III txt} 6 – 17 *Π²2463 P cap. Σ 4, 1 (305vB[33]34–306rA34); E cap. 206,
1; R cap. Σ 3, 1; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* P M^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R^{pin} δ'] γ' R, cς' E^{txt}, *propt. mg. resect. non
liquet in* A^{III pin} (ιγ' *secund. ser.*) 1 – 4 ὅτι – ἀβέβαιος] *om.* M^{pin} 1 – 2 ὅτι – κο-
πιῶσιν] *om.* A^{III pin} 3 σταθερὸν E^{txt} 3 – 4 ἢ – ἀβέβαιος] *om.* R 3 – 4 προσβολῇ
L^{b pin}

*Π²2463 Ἐκ τῶν] *om.* E Ἐκ] *om.* P

7 κορε P δαθαν P, δαθὰ R ἀβιρων P 8 μωϋση P, μωσῆ R ἀαρων P, αάρων
(*sic*) E 8 – 9 πενήκοντα – ἀρχηγοί] πενήκοντα· καὶ διακόσιοι ἀρχηγοί R, *nulla
interpunctio in* P E 9 συνκλήτοι P, συγκλήτου E 10 μωϋσην P, μωϋσεὶ R
ααρῶν P 11 κυρίου] *om.* R 12 κατεξανίστασθαι P 13 ἡμᾶς] *post* Αἰγύπτου
transpos. R αιγυπτου P 16 πρόσχης E επεθυμημα P

*II²2464 / PML^b cap. Σ 4, 2

Σχόλιον·

Τούτων ἡ ἀλαζονεία καὶ φιλαρχία ξένον προεξένησαν θάνατον, χάσμασι γῆς τῷ Ἄδῃ παραδοθέντες.

*II²2465 / PML^b cap. Σ 4, 3

5

Βασιλειῶν β'·

Ἐποίησεν ἑαυτῷ Ἀβεσαλώμ ἄρματα καὶ ἵππους καὶ πεντήκοντα ἄνδρας παρατρέχειν ἔμπροσθεν αὐτοῦ. Καὶ ὄρθριζεν Ἀβεσαλώμ, καὶ ἔστη ἀνά χεῖρα τῆς ὁδοῦ τῆς πύλης· καὶ ἐγένετο πᾶς ἀνὴρ, ὃς ἐγένετο κρίσις, ἔλθειν πρὸς τὸν βασιλέα εἰς κρίσιν, καὶ ἐβόησεν Ἀβεσαλώμ πρὸς αὐτόν, καὶ ἔλεγεν· Ἐκ ποίας πόλεως σὺ εἶ; Καὶ εἶπεν ὁ ἀνὴρ· Ἐκ μίας φυλῶν Ἰσραὴλ ὁ δοῦλος σου. Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Ἀβεσαλώμ· Ἰδοὺ οἱ λόγοι σου ἀγαθοὶ καὶ εὐκολοὶ, καὶ ἀκούων σου οὐκ ἔστιν παρὰ τοῦ βασιλέως. Καὶ εἶπεν Ἀβεσαλώμ· Τίς με καταστήσει κριτὴν ἐν τῇ γῆ, καὶ ἐπ' ἐμὲ ἐλεύσεται πᾶς ἀνὴρ, ὃς ἐὰν ᾗ ἀντιλογία καὶ κρίσις, καὶ δικαιώσω αὐτόν; Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐγγίξειν ἄνδρα τοῦ προσκυνῆσαι αὐτῷ, καὶ ἐξέτεινεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ κατελαμβάνετο αὐτοῦ, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. Καὶ ἐποίησεν Ἀβεσαλώμ κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο παντὶ Ἰσραὴλ τοῖς παραγινομένοις εἰς κρίσιν πρὸς τὸν βασιλέα· καὶ ἰδιοποιεῖτο Ἀβεσαλώμ τὴν καρδίαν ἀνδρῶν Ἰσραὴλ.

4 χάσμασι – παραδοθέντες] cf. Num. 16, 32–33

3 – 4 *II²2464 Scholion in Num. 16, 1–3; 13 et 15 7 – 21 *II²2465 II Reg. 15, 1–6 (Wahl, 2 Samuel-Text, p. 89–90)

2 – 4 *II²2464 P cap. Σ 4, 2 (306rA[mg]35–306rB4); E cap. 206, 2; R cap. Σ 3, 2; *deest in M*^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 6 – 21 *II²2465 P cap. Σ 4, 3 (306rB[4]5–306vA18); E cap. 206, 3; *deest in M*^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R

3 ξένον] *om.* R προεξένησαν P, προεξένησε R, προσεξένισε E 4 χάσματι R ἄδῃ E, ἄδη E, ἄδη P παραδοθέντας R 7 ἀβεσαλωμ P πεντικοντα P 8 ὄρθριζεν P, ὄρθρισεν E ἀβεσαλωμ P 11 ἀβεσαλωμ P 13 ἀβεσαλωμ P, ὁ ἀβεσαλώμ E 13 – 14 ἀκούων σου] *praem.* ὁ E 14 – 21 εἶπεν – Ἰσραὴλ] τὰ ἐξῆς E 14 ἀβεσαλωμ P 16 κρίσις] *scripsi (LXX)*, κρισε P (*propt. mg. resect. finis vocabuli deest*) 19 ἀβεσαλωμ P 21 ἀβεσαλωμ P

*II²2466 / PML^b cap. Σ 4, 4

Σχόλιον·

Καὶ τούτου τὸ ὕψηλον φρόνημα εἰς ὕψος δρυὸς ἀνεσκολόπισεν ἀπὸ τριχῶν.

5 ***II²2467 / PML^b cap. Σ 4, 5**

Βασιλειῶν γ'·

Καὶ Ἀδωνίας υἱὸς Ἀγγιθὸς ἐπήρετο, λέγων· Ἐγὼ βασιλεύσω. Καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ ἄρματα καὶ ἵππεῖς καὶ πεντήκοντα ἄνδρας παρατρέχοντας ἔμπροσθεν αὐτοῦ.

10 ***II²2468 / PML^b cap. Σ 4, 6**

Σχόλιον·

Καὶ οὗτος ἐπάρσει φερόμενος, ἑαυτῷ διενόηθη κληρονομήσαι τὴν βασιλείαν· μὴ τυχῶν δὲ τοῦ πρώτου σκοποῦ, ἐπὶ δεύτερον ἦλθεν ἄθεσμον, διὰ τῆς τοῦ πατρὸς συγκοίτου, ὑπειληφώς, εἰ ταύτης εἰς γάμον προσομιλήσειεν, περικρατῆσαι τῆς βουλήσεως· ἥτις τῷ ἐκ

3 ἀνεσκολόπισεν] cf. II Reg. 18, 9 13 μὴ – σκοποῦ] cf. III Reg. 1, 39 14 – 15 εἰ – προσομιλήσειεν] cf. ibid. 2, 17 15 – 1082, 1 ἥτις – παρέδωκεν] cf. ibid. 2, 25

3 – 4 *II²2466 *Scholion in II Reg. 15, 1–6* 7 – 9 *II²2467 III Reg. 1, 5 (Wahl, 3 *Könige-Text*, p. 100) 12 – 1082, 2 *II²2468 *Scholion in III Reg. 1, 5*

2 – 4 *II²2466 P cap. Σ 4, 4 (306vA18–22); E cap. 206, 4; *deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R* 6 – 9 *II²2467 P cap. Σ 4, 5 (306vA[22]23–30); E cap. 206, 5; R cap. Σ 3, 3; *deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}* 11 – 1082, 2 *II²2468 P cap. Σ 4, 6 (306vA31–306vB13); E cap. 206, 6; R cap. Σ 3, 4; *deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}*

*II²2466 (a) E (b) *propt. mg. resect. non liquet in P* *II²2468 (a) E R (b) *propt. mg. resect. non liquet in P*

3 τούτου] τούτον E 4 τριχῶν] *praem.* τῶν E 7 αδωνιας P ἀγγιθ E, ἀγγιθ P ἐπήρετο] *sic* P E (*ab* ἐπαίρω), ἐπήρτο R 8 πεντικοντα P 8 – 9 ἄνδρες παρατρέχοντες R 12 οὗτος] οὕτως P 13 τυχὸν E 14 συνκυτου P ταύτη R^{a. c.} ut videtur 15 προσομιλήσειεν] ἐπικρατήσεε R βουλήσεως] βασιλείας E ἥτις] ὅστις E

ρομφαίας ὀλέθρω παρέδωκεν, κρίσει τοῦ ἤδη κατεσχηκότος τῶν σκήπτρων Σολομώντος.

*Π²2469 / PML^b cap. Σ 4, 7

Πρὸς Κορινθίους β'.

Οὐχ' ὁ ἑαυτὸν συνιστάνων, ἐκεῖνός ἐστιν δόκιμος, ἀλλ' ὄν ὁ κύριος συνίστησιν. 5

*Π²2470 / PML^b cap. Σ 4, 8

Ἐκ τῆς πρὸς Ῥωμαίους.

Οὐ τοῦ θέλοντος, οὐδὲ τοῦ τρέχοντος, ἀλλὰ τοῦ εὐδοκοῦντος θεοῦ. 10

*Π²2471 / PML^b cap. Σ 4, 9

Ἐκ τῆς πρὸς Ἑβραίους.

Οὐχ' ἑαυτῷ τίς λαμβάνει τὴν τιμὴν, ἀλλ' ὁ καλούμενος ὑπὸ τοῦ θεοῦ.

---

1 – 2 κρίσει – Σολομώντος] cf. III Reg. 2, 24 5 – 6 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 63.2./70.2. (ed. Ihm, p. 931)

5 – 6 *Π²2469 Π Cor. 10, 18 9 – 10 *Π²2470 Rom. 9, 16 13 – 14 *Π²2471 Hebr. 5, 4

---

4 – 6 *Π²2469 P cap. Σ 4, 7 (306vB[14]15–18); E cap. 206, 7; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 8 – 10 *Π²2470 P cap. Σ 4, 8 (306vB[19]20–23); E cap. 206, 8; R cap. Σ 3, 5; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 12 – 14 *Π²2471 P cap. Σ 4, 9 (306vB[23]24–27); E cap. 206, 9; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R

---

*Π²2469 (a) P (b) Ἀποστόλου E *Π²2470 (a) P R Ἐκ τῆς] *om.* R (b) *s. a.* E *Π²2471 (a) P εβραίους *cod.* (b) *s. a.* E

---

1 παρεδόθη E 2 σολομωντος P 5 ἐκεῖνος ἐστὶν P 9 εὐδοκοῦντος] ἐλεοῦντος E, ἐλεοῦντος P (ἐλεῶντος NT) 13 ἑαυτῷ τις P

*Π²2472 / PML^b cap. Σ 4, 10

Ἐκ τῆς Ἰακώβου·

Πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα τέλειον ἄνωθεν ἐστίν, καταβαῖνον ἐκ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων.

---

3 - 4 *Π²2472 Iac. 1, 17

---

2 - 4 *Π²2472 P cap. Σ 4, 10 (306vB[28]29-34); E cap. 206, 10; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R

---

*Π²2472 (a) P (b) Ἀποστόλου Ἰακώβου E

---

3 ἄνωθέν ἐστι E

**Τίτλος ε' Περὶ σαρκικῶν ἀνθρώπων, τῶν τοῖς σαρκικοῖς πά-
θεσι δεδουλωμένων.**

*Π²2473 / PML^b cap. Σ 5, 1

Ἀπὸ τῆς Γενέσεως·

Ἐγένετο ἡνίκα ἤρξαντο οἱ ἄνθρωποι πολλοὶ γίνεσθαι ἐπὶ τῆς γῆς, 5
καὶ θυγατέρες ἐγεννήθησαν αὐτοῖς· ἰδόντες δὲ οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ
τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων ὅτι καλαὶ εἰσιν, ἔλαβον ἑαυτοῖς
γυναῖκας ἀπὸ πασῶν, ὧν ἐξελέξαντο. Καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεός· Οὐ
μὴ καταμείνῃ τὸ πνεῦμα μου ἐν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις, διὰ τὸ
εἶναι αὐτοὺς σάρκας. 10

*Π²2474 / PML^b cap. Σ 5, 2

Σχόλιον·

Φύγωμεν τὴν μίμησιν τῶν κατεγνωσμένων, καὶ μὴ ἐκδῶμεν ἑαυ-
τοὺς σαρκικῶ φρονήματι, ἀκούοντες λέγοντος μάλιστα τοῦ θεοῦ· 15
Οὐ μὴ καταμείνῃ τὸ πνεῦμα μου ἐν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις. Ὁ γὰρ
ἔστερημένος τῆς τοῦ ἀγίου πνεύματος μετοχῆς, ἐναγῆς γενόμε-

15 Gen. 6, 3

5 – 10 *Π²2473 Gen. 6, 1–3 13 – 1085, 3 *Π²2474 Scholion in Gen. 6, 1–3

1 – 2 Titlos P (306vB34–35) M^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R; *deest in* M^{txt} (lac.) L^{b txt} E^{pin} (lac.)
T^(lac.) H^{III A} I^{txt} 4 – 10 *Π²2473 P cap. Σ 5, 1 (306vB[35]36–307rA16); E cap. 207,
1; R cap. Σ 4, 1; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 12 – 1085, 3 *Π²2474 P cap. Σ 5, 2
(307rA[mg]16–36); E cap. 207, 2; R cap. Σ 4, 2; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

1 [Τίτλος] om. PM^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R^{pin} ε'] γ' A^{III pin}, δ' R, cζ' E^{txt} 1 – 2 τῶν –
δεδουλωμένων] om. M^{pin} 2 καταδεδουλωμένων R

*Π²2473 Ἀπὸ τῆς] om. P E

6 ἐγενήθησαν P 7 καλαὶ εἰσιν R 8 πασῶν, ὧν] παντὸς γένους, οὗ R 13 μίμη-
σιν] μῖξιν R ἐνδῶμεν R 14 λέγοντος] om. R 15 τοῖς – τούτοις] ἀνθρώποις
τοιούτοις P τούτοις] *add.* διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς σάρκας (= Gen. 3, 6) E
15 – 1085, 3 Ὁ – υιοθεσίας] om. E 15 Ὁ] *in mg. add.* σχολ P (*signo quo solebant*
scribae ad textum in mg. referre apposito)

νος καὶ θεοστυγῆς, ἐν ναυαγίῳ ἔσται πυρός, ἑαυτὸν τῆς εἰρημέ-
νης θείας κατὰ χάριν δι' οἰκείαν ἀκαθαρσίαν ἀποστερήσας υἰοθε-
σίας.

*Π²2475 / PML^b cap. Σ 5, 3

5 Ἀπὸ τῆς αὐτῆς·

Οἱ ἄνθρωποι οἱ ἐν Σοδόμοις πονηροὶ καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐνώπιον τοῦ
θεοῦ σφόδρα.

*Π²2476 / PML^b cap. Σ 5, 4

Καὶ μεθ' ἕτερα·

- 10 Οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως, οἱ Σοδομεῖται, περιεκύκλωσαν τὴν οἰκίαν
τοῦ Λῶτ ἀπὸ νεανίσκου ἕως πρεσβυτέρου, ὅλος ὁ λαός, καὶ ἐξε-
καλοῦντο τὸν Λῶτ, καὶ ἔλεγον πρὸς αὐτόν· Ποῦ εἰσιν οἱ ἄνδρες οἱ
ἐλθόντες πρὸς σὲ τὴν νύκτα; Ἐξάγαγε αὐτοὺς πρὸς ἡμᾶς, ἵνα συγ-
γενώμεθα αὐτοῖς. Ἐξῆλθεν δὲ πρὸς αὐτοὺς Λῶτ πρὸς τὸ πρόθυ-
15 ρον, τὴν δὲ θύραν προσέωξεν ὀπίσω αὐτοῦ. Εἶπεν δὲ αὐτοῖς· Μη-
δαμῶς, ἀδελφοί, πονηρεύεσθε. Εἰσὶν δέ μοι δύο θυγατέρες, αἱ οὐκ
ἔγνωσαν ἄνδρα· ἐξάγω αὐτὰς πρὸς ὑμᾶς, καὶ χρᾶσθε αὐταῖς, κα-
θὼς ἐὰν ἀρέσῃ ὑμῖν· μόνον τοὺς ἄνδρας τούτους μὴ ποιήσητε
μηδὲν ἄδικον, οὐ εἶνεκεν εἰσῆλθον ὑπὸ τὴν σκέπη τῶν δοκῶν
20 μου. Εἶπον δέ· Ἀπόστα ἐκεῖ. Εἰσῆλθες παροικεῖν, μὴ καὶ κρίσιν
κρίνεις; Νῦν οὖν σὲ κακώσομεν μᾶλλον ἢ ἐκείνους. Καὶ παρεβιά-

6 – 7 *Π²2475 Gen. 13, 13 10 – 1086, 5 *Π²2476 Οἱ – θύραν] Gen. 19, 4–11

5 – 7 *Π²2475 P cap. Σ 5, 3 (307rB[1]2–5); E cap. 207, 3; *deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}*
R 9 – 1086, 9 *Π²2476 P cap. Σ 5, 4 (307rB[6]7–307vB5); E cap. 207, 4; *deest in*
M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R

*Π²2475 (a) P (b) s. a. E *Π²2476 (a) P (b) s. a. E

1 ἔσται] *sic mire* P, ἔσεται R 2 κατὰ – ἀποστερήσας] *post υἰοθεσίας transpos.* P
6 σοδομοίς P 10 σοδομεῖται P, σοδομίται E 11 λωτ P 12 λωτ P 13 Ἐξάγαγε]
praem. καὶ P 13 – 14 συγγενώμεθα P 14 λωτ P 16 πονηρεύεσθαι P 17 – 18
καθὼς] καθὼς E 21 οὖν σὲ] οὖν σε P, σὲ E κακώσομεν] *scripsi (LXX)*,
κακώσομεν (-κω- P) P E

σαντο τὸν Λῶτ σφόδρα, καὶ ἤγγισαν συντρίψαι τὴν θύραν. Ἐκτείναντες δὲ οἱ ἄνδρες τὰς χεῖρας, εἰσεσπᾶσαντο τὸν Λῶτ πρὸς ἑαυτοὺς εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ τὴν θύραν τῆς οἰκίας ἀπέκλεισαν· τοὺς δὲ ἄνδρας τοὺς ὄντας ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ οἴκου ἐπάταξαν ἀορασίᾳ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ παρελύθησαν ζητοῦντες τὴν θύραν. 5
Καὶ μετὰ ταῦτα ἔβρεξεν κύριος ὁ θεὸς ἐπὶ Σόδομα καὶ Γόμορρα θεῖον καὶ πῦρ παρὰ κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέστρεψεν τὰς πόλεις πάσας καὶ πᾶσαν τὴν περίχωρον καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν ταῖς πόλεσι καὶ τὰ ἀνατέλλοντα ἐκ τῆς γῆς.

*II²2477 / PML^b cap. Σ 5, 5

10

Ἀμῶς προφήτου·

Υἱὸς καὶ πατὴρ εἰσεπορεύοντο πρὸς τὴν αὐτὴν παιδίσκην, ὅπως βεβηλώσουσιν τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ αὐτῶν. Διατοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ κυλίω ὑποκάτω ὑμῶν, ὃν τρόπον κυλίεται ἡ ἄμαξα ἡ γέμουσα καλάμην· καὶ ἀπολείται φυγεῖν ἐκ δρομέως, καὶ ὁ κραταιὸς οὐ κρατήσει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, καὶ ὁ μαχητὴς οὐ μὴ σώσει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ ὁ τοξότης οὐ μὴ ὑποστή, καὶ ὁ ὄξυς τοῖς ποσὶν αὐτοῦ οὐ μὴ διασωθῆ, οὐδὲ ἰπτεὺς οὐ μὴ σώσει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ εὔρη τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐν δυναστείαις. 15

*II²2478 / PML^b cap. Σ 5, 6

20

II¹1984 /
K cap. Σ 8, 6

Ἐκ τῆς πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῆς·

Τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς ἔχθρα εἰς θεόν· τῷ γὰρ νόμῳ τοῦ θεοῦ

6 – 9 Καὶ – γῆς] Gen. 19, 24–25 12 – 13 *II²2477 Υἱὸς – αὐτῶν] Am. 2, 7 (Wahl, *Prophetenzeitate*, p. 179) 13 – 19 Διατοῦτο – δυναστείας] Ibid. 2, 13–16 (Wahl, p. 179–180) 22 – 1087, 2 *II²2478 Rom. 8, 7–8

11 – 19 *II²2477 P cap. Σ 5, 5 (307vB[6]7–307vB33); *deest in M*^(lac.) L^b T^(lac.) E H^{III} R 21 – 1087, 2 *II²2478 P cap. Σ 5, 6 (307vB[33]34–308rA5); E cap. 207, 5; R cap. Σ 4, 3; *deest in M*^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2477 ἀμῶς P *II²2478 (a) P R ἐπιστολῆς] *om.* R (b) Ἀποστόλου E

1 λωτ P 2 λωτ P 6 σοδομα P γομορρα P 15 φυγεῖν] *lectio suspecta*, φυγή LXX ἐκ δρομέως] *scripsi* (LXX), ἐκδρομαίως P 17 ποσὶν] *scripsi* (LXX), πᾶσιν P

οὐχ' ὑποτάσσεται, οὐδὲ γὰρ δύναται· οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες θεῶ ἀ-
ρέσαι οὐ δύνανται.

*Π²2479 / PML^b cap. Σ 5, 7

Ἐκ τῆς πρὸς Κορινθίους α'.

- 5 Ψυχικὸς ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ πνεύματος τοῦ θεοῦ· μωρία
γὰρ αὐτῷ ἐστὶν καὶ οὐ δύναται γινῶναι, ὅτι πνευματικῶς ἀνακρί-
νεται.

*Π²2480 / PML^b cap. Σ 5, 8

Ἐκ τῆς πρὸς Κορινθίους β'.

- 10 Μὴ πλανᾶσθε· οὔτε πόρνοι, οὔτε εἰδωλόατραι, οὔτε μοιχοί, οὔτε
μαλακοί, οὔτε ἀρσενικοῖται, οὔτε κλέπται, οὔτε πλεονέκται, οὐ
μέθυστοι, οὐ λοῖδοροὶ, οὐχ' ἄρπαγες βασιλείαν θεοῦ κληρονομή-
σουσιν.

*Π²2481 / PML^b cap. Σ 5, 9

Π¹1983 /
Κ cap. Σ 8, 5

- 15 Ἐκ τῆς πρὸς Γαλάτας·

Φανερά ἐστὶν τὰ ἔργα τῆς σαρκός, ἅτινά ἐστι πορνεία, ἀκαθαρ-
σία, ἀσέλγεια, εἰδωλολατρία, φαρμακεία, ἔχθραι, ἔρεις, ζῆλοι, θυ-

5 – 7 *Π²2479 I Cor. 2, 14 10 – 13 *Π²2480 I Cor. 6, 9–10 16 – 1088, 3 *Π²2481
Gal. 5, 19–21

4 – 7 *Π²2479 P cap. Σ 5, 7 (308rA[5]6–12); E cap. 207, 6; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.)
H^{III} R 9 – 13 *Π²2480 P cap. Σ 5, 8 (308rA[12]13–24); E cap. 207, 7; *deest in*
M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 15 – 1088, 3 *Π²2481 P cap. Σ 5, 9 (308rA[25]26–308rB7); E
cap. 207, 8; R cap. Σ 4, 4; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2479 (a) P (b) s. a. E *Π²2480 (a) P (b) s. a. E *Π²2481 (a) P R Ἐκ τῆς] om. R
(b) s. a. E

6 πνευματικῶς] πικὸς (*sic*) P 10 πλανασθαι P 11 – 13 οὔτε¹ –
κληρονομήσουσιν] om. E 17 φαρμακίαι P ἔρεις] *sic* P E R

μοί, ἐριθειᾶι, διχοστασίαι, αἱρέσεις, φθόνοι, φόνοι, μέθαι, κῶμοι καὶ τὰ ὅμοια τούτοις, ἃ προλέγω ὑμῖν, καθὼς καὶ προεῖπον ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν.

*Π²2482 / PML^b cap. Σ 5, 10

Σχόλιον·

5

Τοὺς ἐν τοῖς ἀθέσμοις τούτοις βεβιωκότας καὶ ἐκδεδωκότας τὴν ἑαυτῶν ζωὴν *σάρκα καὶ αἷμα* ὁ ἔνθεος ἡμῶν κέκληκε παιδευτής, πανσόφως τῇ κατ' ἀρχὰς ἐξακολουθήσας θεία φωνῇ, οὕτως ἀναγορευσάση τοὺς πρὸς τὸ φρόνημα τὸ σαρκικὸν ἐξοκείλαντας, ὡς φησὶν· *Οὐ μὴ καταμείνῃ τὸ πνεῦμα μου ἐν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις* 10 *διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς σάρκας.* Ὅθεν καὶ ἀπεκήρυξε τῆς ἀχράντου καὶ ἀγίας ἐν βασιλείαις θεοῦ κληρονομίας, καθὰ καὶ ὁ κύριος ἐκείνους τῆς σωτηρίας. Οὐ μόνον ἐν τοῖς προγεγραμμένοις, ἀλλὰ δὴ καὶ ἐν τοῖς πρὸς Κορινθίους ἐπέστελλε, λέγων· *Σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν* 15 *θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν, οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεί,* τουτέστι <τοὺς> φθορὰν καὶ ἀσέλγειαν τῆς ἐν ἀγνεΐᾳ καὶ σωφροσύνῃ ζωῆς θεαρέστου προκρίναντας, κάνταῦθα *σάρκα καὶ αἷμα* προσφόρως ὀνομάσας.

7 I Cor. 15, 50 9 φρόνημα – σαρκικὸν] cf. Rom. 8, 6–7 10 – 11 Gen. 6, 3 12 ἐν – κληρονομίας] cf. Gal. 5, 21 14 – 16 I Cor. 15, 50 17 – 18 Ibid.

6 – 18 *Π²2482 Scholion in Gal. 5, 19–21

5 – 18 *Π²2482 P cap. Σ 5, 10 (308rB[mg]8–308vA16); E cap. 207, 9; R cap. Σ 4, 5; *deest* in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

1 ἐριθειᾶι] ἐρίθειαι R, *sine acc.* P αἱρέσεις] ἔρεις E 8 – 18 πανσόφως – ὀνομάσας] *om.* E 9 ἐξοκείλαντας] *scripsi*, ἐξωκείλαντας R, ἐξωκίλαντος P 12 βασιλείαις] βασιλεία P 14 κορινθίους P, κορινθίους R 16 τοὺς] *supplevi*, *om.* P R 17 προκρίναντ R

*II²2483 / PML^b cap. Σ 5, 11II¹1985 /
K cap. Σ 8, 7

Τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου, ἐκ τῆς πρὸς Ἐφεσίους·

Οἱ σαρκικοὶ τὰ πνευματικὰ πράττειν οὐ δύνανται, οὐδὲ οἱ πνευματικοὶ τὰ σαρκικά, ὥσπερ οὐδὲ ἡ πίστις τὰ τῆς ἀπιστίας, οὐδὲ ἡ ἀπιστία τὰ τῆς πίστεως.

*II²2484 / PML^b cap. Σ 5, 12

Τοῦ θεολόγου Γρηγορίου, ἐκ τοῦ εἰς Ἀθανάσιον·

Ὅλιγοι οἱ τοῦ θεοῦ, εἰ καὶ πάντες πλάσματα.

*II²2485 / PML^b cap. Σ 5, 13

10 Τοῦ ἁγίου Βασιλείου, εἰς τὸ βάπτισμα·

Οἶδα τινὰς ἐν νεότητι πρὸς τὰ τῆς σαρκὸς πάθη κατολισθήσαντας, καὶ μέχρι πολιᾶς αὐτῆς διὰ συνήθειαν τοῦ κακοῦ, ταῖς ἀμαρτίας παραμείναντας.

3 – 5 *II²2483 IGNATIUS ANTIOCHENUS, *Epistula ad Ephesios*, 8, 2 (ed. Fischer, p. 148, 6–8); Holl, n° 42 8 *II²2484 GREGORIUS NAZIANZENUS, *In laudem Athanasii* (*Orat. 21*), 3, 2 (ed. Mossay/Lafontaine, p. 114) 11 – 13 *II²2485 BASILIUS CAESARIENSIS, *re vera Homilia in Psalmum I*, 6 (PG 29, 224, 51 – 225, 3)

2 – 5 *II²2483 P cap. Σ 5, 11 (308vA[17]18–25); E cap. 207, 10; R cap. Σ 4, 6; *deest in M*^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 7 – 8 *II²2484 P cap. Σ 5, 12 (308vA[26–27]28–29); E cap. 207, 11; R cap. Σ 4, 7; *deest in M*^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 10 – 13 *II²2485 P cap. Σ 5, 13 (308vA[30]31–308vB2); E cap. 207, 12; R cap. Σ 4, 8; *deest in M*^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2483 (a) P ἰγνατιου *cod.* (b) Τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου τοῦ θεοφόρου R (c) *s. a. E*
*II²2484 (a) P γρηγοριου *cod.* αθανασιον *cod.* (b) Τοῦ Θεολόγου R (c) Θεολόγου E
*II²2485 (a) P (b) Βασιλείου E (c) Τοῦ αὐτοῦ R

4 – 5 ὥσπερ – πίστεως] *om.* E 11 – 13 κατολισθήσαντας – παραμείναντας] *om.*
E 12 συνήθειαν] *συνηθεΐ P^{a. c.}, συνηθείας P^{p. c.} ut videtur*

Τίτλος ζ' Περὶ συνηθείας πονηρᾶς, καὶ ὅτι δυνατὸν ἀποσυνηθῆσαι τῶν κακῶν, ὅτι μὴ ἐκ φύσεως, ἀλλ' ἐκ προαιρέσεως τὸ κακόν.

*Π²2486 / PML^b cap. Σ 6, 1

Δαυῖδ ἐν ψαλμῷ λγ'.

5

Ἐκκλινον ἀπὸ κακοῦ, καὶ ποιήσον ἀγαθόν.

*Π²2487 / PML^b cap. Σ 6, 2

Ἰερεμίου.

Ἀλλάξει Αἰθίοψ τὸ δέρμα αὐτοῦ, καὶ πάρδαλις τὰ ποικίλματα αὐτῆς· ὑμεῖς δυνησεσθε εὖ ποιεῖν, μεμαθηκότες κακά.

10

*Π²2488 / PML^b cap. Σ 6, 3

Τοῦ αὐτοῦ.

Ἀλήθειαν οὐ μὴ λαλήσουσιν· μεμάθηκεν γὰρ ἡ γλῶσσα αὐτῶν λαλεῖν ψευδῆ.

6 *Π²2486 Ps. 33, 15¹ **9 – 10** *Π²2487 Ier. 13, 23 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 524–525) **13 – 14** *Π²2488 Ier. 9, 5 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 524–525)

1 – 3 Titlos (308vB3–7) M^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R; *deest in* M^{txt} (lac.) L^{b txt} E^{pin} (lac.) T^(lac.) H^{III} A^{III txt} **5 – 6** *Π²2486 P cap. Σ 6, 1 (308vB[7]8–9); E cap. 208, 1; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R **8 – 10** *Π²2487 P cap. Σ 6, 2 (308vB[10]11–17); E cap. 208, 2; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R **12 – 14** *Π²2488 P cap. Σ 6, 3 (308vB[17]18–21); E cap. 208, 3; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R

1 Τίτλος] *om.* PM^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R^{pin} ζ'] *propt. mg. resect. non liquet in* A^{III pin} (δ' *secund. ser.*), ε' R, ςη' E^{txt} **1 – 3** καὶ – κακόν] *om.* M^{pin} **1** δυνατὸν] *s. l. praem.* οὐ E **1 – 2** ἀποσυνηθῆσαι] ἀποσυνηθεῖσαι P^{pin}, ἀποσυνηθῆσαι P^{txt}, ἀποσυνηθῆσαι L^{b pin}, ἀπὸ συνηθείας A^{III pin}

*Π²2486 (a) P (b) Δαυῖδ E *Π²2487 Ἰηρεμίου P *Π²2488 (a) P (b) s. a. E

9 Ἀλλάξει] εἰ ἀλλάζεται E αἰθίοψ P **10** ἡμεῖς P^{a. c.}, ἡ ὑμεῖς P^{p. c.}, καὶ ὑμεῖς E δυνησεσθαι P εὖ ποιῆσαι E **13** λαλήσωσι E **14** ψεύδη E

*Π²2489 / PML^b cap. Σ 6, 4Π¹1911 /
Κ cap. Σ 3, 2

Σιράχ·

Ἄνθρωπος συνηθιζόμενος λόγοις ὄνειδισμοῦ
τὸν αἰῶνα οὐ μὴ παιδευθῆ.5 ***Π²2490 / PML^b cap. Σ 6, 5**

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἔθος ἀνθρώπῳ ψεῦδος ἀτιμία.

*Π²2491 / PML^b cap. Σ 6, 6

Τοῦ αὐτοῦ·

- 10 Ἀπαιδευσίαν ἀσυρῆ μὴ συνηθίσης τὸ στόμα σου·
ἔστιν γὰρ ἐν αὐτῇ λόγος ἀμαρτίας.
Ἄναμέσον μεγιστάνων ἐνεδρεύεις>;
Μήποτε ἐπιλάθῃ ἐνώπιον αὐτῶν,
καὶ τῷ ἐθισμῷ σου μωρανθῆς,
15 καὶ θελήσεις εἰ μὴ ἐγενήθης,
καὶ τὴν ἡμέραν τοῦ τοκετοῦ σου καταράσῃ.

---

3 – 4 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 55.4./62.3. (ed. Ihm, p. 868)

3 – 4 *Π²2489 Sir. 23, 15¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 110)   7 *Π²2490 Sir. 20, 26¹
(Wahl, *Sirach-Text*, p. 102)   10 – 11 *Π²2491 Ἀπαιδευσίαν – ἀμαρτίας] Sir. 23,
13¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 110)   12 – 16 Ἀναμέσον – καταράσῃ] *Ibid.* 23, 14²⁻⁶
(Wahl, p. 110)

2 – 4 *Π²2489 P cap. Σ 6, 4 (308vB[mg]22–25); E cap. 208, 4; *deest in* M^(lac.) L^b
T^(lac.) H^{III} R   6 – 7 *Π²2490 P cap. Σ 6, 5 (308vB[26]27–28); *deest in* M^(lac.) L^b E
T^(lac.) H^{III} R   9 – 16 *Π²2491 P cap. Σ 6, 6 (308vB[28]29–309rA6); *deest in* M^(lac.) L^b
T^(lac.) E H^{III} R

---

4 τὸν] *praem.* εἰς E   7 ψευδος (*sic*) P   12 ἐνεδρεύεις] *scripsi* (LXX), ἐνδρεύει P

*II²2492 / PML^b cap. Σ 6, 7

Τοῦ αὐτοῦ·

Ψυχὴ θερμὴ ὡς πῦρ καιόμενον·
οὐ σβεσθήσεται, ἕως ἂν καταποθῆ·
οὕτως ἄνθρωπος ἐν σώματι σαρκὸς αὐτοῦ.

5

II¹1910 /
K cap. Σ 3, 1

*II²2493 / PML^b cap. Σ 6, 8

Σοφίας Σολομώντος·

Χρόνω κρατυνθέν τὸ ἀσεβὲς ἔθος ὡς νόμος ἐφυλάχθη.

*II²2494 / PML^b cap. Σ 6, 9

Ἐκ τῆς Πέτρου β' ἐπιστολῆς·

᾿Ωι τις ἤττηται, τούτῳ καὶ δεδούλωται.

10

8 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 55.3./62.2. (ed. Ihm, p. 868)

3 – 5 *II²2492 Sir. 23, 16³⁻⁵ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 110)   8 *II²2493 Sap. 14, 16¹
11 *II²2494 II Petr. 2, 19

2 – 5 *II²2492 P cap. Σ 6, 7 (309rA[7]8–13); *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) E H^{III} R   7 – 8
*II²2493 P cap. Σ 6, 8 (309rA[13]14–16); E cap. 208, 5; R cap. Σ 5, 1; *deest in* M^(lac.)
L^b T^(lac.) H^{III}   10 – 11 *II²2494 P cap. Σ 6, 9 (309rA[17]18–19); *deest in* M^(lac.) L^b E
T^(lac.) H^{III} R

*II²2493 Σοφίας] σοφία P, om. E *II²2494 πετρου P

8 διεφυλάχθη E 11 τούτο P

*Π²2495 / PML^b cap. Σ 6, 10

Ἐκ τῆς πρὸς Ῥωμαίους·

Οὐκ οἶδατε ὅτι ᾧ παριστάνετε ἑαυτοὺς δούλους εἰς ὑπακοήν,
 5 δούλοι ἐστὲ ᾧ ὑπακούετε, ἦτοι ἀμαρτίας εἰς θάνατον ἢ ὑπακοῆς
 εἰς δικαιοσύνην; Χάρις δὲ τῷ θεῷ ὅτι ἦτε δούλοι τῆς ἀμαρτίας,
 ὑπηκούσατε δὲ ἐκ καρδίας εἰς ὃν παρεδόθητε τύπον διδαχῆς, ἐ-
 λευθερωθέντες δὲ ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας, ἐδουλώθητε τῇ δικαιοσύνῃ.
 10 Ἀνθρώπινον λέγω διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκός. Ὡς γὰρ παρε-
 στήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ ἀνομίᾳ εἰς τὴν
 ἀνομίαν, οὕτω νῦν παραστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ δικαιο-
 σύνῃ εἰς ἀγιασμόν.

*Π²2496 / PML^b cap. Σ 6, 11

Ἐκ τῆς πρὸς Ἐφεσίους·

Τοῦτο λέγω καὶ μαρτύρομαι ἐν κυρίῳ, μηκέτι ὑμᾶς περιπατεῖν,
 15 καθὼς καὶ τὰ ἔθνη περιπατεῖ ἐν ματαιότητι τοῦ νοῦς αὐτῶν, ἐσκο-
 τισμένοι τῇ διανοίᾳ, ὄντες ἀπηλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς τοῦ θεοῦ
 διὰ τὴν ἄγνοιαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς, διὰ τὴν πώρωσιν τῆς καρ-
 δίας αὐτῶν, οἵτινες ἀπηλγηκότες παρέδωκαν ἑαυτοὺς τῇ ἀσελ-
 γείᾳ εἰς ἐργασίαν ἀκαθαρσίας πάσης ἐν πλεονεξίᾳ.

3 – 5 Οὐκ – δικαιοσύνην] exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 5.2./2. (ed. Ihm, p. 92–93)

3 – 11 *Π²2495 Rom. 6, 16–19 14 – 19 *Π²2496 Eph. 4, 17–19

2 – 11 *Π²2495 P cap. Σ 6, 10 (309rA[20]21–309rB15); E cap. 208, 6; *deest in* M^(lac.)
 L^b T^(lac.) H^{III} R 13 – 19 *Π²2496 P cap. Σ 6, 11 (309rB[16]17–36); R cap. Σ 5, 2;
deest in M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}

*Π²2495 (a) P (b) Ἀποστόλου E *Π²2496 εφεσίους P

5 – 11 Χάρις – ἀγιασμόν] *om.* E 6 *post* διδαχῆς *in* P *fenestra minio circumlita auroque illita sed non inscripta* 15 περιπατεῖ] *om.* P 16 τῇ – ἀπηλλοτριωμένοι] *om.* P 17 πώρωσιν P

*II²2497 / PML^b cap. Σ 6, 12

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου, ἐκ τοῦ ὅτι οὐκ ἔστιν αἴτιος τῶν κακῶν ὁ θεός·

Ἦ πρὸς τὰ φαῦλα συνήθεια μεγάλα κακὰ ταῖς ψυχαῖς ἐντίθησιν, κἄν τὴν παραυτίκα αἴσθησιν τὸ βλαβερόν διαφεύγη.

5

II¹1915 /
K cap. Σ 3, 6

*II²2498 / PML^b cap. Σ 6, 13

Εἰς τὸν α' ψαλμόν·

Ἦ πρὸς τοὺς φαύλους τῶν λόγων συνήθεια ὁδὸς τίς ἐστὶν ἐπὶ τὰ πράγματα. Διὸ πάση φυλακῇ τὴν ψυχὴν τηρητέον, μὴ διὰ τῆς τῶν λόγων ἡδονῆς παραδεξάμενοί τι λάθωμεν τῶν χειρόνων, ὥσπερ οἱ τὰ δηλητήρια μετὰ τοῦ μέλιτος προσιέμενοι.

10

II¹1914 /
K cap. Σ 3, 5

*II²2499 / PML^b cap. Σ 6, 14

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ αὐτοῦ·

Τὸ φιλοπόνως προσδιατρίβειν ταῖς ἁμαρτίαις ἕξιν τινὰ δυσκίνητον ταῖς ψυχαῖς ἐμποιεῖ. Παλαιωθὲν δὲ πάθος ψυχῆς καὶ κακοῦ

15

15 – 1095, 2 Παλαιωθὲν – μεθισταμένου] exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 55.6./62.5. (ed. Ihm, p. 869)

4 – 5 *II²2497 BASILIUS CAESARIENSIS, *Quod deus non est auctor malorum*, 9 (PG 31, 348, 38–40)   **8 – 11 *II²2498** BASILIUS CAESARIENSIS, re vera *Ad iuvenes (De legendis gentilium libris)*, IV, 3, 1–6 (ed. Naldini, p. 90)   **14 – 1095, 2 *II²2499** BASILIUS CAESARIENSIS, re vera *Homilia in Psalmum I*, 6 (PG 29, 224, 40–45)

2 – 5 *II²2497 P cap. Σ 6, 12 ([309rBmg]309vA1–7); R cap. Σ 5, 3; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}   **7 – 11 *II²2498** P cap. Σ 6, 13 (309vA[7]8–22); E cap. 208, 7; R cap. Σ 5, 4; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}   **13 – 1095, 2 *II²2499** P cap. Σ 6, 14 (309vA[23] 24–309vB2); E cap. 208, 8; R cap. Σ 5, 5; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2497 βασιλειου P ὅτι] *om.* P τῶν – θεός] *om.* R ***II²2498** (a) P R (b) Βασιλείου E ***II²2499** (a) P (b) Τοῦ αὐτοῦ R (c) *s. a.* E

5 κἄν – διαφεύγη] *om.* R **9** διὰ] μετὰ R **10** παραδεξαμενοι τί P **15** δὲ] γὰρ E

μελέτη χρόνῳ βεβαιωθεῖσα, δυσκίνητός ἐστιν καὶ ἀνίατος παντελῶς, εἰς φύσιν ὡς τὰ πολλὰ τοῦ ἔθους μεθισταμένον.

*II²2500 / PML^b cap. Σ 6, 15

II¹1913 /
K cap. Σ 3, 4

Ἐκ τοῦ εἰς τὴν μάρτυρα Ἰουλίτταν·

- 5 Ἔθους χωρισμός καὶ τοῖς ἀλόγοις ἐστὶν δυσφορώτατος· καὶ ποτε εἶδον ἐγὼ βοῦν ἐπὶ φάτνης δακρύνοντα, τοῦ συννόμου αὐτῷ καὶ ὁμοζύγου τελευτήσαντος. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἀλόγων σφόδρα τῆς συνηθείας ἐστὶν ἰδεῖν ἀντεχόμενα.

*II²2501 / PML^b cap. Σ 6, 16

- 10 Τοῦ ἀγίου Κλήμεντος Ῥώμης·

Διαφορὰ τυγχάνει ἀληθείας καὶ συνηθείας. Ἡ μὲν γὰρ ἀλήθεια γνησιῶς ζητουμένη εὐρίσκεται· τὸ δὲ ἔθος, ὅποιον ἂν παραληφθῆ, εἴτε ἀληθές εἴτε ψευδές, ἀκρίτως ὑφ' ἑαυτοῦ κρατύνεται, καὶ οὔτε ἀληθεύοντι αὐτῷ ἦδεται ὁ παραλαβών, οὔτε ψευδεῖ ἄχθεται. Οὐ
15 γὰρ κρίσει, ἀλλὰ προλήψει ὁ τοιοῦτος πεπίστευκεν, γνώμη τῶν πρὸ αὐτοῦ ἐπ' ἀδήλω τὴν ἰδίαν ἐπιδεδωκῶς ἐλπίδα. Καὶ οὐκ ἔστιν ραδίως ἀποδύσασθαι τὴν πατρώαν περιβολήν, κἂν πάνυ αὐτῷ δεικνύηται μωρὰ καὶ καταγέλαστος οὔσα. Ἐν αἷς γὰρ ἕκαστος ἐκ παίδων ἐθίζεται, ταύταις ἐμμένειν ἦδεται· καὶ οὕτως τῆς συνη-

5 – 8 *II²2500 BASILIUS CAESARIENSIS, *Homilia in martyrem Iulittam*, 4 (PG 31, 248, 20–24) 11 – 18 *II²2501 Διαφορὰ – οὔσα] Ps.-CLEMENS ROMANUS, *Homilia* δ 11,1–2 (ed. Rehm†/Strecker, p. 87, 15–22); Holl, n° 8, 1–9 18 – 1096, 4 Ἐν – μυθολογίας] IBID., 18,4 – 19,1 (p. 90, 3–8); Holl, n° 8, 9–15

4 – 8 *II²2500 P cap. Σ 6, 15 (309vB[3]4–17); E cap. 208, 9; R cap. Σ 5, 6; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 10 – 1096, 4 *II²2501 P cap. Σ 6, 16 (309vB[18]19–310rA28); R cap. Σ 5, 7; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}

*II²2500 (a) P R Ἐκ τοῦ] *om.* P Ἰουλίτταν P (b) *s. a. E*

1 καὶ] *praem.* ἢ E 6 ἴδον P 6 – 8 βοῦν – ἀντεχόμενα] *om.* E 6 αὐτῷ] *in R non liquet untrum αὐτῷ vel αὐτοῦ legendum sit* 14 ἀληθεύοντι] ἀληθεῖ ὄντι *ed.* ψευδη P 15 ὁ τοιοῦτος] ὅτι οὗτος P 18 δεικνύηται] *sic* R^{p.c.}, δεικνύεται R^{a.c.}, δικνυεται P μωρὰ] μωρία P 19 παίδων] νεότητος R

θείας οὐ πολὺ ἔλαττον πρὸς τὴν φύσιν δυναμένης, δυσμετάβλητος γίνεται πρὸς τὰ μὴ ἀπ' ἀρχῆς αὐτοῖς καταβληθέντα τῇ ψυχῇ καλά. Διὸ χρή τοὺς νέους μὴ τοῖς διαφθείρουσιν ἀσκεῖσθαι μαθήμασιν καὶ τῆς ἀλλήλων ὑπακούειν μυθολογίας.

*II²2502 / PML^b cap. Σ 6, 17

5

Τοῦ αὐτοῦ·

Ὡς ἐπίπαν εἰπεῖν, ὅποια ἐξ ἀρχῆς ἐκμελετήσῃ τις, τούτοις εἰς αἰὲν συγκαταγηράσκειν προάγεται. Κἂν γὰρ πρὸς βελτίω ποτὲ μετὰθῆται ἐκ μοχθηρίας, οὐκέτι ὁμοίως τὸ σῶμα τῇ γνώμῃ παρέπεται, ἀλλ' ὥσπερ τὰ παραλελυμένα τῶν σωμάτων, ἐφ' ἕτερα μὲν αὐτός, 10
ἐφ' ἕτερα δὲ ἐκεῖνα φέρεται καὶ τὴν συνήθη χορηγίαν ἐπιζητεῖ, τῇ χρονίῳ μελέτῃ πρὸς τοὺς τῆς φύσεως μεταβαλλόμενα νόμους. Καὶ ταῦτ' ἡγοῦμαι τὸ τοῦ σωτήρος εἶναι λόγιον, τὸ *Οὐ πάντες χωροῦσιν*. Πολλοὶ γὰρ συντρόφοις ἡδοναῖς συναυξηθέντες καὶ 15
τραπέζαις Συβαριτικαῖς ἐπὶ μῆκιστον τῆς ἡλικίας ὠμιληκότες, πρὸς τοὺς ἄγαν πόνους ῥαδίως ἀπαγορεύουσιν, μὴ βουλόμενοι χρόνιον κακὸν χρονίως ἰάσασθαι.

13 – 14 Matth. 19, 11 15 τραπέζαις Συβαριτικαῖς] cf. *Zenobii Epitoma*, V, 87 (ed. Leutsch/Schneidewin, *CParG*, I, p. 156, 20); Apostol. Byzant., *Proverbia collecta*, XV. 83a (ed. Leutsch, II, p. 649, 15)

7 – 17 *II²2502 CLEMENS ROMANUS, locus non repertus; Holl, n° 29

6 – 17 *II²2502 P cap. Σ 6, 17 (310rA28–310rB30); E cap. 208, 10–11; R cap. Σ 5, 8; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2502 (a) R (b) Κλήμεντος / s. a. E (cf. *infra*, *app. crit. text.*) (c) s. a. P

1 – 2 δυσμετάβλητοι γίνονται *ed.* 4 ἀλλήλων] *an legendum* Ἑλλήνων (cf. *ed.*)? 7 Ὡς – εἰπεῖν] *om.* E ἐπίπαν] ἐπίπαν P, ἀληθές R εἰσαεῖ R 8 συγκαταγηρασκεῖν P 8 – 14 Κἂν – χωροῦσιν] *om.* E, *ubi caesura post* προάγεται 12 μεταβαλλόμενα (*sic acc.*) R, μεταβαλλομενον P 13 ταῦτ'ο] τοῦτο R 14 γὰρ] *om.* E 15 Συβαριτικαῖς] *correxi*, συβαροτέραις P, σοβαρωτέραις E R ἐπιμῆκιστον R, ἐπι μικήστον P

*Π²2503 / PML^b cap. Σ 6, 18

Τοῦ αὐτοῦ·

- Ἐπὶ τοιοῦτο τί προῆγεν τὸν λόγον ὁ θεῖος Παῦλος, συνοίκους ἡδονὰς προσωποποιούμενος τὰς ἐκ συνηθείας μοχθηρᾶς καὶ τρυφῆς ἀμέτρου πόλεμον ἡδονῶν αἰσchrῶν ἐπεχειρούσας τῷ λογισμῷ ἄσπονδον, φάσκων· *Βλέπω ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσίν μου, ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου, καὶ αἰχμαλωτίζοντά με.* Ἡ γὰρ τυραννικοὺς νόμους κατὰ τῆς ψυχῆς ἀντεπιτάξασα παροινία τὴν εἰσηγορίαν αὐτῆς καταδουλοῦται. Ὁ γὰρ μισεῖ τίς διὰ τὴν ἐπιούσαν τῆς ἡλικίας σύνεσιν, τοῦτο διὰ τὴν πολυχρόνιον τῶν κακῶν συνήθειαν πράττειν συναναγκάζεται, δεινὴν σύννοικον τὴν ἀμαρτίαν παρειληφώς. Ὅθεν τοῖς μὲν πρὸς τὴν ἀθρόαν μεταβολὴν ξενοπαθοῦσιν ἐπίπονος ἢ φιλοσοφία καταφαίνεται, τοῖς δὲ εἰς ἕξιν λοιπὸν διὰ τῆς μελέτης προελθοῦσιν λύεται μὲν ὁ πόνος, ὁμαλὴ δέ τις καὶ τεταγμένη καὶ οὐκ ἄμοιρος ἡδονῆς διάθεσις ἐπιέρχεται, αὐτὴ ἑαυτὴν τῷ οἰκείῳ πόθῳ διασώζουσα.

6 – 7 Rom. 7, 23   9 – 12 Ὁ – παρειληφώς] exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 55.-/62.12. (ed. Ihm, p. 871)

3 – 16 *Π²2503 CLEMENS ROMANUS, locus non repertus; Holl, n° 30

2 – 16 *Π²2503 P cap. Σ 6, 18 (310rB30–310vB9); E cap. 208, 12; R cap. Σ 5, 9; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2503 (a) R (b) s. a. E (c) s. d. P

3 – 9 Ἐπὶ – καταδουλοῦται] *om.* E 3 τοιοῦτόν τι R θεῖος] θεσπέσιος R 4 προσωποποιούμενος P μοχθηρᾶς] πονηρᾶς R 5 πολεμων P ἡδονῶν αἰσchrῶν] ἡδονων. αἰσchrων P 7 – 9 Ἡ – καταδουλοῦται] *om.* R 9 καταδουλοῦται] *correx.* Holl, καταδουλονται P 12 παρειληφώς] παλιν ἡληφώς P 12 – 16 Ὅθεν – διασώζουσα] *om.* E 16 διασώζουσα] διαζουσα R^{a. c.}

*II²2504 / PML^b cap. Σ 6, 19

Τοῦ αὐτοῦ·

Μηδαμῶς τὴν φύσιν αἰτιώμεθα· πάντα γὰρ βίον ἡδὺν ἢ ἀηδῆ ἢ συνήθεια ποιεῖ.

*II²2505 / PML^b cap. Σ 6, 20

5

Φίλωνος, ἐκ τοῦ εἰς τὴν Δεκάλογον·

Ἐγχρονίζον ἔθος φύσεως κραταιότερόν ἐστιν, καὶ τὰ μικρά, μὴ κωλυόμενα, φύεται καὶ ἐπιδίδοται, πρὸς μέγεθος συναύξοντα.

*II²2506 / PML^b cap. Σ 6, 21

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ περὶ ἀρετῶν·

10

Δυσεκρίζωτος ἢ πλάνη, ὅταν διαδράμη πολλῶ χρόνῳ.

---

3 – 4 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 55.12./62.13. (p. 871–872)
7 – 8 exstat ibid., 55.11./62.11. (ed. Ihm, p. 871)

---

3 – 4 *II²2504 CLEMENS ROMANUS, locus non repertus; Holl, n° 31 7 – 8 *II²2505 PHILO IUDAEUS, *De Decalogo*, 137 (ed. Cohn, p. 299, 17–18) 11 *II²2506 PHILO IUDAEUS, *De virtutibus*, locus non repertus; Harris 105.5; Roysse 175.17

---

2 – 4 *II²2504 P cap. Σ 6, 19 (310vB[9]10–14); E cap. 208, 13; R cap. Σ 5, 10; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 6 – 8 *II²2505 P cap. Σ 6, 20 (310vB[15]16–23); E cap. 208, 14; R cap. Σ 5, 11; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 10 – 11 *II²2506 P cap. Σ 6, 21 (310vB[23]24–26); E cap. 208, 15; R cap. Σ 5, 12; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

---

*II²2504 (a) P (b) Τῆς αὐτῆς R (c) s. a. E *II²2505 ἐκ – Δεκάλογον] om. E R
*II²2506 (a) P R ἐκ – ἀρετῶν] om. R (b) s. a. E

---

3 ἡδὺν] ἡδυ P 7 ἐγχρονίζον P κραταιότερον ἐστιν P τὰ] om. E 8 φύεται] *praem.* ἀμαρτήματα E συναυξάνοντα E

Τίτλος ζ' Περὶ σκανδάλων, ὅτι χρῆ πάση δυνάμει φυλάττεσθαι μὴ δοῦναι πρόσκομμα σκανδάλου μηδενί· τῷ γὰρ αἰτίῳ τὸ κακὸν ἐπιγράφεται.

Π¹ /
Κ cap. Σ 7

*Π²2507 / PML^b cap. Σ 7, 1

5 Βασιλειῶν γ'.

Εἶπεν Ἰεροβοὰμ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· Ἰδοὺ νῦν ὑποστρέψει ἡ βασιλεία εἰς τὸν οἶκον Δαυΐδ· ἐὰν ἀναβῆ ὁ λαὸς οὗτος ἀναφέρειν θυσίας ἐν οἴκῳ κυρίου εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐπιστραφήσεται καρδία τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν κύριον καὶ κύριον αὐτοῦ πρὸς Ῥοβοὰμ, βασι-
10 λέα Ἰούδα, καὶ ἀποκτείνουσίν με. Καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἐποίησεν δύο δαμάλεις χρυσαῖς, καὶ εἶπεν πρὸς τὸν λαόν· Ἰκανούσθω ὑμῖν ἀναβαίνειν εἰς Ἱεροσόλυμα· ἰδοὺ οἱ θεοί σου, Ἰσραὴλ, οἱ ἀναγαγόντες σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Καὶ ἔθετο τὴν μίαν ἐν Βεθὴλ, καὶ τὴν μίαν ἔδωκεν ἐν Δάν. Καὶ ἐγένετο ὁ λόγος οὗτος εἰς ἀμαρτίαν.

15

*Π²2508 / PML^b cap. Σ 7, 2

ᾨσηὲ προφήτου·

Μέτοχος εἰδώλων Ἐφραὶμ ἔθηκεν ἑαυτῷ σκάνδαλα· ἠρέτισεν Χαναναίους, δι' οὓς πορνεύοντες ἐξεπόρνευσαν, ἠγάπησαν ἀτιμίαν

6 – 14 *Π²2507 III Reg. 12, 26–30 (Wahl, 3 *Könige-Text*, p. 107) 17 – 1100, 1
*Π²2508 Μέτοχος – αὐτῆς] Os. 4, 17–18 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 155)

1 – 3 Titlos P (310vB27–31) M^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R; *deest in* M^{txt (lac.)} L^{b txt} E^{pin (lac.)} T^(lac.) H^{III A^{III txt}} 5 – 14 *Π²2507 P cap. Σ 7, 1 (310vB[31]32–311rA25); *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} R 16 – 1100, 2 *Π²2508 P cap. Σ 7, 2 (311rA[25]26–311rA1); R cap. Σ 6, 1; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* PM^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R^{pin} ζ'] *propt. mg. resect. non liquet in* A^{III} (ε' *secund. ser.*), ζ' R, cθ' E^{txt} 1 – 3 ὅτι – ἐπιγράφεται] *om.* M^{pin}

*Π²2508 ωσηε P προφήτου] *om.* R

6 ἱεροβοὰμ P ὑποστρέψει] ἐπιστρέψει LXX 9 ροβοὰμ P 10 ἰούδα P ἀποκτενοῦσίν με LXX 12 ἱεροσόλυμα P 13 βεθὴλ P, Βαιθὴλ LXX 14 δαν P 17 ἐφραὶμ P ἠρέτισεν P, ἠρέθισε R 18 ἠγάπησεν R

ἐκ φρυάγματος αὐτῆς. Ἐν συμβόλοις ἐπηρώτων, καὶ ἐν ράβδοις αὐτοῦ ἀπήγγελλον.

*II²509 / PML^b cap. Σ 7, 3

Τοῦ Σιράχ·

Καὶ ἀνεπαύσατο Σολομών μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, 5
καὶ κατέλειπεν μετ' αὐτὸν ἐκ τοῦ σπέρματος <αὐ>τοῦ,
λαοῦ ἀφροσύνην καὶ ἐλασσούμενον συνέσει,
Ἰροβοάμ, ὃς ἀπέστησεν λαὸν ἐκ βουλῆς αὐτοῦ.
Καὶ Ἰεροβοάμ, υἱὸς Ναβάτ, ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ἰσραήλ,
καὶ ἔδωκεν τῷ Ἐφραϊμ ὁδὸν ἀμαρτίας, 10
καὶ ἐπληθύνθησαν αἱ ἀμαρτίαι αὐτῶν σφόδρα,
ἀποστήσαι αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν·
καὶ πᾶσαν πονηρίαν ἐξεζήτησαν,
ἕως ἐκδίκησις ἦλθεν ἐπ' αὐτούς.

II¹1971 /
K cap. Σ 7, 3

*II²510 / PML^b cap. Σ 7, 4

15

Τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου·

Προσῆλθον οἱ τὰ δίδραχμα λαμβάνοντες τῷ Πέτρῳ, λέγοντες· Ὁ
διδάσκαλος ὑμῶν οὐ τελεῖ τὰ δίδραχμα; Ὁ δὲ εἶπεν· Ναί. Καὶ ἔλ-
θόντι αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν, προέφθασεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς λέγων· Τί
σοι δοκεῖ, Σίμων; Οἱ βασιλεῖς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσι τέλη ἢ κῆν- 20

1 – 2 Ἐν – ἀπήγγελλον] Os. 4, 12 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 154) 5 – 14 *II²509
Sir. 47, 23¹–25² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 167) 17 – 1101, 6 *II²510 Matth. 17,
24–27

4 – 14 *II²509 P cap. Σ 7, 3 (311rB[2]3–25); *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} R
16 – 1101, 6 *II²510 P cap. Σ 7, 4 (311rB[25]26–311vA20); E cap. 209, 1; R cap. Σ
6, 2; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²510 (a) P (b) Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον R (c) Εὐαγγελίου E

1 αὐτοῦ R ἐπηρωτων P 5 Σολομών] *scripsi*, σολομών P 6 αὐτοῦ] *scripsi*
(LXX), τοῦ P R 8 ροβοαμ P 9 ἱεροβοάμ P ναβατ P 10 Ἐφραϊμ] *scripsi* (LXX),
ἐφρεμ P 17 δίδραγμα E R Πέτρῳ] ἰησοῦ E 18 δίδραγμα E R 20 σιμων P
20 – 1101, 6 τέλη – σοῦ] *om.* E

σον; Ἀπὸ τῶν υἰῶν αὐτῶν ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων; Εἰπόντος δὲ Πέτρου· Ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων, ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἄρα γε ἐλεύθεροί εἰσιν οἱ υἰοί. Ἴνα δὲ μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτούς, πορευθεὶς εἰς τὴν θάλασσαν, βάλε ἄγκιστρον, καὶ τὸν ἀναβάντα πρῶτον ἰχθῦν
 5 ἄρον, καὶ ἀνοιξας τὸ στόμα αὐτοῦ, εὐρήσεις στατήρα· τοῦτον λαβών, δὸς αὐτοῖς ἀντὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ.

*Π²2511 / PML^b cap. Σ 7, 5Π¹1972 /
K cap. Σ 7, 4

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ Εὐαγγελίου·

Εἶπεν ὁ κύριος· Οὐαὶ τῷ κόσμῳ ἀπὸ τῶν σκανδάλων· ἀνάγκη γὰρ
 10 ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα, οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ, δι' οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται.

*Π²2512 / PML^b cap. Σ 7, 6

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ·

Ὅς ἐὰν σκανδαλίση ἓνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων εἰς
 15 ἐμέ, συμφέρει αὐτῷ ἵνα κρεμασθῇ μυλικὸς λίθος περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ καταποντισθῇ ἐν τῷ πελάγει τῆς θαλάσσης.

9 *Π²2511 Εἶπεν – κύριος] cf. Matth. 18, 1 et 3 9 – 11 Οὐαὶ – ἔρχεται] Ibid. 18, 7
 14 – 16 *Π²2512 Matth. 18, 6

8 – 11 *Π²2511 P cap. Σ 7, 5 (311vA[21]22–28); E cap. 209, 2; R cap. Σ 6, 3; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 13 – 16 *Π²2512 P cap. Σ 7, 6 (311vA[29]29–311vB3); E cap. 209, 3; R cap. Σ 6, 4; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2511 (a) P (b) Τοῦ αὐτοῦ R (c) s. a. E *Π²2512 (a) R (b) Καὶ αὐθις (*non auro illita, ut lemmata solent*) P (*ubi sine acc. et spir.*) E

2 ἄρα γε P 4 τὴν] *om.* P αναβαινοντα P ἰχθυων P 5 τοῦτον] ἐκείνον P 9 Εἶπεν – κύριος] *om.* R 15 λίθος μυλικὸς P E περὶ] ἐπι P 16 ἐν] ἐπι P

II¹1976 /
K cap. Σ 7, 8

*II²2513 / PML^b cap. Σ 7, 7

Ἐκ τῆς πρὸς Κορινθίους α΄.

Ἀπρόσκοποι γίνεσθε καὶ Ἰουδαίοις καὶ Ἑλλησιν καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ.

II¹1975 /
K cap. Σ 7, 7

*II²2514 / PML^b cap. Σ 7, 8

5

Ἐκ τῆς πρὸς Ῥωμαίους.

Τοῦτο κρίνατε μᾶλλον, τὸ μὴ τιθέναί πρόσκομμα τῷ ἀδελφῷ εἰς σκάνδαλον. Διὸ εἰ βρῶμα σκανδαλίζει τὸν ἀδελφόν μου, οὐ μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω.

II¹1977 /
K cap. Σ 7, 9

*II²2515 / PML^b cap. Σ 7, 9

10

Τοῦ θεολόγου Γρηγορίου.

Οὐκ ἀνέχομαι πλήττεσθαι τινὰς ἐν ἐμοὶ τῶν πάντα τηρούντων ἐπιμελῶς τὰ ἡμέτερα, εὖ τὲ καὶ ὡς ἐτέρως ἔχοντα, ἐπειδὴ <τί> τὸ καθ' ἡμᾶς εἶναι Χριστιανοῖς εὐδόκησεν ὁ θεός, καὶ τοὺς ἤδη πεπληγότας ἰάσομαι. Καλὸν γὰρ μῆτε ἀμαρτάνοντα, μῆτε ὑπονο-

15

3 – 4 *II²2513 I Cor. 10, 32   7 – 8 *II²2514 Τοῦτο – σκάνδαλον] Rom. 14, 13
8 – 9 Διὸ – σκανδαλίσω] I Cor. 8, 13   12 – 1103, 4 *II²2515 GREGORIUS NAZIAN-
ZENUS, *Apologetica* (Orat. 2), 2, 2–11 (ed. Bernardi, p. 88)

2 – 4 *II²2513 P cap. Σ 7, 7 (311vB[3]4–8); E cap. 209, 4; R cap. Σ 6, 5; *deest in*
M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}   6 – 9 *II²2514 P cap. Σ 7, 8 (311vB[9]10–20); E cap. 209, 5; R
cap. Σ 6, 6; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}   11 – 1103, 4 *II²2515 P cap. Σ 7, 9 (311vB
[21]22–312rA11); E cap. 209, 6; R cap. Σ 6, 7; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2513 (a) P R α'] om. P (b) Ἀποστόλου E *II²2514 (a) P R Ἐκ τῆς] om. R (b)
s. a. E *II²2515 (a) P R Γρηγορίου] om. R (b) Θεολόγου E

3 γινεσθαι P καὶ Ἰουδαίοις] ἰουδαίοις E^{a-c}, ἰουδαιοις τε P ἑλλησιν P 7 εἰς] ἢ E
8 σκανδαλίζη R 12 πλήττεσθαι τινὰς E 13 καὶ] *praem.* ἢ R ὡς ἐτέρως] ἐσοτέ-
ρως P 13 – 1103, 4 ἐπειδὴ – τιμωρία] om. E 13 τί] *supplevi* (cf. ed.), om. P R 14
Χριστιανοῖς] *scripsi* (ed.), χριστιανούς (-ους) P R ηυδοκισεν P

ούμενον, ἕως ἂν οἶόν τε ἦ καὶ ὁ λόγος αἰρή, *τιθέναι πρόσκομμα*
 τοῖς πολλοῖς εἰς σκάνδαλον, εἶπερ καὶ τοῖς ἕνα τῶν μικρῶν σκαν-
 δαλίσασιν ἴσμεν ὅπως ἀπαραίτητος καὶ βαρυτάτη παρὰ τοῦ ἀ-
 ψευδοῦς ἡ τιμωρία.

---

1 – 2 *τιθέναι – σκάνδαλον*] Rom. 14, 13 2 – 3 ἕνα – σκανδαλίσασιν] Matth. 18, 6

---

1 ἕως] ὡς R οἶόν τε ἦ P, οἰός τε ἦ R αἰρεῖ R, ἐρεῖ P 2 εἰς] *sic* P R τοῖς²] τοὺς R 2 – 3 σκανδαλίζοντας R

Τίτλος η΄ Περὶ συνεδρίου, ὅτι ἐπικίνδυνον καὶ ἐπιβλαβὲς τὸ
συνελθεῖν καὶ ἐπικοινωνῆσαι συνεδρίῳ πονηρῶν καὶ ἐπιβούλων.

*II²2516 / PML^b cap. Σ 8, 1

Τῆς Ἐξόδου·

Ὀὐ προστεθήσῃ μετὰ πλήθους ἐκκλῖναι μετὰ πλειόνων τοῦ ἐκκλί- 5
ναι κρίσιν.

*II²2517 / PML^b cap. Σ 8, 2

Τοῦ Δευτερονομίου·

Ὀὐκ ἔσῃ μετὰ πλειόνων ἐπὶ κακία.

*II²2518 / PML^b cap. Σ 8, 3

10

Ψαλμοῦ α΄·

Μακάριος ἀνὴρ, ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλήϊ ἀσεβῶν,
καὶ ἐν ὁδῷ ἀμαρτωλῶν οὐκ ἔστη,
καὶ ἐπὶ καθέδρα λοιμῶν οὐκ ἐκάθισεν.

5 – 6 *II²2516 Ex. 23, 2 9 *II²2517 Deut., re vera Ex. 23, 2 12 – 14 *II²2518 Ps.
1, 1¹⁻³

1 – 2 Titlos P (312rA12–15) M^{pin} L^{b pin} E^{txt} R; *deest in* M^{txt} (lac.) L^{b txt} E^{pin} (lac.) T^(lac.)
H^{III} A^{III} 4 – 6 *II²2516 P cap. Σ 8, 1 (312rA[15]16–20); E cap. 210, 1; *deest in*
M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 8 – 9 *II²2517 P cap. Σ 8, 2 (312rA[20]21–22); E cap. 210, 2;
deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 11 – 14 *II²2518 P cap. Σ 8, 3 (312rA[22]23–29); E
cap. 210, 3; R cap. Σ 7, 1; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

1 [Τίτλος] *om.* P M^{pin} L^{b pin} E^{txt} R^{pin} η΄] ζ΄ R, α΄ E^{txt} 1 – 2 ὅτι – ἐπιβούλων] *om.*
M^{pin} 2 κοινωνῆσαι R^{txt} συνεδρίων E^{txt}

*II²2517 Τοῦ] *om.* E *II²2518 (a) P R ψαλμὸς R (b) Δαυΐδ E

5 ἐκκλῖναι¹ – τοῦ] *om.* E ἐκκλῖναι¹] ἐκκλῖναι P 5 – 6 ἐκκλῖναι²] ἐκκλῖναι P 9
ἔσῃ] ἔσῃ E, ἔσῃ P 14 καὶ – ἐκάθισεν] *om.* E εκαθῆσεν P

*Π²2519 / PML^b cap. Σ 8, 4

Ψαλμοῦ κε΄.

- Οὐκ ἐκάθισα μετὰ συνεδρίου ματαιότητος,
καὶ μετὰ παρανομούντων οὐ μὴ εἰσέλθω·
5 ἐμίσησα ἐκκλησίαν πονηρευομένων,
καὶ μετὰ ἀσεβούντων οὐ μὴ καθίσω.

*Π²2520 / PML^b cap. Σ 8, 5

Παροιμιῶν·

- Ὑπερτίθενται λογισμοὺς οἱ μὴ τιμῶντες συνέδρια,
10 ἐν δὲ καρδίᾳ βουλευομένων μένει βουλή.
Οὐ μὴ ὑπακούσῃ ὁ κακὸς αὐτῇ,
οὐδὲ μὴ εἴπη καίριον τι καὶ καλὸν τῷ κοινῷ.

*Π²2521 / PML^b cap. Σ 8, 6

Ἐκ τῶν αὐτῶν·

- 15 Ἐκβαλε λοιμὸν ἐκ συνεδρίου, καὶ συνεξελεύσεται αὐτῷ νεῖκος·
ὅταν γὰρ καθίσῃ ἐν συνεδρίῳ, πάντας ἀτιμάζει.

3 – 6 *Π²2519 Ps. 25, 4¹–5² 9 – 12 *Π²2520 Prov. 15, 22¹–23² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 77) 15 – 16 *Π²2521 Prov. 22, 10¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 105)

2 – 6 *Π²2519 P cap. Σ 8, 4 (312rA[30]31–312rB3); E cap. 210, 4; R cap. Σ 7, 2; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 8 – 12 *Π²2520 P cap. Σ 8, 5 (312rB[4]5–13); E cap. 210, 5; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 14 – 16 *Π²2521 P cap. Σ 8, 6 (312rB[14]15–20); E cap. 210, 6; R cap. Σ 7, 3; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2519 (a) P R ψαλμὸς R (b) s. a. E *Π²2521 (a) P Ἐκ] *non liquet in cod.* (b) Παροιμιῶν R (c) s. a. E

3 ἐκαθήσα P 4 – 6 καὶ – ἀσεβούντων] ἕως R 6 καθήσω R, κα^θ E 12 τὸ κοινον P 15 αὐτῷ] *om.* R 16 καθήσει P

*II²522 / PML^b cap. Σ 8, 7

Τοῦ Σιράχ·

Ἐν συναγωγῇ ἀμαρτωλῶν ἐκκαυθήσεται πῦρ.

*II²523 / PML^b cap. Σ 8, 8

Τοῦ αὐτοῦ·

5

Στίππυον συνηγμένον συναγωγῇ ἀμαρτωλῶν.

---

3 *II²522 Sir. 16, 6¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 88–89)   **6** *II²523 Sir. 21, 9¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 103)

---

2 – 3 *II²522 P cap. Σ 8, 7 (312rB[21]21–23); E cap. 210, 7; R cap. Σ 8, 4; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}   **5 – 6** *II²523 P cap. Σ 8, 8 (312rB[24]24–26); E cap. 210, 8; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R

---

*II²522 (a) P E Τοῦ] *om.* E (b) Τῶν αὐτῶν R *II²523 (a) P (b) *s. a.* E

---

6 Στίππυον] *sic acc.* P E

Τίτλος θ' Περὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς καὶ εὐσυνειδήτων.

III /
par. 53 A

*II²2524 / PML^b cap. Σ 9, 1

Βασιλειῶν α'.

- 5 Εἶπεν Σαμουὴλ πρὸς τὸν λαόν· Μάρτυς κύριος ἐν ὑμῖν, καὶ μάρ-
τυς χριστὸς αὐτοῦ σήμερον, ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὅτι οὐχ' εὐρήκατε
ἐν χειρὶ μου οὐθέν. Καὶ εἶπαν· Μάρτυς.

*II²2525 / PML^b cap. Σ 9, 2

Ἀπὸ τοῦ β' βιβλίου τοῦ Ἑσδρα·

- 10 Ἐγὼ καὶ οἱ ἀδελφοί μου ἄρτον τῆς ἡγεμονίας μου οὐκ ἐφάγομεν.
Μνήσθητί μου, ὁ θεός, πάντα εἰς ἀγαθόν, ὅσα ἐποίησα τῷ λαῷ
τούτῳ.

4 – 6 *II²2524 I Reg. 12, 5 (Wahl, *1 Samuel-Text*, p. 53) 9 *II²2525 Ἐγὼ – ἐφά-
γομεν] II Esdr. 15, 14 10 – 11 Μνήσθητί – τούτῳ] Ibid. 15, 19

1 Titlos P (312rB27–28) M^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R; *deest in* M^{txt (lac.)} L^{b txt} T^(lac.)
E^{pin (lac.)} H^{III A^{III txt}} 3 – 6 *II²2524 P cap. Σ 9, 1 (312rB[28]29–36); E cap. 211, 1; R
cap. Σ 8, 1; *deest in* M^(lac.) L^{b T^(lac.)} H^{III} 8 – 11 *II²2525 P cap. Σ 9, 2 (312vA[1]2–
8); E cap. 211, 2; *deest in* M^(lac.) L^{b T^(lac.)} H^{III} R

1 Τίτλος] *om.* PM^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R^{pin} θ'] η' R, CIA' E^{txt}, *propt. mg. resect. non*
liquet in A^{III pin} (ιδ' *secund. ser.*) καὶ εὐσυνειδήτων] *om.* M^{pin} εὐσυνειδότητων
A^{III pin}

*II²2524 α'] *om.* E *II²2525 Ἀπὸ – τοῦ] *om.* E

4 σαμουηλ P ἡμῖν R 5 χριστοῦ R ἠύρηκατε R 6 εἶπον R

*II²2526 / PML^b cap. Σ 9, 3

Παροιμιῶν·

Ἐξουσίαν δίδωσιν λόγοις ἀρχῆ δικαιοσύνης.

*II²2527 / PML^b cap. Σ 9, 4

Σχόλιον·

5

Σημειωτέον πόθεν προσγίνεται ἡ ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ παρρησία πρὸς ἅπαντας.

*II²2528 / PML^b cap. Σ 9, 5

Σιράχ·

Μακάριος ἀνὴρ, ὃς οὐκ ὠλίσθησεν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ,
καὶ ὃς οὐ κατενύγη ἐν λύπῃ ἁμαρτιῶν·
μακάριος, οὗ οὐ κατέγνω ἡ ψυχὴ αὐτοῦ,
καὶ ὃς οὐκ ἔπεσεν ἀπὸ τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ.

10

3 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 31.3./3. (ed. Ihm, p. 639)

3 *II²2526 Prov. 17, 14¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 87) 6 – 7 *II²2527 Scholion in *Prov. 17, 14¹* 10 – 13 *II²2528 Sir. 14, 1¹–2² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 84–85)

2 – 3 *II²2526 P cap. Σ 9, 3 (312vA[9]10–11); E cap. 211, 3; R cap. Σ 8, 2; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 5 – 7 *II²2527 P cap. Σ 9, 4 (312vA[mg]12–15); E cap. 211, 4; R cap. Σ 8, 3; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 9 – 13 *II²2528 P cap. Σ 9, 5 (312vA[16]16–25); E cap. 211, 5; R cap. Σ 8, 4; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

10 ωλισθησεται P 11 καὶ – ἁμαρτιῶν] om. R

*II²2529 / PML^b cap. Σ 9, 6

Πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς β'.

Ἡ καύχῃσις ἡμῶν αὕτη ἐστὶν τὸ μαρτύριον τῆς συνειδήσεως ἡ-
μῶν, ὅτι ἐν ἀγιότητι καὶ εἰλικρινείᾳ τοῦ θεοῦ, οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρ-
5 κικῆ, ἀλλ' ἐν χάριτι θεοῦ ἀνεστράφημεν <ἐν> τῷ κόσμῳ.

*II²2530 / PML^b cap. Σ 9, 7

Πράξεων.

Εἶπεν ὁ Παῦλος πρὸς τοὺς Ἐφεσίους· Ἀργυρίου ἢ χρυσοῦ ἢ ἱμα-
τισμοῦ οὐθενὸς ἐπεθύμησα· αὐτοὶ οἶδατε ὅτι ταῖς χρεῖαις μου καὶ
10 τοῖς οὖσιν μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ χεῖρες αὐται. Πάντα ὑπέδειξα
ὑμῖν.

*II²2531 / PML^b cap. Σ 9, 8

Τῶν αὐτῶν.

Εἶπεν ὁ Παῦλος· Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ πάσῃ συνειδήσει ἀγαθῆ πε-
15 πολίτευμαι τῷ θεῷ ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης.

3 – 5 *II²2529 II Cor. 1, 12   8 *II²2530 Εἶπεν – Ἐφεσίους] cf. Act. 20, 17–18
8 – 11 Ἀργυρίου – ὑμῖν] Ibid. 20, 33   14 – 15 *II²2531 Act. 23, 1

2 – 5 *II²2529 P cap. Σ 9, 6 (312vA[26]27–36); R cap. Σ 8, 5; *deest in M*^(lac.) L^b E
T^(lac.) H^{III}   7 – 11 *II²2530 P cap. Σ 9, 7 ([312vA36]312vB1–11); E cap. 211, 6; *deest*
in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R   13 – 15 *II²2531 P cap. Σ 9, 8 (312vB[12]13–17); E cap.
211, 7; R cap. Σ 8, 6; *deest in M*^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2529 ἐπιστολῆς] *om.* P β] β^{TP} R *II²2531 (a) P (b) Πράξεων R (c) *s. a. E*

3 ἡμῶν] ὑμῶν P   4 ἀγιότητι] ἀπλότητι (*sic spir.*) R   οὐκ] *praem.* καὶ R   5 ἐν²] *supplevi* (NT), *om.* P R   8 αἰφείσους P   9 οὐδενὸς E   10 – 11 Πάντα – ὑμῖν] *om.* E   14 ὁ] *om.* P E   ἀγαθῆ] *om.* P

*II²2532 / PML^b cap. Σ 9, 9

Τῶν αὐτῶν·

Εἶπεν ὁ Παῦλος· Ἐν τούτῳ καὶ αὐτὸς ἀσκῶ, ἀπρόσκοπον συνεί-
δησιν ἔχειν πρὸς τὸν θεὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους διαπαντός.

*II²2533 / PML^b cap. Σ 9, 10

5

Ἐκ τῆς Ἰωάννου ἐπιστολῆς·

Ἀγαπητοί, ἐὰν ἡ καρδία ἡμῶν μὴ καταγινώσκη ἡμῶν, παρρησίαν
ἔχομεν πρὸς τὸν θεόν, καὶ ὁ ἐὰν αἰτῶμεν, λαμβάνομεν παρ' αὐ-
τοῦ, ὅτι τὰς ἐντολάς αὐτοῦ τηροῦμεν, καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐ-
τοῦ ποιοῦμεν.

10

*II²2534 / PML^b cap. Σ 9, 11

Βασιλείου·

Ἐκάστῳ ἡμῶν ἐν τῷ κρυπτῷ ζυγός τις ἐστὶν παρὰ τοῦ κτίσαντος
ἡμᾶς ἐγκατασκευασθεὶς, ἐφ' οὗ τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων δυνα-
τὸν ἐστὶν διακρίνεσθαι. Διατοῦτο φησὶν· Ἔθηκα *πρὸ προσώπου*
σου τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον, τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν, δύο ἀντι-
κειμένας ἀλλήλαις φύσεις. Ἀντιστάθμησον αὐτὰς ἐπὶ τοῦ οἰκείου
κριτηρίου· ζυγοστάτησον ἀκριβῶς τί σοι λυσιτελέστερον, τὴν

15

15 – 16 Deut. 30, 15

3 *II²2532 Εἶπεν – Παῦλος] Act. 24, 10   3 – 4 Ἐν – διαπαντός] Ibid. 24, 16
7 – 10 *II²2533 I Ioh. 3, 21–22   13 – 1111, 3 *II²2534 Ἐκάστῳ – τρυφῆς] BASI-
LIUS CAESARIENSIS, *Homilia in Psalmum LXI*, 4 (PG 29, 477, 50 – 480, 11)

2 – 4 *II²2532 P cap. Σ 9, 9 (312vB[18]19–24); E cap. 211, 8; R cap. Σ 8, 7; *deest in*
M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}   6 – 10 *II²2533 P cap. Σ 9, 10 (312vB[25]26–36); E cap. 211, 9;
deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R   12 – 1111, 9 *II²2534 P cap. Σ 9, 11 (313rA1–
313rB16); E cap. 211, 10; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R

*II²2532 (a) P R (b) s. a. E *II²2533 Ἐκ τῆς] *om.* E *II²2534 (a) E (b) s. a. P

4 ἔχων R   τοὺς] *praem.* πρὸς R   8 λαμβάνομεν P   13 – 1111, 3 Ἐκάστῳ –
τρυφῆς] *om.* E   13 ζυγος τις ἐστὶν P   17 ἀντισταθμισον P

πρόσκαιρον ἐλέσθαι ἡδονήν, καὶ δι' αὐτῆς τὸν αἰώνιον λαβεῖν θάνατον, ἢ τὴν ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ἀρετῆς ἐλόμενον κακοπάθειαν, ταύτη προξένω χρήσασθαι τῆς αἰωνίου τρυφῆς. Οὐκ ἔστιν σοι εἰπεῖν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως· Οὐκ ἦδεν τὸ ἀγαθόν. Προφέρεται
 5 σοι τὰ οἰκεῖα ζυγά, ἰκανὴν παρεχόμενα διάκρισιν ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ. Τὰ μὲν γὰρ τοῦ σώματος βάρη ταῖς ἐπὶ τῆς τρυτάνης ῥοπαῖς δοκιμάζομεν, τὰ δὲ τοῦ βίου ἐκλεκτὰ τῷ αὐτεξουσίῳ τῆς ψυχῆς δοκιμάζομεν· ὃν καὶ ζυγὸν ὠνόμασεν ὁ προφήτης διὰ τὸ ἴσην λαμβάνειν τὴν ῥοπήν ἐφ' ἑκάτερα.

10

*II²2535 / PML^b cap. Σ 9, 12

Τοῦ θεολόγου Γρηγορίου, πρὸς τοὺς λέγοντας αὐτὸν ἐπιθυμεῖν τῆς καθέδρας Κωνσταντινουπόλεως·

Τοῦτο μόνον οὐκ ἔστι διαφυγεῖν, τὸ ἔνδον καὶ ἐν ἡμῖν αὐτοῖς δικαστήριον, πρὸς ὃ βλέποντας μόνον, τὴν εὐθείαν ὁδὸν ἰτέον.

---

4 I Ioh. 4, 17 8 ζυγὸν] Ps. 61, 10²

---

4 – 9 Οὐκ – ἑκάτερα] IBID. (PG 29, 480, 25–30) 13 – 14 *II²2535 GREGORIUS NAZIANZENUS, *De seipso et ad eos qui ipsum cathedram Constantinopolitanam affectare dicebant* (Orat. 36), 8, 14–16 (ed. Moreschini, p. 260)

---

11 – 14 *II²2535 P cap. Σ 9, 12 (313rB[17–19]20–26); E cap. 211, 11; R cap. Σ 8, 8; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

---

*II²2535 (a) P (b) Τοῦ Θεολόγου, ἐκ μεγάλου (*sic*) ἀπολογητικοῦ R (c) Θεολόγου E

---

4 – 5 Προφέρεται σοι] προφέρεται γάρ σοι E 8 δοκιμάζομεν] *om.* E 13 φυγεῖν P E 13 – 14 διακριτήριον E, διάκριτηριον P 14 ἰτέον] ἰστέον P

*Π²2536 / PML^b cap. Σ 9, 13

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ περὶ βαπτίσματος·

Κἂν τοὺς ἄλλους παραλογιζώμεθα, ἡμᾶς γε αὐτοὺς οὐ δυνησόμεθα, ὡς τό γε καθ' ἑαυτοῦ παίζειν, λίαν ἐπισφαλές καὶ ἀνόητον.

*Π²2537 / PML^b cap. Σ 9, 14

5

Φίλωνος, ἐκ τοῦ εἰς τὴν θείαν Δεκάλογον·

Ὁ ἐκάστη ψυχῇ συμβεβηκώς ἔλεγχος, οὐδὲν εἰωθώς παραδέχεται τῶν ὑπαιτίων, μισοπονήρῳ καὶ φιλαρέτῳ χρώμενος ἀεὶ τῆ φύσει, καὶ κατήγορος ὁμοῦ καὶ δικαστῆς αὐτὸς ὢν, διακινηθεὶς ὡς μὲν κατήγορος αἰτιᾶται καὶ κατηγορεῖ ἡμῶν, καὶ δυσωπεῖ, πάλιν δὲ ὡς δικαστῆς διδάσκει, νουθετεῖ μεταβάλλεσθαι· κἂν μὲν ἰσχύση πείσαι, γεγηθώς καταλλάττεται, μὴ δυνηθεὶς δὲ ἀσπονδεῖ πολεμεῖ, μήτε μεθ' ἡμέραν, μήτε νύκτωρ ἀφιστάμενος, κεντῶν καὶ τιτρώσκων ἀνιάτα, μέχρι τὴν ἀθλίαν ζωὴν ἀπο<ρ>ρήξει.

3 – 4 *Π²2536 GREGORIUS NAZIANZENUS, *In S. baptismum (Orat. 40)*, 18, 28–30 (ed. Moreschini, p. 236) 7 – 14 *Π²2537 PHILO IUDAEUS, *De Decalogo*, 87 (ed. Cohn, p. 288, 12 – 289, 4)

2 – 4 *Π²2536 P cap. Σ 9, 13 (313rB[27]28–34); E cap. 211, 12; R cap. Σ 8, 9; *deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}* 6 – 14 *Π²2537 P cap. Σ 9, 14 (313rB[35]36–313vA28); *deest in M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} R*

*Π²2536 (a) P R περι – βαπτίσματος] εἰς τὸ βάπτισμα R (b) s. a. E

3 Κἂν] ἔαν R, κἂν E 4 ἑαυτῶν E 7 συμβεβηκώς] συμπεφυκώς *ed.* 9 αὐτὸς] ὁ αὐτὸς *ed.* 14 ἀνιάτα] *scripsi (ed.)*, ἀνιάται P ἀπορρήξει] *scripsi (ed.)*, ἀποριζει P

Τίτλος ι' Περὶ συνειδήσεως πονηρᾶς καὶ αὐτοκατακρίτου.

III /
par. 53 B

*Π²2538 / PML^b cap. Σ 10, 1

Γενέσεως·

- 5 Εἶπεν Λάμεχ ταῖς ἑαυτοῦ γυναιξίν Ἀδδὰ καὶ Σελλά· Ἀκούσατέ μου τῆς φωνῆς, γυναῖκες Λάμεχ, ἐνωτίσασθέ μου τοὺς λόγους, ὅτι ἄνδρα ἀπέκτεινα εἰς τραῦμα ἐμοί, καὶ νεανίσκον εἰς μῶλωπα ἐμοί, ὅτι ἑπτάκις ἐκδεδίκηται ἐκ Κάϊν, ἐκ δὲ Λάμεχ ἑβδομηκοντάκις ἑπτά.

*Π²2539 / PML^b cap. Σ 10, 2

- 10 Τῆς αὐτῆς·

Εἶπεν Ἰούδας· Δεδικαίωται Θάμαρ ἢ ἐγώ.

*Π²2540 / PML^b cap. Σ 10, 3

Ἐκ τῆς αὐτῆς·

Εἶπεν Ἰούδας τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ· Οὐκ εἶπον ὑμῖν· Μὴ ἀδικήση-

4 – 8 *Π²2538 Gen. 4, 23–24   11 *Π²2539 Gen. 38, 26   14 – 1114, 2 *Π²2540 Gen. 42, 22

1 **Titlos** P (313vA29–30) M^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R; *deest in* M^{txt (lac.)} L^{b txt} E^{pin (lac.)} T^(lac.) H^{III A III txt}   3 – 8 *Π²2538 P cap. Σ 10, 1 (313vA[30]31–313vB8); *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} R   10 – 11 *Π²2539 P cap. Σ 10, 2 (313vB9–11); E cap. 212, 1; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R   13 – 1114, 2 *Π²2540 P cap. Σ 10, 3 (313vB[11]12–20); E cap. 212, 2; R cap. Σ 9, 1; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

1 [Τίτλος] *om.* PM^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R^{pin}   ι'] θ' R, ciβ' E^{txt}, *propt. mg. resect. non liquet in* A^{III pin} (ιε' *secund. ser.*)   καὶ αὐτοκατακρίτου] *om.* M^{pin}

*Π²2539 (a) P (b) Γενέσεως E *Π²2540 (a) P (b) Γενέσεως R (c) s. a. E

4 λαμεχ P   Ἀδδὰ] *scripsi* (cf. *Π²729 / T cap. Γ 7, 1 *cum app. crit., et* *Π²2653 / PML^b cap. T 5, 1), ἀδδα P   Σελλά] *scripsi* (cf. *Π²729 / T cap. Γ 7, 1 *cum app. crit.*), σελλα P   5 Λάμεχ] *sic acc.* P   7 καῖν P   Λάμεχ] *sic acc.* P   11 ἰουδας P   14 Ἰούδας] ἰουδας P, Ρουβην LXX   14 – 1114, 1 ἀδικήσεται P

τε τὸ παιδάριον, καὶ οὐκ ἠκούσατέ μου; Καὶ ἰδοὺ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκδικεῖται ἐκ χειρὸς ὑμῶν.

*II²2541 / PML^b cap. Σ 10, 4

Βασιλειῶν α΄·

Εἶπεν Σαοὺλ πρὸς Δαυῖδ· Ἠμάρτηκα· ἐπίστρεφε, τέκνον Δαυῖδ, 5
ὅτι οὐ κακοποιήσω σε, ἐπεὶ ἀνθ' ὧν ἔντιμος ψυχῇ μου ἐν ὀφθαλμοῖς σου· ἐν τῇ σήμερον μεματαίωμαι καὶ ἠγνόηκα σφόδρα.

*II²2542 / PML^b cap. Σ 10, 5

Σοφίας Σολομῶντος·

Δειλὸν εἶδος πονηρία· μαρτυρεῖ καταδικαζομένη, 10
ἀεὶ δὲ προσεῖληφε τὰ χαλεπά, συνεχομένη τῇ συνειδήσει·
οὐδὲν γάρ ἐστιν φόβος, εἰ μὴ προδοσία τῶν ἀπὸ λογισμοῦ
[βοηθημάτων.

*II²2543 / PML^b cap. Σ 10, 6

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου· 15

Τότε ἰδὼν Ἰούδας ὅτι κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς ἀπέστρεψεν τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσιν, λέγων· Ἠμαρτον παραδοὺς

5 – 7 *II²2541 I Reg. 26, 21 (Wahl, *1 Samuel-Text*, p. 77) 10 – 13 *II²2542 Sap. 17, 11¹–12 16 – 1115, 2 *II²2543 Matth. 27, 3–5

4 – 7 *II²2541 P cap. Σ 10, 4 (313vB[20]21–30); E cap. 212, 3; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 9 – 13 *II²2542 P cap. Σ 10, 5 (313vB[31]32–314rA3); R cap. Σ 9, 2; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} 15 – 1115, 2 *II²2543 P cap. Σ 10, 6 (314rA[4]5–18); E cap. 212, 4; R cap. Σ 9, 3; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2541 α΄] γ΄ E *II²2542 σοφία P *II²2543 Ἐκ – Ματθαῖον] *om.* E Εὐαγγελίου] *om.* R

2 ἡμῶν P E 6 – 7 ἐπεὶ – σφόδρα] *om.* E 10 Δειλὸν] δεινὸν R πονηρία· μαρτυρεῖ] *nulla interpunctio in* P πονηρίας R 11 ἀεὶ – συνεχομένη] *om.* P 16 ἰουδας P

αἷμα ἀθῶον. Οἱ δὲ πρὸς αὐτόν· Τί πρὸς ἡμᾶς; Σὺ ὄψη. Καὶ ρίψας τὰ ἀργύρια εἰς τὸν ναόν, ἀνεχώρησεν, καὶ ἀπελθὼν ἀπήγατο.

*Π²2544 / PML^b cap. Σ 10, 7

Ἐκ τῶν Πράξεων·

- 5 Ἄνὴρ τίς ὀνόματι Ἀνανίας ἐπώλησεν κτῆμα, καὶ ἐνοσφίσατο ἀπὸ τῆς τιμῆς, συνειδυίας καὶ τῆς γυναικός, καὶ ἐνέγκας μέρος τί παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων ἔθηκεν. Εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος· Ἀνανία, διατί ἐπλήρωσεν ὁ σατανᾶς τὴν καρδίαν σου ψεύσασθαί σε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ νοσφίσασθαι ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου; Οὐχὶ
- 10 μένον σοι ἔμενον, καὶ πραθὲν ἐν τῇ σῆ ἐξουσία ὑπῆρχεν; Τί ὅτι ἔθου τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐν τῇ καρδίᾳ σου; Οὐκ ἐψεύσω ἀνθρώποις, ἀλλὰ τῷ θεῷ. Ἀκούων δὲ ὁ Ἀνανίας τοὺς λόγους τούτους, πεσὼν ἐξέψυξεν, καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα. Ἀναστάντες δὲ οἱ νεώτεροι συνέστειλαν αὐτόν, καὶ ἐξε-
- 15 νέγκαντες ἔθαψαν. Ἐγένετο δὲ ὡσεὶ ὠρῶν τριῶν διάστημα, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ γεγονός εἰσῆλθεν. Ἀπεκρίθη αὐτῇ ὁ Πέτρος· Εἰπέ μοι εἰ τοσούτου τὸ χωρίον ἀπέδοσθε. Ἡ δὲ εἶπεν· Τοσούτου. Εἶπεν δὲ Πέτρος· Τί ὅτι συνεφωνήθη ὑμῖν πειράσαι τὸ πνεῦμα κυρίου; Ἴδου οἱ πόδες τῶν θαψάντων τὸν ἄνδρα σου ἐπὶ
- 20 τῇ θύρᾳ καὶ ἐξοίσουσίν σε. Ἐπεσεν δὲ παραχρῆμα πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἐξέψυξεν· εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι εὗρον αὐτὴν νεκράν, καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς.

5 – 22 *Π²2544 Act. 5, 1–10

4 – 22 *Π²2544 P cap. Σ 10, 7 (314rA[18]19–314vA7); E cap. 212, 5; R cap. Σ 9, 4; *deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}*

*Π²2544 Ἐκ τῶν] *om.* P E

1 ὄψει E R 5 ἀνανίας P κτήματα P 6 γυναικός] *add.* αὐτοῦ R 7 – 22 Εἶπεν – αὐτῆς] καὶ τὰ ἐξῆς R, *om.* E 12 ἀνανίας P

*II²2545 / PML^b cap. Σ 10, 8

Φίλωνος, ἐκ τοῦ περὶ τῶν μετονομαζομένων·

Τίς ἐξαμαρτῶν οὐχ' ὥσπερ ἐν δικαστηρίῳ ὑπὸ τοῦ συνειδότος κατηγορεῖται, κἂν μηδεὶς ἕτερος ἐξελέγχη;

---

3 – 4 Τίς – ἐξελέγχη] cf. Phil. Iud., *De virtutibus*, 206 (ed. Cohn, p. 330, 5–7)

---

3 – 4 *II²2545 PHILO IUDAEUS, *De mutatione nominum*, locus non repertus; Mangey 666.6; Harris 102.1; Royse 177.88

---

2 – 4 *II²2545 P cap. Σ 10, 8 (314vA[8]9–13); E cap. 212, 6; R cap. Σ 9, 5; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

---

*II²2545 ἐκ – μετονομαζομένων] *om.* E

---

4 ἐλέγχη P E

Τίτλος ια' Περὶ τῶν τῆ οἰκεία συνειδήσει ἀμαυρουμένων.

*II²2546 / PML^b cap. Σ 11, 1

Ἐσηέ·

Ἐξεπόρνευσεν Ἐφραΐμ, καὶ ἐμίανθη Ἰσραήλ· καὶ οὐκ ἔδωκαν τὰ
5 διαβούλια αὐτῶν, τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς τὸν θεὸν αὐτῶν.

*II²2547 / PML^b cap. Σ 11, 2

Τοῦ αὐτοῦ·

Νυκτὶ ὠμοίωσα τὴν μητέρα σου. Ὁμοιώθη ὁ λαός μου ὡς οὐκ ἔ-
χων ἐπίγνωσιν· ὅτι σὺ ἐπίγνωσιν ἀπώσω, κἀγὼ ἀπώσομαι σὲ τοῦ
10 ἱερατεύειν μοι· καὶ ἐπελάθου νόμον θεοῦ σου, καὶ ἐγὼ ἐπιλήσομαι
τέκνων σου.

4 – 5 *II²2546 Os. 5, 3–4 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 156–157) 8 – 11 *II²2547 Os.
4, 5–6 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 153)

1 **Titlos** P (314vA14–15) M^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R; *deest in* M^{txt (lac.)} L^{b txt} E^{pin (lac.)}
T^(lac.) H^{III} A^{III txt} 3 – 5 *II²2546 P cap. Σ 11, 1 (314vA[15]16–21); E cap. 213, 1; R
cap. Σ 10, 1; *deest in* M^(lac.) L^{b T (lac.)} H^{III} 7 – 11 *II²2547 P cap. Σ 11, 2 (314vA[21]
22–31); *deest in* M^(lac.) L^{b E T (lac.)} H^{III} R

1 Τίτλος] *om.* PM^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R^{pin} ια'] *propt. mg. resect. non liquet in*
A^{III pin} (ς' *secund. ser.*), ι' R, ciγ' E^{txt} τῆ – ἀμαυρουμένων] *usque ad* -ρουμένων
non liquet in M^{pin} (ἐξ οἰκείας συνειδήσεως *man. rec.*) τῆ] *om.* E^{txt} A^{III pin}

*II²2546 ωσηέ P, ὡσίε E^{p. c.}

4 ἔφραϊμ P 8 ὁμοίωσα P ὁμοιώθη P 9 ὅτι – ἐπίγνωσιν] *in mg.* P

*II²2548 / PML^b cap. Σ 11, 3

<***>

Κατεδυνάστευσεν Ἐφραϊμ τὸν ἀντίδικον αὐτοῦ, κατεπάτησεν τὸ κρῖμα.

*II²2549 / PML^b cap. Σ 11, 4

5

Ἡσαΐου προφήτου·

Νεῦρον σιδηροῦν ὁ τράχηλός σου, καὶ τὸ πρόσωπόν σου χαλκοῦν.

*II²2550 / PML^b cap. Σ 11, 5

Ἰερεμίου προφήτου·

10

Ὅψις πόρνης ἐγένετό σοι, ἀπηναισχύντησας πρὸς πάντας.

*II²2551 / PML^b cap. Σ 11, 6

<***>

Ἡσχύνθησαν καὶ τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν οὐκ ἔγνωσαν, καὶ οὐδ' ὡς κατησχυμμένοι ἠσχύνθησαν.

15

3 – 4 *II²2548 Os. 5, 11 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 158) 7 – 8 *II²2549 Is. 48, 4 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 415) 11 *II²2550 Ier. 3, 3 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 485) 14 – 15 *II²2551 Ier. 6, 15 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 156–157)

2 – 4 *II²2548 P cap. Σ 11, 3 (314vA32–35); E cap. 213, 2; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 6 – 8 *II²2549 P cap. Σ 11, 4 ([314vA36]314vB1–4); E cap. 213, 3; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 10 – 11 *II²2550 P cap. Σ 11, 5 (314vB[4]5–7); E cap. 213, 4; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 13 – 15 *II²2551 P cap. Σ 11, 6 (314vB8–12); E cap. 213, 5; R cap. Σ 10, 2; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2548 s. a. P E *II²2549 ησαΐου P προφήτου] om. E *II²2550 ιηρεμίου P προφήτου] om. E *II²2551 (a) s. a. P E (b) Ἰερεμίου R

3 ἔφραϊμ P 11 ἀπηνεσχύντησας E^{a.c.} 15 κατησχυνμένοι P

*II²2552 / PML^b cap. Σ 11, 7

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἴδου ἐγὼ κρίνομαι πρὸς σέ, ἐν τῷ λέγειν σε· Οὐχ' ἥμαρτον, ὅτι
κατεφρόνησας σφόδρα τοῦ δευτερώσαι τὰς ὁδοὺς σου.

5

*II²2553 / PML^b cap. Σ 11, 8

Παροιμιῶν·

Ἀσεβῆς ἐλθὼν εἰς βάθος κακῶν, καταφρονεῖ.

*II²2554 / PML^b cap. Σ 11, 9

Πρὸς Ἐφεσίους·

- 10 Μαρτύρομαι ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ, μηκέτι ὑμᾶς περιπατεῖν, καθὼς καὶ
τὰ ἔθνη περιπατεῖ ἐν ματαιότητι τοῦ νοῦς αὐτῶν, ἐσκοτισμένοι τῆ
διανοία, ὄντες ἀπηλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς τοῦ θεοῦ διὰ τὴν ἄ-
γνοιαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς, διὰ τὴν πώρωσιν τῆς καρδίας αὐτῶν,
οἵτινες ἀπηληγότες ἑαυτοὺς παρέδωκαν τῆ ἀσελγείᾳ εἰς ἔργα-
15 σίαν ἀκαθαρσίας πάσης ἐν πλεονεξία.

3 – 4 *II²2552 Ier. 2, 35–36 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 484–485) 7 *II²2553 Prov.
18, 3¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 90) 10 – 15 *II²2554 Eph. 4, 17–19

2 – 4 *II²2552 P cap. Σ 11, 7 (314vB[13]13–19); E cap. 213, 6; R cap. Σ 10, 3; *deest*
in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 6 – 7 *II²2553 P cap. Σ 11, 8 (314vB[19]20–22); E cap. 213,
7; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 9 – 15 *II²2554 P cap. Σ 11, 9 (314vB[22]23–
315rA6); *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} R

*II²2552 (a) P R (b) s. a. E

12 διανοία, ὄντες] *sic interpunctio in* P 13 πώρωσιν] *scripsi*, πόρρωσιν P

*Π²2555 / PML^b cap. Σ 11, 10

Πρὸς Τιμόθεον α΄.

Τὸ πνεῦμα ῥητῶς λέγει ὅτι ἐν ὑστέροις καιροῖς ἀποστήσονται
 τινες τῆς πίστεως, προσέχοντες πνεύμασι πλάνοις καὶ διδασκαλί-
 αῖς δαιμονίων, ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων, κεκαυτηριασμένων τὴν 5
 ἰδίαν συνείδησιν.

---

3 – 6 *Π²2555 I Tim. 4, 1–2

---

2 – 6 *Π²2555 P cap. Σ 11, 10 (315rA[7]8–19); E cap. 213, 8; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.)
 H^{III} R

---

*Π²2555 (a) P (b) Ἀποστόλου E

---

3 ῥητῶς] ἀρρήτως P 5 κεκαυτηριασμένων E

Τίτλος ιβ' Περὶ συμβούλου.

*II²2556 / PML^b cap. Σ 12, 1

Σιράχ·

- Πᾶς σύμβουλος ἐξαίρει βουλήν,
5 ἀλλ' ἔστιν συμβουλευῶν εἰς ἑαυτόν.

*II²2557 / PML^b cap. Σ 12, 2

Τοῦ αὐτοῦ·

- Ἀπὸ συμβούλου φύλαξον τὴν ψυχὴν σου,
καὶ γνῶθι πρότερον τίς αὐτοῦ χρεία
10 – καὶ γὰρ αὐτὸς ἐν ἑαυτῶ βουλευέσεται –,
μήποτε βάλη ἐπὶ σὲ κλῆρον,
καὶ εἴπη σοι· Καλὴ ἡ ὁδός σου,
καὶ στήσεται ἐξεναντίας ἰδεῖν τὸ συμβησόμενόν σοι.

4 – 5 *II²2556 Sir. 37, 7¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 146)
8¹⁻⁹² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 146)

8 – 13 *II²2557 Sir. 37,

1 **Titlos** P (315rA20) M^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R; *deest in* M^{txt (lac.)} L^{b txt} E^{pin (lac.)} T^(lac.)
H^{III A^{III txt}} 3 – 5 *II²2556 P cap. Σ 12, 1 (315rA[20]21–24); E cap. 214, 1; R cap. Σ
11, 1; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 7 – 13 *II²2557 P cap. Σ 12, 2 (315rA[24]25 –
315rB1); E cap. 214, 2; R cap. Σ 11, 2; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* PM^{pin} L^{b pin} A^{III pin} R^{pin} E^{txt} ιβ'] ια' R, ciδ' E^{txt}, *propt. mg. resect. non
liquet in* A^{III pin} (ζ' *secund. ser.*) συμβούλων M^{pin} L^{b pin} R^{txt}

*II²2557 (a) P (b) s. a. E (c) s. d. R

9 πότερον R 10 βουλευέται P E 11 βάλλη R E

*II²2558 / PML^b cap. Σ 12, 3

Τοῦ αὐτοῦ·

Μὴ βουλεύου μετὰ τοῦ ὑποβλεπομένου σε,
καὶ ἀπὸ τῶν ζηλούντων σε ἔγκρυψον βουλήν.
Μετὰ γυναικὸς περὶ τῆς ἀντιζήλου αὐτῆς, 5
καὶ μετὰ δειλοῦ περὶ πολέμου,
μετὰ ἐμπόρου περὶ μεταβολῆς,
μετὰ ἀγοράζοντος περὶ πράσεως,
μετὰ βασκάνου περὶ εὐχαριστίας,
μετὰ ἀνελεήμονος περὶ χρηστοηθείας, 10
μετὰ ὀκνηροῦ περὶ παντὸς ἔργου,
καὶ μετὰ μισθίου ἐφροστίου περὶ συντελείας,
οἰκέτη ἀργῶ περὶ πολλῆς ἐργασίας,
μὴ ἔπεχε ἐπὶ τούτοις περὶ πάσης συμβουλίας,
ἀλλ' ἢ μετὰ ἀνδρὸς εὐσεβοῦς ἐνδεδέχριζε, 15
ὄν ἐὰν ἴδης συντηροῦντα ἐντολάς,
ὄς ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ κατὰ τὴν ψυχὴν σου,
καὶ ἐὰν πταίσης, συναλγήσει σοι.
Καὶ βουλήν καρδίας στήσον·
οὐ γάρ ἐστίν σοι πιστότερος αὐτῆς· 20
ψυχὴ γὰρ ἀνδρὸς ἀπαγγέλλει ἐνίστε εἴωθεν,
ἢ ἑπτὰ σκοποὶ ἐπὶ μετεώρου καθήμενοι ἐπισκοπῆς.
Καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις δεήθητι τοῦ ὑψίστου
ἵνα εὐθύνη ἐν ἀληθείᾳ τὴν ὁδὸν σου.
Ἄρχῃ παντὸς ἔργου, λόγος, 25
καὶ πρὸ πάσης πράξεως βουλή.

3 – 26 *II²2558 Sir. 37, 10¹–16² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 146–147)

2 – 26 *II²2558 P cap. Σ 12, 3 (315rB[1]2–315vA15); E cap. 214, 3–4; R cap. Σ 11, 3; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2558 (a) P (b) s. a. / s. a. E (cf. *infra*, *app. crit. text.*) (c) s. d. R

4 ζητούντων R ἔγκρυψον] *scripsi* (II¹1112 / K cap. Θ 6, 5 et II¹2171 / K cap. Φ 2, 15), ἔκκρυψον (ἐκ- P) P R, κρύψον E (LXX) 5 – 24 Μετὰ – σου] *om.* E, *ubi caesura post* βουλήν 8 ἀγοράζοντος] ἀγοραστοῦ R 13 οἰκέτη] *praem.* καὶ R 17 ὄς] *scripsi* (LXX), δός R, δος P 20 οὐ – σοι] οὐ γὰρ (*sic*) ἐστίν σοι P, οὐ γὰρ (γὰρ a. c.) ἐστὶ σοι τίς R, 21 – 22 ψυχὴ – ἐπισκοπῆς] *om.* R 23 τούτοις πᾶσι R τοῦ] *om.* P 24 εὐθύνης P

*Π²2559 / PML^b cap. Σ 12, 4

Τοῦ αὐτοῦ·

Οἱ εἰρηνεύοντές σοι ἔστωσαν πολλοί,
οἱ δὲ σύμβουλοί σου εἷς ἀπὸ χιλίων.

5

*Π²2560 / PML^b cap. Σ 12, 5

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου, ἐκ τοῦ εἰς τὸν α΄ ψαλμόν·

Ἄδικοῦσι δὲ προηγουμένως μὲν ἑαυτούς, ἔπειτα δὲ καὶ τοὺς πλη-
σιάζοντας, οἱ καὶ ἑαυτοῖς πονηροὶ σύμβουλοι ἐπὶ τῶν πράξεων γι-
νόμενοι, καὶ ἐτέροις ὄντες μοχθηρὸν ὑπόδειγμα.

10

*Π²2561 / PML^b cap. Σ 12, 6

Φίλωνος, ἐκ τῶν ἐν Γενέσει ζητουμένων·

Ἐπειδὴ πρὸς πολλὰ τῶν κατὰ τὸν βίον τυφλὸς ὁ τῶν μὴ πεφιλο-
σοφηκότων νοῦς, χρηστέον τοῖς βλέπουσι τὰς τῶν πραγμάτων
ιδέας πρὸς ὁδηγίαν.

3 – 4 *Π²2559 Sir. 6, 6¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 59)   **7 – 9 *Π²2560** BASILIUS CAE-
SARIENSIS, *Homilia in Psalmum LXI*, 4 (PG 29, 480, 22–25)   **12 – 14 *Π²2561**
PHILO IUDAEUS, *Quaestiones in Genesim*, locus non repertus (ed. Petit, p. 226.15);
Roysse 175.28

2 – 4 *Π²2559 P cap. Σ 12, 4 (315vA[15]16–19); E cap. 214, 5; R cap. Σ 11, 4; *deest*
in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}   **6 – 9 *Π²2560** P cap. Σ 12, 5 (315vA[20]21–30); R cap. Σ 11,
5; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}   **11 – 14 *Π²2561** P cap. Σ 12, 6 (315vA[31]32–
135vB4); E cap. 214, 6; R cap. Σ 11, 6; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2559 (a) P R (b) s. a. E ***Π²2560** ἐκ τοῦ] *om.* P ***Π²2561** (a) P R ζητουμένων]
sic R, *om.* P (b) Φίλωνος E

7 μὲν] *om.* P **8** καὶ] *om.* R **13** χρητέον P **14** εἰδέας E

Τίτλος ιγ' Περὶ σκληροτραχήλων.

*II²2562 / PML^b cap. Σ 13, 1

Τῆς Ἐξόδου·

Εἶπεν κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Εἶπον τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· Ὑμεῖς λαὸς
σκληροτράχηλος· ὁρᾶτε μὴ πληγῆν ἄλλην ἐγὼ ἐπάξω ἐφ' ὑμᾶς 5
καὶ ἐξαναλώσω ὑμᾶς.

*II²2563 / PML^b cap. Σ 13, 2

Παροιμιῶν·

Ὁ σκληροκάρδιος οὐ συναντᾷ ἀγαθοῖς.

*II²2564 / PML^b cap. Σ 13, 3

10

Ὡσηὲ προφήτου·

Ἐφραὶμ δάμαλις δεδιδαγμένη ἀγαπᾷν νεῖκος.

4 *II²2562 Εἶπε – Μωϋσῆν] Ex. 33, 1 4 – 6 Εἶπον – ὑμᾶς] Ibid. 33, 5 9 *II²2563
Prov. 17, 20¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 88) 12 *II²2564 Os. 10, 11 (Wahl, *Pro-*
phetenzitate, p. 170)

1 Titlos P (315vB5) M^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R; *deest in* M^{txt (lac.)} L^{b txt} E^{pin (lac.)} T^(lac.)
H^{III A^{III txt}} 3 – 6 *II²2562 P cap. Σ 13, 1 (315vB[5]6–13); E cap. 215, 1; R cap. Σ 14,
1; *deest in* M^(lac.) L^{b T^(lac.)} H^{III} 8 – 9 *II²2563 P cap. Σ 13, 2 (315vB[14]15–16); E
cap. 215, 2; R cap. Σ 14, 2; *deest in* M^(lac.) L^{b T^(lac.)} H^{III} 11 – 12 *II²2564 P cap. Σ
13, 3 (315vB[17]18–20); E cap. 215, 3; R cap. Σ 14, 3; *deest in* M^(lac.) L^{b T^(lac.)} H^{III}

1 Τίτλος] *om.* PM^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R^{pin} ιγ'] ιδ' R, *ciē* E^{txt}, *propt. mg. resect. non*
liquet in A^{III pin} (*ic' secund. ser.*)

*II²2562 Τῆς] *om.* P *II²2564 ωσηὲ P

4 μωϋσην P 9 σκληροτράχηλος R 12 ἐφραϊμ P

*Π²2565 / PML^b cap. Σ 13, 4

Ἡσαΐου προφήτου·

Γινώσκω ἐγὼ ὅτι σκληρὸς εἶ, καὶ νεῦρον σιδηροῦν ὁ τράχηλός σου, καὶ τὸ πρόσωπόν σου χαλκοῦν.

5

*Π²2566 / PML^b cap. Σ 13, 5

Ἱερεμίου προφήτου·

Περιτμήθητε τῷ θεῷ ὑμῶν, καὶ περιτέμνεσθε τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν, ἄνδρες Ἰούδα.

*Π²2567 / PML^b cap. Σ 13, 6

10 Τοῦ αὐτοῦ·

Πάντα τὰ ἔθνη ἀπερίτμητα σαρκί, καὶ πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ἀπερίτμητοι καρδίας αὐτῶν.

*Π²2568 / PML^b cap. Σ 13, 7

Ἰεζεκιὴλ προφήτου·

15 Εἶπεν κύριος πρὸς με· Υἱὲ ἀνθρώπου, ἔξαποστελῶ σε ἐγὼ πρὸς

3 – 4 *Π²2565 Is. 48, 4 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 415) 7 – 8 *Π²2566 Ier. 4, 4 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 488) 11 – 12 *Π²2567 Ier. 9, 26 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 519–520) 15 – 1126, 7 *Π²2568 Εἶπεν – αὐτοῦς] Ez. 2, 3–6 (pluribus omissis; Wahl, *Prophetenzitate*, p. 609–610)

2 – 4 *Π²2565 P cap. Σ 13, 4 (315vB[21]22–27); R cap. Σ 14, 4; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} 6 – 8 *Π²2566 P cap. Σ 13, 5 (315vB[27]28–33); E cap. 215, 4; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 10 – 12 *Π²2567 P cap. Σ 13, 6 (315vB[33]34–316rA2); E cap. 215, 5; R cap. Σ 14, 5; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 14 – 1126, 14 *Π²2568 P cap. Σ 13, 7 (316rA[3]4–316rB12); E cap. 215, 6; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R

*Π²2565 Ἡσαΐου P προφήτου] *om.* R *Π²2566 Ἱηρεμίου P προφήτου] *om.* E *Π²2567 (a) P (b) Ἱερεμίου R (c) *s. a.* E *Π²2568 Ἰεζεκιὴλ P προφήτου] *om.* E

8 Ἰουδα P

τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραήλ, τοὺς παραπικραίνοντάς με, οἵτινες παρε-
 πίκρανάν με· αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν ἠθέτησαν ἐν ἐμοὶ ἕως
 τῆς σήμερον ἡμέρας· καὶ υἱοὶ σκληροπρόσωποι καὶ στερεοκάρ-
 διοι, πρὸς οὓς ἐγὼ ἐξαποστελῶ σε πρὸς αὐτούς, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐ-
 5 τοὺς· Τάδε λέγει κύριος κύριος· Ἐὰν ἄρα ἀκούσωσιν καὶ ποιήσω-
 σιν, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστίν, καὶ ἐν μέσῳ σκορπίων σὺ
 κατοικεῖς, λάλησον τοὺς λόγους μου πρὸς αὐτούς, διότι <οὐ>
 πρὸς λαὸν βαρύχειλον καὶ βαρύγλωσσον σὺ ἐξαποστέλλη πρὸς
 τὸν οἶκον Ἰσραήλ, οὐ πρὸς λαοὺς ἀλλοφώνους ἢ ἀ<λ>λογλώσ-
 10 σους, οὐδὲ στιβαροὺς τῇ γλώσσει ὄντας, ὧν οὐκ ἀκούσῃ τοὺς λό-
 γους αὐτῶν. Καὶ εἰ πρὸς τοιοῦτους ἐξαπέστειλά σε, οὗτοι ἂν ἤ-
 κουόν σου· ὁ δὲ οἶκος Ἰσραήλ οὐ μὴ θελήσουσιν εἰσακοῦσαι σου,
 διότι οὐ βούλονται εἰσακοῦσαι μου, ὅτι πᾶς οἶκος Ἰσραήλ φιλό-
 ν<ε>ικος καὶ σκληροκάρδιος.

7 – 14 διότι – σκληροκάρδιος] Ez. 3, 5–7 (Wahl, *Prophetenzeit*, p. 611–612)

4 πρὸς² – ἐρεῖς] *om.* E 5 κύριος κύριος] *sic* P E ἄρα] *scripsi*, ἄρα P E 5 – 6
 ποιήσωσιν] *πτοηθῶσι* *II²156 / T *cap.* A 6, 25 *et* LXX 6 σκορπιῶν P 7 οὐ] *sup-*
plevi (*cf.* *II²156 / T *cap.* A 6, 25 *et* LXX), *om.* P E 8 ἐξαποστέλλη P^{a.c.} 9 – 14 οὐ –
 σκληροκάρδιος] *om.* E 9 – 10 ἀλλογλώσσους] *scripsi*, ἀλογλώσσους P 13 – 14
 φιλόνεικος] *scripsi*, φιλονικος P

Τίτλος ιδ' Περὶ σχηματαρίων.

*II²2569 / PML^b cap. Σ 14, 1

Ψαλμοῦ ξα'.

Τῷ στόματι αὐτῶν ηὐλόγουν, καὶ τῇ καρδίᾳ αὐτῶν κατηρῶντο.

5

*II²2570 / PML^b cap. Σ 14, 2

Ἡσαΐου προφήτου.

Ὁ λαὸς οὗτος τοῖς χεῖλεσίν με τιμᾶ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ.

*II²2571 / PML^b cap. Σ 14, 3

10 Παροιμιῶν.

Ἐνεὸν ἑαυτὸν ποιήσας, δόξει φρόνιμος εἶναι.

4 *II²2569 Ps. 61, 5³ 7 – 8 *II²2570 Is. 29, 13 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 358–359)
11 *II²2571 Prov. 17, 28² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 89)

1 **Titlos** P (316rB13) M^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R; *deest in* M^{txt (lac.)} L^{b txt} E^{pin (lac.)} T^(lac.) H^{III A^{III txt}} 3 – 4 *II²2569 P cap. Σ 14, 1 (316rB[13]14–17); E cap. 216, 1; R cap. Σ 15, 1; *deest in* M^(lac.) L^{b T^(lac.)} H^{III} 6 – 8 *II²2570 P cap. Σ 14, 2 (316rB[18]19–22); E cap. 216, 2; R cap. Σ 15, 2; *deest in* M^(lac.) L^{b T^(lac.)} H^{III} 10 – 11 *II²2571 P cap. Σ 14, 3 (316rB[23]24–26); E cap. 216, 3; R cap. Σ 15, 3; *deest in* M^(lac.) L^{b T^(lac.)} H^{III}

1 Τίτλος] *om.* P M^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R^{pin} ιδ'] ιε' R, ciς' E^{txt}, ιζ' A^{III pin} σχηματαρίων] σχηματηρίων M^{pin} (-ί- *man. rec.*)

*II²2569 (a) P R ψαλμὸς R (b) Δαυὶδ E *II²2570 ησαΐου P προφήτου] *om.* R E

4 κατηρῶτο R 11 ἐννεὸν R δοξη P

*II²2572 / PML^b cap. Σ 14, 4

Σιράχ·

Ἐννεύων ὀφθαλμῶ τεκταίνεται κακά,
καὶ οὐδεὶς αὐτὰ ἀποστήσει ἀπ' αὐτοῦ·
ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν γλυκανεὶ τὸ στόμα αὐτοῦ, 5
καὶ ἔναντι τῶν λόγων σου ἐκθαυμάσει,
ὑστερον δὲ διαστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ,
καὶ ἐν τοῖς λόγοις σου δώσει σκάνδαλον.
Ἔσα ἐμίσησα καὶ οὐχ' ὠμοίωσα αὐτῷ,
καὶ ὁ κύριος μισεῖ αὐτόν. 10

*II²2573 / PML^b cap. Σ 14, 5

<***>

Ἔστιν πορευόμενος συγκεκυφῶς μελανία,
καὶ τὰ ἐντὸς αὐτοῦ πλήρης δόλων·
†συνκρίβων† πρόσωπον καὶ ἕτεροκωφῶν, 15
ὅπου οὐκ ἔγνωσ, προφθάσει σε,
καὶ ἐὰν ὑπὸ ἐλαττώματος ἰσχύος κωλυθῆ ἄμαρτεῖν,
ἐὰν εὕρη καιρόν, κακοποιήσει σε.

3 – 10 *II²2572 Sir. 27, 22¹–24² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 120) 13 – 18 *II²2573 Sir.
19, 26¹–28² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 99)

2 – 10 *II²2572 P cap. Σ 14, 4 (316rB[26]27–316vA7); E cap. 216, 4; R cap. Σ 15, 4;
deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 12 – 18 *II²2573 P cap. Σ 14, 5 (316vA8–20); *deest in*
M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} R

*II²2573 s. a. P

3 τεκτένεται R^{a. c.} 9 – 10 Ἔσα – αὐτόν] *om.* E 13 πονηρευόμενος *II²1370 / T
cap. E 10, 16 15 †συνκρίβων†] *cruces apposui, sic* P, συγκύφων *II²1371 / T cap. E
10, 17 *et LXX (cf. etiam app. crit.)* 16 ἐγνώσθη *II²1371 / T cap. E 10, 17 *et LXX*

*Π²2574 / PML^b cap. Σ 14, 6

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἔστιν σοφιζόμενος ἐν λόγοις μισητός·
οὐ γὰρ ἐδόθη αὐτῷ χάρις παρὰ κυρίου.

5

*Π²2575 / PML^b cap. Σ 14, 7

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου·

Προσέχετε ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς
ἐν ἐνδύμασι προβάτων, ἔσθωθεν δὲ εἰσὶν λύκοι ἄρπαγες. Ἀπὸ τῶν
καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς.

10

*Π²2576 / PML^b cap. Σ 14, 8

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ·

Ἐπὶ τῆς Μωσέως καθέδρας ἐκάθισαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρι-
σαῖοι. Πάντα οὖν ὅσα εἶπωσιν ὑμῖν ποιεῖν, ποιεῖτε καὶ τηρεῖτε,
κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε. Πάντα γὰρ ποιοῦσιν πρὸς τὸ
15 θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις· πλατύνουσι γὰρ τὰ φυλακτήρια αὐτῶν,
καὶ μεγαλύνουσι τὰ κράσπεδα τῶν ἱματίων αὐτῶν, φιλοῦσιν τὲ
τὰς πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δεῖπνοις καὶ τὰς πρωτοκαθεδρίας ἐν
ταῖς συναγωγαῖς καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ καλεῖ-
σθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ῥαββί.

3 *Π²2574 Ἔστιν – μισητός] Sir. 37, 20¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 148) 4 οὐ – κυ-
ρίου] Ibid. 37, 21¹ (Wahl, p. 148) 7 – 9 *Π²2575 Matth. 7, 15–16 12 – 14
*Π²2576 Ἐπὶ – ποιεῖτε] Matth. 23, 2–3 14 – 19 Πάντα – ῥαββί] Ibid. 23, 5–7

2 – 4 *Π²2574 P cap. Σ 14, 6 (316vA[21]22–25); E cap. 216, 5; *deest in* M^(lac.) L^b
T^(lac.) H^{III} R 6 – 9 *Π²2575 P cap. Σ 14, 7 (316vA[26]27–36); E cap. 216, 6; R cap.
Σ 15, 5; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 11 – 19 *Π²2576 P cap. Σ 14, 8 ([316vA36]
316vB1–27); R cap. Σ 15, 6; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}

*Π²2574 (a) P (b) s. a. E *Π²2575 (a) P R Εὐαγγελίου] *om.* R (b) Εὐαγγελίου E

4 δοθη P 7 – 9 οἵτινες – αὐτούς] καὶ τὰ ἐξῆς R 8 δὲ εἰσὶν] *sic* P E 13 τηρεῖται P
17 πρωτοκλησίας P

*II²2577 / PML^b cap. Σ 14, 9

Τοῦ αὐτοῦ·

Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι παρομοιάζετε
τάφοις κεκονιαμένοις, οἵτινες ἔξωθεν μὲν φαίνονται τοῖς ἀνθρώ-
ποις ὡραῖοι, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν καὶ πάσης ἀκα- 5
θαρσίας. Οὕτως καὶ ὑμεῖς ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε δίκαιοι, ἔσωθεν δὲ
μεστοὶ ἐστε ὑποκρίσεως καὶ ἀνομίας.

*II²2578 / PML^b cap. Σ 14, 10

Ἐκ τῆς Πέτρου ἐπιστολῆς·

...ὡς ἐλεύθεροι καὶ μὴ ὡς ἐπικάλυμμα ἔχοντες τῆς κακίας τὴν ἐ- 10
λευθερίαν...

*II²2579 / PML^b cap. Σ 14, 11

Ἐκ τῆς πρὸς Κορινθίους β' ἐπιστολῆς·

Οἱ τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι, ἐργάται δόλιοι, μετασχηματιζόμενοι
εἰς ἀποστόλους Χριστοῦ. Καὶ οὐ θαῦμα· αὐτὸς γὰρ ὁ σατανᾶς με- 15
τασχηματίζεται εἰς ἄγγελον φωτός. Οὐ μέγα οὖν, εἰ καὶ οἱ διάκο-

3 – 7 *II²2577 Matth. 23, 27–28   10 – 11 *II²2578 I Petr. 2, 16   14 – 1131, 2
*II²2579 II Cor. 11, 13–15

2 – 7 *II²2577 P cap. Σ 14, 9 (316vB[27]28–317rA8); E cap. 216, 7; *deest in M*^(lac.)
L^b T^(lac.) H^{III} R   9 – 11 *II²2578 P cap. Σ 14, 10 (317rA[8]9–12); R cap. Σ 15, 7;
deest in M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}   13 – 1131, 2 *II²2579 P cap. Σ 14, 11 (317rA[13]14–
29); E cap. 216, 8; R cap. Σ 15, 8; *deest in M*^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2577 (a) P (b) s. a. E   *II²2578 (a) P (b) Ἐκ τῆς πρὸς R (*quae verba pars prior
lemmatis loci sequentis esse videntur*)   *II²2579 (a) P (b) Κορινθίους β'^{τρ} ἐπιστολῆς
R (*pars altera videtur esse lemmatis, cuius pars prior ante locum praecedentem legi-
tur*) (c) Ἀποστόλου E

3 φαρισαῖοι ὑποκριταί (*sine interpunctione*) E   παρομοιάζεται P   6 φαίνεσθαι P
14 μετασχηματιζόμενοι *praem.* καὶ P E   15 θαυμαστὸν R   σατανᾶς P

νοι αὐτοῦ μετασηματίζονται ὡς διάκονοι δικαιοσύνης, ὧν τὸ τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.

*II²2580 / PML^b cap. Σ 14, 12

Τοῦ θεολόγου Γρηγορίου, ἐκ τοῦ εἰς Ἑρῶνα τὸν φιλόσοφον·

- 5 Οὐκ ἐν μικροῖς τὸ εὐσεβές, οὐδὲ ἐν τῷ κατηφεῖ τὸ φιλόσοφον, ἀλλ' ἐν ψυχῆς στερρότητι καὶ διανοίας καθαρότητι καὶ γνησίᾳ τῇ πρὸς τὸ καλὸν νεύσει, ὅπως ἂν τοῦ σχήματος ἔχωμεν, καὶ οἴσισιν ἂν ὀμιλῶμεν, εἴτε ἡμῖν αὐτοῖς μόνοις συστέλλοντες τὸν νοῦν ἀπὸ τῶν αἰσθήσεων, εἴτε τοῖς πολλοῖς τε καὶ ὁμοφύλοις, ὑπερορῶντες
- 10 τὸν ἐν τῷ τρίβωνι τύφον καὶ τὴν ἐν τῇ ὑπήνῃ αὐθάδειαν τοῦ σχήματος.

*II²2581 / PML^b cap. Σ 14, 13

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ εἰς Βασίλειον·

- 15 Παραπεπήγασι ταῖς ἀρεταῖς αἱ κακίαι, ὥσπερ ἀγχίθυροι· καὶ ῥᾶστον, ἄλλο τι ὄντα, ἔτερον νομισθῆναι τοῖς μὴ τὰ τοιαῦτα πεπαιδευμένοις.

5 – 9 *II²2580 Οὐκ – ὁμοφύλοις] GREGORIUS NAZIANZENUS, *In laudem Heronis philosophi* (Orat. 25), 6, 10–15 (ed. Mossay/Lafontaine, p. 168) 9 – 11 ὑπερορῶντες – σχήματος] cf. IBID., 5, 14–16 et 6, 8 (p. 166 et 168) 14 – 16 *II²2581 GREGORIUS NAZIANZENUS, *Funebris oratio in laudem Basilii Magni Caesareae in Cappadocia episcopi* (Orat. 43), 64, 21–24 (ed. Bernardi, p. 266)

4 – 11 *II²2580 P cap. Σ 14, 12 (317rA[30]31–317rB15); E cap. 216, 9; R cap. Σ 15, 9; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 13 – 16 *II²2581 P cap. Σ 14, 13 (317rB[16]17–24); E cap. 216, 10; R cap. Σ 15, 10; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2580 (a) P ἥρῶνα *cod.* (b) Τοῦ Θεολόγου R E Τοῦ] *om.* E *II²2581 (a) P R βασιλειον P (b) *s. a.* E

1 ὡς διάκονοι] εἰς διακόνους P E 6 ἐν] ἐκ P διανοίας – καί²] *in mg.* P 7 – 11 ὅπως – σχήματος] *om.* E 10 τύφον R 14 ὥσπερ] εἰσί πως E 15 ὄντας P E

Π¹/
Κ cap. Σ 1

Τίτλος ιε' Περὶ συμμετρου καταστάσεως καὶ τοῦ Μηδὲν ἄγαν.

*Π²2582 / PML^b cap. Σ 15, 1

Παροιμιῶν·

Μέλι εὐρῶν φάγε τὸ ἱκανόν,
μήποτε πλησθεὶς ἐξεμέσης.

5

Π¹1856 /
Κ cap. Σ 1, 2

*Π²2583 / PML^b cap. Σ 15, 2

Ἐκκλησιαστοῦ·

Μὴ ἔσο δίκαιος πολὺ,
μὴ δὲ σοφίζου περισσά, μήποτε ἐκπλαγῆς.
Καὶ μὴ γίνου σκληρός,
ἵνα μὴ ἀποθάνῃς ἐν οὐ καιρῷ σου.
Ἄγαθὸν τὸ ἀντέχεσθαί σε ἐν τούτῳ,
ὅτι ὁ φοβούμενος τὸν θεὸν διελεύσεται τὰ πάντα.

10

1 – 2 Μηδὲν ἄγαν] cf. e. g. Plat., *Prot.*, 343b3 5 – 6 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 27.4./4. (ed. Ihm, p. 588)

5 – 6 *Π²2582 Prov. 25, 16¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 125) 9 – 13 *Π²2583
Μὴ – τούτῳ] Eccle. 7, 16¹–18¹ (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 161–162) 14 ὅτι – πάντα]
Ibid. 7, 18³ (Wahl, p. 162)

1 – 2 **Titlos** P (317rB25–26) M^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R; *deest in* M^{txt (lac.)} L^{b txt} E^{pin (lac.)}
T^(lac.) H^{III A^{III txt}} 4 – 6 *Π²2582 P cap. Σ 15, 1 (317rB[27]28–30); E cap. 217, 1; R
cap. Σ 16, 1; *deest in* M^(lac.) L^{b T^(lac.) H^{III}} 8 – 14 *Π²2583 P cap. Σ 15, 2 (317rB[31]
32–317vA6); E cap. 217, 2; *deest in* M^(lac.) L^{b T^(lac.) H^{III}} R

1 Τίτλος] *om.* PM^{pin} L^{b pin} A^{III pin} E^{txt} R^{pin} ιε'] η' A^{III pin}, ις' R, ςζ' E^{txt} 1 – 2
καταστάσεως – ἄγαν] *om.* M^{pin}

6 μήπως R ἐξεμήσης E

*II²2584 / PML^b cap. Σ 15, 3II¹1857 /
K cap. Σ 1, 3

Τοῦ Σιράχ·

Βάρος ὑπὲρ σὲ μὴ ἄρης,
καὶ ἰσχυροτέρω σου καὶ πλουσιωτέρω σου μὴ κοινώνει.

5

*II²2585 / PML^b cap. Σ 15, 4

Τοῦ αὐτοῦ·

Τί κοινωνήσει χύτρα πρὸς λέβητα;
Αὐτὴ προσκρούσει καὶ αὐτὴ συντριβήσεται.

*II²2586 / PML^b cap. Σ 15, 5

10 <***>

Μὴ ζήτηί παρὰ κυρίου ἡγεμονίαν,
μὴ δὲ παρὰ βασιλέως καθέδραν δόξης.

---

11 – 12 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 9.6./6. (ed. Ihm, p. 210)

3 – 4 *II²2584 Sir. 13, 2¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 81–82)   7 – 8 *II²2585 Sir. 13, 2³⁻⁴ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 81–82)   11 – 12 *II²2586 Sir. 7, 4¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 63)

---

2 – 4 *II²2584 P cap. Σ 15, 3 (317vA[7]8–12); E cap. 217, 3; R cap. Σ 16, 2; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}   6 – 8 *II²2585 P cap. Σ 15, 4 (317vA[12]13–17); E cap. 217, 4; R cap. Σ 16, 3; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}   10 – 12 *II²2586 P cap. Σ 15, 5 (317vA18–21); E cap. 217, 5; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R

---

*II²2584 Τοῦ] *om.* E R   *II²2585 (a) P   (b) *s. a. E*   (c) *s. d. R*   *II²2586 *s. a. P* (*ubi fenestra perparva, minio circumlita auroque illita, sed non inscripta*) E

---

4 πλουσιωτέρω σου] ὑψηλοτέρω σου (σου] σο *a. c.*) R   8 Αὐτὴ] αὐτὴ P   αὐτὴ] αὐτὴ R, αὐτὴ P

*II²2587 / PML^b cap. Σ 15, 6

Πρὸς Κορινθίους α΄.

Λέγω παντὶ τῷ ὄντι ἐν ὑμῖν, μὴ ὑπερφρονεῖν παρ’ ὃ δεῖ φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν, ἐκάστῳ ὡς ὁ θεὸς ἐμέρισε ν μέτρον πίστεως.

5

II¹1868 /
K cap. Σ 1, 14

*II²2588 / PML^b cap. Σ 15, 7

Τοῦ Θεολόγου, ἐκ τοῦ μεγάλου ἀπολογητικοῦ.

Αἰρετώτερον ἐμοὶ ἐπὶ γῆς ἀνέχοντι καὶ βραχεῖαν αὔλακα τέμνοντι καὶ γλυκεῖαν, πόρρωθεν ἀσπαζομένῳ κέρδη καὶ θάλασσαν, ζῆν οὕτως ὅπως ἂν δύνωμαι σὺν ὀλίγῃ καὶ μικρᾷ τῇ μάζῃ, καὶ βίον 10 ἔλκειν ἀσφαλῆ καὶ ἀκύμαντον, ἢ μακρὸν ἀναρριπίζειν καὶ μέγαν ἐπὶ μεγάλοις κέρδεσιν κίνδυνον. Ὑψηλῶ μὲν γὰρ ζημία τὸ μὴ ἐγχειρεῖν μείζοσιν, μὴ δ’ εἰς πλείους διατείνειν τὴν ἀρετὴν, ἀλλ’ ἐπὶ μικρῶν ἴστασθαι, οἷον μεγάλῳ φωτὶ μικρὸν οἶκον αὐγάζοντα ἢ 15 πανοπλία νεανικῆ σῶμα παιδικὸν περισκέποντα· μικρῶ δὲ ἀσφάλεια, μικρὰ φορτίζεσθαι, ἀλλὰ μὴ τοῖς ὑπὲρ δύναμιν ἑαυτὸν ὑποτιθέντα, γέλωτα ὀφλισκάνειν ὁμοῦ καὶ προστιθέναι τὸν κίνδυνον.

3 – 5 *II²2587 I Cor., re vera Rom. 12, 3   8 – 17 *II²2588 GREGORIUS NAZIANZENUS, *Apologetica (Orat. 2)*, 100, 5 – 101, 7 (ed. Bernardi, p. 220)

2 – 5 *II²2587 P cap. Σ 15, 6 (317vA[22]23–31); E cap. 217, 6; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R   7 – 17 *II²2588 P cap. Σ 15, 7 (317vA[32]33–317vB36); *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} R

*II²2587 (a) P κορινθίους *cod.* (b) Ἀποστόλου E

4 ἀλλὰ – σωφρονεῖν] *om.* E   8 αἰρετώτερον P   11 ἀναρριπίζειν] *sic* P, ἀναρριπτεῖν *ed.*

*Π²2589 / PML^b cap. Σ 15, 8

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ·

Βέλτιον τὰς ἑαυτῶν ἡνίας ἐνδιδόναι τεχνικωτέροις ἢ ἄλλων ἡνιόχους εἶναι ἀνεπιστήμονας.

5

*Π²2590 / PML^b cap. Σ 15, 9

Τοῦ αὐτοῦ·

Βέλτιον ἀκούειν φωνὴν αἰνέσεως ἢ ἐξηγητὴν εἶναι τῶν ὑπὲρ δυνάμιν.

*Π²2591 / PML^b cap. Σ 15, 10

10 Ἐκ τοῦ πρὸς Εὐνομιανούς·

Μὴ καθάπερ ἵπποι θερμοὶ καὶ δυσκάθεκτοι τὸν ἐπιβάτην λογισμὸν ἀπορρίψαντες, καὶ τὴν καλῶς ἄγχουσαν εὐλάβειαν ἀποπτύσαντες, πόρρω τῆς νύσσης θέωμεν, ἀδελφοί, ἀλλ' εἴσω τῶν ἡμετέρων ὄρων φιλοσοφῶμεν. Μέλιτος γὰρ πλησμονὴ καὶ κόρος ἔμετον ἐργάζεται, καίπερ ὄντος μέλιτος.

15

3 – 4 Βέλτιον – εἶναι] exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 15.12./12. (ed. Ihm, p. 360) 7 Ps. 25, 7¹ 14 – 15 Μέλιτος – ἐργάζεται] cf. Prov. 25, 16¹⁻²

3 – 4 *Π²2589 GREGORIUS NAZIANZENSIS, *Apologetica* (Orat. 2), 47, 1–3 (ed. Bernardi, p. 150) 7 – 8 *Π²2590 GREGORIUS NAZIANZENSIS, *Apologetica* (Orat. 2), 76, 1–2 (ed. Bernardi, p. 188) 11 – 14 *Π²2591 Μὴ – φιλοσοφῶμεν] GREGORIUS NAZIANZENSIS, *De theologia I adversus Eunomianos* (Orat. 27), 5, 3–6 (ed. Gally/Jourjon, p. 80–82) 14 – 15 Μέλιτος – μέλιτος] IBID., 4, 13–15 (p. 80)

2 – 4 *Π²2589 P cap. Σ 15, 8 ([317vB36]318rA1–6); E cap. 217, 7; R cap. Σ 16, 5; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 6 – 8 *Π²2590 P cap. Σ 15, 9 (318rA[6]7–10); E cap. 217, 8; R cap. Σ 16, 4; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 10 – 15 *Π²2591 P cap. Σ 15, 10 (318rA[11]12–28); E cap. 217, 9; R cap. Σ 16, 6; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2589 (a) P R Ἐκ] om. R (b) Θεολόγου E *Π²2590 (a) P (b) Τοῦ Θεολόγου R (c) s. a. E *Π²2591 (a) P R ευνομιανους P, εὐνομίους R (b) s. a. E

3 ἑαυτῶν] αὐτῶν P 3 – 4 τεχνικωτέροις – ἀνεπιστήμονας] om. E 3 τεχνικωτέροις P 13 νύσσης P^{a. c.}

*II²2592 / PML^b cap. Σ 15, 11

Ἐκ τοῦ περὶ υἱοῦ λόγου α΄.

Ὡσπερ ἐσθῆτος καὶ διαίτης καὶ γέλωτος καὶ βαδίσματος οὔσαν
τινὰ κοσμιότητα, οὕτω δὴ καὶ λόγου καὶ σιωπῆς ἐπιγνώμεν.

cf. II¹1867 /
K cap. Σ 1, 13

*II²2593 / PML^b cap. Σ 15, 12

5

Ἐκ τοῦ εἰς Βασίλειον.

Καὶ θεῶ φίλον τὸ κατὰ δύναμιν.

II¹1862 /
K cap. Σ 1, 8

*II²2594 / PML^b cap. Σ 15, 13

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ περὶ εὐταξίας.

Φεύγω τὸ ἄμετρον, καὶ κολάζω τὴν ἀπληστίαν· καὶ ἀργὸς εἶναι 10
μᾶλλον ἢ περιεργος δέχομαι, ἐὰν μὴ ἀμφοτέρα διαφυγεῖν ἐξῆ, καὶ
τοῦ μετρίου τυγχάνειν, καὶ δειλότερος μᾶλλον τοῦ δέοντος ἢ
θρασύτερος.

3 – 4 *II²2592 GREGORIUS NAZIANZENSIS, *re vera Adversus Eunomianos (Orat. 27)*, 5, 28–30 (ed. Gallay/Jourjon, p. 82–84) 7 *II²2593 GREGORIUS NAZIANZENSIS, *Funerbris oratio in laudem Basilii Magni Caesareae in Cappadocia episcopi (Orat. 43)*, 82, 6 (ed. Bernardi, p. 304) 10 – 13 *II²2594 GREGORIUS NAZIANZENSIS, *De moderatione in disputando (Orat. 32)*, 20, 16–20 (ed. Moreschini, p. 128)

2 – 4 *II²2592 P cap. Σ 15, 11 (318rA[28]29–36); E cap. 217, 10; R cap. Σ 16, 7; *deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}* 6 – 7 *II²2593 PML^b cap. Σ 15, 12 ([318rA36]318rB1–2); E cap. 217, 11; *deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R* 9 – 13 *II²2594 P cap. Σ 15, 13 (318rB[3]4–15); E cap. 217, 12; R cap. Σ 16, 8; *deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}*

*II²2592 (a) P (b) Τοῦ αὐτοῦ R (c) s. a. E *II²2593 (a) P (b) s. a. E *II²2594 (a) P R Τοῦ αὐτοῦ] *om.* R (b) s. a. E

3 – 4 οὔσαν τινα E, οὔσα τινα P 10 κολάζω] κωλύω R ἀπληστίαν P 11 ἐὰν μὴ] *scripsi*, ἐὰν με R E, ἐὰν μὲν P ἐξῆν P, ἐξῆν E

*Π²2595 / PML^b cap. Σ 15, 14Π¹1870 /
K cap. Σ 1, 16

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ εἰς ἑαυτὸν καὶ τὸν πατέρα·

Εὐσεβείας ἅμα καὶ ἀσφαλείας, μετρήσαι τῇ δυνάμει τὴν λειτουργίαν, ὡσπερ καὶ τῆς τροφῆς τὴν μὲν κατὰ δύναμιν προσίεσθαι,
5 τὴν δὲ ὑπὲρ δύναμιν ἀποπέμψασθαι· οὕτω γὰρ σώματι μὲν εὐεξίαν παραγίνεσθαι, ψυχῇ δὲ ἀσφάλειαν τὸ μετριάξειν ἐν ἀμφοτέροις.

*Π²2596 / PML^b cap. Σ 15, 15Π¹1866 /
K cap. Σ 1, 12

Ἐκ τοῦ εἰς μονάζοντας·

Οὔτε νωθρότερον εἶναι τοῦ μετρίου καλόν, οὔτε θερμότερον, ὡς
10 ἢ δι' εὐκολίαν πᾶσιν συμφέρεσθαι, ἢ δι' ἀταξίαν πάντων ἀποστατεῖν· ὁμοίως γὰρ καὶ τὸ νωθὲς ἄπρακτον, καὶ τὸ εὐκίνητον ἀκοινωνήτον.

3 – 6 *Π²2595 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *In seipsum et ad patrem* (Orat. 12), 5, 8–12 (ed. Calvet-Sebasti, p. 358) 9 – 12 *Π²2596 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *De pace I ob monachorum reconciliationem* (Orat. 6), 20, 5–8 (ed. Calvet-Sebasti, p. 170–172)

2 – 6 *Π²2595 P cap. Σ 15, 14 (318rB[15]16–30); R cap. Σ 16, 9; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} 8 – 12 *Π²2596 P cap. Σ 15, 15 (318rB[31]32–318vA7); E cap. 217, 13; R cap. Σ 16, 10; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2595 Τοῦ αὐτοῦ] *om.* P *Π²2596 (a) P R Ἐκ τοῦ] *om.* P (b) *s. a. E*

3 ἅμα] ἄσμα P μετρισαι P 4 προῖεσθαι R 5 εὐεξίαν] εὐταξίαν P 6 τὸ] *an legendum* τῷ (*cf. ed. app. crit.*)? 10 ἢ δι'¹] ἠδη P διαταξίαν P, διὰ ἀταξίαν R 11 νωθες P, νωθρὲς R

Τίτλος ις' Περὶ συναντημάτων καὶ ἀπροσδοκίτως συμβαινόντων τισίν, ὧν ἡ γνῶσις ἡμῖν μὲν ἴσως ἄγνωστος, θεῶ δὲ εὐγνωστος.

*Π²2597 / PML^b cap. Σ 16, 1

Δαυΐδ, ψαλμοῦ ιη'.

5

Παραπτώματα τίς συνήσει;

*Π²2598 / PML^b cap. Σ 16, 2

Τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ.

Συνάντημα υἰῶν τοῦ ἀνθρώπου
καὶ συνάντημα τοῦ κτήνου,
συνάντημα ἐ<ν> αὐτοῖς·
ὡς ὁ θάνατος τούτου, ὁ θάνατος τούτου,
καὶ †προη ἐν† τοῖς πᾶσιν.

10

6 *Π²2597 Ps. 18, 13¹   **9 – 13 *Π²2598** Eccle. 3, 19¹⁻⁵ (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 152 [et erratum p. 165])

1 – 3 Titlos P (318vA8–12) M^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin cap.} Σ 9 et Σ 18 R; *deest in* M^{txt (lac.)} L^{b txt} E^{pin (lac.)} T^(lac.) H^{III} A^{III txt}   **5 – 6 *Π²2597** P cap. Σ 16, 1 (318vA[12]13–14); E cap. 218, 1; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R   **8 – 13 *Π²2598** P cap. Σ 16, 2 (318vA[14]15–22); *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} R

1 Τίτλος] *om.* PM^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin cap.} Σ 9 et Σ 18 R^{pin}   ις'] ιζ' R, ιη' E^{txt}, *propt. mg. resect. non liquet in* A^{III pin cap.} Σ 9 (θ' *secund. ser.*) et A^{III pin cap.} Σ 18 (ιη' *secund. ser.*)
1 – 3 καὶ – εὐγνωστος] *om.* M^{pin}   **1** καὶ] *om.* A^{III pin cap.} Σ 9

*Π²2597 ψαλμοῦ ιη'] *om.* E

11 ἐν αὐτοῖς] *scripsi* (LXX), ἑαυτοῖς P   **13** †προη ἐν†] *cruces apposui, sic* P, πνεῦμα ἐν LXX

*Π²2599 / PML^b cap. Σ 16, 3

Τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ·

Συνάντημα ἐν τῷ δικαίῳ καὶ τῷ ἀσεβεῖ,
τῷ ἀγαθῷ καὶ τῷ κακῷ,

- 5 τῷ καθαρῷ καὶ τῷ ἀκαθάρτῳ,
τῷ θυσιάζοντι καὶ τῷ μὴ θυσιάζοντι·
ὡς ὁ ἀγαθός, ὡς ὁ ἁμαρτάνων,
ὡς ὁ ὀμνύων, καθὼς ὁ τὸν ὄρκον φοβούμενος.
Τοῦτο πονηρὸν ἐν παντὶ τῷ πεπονημένῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον,
10 ὅτι συνάντημα ἐν τοῖς πᾶσιν.

*Π²2600 / PML^b cap. Σ 16, 4

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἔστιν ἐλπίς ὅτι ὁ κύων ὁ ζῶν, αὐτὸς ἀγαθὸς
ὑπὲρ τὸν λέοντα τὸν τεθνηκότα.

*Π²2601 / PML^b cap. Σ 16, 5

<***>

Ἐδόθη ἄφρων ἐν ὑψεσιν μεγάλοις,
καὶ πλούσιοι ἐν ταπεινώσει καθήσονται·

3 – 10 *Π²2599 Eccle. 9, 2²–3² (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 165–166) 13 – 14 *Π²2600
Eccle. 9, 4²–3² (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 166) 17 – 1140, 2 *Π²2601 Eccle. 10, 6¹–7²
(Wahl, *Kohelet-Text*, p. 169)

2 – 10 *Π²2599 P cap. Σ 16, 3 (318vA22–318vB4); E cap. 218, 2; R cap. Σ 17, 1;
deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 12 – 14 *Π²2600 P cap. Σ 16, 4 (318vB[4]5–8); E cap.
218, 3; R cap. Σ 17, 2; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 16 – 1140, 2 *Π²2601 P cap. Σ
16, 5 (318vB9–16); E cap. 218, 4; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R

*Π²2599 (a) R E Τοῦ] *om.* E (b) *s. d.* P *Π²2600 (a) P R (b) *s. a.* E *Π²2601 *s. a.* P
E

3 – 8 Συνάντημα – φοβούμενος] *om.* E 8 καθὼς P, οὕτως R 14 τὸν τεθνηκότα]
om. E 18 καθίσονται E

<ε>ἶδον δούλους ἐφ' ἵππους
καὶ ἄρχοντας πορευομένους ὡς δούλους ἐπὶ τῆς γῆς.

*Π²2602 / PML^b cap. Σ 16, 6

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἔστιν ματαιότης ἢ πεποίηται ἐπὶ τῆς γῆς, 5
ὅτι εἰσὶν δίκαιοι, ὅτι φθάνει πρὸς αὐτοὺς
ὡς ποίημα τῶν ἀσεβῶν,
καὶ εἰσὶν ἀσεβεῖς, ὅτι φθάνει πρὸς αὐτοὺς
ὡς ποίημα τῶν δικαίων. 10
Εἶπα· Καί γε τοῦτο ματαιότης.

*Π²2603 / PML^b cap. Σ 16, 7

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν·

Παρήσαν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τινές, ἀπαγγέλλοντες τῷ κυρίῳ περὶ
τῶν Γαλιλαίων, ὧν τὸ αἷμα Πιλάτος ἔμιξεν μετὰ τῶν θυσιῶν αὐ- 15
τῶν. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Δοκεῖτε ὅτι οἱ Γαλι-
λαῖοι οὗτοι παρὰ πάντα τοὺς Γαλιλαίους ἐγένοντο ἁμαρτωλοί,
ὅτι πεπόνθασιν τοιαῦτα; Οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοή-
σητε, πάντες ὁμοίως ἀπολεισθε. Ἡ ἐκείνοι οἱ δεκαοκτῶ ἐφ' οὓς
ἔπεσεν ὁ πύργος ἐν τῷ Σιλωὰμ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς, δοκεῖτε ὅτι 20
οὗτοι ὀφειλέται ἐγένοντο παρὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς
κατοικοῦντας Ἱερουσαλήμ; Οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανο-
ήσητε, πάντες ὡσαύτως ἀπολεισθε.

5 – 10 *Π²2602 Eccle. 8, 14^{1–6} (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 165) 13 – 22 *Π²2603 Luc.
13, 1–5

4 – 10 *Π²2602 P cap. Σ 16, 6 (318vB17–28); R cap. Σ 17, 3; *deest in M*^(lac.) L^b E
T^(lac.) H^{III} 12 – 22 *Π²2603 P cap. Σ 16, 7 (318vB[28]29–319rA24); R cap. Σ 17, 4;
deest in M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}

*Π²2602 (a) R (b) s. a. P *Π²2603 (a) P (b) Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην R

1 εἶδον] *scripsi*, ἶδον P 14 πιλάτος P 15 – 22 Καὶ – ἀπολεισθε] καὶ τὰ ἐξῆς R
15 δοκεῖται P 15 – 16 γαλιλαιοι P 19 σιλοαμ P δοκεῖται P

<*II²suppl. 37 / R cap. Σ 17, 5>*II²2604 / PML^b cap. Σ 16, 8

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ·

- Ἔλεγεν δὲ ταύτην τὴν παραβολὴν· Συκὴν εἶχεν τίς πεφυτευμένην
 5 ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν ζητῶν καρπὸν ἐν αὐτῇ, καὶ
 οὐχ' εὗρεν. Εἶπεν δὲ πρὸς τὸν ἀμπελουργόν· Ἴδου τρία ἔτη ἀφ' ἧς
 ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ, καὶ οὐχ' εὗρίσκω. Ἐκκο-
 ψον οὖν αὐτήν· ἵνατί καὶ τὴν γῆν καταργεῖ; Ὁ δὲ ἀπεκρίθη, λέγων
 10 αὐτῷ· Κύριε, ἄφες αὐτήν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως ὅτου σκάψω περὶ
 αὐτήν καὶ βάλω κοπρίαν· κἂν μὲν ποιήσῃ καρπὸν, εἰ δὲ μὴ εἰς τὸ
 μέλλον, ἐκκόψεις αὐτήν.

*II²2605 / PML^b cap. Σ 16, 9

Σχόλιον·

- Ὁ μὲν οὖν κύριος, ἅτε πάντα πρὸ γενέσεως ἐπιστάμενος, οὐκ ἐξε-
 15 νίσθη πρὸς τὴν ἀναγγελθεῖσαν ἀκοήν, ἀλλὰ παρασιωπῆσας τὰς
 τῶν συμβεβηκότων ἐκείνοις αἰτίας, ὡς ὑπὲρ τὰς τῶν μανθανόν-
 των ἀκοάς – οὐ γὰρ πάντων θεῖα κατηχεῖσθαι κρίματα –, ἐδίδαξεν
 μὲν ἐκείνους, δι' ἐκείνων δὲ ἡμᾶς, μὴ πάντων καταψηφιεῖσθαι τῶν
 ἀπολλυμένων, ὡς κατ' ἀξίαν παθόντων, ἀλλὰ μᾶλλον φοβεῖσθαι,
 20 καὶ διὰ μετανοίας τὸν ἑαυτῶν ἐπανορθοῦσθαι βίον, μήποτε τοῖς
 ἴσοις ἐξ ἀμελείας περιπαρῶμεν. Προστέθηκε δὲ πρὸς ἡμετέραν

1 *II²suppl. 37 cf. *Sacra*. Liber II. *Supplementum* (Band VIII/8) 14 cf. Sus. 35a (θ' 42) 21 – 1142, 1 Προστέθηκε – ἀκοῇ] cf. Luc. 13, 1

4 – 11 *II²2604 Luc. 13, 6–9 14 – 1142, 4 *II²2605 *Scholion in Luc. 13, 1–9*

3 – 11 *II²2604 P cap. Σ 16, 8 (319rA24–319rB13); R cap. Σ 17, 6; *deest in M*^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} 13 – 1142, 4 *II²2605 P cap. Σ 16, 9 (319rB[mg]14–319vA17); R cap. Σ 17, 7; *deest in M*^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}

*II²2604 (a) R (b) s. d. P

4 Ἔλεγεν – παραβολῆν] *om.* R τίς εἶχε R 5 – 11 καὶ¹ – αὐτήν] καὶ τὰ ἐξῆς R 14 οὖν] *om.* P

σωτηρίαν τῇ περὶ τῶν Γαλιλαίων ἀκοῇ οὐ μόνον τὴν τῶν κατα-
χωσθέντων τῷ πύργῳ ἀπώλειαν, ἀλλὰ δὴ καὶ τὴν εὐθύβολον τοῖς
ῥηθεῖσιν παραβολήν, ἐν ἧ τὴν παράτασιν τῆς εἰς ἡμᾶς μακροθυ-
μίας αὐτοῦ ἠνίξατο διὰ τῆς συκῆς.

*II²2606 / PML^b cap. Σ 16, 10

5

Τοῦ θεολόγου Γρηγορίου, ἐκ τῶν Ἐπῶν.

Μήτε κακοὺς ὀρώσω γαληνιό<ω>ντας, ὁδοῖο
Ἰστασο, μήτ' ἀγαθοῖς φρένα δάπτειο καμπτομένοισι.
Πε<σ>σοὶ ταῦτα βίοιο.

*II²2607 / PML^b cap. Σ 16, 11

10

Βασιλείου, ἐκ τῆς ις' ἐπιστολῆς.

Κἂν οἱ λόγοι τῶν παρὰ θεοῦ οἰκονομουμένων διαφεύγωσιν ἡμᾶς,
ἀλλὰ πάντως γε τὸ παρὰ τοῦ σοφοῦ καὶ ἀγαπῶντος ἡμᾶς οἰκονο-
μηθὲν ἀπόδεκτόν ἐστιν, κἂν ἐπίπονον ᾖ.

1 – 2 τὴν – ἀπώλειαν] cf. Luc. 13, 4 2 – 3 τὴν – παραβολήν] cf. ibid., 13, 6–9

7 – 9 *II²2606 GREGORIUS NAZIANZENSIS, *Carmina*, I,2,2 (*Praecepta ad virgines*), 360–362 (PG 37, 606, 12 – 607, 2) 12 – 14 *II²2607 BASILIUS CAESARIENSIS, *Epistulae*, V, 2, 17–20 (ed. Courtonne, I, p. 18)

6 – 9 *II²2606 P cap. Σ 16, 10 (319vA[18]19–25); *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} R
11 – 14 *II²2607 P cap. Σ 16, 11 (319vA[25]26–35); E cap. 218, 5; *deest in* M^(lac.) L^b
T^(lac.) H^{III} R

*II²2607 ἐκ – ἐπιστολῆς] *om.* E

1 γαλιλαιων P τὴν] *om.* R 3 τῆς] τὴν P εἰς] *om.* R 7 γαληνιῶντας] *scripsi*
(*ed.*), γαληνιόντας P 8 ἀγαθοῖς] *scripsi* (*ed.*), ἀγαθους P 9 Πεσσοῖ] *scripsi* (*ed.*),
πεσοῖ P 13 τὸ] *om.* P 14 ἀπόδεκτόν ἐστιν] *sic acc.* E, ἀποδέκτον ἐστὶν P

*Π²2608 / PML^b cap. Σ 16, 12

Τοῦ Θεολόγου, ἐκ τοῦ περὶ φιλοπτωχίας·

Τοῖς ἡμετέροις μάλιστα ἐπιστατεῖν δεξώμεθα τὸν ἡμέτερον, εἴτε ποιητὴν, εἴτε καὶ πλάστην βούλει καλεῖν, κἂν διὰ τῶν ἐναντίων ὁ
 5 βίος ἡμῶν διεξάγηται, διατοῦτο τυχὸν καὶ ἀγνοουμένων, ἵνα τῷ
 δυσθεωρήτῳ τὸν ὑπὲρ πάντα λόγον θαυμάζωμεν. Ἐπειδὴ τὸ μὲν
 ραδίως ληπτὸν ἅπαν εὐκαταφρόνητον, τὸ δὲ ὑπὲρ ἡμᾶς ὅσῳ δυ-
 σεφικτότερον τοσοῦτῳ θαυμασιώτερον· καὶ γυμνάζει τὸν πόθον
 ἅπαν τὸ διαφεῦγον τὴν ἔφεσιν.

10 ***Π²2609 / PML^b cap. Σ 16, 13**

Τοῦ Χρυσοστόμου, ἐκ τοῦ πρὸς Σταγείριον·

Οὐκ ἐχρῆν βατὰ τοῖς πᾶσιν ὑπάρχειν τῆς τοῦ θεοῦ σοφίας τὰ τεκ-
 μήρια, καὶ τὸν ἄρρητον καὶ ἀκατάληπτον νοῦν πάντη γυμνὸν
 εἶναι ἀνθρώποις, ὅπου γε καὶ βασιλέως ἀνθρώπου καὶ ἄρχοντος
 15 ἔστιν ὅτε <τὰ> πλεῖστα τῶν βουλευμάτων κέκρυπται, ὡς καὶ τὸ
 πραττόμενον ἄδηλον εἶναι ὅτῳ λόγῳ πράττεται.

3 – 9 *Π²2608 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *De pauperum amore* (Orat. 14), 33 (PG 35, 904, 6–14) 12 – 16 *Π²2609 IOHANNES CHRYSOSTOMUS, *Ad Stagirium a daemone vexatum*, re vera TITUS BOSTRENSIS, *Contra Manichaeos*, II, 48, 7–12 (ed. Roman/Schmidt, p. 205–207 = Extrait 6b, ed. Declerck, p. CXXXIV)

2 – 9 *Π²2608 P cap. Σ 16, 12 ([319vA36]319vB1–25); E cap. 218, 6; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 11 – 16 *Π²2609 P cap. Σ 16, 13 (319vB[26]27–320rA6); R cap. Σ 17, 8; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}

*Π²2608 ἐκ – φιλοπτωχίας] *om.* E *Π²2609 ἐκ τοῦ] *om.* R προσταγήριον P

3 δεξόμεθα P 6 πάντων P 7 ληπτὸν ἅπαν] ληπτόν, ἅπαν E 12 τὰ] *om.* P 13 πάντη] παντι P 15 ὅτε] ὅτε P, ὅ R τὰ] *supplevi* (ed.), *om.* P R κέκρυπται] κέκρυπται R 16 ὅτῳ] ὅ τῷ P, ὅι R

*II²2610 / PML^b cap. Σ 16, 14

Σχόλιον·

Συμβέβηκε τινὰ πρὸς τὴν προκειμένην τῷδε τῷ κεφαλαίῳ θεω-
 ρίαν ἐν τοῖς τῶν ἐνθέων ἡμῶν πατέρων χρόνοις ζήτησιν σὺν πολ-
 λαῖς ταῖς δεήσεσιν πρὸς τὸν πάντα ἐπιστάμενον ἐπὶ πλεῖστον περὶ 5
 τούτων γίνεσθαι. Τινὸς γὰρ οὐκ εὖ μὲν βεβιωκότος, λαμπρῶς δὲ
 προκομισθέντος κατὰ τὴν πόλιν, ἑτέρου δὲ ἀνὰ τὴν ἔρημον ἐνα-
 ρέτως ἀσκήσαντος, καὶ ὑπὸ ὑαίνης ἐν τῷ οἰκείῳ δοματίῳ ἀναιρε-
 θέντος, τῇ πλείστη περὶ τούτου ἰκεσία τῶν θεραπόντων αὐτοῦ
 ἐπικαμφθεὶς ὁ θεός, ἠυδόκησεν δι' ἀγγέλου τὸ αἴτιον τῆς ἀκαταλ- 10
 λήλου ἀμφοτέρων διασαφῆσαι ἐξόδου, ὅτι ὁ μὲν, διὰ μίαν καλ-
 λίστην ἐργασίαν, τὰ ἄλλα κακίστως βιώσας, τινὰ τῆς ἐξοδίας ἔτυ-
 χεν ἀντίληψιν, ὁ δὲ διὰ μίαν ἀμαρτίαν τοιοῦτῳ παρεωράθη τέλει,
 εἰς ἀπολύτρωσιν τῆς καταδικαζούσης ἀμαρτίας.

3 – 14 Συμβέβηκε – ἀμαρτίας] cf. *Apophthegmata patrum*, Collectio systematica, XVIII, 41, 1–17 (ed. Guy†, XVII–XXI, p. 90–92); Anastas. Sin., *Quaestiones et responsiones*, 30, 18–37 (ed. Munitiz, p. 81–82 et addit. in app. crit.)

3 – 14 *II²2610 Scholion in PML^b cap. Σ 16

2 – 14 *II²2610 P cap. Σ 16, 14 (320rA[mg]7–320rB15); R cap. Σ 17, 9; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}

6 γενέσθαι R μὲν] *om.* R 8 ὑαίνης P 10 εὐδόκησε R τὸ αἴτιον] *om.* R
 10 – 11 ἀκαταλλήλου] κατὰ τῶν R

Τίτλος ιζ' Περὶ συγκαταβάσεως καὶ συμπαθείας εἰς ἀλλήλους, ὅτι ὑπὲρ θυσίας τῶ φιλανθρώπῳ καὶ ἀνενδεεῖ θεῶ ἀρεστά.

*II²2611 / PML^b cap. Σ 17, 1

Ἔσση προφήτου·

- 5 Τὸ κρίμα μου ὡς φῶς ἐξελεύσεται, διότι ἔλεος θέλω καὶ οὐ θυσίαν.

*II²2612 / PML^b cap. Σ 17, 2

Παρομιῶν·

Ὁ σπλαγχνιζόμενος ἐλεηθήσεται.

*II²2613 / PML^b cap. Σ 17, 3

- 10 Σοφίας Σολομώντος·

Δεῖ τὸν δίκαιον εἶναι φιλάνθρωπον.

5 *II²2611 Os. 6, 5–6 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 160–161) **8 *II²2612** Prov. 17, 5³ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 85–86) **11 *II²2613** Sap. 12, 19²

1 – 2 Titlos P (320rB16–19) M^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R; *deest in* M^{txt (lac.)} L^{b txt} E^{pin (lac.)} T^(lac.) H^{III A^{III txt}} **4 – 5 *II²2611** P cap. Σ 17, 1 (320rB[20]21–24); E cap. 219, 1; R cap. Σ 18, 1; *deest in* M^(lac.) L^{b T^(lac.)} H^{III} **7 – 8 *II²2612** P cap. Σ 17, 2 (320rB[25] 26–27); E cap. 219, 2; R cap. Σ 18, 2; *deest in* M^(lac.) L^{b T^(lac.)} H^{III} **10 – 11 *II²2613** P cap. Σ 17, 3 (320rB[28]29–30); E cap. 219, 3; R cap. Σ 18, 3; *deest in* M^(lac.) L^{b T^(lac.)} H^{III}

1 Τίτλος] *om.* P M^{pin} L^{b pin} A^{III pin} R^{pin} E^{txt} ιζ'] η' R, ciθ' E^{txt}, *propt. mg. resect. non liquet in* A^{III pin} (*l' secund. ser.*) **1 – 2** καὶ – ἀρεστά] *om.* M^{pin} **2** τῶ] *praem.* ὅτι L^{b pin} ἀνενδεῆς A^{III pin} ἀρεστὸν P^{txt}

*II²2611 ὡση P προφήτου] *om.* R ***II²2613** (a) P E σοφία P (b) s. a. R

5 κρίμα μου R^{a. c.} **8** πλαγχνιζόμενος P^{a. c.} (*sine acc. etiam p. c.*)

*Π²2614 / PML^b cap. Σ 17, 4

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου·

Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ, ἐν ἐνὶ τῶν σαββάτων, ἐπορεύετο ὁ Ἰησοῦς διὰ τῶν σπορίμων· οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπέινασαν, καὶ ἤρξαντο 5
τίλλειν τοὺς στάχνας καὶ ἐσθίειν. Ἰδόντες δὲ οἱ Φαρισαῖοι, λέγου-
σιν αὐτῷ· Ἴδου οἱ μαθηταὶ σου ποιοῦσιν ὃ οὐκ ἔξεστιν ἐν τοῖς
σάββασιν ποιεῖν. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Εἰ ἤδειτε τί ἐστὶν Ἔ-
λεος θέλω καὶ οὐ θυσίαν, οὐκ ἂν κατεδικάσατε τοὺς ἀναιτίους.
Κύριος γάρ ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ τοῦ σαββάτου.

*Π²2615 / PML^b cap. Σ 17, 5

10

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγελίου·

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ νομικὸς τίς ἀνέστη, ἐκπειράζων τὸν κύριον, λέ-
γων· Διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; Ὁ δὲ εἶ-
πεν αὐτῷ· Ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται πῶς ἀναγινώσκεις; Ὁ δὲ ἀπο-
κριθεὶς εἶπεν· Ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας 15
σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, καὶ
τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὁρθῶς ἀπε-
κρίθης. Τοῦτο ποιεῖ, καὶ ζήση. Ὁ δὲ θέλων δικαιῶν ἑαυτόν, εἶπεν·
Καὶ τίς ἐστὶ μου πλησίον; Ὑπολαβὼν δὲ ὁ κύριος εἶπεν· Ἄνθρω-
πος τίς κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱεριχώ, καὶ λησταῖς περι- 20
έπεσαν, οἱ καὶ ἐκδύσαντες αὐτόν καὶ πληγὰς ἐπιθέντες, ἀπῆλθον

7 – 8 Os. 6, 6 15 – 17 Ἀγαπήσεις – σεαυτόν] cf. Lev. 19, 18

3 – 7 *Π²2614 Ἐν – Ἰησοῦς] Matth. 12, 1–3 7 – 9 Εἰ – σαββάτου] Ibid. 12, 7–8
12 – 1147, 13 *Π²2615 Luc. 10, 25–37

2 – 9 *Π²2614 P cap. Σ 17, 4 (320rB[31]32–320vA16); R cap. Σ 18, 4; *deest in M*^(lac.)
L^b E T^(lac.) H^{III} 11 – 1147, 13 *Π²2615 P cap. Σ 17, 5 (320vA[17]18–321rA19); R
cap. Σ 18, 5; *deest in M*^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}

*Π²2614 (a) P (b) Ματθαίου R *Π²2615 λουκαν P Εὐαγγελίου] *om.* P

5 τουστάχνας P 6 ἐν] *om.* P 7 – 8 ἔλεον R 12 νομικὸς τις P 12 – 13 λέγων]
praem. καὶ R 14 γέγραπται πῶς] *nulla interpunctio in* P R 16 καὶ¹ – σου³] *om.* P
17 ἑαυτόν P 18 δικαιῶσαι P αὐτόν P^{a. c.}, ἑαυτόν P^{p. c.} 19 τίς ἐστὶν μου P
19 – 20 ἀνθρωπὸς τις R 20 Ἱεριχώ] *scripsi*, Ἱεριχώ R, ἐριχώ P

ἀφέντες ἡμιθανῆ τυγχάνοντα. Κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεὺς τίς κατέβαινε ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἀντιπαρῆλθεν. Ὁμοίως δὲ καὶ Λευΐτης, γενόμενος κατὰ τὸν τόπον, ἐλθὼν καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἀντιπαρῆλθεν. Σαμαρείτης δὲ τις ὁδεύων, ἦλθεν κατ' αὐτόν, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἐσπλαγχνίσθη· καὶ προσελθὼν κατέδησεν τὰ τραύματα αὐτοῦ, ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον· ἐπιβιάσας δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος, ἤγαγεν εἰς πανδοχεῖον, καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ. Καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον ἐκβαλὼν δύο δηνάρια, ἔδωκεν τῷ πανδοχεῖ, λέγων· Ἐπιμελήθητι αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἂν προσδαπανήσης, ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανερχεσθῆναι με ἀποδώσω σοι. Τίς οὖν τούτων τῶν τριῶν πλησίον δοκεῖ σοι γεγονέναι τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς ληστές; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ. Εἶπεν δὲ ὁ κύριος· Πορεύου καὶ σὺ ποιεὶ ὁμοίως.

*Π²2616 / PML^b cap. Σ 17, 6

15 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ·

Εἶπεν ὁ πατὴρ πρὸς τὸν πρεσβύτερον αὐτοῦ υἱόν· Τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ τὰ ἐμὰ πάντα, σὰ ἐστίν· εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησεν, ἀπολωλὼς ἦν καὶ εὐρέθη.

16 – 19 *Π²2616 Εἶπεν – εὐρέθη] Luc. 15, 31–32 16 πρὸς – υἱόν] Ibid. 15, 25

15 – 19 *Π²2616 P cap. Σ 17, 6 (321rA[19]20–30); E cap. 219, 4; R cap. Σ 18, 6; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2616 (a) P R Ἐκ] *om.* R (b) Εὐαγγελίου E

1 τυγχάνοντα] *om.* P ἱερεὺς τίς P 4 σαμαρίτης P 6 ἔλαιον] ἔλεον P 12 δὲ] *om.* P 18 καὶ χαρῆναι] *post* ἔδει *transpos.* P E ὁ – σου] *post* οὗτος *transpos.* P E 19 ἀπολωλὼς] *scripsi*, ἀπολωλὸς (-ος P) P E R ἦν] *om.* P E ηυρέθη P

*II²2617 / PML^b cap. Σ 17, 7

Σχόλιον·

Οὐ διὰ ψιλῶν λόγων, ἀλλὰ δι' ἐναργῶν πράξεων σωτήριον προ-
 γραμμὸν ἀληθῶς καὶ ἐμφανῶς ἑαυτὸν προτίθησιν ἡμῖν ὁ κύριος.
 Τίς γὰρ ἄλλος πατήρ ἀγαθός, πατήρ ἄμφω δικαίων τὲ καὶ ἁμαρ- 5
 τωλῶν; Ἡ τίς ἕτερος ἀνορθωτῆς τῶν κατεραγμένων, καὶ ἱητῆρ
 καὶ σωτῆρ τῶν κατατετρωμένων πλὴν αὐτοῦ, ὡς φησὶν διὰ τοῦ
 προφήτου ὅτι *Σώζων οὐκ ἔστιν ἄρεξ ἐμοῦ*; Ἀγαπᾷ μὲν γὰρ δικαί-
 ουσ, προσίεται δὲ εὐμενῶς ἐπιστρέφοντας ἁμαρτωλούς, ἐπι-
 σπλαγχνίζεται δὲ καὶ ἐπὶ τοὺς ἀποπλανηθέντας τῆς ὑψηλοτάτης 10
 αὐτοῦ <καὶ> κεφαλαιώδους καὶ εὐθείας ὁδοῦ, καὶ ἐπὶ τὴν κάτω
 καὶ ληστοτρόφων βρίθουσιν ἐξωρμηκότας, καὶ ἀνέχεται *Σαμα-
 ρεΐτης* καὶ *τελωνῶν* καὶ *ἁμαρτωλῶν φίλος* ἀκοῦσαι παρὰ τῶν θεο-
 μάχων, ἵνα πάντας ὡς πάντων δεσπότης σώσειεν.

*II²2618 / PML^b cap. Σ 17, 8

15

Ἐκ τῆς πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῆς·

Ὁφείλομεν ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βα-
 σταῆσαι καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν. Ἐκαστος ἡμῶν τῷ πλησίον ἀρε-
 σκέτω εἰς τὸ ἀγαθόν.

6 ἀνορθωτῆς – κατεραγμένων] cf. Ephraem Syr., *Sermones paraeneticī ad monachos Aegypti*, XLII (ed. Assemani, II, p. 161B) **8** Os. 13, 4 (cf. Is. 43, 11) **12 – 13** Σαμαρείτης] Ioh. 8, 48 **13** Matth. 11, 19

3 – 14 *II²2617 *Scholiōn in Luc. 15, 31–32* **17 – 19** *II²2618 Rom. 15, 1–2

2 – 14 *II²2617 P cap. Σ 17, 7 (321rA[mg]31–321rB34); R cap. Σ 18, 7; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} **16 – 19** *II²2618 P cap. Σ 17, 8 (321rB[35]36–321vA7); E cap. 219, 5; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R

*II²2618 (a) P (b) Ἀποστόλου E

3 – 4 πρόγραμμα P **4** καὶ – ἑαυτὸν] *om.* R **5** πατήρ²] *conieci*, πρὸς (= πατρός) P, πρ^ο (= πρὸς) R **6** κατεραγμένων P^{p.c.} ἱητῆρ] *scripsi*, ἱητηρ P, ἱατήρ R **8** γὰρ] *om.* R **11** καὶ¹ – καὶ²] *scripsi*, κεφαλαιώδους R, καὶ P **12** ληστοτρόφων] *scripsi*, ληστοτρόφον P R ἐξωρμηκότας] *scripsi*, ἐξορμηκότας P R **12 – 13** σαμαρίτης P **18 – 19** Ἐκαστος – ἀγαθόν] *om.* E **18** τῷ] *scripsi* (NT), τὸν P

*Π²2619 / PML^b cap. Σ 17, 9

Καὶ μεθ' ἕτερα·

Διὸ προσλαμβάνεσθε ἀλλήλους, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς προσελάβετο ἡμᾶς εἰς δόξαν θεοῦ.

5

*Π²2620 / PML^b cap. Σ 17, 10

Πρὸς Γαλάτας·

Ἀδελφοί, ἐὰν προληφθῆ ἄνθρωπος ἐν τινι παραπτώματι, ὑμεῖς οἱ πνευματικοὶ καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν πνεύματι πραότητος, σκοπῶν σεαυτὸν, μὴ καὶ σὺ πειρασθῆς. Ἀλλήλων τὰ βάρη βαστά-
10 ζετε, καὶ οὕτως ἀναπληροῦτε τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ.

*Π²2621 / PML^b cap. Σ 17, 11

Πρὸς Ἐφεσίους·

Γίνεσθε εἰς ἀλλήλους χρηστοί, εὐσπλαγχοὶ, χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἐχαρίσατο ὑμῖν. Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ
15 θεοῦ, ὡς τέκνα ἀγαπητά, καὶ περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν ὑμᾶς, καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ ἡμῶν προσφορὰν καὶ θυσίαν τῷ θεῷ εἰς ὁσμὴν εὐωδίας.

13 – 14 Γίνεσθε – ὑμῖν] exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 50.2./57.2. (ed. Ihm, p. 821)

3 – 4 *Π²2619 Rom. 15, 7 7 – 10 *Π²2620 Gal. 6, 1–2 13 – 17 *Π²2621 Eph. 4, 32 – 5, 2

2 – 4 *Π²2619 P cap. Σ 17, 9 (321vA[8]9–13); R cap. Σ 18, 8; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} 6 – 10 *Π²2620 P cap. Σ 17, 10 (321vA[13]14–27); E cap. 219, 6; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 12 – 17 *Π²2621 P cap. Σ 17, 11 (321vA[27]28–321vB7); E cap. 219, 7–8; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R

*Π²2619 (a) P (b) Πρὸς Ῥωμαίους R *Π²2620 (a) P (b) s. a. E *Π²2621 (a) P (b) s. a. / s. a. E (cf. *infra*, *app. crit. text.*)

3 προσλαμβάνεσθαι P 8 καταρτίζεται P E 9 σκοπῶν – πειρασθῆς] *om.* E 10 ἀναπληρώσατε E 13 γίνεσθαι P 14 – 15 Γίνεσθε – καί¹] *om.* E, *ubi caesura post* ὑμῖν

*Π²2622 / PML^b cap. Σ 17, 12

Πρὸς Θεσσαλονικεῖς β΄.

Ἵμεῖς, ἀδελφοί, μὴ ἐκκακεῖτε καλοποιοῦντες. Εἰ δέ τις οὐχ' ὑπακούει τῷ λόγῳ διὰ τῆς ἐπιστολῆς, τοῦτον σημειοῦσθε, καὶ μὴ συναναμίγνυσθε αὐτῷ, ἵνα ἐντραπῆ· καὶ μὴ ὡς ἐχθρὸν ἠγεῖσθε, ἀλλὰ νουθετεῖτε ὡς ἀδελφόν. 5

*Π²2623 / PML^b cap. Σ 17, 13

Ἐκ τῆς πρὸς Θεσσαλονικεῖς α΄.

Παρακαλοῦμεν ὑμᾶς, ἀδελφοί· νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους, παραμυθεῖσθε τοὺς ὀλιγοψύχους, ἀντέχεσθε τῶν ἀσθενῶν, μακροθυμεῖτε εἰς πάντας, ὁρᾶτε μὴ τις κακὸν ἀντὶ κακοῦ τινὶ ἀποδῶ, ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἀγαθὸν διώκετε καὶ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας. 10

*Π²2624 / PML^b cap. Σ 17, 14

Τοῦ Θεολόγου, περὶ φιλοπτωχίας·

Ἐπειδὴ ἔλεον θέλει καὶ οὐ θυσίαν ὁ πάντων δεσπότης, καὶ ὑπὲρ χιλιάδας ἀρνῶν πιόνων εὐσπλαγχνίαν, ταύτην εἰσφέρωμεν αὐτῷ διὰ τῶν δεομένων. 15

---

15 Os. 6, 6 16 Dan. 3, 39

---

3 – 6 *Π²2622 II Thess. 3, 13–15 9 – 12 *Π²2623 I Thess. 5, 14–15 15 – 17 *Π²2624 GREGORIUS NAZIANZENUS, *De pauperum amore* (Orat. 14), 40 (PG 35, 909, 32–35)

---

2 – 6 *Π²2622 P cap. Σ 17, 12 (321vB[8]9–20); *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} R
8 – 12 *Π²2623 P cap. Σ 17, 13 (321vB[21]22–36); E cap. 219, 9; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 14 – 17 *Π²2624 P cap. Σ 17, 14 (322rA[1]2–7); E cap. 219, 10; R cap. Σ 18, 9; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

---

*Π²2623 (a) P (b) s. a. E *Π²2624 (a) P R φιλοπτωχίας R (b) Θεολόγου E

---

9 – 12 τοὺς – πάντας] *om.* E 16 – 17 ταύτην – δεομένων] *om.* P E

*Π²2625 / PML^b cap. Σ 17, 15

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ·

- 5 Οὐκ ἔστιν ἀτιμώτερόν σοι τοῦ κτήνους ὁ ἄνθρωπος, ὃ ἄνθρωπε, ὃ πεσὼν εἰς βόθρον ἢ πλανηθὲν ἀνεγείρειν σοι καὶ ἐπανάγειν ὁ νόμος διακελεύεται, γυμνάζων ἡμᾶς ἀπὸ τῆς εἰς τὰ μικρὰ φιλανθρωπίας ἐπὶ τὴν τελεωτέραν καὶ μείζονα. Πόση γοῦν ὀφείλεται τοῖς ὁμοφύλοις καὶ ὁμοτίμοις ἢ μέχρι τῶν ἀλόγων ἀπαιτουμένη;

*Π²2626 / PML^b cap. Σ 17, 16

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ περὶ τῆς χαλάζης·

- 10 Χρηστοὺς εἶναι χρή τοῖς προεμπεσοῦσι, καὶ τῷ ἐλέφ κτᾶσθαι τὸν ἔλεον.

---

4 – 5 ὁ – διακελεύεται] cf. Deut. 22, 1–4

3 – 5 *Π²2625 Οὐκ – διακελεύεται] GREGORIUS NAZIANZENUS, *De pauperum amore* (Orat. 14), 28 (PG 35, 896, 24–27) 5 – 7 γυμνάζων – ἀπαιτουμένη] IBID. (PG 35, 896, 32–36) 10 – 11 *Π²2626 GREGORIUS NAZIANZENUS, *De grandine, in patrem tacentem* (Orat. 16), 19 (PG 35, 961, 21–22)

2 – 7 *Π²2625 P cap. Σ 17, 15 (322rA[7]8–25); E cap. 219, 11; R cap. Σ 18, 10; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 9 – 11 *Π²2626 P cap. Σ 17, 16 (322rA[25]26–29); E cap. 219, 12; R cap. Σ 18, 11; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2625 (a) P R Ἐκ] om. R (b) s. d. E *Π²2626 (a) P R Τοῦ αὐτοῦ] om. P (b) s. a. E

---

3 ἀτιμωτερον σοι P, ἀτιμώτερόν σου R, ἀτιμώτερός σοι E ὁ ἄνθρωπος] ἄνθρωπος R, ἀνθρώπους P 6 τελεωτεραν P πόσην P R ὀφείλετε R 7 μέχρι] *praem.* καὶ E 10 χρηστοῦ P χρη τοῖς προεμπεουσιν P, τοῖς προπέμπουσι χρή E ἐλέφ] ελαιω P

Στοιχείον Τ

Π¹ /
Κ cap. Τ 3

Τίτλος α' Περὶ τιμῆς, ὅτι χρῆ τιμητικούς ἡμᾶς εἶναι.

*Π²2627 / PML^b cap. Τ 1, 1

Λευϊτικοῦ·

Ἀπὸ προσώπου πολιοῦ ἐξαναστήση, καὶ τιμήσεις πρόσωπον ἐντί- 5
μου.

Π¹2043 /
Κ cap. Τ 3, 1

*Π²2628 / PML^b cap. Τ 1, 2

Ἰώβ·

Ἄσεβῆς, ὃς οὐκ ἠσχύνθη πρόσωπον ἐντίμου,
οὐδὲ οἶδεν τιμὴν θέσθαι τούτοις.

10

---

9 – 10 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 19.-./5b. (ed. Ihm, p. 460)

5 – 6 *Π²2627 Lev. 19, 32 9 *Π²2628 Ἄσεβῆς] Iob 34, 18¹ 9 – 10 ὃς – τούτοις] Ibid. 34, 19¹⁻²

1 **Stoicheion** P^{txt} (332rB1) M^{pin} L^{b pin} V^W A^{III pin} R; *deest in* P^{pin} M^{txt (lac.)} L^{b txt} E^{T (lac.)} H^{III A^{III txt}} 2 **Titlos** P (332rB2–3) M^{pin} L^{b pin} V^W E^{txt} R; *deest in* M^{txt (lac.)} L^{b txt} E^{pin (lac.)} T^(lac.) H^{III A^{III}} 4 – 6 *Π²2627 P cap. Τ 1, 1 (332rB[3]4–7); V^W cap. Τ 2, 1; E cap. 230, 1; R cap. Τ 2, 1; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 8 – 10 *Π²2628 P cap. Τ 1, 2 (332rB[8]8–13); V^W cap. Τ 2, 2; E cap. 230, 2; R cap. Τ 2, 2; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

---

1 Στοιχείον Τ] κεφάλαια τοῦ Τ M^{pin}, ἀρχὴ τοῦ Τ στοιχείου L^{b pin} T] ταῦ R^{pin}, ταυ V^{W txt}, *add.* βιβλίον γ' A^{III pin} 2 Τίτλος] *om.* PM^{pin} L^{b pin} V^{W pin} E^{txt} R^{pin} α'] β' V^W R, cλ' E^{txt} ὅτι – εἶναι] *om.* M^{pin} ὅτι] *praem.* καὶ V^{W pin} ἡμᾶς εἶναι] εἶναι ἡμᾶς R^{txt}, εἶναι R^{pin}

---

*Π²2628 ἰώβ P

---

5 ἐξαναστήσει P V^W 5 – 6 ἐντίμου] πρεσβυτέρου LXX 9 ἀσεβεῖς P αἰσχύνθη V^W, αἰσχυνθη P, ἐπισηχύνθη E 10 τούτῳ E

*Π²2629 / PML^b cap. T 1, 3

Σιράχ·

Μὴ ἀτιμάσης ἄνθρωπον ἐν γήρει αὐτοῦ·
καὶ γὰρ ἐξ ἡμῶν γηράσκουσιν.

5

*Π²2630 / PML^b cap. T 1, 4

Τοῦ αὐτοῦ·

Μεγιστάνι ταπεινοῦ τὴν κεφαλὴν σου.

*Π²2631 / PML^b cap. T 1, 5

Π²2045 /
K cap. T 3, 3

Πρὸς Ῥωμαίους·

10 ...τῆ τιμῇ ἀλλήλους προηγούμενοι...

*Π²2632 / PML^b cap. T 1, 6

Φίλωνος, ἐκ τοῦ εἰς τὴν θείαν Δεκάλογον·

Τιμὴ τίς ἂν γένοιτο, μὴ προσούσης ἀληθείας, ἢ καὶ ὄνομα καὶ ἔργον ἔχει τίμιον;

3 – 4 *Π²2629 Sir. 8, 6¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 68) 7 *Π²2630 Sir. 4, 7² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 53) 10 *Π²2631 Rom. 12, 10 13 – 14 *Π²2632 PHILO IUDAEUS, *De Decalogo*, 6 (ed. Cohn, p. 270, 11–12)

2 – 4 *Π²2629 P cap. T 1, 3 (332rB[13]14–17); V^W cap. T 2, 3; E cap. 230, 3; *deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 6 – 7 *Π²2630 P cap. T 1, 4 (332rB[17]18–19); V^W cap. T 2, 4; E cap. 230, 4; R cap. T 2, 3; *deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 9 – 10 *Π²2631 P cap. T 1, 5 (332rB[20]21–22); V^W cap. T 2, 5; E cap. 230, 5; R cap. T 2, 4; *deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 12 – 14 *Π²2632 P cap. T 1, 6 (332rB[23]24–28); V^W cap. T 2, 6; E cap. 230, 6; R cap. T 2, 5; *deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}****

*Π²2630 (a) P (b) Σιράχ R (c) s. a. E *Π²2631 (a) P R (b) Ἀποστόλου V^W E *Π²2632 ἐκ – Δεκάλογον] om. V^W E R

3 γήρα E 7 μεγιστάνη R^{a,c}, μεγιστανει P, μεγιστάνω V^W ταπεινοῦ] *sic acc.* V^W E R (cf. *Π²754 / T cap. Γ 8, 8), ταπεινοῦ P

*II²2633 / PML^b cap. T 1, 7

Τοῦ αὐτοῦ·

Οὐκ ἐπὶ φιλίας ἐν ψυχῇ τὸ βέβαιον, συμβόλων φιλικῶν ἀμελη-
τέον. Ταῦτα δέ ἐστι προσαγορευσαί, δεξιῶσασθαι προσιόντας, ὑ-
παναστήναι, τὸ ἰμάτιον ἀφελέσθαι τῆς κεφαλῆς, ἄχρι τῆς οἰκίας 5
παραπέμψαι, δεομένῳ παραστήναι. Σχήματα μὲν ταῦτα τιμῆς,
σύμβολα δὲ καὶ πρόξενα ἀγάπης καὶ χάριτος.

---

3 – 7 *II²2633 PHILO IUDAEUS, locus non repertus; Harris 77.1; Royle 177.64

---

2 – 7 *II²2633 P cap. T 1, 7 (332rB[28]29–332vB8); V^W cap. T 2, 7; E cap. 230, 7;
deest in M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R

---

*II²2633 (a) P (b) *s. a.* V^W E

---

3 ἐπί] ἐπειδὴ E 4 – 5 δεξιῶσασθαι – ὑπαναστήναι] δεξιῶσασθαι· προσιόντας ὑπα-
ναστήναι V^W E, *nulla interpunctio in* P

Τίτλος β' Περὶ τάξεως καὶ καταστάσεως.

Π' /
Κ cap. T 6

*Π²2634 / PML^b cap. T 2, 1

Ἀπὸ τοῦ Σιράχ·

- Ἐν κρίσει τὰ ἔργα κυρίου ἀπ' ἀρχῆς,
 5 καὶ ἀπὸ ποιήσεως αὐτῶν διέστειλεν μερίδα αὐτῶν.
 Ἐκόσμησεν εἰς αἰῶνα τὰ ἔργα αὐτοῦ
 καὶ τὰς ἀρχὰς αὐτοῦ εἰς γενεὰς αὐτῶν·
 οὔτε ἐπέινασαν, οὔτε ἐκοπίασαν,
 καὶ οὐκ ἐξέλιπον ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτῶν·
 10 ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ οὐκ ἔθλιψεν,
 καὶ ἕως αἰῶνος οὐκ ἀπειθήσουσιν ῥημάτων αὐτοῦ.

*Π²2635 / PML^b cap. T 2, 2

Τοῦ αὐτοῦ·

- Τὰ ἔργα κυρίου πάντα καλὰ σφόδρα,
 15 καὶ πᾶν πρόσταγμα ἐν καιρῷ αὐτοῦ ἔσται.
 Οὐκ ἔστιν εἰπεῖν· Τί τοῦτο; ἢ· Εἰς τί τοῦτο;
 Πάντα γὰρ ἐν καιρῷ αὐτῶν ζητηθήσονται.

4 – 11 *Π²2634 Sir. 16, 26¹–28² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 90–91) 14 – 17 *Π²2635
 Sir. 39, 16¹–17² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 154)

1 Titlos P (332vA9–10) M^{pin} L^{b pin} V^W E^{txt} A^{III pin} R; *deest in* M^(lac.) L^{b txt} E^{pin (lac.)}
 T^(lac.) H^{III A^{III txt}} 3 – 11 *Π²2634 P cap. T 2, 1 (332vA[10]11–28); V^W cap. T 3, 1; E
 cap. 231, 1; R cap. T 3, 1; *deest in* M^(lac.) L^{b T^(lac.)} H^{III} 13 – 17 *Π²2635 P cap. T 2, 2
 (332vA29–332vB1); V^W cap. T 3, 2; E cap. 231, 2; R cap. T 3, 2; *deest in* M^(lac.) L^b
 T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* P M^{pin} L^{b pin} V^{W pin} E^{txt} A^{III pin} R^{pin} β'] γ' V^W A^{III pin} R, cλα' E^{txt}
 τάξεων V^{W pin} καὶ καταστάσεως] *om.* M^{pin}

*Π²2634 (a) R (b) Τοῦ Σιράχ P (c) Σιράχ V^W E *Π²2635 (a) R (b) s. a. P V^W E

5 καὶ – αὐτῶν²] *om.* E αὐτῶν²] αὐτοῦ P V^W 9 ἐξελεῖπον P 10 αὐτοῦ] *iterav.*
 P, *sed expunx.* 11 αὐτῶν V^W 16 Οὐκ] *praem.* καὶ V^W 17 ζητηθήσεται P V^W E

*II²2636 / PML^b cap. T 2, 3

Πρὸς Κορινθίους α΄.

Πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω.

*II²2637 / PML^b cap. T 2, 4

Πρὸς Κορινθίους β΄.

5

Ἵμεῖς ἐστὲ σῶμα Χριστοῦ καὶ μέλη ἐκ μέρους. Καὶ οὐς μὲν ἔθετο ὁ
 θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον προφήτας,
 τρίτον διδασκάλους, ἔπειτα δυνάμεις, ἔπειτα χαρίσματα ἰαμάτων,
 ἀντιλήψεις, κυβερνήσεις, γένη γλωσσῶν. Μὴ πάντες ἀπόστολοι;
 Μὴ πάντες προφῆται; Μὴ πάντες διδάσκαλοι; Μὴ πάντες δυνά- 10
 μεις; Μὴ πάντες χαρίσματα ἔχουσιν ἰαμάτων; Μὴ πάντες γλώσ-
 σαις λαλοῦσιν; Μὴ πάντες διερμηνεύουσιν;

*II²2638 / PML^b cap. T 2, 5

Ἐκ τῆς πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολῆς.

Ὁ κύριος ἔδωκεν τοὺς μὲν ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφήτας, τοὺς 15
 δὲ εὐαγγελιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους, πρὸς τὸν
 καταρτισμὸν τῶν ἁγίων, εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ
 σώματος τοῦ Χριστοῦ.

3 *II²2636 I Cor. 14, 40 6 – 12 *II²2637 I Cor. 12, 27–30 15 – 18 *II²2638 Eph.
 4, 11–12

2 – 3 *II²2636 P cap. T 2, 3 (332vB[1]2–4); V^W cap. T 3, 3; E cap. 231, 3; R cap. T 3,
 3; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 5 – 12 *II²2637 P cap. T 2, 4 (332vB[4]5–27); V^W
 cap. T 3, 4; R cap. T 3, 4; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} 14 – 18 *II²2638 P cap. T 2,
 5 (332vB[28]29–333rA3); V^W cap. T 3, 5; R cap. T 3, 5; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}

*II²2636 (a) P R (b) Ἀποστόλου V^W E *II²2637 (a) P R β΄] *non liquet in* P (b) Τοῦ
 αὐτοῦ V^W *II²2638 (a) P R ἐπιστολῆς] *om.* P (b) Τοῦ αὐτοῦ V^W

9 ἀντιληψις P^{a.c.}, ἀντιλήψεις V^W 15 τοὺς³] *praem.* καὶ R

*II²2639 / PML^b cap. T 2, 6

Τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου, ἐκ τῆς πρὸς Δημόφιλον ἐπιστολῆς·

Τί ἄτοπον Ὀζίας ἐποίει, θυμιῶν τῷ θεῷ; Τί δὲ Σαοὺλ θύων; Τί δὲ
 5 οἱ τυραννικοὶ δαίμονες, ἀληθῶς θεολογοῦντες τὸν Ἰησοῦν;
 Ἄλλ' ἐκκήρυκτος τῇ θεολογίᾳ πᾶς ἀλλοτριεπίσκοπος, καὶ ἕκαστος
 ἐν τῇ τάξει τῆς λειτουργίας αὐτοῦ ἔσται. Καὶ ὠργίσθη κύριος ἐπὶ
 τῇ προπετείᾳ Ὀζίου, καὶ Μαριάμ λεπροῦται, τῷ Νομοθέτῃ θε-
 10 σμοθετεῖν ἐπιχειρήσασα· καὶ ἐπὶ τοῦ<ς> Σκευᾶ υἱοὺς ἐφήλατο τὰ
 δαιμόνια, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, οὐκ ἀνέχεται τῶν παρανόμων ἢ παν-
 τελῆς τοῦ θεοῦ δικαιοσύνη. Ὡστε οὐ θεμιτόν, ὡς τὰ ἱερὰ λόγια
 φησί, οὐδὲ τὰ δίκαια μὴ κατ' ἀξίαν διώκειν. Προσέχειν δὲ ἕκα-
 15 στον ἑαυτῷ χρῆ, καὶ μὴ τὰ ὑψηλότερα ἐννοεῖν, διανοεῖσθαι δὲ
 μόνον τὰ κατ' ἀξίαν αὐτῷ προστεταγμένα. Οὐ θεμιτόν γὰρ ἱερέα
 20 πρὸς τῶν λειτουργῶν εὐθύνεσθαι, κἂν ἀσεβεῖν εἰς τὰ θεῖα δοκῆ,
 κἂν ἄλλο τι τῶν ἀπειρημένων ἐξελέγχοιτο δράσας. Ἡ γὰρ ἀκο-
 σμία καὶ ἀταξία τῶν θειοτάτων καὶ ὄρων καὶ θεσμῶν ἐστὶν ἔκβα-
 σις· οὐ γὰρ ἔχει λόγον ὑπὲρ θεοῦ τὴν θεοπαράδοτον ἀνατρέπε-
 σθαι τάξιν. Οὐ γὰρ ἐφ' ἑαυτὸν ὁ θεὸς ἐμερίσθη· πῶς γὰρ σταθήσε-
 20 ται ἡ βασιλεία αὐτοῦ; Καὶ εἰ τοῦ θεοῦ, ὡς τὰ λόγια φησί, ἔστιν ἡ
 κρίσις, οἱ δὲ ἱερεῖς ἄγγελοι καὶ ὑποφῆται μετὰ τοὺς ἱεράρχας εἰσι

4 T¹ – θεῷ] cf. II Par. 26, 16 T² – θύων] cf. I Reg. 13, 9 4 – 5 T¹ – Ἰησοῦν] cf. Matth. 8, 28–29; Marc. 1, 23–24; 3, 11; 5, 2 et 7; Luc. 8, 27–28 6 ἀλλοτριεπίσκοπος] cf. I Petr. 4, 15 7 – 8 ὠργίσθη – Ὀζίου] cf. II Par. 26, 19–21 8 – 9 Μαριάμ – ἐπιχειρήσασα] cf. Num. 12, 1–10 9 – 10 ἐπὶ – δαιμόνια] cf. Act. 19, 13–16 12 Deut. 16, 20 19 – 20 Matth. 12, 26; Luc. 11, 18 20 – 21 Deut. 1, 17

4 – 7 *II²2639 T¹ – ἔσται] Ps.-DIONYSIUS AREOPAGITA, *Epistulae*, 8, 1 (ed. Ritter, p. 178, 8–12) 7 – 10 Καὶ – δαιμόνια] IBID. (p. 179, 2–4) 10 – 11 καὶ – δικαιοσύνη] IBID. (p. 179, 7–8) 11 – 14 Ὡστε – προστεταγμένα] IBID. (p. 179, 11 – 180, 3) 14 – 1158, 1 Οὐ – κριμάτων] IBID. (p. 175, 14 – 176, 6)

2 – 1158, 14 *II²2639 P cap. T 2, 6 (333rA[4–5]6–333vB4); V^W cap. T 3, 6; E cap. 231, 4; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R

*II²2639 (a) P ἀρεοπαγίτου *cod.* δημοφίλον *cod.* (b) Διονυσίου V^W (c) s. a. E

4 – 1158, 13 T¹ – ἀλλ'] *om.* E 4 οζία P^{a.c.}, οζίας P^{p.c.} 7 ὠργίσθη P V^W 8 ὄξειου P μαριαμ P 9 τοὺς Σκευᾶ] *scripsi*, τουσκευᾶ P, τοῦ σκευᾶ V^W ἐφήλλατο V^W P^{c.} 13 ἑαυτον P 16 ἀπειρημένων] ἀνηρημένων V^W 17 θεσμῶν ἐστιν V^W 19 – 1158, 14 Οὐ – ἔστω] *om.* V^W 21 ὑποφῆται] *scripsi* (*ed.*), οἰπροφῆται P

τῶν θείων κριμάτων, οἱ ὑπὸ θεοῦ ταχθέντες ἄλλων ἐπάρχειν ἀπο-
 νέμουσι μεθ' ἑαυτοὺς τοῖς ὑπηκόοις τὰ κατ' ἀξίαν. Ἡ γὰρ θεολο-
 γία, ὡς εἴρηται, δικαίως τὰ δίκαια κελεύει μεταδιώκειν· δίκαια δέ
 ἐστι μεταδιώκειν, ὅταν ἀπονέμειν ἐθέλοι τις ἐκάστῳ τὰ κατ' ἀξίαν,
 δικαίως τοῦτο καὶ μὴ ἀδίκως πράττειν, οὐ παρὰ τὴν ἑαυτοῦ ἀξίαν 5
 ἢ τάξιν, ἐπεὶ καὶ ἀγγέλοις δίκαιον ἀφορίζεσθαι τὰ κατ' ἀξίαν, καὶ
 ἀφορίζεται, πλὴν οὐ πρὸς ἡμῶν, δι' αὐτῶν δὲ ἡμῖν ἐκ θεοῦ, καὶ
 αὐτοῖς <διὰ τῶν> ἔτι προϋχόντων ἀγγέλων. Καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, ἐν
 πᾶσι τοῖς οὖσι διὰ τῶν πρώτων τοῖς δευτέροις ἀπονέμεται τὰ κατ'
 ἀξίαν ὑπὸ τῆς πάντων εὐτάκτου καὶ δικαιοστάτης προνοίας. Ἐπαρ- 10
 χέτω τοίνυν τῶν ὑφειμένων ὁ ὑπερκείμενος λόγος. Καὶ εἴ που τις
 τοῦ προ<σ>ήκοντος ἀπο<σ>φαλεῖη, παρὰ τῶν ὁμοταγῶν ἀγίων
 ἐπανορθούσθω, καὶ οὐ περιστραφήσεται τάξις ἐπὶ τάξιν, ἀλλ' ἕκα-
 στος ἐν τῇ τάξει αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ λειτουργίᾳ αὐτοῦ ἔστω.

*II²2640 / PML^b cap. T 2, 7

15

Τοῦ Θεολόγου, ἐκ τοῦ εἰς τὸν ἐξισωτήν·

Τὰ πρόβατα, μὴ ποιμαίνετε τοὺς ποιμένας, μὴ δὲ τοὺς ὑπὲρ <ἐ>-
 αὐτῶν ὄρους ἐπαίρεσθε· ἀρκεῖ γὰρ ὑμῖν τὸ καλῶς ποιμαίνεσθαι.
 Μὴ κρίνητε τοὺς κριτάς, μὴ δὲ νομοθετεῖτε τοὺς νομοθέτας· οὐ
 γὰρ ἐστὶν ὁ θεὸς ἀκαταστασίας, ἀλλ' εἰρήνης. Μὴ τοίνυν ἔστω τις 20

3 Deut. 16, 20 19 – 20 I Cor. 14, 33

1 – 2 οἱ – ἀξίαν] PS.-DIONYSIUS AREOPAGITA, *Epistulae*, 8, 3 (ed. Ritter, p. 182, 5–6) 2 – 10 Ἡ – προνοίας] IBID. (p. 181, 10 – 182, 5) 10 – 11 Ἐπαρχέτω – λό-
 γος] IBID. (p. 182, 8) 11 – 14 Καὶ – ἔστω] IBID., 8, 4 (p. 183, 13 – 184, 1)
 17 – 1159, 5 *II²2640 GREGORIUS NAZIANZENUS, *Ad Iulianum tributorum exae-
 quatorem* (Orat. 19), 10 (PG 35, 1053, 27–37)

16 – 1159, 5 *II²2640 P cap. T 2, 7 (333vB[5]6–33); V^W cap. T 3, 7; E cap. 231, 5; R
 cap. T 3, 6; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2640 (a) P R ἐκ – ἐξισωτήν] *om.* R (b) Θεολόγου V^W E

8 διὰ τῶν] *supplevi* (ed.), *om.* P 12 προσήκοντος] *correxī* (ed.), προήκοντος P
 ἀποσφαλεῖη] *correxī* (ed.), ἀποφαλεῖη P 17 – 20 Τὰ – εἰρήνης] *om.* E 17 – 18
 τοὺς² – ἑαυτῶν] *scripsi*, τοὺς ὑπὲρ αὐτῶν P V^W R, ὑπὲρ τοὺς ἑαυτῶν ed. 18 ἐπέ-
 ρεσθαι P, ἐπαίρεσθαι V^W 19 κρίνητε V^W τοῖς νομοθέταις ed.

κεφαλή, μόγις που χεῖρ τυγχάνων ἢ πούς ἢ ἄλλο τι τῶν εὐτελε-
 στέρων μερῶν τοῦ σώματος· ἀλλ' <ἕκαστος> ἐν ἧ' ἐκλήθη τάξει,
 ἀδελφοί, ἐν ταύτῃ μενέτω, κἂν ἧ τῆς κρείττονος ἄξιος· ἐν ᾧ στέρ-
 γει τὴν παροῦσαν, πλέον εὐδοκιμῶν ἢ ἐν τῷ ζητεῖν ἦν οὐκ ἔλα-
 5 βεν.

*II²2641 / PML^b cap. T 2, 8

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ περὶ εὐταξίας·

Καθάπερ ἐν σώματι τὸ μὲν τι ἄρχον ἐστὶ καὶ οἶον προκαθεζόμε-
 νον, τὸ δέ, ἀρχόμενον καὶ ἀγόμενον, οὕτω καὶ ταῖς ἐκκλησιαῖς δι-
 10 ἑτάξεν ὁ θεός, ἰσότητος νόμῳ τῆς ἐχούσης τὸ κατ' ἀξίαν καὶ προ-
 νοίας, ἧ τὰ πάντα συνέδησε, τοὺς μὲν ποιμαίνεσθαί τε καὶ ἄρχε-
 σθαι, ὅσοις τοῦτο λυσιτελέστερον, καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ πρὸς τὸ δέ-
 ον ἰθυνομένους, τοὺς δὲ εἶναι ποιμένας καὶ διδασκάλους, πρὸς τὸν
 15 καταρτισμὸν τῆς ἐκκλησίας, ὅσοι τῶν πολλῶν εἰσὶν ἀνωτέρω κατ'
 ἀρετὴν καὶ τὴν πρὸς θεὸν οἰκείωσιν, λόγον ψυχῆς πρὸς σῶμα ἢ
 νοῦ πρὸς ψυχὴν ἐπέχοντες, ἵνα ἀμφότερα συντεθέντα ἀλλήλοις
 καὶ συγκραθέντα, τό τε ὑστεροῦν καὶ τὸ πλεονάζον, ὥσπερ ἐν μέ-
 λεσι, καὶ τῇ ἀρμονίᾳ τοῦ πνεύματος συμβιβασθέντα καὶ συνδεθέν-
 20 τὰ, ἐν ἄρτιον ἀποδειχθῆ σῶμα, καὶ αὐτοῦ Χριστοῦ τῆς κεφαλῆς
 ἡμῶν ἄξιον.

2 – 3 Ibid. 7, 20 et 24 13 – 14 τοὺς – καταρτισμὸν] Eph. 4, 11–12 16 – 19 ἵνα –
 σῶμα] cf. ibid. 4, 16 19 αὐτοῦ – κεφαλῆς] cf. ibid. 4, 15

8 – 20 *II²2641 GREGORIUS NAZIANZENSUS, re vera *Apologetica* (*Orat.* 2), 3, 4–17
 (ed. Bernardi, p. 88–90)

7 – 20 *II²2641 P cap. T 2, 8 (333vB[33]34–334rB4); V^W cap. T 3, 8; R cap. T 3, 7;
 deest in M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}

*II²2641 ἐκ – εὐταξίας] om. V^W R

1 μόλις που (ποῦ P) P V^W E 2 ἀλλ' ἕκαστος] *scripsi* (ed.), ἀλλ' E, om. P V^W R
 ἐκλήθη P, ἐκλήθητε R 3 μένετε R 3 – 5 κἂν – ἔλαβεν] om. E 3 τῆς] τίς R 3 – 4
 στέργει] *scripsi* (ed.), στέργειν P V^W R 8 μὲν τί V^W, μὲν τοι R 11 ἧ] *scripsi* (ed.),
 ἧ V^W e corr. R, ἧ P 16 νοῦ] sic V^W p. c., νοῦν P V^W a. c. R ἐπέχοντος (-ος e corr.) V^W,
 ἐπέχοντας ed. ἵν' ἀμφότερα V^W p. c. 17 συγκραθέντα P καί] om. P V^W 18
 συμβιβασθέντα R 19 ἐν ἄρτιον] ἐνάρτιον P V^W a. c.

II²2066 /
K cap. T 6, 2

*II²2642 / PML^b cap. T 2, 9

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ·

Τάξις τὸ πᾶν συνεστήσατο. Τάξις συνέχει καὶ τὰ ἐπουράνια καὶ τὰ ἐπίγεια. Τάξις ἐν νοητοῖς, τάξις ἐν αἰσθητοῖς πᾶσι· *Πρόσταγμα* γάρ φησιν, ἔθετο, καὶ οὐ παρελεύσεται. Καὶ τάξεως μὲν ἐπικρα- 5
τούσης, κόσμος τὸ πᾶν καὶ τὸ κάλλος ἀκίνητον. Τάξις μήτηρ ἐστὶ τῶν ὄντων καὶ ἀσφάλεια.

*II²2643 / PML^b cap. T 2, 10

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ·

Αἰδώμεθα τὴν τάξιν, ἀδελφοί, καὶ φυλάξωμεν. Καὶ ὁ μὲν τίς ἔστω 10
ἀκοή, ὁ δέ, γλῶττα, ὁ δέ, χεῖρ, ὁ δέ, ἄλλο τι τούτων· ὁ δὲ ἐργα-
ζέσθω τὸ ἀγαθόν, ὁ δὲ ἀρχέτω καὶ προβεβλήσθω, ὁ δὲ διδασκέτω
καὶ μανθανέτω.

4 – 5 Ps. 148, 6² 11 – 12 Eph. 4, 28

3 – 4 *II²2642 Τάξις¹ – πᾶσι] GREGORIUS NAZIANZENSIS, *De moderatione in disputando* (Orat. 32), 8, 1–3 (ed. Moreschini, p. 100) 4 – 5 Πρόσταγμα – παρελεύσεται] IBID., 8, 19 (p. 102) 5 – 6 Καὶ – ἀκίνητον] IBID., 8, 21–22 (p. 102) 6 – 7 Τάξις – ἀσφάλεια] IBID., 10, 1–2 (p. 104) 10 – 13 *II²2643 GREGORIUS NAZIANZENSIS, *De moderatione in disputando* (Orat. 32), 12, 1–6 (ed. Moreschini, p. 110)

2 – 7 *II²2642 P cap. T 2, 9 (334rB[4]5–20); V^W cap. T 3, 9; E cap. 231, 6–7; R cap. T 3, 8; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 9 – 13 *II²2643 P cap. T 2, 10 (334rB[20]21–31); V^W cap. T 3, 10; E cap. 231, 8; R cap. T 3, 9; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2642 (a) P V^W R Ἐκ] om. P V^W (b) s. a. / s. a. E (cf. *infra*, *app. crit. text.*)
*II²2643 (a) P R Ἐκ] om. P (b) s. a. V^W E

5 – 6 Καὶ – ἀκίνητον] om. E, *ubi caesura post* παρελεύσεται 5 μὲν] om. P V^W 10
καὶ] s. l. V^W φυλάξωμεν P, φυλάττωμεν E μὲν τις R 11 – 13 ὁ⁴ – μανθανέτω]
om. E 11 δὲ] μὲν R 12 ἀρχέσθω R

*II²2644 / PML^b cap. T 2, 11

Φίλωνος, ἐκ τοῦ περὶ ἄθλων καὶ ἐπιτιμιῶν·

- Οὐ πᾶσι πάντων μεταδοτέον, ἀλλὰ τῶν ἐφαρμοζόντων τοῖς ληψομένοις· εἰ δὲ μὴ, τὸ κάλλιστον καὶ λυσιτελέστατον τῶν ἐν τῷ
 5 βίῳ, τάξις, ἀναιρεθήσεται, ὑπὸ τῆς βλαβερωτάτης παρενημερηθείσα συγχύσεως. Εἰ γὰρ ἴσον οἴσονται ναῦται κυβερνήταις, ἴσον δὲ ἐν ταῖς μακραῖς <τριήρεσι> τριηράρχοις καὶ ναυάρχοις ἐρέται καὶ τὸ ἐπιβατικόν, ἐν δὲ στρατοπέδοις ἴσον ἰππεῖς μὲν χιλιάρχους, ὀπλίται δὲ ταξιάρχους, λοχαγοὶ δὲ στρατηγοῖς, ἐν δὲ πόλεσι κρινόμενοι
 10 δικασταῖς καὶ βουλευταὶ προβούλοις καὶ συνόλως ἄρχουσιν ἰδιῶται, ταραχαὶ καὶ στάσεις γενήσονται, καὶ ἡ <ἐν> λόγῳ ἰσότης τὴν δι' ἔργων ἀνισότητα γεννήσει· τὸ γὰρ <τοῖς> τὰς ἀξίας ἀνομοίοις <ὁμοια> ἀπονέμειν, ἄνισον, τὸ δὲ ἄνισον πηγὴ κακῶν.

*II²2645 / PML^b cap. T 2, 12

- 15 Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τῆς κατὰ Μωσέα κοσμοποιίας·

Καλὸν οὐδὲν ἐν ἀταξία. Τάξις δὲ ἀκολουθία καὶ εἰρμός ἐστι προη-

3 – 13 *II²2644 PHILO IUDAEUS, re vera *De specialibus legibus*, I, 120–121 (ed. Cohn, p. 30, 7–17) **16 – 1162, 2** *II²2645 PHILO IUDAEUS, *De officio mundi*, 28 (ed. Cohn, p. 8, 18 – 9, 3)

2 – 13 *II²2644 P cap. T 2, 11 (334rB[32–33]34–334vA35); V^W cap. T 3, 11; *deest in M*^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} R **15 – 1162, 2** *II²2645 P cap. T 2, 12 ([334vA36]334vB1–10); V^W cap. T 3, 12; E cap. 231, 9; R cap. T 3, 10; *deest in M*^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2644 ἐκ – ἐπιτιμιῶν] *om.* V^W *II²2645 (a) P E R ἐκ – κοσμοποιίας] *om.* E R (b) Τοῦ αὐτοῦ V^W

3 – 4 λειψομένοις V^W **5 – 6** παρενημερηθεῖσα] *scripsi* (ed.), παρενημερισθεῖσα (-ει- P) P V^W **6** ἴσον¹] ἴσον V^W, *non liquet in P*, ἴσον μὲν μέρος ἐν ὀλκάσιν ed. ἴσον²] ἴσον V^W, ἴσον P **7** τριήρεσι] *supplevi* (ed.), *om.* P V^W τριηράρχοις] *scripsi* (ed.), τριεράρχοις P V^W ἐρέται] αἰρεται P, αἰρέται V^W **8** ἴσον] ἴσον V^W, ἴσον P χιλιάρχους] ἰππάρχους ed. **9** λοχχαγοὶ V^W στρατηγοὶ V^W a.c., -ηγοὶ V^W p.c. **10** βουλευται P^{a.c.} **11** ἐν λόγῳ] *coniec.*, λόγω P V^W (cf. ed., *app. crit.*), διὰ λόγων *coniec.* Cohn **12** τοῖς] *supplevi* (ed.), *om.* P V^W **13** ὁμοια] *supplevi* (ed.), *om.* P V^W **16** οὐδὲν] οὐδεν P, οὐδὲν ἐστιν R εἰρμός ἐστὶ R **16 – 1162, 1** προηγουμένων] *praem.* τῶν τε E

γούμενων καὶ τινῶν ἐπομένων, εἰ μὴ ἄρα καὶ τοῖς ἀποτελέσμασιν,
ἀλλὰ τοι ταῖς τῶν τεκταινομένων ἐπινοίαις.

---

1 καί¹ – ἐπομένων] καὶ τινων ἐπομένων R, καὶ ἐπομένων E, *om.* V^W (*in mg. sup-plev. man. rec.*) **1** – **2** εἰ – ἐπινοίαις] *om.* E **2** τεκτενομένων P R^{a. c.} (*man. rec.?*)

Τίτλος γ' Περὶ τελειότητος, καὶ ὅτι οὐδεὶς ἄρτιος καὶ τελειότατος καὶ ἀνεπιδεὴς ἐν ἀνθρώποις τοσύνολον.

*Π²2646 / PML^b cap. T 3, 1

Σιράχ·

- 5 Οὐ δύναται πάντα εἶναι ἐν ἀνθρώποις,
ὅτι οὐκ ἀθάνατος υἱὸς ἀνθρώπου.
Τί φωτεινότερον ἡλίου; Καὶ τοῦτο ἐκλείπει.

*Π²2647 / PML^b cap. T 3, 2

Πρὸς Κορινθίους α' ἐπιστολῆς·

- 10 Ταῦτα, ἀδελφοί, μετεσχημάτισα εἰς ἑμαυτὸν καὶ Ἀπολλῶ<ν> δι' ὑμᾶς, ἵνα ἐν ἡμῖν μάθητε τὸ μὴ ὑπὲρ ἃ γέγραπται φρονεῖν, ἵνα μὴ εἶς ὑπὲρ τοῦ ἐνὸς φυσιοῦσθε κατὰ τοῦ ἐτέρου. Τί γὰρ ἔχεις, ὃ οὐκ ἔλαβες; Εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβῶν;

5 – 7 *Π²2646 Sir. 17, 30¹–31¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 93–94)
I Cor. 4, 6–7

10 – 13 *Π²2647

1 – 2 **Titlos** P (334vB11–14) M^{pin} L^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R; *deest in* M^{txt (lac.)} L^{b txt} E^{pin (lac.)} T^(lac.) H^{III} A^{III txt} 4 – 7 *Π²2646 P cap. T 3, 1 (334vB[14]15–20); V^W cap. T 4, 1; E cap. 232, 1; R cap. T 4, 1; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 9 – 13 *Π²2647 P cap. T 3, 2 (334vB[21]22–34); V^W cap. T 4, 2; R cap. T 4, 2; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* PM^{pin} L^{b pin} V^{W pin} E^{txt} A^{III pin} R^{pin} γ' δ' V^W R, cλβ' E^{txt}, *propt. mg. resect. non liquet in* A^{III pin} (α' *secund. ser.*) τελειότητος] τελειώσεως M^{pin} E^{txt}
1 – 2 καὶ¹ – τοσύνολον] *om.* M^{pin} 1 ὅτι] *s. l.* V^W οὐδεὶς] οὐ δεῖ V^{W pin}

*Π²2647 (a) P R ἐπιστολῆς] *om.* P (b) Ἀποστόλου V^W

10 ἑμαυτὸν] ἑαυτὸν V^W Ἀπολλῶν] *scripsi* (NT), ἀπολλῶ (α-P) P V^W, -ὦ R 11 ἡμῖν] ὑμῖν V^W R^{a.c.} τὸ] *scripsi* (NT), τὰ P V^W R

*II²2648 / PML^b cap. T 3, 3

Ἐκ τῆς αὐτῆς·

Πεποίθησιν τοιαύτην ἔχομεν διὰ τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν θεόν, οὐχ' ὅτι ἀφ' ἑαυτῶν ἱκανοὶ ἐσμέν λογίσασθαί τι ὡς ἐξ αὐτῶν, ἀλλ' ἡ ἱκανότης ἡμῶν ἐκ τοῦ θεοῦ.

5

*II²2649 / PML^b cap. T 3, 4

Πρὸς Φιλιπησίους·

Ἀδελφοί, ἐγὼ ἑμαυτὸν οὐπω λογιζομαι κατειληφέναι· ἐν δέ, τὰ μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανόμενος, τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινομένος...

*II²2650 / PML^b cap. T 3, 5

10

Φίλωνος, ἐκ τῶν ἐν Γενέσει ζητημάτων·

Ἐν θεῷ μόνω τὸ τέλειον καὶ ἀνευδεές, ἐν δὲ ἀνθρώποις τὸ ἐπιδεές καὶ ἀτελές. Διδακτὸς γὰρ ὁ ἄνθρωπος· κἂν γὰρ σοφώτερος ἄλλος ἄλλου, ἀλλ' οὐκ ἀδιδάκτως οὐδὲ αὐτοφυῶς· καὶ εἰ ἐπιστημονικώτερος ἕτερος ἑτέρου, οὐκ ἐμφύτως, ἀλλὰ μεμαθημένως.

15

3 – 5 *II²2648 II Cor. 3, 4–5 8 – 9 *II²2649 Phil. 3, 13 12 – 15 *II²2650 PHILO IUDAEUS, *Quaestiones in Genesim* (ed. Petit, p. 227.16); Roysse 175.24

2 – 5 *II²2648 P cap. T 3, 3 (334vB[35]36–335rA7); V^W cap. T 4, 3; E cap. 232, 2; R cap. T 4, 3; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 7 – 9 *II²2649 P cap. T 3, 4 (335rA[7]8–14); V^W cap. T 4, 4; *deest in* M^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} R 11 – 15 *II²2650 P cap. T 3, 5 (335rA[15]16–27); V^W cap. T 4, 5; E cap. 232, 3; R cap. T 4, 4; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2648 (a) P R (b) Τοῦ αὐτοῦ V^W (c) Ἀποστόλου E *II²2649 (a) P φιλιππισιους *cod.* (b) Τοῦ αὐτοῦ V^W *II²2650 ἐκ – ζητημάτων] *om.* V^W E R

4 ἱκανοὶ ἐσμεν E λογίσασθαι (-γι- P) τί P V^W ἐξ ἑαυτῶν R 5 ἡμῶν] ἡμῶν ἐστίν R τοῦ] *om.* R 12 μόνον R 13 σοφότερος P, σοφώτατος R 14 ἄλλου] ἀπ' ἄλλου R 14 – 15 ἐπιστημονικώτερος ἕτερος] ἐπιστημονικωτέρος P 15 ἕτερος] *om.* P μεμαθημένος P

Τίτλος δ' Περὶ τυφλῶν.

Π' /
Κ cap. Κ 8

*Π²2651 / PML^b cap. T 4, 1

Ἀπὸ τοῦ Λευϊτικοῦ·

Ἀπέναντι τυφλοῦ οὐ προσθήσεις σκάνδαλον.

5

*Π²2652 / PML^b cap. T 4, 2

Τοῦ Δευτερονομίου·

Ἐπικατάρατος ὁ πλανῶν τυφλὸν ἐν ὁδῷ, καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαός· Γέ-
νοιτο.

4 *Π²2651 Lev. 19, 14   7 – 8 *Π²2652 Deut. 27, 18 (Wahl, *Deuteronomium-Text*, p. 144)

1 Titlos P (335rA28) M^{pin} L^{b pin} V^W E^{txt} A^{III pin} R; *deest in* M^{txt (lac.)} L^{b txt} E^{pin (lac.)} T^(lac.) H^{III} A^{III txt}   3 – 4 *Π²2651 P cap. T 4, 1 (335rA[28]29–31); V^W cap. T 5, 1; E cap. 233, 1; R cap. T 5, 1; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}   6 – 8 *Π²2652 P cap. T 4, 2 (335rA[31]32–35); V^W cap. T 5, 2; E cap. 233, 2; R cap. T 5, 2; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* PM^{pin} L^{b pin} V^{W pin} E^{txt} A^{III pin} R^{pin}   δ'] ε' V^W R, cλγ' E^{txt}, *propt. mg. resect. non liquet in* A^{III} (β' *secund. ser.*)

*Π²2651 (a) P R Ἀπὸ] *om.* P (b) Λευϊτικοῦ V^W E λευητ V^W *Π²2652 (a) P E R Τοῦ] *om.* E R (b) *s. a.* V^W

Π¹ / Κ
Κ cap. Τ 5, 1

Τίτλος ε' Περὶ τεχνιτῶν καὶ τίνες τέχνας ἐφεῦρον.

Π¹2053 /
Κ cap. Τ 5, 1

*Π²2653 / PML^b cap. Τ 5, 1

Γενέσεως·

Ἰωβὴλ ἦν πατὴρ οἰκούντων ἐν σκηναῖς κτηνοτρόφων. Καὶ ὄνομα
τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Ἰουβάλ· οὗτος ἦν ὁ καταδείξας ψαλτήριον καὶ
κιθάραν. Καὶ Ἄδδὰ ἔτεκεν καὶ αὐτὴ τὸν Θοβήλ· καὶ ἦν σφυροκό- 5
πος χαλκοῦ καὶ σιδήρου.

Π¹suppl. 386 /
V cap. Τ 6, 3

*Π²2654 / PML^b cap. Τ 5, 2

Τῆς Ἐξόδου·

Ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων· Ἴδου ἀνακέκλημαι ἐξ ὀ- 10
νόματος τὸν Βεσελεὴλ ἐκ φυλῆς Ἰούδα, καὶ ἐνέπλησα αὐτὸν
πνεῦμα θεῖον, πνεῦμα συνέσεως καὶ σοφίας καὶ ἐπιστήμης ἐν παν-
τὶ ἔργῳ, διανοεῖσθαι καὶ ἀρχιτεκτονεῖν, καὶ ἐργάζεσθαι τὸ ἀργύρι-
ον καὶ τὸ χρυσίον καὶ πάντα. Καὶ ἐγὼ ἔδωκα αὐτῷ καὶ τὸν Ἐλιαβ
ἐκ φυλῆς Δάν, καὶ παντὶ συνετῷ καρδίᾳ δέδωκα σύνεσιν, καὶ ποι- 15
ήσουσιν πάντα, ὅσα συνέταξά σοι.

4 – 7 *Π²2653 Gen. 4, 20–22   10 – 14 *Π²2654 Ἐλάλησεν – πάντα] Ex. 31, 1–4
14 – 16 Καὶ – σοι] Ibid. 31, 6

1 Titlos P (335rA36–37) M^{pin} L^{b pin} V^W E^{txt} R; *deest in* M^{txt} (lac.) L^{b txt} E^{pin} (lac.) T^(lac.)
H^{III}A^{III}   3 – 7 *Π²2653 P cap. Τ 5, 1 ([335rA37]335rB1–11); V^W cap. Τ 6, 1; E cap.
234, 1; R cap. Τ 6, 1; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}   9 – 16 *Π²2654 P cap. Τ 5, 2
(335rB[12]13–33); V^W cap. Τ 6, 2; E cap. 234, 2; R cap. Τ 6, 2; *deest in* M^(lac.) L^b
T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] om. PM^{pin} L^{b pin} V^{W pin} E^{txt} R^{pin}   ε'] ζ' V^W R, κδ' E^{txt}   τεχνιτῶν P^{pin}
R^{pin a. c.}   καὶ – ἐφεῦρον] om. M^{pin}

*Π²2654 Τῆς] om. P V^W

4 ἰωβὴλ P   κατοικούντων R   κτηνοτροφον P, σκηνοτρόφων R   5 ἰουβαλ R,
ἰουβαλ P   6 Ἄδδὰ] ἀδδα *sine acc. ut videtur* R, Σελλὰ LXX   αὐτῇ] αὐτῆ P V^{W a. c.}
θοβήλ P, θοβέλ E, θόβελ V^W   10 μωϋσην P, μωσῆν V^{W p. c.}   11 βεσελεηλ P
ἰουδα P   14 Καὶ] om. R   τὸν] τῷ E   ἔλιαβ P, ἐλιάβ E   15 καρδιαν P a. c. ut videtur

*II²2655 / PML^b cap. T 5, 3II²2054 /
K cap. T 5, 2

Σιράχ·

Ἐν χειρὶ τεχνιτῶν, ἔργον ἐπαινεθήσεται.

*II²2656 / PML^b cap. T 5, 4

5 Τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου·

Τὴν τέχνην φύσεως μίμημα εἶναι λέγουσιν οἱ πολλοί.

*II²2657 / PML^b cap. T 5, 5

Τοῦ Χρυσοστόμου·

10 Οὐδεὶς ἄνευ ὑποδείγματος καινόν τι τεχνάσασθαι δύναται· πάσης γὰρ ἐπιστήμης ἢ γνῶσις ἐκ μιμήσεως προηγησαμένου εἴτε ἀνθρώπου, εἴτε ὀρνέου, εἴτε κτήνους, εἴτε φυτοῦ· ὧν ἀπάντων καὶ τῶν λοιπῶν εἷς δημιουργὸς ἀδίδακτος καὶ ἀκάματος, ὁ μόνος σοφὸς θεὸς καὶ πάσης φύσεως ποιητής.

12 – 13 Rom. 16, 27

3 *II²2655 Sir. 9, 17¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 72) 6 *II²2656 ATHANASIOS ALEXANDRINUS, *Contra idola (Contra gentes)*, 18, 14–15 (ed. Thomson, p. 50) 9 – 13 *II²2657 IOHANNES CHRYSOSTOMUS, locus non repertus (deest apud Haidacher)

2 – 3 *II²2655 P cap. T 5, 3 (335rB[34]35–36); V^W cap. T 6, 3; E cap. 234, 3; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 5 – 6 *II²2656 P cap. T 5, 4 (335vA1–3); V^W cap. T 6, 4; E cap. 234, 4; R cap. T 6, 3; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} 8 – 13 *II²2657 P cap. T 5, 5 (335vA[4]5–20); V^W cap. T 6, 5; E cap. 234, 5; R cap. T 6, 4; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2656 (a) R (b) s. a. P V^W E *II²2657 Τοῦ] *om.* V^W E

3 ἐπαινεσθήσεται P 6 φύσεως] φυσικῶς R πολλοί] παλαιοί R 9 καινον τί P 10 ἐπιστίμη] P V^W 11 – 12 καὶ – λοιπῶν] *om.* E 12 καὶ ἀκάματος] *om.* R

II²2056 /
K cap. T 5, 4

*II²2658 / PML^b cap. T 5, 6

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου, πρὸς Ἀμφιλόχιον·

Ὁ τέχνην ἐκδιδαχθεῖς, καὶ παγίαν αὐτὴν διὰ τῆς χρονίας πείρας
καὶ μελέτης ἔχων, καὶ τὴν ἕξιν ἰδρυμένην, δύναται λοιπὸν κατὰ
τοὺς ἐναποκειμένους αὐτῷ τῆς ἐπιστήμης λόγους καθ' ἑαυτὸν 5
ἐνεργεῖν.

II²2057 /
K cap. T 5, 5

*II²2659 / PML^b cap. T 5, 7

Κλήμεντος, ἐκ τοῦ ε' Στρώματος·

Παράκειται τῇ ἐπιστήμῃ ἢ τε ἐμπειρία καὶ ἡ εἶδηςις, σύνεσις τε καὶ
νόησις καὶ γνώσις. 10

II²2059 /
K cap. T 5, 7

*II²2660 / PML^b cap. T 5, 8

Ἐκ τοῦ ζ' Στρώματος·

Πᾶσα ἡ τοῦ ἐπιστήμονος πράξις εὐπραγία, ἢ δὲ τοῦ ἀνεπιστήμο-
νος, κακοπραγία.

3 – 6 *II²2658 BASILIUS CAESARIENSIS, *Ad Amphiloichium (De Spiritu sancto)*, VIII, 20, 17–20 (ed. Pruche, p. 316–318) 9 – 10 *II²2659 CLEMENS ALEXANDRINUS, *re vera Stromata*, II. Cap. XVII. 76, 2 (ed. Stählin/Früchtel/Treu, p. 153, 1–2); Holl, n° 224 13 – 14 *II²2660 CLEMENS ALEXANDRINUS, *Stromata*, VII. Cap. X. 59, 5 (ed. Stählin/Früchtel/Treu, p. 43, 18–20); Holl, n° 269

2 – 6 *II²2658 P cap. T 5, 6 (335vA[21]22–32); V^W cap. T 6, 6; *deest in M*^(lac.) L^b E T^(lac.) H^{III} R 8 – 10 *II²2659 P cap. T 5, 7 (335vA[32]33–335vB1); V^W cap. T 6, 7; E cap. 234, 6; *deest in M*^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III} R 12 – 14 *II²2660 P cap. T 5, 8 (335vB [1]2–5); V^W cap. T 6, 8; E cap. 234, 7; R cap. T 6, 5; *deest in M*^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2658 (a) P ἀμφιλόχιον *cod.* (b) Βασιλείου (βασιλ *cod.*) V^W *II²2659 (a) P ε'] *non liquet in cod.* (b) Κλήμεντος V^W E *II²2660 (a) P (b) Κλήμεντος R (c) *s. a.* V^W E

5 ἐπιστήμης (-σι- P) P V^W 9 ἐπιστήμη P V^W ἢ τε] *e corr.* V^W 13 πράξις V^W E R

*Π²2661 / PML^b cap. T 5, 9Π¹suppl. 387 /
V cap. T 6, 9

Διδύμου, ἐκ τοῦ εἰς τὰς Πράξεις·

- Τέλειον ἱατρὸν λέγομεν, οὐ τὸν θεραπεύοντα πάντως, ἀλλὰ τὸν
 5 μηδὲν τῶν εἰς ὠφέλειαν ἀνηκόντων καὶ θεραπείαν παραλείποντα,
 καὶ στρατηγὸν ἄριστον, οὐ τὸν νικῶντα πάντως, ἀλλὰ τὸν μηδὲν
 τῶν εἰς νίκην συντεινόντων παραλείψαντα, οὕτω καὶ κυβερνήτην
 ἄριστον, οὐ τὸν ἐπιτυχάνοντα πάντως τοῦ εὖ ἄγειν τὴν ναῦν,
 ἀλλὰ τὸν μηδὲν τῶν ὅσα δείκνυσι τὸν ἄριστον κυβερνήτην παρα-
 10 λείψαντα, κἂν βία κραταιότερα τῆς θαλάσσης γενομένη, τὸ σκά-
 φος ἐπικαλύψη τοῖς κύμασιν, καὶ φιλόσοφον ἄριστον, οὐ πάντως
 τὸν εἰς συναγωγὴν ἐπιτυχάνοντα, ἀλλὰ τὸν μηδενὸς τεχνικοῦ
 συλλογισμοῦ παραμελήσαντα, κἂν μὴ συναγάγη.

3 – 4 Τέλειον – παραλείποντα] exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 43.11./50.13. (ed. Ihm, p. 759)

3 – 12 *Π²2661 DIDYMUΣ ALEXANDRINUS, *Fragmenta in Actus*, locus non repertus

2 – 12 *Π²2661 P cap. T 5, 9 (335vB[6]7–336rA8); V^W cap. T 6, 9; E cap. 234, 8–10; R cap. T 6, 6; *deest in* M^(lac.) L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2661 (a) P V^W R ἐκ – Πράξεις] *om.* V^W R (b) Διδύμου / *s. a. / s. a.* E (*cf. infra, app. crit. text.*)

4 τῶν] *om.* V^W E παραλείποντα] παραλειπόντων V^W, *hic caesura in* E 5 τὸν²] τῶν V^W 6 παραλειψάντων (-ψα- P) P V^W 6 – 10 οὕτω – κύμασιν] *om.* E, *ubi caesura post* παραλείψαντα 7 εὖ ἄγειν] εὐάγειν P V^W a. c. ut videtur 8 – 9 παραλειψάντων (-ψα- P) P V^W 9 κἂν] *scripsi* (Π¹suppl. 388 / V cap. T 6, 9), καὶ P V^W R κρατεοτερα P, κραταιότερας R γινομένης R 10 ἐπικαλύψη] *scripsi*, ἐπικαλύψει P V^W R 12 κἂν – συναγάγη] *om.* V^W

Στοιχείον Υ

Π¹ /
Κ cap. Υ 4 **Τίτλος α'** Περί υγείας και εύρωστίας.

[PML^b cap. Υ 1, 1]

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου·

Ὑγεία ποθεινότερα μετὰ – ἐναντίων.

5

[PML^b cap. Υ 1, 2]

Τοῦ Θεολόγου, περὶ εὐταξίας·

Κοινὸν δῶρον υγείαια.

[PML^b cap. Υ 1, 3]

Τοῦ Νύσης·

Ὑγείας ἐπιλαβούσης, νόσος ἐξαφανίζεται.

10

[PML^b cap. Υ 1, 4]

Κλήμεντος, ἐκ τοῦ α' Παιδαγωγοῦ·

Ἄριστον μὲν ὑγιαίνειν αἰεὶ – νόσον.

4 – 5 [PML^b cap. Υ 1, 1] cf. Π¹2129 / Κ cap. Υ 4, 4   7 – 8 [PML^b cap. Υ 1, 2] cf. Π¹2131 / Κ cap. Υ 4, 6   10 – 11 [PML^b cap. Υ 1, 3] cf. Π¹2130 / Κ cap. Υ 4, 5
13 – 14 [PML^b cap. Υ 1, 4] cf. Π¹2132 / Κ cap. Υ 4, 7

1 Stoicheion P^{txt} (338rB20) ML^{b pin} A^{III pin} R; *deest in* P^{pin} L^{b txt} E T^(lac.) H^{III A^{III txt}} **2**
Titlos P (338rB21) ML^{b pin} R; *deest in* L^{b txt} E^{pin (lac.)} T^(lac.) H^{III A^{III}}

1 Στοιχείον Υ] κεφάλαια τοῦ Υ M^{pin}, ἀρχη του Υ M^{txt}, ἀρχή τοῦ Υ στοιχείου L^{b pin}
Υ] *add.* βιβλίον γ' A^{III pin} **2** Τίτλος] *om.* PML^{b pin} E^{txt} α'] *iterav.* R^{pin}, κλς' E^{txt}
ύγιας P, υγείας M^{pin p. c.} και εύρωστίας] *om.* M^{pin}

*Π²2662 / PML^b cap. Υ 1, 5Π²2127 /
K cap. Υ 4, 2

Σιράχ·

Υγεία καὶ εὐεξία βέλτιον παντὸς χρυσίου,
καὶ σῶμα εὐρωστον ἢ ὄλβος ἄμετρος.

5

*Π²2663 / PML^b cap. Υ 1, 6Π²2128 /
K cap. Υ 4, 3

<***>

Οὐκ ἔστι πλοῦτος βέλτιον ὑγείας σώματος.

*Π²2664 / PML^b cap. Υ 1, 7

Τοῦ αὐτοῦ·

10 Ζῶν καὶ ὑγιῆς αἰνέσει τὸν κύριον.

3 – 4 *Π²2662 Sir. 30, 15¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 128)   **7 *Π²2663** Sir. 30, 16¹
(Wahl, *Sirach-Text*, p. 128–129)   **10 *Π²2664** Sir. 17, 28² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 93)

2 – 4 *Π²2662 P cap. Υ 1, 5 (338vA[mg]1–4); M cap. Υ 1, 5; E cap. 236, 2; R cap. Υ 1, 1; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}   **6 – 7 *Π²2663** P cap. Υ 1, 6 (338vA4–7); M cap. Υ 1, 6; E cap. 236, 3; R cap. Υ 1, 2; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}   **9 – 10 *Π²2664** P cap. Υ 1, 7 (338vA[7]8–9); M cap. Υ 1, 7; E cap. 236, 4; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} R

*Π²2662 (a) P R   (b) Τοῦ Σιράχ (-αχ *cod.*) M   (c) *s. a.* E (*cf. autem lemma* E cap. 236, 1 [Π²2129 / K cap. Υ 4, 4]) ***Π²2663** *s. d.* PM E R ***Π²2664** (a) PM (b) *s. d.* E

3 εὐεξία] εὐρωστία R   βελτίων M   **4** ὄλβος] *scripsi*, ολβος M, ὄλκος E, ολκος P ἄμετρον E, ἀμετρητος M   **7** βελτίων E, *add.* ἢ (*pro* ἢ, *ut puto*) R   **10** αἰνέσουσι E

*II²2665 / PML^b cap. Υ 1, 8

Τοῦ αὐτοῦ·

Κρείσσων πτωχὸς ὑγιῆς καὶ ἰσχύων τῆ ἕξει
ἢ πλούσιος μεμαστιγωμένος εἰς σῶμα.

*II²2666 / PML^b cap. Υ 1, 9

5

Φίλωνος, ἐκ τοῦ περὶ ἄθλων κεφαλαίου·

Τὴν εὐταξίαν μητέρα τῆς κατὰ τὸ σῶμα εὐεξίας ἰατρῶν παῖδες ἐ-
δογματίσαν, τῆς κατὰ ψυχὴν ὑγείας ἤκιστα φροντίσαντες. Ἡμεῖς
δὲ οὐ τὴν τῶν σωματικῶν περιπτωμάτων ἀναιρετικὴν τιθέμεθα
μόνην εὐταξίαν, πολλῶ δὲ μᾶλλον τὴν τῶν ψυχοφθόρων παθῶν 10
καθαιρετικὴν ὑγείαν ἀληθεστάτην γνωρίζομεν.

3 – 4 *II²2665 Sir. 30, 14¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 128) 7 – 11 *II²2666 PHILO IUDAEUS, *De praemiis et poenis*, locus non repertus; Mangey 674.7; Harris 102.9; Roysse 177.82

2 – 4 *II²2665 P cap. Υ 1, 8 (338vA[9]10–14); M cap. Υ 1, 8; E cap. 236, 5; R cap. Υ 1, 3; *deest in L^b T^(lac.) H^{III}* 6 – 11 *II²2666 P cap. Υ 1, 9 (338vA[15]16–33); M cap. Υ 1, 9; E cap. 236, 10; R cap. Υ 1, 4; *deest in L^b T^(lac.) H^{III}*

*II²2665 (a) P R (b) *s. a.* M E *II²2666 (a) P φίλωνος *cod.* (b) Φίλωνος, περὶ ἄθλων R (c) Φίλωνος M E φίλωνος M

3 κρείσσον (κρει- PM) PM E 4 ἢ πλούσιος] πλουσίου M μεμαστιγωμένος P, μεμαστιγωμένου M εἰς] *om.* E R σῶμα] *praem.* τὸ R 7 τὸ] *om.* PM E 7 – 8 ἐδογματίσαν] τιθενται M 8 τῆς – φροντίσαντες] *om.* E 9 οὐ] *om.* R τὴν] *om.* M περιτιθέμεθα R 10 μόνον M εὐταξίαν] ἀξίαν R πολλῶ – μᾶλλον] ἀλλὰ καὶ E 11 ὑγείαν P

Τίτλος β' Περὶ ὑποκρίσεως καὶ ὑποκριτῶν.

Π' /
Κ cap. Υ 1

*Π²2667 / PML^b cap. Υ 2, 1

Βασιλειῶν β'.

Καὶ ὄρθρισεν ὁ Ἀβεσαλώμ, καὶ ἔστη ἀνά χεῖρα τῆς ὁδοῦ καὶ τῆς
 5 πύλης· καὶ ἐγένετο πᾶς ἀνὴρ, ᾧ ἐγένετο κρίσις, ἐλθεῖν πρὸς τὸν
 βασιλέα εἰς κρίσιν, καὶ ἐβόησεν πρὸς αὐτὸν Ἀβεσαλώμ, καὶ ἔλεγεν
 πρὸς αὐτόν· Ἐκ ποίας πόλεως σὺ εἶ; Καὶ εἶπεν ὁ ἀνὴρ· Ἐκ μιᾶς
 φυλῆς Ἰσραὴλ ὁ δοῦλός σου. Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Ἀβεσαλώμ·
 Ἰδοὺ οἱ λόγοι σου ἀγαθοὶ καὶ εὐκολοὶ, καὶ ὁ ἀκούων σου οὐκ ἔστιν
 10 παρὰ τοῦ βασιλέως. Καὶ εἶπεν Ἀβεσαλώμ· Τίς με καταστήσει κρι-
 τὴν ἐν τῇ γῆ, καὶ ἐπ' ἐμὲ ἐλεύσεται πᾶς ἀνὴρ, ᾧ ἐὰν ἦ ἀντιλογία
 καὶ κρίσις, καὶ δικαίωσω αὐτόν; Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐγγίξειν ἄνδρα
 τοῦ προσκυνῆσαι αὐτῷ, καὶ ἐξέτεινεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐπε-
 λαμβάνετο αὐτοῦ, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. Καὶ ἐποίησεν Ἀβεσα-
 15 λώμ κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο παντὶ Ἰσραὴλ τοῖς παραγινομένοις εἰς
 κρίσιν πρὸς τὸν βασιλέα· καὶ ἰδιοποιεῖτο Ἀβεσαλώμ τὴν καρδίαν
 υἱῶν Ἰσραὴλ.

4 – 17 *Π²2667 II Reg. 15, 2–6 (Wahl, 2 *Samuel-Text*, p. 89–90)

1 Titlos P (338vA34–35) ML^b pin E^{txt} R; *deest in* L^b txt Epin (lac.) T(lac.) H^{III}A^{III} 3 – 17
 *Π²2667 P cap. Υ 2, 1 (338vA[35]36–339rA8); M cap. Υ 2, 1; E cap. 237, 1; *deest in*
 L^b T(lac.) H^{III} R

1 Τίτλος] *om.* PML^b pin E^{txt} R^{pin} β'] cλζ' E^{txt} καὶ ὑποκριτῶν] *om.* M^{pin} ὑπο-
 κριτῶν] ὑποκριτου M^{txt}

*Π²2667 β'] πρώτης M

4 ἀβεσαλωμ P, βασιλευς M 5 ᾧ] ὦ M, ὦν (*sic*) P, ὄν E 6 ἀβεσαλωμ P, αβεσαλώμ
 M 7 σὺ εἶ] εἰσου M ὁ] *om.* M 8 φυλῆς] φυλῶν LXX 8 – 10 Ἀβεσαλώμ –
 εἶπεν] *om.* M 8 ἀβεσαλωμ P 10 ἀβεσαλωμ PM 11 εἰσελευσεται M 13 αὐτῷ]
 αὐτόν E 14 αὐτοῦ] αὐτος M 14 – 15 αβεσαλωμ P, ἀβεσαλωμ M 15 παραγενο-
 μενοις M 16 αβεσαλωμ M

II²2068 /
K cap. Υ 1, 2

*II²2668 / PML^b cap. Υ 2, 2

Ψαλμοῦ κζ'.

Μὴ συνελκύσης με μετὰ ἁμαρτωλῶν,
καὶ μετὰ ἐργαζομένων ἀδικίαν μὴ συναπολέσης με,
τῶν λαλούντων εἰρήνην μετὰ τοῦ πλησίον αὐτῶν,
κακὰ δὲ ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν.

5

*II²2669 / PML^b cap. Υ 2, 3

Ὡσηὲ προφήτου.

Ἐμὲ κεκράζονται· Ὁ θεός, ἐγνώκαμέν σε. Τὸ ἀργύριον αὐτῶν καὶ
τὸ χρυσίον αὐτῶν ἐποίησαν ἑαυτοῖς εἶδωλα, ὅπως ἐξολοθρευθῶ-
σιν, καὶ ἐπελάθετο Ἰσραὴλ τὸν ποιήσαντα αὐτόν, καὶ ὠκοδόμη-
σεν τεμένη.

10

*II²2670 / PML^b cap. Υ 2, 4

Τοῦ αὐτοῦ.

Ἐκύκλωσάν με ἐν ψεύδει Ἐφραΐμ καὶ ἐν ἀσεβείαις οἶκος Ἰσραὴλ
καὶ Ἰούδα. Ἐφραΐμ, ἐγκεκρυμμένη κακία αὐτοῦ· ὠδίνες ἤξουσιν
αὐτῷ ὡς τικτούσης.

15

3 – 6 *II²2668 Ps. 27, 3¹⁻⁴ 9 *II²2669 Ἐμὲ – σε] Os. 8, 2 (Wahl, *Prophetenzitate*,
p. 165) 9 – 11 Τὸ – ἐξολοθρευθῶσιν] Ibid. 8, 4 (Wahl, p. 165) 11 – 12 καὶ¹ –
τεμένη] Ibid. 8, 14 (Wahl, p. 165) 15 – 16 *II²2670 Ἐκύκλωσάν – Ἰούδα] Os. 11,
12 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 172) 16 – 17 Ἐφραΐμ – τικτούσης] Ibid. 13, 12–13
(Wahl, p. 176)

2 – 6 *II²2668 P cap. Υ 2, 2 (339rA[8]9–17); E cap. 237, 2; R cap. Υ 2, 1; *deest in*
ML^b T^(lac.) H^{III} 8 – 12 *II²2669 P cap. Υ 2, 3 (339rA[18]19–29); M cap. Υ 2, 2;
deest in L^b T^(lac.) E H^{III} R 14 – 17 *II²2670 P cap. Υ 2, 4 (339rA[29]30–339rB1);
deest in ML^b E T^(lac.) H^{III} R

*II²2668 (a) P R ψαλμὸς R (b) Δαυῖδ E *II²2669 ὡσηε M, ὡσηε P

3 συνελκύσης με] συνελκυσσης P 4 – 6 καὶ – δὲ] ἕως R 4 συναπολέσης με]
συναπο (*sic*) E 5 τοῦ] τῶν E 9 Ἐμὲ] εἰ M 11 του ποιησαντος M 16 ἰούδα P
ἐφραϊμ P ἐγκεκρυμμενη P

*Π²2671 / PML^b cap. Υ 2, 5Π¹suppl. 401 /
V cap. Υ 4, 6

Ἡσαΐου τοῦ προφήτου·

Εἶπεν κύριος· Ἐγγίξει μοι ὁ λαὸς οὗτος, τοῖς χεῖλεσιν αὐτῶν τιμῶ-
 σίν με, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ, μάτην δὲ σέ-
 5 βονταί με διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων. Οὐαὶ
 οἱ βαθέως βουλὴν ποιοῦντες καὶ οὐ διὰ κυρίου· οὐαὶ οἱ ἐν κρυφῇ
 βουλῇ ποιοῦντες, καὶ ἔσται ἐν τῷ σκότει τὰ ἔργα αὐτῶν, καὶ
 ἐροῦσιν· Τίς ἡμᾶς ἐώρακεν, καὶ τίς ἡμᾶς γνώσεται ἢ ἃ ἡμεῖς ποι-
 οῦμεν;

10

*Π²2672 / PML^b cap. Υ 2, 6

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἀκούσατε ταῦτα, οἶκος Ἰακώβ, οἱ κεκλημένοι τῷ ὀνόματι Ἰσραὴλ
 καὶ οἱ ἐξ Ἰούδα ἐξεληθόντες, οἱ ὀμνύοντες τῷ ὀνόματι κυρίου, θεοῦ
 Ἰσραὴλ μιμνησκόμενοι οὐ μετὰ ἀληθείας, οὐδὲ μετὰ δικαιοσύνης,
 15 καὶ ἀντεχόμενοι τῷ ὀνόματι τῆς πόλεως τῆς ἁγίας. Γινώσκω ἐγὼ
 ὅτι σκληρὸς εἶ, καὶ νεῦρον σιδηροῦν ὁ τράχηλός σου, καὶ τὸ πρό-
 σωπόν σου χαλκοῦν.

3 – 5 *Π²2671 Εἶπεν – ἀνθρώπων] Is. 29, 13 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 358–359)
 5 – 9 Οὐαὶ – ποιοῦμεν] Ibid. 29, 15 (Wahl, p. 359–360) 12 – 15 *Π²2672 Ἀκού-
 σατε – ἁγίας] Is. 48, 1–2 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 414–415) 15 – 17 Γινώσκω –
 χαλκοῦν] Is. 48, 4 (Wahl, p. 415)

2 – 9 *Π²2671 P cap. Υ 2, 5 (339rB[1]2–21); M cap. Υ 2, 3; E cap. 237, 3–4; *deest in*
 L^b T^(lac.) H^{III} R 11 – 17 *Π²2672 P cap. Υ 2, 6 (339rB[22]23–339vA4); *deest in* ML^b
 E T^(lac.) H^{III} R

*Π²2671 (a) M ἡσαΐου *cod.* (b) Ἡσαΐου (ἡσαΐου *cod.*) P (c) Ἡσαΐου / s. a. E (cf.
infra, app. crit. text.)

4 – 5 μάτην – ἀνθρώπων] *om.* E, *ubi caesura post* ἐμοῦ 5 διδάσκοντες] διδάσκον-
 τές με P 6 οὐαὶ] ουδε M κρυβῆ M 7 – 9 καὶ¹ – ποιοῦμεν] *om.* E 12 ἰακωβ P
 13 Ἰούδα] *scripsi*, ἰοῦδα P ἐξεληθόντος P

*II²2673 / PML^b cap. Υ 2, 7

Ἰερεμίου προφήτου·

Ἔστρεψαν ἐπ' ἐμέ νῶτα αὐτῶν, καὶ οὐ πρόσωπα, καὶ ἐν καιρῷ τῶν κακῶν αὐτῶν ἐροῦσιν· Ἀνάστα, σῶσον ἡμᾶς.

II²2072 /
K cap. Υ 1, 6

*II²2674 / PML^b cap. Υ 2, 8

5

Τοῦ αὐτοῦ·

Βολίς τιτρώσκουσα ἢ γλώσσα αὐτῶν, δόλια τὰ ῥήματα τοῦ στόματος αὐτῶν· μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ λαλεῖ εἰρηνικά, καὶ ἐν ἑαυτῷ ἔχει τὴν ἔχθραν. Ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐπισκέψομαι, λέγει κύριος, ἢ ἐν λαῷ τῷ τοιούτῳ οὐκ ἐκδικήσει ἡ ψυχὴ μου;

10

*II²2675 / PML^b cap. Υ 2, 9

Τοῦ αὐτοῦ·

Εἶπαν· Δεῦτε λογισώμεθα ἐπὶ Ἰερεμίαν λογισμόν, ὅτι οὐκ ἀπολείται νόμος ἀπὸ ἱερέως καὶ βουλὴ ἀπὸ συνετοῦ καὶ λόγος ἀπὸ προφήτου· δεῦτε καὶ πατάξωμεν αὐτὸν ἐν γλώσσει, καὶ ἀκουσόμεθα πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ. Εἰσάκουσον, κύριε, εἰσάκουσον τῆς φωνῆς τοῦ δικαιώματός μου. Εἰ ἀνταποδίδεται ἀντὶ ἀγαθῶν κακά; ὅτι συνελάλησαν ῥήματα κατὰ τῆς ψυχῆς μου καὶ τὴν κόλασιν

15

3 – 4 *II²2673 Ier. 2, 27 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 483) 7 – 10 *II²2674 Ier. 9, 8–9 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 517–518) 13 – 1177, 1 *II²2675 Εἶπαν – μοι] Ier. 18, 18–20 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 538–539)

2 – 4 *II²2673 P cap. Υ 2, 7 (339vA[5]6–11); M cap. Υ 2, 4; E cap. 237, 5; R cap. Υ 2, 2; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} 6 – 10 *II²2674 P cap. Υ 2, 8 (339vA12–25); M cap. Υ 2, 5; E cap. 237, 6; R cap. Υ 2, 3; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} 12 – 1177, 5 *II²2675 P cap. Υ 2, 9 (339vA[25]26–339vB25); *deest in* ML^b E T^(lac.) H^{III} R

*II²2673 ἰηρεμίου P, ἰηρημιου M προφήτου] *om.* M R *II²2674 (a) M R (b) *s. a.* P E

3 νῶτα – καί] νῶτα αὐτων M 7 βόλις P, βολις M ἦ] *om.* M δόλια] *add.* γὰρ M 8 αὐτοῦ λαλεῖ] αὐτῶν λαλοῦσιν E 8 – 9 ἑαυτοῖς ἔχουσι E 10 τῷ] *om.* R E 13 ἰερεμίαν P

αὐτῶν ἔκρυψάν μοι, ὅτι ἐνεχείρησαν λόγον εἰς σύλληψίν μου καὶ
παγίδα ἔστησαν ἐπ' ἐμέ. Καὶ σύ, κύριε κύριε, ἔγνωσ αὐτῶν πᾶσαν
τὴν βουλήν ἐπ' ἐμέ εἰς θάνατον· μὴ ἀθώωσης τὰς ἀδικίας αὐτῶν
ἀπὸ προσώπου σου, καὶ τὰς ἁμαρτίας τῶν πατέρων αὐτῶν μὴ
5 ἔξαλείψης.

*Π²2676 / PML^b cap. Υ 2, 10

Ἰεζεκιήλ προφήτου·

Εἶπεν κύριος πρὸς με· Ἴδου οἱ υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου λαλοῦσιν περὶ
σοῦ παρὰ τὰ τείχη καὶ ἐν τοῖς πυλῶσιν τῶν οἰκιῶν ἕκαστος τῷ
10 πλησίον καὶ ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, λέγοντες· Συνέλθωμεν
καὶ ἀκουσώμεθα τὰ ἐκπορευόμενα παρὰ κυρίου. Καὶ ἔρχονται
πρὸς σέ, ὡς συμπορεύεται ὁ λαός, καὶ κάθηνται ἐναντίον σου, καὶ
ἀκούσωσιν τὰ ῥήματά σου, καὶ οὐ μὴ ποιήσουσιν αὐτά, ὅτι ψευ-
δος ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ ὀπίσω τῶν μiasμάτων ἢ καρδία
15 αὐτῶν πορεύεται. Καὶ γίνη αὐτοῖς ὡς φωνὴ ψαλτηρίου ἠδυφώνου
εὐαρμόστου, καὶ ἀκούσονται σου τοὺς λόγους, καὶ οὐ μὴ ποιή-
σουσιν αὐτούς, διότι ψεῦδος ἐν τῷ στόματι αὐτῶν.

1 – 5 ὅτι – ἔξαλείψης] Ibid. 18, 22–23 (Wahl, p. 539–540)   8 *Π²2676 Εἶπεν –
με] cf. Ez. 33, 23 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 659)   8 – 17 Ἴδου – αὐτῶν] Ibid. 33,
30–32 (Wahl, p. 659–660)

7 – 17 *Π²2676 P cap. Υ 2, 10 (339vB[25]26–340rA23); M cap. Υ 2, 6; *deest in L^b E*
T^(lac.) H^{III} R

*Π²2676 ἰεζεκιήλ P, ἰεζεκιηλ M προφήτου] *om.* M

5 ἔξαλειψεις P   8 οἱ] *om.* M   λαλησωσι M   9 παρὰ – τείχη] παρατειχει M   τῶν
οἰκιῶν] *om.* M   11 ἀκουσώμεθα P   13 ποιησωσιν M   14 μiasμάτων] *add.* αὐτῶν
M   17 διότι P, ὅτι M

*II²2677 / PML^b cap. Υ 2, 11

Ἀπὸ τοῦ Σιράχ·

Ἐννεύων ὀφθαλμῶ τεκταίνεται κακά,
καὶ οὐδεὶς αὐτὰ ἀποστήσει ἀπ' αὐτοῦ·
ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν γλυκανεῖ τὸ στόμα αὐτοῦ, 5
καὶ ἔναντι τῶν λόγων σου θαυμάσει,
ὑστερον δὲ διαστρέψει τὸ στόμα αὐτοῦ,
καὶ ἐν τοῖς λόγοις σου δώσει σκάνδαλον.
Ὅσα ἐμίσησα καὶ οὐχ' ὠμοίωσα αὐτῶ,
καὶ κύριος μισεῖ αὐτόν. 10

*II²2678 / PML^b cap. Υ 2, 12

Σχόλιον·

<***> καὶ ἐν τῷ Σ στοιχείῳ εἰς τὸ Περὶ σχηματαρίων, καὶ τὰ ὅμοια
εὐρήσεις.

13 Περὶ σχηματαρίων] cf. *II²2569–2581 / PML^b cap. Σ 14, 1–13

3 – 10 *II²2677 Sir. 27, 22¹–24² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 120)
Scholion

13 – 14 *II²2678

2 – 10 *II²2677 P cap. Υ 2, 11 (340rA[24]25–340rB5); M cap. Υ 2, 7; E cap. 237, 7;
deest in L^b T^(lac.) H^{III} R **12 – 14** *II²2678 P cap. Υ 2, 12 (340r[mg]6–9); M cap. Υ 2,
8; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III} R

*II²2677 (a) PM Ἀπὸ] *om.* P σιραχ M (b) *s. a.* E

4 ἀποστηση M **5** ὀφθαλμῶν] *add.* αὐτοῦ M **9 – 10** Ὅσα – αὐτόν] *om.* E **9** οὐχ'
ομοίωσα P **10** αὐτόν] *om.* M (*supplev. man. rec. ut videtur*) **13** *ante* καὶ¹ *quid-*
dam excidisse videtur (e. g. Ἐπίσκεψαι *vel* Ἀνάγνωθι)

*Π²2679 / PML^b cap. Υ 2, 13Π²2094 /
K cap. Υ 1, 28

Τοῦ Θεολόγου, ἐκ τοῦ πρὸς τοὺς λέγοντας αὐτὸν ἐπιθυμεῖν τῆς καθέδρας Κωνσταντινουπόλεως·

- 5 Ὁ μὲν τινὸς ἔνεκεν τὸ καλὸν ἐπιτηδεύων, οὐ βέβαιος εἰς τὴν ἀρετήν· ὁμοῦ τὲ γὰρ παρῆλθεν ἐκεῖνο, καὶ τοῦ καλοῦ στήσεται, ὥσπερ ὁ κέρδους ἔνεκεν πλέων τοῦ πλεῖν, ἐὰν μὴ παρῆ τὸ κερδαίνειν, παύσεται.

*Π²2680 / PML^b cap. Υ 2, 14Π²2085 /
K cap. Υ 1, 19

Τοῦ ἀγίου Βασιλείου, περὶ φθόνου·

- 10 Οὐχ' ὄρας ἠλίκον κακὸν ἢ ὑπόκρισις; Καὶ αὐτὴ καρπὸς ἐστὶ τοῦ φθόνου· τὸ γὰρ διπλοῦν τοῦ ἡθους ἐκ φθόνου μάλιστα τοῖς ἀνθρώποις ἐγγίνεται, ὅταν τὸ μῖσος ἐν τῷ βάθει κατέχοντες, ἀγάπην δεικνύωσι κατακεχρωσμένην τὴν ἐπιφάνειαν, κατὰ τὰς ὑφάλους πέτρας, αἱ βραχεῖ ὕδατι καλυπτόμεναι, ἀπρόοπτον κακὸν τοῖς
15 ἀφυλάκτοις γίνονται.

10 – 12 Οὐχ' – ἐγγίνεται] exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 47.9./54.9. (ed. Ihm, p. 785)

4 – 7 *Π²2679 GREGORIUS NAZIANZENUS, *De seipso et ad eos qui ipsum cathedram Constantinopolitanam affectare dicebant* (Orat. 36), 9, 1–4 (ed. Moerschini, p. 260)

10 – 15 *Π²2680 BASILIUS CAESARIENSIS, *Homilia de invidia*, 6 (PG 31, 385, 19–25)

2 – 7 *Π²2679 P cap. Υ 2, 13 (340rB[10–11]12–23); M cap. Υ 2, 9; E cap. 237, 8; R cap. Υ 2, 7; *deest in L^b T^(lac.) H^{III}* 9 – 15 *Π²2680 P cap. Υ 2, 14 (340rB[23]24–340vA6); M cap. Υ 2, 10; E cap. 237, 9; R cap. Υ 2, 4; *deest in L^b T^(lac.) H^{III}*

*Π²2679 (a) PM R Θεολόγου] *add.* γρηγορίου M κωνσταντινοπολεως M (b) Θεολόγου E *Π²2680 (a) PM R Τοῦ ἀγίου] *om.* P περὶ φθόνου] *om.* R (b) Βασιλείου E

4 μὲν τινος R βέβαιος εἰς] βεβαιως εἰς M, βεβαιώσεις P 10 αὐτῇ] αὐτῆ P, αὐτῆ E, αὐτῆ M καρπὸς ἐστὶ R 12 μισος PM, μίσος R^{p.c.} ἀγάπῃ E 13 δεικνύουσιν (-κνυ- M) PM κατακεχρωσμένην R^{a.c.} τὰς] τοὺς M ὑφάλους P, ὑφαλους M, ὑφάλλους R 15 γίνεται P

*II²2681 / PML^b cap. Υ 2, 15

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ πρὸς τοὺς νέους·

Οὐκ ἔστιν ὁ μᾶλλον φευκτὸν τῷ σωφρονοῦντι τοῦ πρὸς δόξαν
 ζῆν, καὶ τὰ [κατὰ] τοῖς πολλοῖς δοκοῦντα περισκοπεῖν, καὶ μὴ τὸν
 ὀρθὸν λόγον ἡγεμόνα ποιεῖσθαι τοῦ βίου, ὥστε κἂν πᾶσιν ἀνθρώ- 5
 ποις ἀντιλέγειν, κἂν ἀδοξεῖν, κἂν κινδυνεύειν ὑπὲρ τοῦ καλοῦ
 δέη, μηδὲν αἰρεῖσθαι τῶν ὀρθῶς ἐγνωσμένων παρακινεῖν. Ἡ τὸν
 μὴ οὕτως ἔχοντα, τί τοῦ Αἰγυπτίου σοφιστοῦ φήσομεν ἀπολεί-
 πειν, ὃς φυτὸν ἐγένετο καὶ θηρίον, ὁπότε βούλοιο, καὶ πῦρ καὶ
 ὕδωρ καὶ πάντα χρήματα, εἶπερ δὴ καὶ αὐτὸς νῦν μὲν τὸ δίκαιον 10
 ἐπαινέσεται παρὰ τοῖς τοῦτο τιμῶσιν, νῦν δὲ τοὺς ἐναντίους ἀφή-
 σει λόγους, ὅταν τὴν ἀδικίαν εὐδοκιμοῦσαν αἴσθηται, ὅπερ δίκης
 ἐστὶν κολάκων; Καὶ ὥσπερ φασὶ τὸν πολύποδα τὴν χροῖαν πρὸς
 τὴν ὑποκειμένην γῆν, οὕτως αὐτὸς τὴν διάνοιαν πρὸς τὰς τῶν
 συνόντων γνώμας μεταβάλλεται. 15

II²2084 /
 K cap. Υ 1, 18

*II²2682 / PML^b cap. Υ 2, 16

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ·

Τὸ λαμπρῶς μὲν ἐπαινεῖν τὴν ἀρετὴν εἰς τὸ μέσον καὶ λαμπροῦς
 ἀποτείνειν ὑπὲρ αὐτῆς λόγους, ἰδίᾳ δὲ τὸ ἡδὺ πρὸ τῆς σωφροσύ-
 νης καὶ τὸ πλέον ἔχειν πρὸ τοῦ δικαίου τιμᾶν, εὐοικένας φαίην ἄν 20
 ἔγωγε τοῖς ἐπὶ σκηναῖς ὑποκρινομένοις δράματα.

3 – 15 *II²2681 BASILIUS CAESARIENSIS, *Ad iuvenes (De legendis gentiliū libris)*, IX, 27, 1 – 29, 3 (ed. Naldini, p. 128–130) 18 – 21 *II²2682 BASILIUS CAESARIENSIS, *Ad iuvenes (De legendis gentiliū libris)*, VI, 4, 1–6 (ed. Naldini, p. 102)

2 – 15 *II²2681 P cap. Υ 2, 15 (340vA[7]8–340vB16); R cap. Υ 2, 5; *deest in ML^b E T^(lac.) H^{III}* 17 – 21 *II²2682 P cap. Υ 2, 16 (340vB[17]18–32); M cap. Υ 2, 11; *deest in L^b E T^(lac.) H^{III} R*

*II²2681 τοὺς] *om.* P *II²2682 Ἐκ] *om.* M

4 τὰ] *om.* P κατὰ] *delevi (ed.)* 7 ἐρεῖσθαι P 8 – 9 ἀπολείπειν P 12 – 13 δίκης ἔστιν P 15 γνώμας R^{a.c.} 19 ἰδίᾳ] *scripsi (ed.)*, ἴδια PM 20 πρὸ τοῦ] προστου M τιμᾶν] *om.* M εὐοικένας] *praem.* τούτο M 21 ἔγωγε] *scripsi*, ἐγὼ γε P, εγωγε M

*Π²2683 / PML^b cap. Υ 2, 17Π¹2087 /
K cap. Υ 1, 21

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ εἰς τὴν Ἑξαήμερον ε' λόγου·

Δεῖ [ἡμᾶς] κατὰ τὸν λόγον τῆς παροιμίας μὴ ὕλομανεῖν, τουτέ-
στιν μὴ ἐπιδεικτικῶς πολιτεύεσθαι, μὴ δὲ τὸν παρὰ τῶν ἕξωθεν
5 ἔπαινον θηραῖσθαι, ἀλλ' ἔγκαρπον εἶναι, τῷ ἀληθινῷ γεωργῷ τὴν
ἐπίδειξιν τῶν ἔργων ταμιευόμενον.

---

3 – 6 *Π²2683 BASILIUS CAESARIENSIS, *Homiliae in Hexaemeron*, V, 6 (ed. Mendieta†/Rudberg, p. 80, 8–11)

---

2 – 6 *Π²2683 P cap. Υ 2, 17 (340vB[33]34–341rA10); M cap. Υ 2, 12; E cap. 237, 10; R cap. Υ 2, 6; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

---

*Π²2683 (a) PM R ἐκ – λόγου] *om.* R ἐκ τοῦ] *om.* M (b) *s. a.* E

---

3 ἡμᾶς] *delevi* (Π¹2087 / K cap. Υ 1, 21) 5 θηρουσθαι M ἐγκάρπους E 6 ταμιευόμενον] *scripsi* (*ed.*), ταμιευομένων P, -μένω R, -μενην M, -μένους E

Τίτλος γ' Περὶ ὑποδειγμάτων καὶ ὑπογραμμῶν θείων τὲ καὶ σωτηρίων τοῖς ἐθέλουσιν ζῆν εὐσεβῶς.

*Π²2684 / PML^b cap. Υ 3, 1

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου·

Εἶπεν ὁ κύριος· Ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ μάθετε ἀπ' ἐ- 5
μοῦ ὅτι πρᾶός εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ, καὶ εὐρήσετε ἀνάπαυ-
σιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν.

*Π²2685 / PML^b cap. Υ 3, 2

Τοῦ αὐτοῦ·

Εἶπεν ὁ κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· Οἴδατε ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν 10
ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν
αὐτῶν. Οὐχ' οὕτως ἔσται ἐν ὑμῖν, ἀλλ' ὅς ἐάν θέλῃ ἐν ὑμῖν μέγας
εἶναι, ἔσται ὑμῶν διάκονος, καὶ ὅς ἐάν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος,
ἔσται πάντων δοῦλος καὶ πάντων ἔσχατος, ὥσπερ ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου οὐκ ἤλθεν διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι 15
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

5 *Π²2684 Εἶπεν – κύριος] cf. Matth. 11, 25   5 – 7 Ἄρατε – ὑμῶν] Ibid. 11, 29
10 – 16 *Π²2685 Matth. 20, 25–28

1 – 2 Titlos P (341rA11–14) ML^{b pin} E^{txt} R; *deest in* L^{b txt} T^(lac.) E^{pin (lac.)} H^{III}   4 – 7
*Π²2684 P cap. Υ 3, 1 (341rA[14]15–22); M cap. Υ 3, 1; E cap. 238, 1; R cap. Υ 3, 1;
deest in L^{b T(lac.)} H^{III}   9 – 16 *Π²2685 P cap. Υ 3, 2 (341rA[22]23–341rB8); M cap.
Υ 3, 2; *deest in* L^{b E T(lac.)} H^{III} R

1 Τίτλος] *om.* PML^{b pin} E^{txt} R^{pin} γ'] *κλη'* E^{txt} ὑποδειγμάτων] ὑποδημάτων M^{pin}
1 – 2 καὶ¹ – εὐσεβῶς] *om.* M^{pin} 1 τὲ] *τε* P^{pin} M E^{txt}, *om.* R 2 τοῖς θέλουσιν P^{pin}
L^{b pin}, τοῖς σεθελουσιν M^{txt}

*Π²2684 (a) P (b) Ματθαίου Εὐαγγελίου M (c) Ματθαίου R (d) Εὐαγγελίου E
*Π²2685 (a) P (b) *s. a. M*

5 Εἶπεν – κύριος] *om.* M E 6 πρᾶός εἰμι P εὐρήσεται P, εὐρησεται M 7
ὑμῶν] ἡμῶν PM, *om.* E 13 ἔσται ὑμῶν] γενεσθω παντων M 15 διακονηθῆναι]
add. ἀλλὰ διακονηθῆναι, *sed cancellavit* M διακονῆσαι] δὴ ἀκονῆσαι P

*Π²2686 / PML^b cap. Υ 3, 3

Κατὰ Λουκᾶν, κεφαλαίου <co'>·

Ἐγένετο φιλονεικία ἐν τοῖς μαθηταῖς, τὸ τίς αὐτῶν δοκεῖ εἶναι
 5 μείζων. Ὁ δὲ κύριος εἶπεν αὐτοῖς· Οἱ βασιλεῖς τῶν ἔθνῶν κυριεύ-
 ουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτῶν εὐεργέται καλοῦνται.
 Ὑμεῖς δὲ οὐχ' οὕτως, ἀλλ' ὁ μείζων ἐν ὑμῖν γινέσθω ὡς νεώτερος,
 καὶ ὁ ἡγούμενος ὡς ὁ διακονῶν. Τίς γὰρ μείζων, ὁ ἀνακείμενος ἢ
 ὁ διακονῶν; Οὐχὶ ὁ ἀνακείμενος; Ἐγὼ δὲ εἰμὶ ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς ὁ
 διακονῶν.

10 ***Π²2687 / PML^b cap. Υ 3, 4**

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην·

Εἶπεν ὁ κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· Ὑμεῖς φωνεῖτε με Ὁ διδά-
 σκαλος καὶ Ὁ κύριος, καὶ καλῶς ποιεῖτε· εἰμὶ γάρ. Εἰ οὖν ἐγὼ ὑ-
 15 μῶν ἔνιψα τοὺς πόδας, ὁ κύριος καὶ ὁ διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφεί-
 λετε ἀλλήλων νίπτειν τοὺς πόδας· ὑπόδειγμα γὰρ ἔδωκα ὑμῖν, ἵνα
 καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ποιῆτε.

3 – 9 *Π²2686 Luc. 22, 24–27 12 – 16 *Π²2687 Ioh. 13, 12–15

2 – 9 *Π²2686 P cap. Υ 3, 3 (341rB[9]10–30); *deest in* ML^b E T^(lac.) H^{III} R 11 – 16
 *Π²2687 P cap. Υ 3, 4 (341rB[31]32–341vA10); M cap. Υ 3, 3; E cap. 238, 2; *deest in*
 L^b T^(lac.) H^{III} R

*Π²2686 co'] *supplevi, om.* P *Π²2687 (a) PM Ἐκ τοῦ] *om.* P ἰωαννην P, ἰωαννου
 M (b) s. a. E

6 νεώτερος] ὁ νεώτερος NT 12 φωνεῖτέ με E 12 – 13 Ὁ – κύριος] ὁ κύριος καὶ
 διδασκαλος M 13 ποιεῖτε] λεγεται M 13 – 14 ὑμῶν] *ante* τοὺς *transpos.* E
 14 – 15 ὀφείλεται P, οφειλεται M 15 – 16 ὑμῖν – ἐποίησα] *om.* M 16 ποιεῖτε PM

*II²2688 / PML^b cap. Υ 3, 5

Ἐκ τῆς Πέτρου α' ἐπιστολῆς·

Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ὑμῶν, ὑμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμόν, ἵνα
ἐπακολουθήσητε τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ· ὃς ἀμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν,
οὐδὲ εὐρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ· ὃς λοιδορούμενος οὐκ
ἀντελοιδόρει, πάσχων οὐκ ἠπείλει, παρεδίδου δὲ τῷ κρίνοντι δι-
καίως. 5

*II²2689 / PML^b cap. Υ 3, 6

Ἐκ τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς·

Δι' ὑπομονῆς τρέχωμεν τὸν προκειμένον ἡμῖν ἀγῶνα, ἀφορῶντες 10
εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν, ὃς ἀντὶ τῆς
προκειμένης αὐτῷ χαρᾶς ὑπέμεινεν σταυρόν, αἰσχύνης καταφρο-
νήσας, ἐν δεξιᾷ τε τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ κεκάθικεν. Ἀναλογίσασθε
γὰρ τὸν τοιαύτην ὑπομεμενηκότα ὑπὸ τῶν ἀμαρτωλῶν εἰς ἑαυτὸν
ἀντιλογίαν, ἵνα μὴ κάμητε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἐκλυόμενοι. 15

3 – 7 *II²2688 I Petr. 2, 21–23 10 – 15 *II²2689 Hebr. 12, 1–3

2 – 7 *II²2688 P cap. Υ 3, 5 (341vA[11]12–25); M cap. Υ 3, 4; E cap. 238, 3; R cap.
Υ 3, 2; *deest in L^b T^(lac.) H^{III}* 9 – 15 *II²2689 P cap. Υ 3, 6 (341vA[26]27–341vB11);
M cap. Υ 3, 5; E cap. 238, 4; *deest in L^b T^(lac.) H^{III} R*

*II²2688 (a) PM R α'] καθολικῆς PM ἐπιστολῆς] *om.* M (b) Ἀποστόλου Πέτρου E
*II²2689 (a) PM ἑβραίους P, εβραίους M ἐπιστολῆς] *om.* P (b) Ἀποστόλου Παύ-
λου E

3 ἔπαθεν] ἀπέθανεν R ὑμῶν] ἡμῶν R M ὑμῖν ὑπολιμπάνων] ὑπολιμπάνων
ἡμῖν R 4 ἐπακολουθήσητε P, ἐπακολουθησεται M, ἐπακολουθήσωμεν R 4 – 7
ὃς – δικαίως] *om.* E 5 – 7 ὃς – δικαίως] *om.* R 5 λυδωρούμενος P, λοιδωρουμε-
νος M 6 ἀντελυδωρει P, ἀντελοιδωρει M 10 τρέχωμεν PM ὑμῖν E 13 – 15 ἐν
– ἐκλυόμενοι] *om.* E 13 κεκαθηκως M ἀναλογίσασθαι PM 15 ὑμῶν] *om.* P

*Π²2690 / PML^b cap. Υ 3, 7

Ἐκ τῆς Ἰακώβου ἐπιστολῆς·

Ὑπόδειγμα λάβετε, ἀδελφοί, τῆς κακοπαθείας καὶ τῆς μακροθυμίας, τοὺς προφήτας, οἱ ἐλάλησαν ὑμῖν τῷ ὀνόματι κυρίου.

5

*Π²2691 / PML^b cap. Υ 3, 8

Τοῦ Θεολόγου·

Ἦττον δεῖσῃ τοῦ λέγειν, πράττων ἄ <δ>εῖ·
Γραφεὺς διδάσκει πλέον.

*Π²2692 / PML^b cap. Υ 3, 9

10 Τοῦ αὐτοῦ·

Οὐδὲν οὕτω πείθει τοὺς πολλοὺς ὡς πράξις, ἢ σιωπῶσα παραίνεσις.

---

3 – 4 Ὑπόδειγμα – ὀνόματι] exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 71.2./42.2. (ed. Ihm, p. 1039)

---

3 – 4 *Π²2690 Iac. 5, 10   7 – 8 *Π²2691 GREGORIUS NAZIANZENUS, *Carmina*, I,2,33 (*Tetrastichae sententiae*), 15–16 (PG 37, 929, 5–6)   11 – 12 *Π²2692 GREGORIUS NAZIANZENUS, *Epistulae*, LXXVII, 4 (ed. Gallay, I, p. 95)

---

2 – 4 *Π²2690 P cap. Υ 3, 7 (341vB[12]13–19); M cap. Υ 3, 6; E cap. 238, 5; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} R   6 – 8 *Π²2691 P cap. Υ 3, 8 (341vB[20]21–24); M cap. Υ 3, 7; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III} R   10 – 12 *Π²2692 P cap. Υ 3, 9 (341vB[24]25–28); M cap. Υ 3, 8; E cap. 238, 6; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} R

---

*Π²2690 (a) PM Ἰακώβου P, ἰακωβ M ἐπιστολῆς] *om.* P (b) Ἰακώβου E *Π²2692 (a) PM (b) Θεολόγου E

---

4 κυρίου] *om.* M   7 πράττων] πράως τοινυν M   ἄ δεῖ] *scripsi* (ed.), ἀεὶ PM   8 πλέον] τὸ πλέον τοῖς ἐκτύποις *ed.* (*cf. etiam* *Π²201 / T cap. A 10, 13)   11 οὕτως M E   πράξις E, πραξις P

*II²2693 / PML^b cap. Υ 3, 10

Τοῦ Χρυσοστόμου·

Ἐπειδὴ τῶν ἀνθρώπων ἡ ἀσθένεια τοὺς τῆς ψυχῆς ὀφθαλμοὺς
 ἀμβλυώττουσα, εἰς τὸν τῆς ἀνομοιότητος ζόφον κατέπεσεν, καὶ
 οὐκ ἦν ὅπως τίς τὸ καθαρὸν καὶ ἀπρόσιτον τοῦ θεοῦ φῶς τῇ δια- 5
 νοίᾳ κατίδοι, ὁ κύριος τὸ ἡμέτερον ἀνείληφε σῶμα, θεότητι τὴν
 ἀνθρωπότητα κεράσας ἀπαθῶς. Σκοπὸν ἡμῖν ἑαυτὸν προτέθει-
 κεν, ὑφήγησιν αὐτάρκη τῆς ἀρίστης ζωῆς δι' ἑαυτοῦ καταθέμενος,
 ὥσπερ οἱ δημιουργοὶ τῆς μαθήσεως τὰ μὲν τοῖς λόγοις, τὰ δὲ τοῖς 10
 ἔργοις αὐτοῖς δι' ἑαυτῶν παραδείξαντες προβιβάζουσιν.

---

5 I Tim. 6, 16

---

3 – 10 *II²2693 IOHANNES CHRYSOSTOMUS, locus non repertus (deest apud Haidacher)

---

2 – 10 *II²2693 P cap. Υ 3, 10 (341vB[29]30–342rA21); R cap. Υ 3, 3; deest in ML^b
 E T^(lac.) H^{III}

---

5 τίς] εἰς P 6 κατειδη P 7 – 8 προτέθηκεν P 9 τῆς μαθήσεως] τους μαθητὰς P

Τίτλος δ' Περὶ ὕπνου, ὅτι σκιὰν μὲν θανάτου, σημεῖον δὲ ἐναργέστατον ἀναστάσεως φέρει ἢ πρὸς ὕπνον ἕκστασις καὶ αὐθις ἔκνηψις.

*Π²2694 / PML^b cap. Υ 4, 1

5 Ἐκ τῆς Γενέσεως·

Ἐπέβαλεν ὁ θεὸς ἕκστασιν ἐπὶ τὸν Ἀδάμ, καὶ ὕπνωσεν· καὶ ἔλαβεν μίαν τῶν πλευρῶν αὐτοῦ, καὶ ἀνεπλήρωσεν σάρκα ἀντ' αὐτῆς. Καὶ ὠκοδόμησεν κύριος ὁ θεὸς τὴν πλευρὰν ἣν ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ Ἀδάμ, εἰς γυναικα.

10

*Π²2695 / PML^b cap. Υ 4, 2

Σχόλιον·

Ἐν προγνώσει πάντα θεῶ, καὶ οὐκ ἐξ ἀποβάσεως τῶν ἐσομένων, καθὼς γέγραπται· Θεὸς γνώσεων κύριος, καὶ θεὸς ἐτοιμάζων ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ. Ἴδου γὰρ ἀμφοτέρα τῇ θείᾳ γνώσει ἐσκιογραφήθη ἐπὶ τοῦ πρωτοπλάστου, ὃ τε θάνατος καὶ ἡ αὐθις ζωὴ, καὶ ὅτι τὸ θνήσκον αὐτὸ καὶ ἀνίσταται, καὶ οὐκ ἄλλο ἀντ' ἄλλου. Προφητικῶς οὖν ἅμα καὶ γονίμως τὴν ἐξ αὐτοῦ φεῖσαν Ζωὴν ὠνόμασεν ὁ Ἀδάμ, καθ' ἑτέραν θεωρίαν.

13 – 14 I Reg. 2, 3³⁻⁴ 17 – 18 τὴν – Ἀδάμ] cf. Gen. 3, 20

6 – 9 *Π²2694 Gen. 2, 21–22 12 – 18 *Π²2695 Scholion in Gen. 2, 21–22

1 – 3 Titlos P (342rA22–26) ML^b pin E^{txt} R; *deest in* L^b txt E^{pin} (lac.) T^(lac.) H^{III}A^{III}
5 – 9 *Π²2694 P cap. Υ 4, 1 (342rA[26]27–342rB2); M cap. Υ 4, 1; R cap. Υ 4, 1;
deest in L^b E T^(lac.) H^{III} 11 – 18 *Π²2695 P cap. Υ 4, 2 (342rB[mg]3–25); M cap. Υ
4, 2; R cap. Υ 4, 2; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III}A^{III}

1 Τίτλος] *om.* PML^b pin E^{txt} R^{pin} δ'] *clθ'* E^{txt} 1 – 3 ὅτι – ἔκνηψις] *om.* M^{pin} 1
σκια P^{txt} 1 – 2 ἐναργέστατον] *om.* M^{txt} 3 ἔκνηψης P

*Π²2694 Ἐκ τῆς] *om.* P R

6 Ἐπέβαλεν] ἔβαλεν R ἄδαμ PM 9 ἄδαμ PM 12 ἐξ] *s. l.* M 14 αὐτῶν M
14 – 15 ἐσκιωγραφηθη M 15 πρωτοπλάστου (-πλα- M) PM ἠ] *om.* M 17 οὖν]
οὐ M 18 ἄδαμ P, ἀδαμ M

*II²2696 / PML^b cap. Υ 4, 3

Δαυΐδ, ψαλμοῦ γ΄.

Ἐγὼ ἐκοιμήθην καὶ ὕπνωσα·
ἐξηγέρθην, ὅτι κύριος ἀντιλήψεταιί μου.

*II²2697 / PML^b cap. Υ 4, 4

5

Σχόλιον·

Ἴδου δὴ καὶ ὁ Ὑμνολόγος τροπικῶς οὐ μόνον τὴν αὐθήμερον
ἐξ ὕπνου, ἀλλὰ δὴ καὶ τὴν σωτήριον καὶ αἰώνιον ἔγερσιν δοξολο-
γεῖ.

*II²2698 / PML^b cap. Υ 4, 5

10

Ψαλμοῦ μ΄.

Μὴ ὁ κοιμώμενος οὐχὶ προσθήσει τοῦ ἀναστῆναι;

*II²2699 / PML^b cap. Υ 4, 6

Σχόλιον·

Σύμφημοι τῶν ἀγίων προφητῶν αἱ θεολογίαι· τὴν γὰρ παντὸς 15

3 – 4 *II²2696 Ps. 3, 6¹⁻² 7 – 9 *II²2697 Scholion in Ps. 3, 6¹⁻² 12 *II²2698 Ps.
40, 9² 15 – 1189, 2 *II²2699 Scholion in Ps. 40, 9²

2 – 4 *II²2696 P cap. Υ 4, 3 (342rB[26]27–30); M cap. Υ 4, 3; E cap. 239, 1; R cap.
Υ 4, 3; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} 6 – 9 *II²2697 P cap. Υ 4, 4 (342rB[mg]31–342vA1);
M cap. Υ 4, 4; R cap. Υ 4, 4; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III} 11 – 12 *II²2698 P cap. Υ 4, 5
(342vA[2]3–5); M cap. Υ 4, 5; E cap. 239, 2; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} R 14 – 1189, 2
*II²2699 P cap. Υ 4, 6 (342vA[5]6–15); M cap. Υ 4, 6; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III} R

*II²2696 (a) P (b) Ψαλμοῦ (ψ M) γ΄ M R (c) Δαυΐδ E *II²2698 (a) PM ψαλμ^ο M
(b) s. a. E

7 δὴ] *om.* M αὐθήμερον M 12 κοιμουμενος M προσθηση M 15 συμφημοι
M, συμφημι P

μετὰ τὴν κοίμησιν ἐσομένην ἀνάστασιν κἀνταῦθα πιστοποιεῖται προορατικῶς διὰ τῆς ἐξεγέρσεως.

*Π²2700 / PML^b cap. Υ 4, 7

Ἀπὸ τῶν Παροιμιῶν·

5 Ὑπνος ὑγείας ἐπὶ ἐντέρω μετρίῳ.

*Π²2701 / PML^b cap. Υ 4, 8

Τοῦ αὐτοῦ·

Γλυκὺς ὁ ὕπνος τοῦ δούλου,
εἰ ὀλίγον καὶ εἰ πολὺ φάγεται.

10

*Π²2702 / PML^b cap. Υ 4, 9

Ἐκ τῆς πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολῆς·

Πᾶν τὸ φανερούμενον φῶς ἐστίν. Διὸ λέγει· Ἐγείραι, ὁ καθεύδων,
καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐπιφαύσει σοὶ ὁ Χριστός.

5 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 13.5.*/5. (ed. Ihm, p. 328)

5 *Π²2700 Prov., re vera Sir. 34, 20¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 139) 8 – 9 *Π²2701
Prov., re vera Eccle. 5, 11¹⁻² (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 157) 12 – 13 *Π²2702 Eph. 5,
14

4 – 5 *Π²2700 P cap. Υ 4, 7 (342vA[15]16–17); M cap. Υ 4, 7; E cap. 239, 3; *deest in*
L^b T^(lac.) H^{III} R 7 – 9 *Π²2701 P cap. Υ 4, 8 (342vA[18]19–21); M cap. Υ 4, 8; E
cap. 239, 4; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} R 11 – 13 *Π²2702 P cap. Υ 4, 9 (342vA[22]23–
29); M cap. Υ 4, 9; E cap. 239, 5; R cap. Υ 4, 5; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2700 (a) PM Ἀπὸ τῶν] *om.* P (b) *s. a. E* *Π²2701 (a) M (b) Τῶν αὐτῶν P (c)
s. a. E *Π²2702 (a) P εφεσίους *cod.* (b) Πρὸς Ἐφεσίους M R εφεσιους M (c) Ἀπο-
στόλου E

1 ἐσομένην] γενομένην M 2 προορατικῶς M, προσορατικός P 9 εἰ¹] εἶτε E
καὶ εἰ] εἶτε καὶ E 12 φῶς ἐστὶ PM ἐγείραι M, ἔγειρε P

*II²2703 / PML^b cap. Υ 4, 10

Σχόλιον·

Ταύτην περιηχεῖν τὴν φωνὴν τοῖς ἀπ' αἰῶνος κεκοιμημένοις τὴν τοῦ ἀρχαγγέλου σάλπιγγα παρειλήφαμεν.

*II²2704 / PML^b cap. Υ 4, 11

5

Φίλωνος, ἐκ τῶν <ἐν> Γενέσει ζητημάτων·

Ὁ ὕπνος κατὰ τὸν προφήτην ἔκστασις ἐστίν, οὐχ' ἢ κατὰ μανίαν, ἀλλ' ἢ κατὰ τὴν τῶν αἰσθήσεων ὕφεσιν καὶ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ λογισμοῦ. Τότε γὰρ αἱ μὲν αἰσθήσεις ἐξίστανται τῶν αἰσθητῶν· ὁ δὲ οὐκέτι νευροσπαστῶν, οὐδὲ παρέχων κίνησιν αὐταῖς, ἡρεμεῖ· αἱ δὲ, τὰς ἐνεργείας ἀποτετημέναι τῷ διεζυῦχθαι τῶν αἰσθητῶν, ἀκίνητοι καὶ ἀργαὶ ὑπεκκλύονται.

*II²2705 / PML^b cap. Υ 4, 12

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τῆς τῶν νόμων ἀλληγορίας·

Εἰκότως μελέτην μὲν θανάτου, σκιὰν δὲ καὶ ὑπογραμμὸν τῆς αὐ-

3 – 4 τὴν² – σάλπιγγα] cf. I Thess. 4, 16 7 ἔκστασις] Gen. 2, 21 15 – 1191, 3 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 29.11./11. (ed. Ihm, p. 621–622)

3 – 4 *II²2703 Scholion in Eph. 5, 14 7 – 12 *II²2704 PHILO IUDAEUS, *Quaestiones in Genesim*, I. 24 (ed. Petit, p. 47–48) 15 – 1191, 3 *II²2705 PHILO IUDAEUS, *Legum allegoriae*, locus non repertus; Mangey 667.6; Harris 7.3; Roysse 175.22

2 – 4 *II²2703 P cap. Υ 4, 10 (342vA[mg]29–35); M cap. Υ 4, 10; E cap. 239, 6; R cap. Υ 4, 6; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} 6 – 12 *II²2704 P cap. Υ 4, 11 (342vB[1]2–22); E cap. 239, 7; R cap. Υ 4, 7; *deest in* ML^b T^(lac.) H^{III} 14 – 1191, 3 *II²2705 P cap. Υ 4, 12 (342vB[23]24–343rA1); M cap. Υ 4, 11; E cap. 239, 8; R cap. Υ 4, 8; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2704 (a) P ἐν] *supplev. Petit* (b) Φίλωνος ER *II²2705 (a) P R ἐκ – ἀλληγορίας] *om.* R (b) Φίλωνος M (c) Τοῦ αὐτοῦ R (d) s. a. E

4 παρηλιφαμεν P, παρηληφαμεν M 7 οὐχ' ἢ] *correx. Petit*, οὐχὶ P M E R 8 ἀλλ' ἢ] *correx. Petit*, ἀλλ' ἢ E R, ἀλλη P τὴν¹] *om.* P 9 – 12 Τότε – ὑπεκκλύονται] *om.* E 10 ἡρεμεῖ P 11 ὑποτετημέναι P τῷ] τὸ P

θις ἐπομένης ἀναβιώσεως τὸν ὕπνον οἱ τάληθῆ πεφρονηκότες
ἀπεφήναντο. Ἐκατέρων γὰρ ἐναργεῖς φέρει τὰς εἰκόνας· μεθιστᾶ
γὰρ καὶ παριστᾶ τὸν αὐτὸν ἕξ ὀλοκλήρου.

I ἐπομένης] ἐσομένης E οἱ] *om.* M τα ἀληθη P πεφρωνηκοτες M

Τίτλος ε' Περὶ ὑπακοῆς καὶ ὑποταγῆς.

*Π²2706 / PML^b cap. Υ 5, 1

Βασιλειῶν α'.

Εἶπεν Σαμουὴλ πρὸς Σαούλ· Εἰ θελητὸν τῷ κυρίῳ ὀλοκαυτώματα
καὶ θυσίαι, ὡς τὸ ἀκοῦσαι φωνὴν κυρίου; Ἴδου ἀκοὴ ὑπὲρ θυσίαν, 5
καὶ ἡ ἐπακρόασις ὑπὲρ στέαρ κριῶν.

*Π²2707 / PML^b cap. Υ 5, 2

Παροιμιῶν.

Μῆλον χρυσεόν ἐν ὀρμίσκῳ σαρδίου,
καὶ λόγος σοφὸς εἰς εὐήκοον οὔς. 10

*Π²2708 / PML^b cap. Υ 5, 3

Τῶν αὐτῶν.

Δίδου σοφῶ ἀφορμὴν, καὶ σοφώτερος ἔσται,
γνώριζε δικαίῳ, καὶ προσθήσει τοῦ δέχεσθαι.

4 – 6 *Π²2706 I Reg. 15, 22 (Wahl, *1 Samuel-Text*, p. 59) 9 *Π²2707 Μῆλον –
σαρδίου] Prov. 25, 11¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 124) 10 καὶ – οὔς] Ibid. 25, 12²
(Wahl, p. 124) 13 – 14 *Π²2708 Prov. 9, 9¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 124)

1 Titlos P (343rA2) ML^b pin E^{txt} R; *deest in L^b txt E^{pin} (lac.) T^(lac.) H^{III}A^{III} 3 – 6
*Π²2706 P cap. Υ 5, 1 (343rA[2]3–11); M cap. Υ 5, 1; E cap. 240, 1; *deest in L^b T^(lac.)*
H^{III} R 8 – 10 *Π²2707 P cap. Υ 5, 2 (343rA[12]13–16); M cap. Υ 5, 2; *deest in L^b E*
T^(lac.) H^{III} R 12 – 14 *Π²2708 P cap. Υ 5, 3 (343rA[16]17–21); M cap. Υ 5, 3; E cap.
240, 2; *deest in L^b T^(lac.) H^{III} R**

1 Τίτλος] *om.* PML^b pin E^{txt} R^{pin} ε'] *cm'* E^{txt} καὶ ὑποταγῆς] *om.* M

*Π²2706 α'] *om.* M E *Π²2707 (a) P (b) Τῶν Παροιμιῶν M *Π²2708 (a) P (b) *s. a.*
E (c) *s. d.* M

4 σαμουηλ PM σαουλ PM 5 θυσίαν P ὡς τὸ] ὥστε E φωνῆς E 9 σαρδίω
M 10 σοφὸς] εὐήκοον M 13 Δίδου – ἔσται] *om.* E σοφοτερος P 14 προ-
σθηση PM

*Π²2709 / PML^b cap. Υ 5, 4

Σιράχ·

Ἐὰν ἀγαπήσης ἀκοήν, ἐκλέξῃ σύνεσιν,
καὶ ἐὰν †ἀγαπήσης ἀκοήν†, σοφὸς ἔσῃ.

5

*Π²2710 / PML^b cap. Υ 5, 5

Τοῦ αὐτοῦ·

Μακάριος ὁ διηγούμενος εἰς ὧτα ἀκούοντων.

*Π²2711 / PML^b cap. Υ 5, 6

Ἐκ τῆς Πέτρου α' καθολικῆς·

- 10 Ὑποτάγητε πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει διὰ τὸν κύριον, εἴτε βασιλεῖ
ὡς ὑπερέχοντι, εἴτε ἡγεμόσιν, ὡς δι' αὐτοῦ πεμπομένοις εἰς ἐκδί-
κησιν μὲν κακοποιῶν, ἔπαινον δὲ ἀγαθοποιῶν.

---

10 – 12 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 9.2./2. (ed. Ihm, p. 209)

3 – 4 *Π²2709 Sir. 6, 33¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 61–62)   **7** *Π²2710 Sir. 25, 9¹⁻²
(Wahl, *Sirach-Text*, p. 113–114)   **10 – 12** *Π²2711 I Petr. 2, 13–14

2 – 4 *Π²2709 P cap. Υ 5, 4 (343rA[21]22–26); M cap. Υ 5, 4; E cap. 240, 3; R cap.
Υ 5, 1; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}   **6 – 7** *Π²2710 P cap. Υ 5, 5 (343rA[26]27–29); M cap.
Υ 5, 5; E cap. 240, 4; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} R   **9 – 12** *Π²2711 P cap. Υ 5, 6 (343rA
[30]31–343rB5); M cap. Υ 5, 6; E cap. 240, 5; R cap. Υ 5, 2; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2709 (a) P E R (b) Τοῦ Σιράχ (-αχ *cod.*) M *Π²2710 (a) PM (b) s. a. E *Π²2711
(a) PM R πετρου M α'] *om.* M καθολικῆς] *om.* R (b) Αποστόλου Πέτρου E

---

3 ἀκοήν] *in mg.* E   ἐκλέξῃ] *sic* PM E R, ἐκδέξῃ *legendum videtur* (cf. LXX)   **4**
†ἀγαπήσης ἀκοήν†] *crucis apposui* (*iteratio suspecta videtur*), *sic* PM E R, κλίνης τὸ
οὐς σου LXX   ἀκοήν] ἀκουην M   **10 – 12** εἴτε – ἀγαθοποιῶν] καὶ τὰ ἐξῆς R   **12**
μὲν] *om.* M

*II²712 / PML^b cap. Υ 5, 7

Ἐκ τῆς αὐτῆς·

Νεώτεροι, ὑποτάγητε πρεσβυτέροις.

*II²713 / PML^b cap. Υ 5, 8

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου·

5

Εὐεργεσία τοῖς ὑποδεεστέροις καὶ ἄρχειν ἑαυτῶν μὴ ἐπισταμένοις
τὸ δουλεύειν τοῖς κατ' ἐπιστήμην ἄρχουσιν.

*II²714 / PML^b cap. Υ 5, 9

Ἐκ τοῦ εἰς τὰς Παροιμίας·

Ἄγαθός ὁ τῆς εὐπειθείας μισθός.

10

---

3 *II²712 I Petr. 5, 5   **6 – 7** *II²713 (Ps.-)BASILIUS CAESARIENSIS, *Enarratio in prophetam Isaiam*, XIV, 277 (PG 30, 608, 13–15)   **10** *II²714 BASILIUS CAESARIENSIS, *Homilia in principium Proverbiorum*, 1 (PG 31, 385, 38)

---

2 – 3 *II²712 P cap. Υ 5, 7 (343rB6–8); M cap. Υ 5, 7; R cap. Υ 5, 3; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III}   **5 – 7** *II²713 P cap. Υ 5, 8 (343rB[8]9–15); M cap. Υ 5, 8; E cap. 240, 6; R cap. Υ 5, 4; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}   **9 – 10** *II²714 P cap. Υ 5, 9 (343rB[15]16–17); M cap. Υ 5, 9; E cap. 240, 7; R cap. Υ 5, 5; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

---

*II²712 (a) M R (b) s. a. P *II²713 (a) PM R βασιλειου M (b) s. a. E *II²714 (a) P (b) Τοῦ αὐτοῦ M (c) s. a. E

---

3 πρεσβυτέροις] *add.* πάντες δὲ ἀλληλοῖς ὑποτασσόμενοι τὴν ταπινοφροσυνὴν ἐγκοπώσασθαι (= I Petr. 5, 5) M

*Π²2715 / PML^b cap. Υ 5, 10

Τοῦ Θεολόγου, ἐκ τοῦ εἰς τὸν ἐξιωτήν·

Μή τις, ἐνὸν ἀκινδύνως ἔπεσθαι, ἄρχειν ἐπικινδύνως ἐπιθυμείτω·
 5 καὶ τὰ οὐράνια· μὴ δὲ ποιῶμεν ἀναρχίαν τὴν πολυαρχίαν.

*Π²2716 / PML^b cap. Υ 5, 11

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ πρὸς τὸν ἄρχοντα καὶ τοὺς πολιτευομένους·

Ὑποτασσόμεθα καὶ θεῷ καὶ ἀλλήλοις καὶ τοῖς ἐπὶ γῆς ἄρχουσιν·
 θεῷ διὰ πάντα, διὰ τὴν φιλαδελφίαν ἀλλήλοις, δι' εὐταξίαν τοῖς
 10 ἄρχουσιν, καὶ τοσοῦτῳ μᾶλλον, ὅσῳ περ ἂν ὧσιν ἡμερώτεροι καὶ
 χρηστότεροι. Ἔστιν γὰρ καὶ οὗτος εἰς τῶν ἡμετέρων νόμων, καὶ
 οὗτος τῶν ἐπαινουμένων καὶ κάλλιστα διατεταγμένων τῷ πνεύ-
 ματι, τὸ δυνατὸν μετὰ τοῦ καλοῦ δοκιμάσαντι καὶ νομοθετή-
 15 σαντι, ὥσπερ δούλους ὑπακούειν δεσπόταις καὶ γυναῖκας ἀνδρά-
 σιν καὶ κυρίῳ τὴν ἐκκλησίαν, καὶ μαθητὰς ποιμέσιν καὶ διδασκά-
 λοις, οὕτω δὴ καὶ πάσαις ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑποτάσσεσθαι,
 ὡς ὑποτελεῖς φόρου τυγχάνοντας, καὶ μὴ κακοποιοῦντας μισεῖν
 τὸν νόμον.

---

3 – 5 *Π²2715 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *Ad Iulianum tributorum exaequatorem* (*Orat.* 19), 10 (PG 35, 1053, 37–41)   8 – 11 *Π²2716 Ὑποτασσόμεθα – χρηστό-
 τεροι] GREGORIUS NAZIANZENSUS, *Ad praefectum et cives Nazianzenos* (*Orat.* 17), 6
 (PG 35, 972, 36 – 973, 2)   11 – 18 Ἔστιν – νόμον] *IBID.* (PG 35, 973, 6–16)

---

2 – 5 *Π²2715 P cap. Υ 5, 10 (343rB[18]19–30); M cap. Υ 5, 10; E cap. 240, 8; *deest*
in L^b T^(lac.) H^{III} R   7 – 18 *Π²2716 P cap. Υ 5, 11 (343rB[31–32]33–343vA33); E
 cap. 240, 9; R cap. Υ 5, 6; *deest in ML^b T^(lac.) H^{III}*

---

*Π²2715 (a) PM ἐκ – ἐξιωτήν] *om.* M (b) Θεολόγου E *Π²2716 (a) P (b) Τοῦ
 Θεολόγου, εἰς τὸν ἄρχοντα καὶ εἰς τοὺς πολιτευομένους R (c) *s. a. E*

---

8 ὑποτασσόμεθα P   9 – 10 θεῷ – ἄρχουσιν] *post* χρηστότεροι *transpos.* R   9
 φιλαδελφίαν] φιλανθρωπίαν R   10 – 18 καί² – νόμον] *om.* E   10 – 11 καὶ χρηστό-
 τεροι] *om.* P   12 ἐπαινουμένων P   13 – 14 καὶ νομοθετήσαντι] *om.* R   15 κυρίῳ]
 θεῷ P   17 φόρους R

*Π²2717 / PML^b cap. Υ 5, 12

Τοῦ ἁγίου Διαδόχου·

Ἐπακοῆς οὐδέν ταπεινότερον· ἐκ καρδίας γὰρ συντετριμμένης ὑπακοὴ τίκεται.

---

3 – 4 *Π²2717 DIADOCCHUS PHOTICENSIS, *Visio* ζ'–η' (ed. des Places, p. 170, 21–24)

---

2 – 4 *Π²2717 P cap. Υ 5, 12 (343vA[34]35–343vB3); M cap. Υ 5, 11; E cap. 240, 10; R cap. Υ 5, 7; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} R

---

*Π²2717 Τοῦ ἁγίου] *om.* E

---

3 ταπεινότερον R

Τίτλος ζ' Περί ύβριστῶν.

Π¹ /
K cap. Υ 2

*Π²2718 / PML^b cap. Υ 6, 1

Παροιμιῶν·

Ἐκ στόματος ἄφρονος βακτηρία ὕβρεως.

5

*Π²2719 / PML^b cap. Υ 6, 2

Τῶν αὐτῶν·

Εἰς ὕβριν μὴ ἐπαίρου τὴν ψυχὴν σου.

*Π²2720 / PML^b cap. Υ 6, 3

Π²2105 /
K cap. Υ 2, 7

Τῶν αὐτῶν·

10 Πρὸ συντριβῆς ἠγεῖται ὕβρις,
πρὸ δὲ πτώματος κακοφροσύνη.

4 *Π²2718 Prov. 14, 3¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 70) 7 *Π²2719 Prov. 19, 18²
(Wahl, *Proverbien-Text*, p. 95) 10 – 11 *Π²2720 Prov. 16, 18¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 82)

1 Titlos P (343vB4) ML^b pin E^{txt} R; *deest in* L^b txt E^{pin} (lac.) T^(lac.) H^{III}A^{III} 3 – 4
*Π²2718 P cap. Υ 6, 1 (343vB[4]5–7); M cap. Υ 6, 1; E cap. 241, 1; R cap. Υ 6, 1;
deest in L^b T^(lac.) H^{III} 6 – 7 *Π²2719 P cap. Υ 6, 2 (343vB[7]8–9); M cap. Υ 6, 2;
deest in L^b E T^(lac.) H^{III} R 9 – 11 *Π²2720 P cap. Υ 6, 3 (343vB10–13); M cap. Υ 6,
3; R cap. Υ 6, 2; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* PML^b pin E^{txt} R^{pin} ζ'] *cmā'* E^{txt}

*Π²2718 (a) P E R (b) Τῶν Παροιμιῶν M *Π²2719 (a) P (b) s. d. M *Π²2720 (a) R
(b) s. a. P (c) s. d. M

4 βακτηρία] *praem.* ἐξελεύσεται E 7 τῆ ψυχη σου M 10 Πρὸ συντριβῆς] *προς*
συντριβεις M ἠγεῖται] *om.* M

II²103 /
K cap. Υ 2, 5

*II²2721 / PML^b cap. Υ 6, 4

Τῶν αὐτῶν·

Ὁφθαλμὸς ὑβριστοῦ, γλῶσσα ἄδικος,
χειρες ἐκχέουσαι αἷμα δίκαιον,
καὶ καρδία τεκταινομένη λογισμοὺς κακοῦς,
καὶ πόδες ἐπισπεύδοντες κακοποιεῖν.

5

II²106 /
K cap. Υ 2, 8

*II²2722 / PML^b cap. Υ 6, 5

<***>

Οὐ ἂν εἰσέλθῃ ὕβρις, ἐκεῖ καὶ ἀτιμία.

*II²2723 / PML^b cap. Υ 6, 6

10

Σιράχ·

Μὴ ἐξαναστῆς ἀπὸ προσώπου ὑβριστοῦ,
ἵνα μὴ ἐγκαθίσῃ ὡς ἐνεδρεύων τῷ στόματί σου.

3 – 6 *II²2721 Prov. 6, 17¹–18² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 40) 9 *II²2722 Prov. 11, 2¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 55) 12 – 13 *II²2723 Sir. 8, 11¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 68)

2 – 6 *II²2721 P cap. Υ 6, 4 (343vB[13]14–22); M cap. Υ 6, 4; E cap. 241, 2; R cap. Υ 6, 3; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} 8 – 9 *II²2722 P cap. Υ 6, 5 (343vB22–24); M cap. Υ 6, 5; E cap. 241, 3; R cap. Υ 6, 4; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} 11 – 13 *II²2723 P cap. Υ 6, 6 (343vB[25]26–31); M cap. Υ 6, 6; E cap. 241, 4; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} R

*II²2721 (a) P R (b) s. a. M E *II²2722 (a) s. a. M (b) s. d. P E R *II²2723 (a) P E σιραχ P (b) Τοῦ Σιράχ (-αχ *cod.*) M

5 καρδίαν M τεκτενομένη (-όμενη M) PM R^{a.c.} λογισμοὺς] λόγους M R 6 κακοποιεῖν] κακοπνεῖν P^{a.c.}, *add.* ἐξολοθρευθησονται M 9 καί] *om.* R 13 ἐγκαθίσῃ] *scripsi* (LXX), ἐγκαθησι M, ἐγκαθησεις P ἐνεδρευον M, ἔνεδρον LXX

*II²2724 / PML^b cap. Υ 6, 7

Τοῦ αὐτοῦ·

Μηδὲν πράσσει ἐν ἔργοις ὑβρεως.

*II²2725 / PML^b cap. Υ 6, 8

5 Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον·

Πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ εἰκῆ, ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει· ὅς δ' ἂν εἴπη· Ῥακά, ἔνοχος ἔσται τῷ συνεδρίῳ· ὅς δ' ἂν εἴπη· Μωρέ, ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός.

*II²2726 / PML^b cap. Υ 6, 9

10 Τοῦ ἀγίου Βασιλείου, περὶ ὀργῆς·

Μὴ γίνου πληρωτῆς κακοῦ ἐράνου, μὴ δὲ πονηροῦ δανείου πονηρότερος ἐκτιστής. Ὑβρίσθης; Στήσον τῇ σιωπῇ τὸ κακόν. Μὴ δι-

---

6 Πᾶς – κρίσει] exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 19.1./1. (ed. Ihm, p. 458)

---

3 *II²2724 Sir. 10, 6² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 73)   6 – 8 *II²2725 Matth. 5, 22
11 – 12 *II²2726 Μὴ – κακόν] BASILIUS CAESARIENSIS, *Homilia adversus eos qui irascuntur*, 3 (PG 31, 357, 26–29)   12 – 1200, 1 Μὴ – ζηλώσης] IBID. (PG 31, 357, 32–33)

---

2 – 3 *II²2724 P cap. Υ 6, 7 (343vB[31]32–33); M cap. Υ 6, 7; E cap. 241, 5; R cap. Υ 6, 5; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}   5 – 8 *II²2725 P cap. Υ 6, 8 (343vB[34]35–344rA7); M cap. Υ 6, 8; E cap. 241, 6; R cap. Υ 6, 6; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}   10 – 1200, 2 *II²2726 P cap. Υ 6, 9 (344rA[8]9–21); M cap. Υ 6, 9; E cap. 241, 7; R cap. Υ 6, 7; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

---

*II²2724 (a) PM (b) Σιράχ R (c) s. a. E *II²2725 (a) P (b) Ματθαίου Εὐαγγελίου M (c) Εὐαγγελίου E (d) Ματθαίου R *II²2726 (a) P R (b) Βασιλείου, ἐκ τοῦ περὶ ὀργῆς M βασιλείου *cod.* (c) Βασιλείου E

---

3 Μηδὲν] μὴ M   πραττε PM, πρᾶττε E   7 ρακὰ R   7 – 8 ἔνοχος – Μωρέ] *om.*
M   8 ἔστιν R   γένναν P^{a. c.}, γεένναν P^{p. c.}, γεέναν M   11 κακοῦ] κακος M
ἐράνου P, ερανου M   δανείου] δανειστοῦ R   12 ἐκτίστης P, ἐκτιτής E   Ὑβρίσθης] ὑβρίσται R   σιωπῇ] σιγήι E^{a. c. ut videtur}

δασκάλω χρήση τῷ ἐχθρῷ, μὴ δὲ ὁ μισεῖς, τοῦτο ζηλώσης. Πονη-
ρὸν ἢ ὕβρις· φεῦγε τὴν μίμησιν.

*II²2727 / PML^b cap. Υ 6, 10

Τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ θεολόγου, ἐκ τοῦ α' στηλιτευτικοῦ·

“Υβρει μὲν ἔπεται συντριβή, ταπεινώσει δὲ εὐδοξία· κύριος γὰρ ὑ- 5
περηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν, καὶ ἀντει-
σάγει τὰναντία τοῖς ἐναντίοις ὁ πάντα δικαίως ἀντιμετρῶν.

5 “Υβρει – συντριβή] cf. Prov. 16, 18¹ ταπεινώσει – εὐδοξία] cf. ibid. 15, 33 cum
app. crit. 5 – 6 κύριος – χάριν] Ibid. 3, 34¹⁻²

1 – 2 Πονηρὸν – μίμησιν] BASILIUS CAESARIENSIS, *Homilia adversus eos qui
irascuntur*, 4 (PG 31, 361, 17–18) 5 – 7 *II²2727 GREGORIUS NAZIANZENUS, *Con-
tra Iulianum imperatorem I (Orat. 4)*, 32, 6–9 (ed. Bernardi, p. 128)

4 – 7 *II²2727 P cap. Υ 6, 10 (344rA[22–23]24–35); M cap. Υ 6, 10; E cap. 241, 8;
deest in L^b T^(lac.) H^{III} R

*II²2727 (a) PM α'] πρωτου P (b) Θεολόγου E

2 ἢ] om. M 7 ἀντιμετρῶν] in P sequitur fenestra minio circumlita auroque illita,
sed non inscripta

Τίτλος ζ΄   Περὶ ὑπολήψεως πονηρᾶς.

*II²2728 / PML^b cap. Υ 7, 1

Σιράχ·

Πολλοὺς ἀπώλεσεν ἡ ὑπόληψις αὐτῶν.

---

4 *II²2728 Sir. 3, 24¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 51)

---

1 **Titlos** P (344rB1) ML^{b pin} E^{txt} R; *om.* L^{b txt} E^{pin} (lac.) T^(lac.) H^{III}A^{III} **3 – 4** *II²2728 P cap. Υ 7, 1 (344rB[1]2–3); M cap. Υ 7, 1; E cap. 242, 1; R cap. Υ 7, 1; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

---

1 Τίτλος] *om.* PML^{b pin} E^{txt} R^{pin} ζ'] ςμβ' E^{txt} πονηρᾶς] *om.* M^{pin}

---

*II²2728 (a) PM E του σιραχ M (b) Παροιμιῶν R

---

4 ἀπώλεσεν] ἐπλάνησεν LXX

Τίτλος η΄ Περὶ τῶν ὑπισχνουμένων μὲν ἐπικουρεῖν, μὴ πλη-
 ρούντων δὲ τὰς οἰκειάς ὑποσχέσεις.

*Π²2729 / PML^b cap. Υ 8, 1

Παροιμιῶν·

Κρείσσων ἐναρχόμενος βοηθεῖν καρδία,
 τοῦ ἐφελκομένου καὶ εἰς ἐλπίδας ἄγοντος.

5

*Π²2730 / PML^b cap. Υ 8, 2

Φίλωνος, ἐκ τοῦ περὶ εὐσεβείας λόγου·

Τοῦ μὴ προθύμως ὠφελεῖν ἄμεινον τὸ μὴ δὲ ὅλως ὑπισχνεῖσθαι·
 τῷ μὲν γὰρ οὐδεμία μέμψις ἔπεται· τῷ δὲ παρὰ μὲν τῶν ἀσθεν- 10
 στέρων ἄχθος, παρὰ δὲ τῶν δυνατωτέρων μέγα μῖσος καὶ κόλασις
 †παράίτιος†.

5 – 6 ***Π²2729** Prov. 13, 12¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 67)   9 – 12 ***Π²2730**
 PHILO IUDAEUS, *De pietate*, locus non repertus; Mangey 667.7; Harris 10.3; Roysse
 178.104

1 – 2 **Titlos** P (344rB4–7) ML^b Pⁱⁿ E^{txt} R; *deest in* L^b T^{txt} E^{pin}(lac.) T^(lac.) H^{III}A^{III}   4 – 6
*Π²2729 P cap. Υ 8, 1 (344rB[7]8–12); M cap. Υ 8, 1; E cap. 243, 1; R cap. Υ 8, 1
 8 – 12 ***Π²2730** P cap. Υ 8, 2 (344rB[13]14–25); M cap. Υ 8, 2; E cap. 243, 2; R cap.
 Υ 8, 2; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

1 [Τίτλος] *om.* PML^b Pⁱⁿ E^{txt} R^{pin}   η΄] *cmγ'* E^{txt}   τῶν] *om.* M^{pin} E^{txt}   1 – 2 μὴ –
 ὑποσχέσεις] *om.* M^{pin}   2 οἰκειάς] *ιδίας* R^{pin}

*Π²2729 (a) P E R   (b) Ἀπὸ τῶν Παροιμιῶν M   ***Π²2730** φίλωνος M   ἐκ – λόγου]
om. E R

5 κρείσσων (-ει- P) P E   καρδία] *scripsi* (Π¹1794 / K cap. Π 10, 1 *et* LXX), καρδία
 (-δια M) PM E R   6 εἰσελπίδα M   9 μὴ] *om.* R   ὠφελεῖν] ἀφελεῖν M   11 μέγα
 μῖσος] μεταμισους PM, μετὰ μίσους E   κολάσεως E   12 †παράίτιος†] *crucis*
apposui, sic PM E, αἰώνιος R

Τίτλος θ'   Περὶ τῶν ὑπούλως πρὸς τινὰ διακειμένων.

*Π²2731 / PML^b cap. Υ 9, 1

Γενέσεως·

- 5 Ἐνεκότει Ἡσαῦ τῷ Ἰακώβ περὶ τῆς εὐλογίας, ἧς εὐλόγησεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Εἶπε δὲ Ἡσαῦ ἐν τῇ διανοίᾳ· Ἐγγισάτωσαν αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους τοῦ πατρός μου, ἵνα ἀποκτείνω Ἰακώβ, τὸν ἀδελφόν μου.

*Π²2732 / PML^b cap. Υ 9, 2

<***>

- 10 Ἰδόντες οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσήφ ὅτι αὐτὸν φιλεῖ ὁ πατὴρ ἐκ πάντων τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ἐμίσησαν αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠδύναντο αὐτῷ λαλεῖν οὐδὲν εἰρηνικόν· κατήνεγκαν δὲ αὐτῷ ψόγον πρὸς Ἰσραήλ, τὸν πατέρα αὐτῶν.

4 – 7 *Π²2731 Gen. 27, 41   10 – 12 *Π²2732 Ἰδόντες – εἰρηνικόν] Gen. 37, 4
12 – 13 κατήνεγκαν – αὐτῶν] Ibid. 37, 2

1 **Titlos** P (344rB26–27) ML^b Pⁱⁿ R; *deest in* L^b T^{xt} E^{pin} (lac.) T^(lac.) H^{III}A^{III}   3 – 7
*Π²2731 P cap. Υ 9, 1 (344rB[27]28–344vA2); M cap. Υ 9, 1; E cap. 244, 1; R cap. Υ 9, 1; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}   9 – 13 *Π²2732 P cap. Υ 9, 2 (344vA3–15); M cap. Υ 9, 2; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III} R

1 Τίτλος] *om.* PML^b Pⁱⁿ E^{txt} R^{pin}   θ'] *cmδ'* E^{txt}   τῶν] *om.* M^{pin}   πρὸς τινὰ] προστινας M^{txt}

*Π²2732 *s. a.* PM

4 Ἡσαῦ τῷ] αυτω M   ησαυ P   ἰακωβ PM   5 ἡσαῦ P, ἰσαυ M   Ἐγγισάτωσαν αἱ] ἐγγισατωσα με M   6 τοῦ πένθους] τοῦ θανάτου P E, *om.* M   Ἰακώβ] *om.* PM E   10 Ἰδόντες] *add.* δὲ M   ἰωσηφ (-η- M) PM   ἐφιλει M   11 αὐτοῦ] *om.* M

*II²733 / PML^b cap. Υ 9, 3

Βασιλειῶν α΄.

Ἐξήλθον αἱ χορεύουσαι εἰς συνάντησιν Δαυῖδ ἐκ πασῶν πόλεων Ἰσραήλ, ἐν τυμπάνοις καὶ ἐν χαρμοσύνῃ καὶ ἐν κυμβάλοις, καὶ ἐξήρχοντο αἱ χορεύουσαι καὶ ἔλεγον· Ἐπάταξε Σαοὺλ ἐν χιλιάσιν 5 αὐτοῦ, καὶ Δαυῖδ ἐν μυριάσιν αὐτοῦ. Καὶ πονηρὸν ἐφάνη τὸ ῥῆμα ἐν ὀφθαλμοῖς Σαοὺλ περὶ τοῦ λόγου τούτου, καὶ εἶπεν· Ἔδωκαν τῷ Δαυῖδ τὰς μυριάδας, καὶ ἐμοὶ ἔδωκαν τὰς χιλιάδας. Καὶ τί αὐτῷ πλὴν ἡ βασιλεία; Καὶ ἦν Σαοὺλ ὑποβλεπόμενος τὸν Δαυῖδ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ἐπέκεινα. 10

*II²734 / PML^b cap. Υ 9, 4

Ἰερεμίου προφήτου·

Εἶπαν· Δεῦτε λογισώμεθα ἐπὶ Ἰερεμίαν λογισμόν, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς χρήσεως, καθὼς κείται ἐν τῷ Περὶ ὑποκρίσεως καὶ ὑποκριτῶν.

*II²735 / PML^b cap. Υ 9, 5

15

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου·

Συμβούλιον ἔλαβον κατὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ οἱ Φα-

14 Περὶ – ὑποκριτῶν] cf. *II²2675 / PML^b cap. Υ 2, 9

3 – 10 *II²733 I Reg. 18, 6–9 (Wahl, *1 Samuel-Text*, p. 68) 13 *II²734 Εἶπαν – λογισμόν] Ier. 18, 18 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 538–539) 17 – 1205, 10 *II²735 Matth. 22, 15–21

2 – 10 *II²733 P cap. Υ 9, 3 (344vA[15]16–344vB6); E cap. 244, 2; R cap. Υ 9, 2; *deest in* ML^b T^(lac.) H^{III} 12 – 14 *II²734 P cap. Υ 9, 4 (344vB[7]8–13); M cap. Υ 9, 3; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III} R 16 – 1205, 10 *II²735 P cap. Υ 9, 5 (344vB[13]14–345rA7); M cap. Υ 9, 4; E cap. 244, 3; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} R

*II²734 Ἰερεμίου] *scripsi*, Ἰηρεμίου P, Ἰηρεμιου M προφήτου] *om.* M *II²735 (a) P (b) Ματθαίου εὐαγγελιστοῦ M (c) Εὐαγγελίου M

4 – 5 ἐξήρχον R 9 σαοουλ P 13 ἐπὶ Ἰερεμίαν] *scripsi* (LXX), ἐπὶ Ἰηρεμίαν P, ἐπιηρεμίαν M 14 κείται] εἰρη^r M 17 Χριστοῦ] *om.* P E 17 – 1205, 1 φαρισαῖοι P, φαρισαῖοι M

- ρισαῖοι, ὅπως αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν λόγῳ. Καὶ ἀποστέλλουσιν αὐτῷ τοὺς μαθητὰς αὐτῶν μετὰ τῶν Ἡρωδιανῶν, λέγοντες· Διδάσκαλε, οἶδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ, καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις, καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ λαμβάνεις πρόσωπον ἀνθρώπου. Εἰπὲ ἡμῖν τί σοι δοκεῖ· ἔξεστιν δοῦναι κῆνσον 5 Καίσαρι, ἢ οὐ; Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πονηρίαν αὐτῶν, εἶπεν· Τί με πειράζετε, ὑποκριταί; Δείξατέ μοι δηνάριον. Οἱ δὲ προσήνεγκαν αὐτῷ δηνάριον, καὶ λέγει αὐτοῖς· Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; Οἱ δὲ λέγουσιν· Καίσαρος. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἀπόδοτε 10 τὰ Καίσαρος τῷ Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ.

*Π²2736 / PML^b cap. Υ 9, 6

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου·

Λανθάνουσα πονηρία τῆς προκεκηρυγμένης βλαβερωτέρα.

*Π²2737 / PML^b cap. Υ 9, 7

- 15 Διονυσίου Ἀλεξανδρείας, ἐκ τῆς πρὸς Φιλήμονα ἐπιστολῆς·

Τὴν προφανῆ κακίαν φυλάξασθαι ράδιον, τὴν δὲ ἐγκεκρυμμένην ἐκτρέπεσθαι δύσκολον.

13 *Π²2736 BASILIUS CAESARIENSIS, re vera *Adversus Eunomium*, I, 2, 45–46 (ed. Sesboüé/de Durand/Doutreleau, I, p. 152) 16 – 17 *Π²2737 DIONYSIUS ALEXANDRINUS, *Epistula ad Philemonem presbyterum Romanum* (ed. Feltoe, Z. VIII, 4 [p. 258]); Holl, n° 383

12 – 13 *Π²2736 P cap. Υ 9, 6 (345rA[8]9–12); M cap. Υ 9, 5; E cap. 244, 4; R cap. Υ 9, 3; *deest in* L^b T^(lac) H^{III} 15 – 17 *Π²2737 P cap. Υ 9, 7 (345rA[12–13]14–18); M cap. Υ 9, 6; E cap. 244, 5; R cap. Υ 9, 4; *deest in* L^b T^(lac) H^{III}

*Π²2736 (a) PM R [Βασιλείου] *add.* ἐκ τῆς πρὸς Φιλήμονα (-λημωνα M) ἐπιστολῆς PM (*cf. lemma loci sequentis*) (b) Βασιλείου E *Π²2737 (a) PM [διονυσίου αλεξανδρείας M ἐκ τῆς] *om.* M [φιλημωνα M ἐπιστολῆς] *om.* M (b) Διονυσίου Ἀλεξανδρείας E R

2 μετὰ – Ἡρωδιανῶν] *om.* E [ἠρωδιανων M, ἠροδιανῶν P 2 – 10 Διδάσκαλε – θεῷ] *om.* E 4 μέλλει σοι M 5 κίνσον (κι- M) PM 7 πειραζεται P [Δείξατέ – δηνάριον] *om.* P 8 – 9 καὶ – Καίσαρος] *om.* P 8 αὕτη] αὕτη M 9 κεσαρος M 10 κεσαρι M 13 προκηρυγμενης P, προκηρυγ'μένης M

Στοιχείον Φ

Π¹ / Τίτλος α' Περὶ φιλαρχίας.
Κ cap. Φ 6

*Π²2738 / PML^b cap. Φ 1, 1

Ἀριθμῶν·

Εἶπεν Μωσῆς πρὸς Κόρε· Ἁγίασόν σου τὴν συναγωγὴν, καὶ γίνε- 5
σθε ἕτοιμοι ἔναντι κυρίου καὶ σὺ καὶ Ἀαρὼν αὐριον· καὶ λάβετε
ἕκαστος τὸ πύριον αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσετε ἐπ' αὐτὰ θυμίαμα, καὶ
προσάξετε ἔναντι κυρίου ἕκαστος τὸ πύριον αὐτοῦ, πεντήκοντα
καὶ διακόσια πύρια. Καὶ ἐπεσυνέστησεν ἐπ' αὐτοὺς Κόρε τὴν πᾶ-
σαν αὐτοῦ συναγωγὴν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυ- 10
ρίου. Καὶ ὤφθη ἡ δόξα κυρίου πάση τῇ συναγωγῇ. Καὶ ἐλάλησεν
κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρῶν, λέγων· Ἀποσχίσθητε ἐκ μέσου
τῆς συναγωγῆς ταύτης, καὶ ἐξαναλώσω αὐτοὺς εἰς ἅπαξ. Καὶ ἔπε-
σαν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ εἶπαν· Ὁ θεὸς ὁ θεὸς τῶν πατέρων 15
καὶ πάσης σαρκός, εἰ ἄνθρωπος εἷς ἡμαρτεν, ἐπὶ πᾶσαν τὴν συνα-
γωγὴν ὀργὴ κυρίου; Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·
Λάλησον τῇ συναγωγῇ, λέγων· Ἀναχωρήσατε κύκλω ἀπὸ τῆς συ-
ναγωγῆς Κόρε καὶ Δαθὰν καὶ Ἄβειρών.

5 – 9 *Π²2738 Εἶπεν – πύρια] Num. 16, 16–17 9 – 18 Καὶ – Ἄβειρών] Ibid. 16, 19–24

1 **Stoicheion** P^{txt} (352vA1) ML^{b pin} R; *deest in* P^{pin} L^{b txt} E T^(lac.) H^{III A III} 2 **Titlos** P (352vA2) ML^{b pin} E^{txt} R; *deest in* L^{b txt} E^{pin} (lac.) T^(lac.) H^{III A III} 4 – 18 *Π²2738 P cap. Φ 1, 1 (352vA[2]3–352vB11); M cap. Φ 1, 1; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III} R

1 Στοιχείον Φ] κεφάλαια τοῦ Φ M^{pin}, ἀρχὴ τοῦ Φ στοιχείου L^{b pin} Φ] φῖ R^{pin}, φῖ R^{txt}, *praem.* το M^{txt} 2 Τίτλος] *om.* PML^{b pin} E^{txt} R^{txt} α'] *cva'* E^{txt}, *iterav.* R^{pin}, *om.* R^{txt}

*Π²2738 (a) P (b) Ἀπὸ τῶν Ἀριθμῶν M

5 μωσῆς M, μωσης P κορε M 5 – 6 γίνεσθαι P 6 ἀαρων P, ααρων M 7 πυριον PM ἐπιθήσεται PM 9 πυρια PM κορε M 10 παρὰ – θύρας] παρα θυρας M 12 μωϋσην P, μωϋσιν M ααρῶν M, ααρων P 12 – 16 λέγων – Μωϋσῆν] *om.* M 14 πατέρων] πνευμάτων LXX 16 μωϋσην P 18 κορε M Δαθὰν] *scripsi*, δαθὰν M^{ut videtur}, δαθαν P Ἄβειρών] *scripsi*, ἀβειρων M, ἀβιρων P

*Π²2739 / PML^b cap. Φ 1, 2

Καὶ μεθ' ἕτερα·

Ἦνοιχθη ἡ γῆ καὶ κατέπιεν αὐτοὺς καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν καὶ
 πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὄντας μετὰ Κόρε καὶ τὰ κτήνη αὐ-
 5 τῶν. Καὶ κατέβησαν αὐτοὶ καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς ζῶντες εἰς
 Ἄδου, καὶ ἐκάλυψεν αὐτοὺς ἡ γῆ, καὶ ἀπώλοντο ἐκ μέσου τῆς
 συναγωγῆς. Καὶ πῦρ ἐξῆλθεν παρὰ κυρίου, καὶ κατέφαγεν τοὺς
 πεντήκοντα καὶ διακοσίους ἄνδρας, τοὺς προσφέροντας τὸ θυμί-
 10 αμα.

*Π²2740 / PML^b cap. Φ 1, 3

Βασιλειῶν β'·

Ἀναστάς Ἀβεσαλώμ ἐπορευῆθη εἰς Χεβρών. Καὶ ἀπέστειλεν κατα-
 σκόπους ἐν πάσαις φυλαῖς Ἰσραὴλ, λέγων· Ἐν τῷ ἀκοῦσαι ὑμᾶς
 τῆς φωνῆς τῆς κερατίνης, καὶ ἐρεῖτε· Βεβασίλευκεν Ἀβεσαλώμ ἐν
 15 Χεβρών. Καὶ ἐγένετο σύστρεμμα ἰσχυρόν, καὶ ὁ λαὸς ὁ πορευόμε-
 νος πολὺς μετὰ Ἀβεσαλώμ.

3 – 7 *Π²2739 Ἦνοιχθη – συναγωγῆς] Num. 16, 32–33 7 – 9 Καὶ – θυμίαμα]
 Ibid. 16, 35 12 – 15 *Π²2740 Ἀναστάς – Χεβρών] II Reg. 15, 9–10 (Wahl, 2 Sa-
 muel-Text, p. 90) 15 – 16 Καὶ – Ἀβεσαλώμ] Ibid. 15, 12 (Wahl, p. 91)

2 – 9 *Π²2739 P cap. Φ 1, 2 (352vB[11]12–32); M cap. Φ 1, 2; *deest in* L^b E T^(lac.)
 H^{III} R 11 – 16 *Π²2740 P cap. Φ 1, 3 (352vB[33]34–353rA11); M cap. Φ 1, 3; E
 cap. 251, 1; R cap. Φ 1, 1; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2740 β'] β^{τ'} R, *non liquet in* P, *om.* E

4 κορε M 6 ἄδου P, αδου M 8 πεντήκοντας P 12 ἀβεσαλωμ PM χεβρων
 PM 14 τὴν φωνὴν P ἀβεσαλωμ M 15 χεβρων PM 16 ἀβεσαλωμ M

Π¹ / Τίτλος β' Περὶ φθόνου καὶ ζήλου.
Κ cap. Φ 2

*Π²2741 / PML^b cap. Φ 2, 1

Π²2157 /
Κ cap. Φ 2, 1

Γενέσεως·

Ἐζήλωσαν οἱ Φυλιστιεῖμ τὸν Ἰσαάκ, καὶ πάντα τὰ φρέατα, ἃ ὤρυ-
ξαν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐν τῷ χρόνῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐνέφραξαν 5
αὐτὰ οἱ Φυλιστιεῖμ, καὶ ἐνέπλησαν αὐτὰ γῆς. Εἶπεν δὲ Ἀβιμέλεχ
πρὸς Ἰσαάκ· Ἐπελθε ἀφ' ἡμῶν, ὅτι δυνατώτερος ἡμῶν ἐγένου
σφόδρα.

Π²2158 /
Κ cap. Φ 2, 2

*Π²2742 / PML^b cap. Φ 2, 2

Τῆς αὐτῆς·

10

Ἦκουσεν Ἰακώβ τὰ ῥήματα τῶν υἱῶν Λάβαν, λεγόντων· Εἴληφεν
Ἰακώβ πάντα τὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ ἐκ τῶν τοῦ πατρὸς ἡμῶν
ἐποίησεν ἑαυτῷ πᾶσαν τὴν δόξαν ταύτην. Καὶ εἶδεν Ἰακώβ τὸ
πρόσωπον Λάβαν, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν πρὸς αὐτὸν ὡς χθὲς καὶ τρίτην
ἡμέραν. 15

4 – 8 *Π²2741 Gen. 26, 14–16 11 – 15 *Π²2742 Gen. 31, 1–2

1 Titlos P (353rA22) ML^b pin E^{txt} R; *deest in* L^b txt E^{pin} (lac.) T^(lac.) H^{III}A^{III} 3 – 8
*Π²2741 P cap. Φ 2, 1 (353rA[23]24–353rB1); M cap. Φ 2, 1; R cap. Φ 2, 1; *deest in*
L^b E T^(lac.) H^{III} 10 – 15 *Π²2742 P cap. Φ 2, 2 (353rB[1]2–15); M cap. Φ 2, 2; R
cap. Φ 2, 2; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* PML^b pin E^{txt} R^{pin} β'] *cva'* E^{txt} (*cvb' exspectav.*) καὶ ζήλου] *om.*
M^{pin}

*Π²2742 (a) P R (b) Τοῦ αὐτοῦ M

4 φυλιστιεμ M ἰσαακ PM 5 παῖδες αὐτοῦ] πόδες αὐτῶν P 6 φυλιστιμ P^{a,c},
φυλιστιεμ P^{p,c}, φυλιστιεμ M δέ] *om.* R ἀβιμελεχ P, ἀβιμελεκ M 7 ἰσαάκ P,
ἰσαακ M 11 ἰακώβ PM 12 ἰακώβ P, ἰακωβ M 13 ἑαυτῷ] αὐτῷ PM εἶδεν M,
ἴδεν P ἰακωβ PM 14 ὡς χθὲς] ὡς χθες M

*Π²2743 / PML^b cap. Φ 2, 3

Ἐκ τῆς αὐτῆς·

Ἰδόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσήφ ὅτι αὐτὸν φιλεῖ ὁ πατὴρ ἐκ πάντων
 τῶν υἰῶν αὐτοῦ, ἐμίσησαν αὐτόν, καὶ οὐκ ἠδύναντο αὐτῷ λαλεῖν
 5 οὐδὲν εἰρηνικόν· κατήνεγκαν δὲ αὐτῷ ψόγον πονηρὸν πρὸς Ἰσ-
 ραὴλ τὸν πατέρα αὐτοῦ.

*Π²2744 / PML^b cap. Φ 2, 4

Π²2159 /
 K cap. Φ 2, 3

Ἀπὸ τῶν Ἀριθμῶν·

Προσδραμῶν νεανίσκος ἀνήγγειλεν τῷ Μωσῆ, καὶ εἶπεν λέγων·
 10 Ἐλδὰδ καὶ Μωδαδ προφητεύουσιν ἐν τῇ παρεμβολῇ. Καὶ ἀποκρι-
 θεὶς Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ, ὁ παρεστηκὼς Μωϋσῆ, ὁ ἐκλεκτὸς αὐ-
 τοῦ, καὶ εἶπεν· Κύριέ μου Μωϋσῆ, κάλυσον αὐτούς. Καὶ εἶπεν
 αὐτῷ Μωϋσῆς· Μὴ ζηλοῖς σύ μοι; Καὶ τίς δῶη πάντα τὸν λαὸν
 κυρίου προφήτας, ὅταν δῶ κύριος τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς;

*Π²2745 / PML^b cap. Φ 2, 5

Τῶν αὐτῶν·

Ἐλάλησεν Κορὲ καὶ Δαθὰν καὶ Ἄβιρων καὶ Αὔναν, καὶ ἀνέστησαν
 ἔναντι Μωϋσῆ, καὶ ἄνδρες τῶν υἰῶν Ἰσραὴλ πενήκοντα καὶ δια-

3 – 5 *Π²2743 Ἰδόντες – εἰρηνικόν] Gen. 37, 4 5 – 6 κατήνεγκαν – αὐτοῦ] Ibid.
 37, 2 9 – 14 *Π²2744 Num. 11, 27–29 17 – 1210, 4 *Π²2745 Num. 16, 2–3

2 – 6 *Π²2743 P cap. Φ 2, 3 (353r[16]17–28); M cap. Φ 2, 3; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III}
 R 8 – 14 *Π²2744 P cap. Φ 2, 4 (353rB[28]29–353vA11); M cap. Φ 2, 4; *deest in* L^b
 E T^(lac.) H^{III} R 16 – 1210, 4 *Π²2745 P cap. Φ 2, 5 (353vA[11]12–30); M cap. Φ 2,
 5; E cap. 252, 1; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} R

*Π²2744 Ἀπὸ τῶν] *non liquet in* P *Π²2745 (a) P (b) Ἐκ τῶν αὐτῶν M (c) Γενέ-
 σεως E

3 εἰδοτες M ἰωσηφ PM 4 αὐτῷ] *om.* M 9 μωση M 10 ἐλδαδ PM μωδαδ
 M 11 ἰησους M ναυῆ M ὀ] *om.* M 11 – 12 αὐτοῦ, καὶ] αὐτῷ M 12 μωϋση
 M 13 μωϋσης M δῶη] δῶσει M 17 κόρε P καὶ Δαθὰν] *om.* M δάθαν P
 ἀβιρων PM, ἀβειρων E αὔναν P, αὐνάν E, ἀμων καὶ ἀμνάν M 18 μωϋση M

κόσιοι, ἀρχηγοί, σύγκλητοι βουλῆς καὶ ἄνδρες ὀνομαστοί, συνέστησαν ἐπὶ Μωϋσῆ καὶ Ἀαρών, καὶ εἶπαν πρὸς αὐτούς· Ἐχέτω ὑμῖν, ὅτι πᾶσα ἡ συναγωγὴ πάντες ἅγιοι, καὶ ἐν αὐτοῖς κύριος· καὶ διατὶ κατανίστασθε ἐπὶ τῇ συναγωγῇ κυρίου;

II²2161 /
K cap. Φ 2, 5

*II²2746 / PML^b cap. Φ 2, 6

5

Βασιλειῶν α΄.

Ἐξῆλθον αἱ χορεύουσαι εἰς ἀπάντησιν Δαυῖδ ἐκ πασῶν τῶν πόλεων, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς χρήσεως, ὡς κείται ἐν τῷ Υ̅ στοιχείῳ, κεφαλαίῳ θ΄, Περὶ τῶν ὑπούλωνς...

II²2162 /
K cap. Φ 2, 6

*II²2747 / PML^b cap. Φ 2, 7

10

Παροιμιῶν·

Μὴ συνδείπνει ἀνδρὶ βασκάνῳ,
μὴ δὲ ἐπιθυμῆσης τῶν βρωμάτων αὐτοῦ·
ὄν τρόπον γὰρ εἶ τις καταπίοι τρίχα,
οὕτως ἐσθίει καὶ πίνει.

15

Μὴ δὲ πρὸς σὲ εἰσαγάγῃς αὐτόν, καὶ φάγῃ τὸν ψωμόν σου.
Ἐξεμέσει γὰρ αὐτόν καὶ λυμανεῖται τοὺς λόγους σου τοὺς καλοὺς.

9 Περὶ – ὑπούλωνς] cf. *II²2733 / PML^b cap. Υ̅ 9, 3 12 – 13 Μὴ – αὐτοῦ] exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 47.3./54.3. (ed. Ihm, p. 782–783)

7 – 8 *II²2746 Ἐξῆλθον – πόλεων] I Reg. 18, 6 (Wahl, *1 Samuel-Text*, p. 68)
12 – 17 *II²2747 Prov. 23, 6¹–8² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 108–109)

6 – 9 *II²2746 P cap. Φ 2, 6 (353vA[31]32–353vB2); M cap. Φ 2, 6; *deest in L^b E T^(lac.) H^{III} R* 11 – 17 *II²2747 P cap. Φ 2, 7 (353vB[3]4–17); M cap. Φ 2, 7; E cap. 252, 2; R cap. Φ 2, 3; *deest in L^b T^(lac.) H^{III}*

*II²2746 α΄] *om. M* *II²2747 (a) P E R (b) s. a. M

2 μωση M ἀαρών P, ααρων M 3 κύριος] *praem. ὁ M* 8 ὡς] *om. M* 8 – 9 κεφαλαίῳ – ὑπούλωνς] *om. M* 13 ἐπιθυμῆσεις P 14 – 17 ὄν – καλοῦς] *om. E* 14 καταπίει M 16 φαγῇ M 17 λυμαινεῖτε P, λοιμαινεῖτε M

*Π²2748 / PML^b cap. Φ 2, 8Π²2167 /
Κ cap. Φ 2, 11

Σοφίας Σολομώντος·

Βασκανία φαυλότητος ἀμαυροῖ τὰ καλά.

*Π²2749 / PML^b cap. Φ 2, 9Π²2172 /
Κ cap. Φ 2, 16

5 <***>

Τοῦ βασκαίνοντος ἑαυτὸν οὐκ ἔστιν πονηρότερος,
καὶ τοῦτο ἀνταπόδομα τῆς κακίας αὐτοῦ·
κἂν εὖ ποιῇ, ἐν λήθῃ ποιεῖ,
καὶ ἐπ' ἐσχάτων ἐκφαίνει κακίαν αὐτοῦ.

10

*Π²2750 / PML^b cap. Φ 2, 10Π²2169 /
Κ cap. Φ 2, 13

Τοῦ αὐτοῦ·

Πονηρὸς ὁ βασκαίνων ὀφθαλμῶ,
ἀποστρέφων πρόσωπον καὶ ὑπερορῶν ψυχᾶς.

3 *Π²2748 Sap. 4, 12¹   6 – 9 *Π²2749 Sir. 14, 6¹–7² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 85)
12 – 13 *Π²2750 Sir. 14, 8¹–2 (Wahl, *Sirach-Text*, p. 86)

2 – 3 *Π²2748 P cap. Φ 2, 8 (353vB[18]19–21); M cap. Φ 2, 8; E cap. 252, 3; R cap. Φ 2, 4; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}   5 – 9 *Π²2749 P cap. Φ 2, 9 (353vB21–29); M cap. Φ 2, 9; R cap. Φ 2, 5; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III}   11 – 13 *Π²2750 P cap. Φ 2, 10 (353vB [30]30–34); M cap. Φ 2, 10; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III} R

*Π²2748 σοφία PM *Π²2749 s. d. PM R

6 οὐκ ἔστιν] οὐκ ἔστι τις R   7 κακίας] βασκανίας R   8 κἂν] κἂν M, καὶ P   εὖ
ποιῇ] εὐποίῃ P R, εὐποίῃ M   ποιεῖ] ποιῇ P   9 κακίαν] *praem.* τὴν M   13 ἀπο-
στρέφων] *praem.* καὶ M

*Π²2751 / PML^b cap. Φ 2, 11

Τοῦ αὐτοῦ·

Ὁφθαλμὸς πονηρὸς φθονερὸς ἐπ’ ἄρτω
καὶ ἔλλιπής ἐπὶ τραπέζης αὐτοῦ.

*Π²2752 / PML^b cap. Φ 2, 12

5

Τοῦ αὐτοῦ·

Δόσις, βασκάνου ἐκτῆκει ὀφθαλμούς.

Π²2195 /
Κ cap. Φ 2, 39

*Π²2753 / PML^b cap. Φ 2, 13

Τοῦ ἀγίου Ἀθανασίου, ἐκ τῶν περὶ εἰδώλων·

Ἀγαθῶ περὶ οὐδενὸς ἄν γένοιτο φθόνος.

10

3 – 4 *Π²2751 Sir. 14, 10¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 86) **7 *Π²2752** Sir. 18, 18²
(Wahl, *Sirach-Text*, p. 96) **10 *Π²2753** ATHANASIOS ALEXANDRINUS, *Contra idola*
(*Contra gentes*), 41, 14 (ed. Thomson, p. 114)

2 – 4 *Π²2751 P cap. Φ 2, 11 (353vB35–354rA2); M cap. Φ 2, 11; E cap. 252, 4; R
cap. Φ 2, 6; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} **6 – 7 *Π²2752** P cap. Φ 2, 12 (353rA[2]3–4); M
cap. Φ 2, 12; E cap. 252, 5; R cap. Φ 2, 7; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} **9 – 10 *Π²2753** P
cap. Φ 2, 13 (353rA[5]6–7); M cap. Φ 2, 13; E cap. 252, 6; R cap. Φ 2, 8; *deest in* L^b
T^(lac.) H^{III}

*Π²2751 (a) M R (b) s. a. P E ***Π²2752** (a) PM R αὐτοῦ] *add.* σολομωντος M (b)
s. a. E ***Π²2753** (a) PM (b) Τοῦ ἀγίου Ἀθανασίου R (c) Ἀθανασίου E

3 φθονηρὸς PM ἐπάρτω E, ἐπάρτω P, ἐπαντῶ M **4** ἐλλιπής M, ἐλλειπείς E^{a,c},
ἐλλειπής E^{p,c}, ἐλλειπής P **7** Δόσις – ἐκτῆκει] δόσις βασκάνου, ἐκτῆκει R **10**
οὐδενὸς] *iterav.* R

*Π²2754 / PML^b cap. Φ 2, 14Π²2178 /
Κ cap. Φ 2, 22

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου, ἐκ τοῦ περὶ φθόνου·

- Φθόνου πάθος οὐδὲν ἀθλιώτερον ψυχαῖς ἐμφύεται· ὃς ἐλάχιστα
 λυπῶν τοὺς ἕξωθεν, πρῶτον κακὸν καὶ οἰκείον ἐστὶν τῷ κεκτημέ-
 5 νῳ. Ὡσπερ γὰρ ὁ ἰὸς σίδηρον, οὕτως ὁ φθόνος τὴν ἔχουσαν ψυ-
 χὴν ἐξαναλίσκει. Μᾶλλον δὲ ὥσπερ τὰς ἐχίδνας φασὶ τὴν ἀπο-
 κυήσασαν αὐτὰς γαστέρα διεσθιούσας ἀπογεννᾶσθαι, οὕτω καὶ ὁ
 φθόνος τὴν ὠδίνουσαν ψυχὴν πέφυκεν δαπανᾶν. Λύπη γάρ ἐστιν
 10 τῆς τοῦ πλησίον εὐπραγίας ὁ φθόνος. Διόπερ οὐδέποτε ἀνία, οὐ-
 δὲ δυσθυμία τὸν βάσκανον λείπουσιν. Καὶ τὸ χαλεπὸν τῆς νόσου,
 ὅτι οὐδὲ ἐξιπεῖν αὐτὴν δύναται, ἀλλὰ καλύπτει μὲν, καὶ κατηφῆς
 ἐστὶ καὶ συγκέχυται, καὶ ποτνιαῖται καὶ ἀπόλωλεν ὑπὸ τοῦ κακοῦ.
 Ἐρωτώμενος δὲ τὸ πάθος, ἐρυθριᾷ [μὴ] δημοσιεῦσαι τὴν συμφο-
 ράν, ὅτι· Βάσκανός εἰμι καὶ πικρός, καὶ ἐπιτρίβει με τὰ τοῦ φίλου
 15 καλὰ, καὶ τοῦ ἀδελφοῦ τὴν εὐθηνίαν οὐ φέρω. Ὀδύρομαι τὴν θέαν
 τῶν ἀλλοτρίων καλῶν, καὶ συμφορὰν ποιοῦμαι τὴν τῶν πλησίων
 εὐημερίαν.

3 – 10 *Π²2754 Φθόνου – λείπουσιν] BASILIUS CAESARIENSIS, *Homilia de invidia*,
 1 (PG 31, 372, 31 – 373, 8) 10 – 17 Καὶ – εὐημερίαν] IBID. (PG 31, 373, 23–31)

2 – 17 *Π²2754 P cap. Φ 2, 14 (354rA[8]9–354rB23); M cap. Φ 2, 14; E cap. 252, 7–
 8; R cap. Φ 2, 9; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2754 (a) PM R βασιλειου M (b) Βασιλείου / *s. a. E* (cf. *infra*, *app. crit. text.*)

3 Φθόνου] *add.* γὰρ E ἀθλιώτερον] ὀλεθριώτερον E ψυχαῖς] *add.* ἀνθρώπων
 E ἐμφύεται] *iteran.* R, ἐμφυτευεται M ὃς] *om.* M 4 λυπῶν] λυποῦν M οἰ-
 κείον ἐστὶ E 5 γὰρ] *om.* M σίδηρον] *praem.* τὸν E ἔχουσαν] *add.* αὐτὸν E 6
 ἐξαναλίσκει] *hic caesura in* E Μᾶλλον δὲ] *om.* E 8 ὠδινούσαν P δαπανᾶν]
praem. ἀπατᾶν ἢ R 8 – 17 Λύπη – εὐημερίαν] *om.* E 9 πλησίον M 11 – 12
 κατηφῆς ἐστὶ R 12 ἀπόλωλεν (ἀπω- M) PM 13 μὴ] *delevi* (ed.) 14 ὅτι] οὐ γὰρ
 δύναται λέγειν R βασκανός εἰμι P^{a. c.}, βασκανός εἰμι P^{p. c.} φίλου] φίλου με M
 15 Ὀδύρομαι] ὀδύρωμαι P, ὀδύρωμαι τὴν εὐθηνίαν καὶ M 16 καλῶν M, κακῶν P
 τῶν²] του M πλησίων P

II²2180 /
K cap. Φ 2, 24

*II²2755 / PML^b cap. Φ 2, 15

Τοῦ αὐτοῦ·

Τί τὸν ἀρχέκακον δαίμονα εἰς τὸν κατὰ ἀνθρώπων ἐξέμηνεν πό-
λεμον; Οὐχ' ὁ φθόνος, δι' οὗ καὶ θεομάχος φανερώς ἀπηλέγχθη,
ἀχθόμενος μὲν θεῷ ἐπὶ τῇ τοσαύτῃ μεγαλοδωρεᾷ εἰς τὸν ἄνθρω- 5
πον, τὸν ἄνθρωπον δὲ ἀμυνόμενος, ἐπειδὴ θεὸν οὐκ ἠδύνατο; Τὰ
αὐτὰ δὲ ταῦτα ποιῶν καὶ ὁ Κάϊν δείκνυται, ὁ πρῶτος μαθητῆς τοῦ
διαβόλου, καὶ φθόνον παρ' αὐτοῦ διδαχθεῖς. Τί οὖν ἦν, ὃ ἐποίη-
σεν; Εἶδε τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ τιμὴν, καὶ ἐξεκαύθη πρὸς ζῆλον, καὶ
ἀνεῖλεν τὸν τιμηθέντα, ἵνα καθάψηται τοῦ τετιμηκότος. Πρὸς γὰρ 10
τὴν θεομαχίαν ἀδυνατῶν, εἰς ἀδελφοκτονίαν μετέπεσεν. Φύγω-
μεν τοίνυν νόσον θεομαχίας διδάσκαλον, ἀνδροφονίας μητέρα,
σύγχυσιν φύσεως, οἰκειότητος ἄγνοιαν, συμφορὰν ἀλογωτάτην.

II¹suppl. 410 /
V cap. Φ 12, 23

*II²2756 / PML^b cap. Φ 2, 16

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ ἐν Λακίζοις·

15

Ἴδιον κακὸν τοῦ διαβόλου ὁ φθόνος, πάθος ἐκλαληθῆναι μὴ δυ-
νάμενον καὶ ἰατρείαν μὴ ἐπιδεχόμενον. Ὁ κεφαλὴν ἀλγῶν λέγει
τῷ ἰατρῷ τὴν κεφαλαλγίαν, ὁ ὀφθαλμὸν νοσῶν, ὁμοίως· ὁ φθονε-
ρός, τί εἶπη; Λυπεῖ με τὰ τοῦ ἀδελφοῦ μου ἀγαθὰ; Ἡ μὲν ἀλήθεια
αὕτη· τὰ δὲ ῥήματα ἕκαστος ἐπαισχύνεται. Τί στενάξεις, ἴδιον 20
κακὸν ἢ ἀλλότριον ἀγαθόν;

3 – 8 *II²2755 Τί – διδαχθεῖς] BASILIUS CAESARIENSIS, *Homilia de invidia*, 3 (PG 31, 376, 6–13) 8 – 13 Τί – ἀλογωτάτην] IBID. (PG 31, 376, 15–21) 16 – 21 *II²2756 (PS.–)BASILIUS CAESARIENSIS, *Homilia dicta in Lacisis*, 8 (PG 31, 1453, 42 – 1456, 4)

2 – 13 *II²2755 P cap. Φ 2, 15 (354rB[23]24–354vA24); M cap. Φ 2, 15; R cap. Φ 2, 10; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III} 15 – 21 *II²2756 P cap. Φ 2, 16 (354vA[25]26–354vB7); M cap. Φ 2, 16; R cap. Φ 2, 11; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III}

*II²2756 (a) PM τοῦ] της M λακίζοις M (b) Τοῦ αὐτοῦ R

3 ἀρχαικακον (αρ- P) PM ἀνθρώπων] *praem.* τῶν M 4 ἀπηλέχθη P 5 μὲν] *om.* M 7 καῖν PM 9 ἴδεν P τοῦ] *om.* PM 12 τοίνυν νόσον] τυνῶν ὅσον M 18 τῶν ἰατρων M 18 – 19 φθονηρος M 19 ἀδελφοῦ μου] ἀδελφοῦ P, πλησίον M ἀγαθὰ] κακὰ R 20 αὔτη] ταύτη (ταυ- P) PM

*Π²2757 / PML^b cap. Φ 2, 17Π²2187 /
Κ cap. Φ 2, 31

Τοῦ Θεολόγου, ἐκ τῶν Ἐπῶν·

Χάρις φθονεῖσθαι, τὸ φθονεῖν δ' αἴσχος μέγα.

*Π²2758 / PML^b cap. Φ 2, 18Π²2190 /
Κ cap. Φ 2, 34

- 5 Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ εἰς Βασίλειον·

Ἄπτεται οὐ τῶν πολλῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀρίστων τοῦ φθό-
νου ὁ μῶμος, ὡς μόνου εἶναι τοῦ θεοῦ τὸ παντελῶς ἄπταιστον καὶ
ἀνάλωτον πάθεισιν.

*Π²2759 / PML^b cap. Φ 2, 19Π²2185 /
Κ cap. Φ 2, 29

- 10 Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ πρὸς τοὺς λέγοντας αὐτὸν ἐπιθυμεῖν τῆς καθέ-
δρας Κωνσταντινουπόλεως·

Ὡς ἀπόλοιτο ἐξ ἀνθρώπων ὁ φθόνος, ἢ δαπάνη τῶν ἐχόντων, ὁ

6 – 7 Ἄπτεται – μῶμος] exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 10.11./11.
(ed. Ihm, p. 244) 12 – 1216, 3 exstat ibid., 47.-./54.13. (p. 786)

3 *Π²2757 GREGORIUS NAZIANZENUS, *Carmina*, I,2,30 (*Versus iambici acrostichi*),
22 (PG 37, 910, 8) 6 – 8 *Π²2758 GREGORIUS NAZIANZENUS, *Funebris oratio in*
laudem Basilii Magni Caesareae in Cappadocia episcopi (*Orat.* 43), 28, 6–8 (ed. Ber-
nardi, p. 188) 12 – 1216, 3 *Π²2759 GREGORIUS NAZIANZENUS, *De seipso et ad eos*
qui ipsum cathedram Constantinopolitanam affectare dicebant (*Orat.* 36), 4, 13–17
(ed. Moreschini, p. 250)

2 – 3 *Π²2757 P cap. Φ 2, 17 (354vB[8]9–11); M cap. Φ 2, 17; E cap. 252, 9; R cap.
Φ 2, 12; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} 5 – 8 *Π²2758 P cap. Φ 2, 18 (354vB[11]12–19); M
cap. Φ 2, 18; E cap. 252, 10; R cap. Φ 2, 13; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} 10 – 1216, 3
*Π²2759 P cap. Φ 2, 19 (354vB[20–21]22–32); M cap. Φ 2, 19; E cap. 252, 11; R cap.
Φ 2, 14; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2757 (a) P R (b) Τοῦ ἀγίου Γρηγορίου, ἐκ τῶν Ἰαμβῶν M (c) Θεολόγου E
*Π²2758 (a) PM βασιλειον M (b) Τοῦ αὐτοῦ R (c) s. a. E *Π²2759 (a) PM ἐπιθυ-
μειν αυτον M κωνσταντινουπολεως M (b) Τοῦ αὐτοῦ R (c) s. a. E

6 – 8 ἀλλὰ – πάθεισιν] *om.* E 6 – 7 τοῦ φθόνου] *om.* M 7 τοῦ] *om.* R 12 ἀπόλο-
ιτο R, ἀπωλοιτο M

τῶν πασχόντων ἴος, τὸ μόνον τῶν παθῶν ἀδικώτατόν τε ἄμα καὶ δικαιοτάτον, τὸ μὲν, ὅτι πᾶσι διοχλεῖ τοῖς καλοῖς, τὸ δέ, ὅτι τήκει τοὺς ἔχοντας.

*Π²2760 / PML^b cap. Φ 2, 20

Φίλωνος, ἐκ τῆς νόμων ἀλληγορίας·

5

Τὰ καλά, κἂν φθόνῳ πρὸς ὀλίγον ἐπισκισθῆ χρόνον, ἐπὶ καιρῶ [λυθείς] αὐθις ἀναλάμπει.

*Π²2761 / PML^b cap. Φ 2, 21

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ περὶ τῶν γιγάντων·

Πέφυκε τοῖς μεγάλοις ἀκολουθεῖν φθόνος.

10

6 – 7 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 47.20./54.23. (ed. Ihm, p. 790)

6 – 7 *Π²2760 PHILO IUDAEUS, re vera *De vita Mosis*, II, 27 (ed. Cohn, p. 206, 8–9)

10 *Π²2761 PHILO IUDAEUS, *De gigantibus*, Mangey 668.4; Harris 9.3; re vera Ps.-PHILO IUDAEUS, *De Sampsonē* (ed. Aucher, p. 560); Roysse 172; Id., *Spurious Texts*, n° 25 (p. 89)

5 – 7 *Π²2760 P cap. Φ 2, 20 (354vB[33]34–355rA2); M cap. Φ 2, 20; E cap. 252, 12; *deest in* L^b (lac.) T^(lac.) H^{III} R 9 – 10 *Π²2761 P cap. Φ 2, 21 (355rA[2]3–4); M cap. Φ 2, 21; R cap. Φ 2, 15; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III}

*Π²2760 (a) PM φίλωνος M νόμων] *praem.* των M (b) Φίλωνος E *Π²2761 (a) PM (b) Φίλωνος R

2 μὲν] μὲν γὰρ R πᾶσι διοχλεῖ] πᾶσι διοχνεῖ R, παση διοχλει πασι M 6 καιρῶ] καιρῶν *ed.* 7 λυθείς] *delevi (ed.), sic* M E, λυθίς P, λυθέντα *in mg.* E

Τίτλος γ' Περὶ φονέων.

Π' /
Κ cap. Φ 5

*Π²2762 / PML^b cap. Φ 3, 1

Γενέσεως·

Εἶπεν Κάϊν πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· Διέλθωμεν δὴ εἰς τὸ πεδίον,
 5 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ, ἀνέστη Κάϊν ἐπὶ τὸν
 ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς
 Κάϊν· Ποῦ ἐστὶν Ἄβελ, ὁ ἀδελφός σου; Καὶ εἶπεν· Οὐ γινώσκω· μὴ
 φύλαξ τοῦ ἀδελφοῦ μου εἰμὶ ἐγώ; Καὶ εἶπεν ὁ θεός· Τί ἐποίησας;
 10 Φωνὴ αἵματος τοῦ ἀδελφοῦ σου βοᾷ πρὸς με ἐκ τῆς γῆς. Καὶ νῦν
 ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ τῆς γῆς, ἣ ἔχανεν τὸ στόμα αὐτῆς δέξασθαι
 τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ σου ἐκ τῆς χειρός σου· ὅτι ἐργᾷ τὴν γῆν, καὶ
 οὐ προσθήσει τὴν ἰσχὺν αὐτῆς δοῦναι σοι· στένων καὶ τρέμων ἔση
 ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ εἶπεν Κάϊν πρὸς κύριον· Μείζων ἢ αἰτία μου τοῦ
 ἀφεθῆναι με· καὶ εἰ ἐκβά<λ>λεις με σήμερον ἀπὸ προσώπου τῆς
 15 γῆς, καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου κρυβήσομαι, καὶ ἔσομαι στένων
 καὶ τρέμων ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἔσται πᾶς ὁ εὐρίσκων με ἀποκτενεῖ με.
 Καὶ εἶπεν αὐτῷ κύριος ὁ θεός· Οὐχ' οὕτως· πᾶς ὁ ἀποκτείνας Κάϊν
 ἑπτὰ ἐκδικούμενα παραλύσει. Καὶ ἔθετο κύριος ὁ θεὸς σημεῖον τῷ
 Κάϊν, τοῦ μὴ ἀνελεῖν αὐτὸν πάντα τὸν εὐρίσκοντα αὐτόν.

4 – 19 *Π²2762 Gen. 4, 8–15

1 Titlos P (355rA5) ML^{b pin} E^{txt} R; *deest in* L^{b txt} E^{pin} (lac.) T^(lac.) H^{III} A^{III} 3 – 19
 *Π²2762 P cap. Φ 3, 1 (355rA[5]6–355rB21); M cap. Φ 3, 1; E cap. 253, 1; R cap. Φ
 3, 1; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] PML^{b pin} E^{txt}, *om.* R^{pin} γ'] δ' R^{pin}, *cnv'* E^{txt}

*Π²2762 (a) P E R (b) Ἀπὸ τῆς Γενέσεως M

4 καὶν PM τὸν] *om.* P πεδίον] παιδίον M E^{a. c.} 5 – 19 καὶ – αὐτόν] καὶ τὰ
 ἐξῆς R 5 ἐν² – πεδίῳ] ἐν τῷ παιδίῳ P, εἰς τὸ παιδίον M ἀνέστη] *praem.* καὶ E
 καὶν M 6 – 19 Καὶ – αὐτόν] *om.* E 7 καὶν M ἄβελ M 8 ἀδελφοῦ μου εἰμι PM
 9 – 10 γῆς – τῆς] *om.* M 10 τὸ – αὐτῆς] *om.* M 11 ἐργᾷ τὴν] ἔργα τὴν P, ἐργά-
 την M 13 καὶν M 14 ἐκβάλλεις με] *scripsi* (LXX), ἐκβαλεις με M, ἐκβαλεις με P
 προσώπου] *om.* M 15 τοῦ] *om.* P 16 ἀποκτείνει με M 17 ἀποκτείνας PM
 καὶν M 18 παραλύσει M σημεῖον] *om.* P 19 καὶν M

*Π²2763 / PML^b cap. Φ 3, 2

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου, ἐκ τῆς πρὸς Ὅπτιμον περὶ τοῦ Κάϊν ἐπιστο-
λῆς·

Ἡ μὲν οὖν ἀπλουστέρα καὶ παντὶ δυναμένη ἐκ τοῦ προχείρου πα-
ραστήναι διάνοια, ὅτι δεῖ τὸν Κάϊν ἐπταπλασίονα δοῦναι τὴν τι- 5
μωρίαν ὑπὲρ ὧν ἤμαρτεν, αὕτη ἐστίν, ὅτι ἀνάγκη τὸν κατάρξαντα
κακοῦ μετὰ προσθήκης ἀποτίσαι τὰ ὀφειλόμενα, εἰ μέλλοι αὐτός
τε βελτίων ταῖς τιμωρίαις γίνεσθαι, καὶ τοὺς λοιποὺς σωφρονε-
στέρους ποιεῖν τῷ ὑποδείγματι. Οὐκοῦν ἐπειδὴ τέτακται ἐπτάκις 10
ἀποπληρῶσαι τὴν δίκην τῶν ἡμαρτημένων τὸν Κάϊν, *παραλῦει*
τοῦτο, φησὶν, τὸ ὑπὸ τῆς θείας κρίσεως ἐπ’ αὐτῷ δεδογμένον ὁ ἀ-
ποκτείνας αὐτόν. Οὗτος ἐστὶν ὁ νοῦς, ὁ ἐντεῦθεν ἀπὸ τῆς πρώτης
ἀναγνώσεως ἐμπίπτων, τῶν ἐπτὰ ἐκδικουμένων. Πρῶτον ἀ-
μάρτημα φθόνος ἐπὶ τῇ προτιμῆσει τοῦ Ἄβελ· δεύτερον δόλος, 15
μεθ’ οὗ διηλέχθη τῷ ἀδελφῷ, εἰπών· *Διέλθωμεν εἰς τὸ πεδῖον*, τρί-
τον φόνος, τέταρτον προσθήκη τοῦ κακοῦ, ὅτι καὶ ἀδελφοῦ φό-
νος, πέμπτον, μείζων ἢ ἐπίτασις, ὅτι καὶ πρῶτος φονεὺς πονηρὸν
ὑπόδειγμα τῷ βίῳ εἰσαγαγών, ἕκτον ἀδίκημα, ὅτι γονεῦσι πένθος
ἐνεποίησεν, ἕβδομον, ὅτι θεὸν ἐψεύσατο, ἐρωτηθεὶς· *Ποῦ Ἄβελ, ὁ*
ἀδελφός σου; καὶ εἰπών· Οὐκ οἶδα. Ἐπεὶ γὰρ ἐνόμισεν εὐάλωτος 20
εἶναι ὁ Κάϊν διὰ τὸ τὴν ἐκ τῆς γῆς ἀσφάλειαν μὴ ἔχειν – ἐπικα-
τάρατος γὰρ ἢ γῆ ἀπ’ αὐτοῦ – καὶ τῆς ἀπὸ τοῦ θεοῦ βοηθείας

5 ἐπταπλασίονα] cf. Gen. 4, 15 10 – 12 παραλῦει – αὐτόν] Ibid. 14 φθόνος – Ἄβελ] cf. ibid. 4, 5 15 Ibid. 4, 8 16 φόνος] cf. ibid. 19 – 20 Ibid. 4, 9 20 Οὐκ οἶδα] cf. ibid. 21 – 22 ἐπικατάρατος – αὐτοῦ] cf. ibid. 4, 11

4 – 13 *Π²2763 Ἡ – ἐκδικουμένων] BASILIUS CAESARIENSIS, *Epistulae*, CCLX, 2, 14–26 (ed. Courtonne, III, p. 106) 13 – 20 Πρῶτον – οἶδα] IBID., 3, 29–37 (III, p. 107–108) 20 – 1219, 8 Ἐπεὶ – ἐκδίκησις] IBID., 3, 45–57 (III, p. 108–109)

2 – 1219, 16 *Π²2763 P cap. Φ 3, 2 (355rB[22–23]24–356rA33); M cap. Φ 3, 2; R cap. Φ 3, 6; *deest in L^b E T^(lac.) H^{III}*

*Π²2763 Τοῦ ἁγίου] *om.* R βασιλείου M τῆς] του M ὀπτιμον P, οπτιμον M καὶν M

4 οὖν] *om.* M 5 – 6 ὅτι – ἤμαρτεν] *in ed. post* αὕτη ἐστίν *leguntur* 5 τὸν Κάϊν] τον καὶν P, τοῦ καὶν M 6 αὕτη ἐστίν M 10 τὸν – παραλῦει] τω καὶν. παραλῦει M, τῶι καὶν R 11 ἐπ’ αὐτῷ] ἐπαυτο P 14 φθόνος] *praem.* ὁ R Ἄβελ] ἀβελ PM 15 πεδῖον] παιδιον M 19 ἐποίησεν R ἀβελ M 21 καὶν M τὴν] τῆς P

ἡρεμῶσθαι, ὀργισθέντος αὐτῷ ἐπὶ τῷ φόνῳ, ὡς οὔτε ἀπὸ τῆς γῆς, οὔτε ἀπ' οὐρανοῦ ἀντιλήψεως αὐτῷ λειπομένης, ἐλέγχει αὐτοῦ τὸ σφάλμα ὁ λόγος, λέγων· Οὐχ' οὕτως, τουτέστιν, οὐκ ἀναιρεθήση (κέρδος γὰρ τοῖς κολαζομένοις ὁ θάνατος, ἀπαλλαγὴν φέρων τῶν
 5 λυπηρῶν), ἀλλὰ παραταθήση τῷ βίῳ, ἵνα κατ' ἀξίαν τῶν ἀμαρτημάτων ἀντιμετρηθῇ τὰ κολαστήρια. Ἐπειδὴ τὸ ἐκδικούμενον διχῶς νοεῖται, τό τε ἀμαρτηθέν, ἐφ' ᾧ ἡ ἐκδίκησις, καὶ ὁ τρόπος τῆς κολάσεως, δι' οὗ ἡ ἐκδίκησις<***> Ἀκολουθεῖ δὲ τούτῳ ζήτημα συγγενές, τὸ παρὰ τοῦ Λάμεχ ταῖς γυναιξίν εἰρημένον, ὅτι Ἄνδρα
 10 ἀπέκτεινα εἰς τραῦμα ἐμοί, καὶ νεανίσκον εἰς μῶλωπα ἐμοί, ὅτι ἐπτάκις ἐκδεδίκηται ἐκ Κάϊν, ἐκ δὲ Λάμεχ ἑβδομηκοντάκις ἐπτά. Ἐπειδὴ ἐκεῖνος, φησίν, οὐκ ἔμαθεν παρ' ἄλλου τὸ φονεῦειν, οὐδὲ εἶδε τιμωρίαν ὑποσχόντα φονευτήν, ἐγὼ δέ, ἐν ὀφθαλμοῖς ἔχων τὸν στένοντα καὶ τρέμοντα καὶ τὸ μέγεθος τῆς ὀργῆς τοῦ θεοῦ,
 15 οὐκ ἐσωφρονίσθην τῷ ὑποδείγματι· ὅθεν ἄξιός εἰμι τετρακοσίας καὶ ἐνενήκοντα δοῦναι κολάσεις.

*Π²2764 / PML^b cap. Φ 3, 3

Π¹2228 /
K cap. Φ 5, 1

Γενέσεως·

Εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς Νῶε· Τὸ ὑμέτερον αἷμα τῶν ψυχῶν ὑμῶν ἐκζή-
 20 τήσω· ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θηρίων ἐκζητήσω αὐτό, καὶ ἐκ χειρὸς

3 Οὐχ' οὕτως] Ibid. 4, 15 9 – 11 Ibid. 4, 23–24 14 Ibid. 4, 14

8 – 11 Ἀκολουθεῖ – ἐπτά] IBID., 5, 1–4 (III, p. 111) 12 – 16 Ἐπειδὴ – κολάσεις] IBID., 5, 15–20 (III, p. 112) 19 *Π²2764 Εἶπεν – Νῶε] cf. Gen. 9, 1 19 – 1220, 3 Τὸ – ἄνθρωπον] Ibid. 9, 5–6

18 – 1220, 3 *Π²2764 P cap. Φ 3, 3 (356rA[34]35–356rB11); M cap. Φ 3, 3; E cap. 253, 2; R cap. Φ 3, 2; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2764 (a) P (b) Ἐκ τῆς Γενέσεως M (c) Τῆς αὐτῆς R (d) s. a. E

1 ηρεμῶσθαι M, ἡρήμωται R αὐτοῦ M τῆς] om. M 2 ἀπο οὐρανοῦ P 3 ανερεθηση P, ἀναινεθηση M 5 – 6 ἀμαρτημάτων] *praem.* βεβιωμενων M 7 ἡ] η M, om. P 8 ἐκδίκησις] *finis sententiae (forsan ab ipso compilatore) omissus est* 9 συγγενές] αγενες M παρὰ] *scripsi (ed.)*, περι (-i M) PM R λαμεχ M 11 ἐκδικηται P καὶν M λαμεχ M ἑβδομηκοντάκις ἐπτά M 12 – 13 οὐδὲ εἶδε] οὐδ' εἶδὲ P 13 ὑποσχόντα] ὑπασχοντα P φονευτην M, φονευτικὴν R 16 ἐνενηκοντα M 19 νωε P τῶν ψυχῶν] ἐκ των χειρων M 20 ἐκζητήσω αὐτό] om. E αὐτό] αὐτον P^{a.c.} 20 – 1220, 1 καὶ – ἀδελφοῦ] ἐκ χηρος παντων τῶν θηρίων M

παντὸς ἀδελφοῦ ἐκζητήσω τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ἐκχέων αἷμα ἀνθρώπου, ἀντὶ τοῦ αἵματος αὐτοῦ ἐκχυθήσεται, ὅτι ἐν εἰκό-
νι θεοῦ ἐποίησα τὸν ἄνθρωπον.

Π¹2229 /
Κ cap. Φ 5, 2

*Π²2765 / PML^b cap. Φ 3, 4

Ἐξόδου·

5

Ἐὰν πατάξῃ τις τινά, καὶ ἀποθάνῃ, θανάτῳ θανατούσθω· ὁ δὲ οὐχ' ἐκὼν, ἀλλ' ὁ θεὸς παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, δώσω σοι τόπον, οὐ φεύξεται ἐκεῖ ὁ φονεύσας.

Π¹2230 /
Κ cap. Φ 5, 3

*Π²2766 / PML^b cap. Φ 3, 5

<***>

10

Ἐὰν δὲ τις ἐπιθῆται δόλῳ τῷ πλησίον ἀποκτεῖναι αὐτόν, καὶ καταφεύξεται ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου μου λήψῃ αὐτὸν θανατῶσαι.

Π¹2232 /
Κ cap. Φ 5, 3

*Π²2767 / PML^b cap. Φ 3, 6

Ἀριθμῶν·

15

Πᾶς πατάξας ψυχὴν, διὰ μαρτύρων φονεύσεις τὸν φονεύσαντα, καὶ μάρτυς εἷς οὐ μαρτυρήσει ἐπὶ ψυχὴν ἀποθανεῖν. Καὶ οὐ λήψε-

6 – 8 *Π²2765 Ex. 21, 12–13 11 – 13 *Π²2766 Ex. 21, 14 16 – 1221, 2 *Π²2767
Πᾶς – θανατωθήσεται] Num. 35, 30–31 17 – 1221, 5 Καὶ – αὐτῆς] Ibid. 35, 33

5 – 8 *Π²2765 P cap. Φ 3, 4 (356rB[12]13–20); M cap. Φ 3, 4; E cap. 253, 3; *deest in*
L^b T^(lac.) H^{III} R 10 – 13 *Π²2766 P cap. Φ 3, 5 (356rB21–28); M cap. Φ 3, 5; *deest*
in L^b E T^(lac.) H^{III} R 15 – 1221, 5 *Π²2767 P cap. Φ 3, 6 (356rB[29]30–356vA15);
M cap. Φ 3, 6; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III} R

*Π²2765 (a) P (b) Ἀπὸ τῆς Ἐξόδου M (c) Τῆς Ἐξόδου E *Π²2766 s. d. PM
*Π²2767 (a) P (b) Ἀπὸ τῶν Ἀριθμῶν M

1 τὴν] om. M 1 – 2 ἀνθρώπου – αἷμα] *in mg.* P 6 πατάξῃ – τινά] πατάξῃς τινὰ
M 6 – 8 ὁ – φονεύσας] om. E 8 φονευσ M 11 δὲ τίς] δέ τις M ἐπιθῆται (-ητ-
e corr.) P, ἐπίθηται M 16 φονεύσεις] φονεύσει P 17 – 1221, 1 λήψεσθαι PM

σθε λύτρα περι ψυχῆς παρὰ τοῦ φονεύσαντος, τοῦ ἐνόχου ὄντος ἀναιρεθῆναι· θανάτῳ γὰρ θανατωθήσεται. Καὶ οὐ μὴ φονοκτονήσητε τὴν γῆν, ἐφ' ἧς ὑμεῖς κατοικεῖτε ἐπ' αὐτῆς· τὸ γὰρ αἷμα τοῦτο φονοκτονεῖ τὴν γῆν, καὶ οὐκ ἐξίλασθήσεται ἡ γῆ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ἐκχυθέντος ἐπ' αὐτῆς.

*II²2768 / PML^b cap. Φ 3, 7II²2233 /
K cap. Φ 5, 6

Τοῦ Δευτερονομίου·

Τοῦτο ἔσται τὸ πρόσταγμα τοῦ φονευτοῦ· ὃς ἂν πατάξῃ τὸν πλησίον ἀκουσίως καὶ οὗτος οὐ μισῶν αὐτὸν πρὸ τῆς χθῆς καὶ πρὸ τῆς τρίτης, καὶ ὃς ἂν εἰσέλθῃ μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ εἰς τὸν δρυμόν τοῦ ἐκκόψαι ξύλα, καὶ ἐκκρουσθῇ ἢ χεῖρ αὐτοῦ τῇ ἀξίνῃ, ἢ κόπτοντος αὐτοῦ τὸ ξύλον, ἐκπεσὼν τὸ σίδηρον ἀπὸ τοῦ ξύλου τύχη τοῦ πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἀποθάνῃ, οὗτος καταφεύξεται εἰς μίαν τῶν πόλεων τοῦ καταφευκτηρίου, καὶ ζήσεται· καὶ τούτῳ οὐκ ἔστιν κρίσις θανάτου, ὅτι οὐ μισῶν ἦν τὸν πλησίον αὐτοῦ πρὸ τῆς χθῆς καὶ πρὸ τῆς τρίτης. Ἐὰν δὲ γένηται ἄνθρωπος μισῶν τὸν πλησίον, καὶ ἐνεδρεύσῃ αὐτόν, καὶ ἐπαναστῇ ἐπ' αὐτόν, καὶ πατάξῃ αὐτοῦ ψυχὴν, καὶ ἀποθάνῃ, οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμὸς σου ἐπ' αὐτῷ, καὶ καθαριεῖς τὸ αἷμα τὸ ἀναίτιον.

8 – 16 *II²2768 Τοῦτο – τρίτης] Deut. 19, 4–6 (quibusdam omissis; Wahl, *Deuteronomium-Text*, p. 132) 16 – 18 Ἐὰν – ἀποθάνῃ] Deut. 19, 11 (Wahl, *Deuteronomium-Text*, p. 133) 18 – 19 οὐ – ἀναίτιον] Ibid. 19, 13 (Wahl, p. 133)

7 – 19 *II²2768 P cap. Φ 3, 7 (356vA[16]17–356vB19); M cap. Φ 3, 7; E cap. 253, 4; R cap. Φ 3, 3; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2768 (a) P E R Τοῦ] *om.* E (b) Ἀπὸ τοῦ Δευτερονομίου M

2 ἀναιρεθῆναι] ἀνεθῆναι P 2 – 3 φονοκτονήσητε] *scripsi* (LXX), φονοκτονησηται P, φονοκτονήσεται M 3 ἐφ' ἧς] ἐφης P, ἐφῆν M κατοικεῖται P 8 – 16 Τοῦτο – τρίτης] *om.* E 8 – 9 πλησίον] *add.* αὐτοῦ PM 9 ἐκουσίως M οὗτος] οὕτως P 11 ἐκκρουσθῇ M, ἐκρουσθῇ P 12 τὸ ξύλον] τὰ ξύλα M σιδηρίων M 13 τοῦ] τὸν R 14 τουτο PM 15 ἦν] *om.* R 16 πρὸ τῆς] *om.* M δὲ] *om.* E 17 πλησίον] *add.* αὐτοῦ M ἐνεδρεύσει (-εὔ- M) PM R^a. c. ut videtur 19 ἐπαυτὸ P, ἐπ' αὐτόν E, επαυτον M καθαριεῖ M

II²2234 /
Κ cap. Φ 5, 7

*II²2769 / PML^b cap. Φ 3, 8

Παροιμιῶν·

Οἱ φόνου μετέχοντες θησαυρίζουσιν ἑαυτοῖς κακά.

II²2235 /
Κ cap. Φ 5, 8

*II²2770 / PML^b cap. Φ 3, 9

Τῶν αὐτῶν·

5

Ἄνδρα τὸν ἐν αἰτία φόνου ὁ ἐγγυώμενος
φυγὰς ἔσται, καὶ οὐκ ἐν ἀσφαλείᾳ.

3 *II²2769 Prov. 1, 18¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 22)
17¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 137)

6 – 7 *II²2770 Prov. 28,

2 – 3 *II²2769 P cap. Φ 3, 8 (356vB[19]20–22); M cap. Φ 3, 8; E cap. 253, 5; R cap.
Φ 3, 4; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} 5 – 7 *II²2770 P cap. Φ 3, 9 (356vB[23]24–27); M cap.
Φ 3, 9; E cap. 253, 6; R cap. Φ 3, 5; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2770 (a) M R (b) Τοῦ αὐτοῦ P (c) s. a. E

6 ἐν αἰτία] ἐναντία P^{a.c.} ἐγγυόμενος PM

*Π²2771 / PML^b cap. Φ 3, 10

Φίλωνος, ἐκ τῶν ἐν Γενέσει ζητημάτων·

- Ὁ μὲν Κάϊν ἴσως, ἐπειδὴ τὸ μέγεθος τοῦ ἄγους ἠγνόησε τῷ μηδέποτε περιπεσεῖν θανάτῳ, τιμωρίας δίδωσιν ἀπλουστέρας· ὁ δὲ μιμητῆς ἐκείνου, μὴ δυνάμενος εἰς τὴν αὐτὴν ἀπολογίαν τῆς ἀγνοίας συμφυγεῖν, δεκαπλᾶς εἰκότως ὑπομένει δίκας. Διατοῦτο ἐκ Λάμεχ ἑβδομηκοντάκις ἑπτὰ, διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν, καθ' ἣν ὁ δευτέρος ἀμαρτῶν καὶ μὴ σωφρονισθεὶς τῇ τοῦ προηδικηκότης τιμωρία, οὐ μόνον τὴν ἐκείνου παντελῶς ἀναδέχεται, ἀλλὰ καὶ πολυπλασιωτέραν.

---

6 – 7 Gen. 4, 24

3 – 10 *Π²2771 PHILO IUDAEUS, *Quaestiones in Genesim*, I. 77 (ed. Petit, p. 72)

2 – 10 *Π²2771 P cap. Φ 3, 10 (356vB[28–29]30–357rA18); M cap. Φ 3, 10; R cap. Φ 3, 7; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III}

*Π²2771 (a) PM φίλωνος M ἐκ] ἐν (*sic*) M (b) Φίλωνος R

3 καῖν M μέγεθος M τῷ] *scripsi* (*cf.* *Π²744 / T cap. Γ 7, 16 *et* *Π²1410 / T cap. E 13, 20) τὸ P R, το M 4 περιπεσεῖν] περιπατεῖν M 6 συμφυγην M, καταφυγεῖν R (*cf.* *Π²744 / T cap. Γ 7, 16 *et* *Π²1410 / T cap. E 13, 20) δεκαπλᾶς] διπλᾶς *legendum videtur* (*vide Petit ad locum [note c.]*) 6 – 7 ἐκ Λάμεχ] λαμέχ M 7 ἑβδομηκοντάκις ἑπτὰ P, ἑβδομντακις ἑπτὰ M 8 προηδικηκότης P, προηδικότης M 9 ἀναδέχεται M, ἀναδεχέσθαι P, ἀνέχεται R 10 πολυπλασιώτερα M

Τίτλος δ' Περὶ φαρμάκων.

*Π²2772 / PML^b cap. Φ 4, 1

Τοῦ Δευτερονομίου·

Φαρμάκους οὐ περιβίωσετε.

---

4 *Π²2772 Deut., re vera Ex. 22, 18

1 **Titlos** P (357rA18–19) ML^{b pin} R; *deest in* L^{b txt T^(lac.)} H^{III} A^{III} 3–4 *Π²2772 P
cap. Φ 4, 1 (357rA[19]20–21); M cap. Φ 4, 1; R cap. Φ 4, 1; *deest in* L^{b T^(lac.)} H^{III}

1 [Τίτλος] *om.* PML^{b pin} R^{pin} δ'] γ' R^{pin} φαρμάκων] φαρμακῶν L^{b pin}, φαρμακων
M^{txt}

---

*Π²2772 Τοῦ] *om.* R

---

4 φαρμακος M περιβιωσεται M, περιβιώσηται P

Τίτλος ε' Περὶ φιλαμαρτούντων.

*II²2773 / PML^b cap. Φ 5, 1

Ἡσαΐου·

5 Οὐαὶ οἱ ἐπισπώμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ὡς σχοινίῳ μακρῷ, καὶ ὡς ζυγοῦ ἱμάντι δαμάλεως τὰς ἀνομίας αὐτῶν.

*II²2774 / PML^b cap. Φ 5, 2

Σιράχ·

Φιλαμαρτήμων χαίρει μάχαις.

*II²2775 / PML^b cap. Φ 5, 3

10 Τοῦ αὐτοῦ·

Μὴ καταδεσμεύσης δισσὰς ἁμαρτίας·
ἐν γὰρ οὐδεμιᾷ δικαιοθήσῃ.

4 – 5 *II²2773 Is. 5, 18 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 305–306)   8 *II²2774 Sir., re vera Prov. 17, 19 (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 88)   11 – 12 *II²2775 Sir. 7, 8¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 63)

1 Titlos P (357rA22) ML^{b pin} R; *deest in* L^{b txt} T^(lac.) H^{III}A^{III}   **3 – 5 *II²2773** P cap. Φ 5, 1 (357rA[22]23–28); M cap. Φ 5, 1; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} R   **7 – 8 *II²2774** P cap. Φ 5, 2 (357rA[28]29–30); M cap. Φ 5, 2; R cap. Φ 5, 1; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}   **10 – 12 *II²2775** P cap. Φ 5, 3 (357rA[30]31–34); M cap. Φ 5, 3; R cap. Φ 5, 2; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* PML^{b pin} R^{pin}

*II²2773 Ἡσαΐου P *II²2774 (a) P R Τοῦ Σιράχ (-αχ *cod.*) M

5 ἱμάντι PM   δαμάλως P^{a.c.}   ταῖς ἀνομίαις P^{a.c.}   12 οὐδεμία P

Π¹ /
Κ cap. Φ 7

**Τίτλος ζ' Περὶ φιλομέμπτων καὶ φιλεγκλημόνων καὶ μεμψι-
μοίρων καὶ φιλοδικασίμων.**

Π¹2247 /
Κ cap. Φ 7, 1*Π²2776 / PML^b cap. Φ 6, 1

Παροιμιῶν·

Ὁ ἐγκαλῶν ἀδίκως οὐ διαφεύξεται.

5

Π¹2248 /
Κ cap. Φ 7, 2*Π²2777 / PML^b cap. Φ 6, 2

Τῶν αὐτῶν·

Μὴ φιλεχθρήσης πρὸς ἄνθρωπον μάτην,
μὴ τι εἰς σὲ ἐργάσῃται κακόν.

*Π²2778 / PML^b cap. Φ 6, 3

10

Τῶν αὐτῶν·

Ὡσπερ ὁ κρατῶν κέρκου κυνός,
οὕτως ὁ προεστῶς ἀλλοτρίας κρίσεως.

5 *Π²2776 Prov. 19, 5² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 93) 8 – 9 *Π²2777 Prov. 3,
30¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 30) 12 – 13 *Π²2778 Prov. 26, 17¹⁻² (Wahl, *Pro-
verbien-Text*, p. 129)

1 – 2 **Titlos** P (357rA35–357rB1) ML^b pin E^{txt} R; *deest in* L^b txt E^{pin} (lac.) T^(lac.) H^{III}A^{III}
4 – 5 *Π²2776 P cap. Φ 6, 1 (357rB[1]2–3); M cap. Φ 6, 1; E cap. 254, 1; R cap. Φ 6,
1; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} 7 – 9 *Π²2777 P cap. Φ 6, 2 (357rB[4]5–7); M cap. Φ 6, 2;
E cap. 254, 2; R cap. Φ 6, 2; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} 11 – 13 *Π²2778 P cap. Φ 6, 3
(357rB8–11); M cap. Φ 6, 3; E cap. 254, 3; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} R

1 Τίτλος] *om.* PML^b pin E^{txt} R^{pin} ζ'] *cnδ'* E^{txt} 1 – 2 καί¹ – φιλοδικασίμων] *om.*
M^{pin}

*Π²2776 (a) P E R (b) *s. a.* M *Π²2777 (a) P E R (b) *s. a.* M *Π²2778 (a) M (b) *s. a.*
P E

5 *ενκαλῶν* P 8 *φιλεχθρίσης* M R 9 *μὴ τι*] *praem.* ἴνα R, ἴνα M εἰς σὲ] *post*
ἐργάσῃται transpos. P M E

*Π²2779 / PML^b cap. Φ 6, 4

Σιράχ·

Περὶ πράγματος οὐ οὐκ ἔστιν σοι χρεία, μὴ ἔριζε,
καὶ ἐν κρίσει ἀμαρτωλῶν μὴ συνέδρευε.

5

*Π²2780 / PML^b cap. Φ 6, 5

Τοῦ αὐτοῦ·

Διώκων ἐργολαβίας ἐμπεσεῖται εἰς κρίσεις.

*Π²2781 / PML^b cap. Φ 6, 6

Πρὸς Κορινθίους α΄·

10 Ἦδη μὲν οὖν ὅλως ἥττημα ὑμῖν ἐστὶν ὅτι κρίματα ἔχετε μεθ’ ἑαυ-
τῶν.

3 – 4 *Π²2779 Sir. 11, 9¹⁻²
10 – 11 *Π²2781 I Cor. 6, 7

7 *Π²2780 Sir. 29, 19² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 126)

2 – 4 *Π²2779 P cap. Φ 6, 4 (357rB[11]12–16); M cap. Φ 6, 4; E cap. 254, 4; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} R
6 – 7 *Π²2780 P cap. Φ 6, 5 (357rB[17]18–20); M cap. Φ 6, 5; E cap. 254, 5; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} R
9 – 11 *Π²2781 P cap. Φ 6, 6 (357rB[20]21–24); M cap. Φ 6, 6; E cap. 254, 6; R cap. Φ 6, 4; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2779 (a) P E (b) Τοῦ Σιράχ (-αχ *cod.*) M *Π²2780 (a) PM (b) s. a. E *Π²2781 (a) P R α'] *om.* P (b) Ἐκ τῆς πρὸς Κορινθίους M (c) Ἀποστόλου E

4 ἐνεδρευε PM 7 ἐργολαβείας P E ἐμπεσηται M 10 ὑμῖν ἐστὶν] ὑμῖν E 10 – 11 ἑαυτῶν] *add.* διατι ουχὶ μαλλον ἀδικεῖσθαι (= I Cor. 6, 7) M

*II²2782 / PML^b cap. Φ 6, 7

Ἐκ τοῦ Ἰούδα·

Οὔτοι εἰσὶν γογγυσταί, μεμψίμοιροι.

*II²2783 / PML^b cap. Φ 6, 8

Τοῦ Θεολόγου·

5

Πάντες ἐσμὲν εὐσεβεῖς ἐξ ἑνός, τοῦ καταγινώσκειν ἀλλήλων ἀσεβειαν.

*II²2784 / PML^b cap. Φ 6, 9

Ἐκ τοῦ περὶ εὐταξίας·

...οἱ τὰ ἡμέτερα περισκοποῦντες καὶ βραδεῖς τῶν ἰδίων κριταί, 10
ταχεῖς δὲ τῶν ἀλλοτριῶν ἐξετασταί· καὶ ῥᾶον ἂν ἄλλοις τὰ μέγιστα ἢ τὰ ἐλάχιστα ἡμῖν συγχωρήσαιεν. Κἂν ὧσιν ἀμαθέστεροι, θᾶπτον ἂν ἡμῶν ἀσεβειαν καταγοίεν ἢ μετρίαν γοῦν ἑαυτῶν ἄγνοιαν.

3 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 11.2./2. (ed. Ihm, p. 260) 6 – 7 exstat ibid., 63.7./70.7. (p. 933)

3 *II²2782 Iudae 16 6 – 7 *II²2783 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *Apologetica* (Orat. 2), 79, 4–5 (ed. Bernardi, p. 192) 10 – 14 *II²2784 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *De moderatione in disputando* (Orat. 32), 14, 7–11 (ed. Moerschini, p. 114)

2 – 3 *II²2782 P cap. Φ 6, 7 (357rB[25]26–27); M cap. Φ 6, 7; E cap. 254, 7; R cap. Φ 6, 3; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} 5 – 7 *II²2783 P cap. Φ 6, 8 (357rB[28]29–32); M cap. Φ 6, 8; E cap. 254, 8; R cap. Φ 6, 5; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} 9 – 14 *II²2784 P cap. Φ 6, 9 (357rB[mg]33–357vA10); M cap. Φ 6, 9; E cap. 254, 9; R cap. Φ 6, 6; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2782 (a) R (b) Ἐκ τῆς Ἰακώβου ἐπιστολῆς PM Ἰακώβου P Ἰακωβου M ἐπιστολῆς] καθολικῆς P (c) Ἰακώβου E *II²2783 Τοῦ] om. E *II²2784 (a) P (b) Τοῦ αὐτοῦ, περὶ εὐταξίας M (c) Τοῦ αὐτοῦ R (d) s. a. E

3 οὔτοί εἰσι M E, οὔτοι εἰσὶν P μεμψίμοιροι P, μεμψίμοιροη M 11 ἄν] om. M 12 συγχωρησαιεν M, συγχωρήσειε R 13 – 14 ἢ – ἄγνοιαν] ἡ μέτρια τῆ ἑαυτῶν ἀγνοια P, ἡ μετρια τῆς ἑαυτων ἀγνοίας M, ἡ μέτρια τῆ ἑαυτῶν ἀγνοίαι E

Τίτλος ζ' Περὶ φήμης, ὅτι οὐ χρὴ ἐπὶ πάσῃ φήμῃ ταράττεσθαι.

Π¹ /
Κ cap. Φ 4

*Π²2785 / PML^b cap. Φ 7, 1

Π¹2221 /
Κ cap. Φ 4, 1

Παροιμιῶν·

Φήμη ἀγαθὴ παίνει ὄστα.

5

*Π²2786 / PML^b cap. Φ 7, 2

Τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ·

Εἰς πάντας τοὺς λόγους οὓς λαλήσουσιν,
μὴ θῆς καρδίαν σου.

*Π²2787 / PML^b cap. Φ 7, 3

10 Ὡσὴ ἐπροφήτου·

Παιδεύσω αὐτοὺς ἐν τῇ ἀκοῇ τῆς θλίψεως αὐτῶν.

4 *Π²2785 Prov. 15, 30² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 80) 7 – 8 *Π²2786 Eccle. 7, 21¹⁻² (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 162) 11 *Π²2787 Os. 7, 12 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 164)

1 Titlos P (357vA11–12) ML^b Pⁱⁿ E^{txt} R; *deest in* L^b T^{txt} E^{pin} (lac.) T^(lac.) H^{III}A^{III} 3 – 4 *Π²2785 P cap. Φ 7, 1 (357vA[13]14–15); M cap. Φ 7, 1; E cap. 255, 1; R cap. Φ 7, 1; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} 6 – 8 *Π²2786 P cap. Φ 7, 2 (357vA[15]16–18); M cap. Φ 7, 2; E cap. 255, 2; R cap. Φ 7, 2; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} 10 – 11 *Π²2787 P cap. Φ 7, 3 (357vA[19]20–22); M cap. Φ 7, 3; R cap. Φ 7, 3; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* PML^b Pⁱⁿ E^{txt} R^{pin} ζ'] *cve'* E^{txt} Περὶ φήμης] *om.* R^{txt} ὅτι – ταράττεσθαι] *om.* M^{pin} ὅτι] *praem.* καὶ R ἐπὶ] ἐν R^{pin} πᾶσι P E^{txt} ταράσσεσθαι R^{pin}

*Π²2785 (a) P E R (b) Τῶν Παροιμιῶν M *Π²2786 (a) P R Τοῦ] *om.* P (b) s. a. E (c) s. d. M *Π²2787 ὡσηε M, ὡσηε P προφήτου] *om.* R

II²2222 /
K cap. Φ 4, 2

*II²2788 / PML^b cap. Φ 7, 4

Σιράχ·

Ὅ ταχὺ ἐμπιστεύων κοῦφος καρδία.

II²2224 /
K cap. Φ 4, 4

*II²2789 / PML^b cap. Φ 7, 5

Ἐκ τῆς Ἰωάννου καθολικῆς α΄.

5

Μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε.

*II²2790 / PML^b cap. Φ 7, 6

Τοῦ Θεολόγου, ἐκ τοῦ α΄ στηλιτευτικοῦ·

Εὐπιστον ἢ κουφότης, καὶ θεοῦ μάλιστα συνελαύνοντος.

*II²2791 / PML^b cap. Φ 7, 7

10

Φίλωνος, ἐκ τοῦ περὶ Μωσέως βίου·

Ὅλισθηρὸν αἰ πρώται φῆμαι, χρόνῳ μόλις ἐνσφραγιζόμεναι.

3 *II²2788 Sir. 19, 4¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 97) **6 *II²2789** I Ioh. 4, 1 **9 *II²2790** GREGORIUS NAZIANZENUS, *re vera Contra Iulianum imperatorem II (Orat. 5)*, 12, 1–2 (ed. Bernardi, p. 314) **12 *II²2791** PHILO IUDAEUS, *De vita Mosis*, I, 230 (ed. Cohn, p. 175, 15–16)

2 – 3 *II²2788 P cap. Φ 7, 4 (357vA[22]23–24); M cap. Φ 7, 4; E cap. 255, 3; R cap. Φ 7, 4; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} **5 – 6 *II²2789** P cap. Φ 7, 5 (357vA[25]26); M cap. Φ 7, 5; E cap. 255, 4; R cap. Φ 7, 5; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} **8 – 9 *II²2790** P cap. Φ 7, 6 (357vA[27]28–30); M cap. Φ 7, 6; E cap. 255, 5; R cap. Φ 7, 6; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} **11 – 12 *II²2791** P cap. Φ 7, 7 (357vA[31]32–35); M cap. Φ 7, 7; E cap. 255, 6; R cap. Φ 7, 7; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2788 σιραχ Μ ***II²2789** (α) ΡΜ α΄] om. Μ (β) Ἰωάννου καθολικῆς R (γ) Ἀποστόλου Ἰωάννου E ***II²2790** (α) ΡΜ R ἐκ – στηλιτευτικοῦ] om. R α΄] sic ΡΜ (β) Θεολόγου E ***II²2791** (α) ΡΜ φίλωνος Μ μωσεως Μ (β) Φίλωνος E R

3 πιστεύων R **6** πιστευεται Μ, πίστευε (πι- Ρ) Ρ E **9** ἄπιστον R μάλιστα] μαλλον Μ **12** φῆμαι] φαντασίαι ed. ἐνσφραγιζόμεναι Ρ, ἐκσφραγιζόμεναι R

*Π²2792 / PML^b cap. Φ 7, 8

Τοῦ αὐτοῦ·

Φιλοῦσιν οἱ ἄνθρωποι λόγους πλάττειν· ἡνίκα δὲ προφάσεως ἐπι-
λάβωνται, μείζονας περὶ ὧν βούλονται φήμας ἐξάπτουσιν.

---

3 – 4 exstat etiam ap. Socrat. Scholast., *Historia ecclesiastica*, V, 13, 2 (ed. Hansen/Širinjan, p. 287, 14–16)

---

3 – 4 *Π²2792 PHILO IUDAEUS, locus non repertus; Harris 105.6; Royle 178.117

---

2 – 4 *Π²2792 P cap. Φ 7, 8 (357vA[35]36–357vB6); M cap. Φ 7, 8; E cap. 255, 7; R cap. Φ 7, 8; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

---

*Π²2792 (a) PM R (b) s. a. E

Τίτλος η' Περὶ φλυάρων.

*Π²2793 / PML^b cap. Φ 8, 1

Παροιμιῶν·

Ἐὰν ἴδῃς ἄνδρα ταχὺν ἐν λόγοις αὐτοῦ,
γίνωσκε ὅτι ἐλπίδα ἔχει μᾶλλον ὁ ἄφρων αὐτοῦ.

5

*Π²2794 / PML^b cap. Φ 8, 2

Τῶν αὐτῶν·

Ὅς ἀποκρίνεται λόγον πρὶν ἀκούσῃ,
ἄφροσύνη αὐτῷ ἐστίν.

*Π²2795 / PML^b cap. Φ 8, 3

10

Τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ·

Χεῖλῃ ἄφρονος καταποντιοῦσιν αὐτόν·

12 – 1233, 2 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 53.4./60.4. (ed. Ihm, p. 852)

4 – 5 *Π²2793 Prov. 29, 20¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 141–142) 8 – 9 *Π²2794 Prov. 18, 13¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, 91) 12 – 1233, 2 *Π²2795 Eccle. 10, 12²⁻¹³ (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 170)

1 Titlos P (357vB7) ML^b pin E^{txt} R; *deest in* L^b txt E^{pin} (lac.) T^(lac.) H^{III}A^{III} 3 – 5
*Π²2793 P cap. Φ 8, 1 (357vB[7]8–12); M cap. Φ 8, 1; E cap. 256, 1; *deest in* L^b T^(lac.)
H^{III} R 7 – 9 *Π²2794 P cap. Φ 8, 2 (357vB[12]13–15); M cap. Φ 8, 2; E cap. 256, 2;
deest in L^b T^(lac.) H^{III} R 11 – 1233, 2 *Π²2795 P cap. Φ 8, 3 (357vB[16]17–23); M
cap. Φ 8, 3; E cap. 256, 3; R cap. Φ 10, 1; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

1 [Τίτλος] om. PML^b pin E^{txt} R^{pin} η'] ι' R, cvς' E^{txt}

*Π²2793 (a) P (b) Τῶν Παροιμιῶν M *Π²2794 (a) P (b) s. a. M E *Π²2795 Τοῦ] om. E

8 ἀκοῦσαι E

ἀρχὴ λόγων στόματος αὐτοῦ ἀφροσύνη,
καὶ ἐσχάτη στόματος αὐτοῦ περιφέρεια πονηρά.

*II²2796 / PML^b cap. Φ 8, 4

Τοῦ αὐτοῦ·

- 5 Ἐφρων πληθύνει λόγους αὐτοῦ.

*II²2797 / PML^b cap. Φ 8, 5

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἐφρων ἐκ περισσεύματος λαλεῖ,
καὶ γε τοῦτο ματαιότης.

10

*II²2798 / PML^b cap. Φ 8, 6

Τοῦ αὐτοῦ·

Φωνὴ ἄφρονος ἐν πλήθει λόγων.

5 *II²2796 Eccle. 10, 14¹ (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 170)   8 – 9 *II²2797 Eccle. 2, 15^{6–7} (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 148–149)   12 *II²2798 Eccle. 5, 2² (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 156)

4 – 5 *II²2796 P cap. Φ 8, 4 (357vB24–25); M cap. Φ 8, 4; E cap. 256, 4; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} R   7 – 9 *II²2797 P cap. Φ 8, 5 (357vB[25]26–28); M cap. Φ 8, 5; E cap. 256, 5; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} R   11 – 12 *II²2798 P cap. Φ 8, 6 (357vB29–30); M cap. Φ 8, 6; E cap. 256, 6; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} R

*II²2796 (a) M (b) s. a. P E *II²2797 (a) PM (b) s. a. E *II²2798 (a) M (b) s. a. P E

1 – 2 στόματος – ἐσχάτη] *om.* M   2 ἐσχάτης P   5 πληθυνεῖ E

*II²2799 / PML^b cap. Φ 8, 7

Τοῦ αὐτοῦ·

Εἰσὶν λόγοι πολλοὶ πληθύνοντες ματαιότητα.

*II²2800 / PML^b cap. Φ 8, 8

Σιράχ·

5

Ὁ πλεονάζων λόγω, βδελυχθήσεται,
καὶ ὁ ἐνεξουσιαζόμενος μισηθήσεται.

*II²2801 / PML^b cap. Φ 8, 9

Τοῦ αὐτοῦ·

Στόμα ἄστεγον ποιεῖ ἀκαταστασίας.

10

3 *II²2799 Eccle. 6, 11¹ (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 159)   **6 – 7 *II²2800** Sir. 20, 8¹⁻²
(Wahl, *Sirach-Text*, p. 100)   **10 *II²2801** Sir., re vera Prov. 26, 28² (Wahl, *Prover-*
bien-Text, p. 130)

2 – 3 *II²2799 P cap. Φ 8, 7 (357vB[30]31–33); M cap. Φ 8, 7; *deest in* L^b E T^(lac.)
H^{III} R   **5 – 7 *II²2800** P cap. Φ 8, 8 (357vB[33]34–358rA1); M cap. Φ 8, 8; *deest in*
L^b E T^(lac.) H^{III} R   **9 – 10 *II²2801** P cap. Φ 8, 9 (358rA[1]2–3); M cap. Φ 8, 9; E
cap. 256, 7; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} R

*II²2799 (a) M   (b) s. a. P (*ubi fenestra perparva, minio circumlita auroque illita, sed non inscripta*)
*II²2800 σιραχ M   ***II²2801** (a) M   (b) Σιράχ E   (c) s. a. P (*ubi fenestra minio circumlita auroque illita, sed non inscripta*)

3 μάταια M   **6** λόγον M   **10** ἀστεγων M   ποιεῖ] μισεῖ (*cf. Prov. 26, 28¹*) PM

*Π²2802 / PML^b cap. Φ 8, 10

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου·

Εἶπεν ὁ κύριος· Λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶν ῥῆμα ἀργὸν ὃ ἐὰν λαλήσωσιν οἱ ἄνθρωποι, δώσουσιν λόγον περὶ αὐτοῦ ἐν ἡμέρα κρίσεως.

5

*Π²2803 / PML^b cap. Φ 8, 11

Ἐκ τῆς πρὸς Τιμόθεον α΄·

...θέλοντες εἶναι νομοδιδάσκαλοι, μὴ νοοῦντες μήτε ἄ λέγουσι, μήτε περὶ τίνων διαβεβαιοῦνται.

*Π²2804 / PML^b cap. Φ 8, 12

10 Τοῦ Θεολόγου, ἐκ τοῦ πρὸς Εὐνομιανούς·

Τί τὰς χεῖρας δῆσαντες, τὰς γλώσσας ὠπλίσαμεν; Οὐ μελέτην θανάτου τὸν βίον καθιστάμεθα, μεμνημένοι τῆς ἀνωθεν εὐγενείας; Οὐ θυμὸν τιθασσεύομεν ἀνοιδοῦντα καὶ ἀγριαίνοντα; Οὐκ ἔπαρσιν καταβάλλουσαν, οὐ λύπην ἀλόγιστον, οὐχ' ἡδονὴν ἀπαίδευτον, οὐ γέλωτα πορνικόν, οὐκ ὄψιν ἄτακτον, οὐκ ἀκοὴν ἀπληστον, οὐ λόγον ἄμετρον, οὐ διάνοιαν ἔκτοπον, οὐχ' ὅσα καθ' ἡμῶν ὁ πονηρὸς παρ' ἡμῶν λαμβάνων, <τὸν> διὰ τῶν θυρίδων, ὡς

11 – 12 Plat., *Phaed.*, 81a7–8 17 – 1236, 1 Ier. 9, 20

3 *Π²2802 Εἶπεν – κύριος] cf. Matth. 12, 25 3 – 4 Λέγω – κρίσεως] Ibid. 12, 36 7 – 8 *Π²2803 I Tim. 1, 7 11 *Π²2804 Τί – ὠπλίσαμεν] GREGORIUS NAZIANZENSUS, *Adversus Eunomianos (Orat. 27)*, 7, 8 (ed. Gally/Jourjon, p. 86) 11 – 1236, 6 Οὐ – παρρησίαν] IBID., 7, 15–28 (ed. Gally/Jourjon, p. 86–88)

2 – 4 *Π²2802 P cap. Φ 8, 10 (358rA[4]5–10); M cap. Φ 8, 10; E cap. 256, 8; R cap. Φ 10, 2; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} 6 – 8 *Π²2803 P cap. Φ 8, 11 (358rA[10]11–15); M cap. Φ 8, 11; R cap. Φ 10, 3; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III} 10 – 1236, 6 *Π²2804 P cap. Φ 8, 12 (358rA[16]17–358rB21); M cap. Φ 8, 12; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III} R

*Π²2802 (a) PM Εὐαγγελίου] *om.* P (b) Εὐαγγελίου E (c) Ματθαίου R *Π²2803 Ἐκ τῆς] *om.* P R *Π²2804 εὐνομιανους M, ευνομιανους P

3 Εἶπεν – ὅτι] *om.* E 7 νοῦντες P 11 δεισαντες M 15 ουχὸψιν M 16 ἔκτοπον] ἔκτονον P 17 τὸν] *supplevi (ed.)*, *om.* PM

ἡ Γραφή φησίν, εἴτουν αἰσθητηρίων, εισάγει θάνατον; Πᾶν μὲν οὖν ἐναντίον, καὶ τοῖς ἄλλων πάθεσιν ἐλευθερίαν δεδώκαμεν, ὥσπερ οἱ βασιλεῖς τὰς ἐπινικίους ἀφέσεις, μόνον ἂν πρὸς ἡμᾶς νεύωσιν, καὶ κατὰ θεοῦ φέρωνται θρασύτερον ἢ ἀσεβέστερον· καὶ κακὸν οὐ καλοῦ πράγματος μισθὸν ἀντιδίδομεν, τῆς ἀσεβείας τὴν παρρησίαν. 5

*II²2805 / PML^b cap. Φ 8, 13

Φίλωνος, ἐκ τοῦ περὶ Μωσέως βίου·

Βέλτιον τῶν μὴ καθ' ἡδονὴν λόγων ἢ ἀκίνδυνος ἡσυχία.

*II²2806 / PML^b cap. Φ 8, 14

10

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ εἰς τὴν Δεκάλογον·

Οἶδα τινὰς ἀδυναμία ἡσυχίας ἐν βεβήλοις καὶ ἀκαθάρτοις χωρίοις, ἐν οἷς οὔτε πατρός, οὔτε μητρός, ἀλλ' οὐδὲ τῶν ὀθνείων πρεσβύτου τινὸς εὖ βεβιωκότος ἄξιον μεμνησθαι, διομνυμένους καὶ ὅλας ῥήσεις ὄρκων συνείροντας, τῷ τοῦ θεοῦ πολυωνύμῳ καταχρωμένους ὀνόματι, ἔνθα μὴδὲ εἰ πρὸς ἀσέβειαν τίς ἔχει σφόδρα, ἐμπρεπὲς ἀπαρτηρήτως αὐτῷ καὶ ἀδιακρίτως οὕτω διακεῖσθαι γλωσσαλγίας. 15

9 *II²2805 PHILO IUDAEUS, *De vita Mosis*, I, 285 (ed. Cohn, p. 188, 5) **12 – 16**

*II²2806 Οἶδα – ἀσέβειαν] PHILO IUDAEUS, *De Decalogo*, 94 (ed. Cohn, p. 290, 15–19) **16 – 18** τίς – γλωσσαλγίας] locus non repertus

8 – 9 *II²2805 P cap. Φ 8, 13 (358rB[22]23–26); M cap. Φ 8, 13; E cap. 256, 9; R cap. Φ 10, 4; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} **11 – 18 *II²2806** P cap. Φ 8, 14 (358rB[26]27–358vA10); M cap. Φ 8, 14; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III} R

*II²2805 (a) PM φίλωνος M μωσεως M (b) Φίλωνος E R ***II²2806** Τοῦ αὐτοῦ] *om.* M ἐκ τοῦ] *om.* P

1 εἴτουν P, ἡ τῶν M Πᾶν] καν M **2** ἐναντίον] τοῦναντίον *ed.* ἄλλων] *scripsi* (*ed.*), ἄλλοις PM **3** τὰς – ἂν] ἀφεις μόνον· εἰ M **4** νεύωσιν] εὐώσιν M φέρωνται] *scripsi* (*ed.*), φερονται PM **5** ἀσεβείας] *scripsi* (*ed.*), εὐσεβείας PM **9** τῶν – ἡ] τοῦ μὴ καταειδομένην λόγου M **14** εὖ βεβιωκότος] *scripsi* (*ed.*), εὐσεβιωκότος P, ἐκβεβιωκότος M **15** ὅλας] ἄλλας M συνειρωντας P, συνείροντος M **16** μὴδὲ εἰ] μὴ δεῖ *ed.*

*Π²2807 / PML^b cap. Φ 8, 15

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ περὶ τῶν μετονομαζομένων·

- Χαλεπὸν ψυχῆς τροπὴν <εἰς> ἡρεμίαν ἀγαγεῖν, καὶ θᾶπτον ἂν τις
 χειμάρρου φορὰν ἐπίσχοι ἢ τροπὴν ψυχῆς ρέουσιν ἀκατασχέτως·
 5 ἀμύθητα γὰρ ἐνθύμια ἄλλα ἐπ’ ἄλλοις τρικυμίας τρόπον ἐπιτρέ-
 χει, κυκῶντα καὶ πᾶσαν αὐτὴν βιαίως ἀνατρέποντα. Τὸ μὲν οὖν
 ἄριστον τῆς καθάρσεως καὶ τελειότατον τοῦτό ἐστιν, μὴ ἐνθυμεῖ-
 σθαι τῶν ἀτόπων. Βαρὺ δὲ τὸ διὰ λόγου τὰ πονηρὰ προφέρειν, ὃ
 ἐστὶν ἄδικος πράξις· λόγος γὰρ ἔργου, φασίν, σκιά· σκιάς δὲ
 10 βλαπτούσης, πῶς οὐ τὸ ἔργον βλαβερώτερον;

9 Democrit., Frg. 145 (ed. Diels/Kranz, II, p. 171)

3 – 8 *Π²2807 Χαλεπὸν – ἀτόπων] PHILO IUDAEUS, *De mutatione nominum*, 239
 (ed. Wendland, p. 198, 6–11) 8 – 10 Βαρὺ – βλαβερώτερον] IBID., 243 (p. 198,
 23 – 199, 2)

2 – 10 *Π²2807 P cap. Φ 8, 15 (358vA[11]12–358vB2); M cap. Φ 8, 15; E cap. 256,
 10–12; *deest in L^b T^(lac.) H^{III} R*

*Π²2807 (a) PM τοῦ] τῶν M (b) *s. a. / s. a. / s. a. E* (cf. *infra*, *app. crit. text.*)

3 εἰς] *supplevi* (ed.), *om.* PM E ἀγαγεῖν] *hic caesura in E* καὶ] *om.* E 3 – 4 ἂν
 τις χειμάρρου] *αντι* (*littera -ς erasa ut videtur*) χειμάρρου M 4 ἐπισχοίη E, ἐπίσχη
 M 5 – 9 ἀμύθητα – πράξις] *om.* E, *ubi caesura post* ἀκατασχέτως 5 ἐπ’ ἄλλοις]
 ἐνάλλοις P 7 ἄριστον] *scripsi* (ed.), ἄρκτον P, ἀρρηκτον M 7 – 8 εὐθυμεισθαι M
 8 τῶν ἀτόπων] ἀτόπον M 9 πράξις M 10 πῶς οὐ] *ποσον* M

Τίτλος θ' Περὶ φόρων δημοσίων, ὅτι θεία κρίσει ἐπὶ κοινῇ σωτηρίᾳ ἐτάχθησαν, ὅπως ἐκ κοινοῦ ἐράνου σύστασιν ἔχη τὸ πολιτικόν· διὸ καὶ εὐσεβεῖς εἰσφοραὶ ἀνηγορεύθησαν.

*II²2808 / PML^b cap. Φ 9, 1

Ἀπὸ τοῦ Δευτερονομίου·

5

Ἐὰν προσέλθῃς πρὸς πόλιν ἐκπολεμηῆσαι αὐτήν, καὶ ἐκκαλέσῃ αὐτοὺς μετ' εἰρήνης, ἐὰν μὲν εἰρηνικὰ ἀποκριθῶσιν σοι, ἔσται πᾶς ὁ λαὸς οἱ εὐρεθέντες ἐν τῇ πόλει ἔσονταί σοι φορολόγητοι καὶ ὑπήκοοι.

*II²2809 / PML^b cap. Φ 9, 2

10

Βασιλειῶν α'·

Εἶπεν κύριος πρὸς Σαμουήλ· Ἄκουε τῆς φωνῆς τοῦ λαοῦ, πλήν ὅτι διαμαρτυρόμενος διαμάρτυρε αὐτούς, καὶ ἀπαγγελεῖς αὐτοῖς τὸ δικαίωμα τοῦ βασιλέως, οἷς βασιλεύεις ἐπ' αὐτούς. Καὶ εἶπεν Σαμουήλ πᾶν τὸ ῥῆμα κυρίου πρὸς τὸν λαὸν τοὺς αἰτοῦντας

15

3 εὐσεβεῖς εἰσφοραὶ] cf. Iustinian. Imperat., *Novellae*, VIII et CLXVII (ed. Schoell/Kroll, p. 64, 29–31; 65, 2–3 et 754, 20)

6 – 9 *II²2808 Deut. 20, 10–11 (Wahl, *Deuteronomium-Text*, p. 135) 12 *II²2809 Εἶπεν – λαοῦ] I Reg. 8, 7 12 – 1239, 5 πλήν – ἐκατοντάρχους] Ibid. 8, 9–12 (Wahl, *1 Samuel-Text*, p. 49–50)

1 – 3 Titlos P (358vB3–8) ML^b pin R; om. L^b txt T^(lac.) H^{III}A^{III} 5 – 9 *II²2808 P cap. Φ 9, 1 (358vB[9]10–19); M cap. Φ 9, 1; R cap. Φ 11, 1; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} 11 – 1239, 8 *II²2809 P cap. Φ 9, 2 (358vB[20]21–359rA20); M cap. Φ 9, 2; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} R

1 Τίτλος] om. PML^b pin R^{pin} θ'] α' R 1 – 3 ὅτι – ἀνηγορεύθησαν] om. M^{pin} 1 – 2 κοινῇ σωτηρία R, κοινῇ σωτηρία L^b pin, κοινή σωτηρία M^{txt}, κοινή σωτηριαν P 2 – 3 ὅπως – ἀνηγορεύθησαν] om. M^{txt} 2 ἐρανοῦ P ἔχει PM

*II²2808 Ἀπὸ] om. M R δευτερονουμιου M

6 προσέλθῃς] om. PM αὐτήν] αὐτὴν εἰσελθῆς M ἐκκαλέσει R^{a, c}, ἐκκαλεσαι M 8 φορολόγητοὶ R, φορολογητοὶ M 12 σαμουηλ PM 13 διαμαρτυρόμενος] διαμαρτυρουμενος M καὶ] om. M ἐπαγγελεῖς M 15 σαμουηλ P, ο σαμουηλ M

παρ' αὐτοῦ βασιλέα. Τοῦτο ἔσται τὸ δικαίωμα τοῦ βασιλέως, ὃς βασιλεύσει ἐφ' ὑμᾶς· τοὺς υἱοὺς ὑμῶν λήψεται, καὶ θήσεται αὐτοὺς ἐν ἄρμασιν αὐτοῦ καὶ ἰππεῦσιν αὐτοῦ καὶ προτρέχοντας τῶν ἀρμάτων αὐτοῦ, καὶ θέσθαι αὐτοὺς ἑαυτῷ χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους· καὶ τοὺς ἀγροὺς ὑμῶν καὶ τοὺς ἀμπελῶνας ὑμῶν καὶ τοὺς ἐλαιῶνας ὑμῶν τοὺς ἀγαθοὺς λήψεται, καὶ δώσει τοῖς δούλοις αὐτοῦ· καὶ τὸ σπέρμα ὑμῶν καὶ τοὺς ἀμπελῶνας ὑμῶν ἀποδεκατώσει, καὶ δώσει τοῖς εὐνούχοις αὐτοῦ.

*II²2810 / PML^b cap. Φ 9, 3

10 Τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ·

...ἐπὶ παντὶ ἔστιν βασιλεὺς
τοῦ ἀγροῦ εἰργασμένου.

*II²2811 / PML^b cap. Φ 9, 4

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου·

15 Προσηλθόν οἱ τὰ δίδραγμα λαμβάνοντες τῷ Πέτρῳ, λεγοντες· Ὁ διδάσκαλος ὑμῶν οὐ τελεῖ τὰ δίδραγμα; Λέγει αὐτοῖς· Ναί. Εἰσελθόντος δὲ τοῦ Πέτρου εἰς τὴν οἰκίαν, προέφθασεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς λέγων· Τί σοι δοκεῖ, Σίμων; Οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσιν τέλη ἢ κῆνσον; Ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων; Εἰπόντος δὲ τοῦ Πέτρου· Ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων, ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἄρα γε ἐλεύθεροι εἰσὶν οἱ υἱοί. Ἴνα δὲ μὴ σκανδαλίσωμεν

5 – 8 καί¹ – αὐτοῦ] Ibid. 8, 14–15 (Wahl, p. 50)   11 – 12 *II²2810 Eccle. 5, 8¹⁻² (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 157)   15 – 1240, 3 *II²2811 Matth. 17, 24–27

10 – 12 *II²2810 P cap. Φ 9, 3 (359rA[21]22–24); M cap. Φ 9, 3; R cap. Φ 11, 2; *deest in L^b T^(lac.) H^{III}*   14 – 1240, 3 *II²2811 P cap. Φ 9, 4 (359rA[24]25–359rB18); M cap. Φ 9, 4; *deest in L^b T^(lac.) H^{III} R*

*II²2811 Εὐαγγελίου] *om.* M

2 ὑμῶν] ἡμῶν M   θήση M   3 ἐν ἄρμασιν] *scripsi* (LXX), ἐπάρμασιν P, ἐπαρμασιν M   καί¹ – αὐτοῦ²] *in mg.* P   11 παντὶ ἐστὶ R   12 εἰργασμενος M   15 λαβάνοντες P   16 το δίδραγμα M   17 πετρου M   18 σιμων M   19 κινσον P, κισων M   21 Ἄρα γε] *scripsi*, ἀρα γε PM

αὐτούς, πορευθεὶς εἰς θάλασσαν, βάλε ἄγκιστρον, καὶ τὸν ἀναβαί-
νοντα πρῶτον ἰχθὺν ἄρον, καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, εὐρήσεις
στατήρα· ἐκείνον λαβὼν, δὸς αὐτοῖς ἀντὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ.

*Π²2812 / PML^b cap. Φ 9, 5

Ἐκ τῆς πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῆς·

5

Ἀπόδοτε πᾶσιν τὰς ὀφειλάς, τῷ τὸν φόρον, τὸν φόρον, τῷ τὸ τέ-
λος, τὸ τέλος.

---

6 – 7 *Π²2812 Rom. 13, 7

---

5 – 7 *Π²2812 P cap. Φ 9, 5 (359rB[19]20–22); M cap. Φ 9, 5; R cap. Φ 11, 3; *deest*
in L^b T^(lac.) H^{III}

---

*Π²2812 ρωμαίους PM ἐπιστολῆς] *om.* R

---

1 – 2 ἀναβαντα M 2 ἄρον B, αρον M

Στοιχείον X

Τίτλος α' Περὶ χαρίσματος, ὅτι χρῆ σπουδάζειν διὰ τῆς καλίστης ἀναστροφῆς χάριν ἔχειν πρὸς θεὸν καὶ πρὸς πάντας εἰς οἰκοδομήν.

5

*Π²2813 / PML^b cap. X 1, 1

Ἀπὸ τῆς Γενέσεως·

Ἦν κύριος μετὰ Ἰωσήφ, καὶ ἦν ἀνὴρ ἐπιτυχάνων. Καὶ εὔρεν Ἰωσήφ χάριν ἐναντίον τοῦ κυρίου αὐτοῦ, εὐηρέσκει δὲ αὐτῷ, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ,
10 ἔδωκεν διὰ χειρὸς Ἰωσήφ.

---

7 *Π²2813 Ἦν – ἐπιτυχάνων] Gen. 39, 2 7 – 10 Καὶ – Ἰωσήφ] Ibid. 39, 4

1 Stoicheion P^{txt} (367vA1) ML^{b pin} V^W A^{III pin} R; *deest in* P^{pin} L^{b txt} E T^(lac.) H^{III A III txt} 2 – 4 **Titlos** P (367vA2–7) ML^{b pin} V^W E^{txt} A^{III pin} R; *deest in* L^{b txt} E^{pin (lac.)} T^(lac.) H^{III A III txt} 6 – 10 *Π²2813 P cap. X 1, 1 (367vA[8]9–23); M cap. X 1, 1; V^W cap. X 1, 1; E cap. 263, 1; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} R

1 Στοιχείον X] κεφάλαια τοῦ X M^{pin}, ἀρχὴ τοῦ X στοιχείου L^{b pin} X] χι V^{W txt} R^{txt}, χι R^{pin}, κχ' P^{txt ut videtur}, το χι M^{txt}, *add.* βιβλίον γ' A^{III pin} 2 Τίτλος] *om.* PML^{b pin} V^{W pin} E^{txt} A^{III pin} α'] cξγ' E^{txt}, *propt. mg. resect. non liquet in* A^{III pin} (α' *secund. ser.*), *iterav.* R^{pin}, *om.* M^{txt} 2 – 4 ὅτι – οἰκοδομήν] *om.* M^{pin} 3 – 4 εἰς οἰκοδομήν] *om.* M^{txt} 3 εἰς] *om.* R^{pin} 4 οἰκοδομήν] *in* M^{txt} *sequuntur sententiae cap. X 3; sententiae cap. X 1 leguntur sub titulo cap. Φ 15 (f. 274vB17–275rB20)*

---

*Π²2813 (a) P V^W E Ἀπὸ τῆς] *om.* V^W E (b) Βασιλειῶν α' M

---

7 ἰωσηφ PM 7 – 8 ἰωσηφ P, ἰωσηφ M 8 ἐναντίον τοῦ] ἐναντι V^W εὐηρέσκει] καὶ ευηρέστη P, *sed* καὶ *exrunx.*, εὐηρέστη M 10 ἰωσηφ P, ἰωσηφ M

*II²2814 / PML^b cap. X 1, 2

Ἐκ τῆς αὐτῆς·

Εἶπεν Φαραῶ τῷ Ἰωσήφ· Ἐπειδὴ ἔδειξέν σοι ὁ θεὸς ταῦτα πάντα, οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος φρονιμώτερος καὶ συνετώτερός σου. Σὺ ἔση ἐπὶ τῷ οἴκῳ μου, καὶ ἐπὶ τῷ στόματί σου ὑπακούσεται πᾶς ὁ λαὸς μου· πλὴν τὸν θρόνον ὑπερέξω σου. 5

*II²2815 / PML^b cap. X 1, 3

Ἐξόδου·

Εἶπεν κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Εὐρηκας χάριν ἐνώπιόν μου, καὶ οἶδα σε παρὰ πάντας. 10

*II²2816 / PML^b cap. X 1, 4

Παροιμιῶν·

Χάρις καὶ φιλία ἐλευθεροῖ·
ἄς τήρησον σεαυτῶ, ἵνα μὴ ἐπονείδιστος ἔση.

3 – 6 *II²2814 Gen. 41, 39–40 **9 – 10 *II²2815** Ex. 33, 12 **13 – 14 *II²2816** Prov. 25, 10a¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 124)

2 – 6 *II²2814 P cap. X 1, 2 (367vA[24]25–367vB5); M cap. X 1, 2; V^W cap. X 1, 2; E cap. 263, 2; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} R **8 – 10 *II²2815** P cap. X 1, 3 (367vB[6]7–11); M cap. X 1, 3; V^W cap. X 1, 3; E cap. 263, 3; R cap. X 1, 1; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} **12 – 14 *II²2816** P cap. X 1, 4 (367vB[12]13–17); V^W cap. X 1, 4; E cap. 263, 4; R cap. X 1, 2; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2814 (a) PM V^W Ἐκ] om. V^W (b) s. a. E ***II²2815** (a) P V^W R (b) Τῆς Ἐξόδου M E ***II²2816** (a) P V^W E R (b) Τῶν Παροιμιῶν M

3 Εἶπεν] *praem.* καὶ E φαραῶ P, φαραῶ M ἰωσήφ P, ἰωσηφ M **4** Σὺ ἔση] συνεσεὶ M **5** τῷ¹ – μου] του οἴκου μου M **9** Μωϋσῆν] *sic* V^W a. c., μωϋσην PM, μωσήν V^W p. c. R **13** ἐλευθεροὶ M **14** ἄς – σεαυτῶ] αἷς τηρητεον σεαυτον M ἄς] *add.* καὶ E

*Π²2817 / PML^b cap. X 1, 5

Σιράχ·

Προσφιλή συναγωγῆς ποιήσει σεαυτόν.

*Π²2818 / PML^b cap. X 1, 6

5 Τοῦ αὐτοῦ·

Ἔσο αἰσχυντηρὸς
καὶ εὐρίσκων χάριν ἐναντίον παντὸς ἀνθρώπου.

*Π²2819 / PML^b cap. X 1, 7

Τοῦ αὐτοῦ·

10 Χάρις ἐπὶ χάριτι γυνὴ αἰσχυντηρά,
καὶ οὐκ ἔστιν σταθμὸς τῆς καλλονῆς αὐτῆς.

---

3 *Π²2817 Sir. 4, 7¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 53)   **6 – 7** *Π²2818 Sir. 42, 1^{3–4} (Wahl, *Sirach-Text*, p. 162–163)   **10** *Π²2819 Χάρις – αἰσχυντηρά] Sir. 26, 15¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 116)   **11** καὶ – αὐτῆς] Ibid. 6, 15² (Wahl, p. 60)

---

2 – 3 *Π²2817 P cap. X 1, 5 (367vB[18]19–21); M cap. X 1, 5; V^W cap. X 1, 5; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III} R   **5 – 7** *Π²2818 P cap. X 1, 6 (367vB[21]22–25); M cap. X 1, 6; V^W cap. X 1, 6; E cap. 263, 5; R cap. X 1, 3; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}   **9 – 11** *Π²2819 P cap. X 1, 7 (367vB26–30); M cap. X 1, 7; V^W cap. X 1, 7; R cap. X 1, 4; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III}

---

*Π²2817 (a) P V^W (b) Τοῦ Σιράχ (-αχ *cod.*) M *Π²2818 (a) P (b) Σιράχ E R (c) s. a. V^W (d) s. d. M *Π²2819 (a) R (b) s. a. PM V^W

---

3 συναγωγῆ] M ποιήσεις αὐτὸν P, ποιησον σε αὐτὸν M, ποίει σεαυτόν (*e corr.*) V^W **6** ἔσω P αἰσχυντηλὸς R **7** καὶ] *om.* M

*II²2820 / PML^b cap. X 1, 8

Τοῦ αὐτοῦ·

Χάρις ὡς παράδεισος εὐλογίας.

*II²2821 / PML^b cap. X 1, 9

Ἐκ τῆς πρὸς Κορινθίους α΄·

5

Πᾶσιν ἑμαυτὸν ἐδούλωσα, ἵνα τοὺς πλείονας κερδήσω· καὶ ἐγενό-
 μην τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω, τοῖς ὑπὸ
 νόμον ὡς ὑπὸ νόμον, μὴ ὦν αὐτὸς ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον
 κερδήσω, τοῖς ἀνόμοις ὡς ἄνομος, μὴ ὦν ἄνομος θεῶ, ἀλλ' ἔννο-
 μος Χριστοῦ, ἵνα κερδήσω ἀνόμους. Ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν ὡς
 ἀσθενής, ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς κερδήσω· τοῖς πᾶσιν γέγονα τὰ πάντα,
 ἵνα πάντως τινὰς σώσω.

*II²2822 / PML^b cap. X 1, 10

Ἐκ τῆς αὐτῆς·

...προνοούμενοι καλά, οὐ μόνον ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐνώ- 15
 πιον τῶν ἀνθρώπων.

3 *II²2820 Sir. 40, 27¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 159) **6 – 12** *II²2821 I Cor. 9, 19–22
15 – 16 *II²2822 Rom. 12, 17

2 – 3 *II²2820 P (367vB[31]32–33); M cap. X 1, 8; V^W cap. X 1, 8; E cap. 263, 6; R
 cap. X 1, 5; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} **5 – 12** *II²2821 P cap. X 1, 9 (368rA[1]2–28); M
 cap. X 1, 9; V^W cap. X 1, 9; E cap. 263, 7–8; R cap. X 1, 6; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}
14 – 16 *II²2822 P cap. X 1, 10 (368rA[28]29–33); M cap. X 1, 10; V^W cap. X 1, 10;
 E cap. 263, 9; R cap. X 1, 7; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2820 (a) P R (b) s. a. M V^W E *II²2821 (a) PM R Ἐκ τῆς] *om.* M R (b) Ἀπο-
 στόλου / s. a. E (*cf. infra, app. crit. text.*) (c) Τῆς αὐτῆς V^W *II²2822 (a) PM R (b)
 Τοῦ αὐτοῦ V^W (c) s. a. E

3 Χάρις] φόβος LXX **6** κερδήσω] *hic caesura in* E καὶ] *om.* E **7** Ἰουδαίοις]
 ἰουδαιοῖς PM Ἰουδαῖος] ἰουδαῖος M, ἰουδαιος P Ἰουδαίους] τοὺς ἰουδαίους
 (ἰου- PM) PM V^W E **7 – 9** τοῖς² – κερδήσω] *om.* E **8** ὡς – νόμον²] *om.* P V^W
 μὴ – νόμον³] *om.* M R **9** θεῶ] θεοῦ P V^W E **10** χριστῶ R ἀνόμους] *praem.*
 τοὺς P V^W E **11** γέγονα] *post* πάντα *transpos.* M **12** πάντως τινὰ^a R

*Π²2823 / PML^b cap. X 1, 11

Ἐκ τῆς πρὸς Κορινθίους β΄.

Ἐδόθη μοι σκόλοψ τῆ σαρκί, ἄγγελος σατᾶν, ἵνα με κολαφίζῃ, ἵνα
 μὴ ὑπεραίρωμαι. Ὑπὲρ τούτου τρίς τὸν κύριον παρεκάλεσα ἵνα
 5 ἀποστῆ ἀπ' ἐμοῦ. Καὶ εἴρηκέν μοι· Ἄρκεῖ σοι ἡ χάρις μου· ἡ γὰρ
 δύναμίς μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται.

---

3 – 6 *Π²2823 II Cor. 12, 7-9

2 – 6 *Π²2823 P cap. X 1, 11 (368rB[1]2-15); M cap. X 1, 11; V^W cap. X 1, 11; E
 cap. 263, 10; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} R

*Π²2823 (a) PM Ἐκ τῆς] *om.* M (b) *s. a.* V^W E

---

3 σκωλωψ M κολαφίζει PM **4** ὑπερ αἴρωμαι M, ὑπεραίρωμαι P τρεῖς P V^W a. c.
5 – 6 ἡ² – μου] *om.* M (*in mg. supplev. man. rec.*)

Τίτλος β' Περὶ χρημάτων καὶ τῆς περὶ ταῦτα σπουδῆς.***Π²2824 / PML^b cap. X 2, 1**

Τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ·

Τοῦ ἀργυρίου ὑπακούσεται τὰ σύμπαντα.

*Π²2825 / PML^b cap. X 2, 2

5

Τοῦ αὐτοῦ·

Μὴ ἔπεχε ἐπὶ τοῖς χρήμασίν σου,
καὶ μὴ εἴπης· Αὐτάρκη μοί ἐστιν.

4 *Π²2824 Eccle. 10, 19³ (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 171)   **7 – 8 *Π²2825** Eccle., re vera Sir. 5, 1¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 56)

1 Titlos P (368rB16–17) ML^b pin V^W E^{txt} A^{III} pin R; *deest in* L^b txt E^{pin} (lac.) T^(lac.) H^{III} A^{III} txt   **3 – 4 *Π²2824** P cap. X 2, 1 (368rB[18]19–21); M cap. X 2, 1; V^W cap. X 2, 1; E cap. 264, 1; R cap. X 2, 1; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} A^{III}   **6 – 8 *Π²2825** P cap. X 2, 2 (368rB[21]22–25); M cap. X 2, 2; V^W cap. X 2, 2; E cap. 264, 2; *deest in* L^b T^(lac.) H^{II} R

1 [Τίτλος] *om.* PML^b pin V^W pin E^{txt} A^{III} pin R^{pin}   β'] cξδ' E^{txt}, *propt. mg. resect. non liquet in* A^{III} pin (β' *secund. ser.*)   [χρημάτων] [χαρισμάτων] P^{pin}, [χαρισμάτων] M^{txt} καὶ – σπουδῆς] *om.* M^{pin}   [περὶ] πρὸς A^{III} pin   [σπουδῆς] *e corr.* R, *in* M^{txt} *sequuntur sententiae cap. X 4; sententiae cap. X 2 leguntur sub titulo cap. Φ 16 (f. 275rB25–275vA25)*

*Π²2824 (a) P V^W E R Τοῦ] *om.* E (b) s. a. M ***Π²2825** (a) P (b) s. a. V^W E (c) s. d. M

4 Τοῦ] *add.* γὰρ M   **8** αὐτάρκη μοι ἐστί V^W, αὐταρκή μοι ἐστιν P, αὐταρκει μοι ἐστιν M

*II²2826 / PML^b cap. X 2, 3

<***>

Πολλοὺς ἀπώλεσεν τὸ χρυσίον,
καὶ καρδίας βασιλέων ἐξέκλινεν.

5 ***II²2827 / PML^b cap. X 2, 4**

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἄγαθός πλοῦτος, ᾧ μὴ ἐστὶν ἁμαρτία.

*II²2828 / PML^b cap. X 2, 5

Τοῦ αὐτοῦ·

10 Ἄνδρὶ μικρολόγῳ οὐ καλὸν πλοῦτος,
καὶ ἀνδρὶ βασκάνῳ ἵνατί χρήματα;

3 – 4 *II²2826 Sir. 8, 2³⁻⁴ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 67) 7 *II²2827 Sir. 13, 24¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 84) 10 – 11 *II²2828 Sir. 14, 3¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 85)

2 – 4 *II²2826 P cap. X 2, 3 (368rB26–29); M cap. X 2, 3; V^W cap. X 2, 3; E cap. 264, 3; R cap. X 2, 2; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} 6 – 7 *II²2827 P cap. X 2, 4 (368rB[29] 30–31); V^W cap. X 2, 4; E cap. 264, 4; R cap. X 2, 3; *deest in* M (cf. *II²2826 / PML^b cap. X 2, 3, *app. crit.*) L^b T^(lac.) H^{III} 9 – 11 *II²2828 P cap. X 2, 5 (368rB32–35); V^W cap. X 2, 5; E cap. 264, 5; R cap. X 2, 4; *deest in* M (cf. *II²2826 / PML^b cap. X 2, 3, *app. crit.*) L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2826 (a) s. a. PM V^W E (b) Σιράχ R *II²2827 (a) P R (b) s. a. V^W E *II²2828 (a) R (b) s. a. P V^W E

4 καὶ – ἐξέκλινεν] *om.* M, *qui sine distinctione pergit cum verbis* καὶ ἐγενήθη ἡ ἀπώλεια... (cf. *II²2829 / PML^b cap. X 2, 6) 7 μὴ ἐστὶν V^W, μὴ ἐστὶν E, μὴ ἐστὶν P

*II²2829 / PML^b cap. X 2, 6

Τοῦ αὐτοῦ·

Πολλοὶ ἐδόθησαν εἰς πτώμα χάριν χρυσίου,
καὶ ἐγενήθη ἡ ἀπώλεια αὐτῶν κατὰ πρόσωπον αὐτῶν.
Ἐύλον προσκόμματος ἐστὶ πᾶσιν τοῖς ἐνθουσιάζουσιν αὐτῶ,
καὶ πᾶς ἄφρων ἀλώσεται ἐν αὐτῶ. 5

*II²2830 / PML^b cap. X 2, 7

Φίλωνος, ἐκ τοῦ περὶ εὐχῆς καὶ εὐλογιῶν·

Οἷς ὁ ἀληθινὸς πλοῦτος ἐν οὐρανοῖς ἀπόκειται διὰ σοφίας καὶ ὁ-
σιότητος, τούτοις καὶ ὁ τῶν χρημάτων ἐπὶ γῆς περιουσιάζει, προ- 10
νοία καὶ ἐπιμελεία θεοῦ τῶν ταμείων πληρουμένων, ἐκ τοῦ τὰς
ὀρμᾶς τῆς διανοίας καὶ τῶν χειρῶν τὰς ἐπιβολὰς μὴ ἐμποδίζεσθαι
πρὸς τὴν τῶν αἰὶ σπουδαζομένων καλῶν κατόρθωσιν. Οἷς δὲ ὁ
κλῆρος οὐκ ἔστιν οὐράνιος δι' ἀσέβειαν καὶ ἀδικίαν καὶ γηϊνας
μερίμνας ἀπρεπεῖς, οὐδὲ τῶν ἐπὶ γῆς ἀγαθῶν εὐοδοεῖν πέφυκεν ἡ 15
κτῆσις.

3 – 6 *II²2829 Sir. 34, 6¹–7² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 137–138) 8 *II²2830 περὶ –
εὐλογιῶν] PHILO IUDAEUS, *De praemiis et poenis*, inter 78 et 79 (ed. Cohn, p. 353,
19) 9 – 16 Οἷς – κτήσις] *IBID.*, 104–105 (p. 359, 18 – 360, 4)

2 – 6 *II²2829 P cap. X 2, 6 ([368rB35]368vA1–9); M cap. X 2, 4; V^W cap. X 2, 6–7;
E cap. 264, 6; R cap. X 2, 5; *deest in L^b T^(lac.) H^{III}* 8 – 16 *II²2830 P cap. X 2, 7
(368vA[10]11–33); M cap. X 2, 5; V^W cap. X 2, 8; E cap. 264, 7; R cap. X 2, 6; *deest*
in L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2829 (a) P R (b) s. a. E (c) s. d. / s. a. M (cf. *infra*, *app. crit. text.*) (d) s. a. / s. a.
V^W (cf. *infra*, *app. crit. text.*) *II²2830 (a) PM R φίλωνος M (b) Φίλωνος V^W E

3 Πολλοὶ – χρυσίου] *om. M* (cf. *II²2826 / PML^b cap. X 2, 3) 4 αὐτῶν²] *hic cae-*
sura in M V^W 5 – 6 Ἐύλον – αὐτῶ] *om. E* 5 προσκόμματος ἐστὶ V^W ἐνθουσιά-
ζουσιν PM V^W 9 Οἷς ὁ] υἱὸς M οὐρανοῖς] ἀνθρώποις M 11 – 13 τῶν – κα-
τόρθωσιν] *om. E* 11 ταμειων M, ταμίων V^W, ταμειῶν R πληρουμενος M 12
επιβουλας M 13 Οἷς] πας M 14 διασέβειαν M, διὰ (-α P) ἀσέβειαν P V^W 15
τῶν] τῶ M ἀγαθῶ M 16 κτήσις V^W a. c., κτίσις P V^W p. c., κτίσης M (*qui add.*
ἐπληρωθη το Φ)

Τίτλος γ' Περὶ χαρᾶς καὶ θυμηδίας.

Π' /
K cap. X 1

*Π²2831 / PML^b cap. X 3, 1

Γενέσεως·

- Εἶπεν Σάρρα· Γέλωτά μοι ἐποίησεν κύριος· ὃς γὰρ ἂν ἀκούσῃ,
5 συγχαρεῖταί μοι. Καὶ εἶπεν· Τίς ἀναγγελεῖ τῷ Ἀβραάμ ὅτι ἔτεκεν
υἷον ἐν γήρει μου, ὅτι θηλάζει παιδίον Σάρρα; Καὶ ἐποίησεν δοχὴν
μεγάλην Ἀβραάμ τῇ ἡμέρᾳ ἧ ἀπεγαλακτίσθη Ἰσαάκ, ὁ υἱὸς αὐτοῦ.

*Π²2832 / PML^b cap. X 3, 2

Π' /
K cap. X 1, 1

Τῆς αὐτῆς·

- 10 Ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσήφ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἦλθον εἰς γῆν Χα-
ναὰν πρὸς Ἰακώβ, τὸν πατέρα αὐτῶν, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ, λέ-
γοντες ὅτι Ὁ υἱὸς σου Ἰωσήφ ζῆ, καὶ αὐτὸς ἄρχει πάσης γῆς Αἰγύ-
πτου. Καὶ ἐξέστη τῇ διανοίᾳ· οὐ γὰρ ἐπίστευσεν αὐτοῖς. Ἰδὼν δὲ
15 τὰς ἀμάξας, ἃς ἀπέστειλεν Ἰωσήφ ὥστε ἀναλαβεῖν αὐτόν, ἀνεζω-
πύρησεν τὸ πνεῦμα Ἰακώβ, τοῦ πατρὸς αὐτῶν. Εἶπεν δὲ Ἰσραήλ·

4 – 7 *Π²2831 Gen. 21, 6–8 10 – 1250, 2 *Π²2832 Gen. 45, 25–28

1 Titlos P^{txt} (368vA34–35) M^{pin} L^{b pin} V^w E^{txt} A^{III pin} R; *deest in* M^{txt} (*ubi sententiae cap. X 3 leguntur sub titulo cap. X 1 [f. 275vB7–276rB30]*) L^{b txt} T^(lac.) H^{III A III txt}
3 – 7 *Π²2831 P cap. X 3, 1 (368vA[35]36–368vB8); M cap. X 3, 1; V^w cap. X 3, 1; E cap. 265, 1; R cap. X 3, 1; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} **9 – 1250, 2 *Π²2832** P cap. X 3, 2 (368vB9–26); M cap. X 3, 2; V^w cap. X 3, 2; R cap. X 3, 2; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III A III}

1 Τίτλος] *om.* P^{txt} M^{pin} L^{b pin} V^{w pin} E^{txt} A^{III pin} R^{pin} γ'] δ' A^{III pin}, *cεε'* E^{txt} καὶ θυμηδίας] *om.* M^{pin}

*Π²2832 (a) M V^w (b) Ἐκ τῆς αὐτῆς R (c) *s. a. P*

4 γέλωτα με M κύριος] ὁ κύριος V^w, ὁ θεὸς R **5** συγχαρεῖται μοι P, συγχαρεῖται μοι M, συγχαρήσεται μοι R Ἀβραάμ PM **6** ὅτι] *praem.* ἢ R παιδίον] *om.* M **7** Ἀβραάμ P, ἄβρααμ M Ἰσαάκ] ἰσαάκ P, *om.* M **10** Ἰωσήφ P, ἰωσηφ M αἰγύπτου P V^w **11** Ἰακώβ P, ἰακωβ M **11 – 12** καὶ – λέγοντες] λέγοντες αὐτῷ R **12** Ἰωσήφ P, ἰωσηφ M **12 – 13** αἰγύπτου P **14** ἰωσηφ PM **14 – 15** ἀνεζωπύρησεν] *scripsi* (LXX), ἀνεζωπύρησεν PM, ἀνεζωπύρησε V^w R **15** Ἰακώβ P, ἰακωβ M

Μέγα μοι ἐστίν, εἰ ἔτι ὁ υἱός μου Ἰωσήφ ζῆ· πορευθεὶς ὄψομαι αὐ-
τὸν πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με.

*II²2833 / PML^b cap. X 3, 3

Τῆς Ἐξόδου·

Ἐπορεύθη Μωϋσῆς καὶ Ἀαρών, καὶ συνήγαγον πᾶσαν τὴν γερου- 5
σίαν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ. Καὶ ἐλάλησεν Ἀαρών πάντα τὰ ῥήματα ἃ
ἐλάλησεν ὁ θεὸς πρὸς Μωϋσῆν, καὶ ἐποίησαν τὰ σημεῖα ἐναντίον
τοῦ λαοῦ. Καὶ ἐπίστευσεν ὁ λαὸς καὶ ἐχάρη, ὅτι ἐπεσκέψατο τοὺς
υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ ὅτι εἶδεν αὐτῶν τὴν θλίψιν· κύψας δὲ ὁ λαὸς 10
προσεκύνησεν.

*II²2834 / PML^b cap. X 3, 4

Τῆς αὐτῆς·

Εἶδεν Ἰσραὴλ τοὺς Αἰγυπτίους τεθνηκότας παρὰ τὸ χεῖλος τῆς
θαλάσσης, καὶ εἶδεν Ἰσραὴλ τὴν χεῖρα τὴν μεγάλην, ἃ ἐποίησεν 15
κύριος τοῖς Αἰγυπτίοις, καὶ ἐφοβήθη ὁ λαὸς τὸν κύριον, καὶ ἐπί-
στευσαν τῷ θεῷ καὶ Μωϋσεὶ τῷ θεράποντι αὐτοῦ. Τότε ἦσεν Μω-
ϋσῆς καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὴν ὠδὴν ταύτην τῷ κυρίῳ, καὶ εἶπαν· Ἄ-
σωμεν τῷ κυρίῳ· ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται.

5 – 10 *II²2833 Ex. 4, 29–31 13 – 18 *II²2834 Ex. 14, 30 – 15, 1

4 – 10 *II²2833 P cap. X 3, 3 (368vB[27]27–369rA2); M cap. X 3, 3; V^W cap. X 3, 3;
R cap. X 3, 3; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III} 12 – 18 *II²2834 P cap. X 3, 4 (369rA[2]3–
19); M cap. X 3, 4; V^W cap. X 3, 4; R cap. X 3, 4; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III}

*II²2833 (a) M R (b) Ἐξόδου P V^W

1 ὁ – Ἰωσήφ] *post* ζῆ *transpos.* V^W ἰωσηφ PM 5 μωϋσῆς V^W, μωσῆς M
ααρῶν P, ααρῶν M 6 ἀαρῶν P, ααρων M 7 μωϋσην PM, μω σῆν (*littera* -ü-
erata) V^W 8 Καὶ – λαὸς] *om.* M ὁ λαὸς] *praem.* πᾶς R 8 – 9 τοῖς υἱοῖς R 9
ἶδεν P, ἶδεν V^W κύψας M 13 ἶδεν V^W, ἶδεν P 14 ἶδεν V^W, ἶδεν P χειραν M
15 αιγυπτίοις M, ἐγυπτίοις P ὁ λαὸς] ἰσραὴλ R 16 μωϋσῆ P, μωϋση M, μω σῆ
(*littera* -ü- *erata*) V^W 16 – 17 μωϋσῆς M, μω σῆς (*littera* -ü- *erata*) V^W 17 οἱ]
om. P V^W

*Π²2835 / PML^b cap. X 3, 5

Βασιλειῶν β΄.

Ἐπορεύθη Δαυῖδ καὶ ἀνήγαγεν τὴν κιβωτὸν κυρίου εἰς τὴν πόλιν
 Δαυῖδ ἐν εὐφροσύνῃ. Καὶ ἦσαν μετ’ αὐτοῦ αἴροντες τὴν κιβωτὸν
 5 κυρίου ἑπτὰ χοροί. Καὶ Δαυῖδ ἀνεκρούετο ἐν ὄργανοις ἠρμωσμέ-
 νοις ἐνώπιον κυρίου, καὶ Δαυῖδ ἐνδεδυκῶς στολὴν ἑξαλλον. Καὶ
 Δαυῖδ καὶ πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ἀνήγαγον τὴν κιβωτὸν κυρίου μετὰ
 κραυγῆς καὶ μετὰ φωνῆς σάλπιγγος. Καὶ ἀνήγαγεν Δαυῖδ ὄλο-
 10 καυτώματα ἐνώπιον κυρίου καὶ εἰρηνικάς, καὶ εὐλόγησεν τὸν
 λαὸν ἐν ὀνόματι κυρίου τῶν δυνάμεων. Καὶ διεμέρισεν παντὶ τῷ
 λαῷ εἰς πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ Ἰσραὴλ ἀπὸ Δὰν ἕως Βηρσαβεέ,
 ἀπὸ ἀνδρὸς ἕως γυναικός, ἐκάστῳ κολλυρίδα ἄρτου καὶ λάγανον
 ἀπὸ τηγάνου καὶ ἐσχαρίτην· καὶ ἀπῆλθεν ὁ λαὸς ἕκαστος εἰς τὸν
 οἶκον αὐτοῦ.

15

*Π²2836 / PML^b cap. X 3, 6

Παροιμιῶν·

Καρδίας εὐφραινομένης, πρόσωπον θάλλει.

3 – 8 *Π²2835 Ἐπορεύθη – σάλπιγγος] Π Reg. 6, 12–15 (deest apud Wahl, 2 *Sa-
 muel-Text*) 8 – 14 Καὶ – αὐτοῦ] Ibid. 6, 17–19 (paucis omissis; deest apud Wahl)
 17 *Π²2836 Prov. 15, 13¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 76)

2 – 14 *Π²2835 P cap. X 3, 5 (369rA[20]21–369rB19); V^W cap. X 3, 5; E cap. 265, 2;
 deest in ML^b T^(lac.) H^{III} R 16 – 17 *Π²2836 P cap. X 3, 6 (369rB[19]20–21); M cap.
 X 3, 5; V^W cap. X 3, 6; E cap. 265, 3; R cap. X 3, 5; deest in L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2835 β΄] *om.* V^W *Π²2836 (a) P E R (b) Τῶν Παροιμιῶν M

5 – 6 ἠρμωσμένοις] ἠρμωσμένος V^{W a.c.}, ἠρμωσμένοις V^{W p.c.}, ἠρμωσμένως E 6
 ἐνδεδυκῶς P^{a.c.}, ἐνδεδυκῶς (*littera -σ- s. l. addita*) P^{p.c.}, ἐνδεδυστικῶς (-ὡς *a. c.*)
 V^W, ἐνδεδυμένος E 9 – 10 καὶ¹ – κυρίου] *om.* V^{W a.c.} 10 – 14 Καὶ – αὐτοῦ] *om.*
 E 11 δαν P βηρσαβεε P, βηρσαβεε V^{W a.c.}, βηρσαβεε V^{W p.c.} 17 θάλλει] *add.* ἐν
 δε λυπαῖς οὖσαις (*sic*) σκυθρωπάζει (= *Prov.* 15, 13²) M

*II²2837 / PML^b cap. X 3, 7

Τοῦ ἁγίου Βασιλείου, ἐκ τοῦ περὶ εὐχαριστίας·

Ἡ χαρὰ οἷόν τι σκίρτημά ἐστιν τῆς ψυχῆς, ἐπαγαλλομένης τοῖς
κατὰ γνώμην. Ὅθεν τοῖς φαιδρυνομένοις ἐξανθοῦσα καὶ ὑπέρυ-
θρος ἢ τοῦ σώματος ἕξις, μονονουχὶ πηδώσης τῆς ψυχῆς καὶ προ- 5
ωθουμένης ὑφ' ἡδονῆς πρὸς τὰ ἕξω.

*II²2838 / PML^b cap. X 3, 8

Φίλωνος, ἐκ τοῦ περὶ τῶν μετονομαζομένων·

Ἡ χαρὰ εὐπάθεια ψυχῆς ἐστίν· οὐ γὰρ ὅταν παροῦσα δραστηρίως
ἐνεργῇ μόνον, [καὶ] εὐφραίνει, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἐλπίζεται, προγα- 10
νοῖ· ἐξαιρετον γὰρ καὶ τοῦτο ἔχει, καὶ ἴδιον καὶ κοινὸν ἀγαθὸν
ἐστίν, ὥστε κυρίως εἰπεῖν, μηδὲν εἶναι ἀγαθόν, ᾧ μὴ πρόσεστι
χαρά.

3 – 4 *II²2837 Ἡ – Ὅθεν] BASILIUS CAESARIENSIS, *Homilia de gratiarum actione*, 4
(PG 31, 225, 26–27) 4 – 6 τοῖς – ἕξω] IBID. (PG 31, 225, 30–32) 9 – 12 *II²2838
Ἡ – ἐστίν] PHILO IUDAEUS, *re vera Legum allegoriae*, III, 86 (ed. Cohn, p. 132, 6–9)
12 – 13 ὥστε – χαρά] IBID. (p. 132, 11–12)

2 – 6 *II²2837 P cap. X 3, 7 (369rB[22]23–34); M cap. X 3, 6; V^W cap. X 3, 7; E cap.
265, 4; R cap. X 3, 6; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} 8 – 13 *II²2838 P cap. X 3, 8 (369rB[35]
36–369vA11); M cap. X 3, 7; V^W cap. X 3, 8; E cap. 265, 5–6; R cap. X 3, 7; *deest in*
L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2837 (a) PM R βασιλειου PM ἐκ τοῦ] *om.* PM (b) Βασιλείου V^W E *II²2838
(a) PM R φίλωνος M ἐκ τοῦ] *om.* M μετανομαζομενων M (b) Φίλωνος V^W (c)
Φίλωνος / s. a. E (*cf. infra, app. crit. text.*)

3 οἷόντι V^W, οἷοντι M, οἰοντι P, οἰονει R σκίρτημα ἐστίν M τῆς] *om.* E
ἐπαγγαλλόμενοις M, ἐπαγγέλλομένης (-γε- E) P E, ἐπαγγελλομένο (*sic*) V^{W a. c.},
ἐπαγγελλομένη V^{W p. c.} 5 ἕξις] φύσις E μονονουχὶ] *praem.* καὶ R 5 – 6 προσω-
θουμένης E, προθουμένης M 6 πρὸς] ἐπι M 9 ψυχῆς ἐστίν M 9 – 12 οὐ – εἰ-
πεῖν] *om.* E, *ubi caesura post* ἐστίν 9 δρατηριως P^{a. c.}, δραστηριως P^{p. c.}, δραστηρι-
ους M 10 ἐνεργεῖ PM V^W καί] *delevi* (ed.) 10 – 11 προγαλινοῖ] προγαλινοῖ R
11 γὰρ] δὲ M 11 – 12 ἀγαθὸν ἐστίν P 12 μηδὲν] οὐδὲν E R εἶναι] *om.* E ᾧ]
ὁ P R πρόσεστι V^{W a. c.}, πρόσέσται M 13 χαρᾶ P R

Στοιχείον Ψ

Τίτλος α' Περὶ ψυχῆς καὶ νοῦ.

*II²2839 / PML^b cap. Ψ 1, 1

Γενέσεως·

- 5 Ἐπλασεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον χοῦν λαβῶν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς, καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν.

*II²2840 / PML^b cap. Ψ 1, 2

Ἰώβ·

- 10 Πνεῦμα θεῖον τὸ περιόν μοι ἐν ῥίσιν,
πνεῦμα θεῖον τὸ ποιῆσάν με,
πνοὴ δὲ παντοκράτορος ἢ διδάσκουσά με.

---

2 Περὶ ψυχῆς] cf. I / C cap. 10, 28

---

5 – 7 *II²2839 Gen. 2, 7   10 *II²2840 Πνεῦμα – ρίσιν] Iob 27, 3²   11 – 12
πνεῦμα – με] Ibid. 33, 4¹⁻²

---

1 Stoicheion P^{txt} (374rA1) ML^{b pin} A^{III pin} R; *deest in* P^{pin} L^{b txt} E T^(lac.) H^{III} A^{III txt}   2
Titlos P (374rA2) ML^{b pin} E^{txt} A^{III pin} R; *deest in* L^{b txt} E^{pin} (lac.) T^(lac.) H^{III} A^{III txt}   4 – 7
*II²2839 P cap. Ψ 1, 1 (374rA[3]4–11); M cap. Ψ 1, 1; V^W cap. Ψ 1, 1; E cap. 269, 1;
R cap. Ψ 1, 1; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}   9 – 12 *II²2840 P cap. Ψ 1, 2 (374rA[11]12–
17); M cap. Ψ 1, 2; V^W cap. Ψ 1, 2; E cap. 269, 2; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} R

---

1 Στοιχείον Ψ] κεφάλαια του Ψ M^{pin}, ἀρχὴ τοῦ Ψ στοιχείου L^{b pin}   Ψ] ψῖ R^{pin},
praem. του M, *add.* βιβλίον γ' A^{III pin}   **2** Τίτλος] *om.* PML^{b pin} V^{W pin} E^{txt} A^{III pin}
α'] *iterav.* R^{pin}, *om.* E^{txt} (cζθ' *expectav.*)

---

*II²2840 (a) P V^W E (b) Ἀπὸ τοῦ Ἰώβ (ἰώβ *cod.*) M

---

5 λαβῶν] *om.* P V^W   10 – 11 θεῖον – πνεῦμα] *om.* M   12 δέ] *om.* E

*II²2841 / PML^b cap. Ψ 1, 3

Ὡσηὲ προφήτου·

...Ἐφραίμ περιστερὰ ἄνους, οὐκ ἔχουσα καρδίαν.

*II²2842 / PML^b cap. Ψ 1, 4

Ζαχαρίου προφήτου·

5

...πλάσσων πνεῦμα ἀνθρώπου ἐν αὐτῷ· κύριος παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ.

*II²2843 / PML^b cap. Ψ 1, 5

Παροιμιῶν·

Ψυχὴ εὐλογημένη πᾶσα ἀπλῆ.

10

---

10 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 46.3./53.3. (ed. Ihm, p. 774)

3 *II²2841 Os. 7, 11 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 163)   6 *II²2842 πλάσσων – αὐτῷ] Zach. 12, 1 (Wahl, *Prophetenzitate*, p. 268)   6 – 7 κύριος – αὐτῷ] Am. 9, 6
10 *II²2843 Prov. 11, 25¹ (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 59)

2 – 3 *II²2841 P cap. Ψ 1, 3 (374rA[17]18–20); M cap. Ψ 1, 3; V^W cap. Ψ 1, 3; *deest in L^b E T^(lac.) H^{III} R*   5 – 7 *II²2842 P cap. Ψ 1, 4 (374rA[20]21–23); M cap. Ψ 1, 4; V^W cap. Ψ 1, 4; *deest in L^b E T^(lac.) H^{III} R*   9 – 10 *II²2843 P cap. Ψ 1, 5 (374rA[24] 25–26); M cap. Ψ 1, 5; V^W cap. Ψ 1, 5; *deest in L^b E T^(lac.) H^{III} R*

*II²2841 ωσηέ P, ωσηε M, ώσιέ V^W προφήτου] om. P V^W   *II²2842 ζαχαριου M προφήτου] om. P V^W

3 ἔφραϊμ PM   6 αὐτῷ – παντοκράτωρ] αὐτῷ κύριος· παντοκράτωρ P, αὐτῷ κύριος παντοκράτωρ V^W

*II²2844 / PML^b cap. Ψ 1, 6

Τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ·

Πλήν ἰδὲ τοῦτο εἶδον, ὃ ἐποίησεν ὁ θεὸς
τὸν ἄνθρωπον εὐθῆ,

5 αὐτοὶ δὲ ἐζήτησαν λογισμοὺς πολλοὺς.

*II²2845 / PML^b cap. Ψ 1, 7

Σοφίας Σολομώντος·

Βρίθει τὸ γεῶδες σκῆνος νοῦν πολυφρόντιδα.

*II²2846 / PML^b cap. Ψ 1, 8

10 Σιράχ·

Τέκνον, ἐν πραῦτητι δόξασον τὴν ψυχὴν σου,
καὶ δὸς αὐτῇ τιμὴν κατὰ τὴν τάξιν αὐτῆς.

11 – 12 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 46.4./53.5. (ed. Ihm, p. 774)

3 – 5 *II²2844 Eccle. 7, 29¹⁻³ (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 162–163) 8 *II²2845 Sap. 9, 15² 11 – 12 *II²2846 Sir. 10, 28¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 75)

2 – 5 *II²2844 P cap. Ψ 1, 6 (374rA[26]27–31); M cap. Ψ 1, 6; V^W cap. Ψ 1, 6; *deest in L^b E T^(lac.) H^{III} R* 7 – 8 *II²2845 P cap. Ψ 1, 7 (374rA[32]33–35); M cap. Ψ 1, 7; V^W cap. Ψ 1, 7; E cap. 269, 3; R cap. Ψ 1, 2; *deest in L^b T^(lac.) H^{III}* 10 – 12 *II²2846 P cap. Ψ 1, 8 (374rA[35]36–374rB4); M cap. Ψ 1, 8; V^W cap. Ψ 1, 8; E cap. 269, 4; *deest in L^b T^(lac.) H^{III} R*

*II²2844 Τοῦ] *om.* P V^W *II²2845 (a) PM E R σοφία PM, σοφ^φ R σολομωντος M (b) Σολομώντος (σολο^μ *cod.*) V^W *II²2846 (a) P E (b) Τοῦ Σιράχ (-αχ *cod.*) M (c) s. a. V^W

3 ἰδὲ] ἰδε V^W, *om.* M τούτο ἴδον P^{a.c.}, τούτο ἴδιον P^{p.c.}, τούτο ἴδιον V^W, ἴδον τούτο M, τούτο εὔρον LXX 5 πολλοὺς] πονηροὺς M 11 πραότητι E^{ut videtur} 12 τάξιν] ἄξιαν M

*II²2847 / PML^b cap. Ψ 1, 9

Τοῦ αὐτοῦ·

Ψυχὴ ἀνδρὸς ἀπαγγέλλειν εἴωθεν
ἢ ἑπτὰ σκοποὶ ἐπὶ μετεώρου καθήμενοι.

*II²2848 / PML^b cap. Ψ 1, 10

5

Τοῦ αὐτοῦ·

Τέκνον, ἐν ζωῇ σου πείρασον τὴν ψυχὴν σου,
καὶ ἴδε τί πονηρὸν αὐτῆ, καὶ μὴ δῶς αὐτῆ·
οὐ γὰρ πάντα πᾶσιν συμφέρει,
καὶ οὐ πᾶσα ψυχὴ ἐν παντὶ εὐδοκεῖ.

10

*II²2849 / PML^b cap. Ψ 1, 11

Τοῦ αὐτοῦ·

Ψυχὴ πονηρὰ ἀπολεῖ τὸν κτησάμενον αὐτήν,
καὶ ἐπίχαρμα ἐχθρῶν ποιήσει αὐτόν.

7 – 10 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 46.5./53.6. (ed. Ihm, p. 774–775) 7 – 9 Τέκνον – συμφέρει] exstat ibid., 63.5./70.5. (p. 932)

3 – 4 *II²2847 Sir. 37, 14¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 147) 7 – 10 *II²2848 Sir. 37, 27¹–28² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 148–149) 13 – 14 *II²2849 Sir. 6, 4¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 59)

2 – 4 *II²2847 P cap. Ψ 1, 9 (374rB[4]5–8); M cap. Ψ 1, 9; V^W cap. Ψ 1, 9; E cap. 269, 5; *deest in L^b T^(lac.) H^{III} R* 6 – 10 *II²2848 P cap. Ψ 1, 10 (374rB[8]9–15); M cap. Ψ 1, 10; V^W cap. Ψ 1, 10; E cap. 269, 6; R cap. Ψ 1, 3; *deest in L^b T^(lac.) H^{III}* 12 – 14 *II²2849 P cap. Ψ 1, 11 (374rB16–20); M cap. Ψ 1, 11; V^W cap. Ψ 1, 11; E cap. 269, 7; R cap. Ψ 1, 4; *deest in L^b T^(lac.) H^{III}*

*II²2847 (a) PM (b) s. a. V^W E *II²2848 (a) PM (b) Σιράχ R (c) s. a. V^W E *II²2849 (a) V^W R (b) s. a. P E (c) s. d. M

3 ἀπαγγεῖν M, ἀποβάλλειν V^W 8 ἴδε PM αὐτῆ] ἐναυτῆ M δῶς M E, δὸς V^W 9 παντάσῃ E 10 οὐ] om. M ψυχὴ – εὐδοκεῖ] om. M 13 κτισάμενον P V^W a. c. 14 ἐχθρὸν E αὐτήν V^W

*Π²2850 / PML^b cap. Ψ 1, 12

<***>

Τῶν ἀγαθῶν αἱ ψυχαὶ ταῖς καθαρωτάταις ἐοίκασι πηγαῖς· ἐκεῖναι
 τὲ γὰρ τοὺς παριόντας, κἂν μὴ διψῶσι, τῷ εἶδει ἐφέλκονται αὐ-
 5 τοὺς ἀρύσασθαι τοῦ ποτοῦ.

*Π²2851 / PML^b cap. Ψ 1, 13

Τοῦ ἀγίου Κλήμεντος Ῥώμης·

...πανταχοῦ παρῶν ὁ θεός, τοῦ πανταχόθεν ἀπείρου νοὸς τὴν με-
 τουσίαν διδούς, ἦν πάντων ἀναπνεύουσαι αἱ ψυχαὶ τὸ ζῆν ἔχουσιν·
 10 κἂν χωρισθῶσιν τοῦ σώματος καὶ τὸν εἰς αὐτὸν εὐρεθῶσιν πόθον
 ἔχουσαι, εἰς τὸν αὐτοῦ κόλπον φέρονται ἀθάνατοι, ὡς ἐν χειμῶ-
 νος ὥρα οἱ ἄτμοι τῆς γῆς ὑπὸ τῶν τοῦ ἡλίου ἀκτίνων ἐφελκόμενοι
 φέρονται πρὸς αὐτόν. Θεῖαν οὖν στοργὴν συλλαβεῖν δυνάμεθα,
 ἐὰν τὴν εὐμορφίαν αὐτοῦ τῷ νῷ ὡς νοερὰν κατοπτεύωμεν· ἄλλως
 15 δὲ ἀμήχανον. Δυνατὸν γὰρ ἐπὶ μόνου θεοῦ κάλλος ἄνευ μορφῆς
 εἶναι καὶ πρὸς τὸν ἑαυτοῦ ἔρωτα ἐπισπᾶσθαι τινὰ τῷ πιστεῖ θεοῦ
 ὄρα, εἶδος περιγραπτον οὐκ ἔχοντα.

3 – 5 *Π²2850 Ps.-IGNATIUS ANTIOCHENUS, *Epistula ad Mariam Cassobolitam*, I, 3
 (ed. Funk/Diekamp, p. 88, 12–14; deest apud Holl) 8 – 17 *Π²2851 Ps.-CLEMENS
 ROMANUS, *Homilia* ιζ 10,3–5 (ed. Rehm†/Strecker, p. 235, 1–9); Holl, n° 22

2 – 5 *Π²2850 P cap. Ψ 1, 12 (374rB20–28); M cap. Ψ 1, 12; V^W cap. Ψ 1, 12; E cap.
 269, 8; R cap. Ψ 1, 5; deest in L^b T^(lac.) H^{III} 7 – 17 *Π²2851 P cap. Ψ 1, 13 (374rB
 [28]29–374vA26); M cap. Ψ 1, 13; V^W cap. Ψ 1, 13; deest in L^b E T^(lac.) H^{III} R

*Π²2850 (a) s. a. P V^W E (b) Τοῦ ἀγίου Βασιλείου (βασιλειου *cod.*) M (c) Τοῦ
 αὐτοῦ R *Π²2851 (a) PM κλημεντος ρωμης PM (b) Κλήμεντος (κλημ^u *cod.*) V^W

3 – 4 ἐκεῖναι – γὰρ] ἐκεῖναι τε γὰρ V^W, ἐκεῖναι (-ει- M) γὰρ M E, καὶ γὰρ ἐκεῖναι R
 4 εἶδη P, εἶδι M, διηδεῖ R 4 – 5 τοῦ ποτοῦ ἀρρύσασθαι αὐτούς R 5 ἀρρύσασθαι
 V^W P. c. πότου V^W, ποτου PM 9 διδούς] δίδωσι M ἦν] *om.* M αἱ] *om.* M
 10 καὶ] κἂν M^{P. c.} αὐτόν] θεὸν (*e corr.*) M 11 – 12 φέρονται – ἐφελκόμενοι]
om. M 12 ἀκτίνων V^W a. c. 14 τῷ – ὡς] τοῦ νωὸς P κατοπτεύωμεν (*littera*
 -v- *cancellata ut videtur*) M, κατοπτεύομεν (-ευ- P) P V^W 16 ἐπισπᾶσθαι τινα
 M, ἐπισπάσασθαι τινα V^W 17 εἶδος περιγραπτον P, εἶδος περιγραπτὸν V^W, εἶδ'
 ἀπερίγραπτον M

*II²2852 / PML^b cap. Ψ 1, 14

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἀθάνατοι πᾶσαι αἱ ψυχαί, καὶ τῶν ἀσεβῶν, αἷς ἄμεινον ἦν μὴ ἀφθάρτους εἶναι· κολαζόμεναι γὰρ ὑπὸ τοῦ ἀσβέστου πυρὸς ἀπεράντῳ τιμωρία καὶ μὴ θνήσκουσαι ἐπὶ κακῶ, τὸ ἑαυτῶν τέλος λαβεῖν οὐκ ἔχουσιν. 5

*II²2853 / PML^b cap. Ψ 1, 15

Τοῦ ἁγίου Εἰρηναίου Λούγδονος·

Αἱ ψυχαὶ ἀπέρχονται εἰς τὸν τόπον τὸν ὠρισμένον αὐταῖς ἀπὸ τοῦ θεοῦ, κάκεῖ μέχρι τῆς ἀναστάσεως φοιτῶσιν, περιμένουσαι τὴν ἀνάστασιν· ἔπειτα ἀπολαβοῦσαι τὰ σώματα καὶ ὀλοκλήρως ἀνασταῖσαι, τουτέστιν σωματικῶς, καθὼς καὶ ὁ κύριος ἀνέστη, οὕτως ἐλεύσονται εἰς τὴν ὄψιν τοῦ θεοῦ. 10

---

3 – 6 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 46.13./53.14. (ed. Ihm, p. 778)

---

3 – 6 *II²2852 Ps.-CLEMENS ROMANUS, *Homilia* ια 11,2 (ed. Rehm†/Strecker, p. 159, 4–7); Holl, n° 16 9 – 13 *II²2853 IRENAEUS LUGDUNENSIS, *Adversus haereses*, V, 31, 45–50 (Fr. gr. 27) (ed. Rousseau/Doutreleau/Mercier, p. 394); Holl, n° 173

---

2 – 6 *II²2852 P cap. Ψ 1, 14 (374vA[26]27–374vB2); M cap. Ψ 1, 14; V^W cap. Ψ 1, 14; E cap. 269, 9; R cap. Ψ 1, 6; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} 8 – 13 *II²2853 P cap. Ψ 1, 15 (374vB[2–3]4–19); M cap. Ψ 1, 15; V^W cap. Ψ 1, 15; E cap. 269, 10; R cap. Ψ 1, 7; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

---

*II²2852 (a) PM V^W (b) Τοῦ ἁγίου Κλήμεντος (-η- *cod.*) Ῥώμης R (c) Κλήμεντος Ῥώμης E *II²2853 (a) PM εἰρηναίου M, ειρηνέου P λουγγδονος (*sic*) P, λουγδωνος M (b) Τοῦ ἁγίου Εἰρηναίου R (c) Ἄγιου Εἰρηναίου E (e) Εἰρηναίου (εἰρην *cod.*) V^W

---

13 ἐλευσον P τὴν ὄψιν] τὸν οἶκον M

*II²2854 / PML^b cap. Ψ 1, 16

Τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, ἐκ τοῦ περὶ εἰδώλων·

- 5 Ὡσπερ, τοῦ σώματος θνητοῦ τυγχάνοντος, θνητὰ καὶ αἱ τούτου θεωροῦσιν αἰσθήσεις, οὕτως ἀθάνατα θεωροῦσαν καὶ λογιζομένην τὴν ψυχὴν, ἀνάγκη ἀθάνατον καὶ αὐτὴν εἶναι καὶ αἰεὶ ζῆν. Αἱ γὰρ περὶ τῆς ἀθανασίας ἔννοιαι οὐδέποτε ταύτην ἀφίουσι, μένουσαι ἐν αὐτῇ, καὶ ὥσπερ ἔγκαιμα ἐν αὐτῇ γενόμεναι πρὸς ἀσφάλειαν τῆς ἀθανάτου ζωῆς.

*II²2855 / PML^b cap. Ψ 1, 17

- 10 Τοῦ ἁγίου Βασιλείου, εἰς τὸ *Πρόσεχε ἑαυτῶ*·

Ἡ ἀκριβὴς ἑαυτοῦ κατανόησις αὐτάρκη σοι παρέξει χειραγωγίαν καὶ πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ θεοῦ. Ἐὰν γὰρ προσέχῃς σεαυτῶ, οὐδὲν δεήσει ἐκ τῆς τῶν ὄλων κατασκευῆς τὸν δημιουργὸν ἐξιχνεύειν, ἀλλ' ἐν σεαυτῶ, οἰονεὶ μικρῶ τινι διακόσμῳ, τὴν μεγάλην κατόψει

11 – 12 Ἡ – θεοῦ] exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 49.6./56.6. (ed. Ihm, p. 811)

3 – 8 *II²2854 ATHANASIOS ALEXANDRINUS, *Contra idola (Contra gentes)*, 33, 35–40 (ed. Thomson, p. 92) 11 – 1260, 4 *II²2855 BASILIUS CAESARIENSIS, *Homilia in illud: Attende tibi ipsi (Deut. 15, 9)*, 7 (ed. Rudberg, p. 35, 12–18)

2 – 8 *II²2854 P cap. Ψ 1, 16 (374vB[19–20]21–375rA4); M cap. Ψ 1, 16; V^W cap. Ψ 1, 16; E cap. 269, 11; *deest in L^b T^(lac.) H^{III} R* 10 – 1260, 4 *II²2855 P cap. Ψ 1, 17 (375rA[4–5]6–31); M cap. Ψ 1, 17; V^W cap. Ψ 1, 17; E cap. 269, 12; R cap. Ψ 1, 8; *deest in L^b T^(lac.) H^{III}*

*II²2854 (a) PM Ἀθανασίου P (b) Ἁγίου Ἀθανασίου E (c) Ἀθανασίου (ἀθανα *cod. ut videtur*) V^W *II²2855 (a) PM βασιλείου *codd.* ἑαυτῶ] *scripsi*, ἑαυτῶ P, *om.* M (b) Τοῦ ἁγίου Βασιλείου R (c) Βασιλείου V^W E βασι^λ V^W

3 θνήτα P, θνηται M 4 θεωροῦσιν] θεωροῦνται M 4 – 5 διαλογιζομένην E 6 ταύτην] αὐτὴν M ἀφίουσι] *sic* P V^W, ἀφιοῦσαι M, ἀφιάσι *ed.* 6 – 7 μενοῦσαι V^W a. c., μένουσαι V^W p. c., μένουσιν M 7 καὶ] *om.* M ἔκκαυμα V^W (ἔκκαυμα *II²2889 / PML^b cap. Ω 1, 20 *et ed.*) 8 ἀθανάτου] αἰωνίου M 11 εἰαυτοῦ P, εἰαυτου M^{a. c.}, σῆαυτου M^{p. c.}, σεαυτοῦ V^W E 12 καὶ] *eras.* M προσεχῆς M, προσέχεις V^W 13 δεήσει M V^W ὄλων] ἄλλων *e corr.* M δημιουργὸν PM 14 μικρῶ τινὶ διακόσμῳ V^W, τινὶ διακόσμῳ μικρῶ R, μικρῶ (-ῶι E) διακόσμῳ M E κατόψη M

τοῦ κτίσαντός σε σοφίαν. Ἄσώματον νόει τὸν θεὸν ἐκ τῆς ἐνυπαρχούσης σοι ψυχῆς ἀσώματου, μὴ περιγραφόμενον ἐν τόπῳ, ἐπειδὴ οὐδὲ ὁ σὸς νοῦς προηγουμένην ἔχει τὴν ἐν τόπῳ διατριβὴν, ἀλλὰ διὰ τῆς πρὸς τὸ σῶμα συναφείας ἐν τόπῳ γίνεται.

*II²2856 / PML^b cap. Ψ 1, 18

5

Τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου, ἐκ τοῦ Ἄγκυρωτοῦ.

Γέγραπται ὅτι ἔλαβεν *χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς ὁ θεός, καὶ ἔπλασε τὸν ἄνθρωπον*. Καὶ ἄνθρωπον καλεῖ τὸν χοϊκόν, καὶ ἄνθρωπον καλεῖ τὸν ψυχικόν. Ἐνεφύσησεν γὰρ εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν. Κτιστὴν δὲ εἶναι τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα νοοῦμεν, καὶ οὔτε μέρος θεοῦ εἶναι τὴν ψυχὴν λέγομεν οὔτε ἄλλοτριαν τοῦ ἐμφυσηματος· πῶς δὲ τὸ λεπτόν τοῦτο νοεῖται, θεῶ μόνῳ ἔγνωστα. Ἡμεῖς δὲ ἀπεριέργως καὶ ἀκακούργως πιστεύομεν θεῶ, τῷ ἀληθεύοντι ἐν πᾶσιν.

7 – 8 *χοῦν – ἄνθρωπον¹*] Gen. 2, 7 9 – 10 Ibid.

7 – 14 *II²2856 EPIPHANIUS CONSTANTIENSIS, *Ancoratus*, 55, 8 – 56, 1 (ed. Holl/Bergemann/Collatz, p. 65, 9–17)

6 – 14 *II²2856 P cap. Ψ 1, 18 (375rA[31–32]33–375rB20); M cap. Ψ 1, 18; V^W cap. Ψ 1, 18; R cap. Ψ 1, 9; *deest in L^b E T^(lac.) H^{III}*

*II²2856 (a) PM *επιφανίου M τοῦ Ἄγκυρωτοῦ*] του ἀγκυρωτου P, ταγκυρωτου M (b) Τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου R (c) Ἐπιφανίου (*ἐπιφα cod.*) V^W

1 κτίσαντός σε] κτίσαντος R 1 – 2 ἐνυπαρχούσης σοι V^W, ἐνυπαρχούσης σοῦ R, ὑπαρχούσης σοι E, ὑπαρχουσης (ü- sic P, non liquet in M) σοι PM 3 – 4 ἔχει – διατριβὴν] *in mg.* P 4 τῆς] τὴν PM V^W συνάφειαν (-a- PM) PM V^W 8 Καὶ] *eras.* M 8 – 9 καὶ – ψυχικόν] *expunx.* R 9 ἐνεφύσησε P V^W 11 εἶναι] *post* ψυχὴν *transpos.* (*et* εἶναι *iterav.*) M ψυχὴν] *add.* καὶ τὸ σῶμα νοοῦμεν V^W λέγοντες V^W 12 ἐμφυσηματος P V^W a. c. τὸ λεπτόν] *κατὰ λεπτόν ed.* 13 ἀπεριεργῶς P a. c. M ἀκακούργως] ἀπανουργος M 13 – 14 πιστεύομεν V^W

*Π²2857 / PML^b cap. Ψ 1, 19

Τοῦ ἁγίου Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας·

Τῶν ἐπὶ γῆς αἱ μητέρες, ὑπηρετοῦσαι τῇ φύσει πρὸς γέννησιν, ἔχουσι μὲν ἐν μήτρα πηγνυμένην κατὰ βραχὺ τὴν σάρκα, καὶ ἀφράστοις τισὶν ἐνεργείαις θεοῦ προϊοῦσαν καὶ τελειομένην εἰς
5 εἶδος ἀνθρώπινον· ἐνίησι δὲ τῷ ζῶῳ τὸ πνεῦμα ὁ θεός, καθ' ὃν οἶδεν τρόπον. Πλάττει γὰρ πνεῦμα ἀνθρώπου ἐν αὐτῷ κατὰ τὴν τοῦ προφήτου φωνήν. Ἔτερος γοῦν ὁ σαρκός, καὶ ἕτερος ὁμοίως ὁ τῆς ψυχῆς ἐστὶν λόγος. Ἄλλ' εἰ καὶ γεγόνασι μόνον αὗται τῶν
10 ἀπὸ γῆς σωμάτων μητέρες, ἀλλ' ὅλον ἀποτεκοῦσαι τὸ ζῶον, τὸ ἐκ ψυχῆς λέγω καὶ σώματος, οὐχὶ μέρος λέγονται ἀποτεκεῖν.

*Π²2858 / PML^b cap. Ψ 1, 20

Τοῦ ἁγίου Διαδόχου·

Ὅταν καλὰ φρονῇ ἡ ψυχὴ, περιλαμπής ἐστὶν ὅλη καὶ περίβλεπτος,
15 ὅτε δὲ κακά, ἀφεγγής καὶ ἀθαύμαστος· ὥσπερ αἱ ὑπὸ τῆς κόρης τοῦ ὀφθαλμοῦ ἀρπαζόμενα σκιαὶ διὰ τὴν πολλὴν αὐτῆς καὶ ὀξεῖαν τρανότητα, ἦντινα αἰσθησὶν δεῖ λέγειν τῆς ὀπτικῆς δυνά-

---

7 Zach. 12, 1

---

3 – 11 *Π²2857 CYRILLUS ALEXANDRINUS, *Epistula ad monachos Aegypti (Ep. 1)*, 12 (ed. Schwartz, p. 15, 13–20) **14 – 1262, 10** *Π²2858 DIADOCHUS PHOTICENSIS, *Visio η'* (ed. des Places, p. 174, 6–23)

---

2 – 11 *Π²2857 P cap. Ψ 1, 19 (375rB[21]22–375vA12); M cap. Ψ 1, 19; V^W cap. Ψ 1, 19; R cap. Ψ 1, 10; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III} **13 – 1262, 10** *Π²2858 P cap. Ψ 1, 20 (375vA[12]13–375vB23); M cap. Ψ 1, 20; V^W cap. Ψ 1, 20; E cap. 269, 13; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} R

---

*Π²2857 (a) PM R κυρίλλου M Ἀλεξανδρείας] ἀλεξανδρείας M, ἀλεξανδρίας P, *om.* R (b) Κυρίλλου (κ^ορι^λ cod.) V^W *Π²2858 (a) PM ἁγίου] *om.* M διαδόχου *codd.* (b) Διαδόχου ἐπισκόπου E (c) Διαδόχου (διαδο^x cod.) V^W

---

4 κατὰ βραχὺ] καὶ καταβραχὺ R **5** προσιοῦσαν M **6** τῷ ζῶῳ] *om.* M τὸ] *om.* V^W ὁ] *om.* PM **7** ἑαυτῷ R **8** οὖν R ὁμοίως] *om.* R **9** ἐστὶν λόγος] τελεσιουργός R γεγόνασι] γεννώσῃ R αὐταὶ P, αὐταὶ M, αὐταὶ V^W **15 – 1262, 10** ὥσπερ – ἐκτίσαντο] *om.* E **15** κόρης V^W p. c. **16** καὶ] *om.* M **17** αἰσθησὶν] ἀνθησὶν M **17 – 1262, 1** *post* δυνάμεως *quaedam excidisse videntur (cf. ed.)*

μεως <***>, οὕτω δὴ καὶ ὅπερ ἄν ἐκ τῆς ἑαυτοῦ ἐπιθυμίας ὁ νοῦς ἐνθύμημα ἀρπάσῃ, τοῦτο ὡσπερ εἶδος γίνεται τῆς ἐνεργείας τῆς ψυχῆς, ὅπερ ἐστὶν αὐτῆς διὰ πολλὴν λεπτότητα. Ἐπὶ γὰρ τῶν ἀσωμάτων φύσεων, ὅπερ ἄν κτήσῃται ἢ ἐνέργεια, τοῦτο ὡσπερ τῆς φύσεως διὰ πολλὴν, ὡς ἔφην, λεπτότητα γίνεται, κἂν μετὰ δόξης, κἂν μετὰ [πλήθους] πάθους συμβαίνει γίνεσθαι. Ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἀποστατῶν ἀγγέλων δεῖ νοεῖν· ἕως μὲν γὰρ ἐφρόνουσιν τὰ πρέποντα ἀγγέλοις, αὐτὸ τὸ καλὸν τῶν νοημάτων εἰς εἶδος αὐτοῖς δόξης ἐγένετο· ἐπεὶ δὲ τῶν θεοφιλῶν κατεφρόνησαν ἐννοιῶν, αὐτὴν τὴν ἀφροσύνην αὐτῶν εἰς εἶδος αἰσχύνῃς ἐκτίσαντο. 5 10

*II²2859 / PML^b cap. Ψ 1, 21

Φίλωνος, ἐκ τῆς κατὰ Μωσέα κοσμοποιΐας·

Τοῦ τεχνίτου χοῦν λαβόντος καὶ μορφήν ἀνθρωπίνην ἐξ αὐτοῦ διαπλάσαντος, τὴν ψυχὴν ὑπ' οὐδενὸς εἴληφε γεννητοῦ τοπαράπαν, ἀλλ' ἐκ τοῦ πατρὸς καὶ ἡγεμόνος τῶν πάντων. Τὸ γὰρ ἐνεφύσησεν οὐδὲν ἦν ἕτερον ἢ πνεῦμα θεῖον ἀπὸ τῆς μακαρίας καὶ εὐδαίμονος φύσεως ἐκείνης ἀποικίαν τὴν ἐνθάδε στείλαμενον ἐπ' ὠφελεία τοῦ γένους ἡμῶν. 15

13 – 14 χοῦν – διαπλάσαντος] cf. Gen. 2, 7 15 – 16 ἐνεφύσησεν] Ibid.

13 – 18 *II²2859 PHILO IUDAEUS, *De opificio mundi*, 135 (ed. Cohn, p. 47, 1–6)

12 – 18 *II²2859 P cap. Ψ 1, 21 (375vB[23–24]25–376rA7); M cap. Ψ 1, 21; V^W cap. Ψ 1, 21; E cap. 269, 14; R cap. Ψ 1, 11; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2859 (a) PM R φίλωνος M μωσεα M (b) Φίλωνος (φίλο^v V^W) V^W E

6 πλήθους] *delevi cum* V^W (*ed.*) πάθους] *om.* M σβαίνει P^{a.c.}, συμβαίνειν M 7 ἀποστατων P, ἀποστάντων *ed.* δεῖ – ἕως] διατο εἶναι· ὡς M τὰ] *om.* M 8 εἰς εἶδος] εἶδος M^{p.c.} 8 – 9 αὐτοῖς – ἐγένετο] αὐτῆς δόξης ἐγένετο M 9 θεοφίλων P, θεῶ φίλων M κατεφρόνησαν M, κατεφρονισαν P 10 ἀφροσύνην] εὐφροσύνην *ed.* (*sed cf. app. crit.*) εἰς] *om.* M ἐκτίσαντο P V^{W a.c.} 13 τεχνήτου M V^{W a.c.} ἀνθρωπίνην] *om.* M αὐτοῦ] *add.* τοῦ R 14 διαπλάσαντος V^W εἰλήφει M γεννητοῦ V^W E 15 – 18 ἀλλ' – ἡμῶν] *cancellata in* V^W, *sed ita ut adhuc legi possint* 15 πατρὸς] πνεύματος τοῦ M πάντων M Τὸ] ὁ *ed.* 16 ἦν] *om.* M 17 ἐνθένδε E στείλαμενος M

*Π²2860 / PML^b cap. Ψ 1, 22

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τῆς αὐτῆς·

Ἐπισημασθέντα
 5 Ὁ δημιουργὸς ἀγαθὸς ἦν τὰ τε ἄλλα καὶ τὴν ἐπιστήμην. Ὅτι δὲ
 καὶ περὶ τὴν ψυχὴν ἄριστος ἦν, φανερόν· οὐδενὶ γὰρ ἑτέρῳ πράγ-
 ματι τῶν ἐν γενέσει πρὸς τὴν κατασκευὴν αὐτῆς ἔοικε χρῆσασθαι,
 μόνον δέ, ὡς εἶπον, τῷ ἑαυτοῦ λόγῳ. Διὸ φησὶν ἀπεικόνισμα καὶ
 μίμημα γεγενῆσθαι τούτου τὸν ἄνθρωπον, ἐμπνευσθέντα εἰς τὸ
 πρόσωπον, ἔνθα τῶν αἰσθήσεων ὁ τόπος· ἀνάγκη δὲ παγκάλου
 παραδείγματος πάγκαλον εἶναι τὸ μίμημα.

10 *Π²2861 / PML^b cap. Ψ 1, 23

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ περὶ Μωϋσέως·

Ἐπισημασθέντα
 Ὁ νοῦς ἐν ἐκάστῳ ἡμῶν τὰ μὲν ἄλλα δύναται καταλαβεῖν, ἑαυτὸν
 δὲ γνωρίσαι ἀδυνάτως ἔχει. Ὡσπερ γὰρ ὁ ὀφθαλμὸς τὰ μὲν ἄλλα
 ὄρα, ἑαυτὸν δὲ οὐχ' ὄρα, οὕτω καὶ ὁ νοῦς ἑαυτὸν οὐ καταλαμβα-

6-7 ἀπεικόνισμα - ἄνθρωπον] cf. Gen. 1, 26-27; Sap. 2, 23² 7-8 ἐμπνευσθέντα
 - πρόσωπον] cf. Gen. 2, 7

3 *Π²2860 Ὁ - ἐπιστήμην] PHILO IUDAEUS, *De officio mundi*, 138 (ed. Cohn, p.
 48, 6-7) 3-8 Ὅτι - τόπος] IBID., 139 (p. 48, 11-16) 8-9 ἀνάγκη - μίμημα]
 IBID. (p. 48, 19-49, 1) 12-1264, 2 *Π²2861 PHILO IUDAEUS, *Legum allegoriae*, I,
 91 (ed. Cohn, p. 85, 4-9)

2-9 *Π²2860 P cap. Ψ 1, 22 (376rA[8]9-31); M cap. Ψ 1, 22; V^W cap. Ψ 1, 22; R
 cap. Ψ 1, 12; *deest in L^b E T^(lac.) H^{III}* 11-1264, 2 *Π²2861 P cap. Ψ 1, 23 (376rA
 [32]33-376rB12); M cap. Ψ 1, 23; V^W cap. Ψ 1, 23; E cap. 269, 15; R cap. Ψ 1, 13;
deest in L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2860 (a) PM R τῆς αὐτῆς] τοῦ αὐτοῦ R (b) Τοῦ αὐτοῦ V^W *Π²2861 (a) M R
 τοῦ²] των M μωυσέος R, μωσεως M (b) Περὶ Μωσέως βίου P (c) Τοῦ αὐτοῦ V^W
 (d) s. a. E

4 καὶ] s. l. M οὐδενὶ γὰρ] ἔθεν οὐχ' (-χ e corr.) M 6 μόνῳ (-w e corr.) M ὡς]
 ὥσπερ R εἶπον] εἰπῶν P, εἰπῶν V^{W a. c.} 7 γεγενῆσθαι M, γεγενεῖσθαι P
 V^{W a. c.} ut videtur 8 παγκάλου PM 9 πάγκαλλον P μίμημα] παραδειγμα M 12
 Ὁ νοῦς] *punctis superne inferneque notata in M (man. rec. ut videtur, eadem proba-
 biliter quae in mg. ὥσπερ ὁ ὀφθαλμὸς add.)* 12-14 ἑαυτὸν - ὄρα¹] om. M 14
 ἑαυτὸν²] add. μὲν PM V^W

νει. Εἰπάτω γάρ τις τί ἐστὶ καὶ ποταπός, πνεῦμα ἢ πῦρ ἢ αἷμα ἢ ἀήρ ἢ ἕτερόν τι, ἢ τοσοῦτόν γε ὅτι σῶμα ἐστὶν ἢ πάλιν ἀσώματον.

*II²2862 / PML^b cap. Ψ 1, 24

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ τίς ὁ κληρονόμος, καὶ †εις τὰ ἴσα τῆς ἐναντίας† τομῆς·

5

Φησὶν ὁ Νομοθέτης ἄντικρυς· *Ψυχὴ πάσης σαρκός, αἷμά ἐστιν*, †τὸ προσνέμον† τῷ σαρκῶν ὄχλῳ τὴν αἵματος ἐπιρροήν, οἰκείον οἰκείῳ· τοῦ δὲ νοῦ τὴν οὐσίαν ἐξ οὐδενὸς ἤρτησεν γεννητοῦ, ἀλλ' ὑπὸ θεοῦ καταπνευσθεῖσαν εἰσήγαγεν· *ἐνεφύσησεν γάρ φησιν*, ὁ ποιητὴς τῶν ὄλων *εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς, καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς σάρκα ζῶσαν*, ἢ κατὰ τὴν εἰκόνα τοῦ ποιητοῦ θεοῦ λόγος ἔχει τυπωθῆναι τὸν ἄνθρωπον. Διττὸν εἶδος ἀνθρώπων, τὸ μὲν θείῳ πνεύματι λογισμῶ βιούντων, τὸ δὲ αἵματι καὶ σαρκὸς ἡδονῇ ζώντων. Τοῦτο <τὸ> εἶδος ἐστὶν πλάσμα γῆς, ἐκεῖνο δὲ θείας εἰκόνας ἐμπερὲς ἐκμαγεῖον. Χρεῖος δὲ ἐστὶν ὁ πε-

10

15

5 τομῆς] cf. Gen. 15, 10 6 Lev. 17, 11 vel 14 9 – 11 Gen. 2, 7

4 – 5 *II²2862 τίς – τομῆς] PHILO IUDAEUS, *Quis rerum divinarum heres sit*, Titulus (ed. Wendland, p. 1) 6 – 1265, 2 Φησὶν – τοῦτου] IBID., 56–58 (p. 14, 1–11)

4 – 1265, 2 *II²2862 P cap. Ψ 1, 24 (376rB[13–14]15–376vA11); M cap. Ψ 1, 24; V^W cap. Ψ 1, 24; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III} R

*II²2862 (a) PM ἐκ τοῦ] *om.* M †εις – ἐναντίας†] *crucis apposui*, περὶ τῆς εἰς τὰ ἴσα καὶ ἐναντία *ed.* ἴσα *codd.* ἐναντίας] *om.* M τομῆς] *add.* τῆς ἐναντίας τομῆς M (b) *s. a.* V^W

1 – 2 Εἰπάτω – ἀσώματον] *om.* E 1 τίς ἐστὶν R, τίς τέ ἐστὶν *ed.* 2 τοσοῦτόν γε] τὸ σὺν αὐτῷ M ἀσωματος M, ἀσώματ^o R 6 Φησὶν – Νομοθέτης] *om.* M ἄντικρυς] *post* Ψυχὴ *transpos.* M 7 †τὸ προσνέμον†] *crucis apposui, sic* PM V^W, εὗ γε τὸ προσνεῖμαι *ed.* τῷ] *scripsi (ed.)*, τῶν P V^W, τῷ (*s. l.* *add. man. rec. ut videtur*) τῶν M 8 γεννητοῦ V^W 9 ἐνεφύσησε P V^W 11 σάρκα] ψυχὴν M ἢ] *scripsi (ed.)*, ἢ M^{a. c.}, ἢ M^{p. c.} *man. rec. ut videtur*, εἰ P V^W 12 – 13 ἀνθρώπων] ὁ (*s. l.*) ἄνθρωπος M 13 τὸ¹] *scripsi (ed.)*, τῷ PM V^W βιούντων] *litterae* -ντων *erasae in* M, *sicut et aliae quaedam post* βιούντων τὸ²] *scripsi (ed.)*, τοῦτο PM V^W 14 ζώντων] *litterae* -των *erasae in* M Τοῦτο] *add.* δὲ V^W τὸ] *supplevi (ed.)*, *om.* PM V^W 15 εἰκόνας] *om.* M δέ] *in mg.* V^W

πλασμένος ἡμῶν χοῦς καὶ ἀναδεδυμένος αἵματι βοηθείας τούτου.

*Π²2863 / PML^b cap. Ψ 1, 25

Τοῦ αὐτοῦ·

- 5 Τί ἐστίν· Ἐν αἵματι ψυχῆς κρέας οὐ φάγεσθε; Ἔοικεν διὰ τούτου δηλοῦν ὅτι ψυχῆς οὐσία αἷμα ἐστίν, ψυχῆς μέντοι τῆς αἰσθητικῆς, οὐχὶ τῆς κατ' ἐξοχὴν γενομένης, ἣτις ἐστὶν λογικὴ τε καὶ νοερά. Τρία γὰρ μέρη ψυχῆς· τὸ μὲν θρεπτικόν, τὸ δὲ αἰσθητικόν, τὸ δὲ λογικόν. Τοῦ μὲν οὖν λογικοῦ τὸ θεῖον πνεῦμα οὐσία κατὰ τὸν
- 10 θεολόγον – φησὶν γὰρ ὅτι Ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς –, τοῦ δὲ αἰσθητικοῦ καὶ ζωτικοῦ τὸ αἷμα οὐσία· λέγει γὰρ ἐν ἑτέροις ὅτι ψυχὴ πάσης σαρκὸς τὸ αἷμα ἐστίν. Καὶ κυριώτατα ψυχὴν σαρκὸς αἷμα εἴρηκεν· περὶ σάρκα δὲ ἡ αἰσθησις καὶ τὸ πάθος, οὐχ' ὁ νοῦς καὶ ὁ λογισμός. Οὐ μὴν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν αἵματι
- 15 ψυχῆς μηνύει ὅτι ἕτερον ἐστὶν ψυχὴ, καὶ ἕτερον αἷμα, ὡς εἶναι ψυχῆς μὲν ἀψευδῶς οὐσίαν πνεῦμα, μὴ καθ' αὐτὸ δὲ χωρὶς αἵματος τόπον ἐπέχειν, ἀλλ' ἐμφέρεσθαι καὶ συγκεκραῖσθαι αἵματι.

5 Gen. 9, 4 10 – 11 Ibid. 2, 7 12 Lev. 17, 11 vel 14 14 – 15 Gen. 9, 4

5 – 17 *Π²2863 PHILO IUDAEUS, *Quaestiones in Genesim*, II. 59 (ed. Petit, p. 114–115)

4 – 17 *Π²2863 P cap. Ψ 1, 25 (376vA[11]12–376vB16); M cap. Ψ 1, 25; V^W cap. Ψ 1, 25; R cap. Ψ 1, 14; *deest in L^b E T^(lac.) H^{III}*

*Π²2863 Τοῦ αὐτοῦ] *cf. etiam infra, app. crit. text.*

1 ἀναδεδεγμενος M 1 – 2 τούτου] *om.* M 5 Τί – φάγεσθε] *lemmati adiuncta sunt in M* κρέας οὐ] κρέα σου M φάγεσθαι P διατοῦτο R 6 μέντοι] μὲν M 7 οὐχί] *s. l. add. δε M^{man. rec. ut videtur}* 8 τὸ δὲ!] *in mg.* V^W 11 τοῦ δὲ] καὶ τοῦ M 12 ψυχῆς P 12 – 13 κυριωτατην M 14 οὐχ' ὁ] ὄχ' ο M 15 ἕτερον ἔστι V^W αἷμα] σῶμα R 16 ψυχῆς – ἀψευδῶς] ψευδῶς ψυχὴν μὲν R καθ' ἑαυτὸ R, καθεαυτο M 17 ἔχειν M συγκεκραῖσθαι P

*II²2864 / PML^b cap. Ψ 1, 26

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ περὶ ἄθλων καὶ ἐπιτιμιῶν·

Παντὸς ἀνθρώπου κατ' ἀρχὰς ἅμα τῇ γενέσει κυφορεῖ δίδυμα ἢ ψυχῇ, κακὸν καὶ ἀγαθόν, ἐκότερον φαντασιουμένη.

*II²2865 / PML^b cap. Ψ 1, 27

5

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ περὶ γιγάντων·

Τῆς ψυχῆς τὸ εἶδος οὐκ ἐκ τῶν αὐτῶν στοιχείων, ἐξ ὧν τὰ ἄλλα ἀπετελεῖτο, διεπλάσθη, καθαρωτέρας δὲ καὶ ἀμείνωνος ἔλαχε τῆς οὐσίας, ἐξ ἧς καὶ αἱ θεῖαι φύσεις ἐδημιουργοῦντο· παρ' ὃ καὶ μόνον τῶν ἐν ἡμῖν εἰκότως ἀφθαρτον ἔδοξεν εἶναι διανοία. Μόνην γὰρ αὐτὴν ὁ γεννήσας πατὴρ ἐλευθερίας ἠξίωσεν, καὶ τὰ τῆς ἀνάγκης ἀνεῖς δεσμὰ, ἀφετον εἶασεν, δωρησάμενος αὐτῇ τοῦ πρεπωδεστάτου καὶ οἰκειοτάτου κτήματος αὐτῷ, τοῦ ἔκουσιου, μοῖραν, ἣν ἠδύνατο δέξασθαι.

10

3 – 4 *II²2864 PHILO IUDAEUS, *De praemiis et poenis*, 63 (ed. Cohn, p. 350, 6–8)
7 – 14 *II²2865 PHILO IUDAEUS, *Quod deus sit immutabilis*, 46–47 (ed. Wendland, p. 66, 11–18)

2 – 4 *II²2864 P cap. Ψ 1, 26 (376vB[17–18]19–24); M cap. Ψ 1, 26; V^W cap. Ψ 1, 26; E cap. 269, 16; *deest in L^b T^(lac.) H^{III} R*   6 – 14 *II²2865 P cap. Ψ 1, 27 (376vB [25–26]27–377rA14); M cap. Ψ 1, 27; V^W cap. Ψ 1, 27; E cap. 269, 17; *deest in L^b T^(lac.) H^{III} R*

*II²2864 (a) PM ἐπιτιμιῶν] *sic acc.* P, ἐπιτιμιων M (b) Τοῦ αὐτοῦ V^W *II²2865 (a) PM (b) Τοῦ αὐτοῦ V^W (c) *s. a.* E

3 γεννεσει M   4 φαντασιουμένη] *scripsi* (ed.), φαντασιούμενον (φαντασίου- M) PM V^W E   8 καθαρωτερα M^{a. c.}   9 παρ' ὃ] παρῶ P, παρ ὦ V^W, παρω M   9 – 14 ὁ – δέξασθαι] *om.* E   10 διανοία] *scripsi*, διάνοια P, διανοία V^W, διανοιαν M, *qui verbum exprunx.*, διάνοια ed. (cf. *etiam app. crit.*)   11 ὁ] *s. l. post* γεννήσας *transpos.* M   12 εἶασεν] ἴασιν P, εἶασιν M^{a. c.} ut videtur αὐτῇ] *om.* M   12 – 13 πρεποδεστάτου (-α- M) PM   13 κτήματος – τοῦ] κτηματος, αὐτοῦ του M   14 ἠδυναντο M^{a. c.}

Τίτλος β' Περὶ ψόγου.

*II²2866 / PML^b cap. Ψ 2, 1

Τοῦ Σιράχ·

- Ἐν ἀγαθοῖς μὴ δῶς μῶμον,
5 καὶ μὴ βδελύξῃ ἄνθρωπον ἐν ἄορασίᾳ αὐτοῦ.

4 *II²2866 Ἐν – μῶμον] Sir. 18, 15¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 95) 5 καὶ – αὐτοῦ]
Ibid. 11, 2² (Wahl, p. 75–76)

1 Titlos P (377rA15) ML^{b pin} V^W R; *deest in L^{b txt} T^(lac.) H^{III}* 3 – 5 *II²2866 P cap.
Ψ 2, 1 (377rA[15]16–18); M cap. Ψ 2, 1; V^W cap. Ψ 2, 1; R cap. Ψ 2, 1; *deest in L^b T*
H^{III}

1 Τίτλος] *om.* PML^{b pin} V^{W pin} R^{pin} β'] *non liquet in P^{txt}*

*II²2866 Τοῦ] *praem.* ἀπο M, *om.* V^W R σιραχ M V^W

4 μῶμον] ψογον M 5 μὴ] *s. l.* P ὄρασια M, ὄρασει (ὀ- *et* -ει *e corr.*) V^W

Π¹ / Τίτλος γ' Περὶ ψιθυρισμοῦ καὶ ψιθυριστῶν.
Κ cap. Ψ 1

Π¹2265 /
Κ cap. Ψ 1, 1

*Π²2867 / PML^b cap. Ψ 3, 1

Ἀπὸ τοῦ Σιράχ·

Μολύνει τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ὁ ψιθυρίζων,
καὶ οὗ ἂν παροικῆση, μισηθήσεται.

5

Π¹2266 /
Κ cap. Ψ 1, 2

*Π²2868 / PML^b cap. Ψ 3, 2

Τοῦ αὐτοῦ·

Ψίθυρον καὶ δίγλωσσον καταρᾶσθε·
πολλοὺς γὰρ εἰρηνεύοντας ἀπώλεσεν.

Π¹2267 /
Κ cap. Ψ 1, 3

*Π²2869 / PML^b cap. Ψ 3, 3

10

Τοῦ αὐτοῦ·

Μὴ κληθῆς ψίθυρος,

4 – 5 *Π²2867 Sir. 21, 28¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 105) 8 – 9 *Π²2868 Sir. 28,
13¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 122–123) 12 – 1269, 3 *Π²2869 Sir. 5, 14¹⁻⁴ (Wahl,
Sirach-Text, p. 58)

1 **Titlos** P (377rA19–20) ML^b pin V^W E^{txt} R; *deest in* L^b txt E^{pin} (lac.) T^(lac.) H^{III} A^{III}
3 – 5 *Π²2867 P cap. Ψ 3, 1 (377rA[20]21–24); M cap. Ψ 3, 1; V^W cap. Ψ 3, 1; E
cap. 270, 1; R cap. Ψ 3, 1; *deest* L^b T^(lac.) H^{III} 7 – 9 *Π²2868 P cap. Ψ 3, 2
(377rA25–28); M cap. Ψ 3, 2; V^W cap. Ψ 3, 2; E cap. 270, 2; R cap. Ψ 3, 2; *deest in* L^b
T^(lac.) H^{III} 11 – 1269, 3 *Π²2869 P cap. Ψ 3, 3 (377rA[28]29–35); M cap. Ψ 3, 3;
V^W cap. Ψ 3, 3; E cap. 270, 3; R cap. Ψ 3, 3; *deest* L^b T^(lac.) H^{III}

1 Τίτλος] *om.* PML^b pin V^W pin E^{txt} R^{pin} γ'] *c̄ξθ'* E^{txt} (*co' expectav.*) ψιθυρισμοῦ
– ψιθυριστῶν] ψιθυρισμῶν καὶ ψιθυριστῶν V^W, ψῑθῡρῑστῶν καὶ ψῑθῡρί̄σμοῦ L^b pin
καὶ ψιθυριστῶν] *om.* M

*Π²2867 (a) PM Ἀπὸ] *om.* P σιραχ M (b) Σιράχ ER (c) *s. a.* V^W ut videtur *Π²2868
(a) MR V^W (b) *s. a.* PE *Π²2869 (a) PM R (b) *s. a.* V^W E

5 παροικῆση V^W a. c., παροικῆσει P Ra. c. ut videtur, παροικιση M
διγλωσσων M 9 ἀπωλεσαν M

8 ψιθυρῶν M

καὶ τῆ γλῶσση σου μὴ ἐνέδρευε·
ἐπὶ γὰρ τῷ κλέπτῃ ἔστιν αἰσχύνη,
καὶ κατάγνωσις πονηρὰ ἐπὶ διγλώσσῳ.

---

2 κλέπτῃ ἔστιν V^W

Στοιχείον Ω

Π¹/
K cap. Ω 1

Τίτλος α' Περὶ ὥρας θανάτου, ὅτι ἡ πρὸς τὴν θείαν καὶ σωτήριον ἐντολὴν παρακοή, τῆς κατὰ χάριν τοῦ δημιουργοῦ ἀφθαρσίας καὶ ἀθανασίας ἀπεστέρησεν ἡμᾶς, καὶ τῷ μόχθῳ παρέδωκεν καὶ τῷ θανάτῳ.

5

*Π²2870 / PML^b cap. Ω 1, 1

Ἀπὸ τῆς Γενέσεως·

Εἶπεν ὁ θεὸς τῷ Ἀδάμ· Ὅτι ἤκουσας τῆς φωνῆς τῆς γυναικός σου, καὶ ἔφαγες ἀπὸ τοῦ ξύλου, οὗ ἐνετειλάμην σοι τούτου μόνου μὴ φαγεῖν ἀπ' αὐτοῦ ἔφαγες, ἐπικατάρατος ἡ γῆ ἐν τοῖς ἔργοις σου· ἐν λύπαις φαγῆ αὐτὴν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου· ἀκάνθας καὶ τριβόλους ἀνατελεῖ σοι, καὶ φαγῆ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ. Ἐν ἰδρωτί τοῦ προσώπου σου φαγῆ τὸν ἄρτον σου, ἕως τοῦ ἀποστρέψαι σε εἰς τὴν γῆν, ἐξ ἧς ἐλήφθης· ὅτι γῆ εἶ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύση.

10

8 – 14 *Π²2870 Gen. 3, 17–19

1 Stoicheion P^{txt} (378vB1) ML^{b pin} V^w A^{III pin} R; *deest in* P^{pin} L^{b txt} E T^(lac.) H^{III A^{III} txt}
2 – 5 Titlos P (378vB2–9) ML^{b pin} E^{txt} V^w A^{III pin} R; *deest in* L^{b txt} E^{pin (lac.)} T^(lac.)
H^{III A^{III} txt} 7 – 14 *Π²2870 P cap. Ω 1, 1 (378vB[9]10–33); M cap. Ω 1, 1; V^w cap. Ω 1, 1; E cap. 272, 1; R cap. Ω 1, 1; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

1 Στοιχείον Ω] κεφάλαια τοῦ Ω M^{pin} Ω] *praem.* τὸ L^{b pin}, *add.* βιβλίον γ' A^{III pin}
2 Τίτλος] *om.* PML^{b pin} V^{w pin} E^{txt} A^{III pin} R^{pin} α'] *co'* (*coβ' expectav.*) E^{txt}, *om.*
A^{III pin} (α' *secund. ser.*) ὅτι] *praem.* καὶ V^{w txt} τὴν] *om.* A^{III pin} 5 θανάτῳ] *add.*
Βιβλίον δ' οὐδέν:- ἐν ᾧ καὶ περὶ τῶν ἐν ἄδου (*quae ad* *Π²2907 / PML^b cap. Ω 1, 42
spectare videntur) A^{III pin}

*Π²2870 Ἀπὸ τῆς] *om.* M V^w E R

8 ἀδαμ PM 9 ἐνετειλάμην σοι] ἐνετειλαμην συ (σοὶ *in mg. add. man. rec.*) M
μῆ] *s. l.* M 10 φαγεῖν. ἀπ' αὐτοῦ P R 11 φαγῆ E R, φαγῆ V^w, φάγη P, φαγει M
αὐτῆν] *s. l.* P 12 τριβολου M ἀνατελεῖ σοι] ἀνατελεισσοι M φαγῆ E, φαγῆ
V^w R, φάγη P, φαγι M τοῦ ἀγροῦ] *om.* E 12 – 13 Ἐν – σου²] *in mg.* V^w 13
ιδροτιτι M φαγῆ E, φαγῆ V^w R, φάγη P, φαγη M 13 – 14 ἕως – σε] *e*ωσσου
αποστρεψις (*sic*) M 14 ὅτι] *om.* R ἀπελεύσει P, ἀπελευσι M

*Π²2871 / PML^b cap. Ω 1, 2

Τοῦ Λευϊτικοῦ·

Ἐντομίδας οὐ ποιήσητε ἐπὶ ψυχῇ ἐν τῷ σώματι ὑμῶν.

*Π²2872 / PML^b cap. Ω 1, 3

5 Τοῦ Δευτερονομίου·

Οὐ φοιβήσητε, καὶ οὐκ ἐπιθήσετε φαλάκρωμα ἀναμέσον τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν ἐπὶ νεκρῷ.

*Π²2873 / PML^b cap. Ω 1, 4

Τοῦ Ἰώβ·

10 Θάνατος ἀνδρὶ ἀνάπαυσις.

---

3 *Π²2871 Lev. 19, 28 6 – 7 *Π²2872 Deut. 14, 1 (Wahl, *Deuteronomium-Text*, p. 129) 10 *Π²2873 Iob 3, 23¹

---

2 – 3 *Π²2871 P cap. Ω 1, 2 (378vB[33]34–36); M cap. Ω 1, 2; V^W cap. Ω 1, 2; R cap. Ω 1, 2; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III} 5 – 7 *Π²2872 P cap. Ω 1, 3 (379rA[mg]1–5); M cap. Ω 1, 3; V^W cap. Ω 1, 3; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III} R 9 – 10 *Π²2873 P cap. Ω 1, 4 (379rA[6]7–8); M cap. Ω 1, 4; V^W cap. Ω 1, 4; E cap. 272, 2; R cap. Ω 1, 3; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

---

*Π²2871 (a) PM R Τοῦ] *praem.* απο M (b) Λευϊτικοῦ (λευη^τ *cod.*) V^W *Π²2872 Τοῦ] *om.* M V^W *Π²2873 Τοῦ] *om.* V^W E R ἰώβ P, ἰώβ M

---

3 Ἐντομίδας οὐ] ἐντωμίδας οὐ P V^{W a. c.}, ἐντωμηδάσσου μη M ψυχην M ημων M 6 φοιβήσητε] ποιησιτε M, φοβηθήσεσθε (-θη- a. c.) κακά V^W ἐπιθήσεσθε V^W 7 ημων M νεκρον M 10 ἀναπαυσις M, ἀναπαυσις P

II²2271 /
K cap. Ω 1, 4

*II²2874 / PML^b cap. Ω 1, 5

Τῶν Παροιμιῶν·

Ἐτοίμαζε εἰς τὴν ἔξοδον τὰ ἔργα σου,
καὶ παρασκευάζου εἰς τὸν ἀγρόν.

*II²2875 / PML^b cap. Ω 1, 6

5

Τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ·

Τὰ πάντα ἐγένετο ἀπὸ χόος,
καὶ τὰ πάντα ἐπιστρέφει εἰς τὸν χοῦν·
καὶ τίς οἶδεν τὸ πνεῦμα υἰῶν τοῦ ἀνθρώπου
εἰ ἀναβαίνει αὐτῷ εἰς ἄνω,
καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ κτήνους
εἰ καὶ καταβαίνει αὐτὸ κάτω εἰς τὴν γῆν;

10

*II²2876 / PML^b cap. Ω 1, 7

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἄγαθὸν ἡμέρα θανάτου ἀνθρώπου ὑπὲρ ἡμέραν γεννήσεως,
ἀγαθὸν πορευθῆναι εἰς οἶκον πένθους

15

3 – 4 *II²2874 Prov. 24, 27¹⁻² (Wahl, *Proverbien-Text*, p. 117–118) 7 – 12
*II²2875 Eccle. 3, 20¹⁻²–21² (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 152–153) 15 – 1273, 2 *II²2876
Ἄγαθὸν – ἀνθρώπου] Eccle. 7, 1¹⁻²–2³ (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 159–160)

2 – 4 *II²2874 P cap. Ω 1, 5 (379rA[8]9–12); M cap. Ω 1, 5; V^W cap. Ω 1, 5; E cap.
272, 3; R cap. Ω 1, 4; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} 6 – 12 *II²2875 P cap. Ω 1, 6 (379rA
[12]13–22); M cap. Ω 1, 6; V^W cap. Ω 1, 6; E cap. 272, 4; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} R
14 – 1273, 4 *II²2876 P cap. Ω 1, 7 (379rA[23]24–36); M cap. Ω 1, 7; V^W cap. Ω 1,
7; E cap. 272, 5; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} R

*II²2874 Τῶν] *om.* M V^W E R *II²2875 Τοῦ] *om.* V^W E *II²2876 (a) PM (b) *s. a.*
V^W E (*cf. autem infra, app. crit. text.*)

3 ετοίμαζου M 7 χόος] του χοος M 9 – 12 καὶ – γῆν] *om.* E 9 υἰῶν] *expunx.*
M 10 ἀναβαίνει V^W a.c. αὐτὸ V^W 12 καὶ] *om.* V^W αὐτὸ] *om.* M 15 ἀνθρώ-
που] *om.* M γεννήσεως] γενεσεως M, *add.* αὐτοῦ *in* mg. V^W E (*forsan e lemmate*)

ἢ πορευθῆναι εἰς οἶκον πότου,
 διότι τοῦτο τέλος παντὸς ἀνθρώπου·
 καρδία σοφῶν ἐν οἴκῳ πένθους,
 καὶ καρδία ἀφρόνων ἐν οἴκῳ εὐφροσύνης.

5

*II²2877 / PML^b cap. Ω 1, 8

Τοῦ αὐτοῦ·

Εἶδον ἀσεβεῖς εἰς τάφους εἰσαχθέντας
 καὶ ἐκ τοῦ ἀγίου, καὶ ἐπορεύθησαν
 καὶ ἐπηνέθησαν ἐν τῇ πόλει,
 10 ὅτι οὕτως ἐποίησαν·
 καί γε τοῦτο ματαιότης.

*II²2878 / PML^b cap. Ω 1, 9

Τοῦ αὐτοῦ·

Καθὼς ἐξῆλθεν ἀπὸ γαστρὸς μητρὸς αὐτοῦ γυμνός,
 15 ἐπιστρέψει τοῦ πορευθῆναι ὡς ἦκει,
 καὶ οὐδὲν λήψεται ἐν μόχθῳ αὐτοῦ,
 ἵνα πορευθῆ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ.
 Καί γε τοῦτο πονηρὰ ἀρρωστία·
 ὥσπερ γὰρ παρεγένετο, οὕτω καὶ ἀπελεύσεται,

3 – 4 καρδία – εὐφροσύνης] Ibid. 7, 4¹⁻² (Wahl, p. 160) 7 – 11 *II²2877 Eccle. 8, 10¹⁻⁵ (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 164) 14 – 1274, 3 *II²2878 Eccle. 5, 14¹⁻¹⁶ (Wahl, *Kohelet-Text*, p. 157–158)

6 – 11 *II²2877 P cap. Ω 1, 8 ([379rA36]379rB1–7); M cap. Ω 1, 8; V^W cap. Ω 1, 8; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III} R 13 – 1274, 3 *II²2878 P cap. Ω 1, 9 (379rB8–25); M cap. Ω 1, 9; V^W cap. Ω 1, 9; R cap. Ω 1, 5; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III}

*II²2877 (a) PM (b) s. a. V^W *II²2878 (a) M (b) Τῶν αὐτῶν R (c) s. a. P V^W

1 ἢ – οἶκον] εἰοισκον πότου M ποτοῦ P 2 διότι – ἀνθρώπου] *om.* E παντὸς] *om.* M 4 ἀφρόνων] δὲ ἀφρονος M 7 ἴδον P, ἴδον V^W 8 καὶ¹ – ἀγίου] *om.* M 9 ἐπηνέθησαν] *scripsi* (LXX), ἐπαινέθησαν (-νε- P) P V^W, ἐπενεθισαν M 14 γυμνός] ουτος M 15 ἦκει] εἴκη P V^W a. c. ut videtur, ικη M 19 ουτος M

καὶ τίς ἢ περισσεΐα αὐτοῦ ἦ μοχθεῖ εἰς ἄνεμον;
 Καί γε πᾶσαι αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ἐν σκότει καὶ ἐν πένθει
 καὶ θυμῷ πολλῷ καὶ ἄρρωστία καὶ χόλω.

*Π²2879 / PML^b cap. Ω 1, 10

Σοφίας Σολομῶντος·

5

Ὁ θεὸς θάνατον οὐκ ἐποίησεν,
 οὐδὲ τέρπεται ἐπ' ἀπωλεία ζώντων.
 Ἐκτίσεν γὰρ εἰς τὸ εἶναι τὰ πάντα,
 καὶ σωτήριοι αἱ γενέσεις τοῦ κόσμου,
 καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς φάρμακον ὀλέθρου,
 οὐδὲ Ἄδου βασιλεῖον ἐπὶ γῆς.

10

*Π²2880 / PML^b cap. Ω 1, 11

Τοῦ Σιράχ·

Ἐπὶ νεκρῷ μὴ ἀποκωλύσης χάριν,
 καὶ μετὰ πενθούντων πένθησον.

15

6 – 11 *Π²2879 Sap. 1, 13¹–14⁴   **14 *Π²2880** Ἐπὶ – χάριν] Sir. 7, 33² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 66)   **15** καὶ – πένθησον] Ibid. 7, 34² (Wahl, p. 66)

5 – 11 *Π²2879 P cap. Ω 1, 10 (379rB[26]27–36); M cap. Ω 1, 10; V^W cap. Ω 1, 10; E cap. 272, 6; R cap. Ω 1, 6; *deest in L^b T^(lac.) H^{III}*   **13 – 15 *Π²2880** P cap. Ω 1, 11 ([379rB36]379vA1–4); M cap. Ω 1, 11; V^W cap. Ω 1, 11; E cap. 272, 7; R cap. Ω 1, 7; *deest in L^b T^(lac.) H^{III}*

*Π²2879 σοφία PM E, om. V^W ***Π²2880** Τοῦ] om. P V^W E R σιραχ M

1 περισσεΐα] *scripsi*, περισεΐα M, περισσια P, περισσία V^W a. c. ut videtur, περίσσεια V^W p. c. ἦ] *scripsi* (ed.), ἦ R, ἦ P, ἦ V^W, εἰ M   **2** Καί] *praem.* οτι M ἐν²] om. M πένθει] *add.* καὶ ἐν παροξυσμῷ R   **3** θυμῷ] *praem.* εν M καί²] om. R   **8** γὰρ] om. M τὰ] om. PM E   **10** οὐκ ἔστιν] οὐκ ἐν (*sic*) R αὐτοῖς R   **11** ἄδου P^{ut videtur}, ἄδου M

*Π²2881 / PML^b cap. Ω 1, 12Π²2275 /
K cap. Ω 1, 8

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου μιμνήσκου τὰ ἔσχατά σου,
καὶ εἰς τὸν αἰῶνα οὐ μὴ ἀμαρτήσης.

5

*Π²2882 / PML^b cap. Ω 1, 13

Τοῦ αὐτοῦ·

Πᾶσα σὰρξ ὡς ἰμάτιον παλαιοῦται,
ἢ γὰρ διαθήκη ἀπ' αἰῶνος· Θανάτῳ ἀποθάνη.

*Π²2883 / PML^b cap. Ω 1, 14

10 <***>

Ὡς φύλλον θάλλον ἐπὶ δένδρου δασέος,
τὰ μὲν καταβάλλει, ἄλλα δὲ φύει,
οὕτω γενεὰ σαρκὸς καὶ αἵματος,

3 – 4 exstat etiam ap. Ps.-Max. Conf., *Loci communes*, 45.4./52.4. (ed. Ihm, p. 767–768)

3 – 4 *Π²2881 Sir. 7, 36¹⁻² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 67) 7 – 8 *Π²2882 Sir. 14, 17¹⁻²
(Wahl, *Sirach-Text*, p. 86–87) 11 – 1276, 3 *Π²2883 Ὡς – ἀπελεύσεται] Sir. 14,
18¹⁻¹⁹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 87)

2 – 4 *Π²2881 P cap. Ω 1, 12 (379vA[4]5–8); M cap. Ω 1, 12; V^W cap. Ω 1, 12; E
cap. 272, 8; R cap. Ω 1, 8; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} 6 – 8 *Π²2882 P cap. Ω 1, 13
(379vA[8]9–12); M cap. Ω 1, 13; V^W cap. Ω 1, 13; R cap. Ω 1, 9; *deest in* L^b E T^(lac.)
H^{III} 10 – 1276, 4 *Π²2883 P cap. Ω 1, 14 (379vA13–25); M cap. Ω 1, 14; V^W cap.
Ω 1, 14; E cap. 272, 9; R cap. Ω 1, 10; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2881 (a) PM V^W R (b) s. a. E *Π²2882 (a) PM R (b) s. a. V^W *Π²2883 (a) s. a. P
V^W E (b) s. d. R (c) Τῶν αὐτῶν M

3 – 4 μιμνήσκου – ἀμαρτήσης] *om.* E 3 ἔσχατά σου] ἔσχατα P V^W, εσχάτα M 4
οὐ – ἀμαρτήσης] οὐχαμαρτησης P, ουχ' αμαρτήσης M, οὐχ' ἀμαρτήσεις V^W 8
γὰρ] δὲ R ἀποθάνη] *scripsi*, ἀποθάνη V^W, ἀποθανη PM, ἀποθανεῖ R 11 Ὡς]
ὡσπερ V^W E, ὡσπερ PM φύλλον V^W a. c. θάλλον V^W a. c., θαλλον PM δασέως
P V^W, δασεως M 12 τὰ] ὁ τὰ E

ἡ μὲν τελευτᾷ, ἄλλη δὲ γεννᾶται.
Καὶ πᾶν ἔργον σηπόμενον ἐκλείπει,
καὶ ὁ ἐργαζόμενος αὐτὸ μετ' αὐτοῦ ἀπελεύσεται,
καὶ ἄνθρωποι πάντες γῆ καὶ σποδός.

II¹2279 /
K cap. Ω 1, 12

*II²2884 / PML^b cap. Ω 1, 15

5

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἐν συντελείᾳ ἀνθρώπου, ἀποκάλυψις ἔργων αὐτοῦ.

*II²2885 / PML^b cap. Ω 1, 16

Τοῦ αὐτοῦ·

Μουσικὰ ἐν πένθει ἄκαιρος διήγησις.

10

*II²2886 / PML^b cap. Ω 1, 17

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἦ ὄ θάνατε, ὡς πικρόν σου τὸ μνημόσυνον
ἀνθρώπων εἰρηνεύοντι ἐν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ,
καὶ ἀνδρὶ ἀπερισπάστῳ καὶ εὐδοουμένῳ ἐν πᾶσι,

15

4 καὶ¹ – σποδός] Sir. 17, 32² (Wahl, *Sirach-Text*, p. 94) 7 *II²2884 Sir. 11, 27²
(Wahl, *Sirach-Text*, p. 79) 10 *II²2885 Sir. 22, 6¹ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 106)
13 – 1277, 5 *II²2886 Sir. 41, 1¹–2⁴ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 159–160)

6 – 7 *II²2884 P cap. Ω 1, 15 (379vA26–28); M cap. Ω 1, 15; V^W cap. Ω 1, 15; E
cap. 272, 10; R cap. Ω 1, 11; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} 9 – 10 *II²2885 P cap. Ω 1, 16
(379vA28–30); M cap. Ω 1, 16; V^W cap. Ω 1, 16; E cap. 272, 11; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}
R 12 – 1277, 5 *II²2886 P cap. Ω 1, 17 (379vA[30]31–379vB13); M cap. Ω 1, 17;
V^W cap. Ω 1, 17–18; E cap. 272, 12–13; R cap. Ω 1, 12; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2884 (a) M R (b) s. a. P V^W E *II²2885 (a) M (b) s. a. P V^W E *II²2886 (a) PM
R (b) Τοῦ αὐτοῦ / s. a. V^W (*cf. infra, app. crit. text.*) (c) s. a. / s. a. E (*cf. infra, app.
crit. text.*)

2 ἐκλείπει (-ει- *e corr.* V^W), εκλιπει M 4 ἄνθρωποι] *praem.* οἱ PM V^W E 7 ἔργων
αὐτοῦ] ἀνθρώπων M 13 Ἦ] ὦ M, ὦ R πικρόν σοι P μνημόσυνον] μνημοσυ-
νονεστιν M 14 αὐτῷ V^W 15 εὐδοουμένῳ (ευ- M) PM

καὶ ἔτι ἰσχύοντι ἐπιδέξασθαι τροφήν.
 Ὡ θάνατε, καλόν σου τὸ κρίμα ἐστὶν
 ἀνθρώπῳ ἐπιδεομένῳ καὶ ἐλασσομένῳ ἰσχυί,
 ἐσχατογήρῳ καὶ περισπωμένῳ περὶ πάντων
 5 καὶ ἀπειθοῦντι καὶ ἀπολωλεκότι ὑπομονήν.

*II²2887 / PML^b cap. Ω 1, 18II²2278 /
K cap. Ω 1, 11

Τοῦ αὐτοῦ·

Μὴ εὐλαβοῦ κρίμα θανάτου,
 μνήσθητι τῶν προτέρων σου καὶ ἐσχάτων·
 10 τοῦτο κρίμα παρὰ κυρίου πάση σαρκί,
 καὶ τί ἀπαναίνη ἐν εὐδοκίᾳ ὑψίστου;
 Εἴτε δέκα, εἴτε ἑκατόν, εἴτε χίλια ἔτη,
 οὐκ ἔστιν †ἐναλλαγμὸς† ζωῆς.

<*II²suppl. 38 / R cap. Ω 1, 14>II²2277 /
K cap. Ω 1, 10

14 *II²suppl. 38 *Sacra*. Liber II. *Supplementum* (Band VIII/8)

8 – 13 *II²2887 Sir. 41, 3¹–4⁴ (Wahl, *Sirach-Text*, p. 160)

7 – 13 *II²2887 P cap. Ω 1, 18 (379vB13–25); M cap. Ω 1, 18; V^W cap. Ω 1, 19; R cap. Ω 1, 13; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III}

*II²2887 (a) M (b) *s. a.* P V^W (c) *s. d.* R

1 τροφήν] *hic caesura in* V^W E 2 Ὡ] ὦ PM κρίμα ἐστὶν R^{a.c.} E, κριμα ἐστὶν PM V^W 3 ἰσχυεῖ P, ἰσχύει V^W, ἰσχὺν E, ἐν ἰσχυί M 4 ἐσχατογήρῳ καὶ] ἐσχατω γῆρα καὶ M, ἐσχάτωι γῆρει καὶ E, ἐσχάτω γῆρῳ (γῆρῳ *a. c.*) V^W, ἐσχάτως τῷ γῆρει R παντα M 5 καὶ¹ – ὑπομονήν] *om.* E ἀπολωλεκότι] V^W e corr., ἀπολελωκότι R, ἀπωλελοκωτι P, ἀπολελοκοτι M 8 κρίμα R^{a.c.} P, κριμα M 9 μνήσθητι] *praem.* καὶ R 10 τοῦτο] *add.* τὸ, *sed eras.* P κρίμα R^{a.c.}, κριμα E κυρίῳ M 11 ἀπαναίνει P V^W 13 †ἐναλλαγμὸς†] *cruces apposui*, ἐναλλαγμος P, ἀνάλαγμα M, ἐνηλλαγμένη V^W, ἐν Ἄδη ἐλεγμὸς II¹ (*cf. etiam* II¹1102 / K cap. Θ 5, 10), ἐν ἄδου ἐλεγμὸς LXX ζωῆς] ζωῆ V^W

*II²2888 / PML^b cap. Ω 1, 19

Τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἄρεοπαγίτου·

Ὅταν ἐπὶ τὸ πέρασ ἔλθωσιν τοῦ τῆδε βίου οἱ ἱερώτατοι, τὴν εἰς ἀφθαρσίαν αὐτῶν ὁδόν, ἐγγυτέραν ἤδη γεγεννημένην, ἐμφανέστερον ὁρῶσι, καὶ τὰς δωρεὰς τῆς θεαρχίας ὑμνοῦσι, καὶ θείας ἡδο- 5
νῆς †ἀποδοδοικότες†, ἀλλ' εὖ εἰδότες ὅτι τὰ κτηθέντα καλὰ βε-
βαίως καὶ αἰωνίως ἔξουσιν. Οἱ δὲ μολυσμῶν ἀνάπλεοι καὶ ἀνιέρων
κηλίδων, εἴπερ ἱεράς τινὸς τετυχήκασι μνήσεως, αὐτοὶ δὲ ταύτην
ἐκ τοῦ οἰκείου νοὸς ὀλεθρίως ἀπορραπίσαντες ἐπὶ τὰς φθοροποι- 10
οὺς ἠϋτομόλησαν ἐπιθυμίας, ὅταν ἐπὶ τὸ τέλος ἔρχονται τῆς ἐν-
θάδε ζωῆς, οὐκέτι ὁμοίως αὐτοῖς εὐκαταφρόνητος φανεῖται τῶν
λογίων ἢ θεία θεσμοθεσία, τὰς ὀλλυμένας δὲ τῶν οἰκείων παθῶν
ἡδονὰς ἐτέροις ὀφθαλμοῖς ἐπισκοπήσαντες καὶ τὴν ἱεράν ζωὴν, ἥς
ἀνοήτως ἐκπεπτώκασι, μακαρίσαντες, ἐλεεινῶς καὶ ἀβουλήτως 15
ἀποσχίζονται τοῦ τῆδε βίου, πρὸς μηδεμίαν ἱεράν ἐλπίδα χειρα-
γωγούμενοι διὰ τὴν χειρίστην ζωὴν. Τούτων δὲ οὐδενὸς γινομέ-
νου κατὰ τὰς κοιμήσεις τῶν ἱερῶν ἀνδρῶν, αὐτὸς μὲν ὁ πρὸς τὸ
πέρασ ἐρχόμενος τῶν οἰκείων ἀγώνων, εὐφροσύνης ἱεράς ἀπο-
πληροῦται καὶ σὺν ἡδονῇ πολλῇ πρὸς τὴν ὁδὸν ἐπιβαίνει τῆς 20
ἱεράς παλιγγενεσίας.

3 – 20 *II²2888 Ps.-DIONYSIUS AREOPAGITA, *De ecclesiastica hierarchia*, 2–3 (ed. Heil, p. 121, 23 – 122, 15)

2 – 20 *II²2888 P cap. Ω 1, 19 (379vB[25–26]27–380rB14); M cap. Ω 1, 19; V^W cap. Ω 1, 20; R cap. Ω 1, 15; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III}

*II²2888 (a) PM R διονυσίου M ἀρεοπαγίτου PM (b) Διονυσίου V^W

5 καί²] μετα M 6 †ἀποδοδοικότες†] *crucis apposui*, ἀποδοδοικότες P V^W R, ου (s. l. et forsan man. rec.) δεδοκοτες M, inter ἀπο et δεδοκοτες *quaedam excidisse videntur* (-πληροῦνται τὴν ἐπὶ τὰ χεῖρω τροπὴν οὐκέτι ed.) κτησθεντα P 7 ἀνα-
πλείοι P, ἀναπλεοι M ἀνιέρων] sic acc. P, ἀνιέρων V^W, ἀνιεράων R, ανιερων M 8
εἴπερ – τινὸς] ἡ περιεραστην ἥς M τετοιχήκασι M, τετύχηκας P V^W 9 ὀλο-
θρίως P ἀποραπισαντες P V^W a. c. 10 ἔρχονται (ἐ- M) PM V^W 11 ἑαυτοῖς P
V^W a. c., ἑαυτοῖς V^W p. c. 11 – 12 τῶν λογίων] *scripsi* (ed.), τῶν λογισμῶν P V^W R,
τὸν λογισμον M 12 οἰκείων] om. P 14 ἐλεηνῶς P, ελεηνος M 15 ἀποσκιζονται
M 16 – 20 διὰ – παλιγγενεσίας] om. V^W 16 Τούτων] τουτο M 19 ἐπιβαινεῖν
M^{a. c.}, ἐπιβαινεῖ M^{p. c.}

*Π²2889 / PML^b cap. Ω 1, 20

Τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, ἐκ τοῦ περὶ εἰδώλων·

- Οὐχὶ ἡ ψυχὴ ἐστὶν ἡ ἀποθνήσκουσα, ἀλλὰ διὰ τὴν ταύτης ἀναχώ-
 ρησιν ἐναποθνήσκει τὸ σῶμα. Εἰ μὲν οὖν αὕτη ὑπὸ τοῦ σώματος
 5 ἐκινεῖτο, ἀκόλουθον ἦν, ἀποθνήσκοντος τοῦ κινουῦντος, συναπο-
 θνήσκειν αὐτήν. Εἰ δὲ τῇ παρουσίᾳ ταύτης τὸ σῶμα ζῆ, ἀνάγκη
 πᾶσα καὶ μετὰ τὸν τοῦ σώματος θάνατον ζῆν αὐτήν. Καὶ ὥσπερ,
 τοῦ σώματος θνητοῦ τυγχάνοντος, θνητὰ καὶ αἱ τούτου θεωροῦ-
 σιν αἰσθήσεις, οὕτως ἀθάνατα θεωροῦσαν καὶ λογιζομένην τὴν
 10 ψυχὴν, ἀνάγκη ἀθάνατον εἶναι καὶ αὐτήν καὶ αἰεὶ ζῆν. Αἱ γὰρ περὶ
 τῆς ἀθανασίας ἔννοιαι καὶ θεωρίαι οὐδέποτε ταύτην ἀφίουσι, μέ-
 νουσαι ἐν αὐτῇ, ὥσπερ ἔκκαυμα ἐν αὐτῇ γινόμεναι πρὸς ἀσφά-
 λειαν τῆς ἀθανάτου ζωῆς.

*Π²2890 / PML^b cap. Ω 1, 21

- 15 Τοῦ ἁγίου Βασιλείου, ἐκ τοῦ περὶ εὐχαριστίας λόγου·

Ἐπιστυγνάζειν μὲν ταῖς συμφοραῖς τῶν πενθούντων ἀκόλουθον.
 Οὕτω γὰρ ἑαυτὸν οἰκειώσει τοῖς πάσχουσιν, μὴ καθιλαρευόμενος

3 – 7 *Π²2889 Οὐχὶ – αὐτήν] ATHANASIOS ALEXANDRINUS, *Contra idola* (*Contra gentes*), 33, 10–16 (ed. Thomson, p. 90) 7 – 13 Καὶ – ζωῆς] IBID., 33, 35–40 (p. 92) 16 – 1280, 4 *Π²2890 Ἐπιστυγνάζειν – πάθους] BASILIUS CAESARIENSIS, *re vera Homilia in martyrem Iulittam*, 8 (PG 31, 256, 46 – 257, 6)

2 – 13 *Π²2889 P cap. Ω 1, 20 (380rB[15]16–380vA14); M cap. Ω 1, 20; V^W cap. Ω 1, 21; R cap. Ω 1, 16; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III} 15 – 1280, 9 *Π²2890 P cap. Ω 1, 21 (380vA[15–16]17–380vB17); M cap. Ω 1, 21; E cap. 272, 14; *deest in* L^b V^W T^(lac.) H^{III} R

*Π²2889 (a) P R (b) Ἀθανασίου (αθανασίου *cod.*), περὶ εἰδώλων M (c) Ἀθανασίου V^W *Π²2890 (a) PM Τοῦ ἁγίου] *om.* M βασιλείου *codd.* λόγου] *om.* M (b) Βασιλείου E

3 Οὐχὶ ἡ] οὐχ' ἡ P, ουχ' ἡ V^W, Οὐχὴ M ψυχὴ ἐστὶν R, ψυχη ἐστὶν M 4 ἐναποθνήσκει] *sic* P R, ἐν ἀποθνήσκει V^W, ἐναποθνισκί M αὕτη P 5 ἐκινεῖτο] ἐκινήτο P, ἐκινήτο M κινουῦντος] σώματος V^W 8 θνηταί M αἱ] *ante* αἰσθήσεις *transpos.* P V^W a. c. 8 – 9 θεωροῦνται M 9 – 10 τῇ ψυχῇ P 10 καὶ αὐτήν] *om.* M καί] *om.* R 11 ἀφίουσι] ἀφίουσιν M, ἀφιάσι R 12 ἔκκαυμα M γενομεναι P 17 οἰκειώσῃ E, οἰκειώσῃ *ed.* πάσχουσιν] πᾶσιν E καθιλαρευόμενον M

τῶν συμφορῶν, μὴ δὲ ἀδιαφορῶν τοῖς ἀλλοτρίοις ἀλγήμασιν. Οὐ μὴν περαιτέρω γε συνεκφέρεσθαι τοῖς λυπομένοις προσῆκεν, ὥστε καὶ συνεκβοᾶν ἢ συνθρηνεῖν τῷ πεπονθότι, ἢ ἐν τοῖς ἄλλοις μιμῆσθαι καὶ ζηλοῦν τὸν ἐσκοτωμένον ὑπὸ τοῦ πάθους. Οὔτε γὰρ 5
 ἰατρὸν ἐπαινῶ τὸν ἀντὶ τοῦ βοηθεῖν τοῖς κάμνουσιν αὐτὸν τῶν νοσημάτων ἐμπιπλάμενον, οὔτε κυβερνήτην ἀντὶ τοῦ κρατεῖν τῶν ἐμπλεόντων καὶ τοῖς πνεύμασι μάχεσθαι καὶ διαφεύγειν τὰ κύματα καὶ παραμυθεῖσθαι τοὺς δειλοτέρους ναυτιῶντα καὶ συναλύοντα τοῖς ἀπειροθαλαττίοις.

*II²2891 / PML^b cap. Ω 1, 22

10

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ αὐτοῦ·

Οὐχ' ὁ θεὸς ἔκτισε θάνατον, ἀλλ' ἡμεῖς ἑαυτοῖς ἐκ πονηρᾶς γνώμης ἐπεσπασάμεθα. Οὐ μὴν οὐδὲ ἐκώλυσε τὴν διάλυσιν, ἵνα μὴ ἀθάνατον ἡμῖν τὴν ἀρρωστίαν διατηρήσῃ. Ὡσπερ ἂν εἶ τις 15
 σκευὸς πῆλινον διαρρυέν μὴ καταδέχοιτο δοῦναι πυρί, ἕως ἂν τὸ ἐνυπάρχον αὐτῷ πάθος διὰ τῆς ἀναπλάσεως ἐξιάσαιτο.

4 – 9 Οὔτε – ἀπειροθαλαττίοις] BASILIUS CAESARIENSIS, re vera *Homilia in martyrem Iulittam*, 8 (PG 31, 256, 37–43) 12 – 16 *II²2891 BASILIUS CAESARIENSIS, re vera *Quod deus non est auctor malorum*, 7 (PG 31, 345, 11–18)

11 – 16 *II²2891 P cap. Ω 1, 22 (380vB[18]19–36); M cap. Ω 1, 22; V^w cap. Ω 1, 22; R cap. Ω 1, 17; *deest in L^b E T^{(lac.) H^{III}}*

*II²2891 (a) P (b) Τοῦ αὐτοῦ M (c) Βασιλείου V^w (d) Τοῦ ἀγίου Βασιλείου, ἐκ τοῦ περὶ εὐχαριστίας R

1 ἀλλοτρίοις] οἰκείοις E 1 – 9 Οὐ – ἀπειροθαλαττίοις] om. E 2 μὴν γε περετερω M 3 ἦ¹] ἦ M, ἦν P πεπονθοντι M 7 πνεύμασι] κυμασιν M 8 – 9 συναλύοντα] *scripsi (ed.)*, συναλοῖοντα P, -ωντα M 9 ἀπειροθαλάττοις *ed.* 12 Οὐχ' ὁ] οὐχι M 13 ἐπεσπασώμεθα M 14 διατηρήσει P

*Π²2892 / PML^b cap. Ω 1, 23

Τοῦ αὐτοῦ·

Ἵτι οὐκ ἐμπαθὲς ἦν τὸ δάκρυον τοῦ κυρίου ἐπὶ Λαζάρῳ, ἀλλὰ διδασκαλικόν, ἐκεῖθεν δῆλον. Φησὶ γάρ· *Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν*
 5 *κεκοίμηται, ἀλλὰ πορεύομαι, ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν.* Τίς ἡμῶν κοιμώ-
 μενον ὀδύρεται φίλον, ὃν μικρὸν ὕστερον προσδοκᾷ διϋπνίζειν;
Λάζαρε, δεῦρο ἔξω, καὶ ὁ νεκρὸς ἐζωποιεῖτο, καὶ ὁ δεδεμένος πε-
 10 *ριεπάτει.* Θαῦμα ἐν θαύματι, κηρείαις δεδέσθαι τοὺς πόδας, καὶ μὴ
 κωλύεσθαι πρὸς τὴν κίνησιν. Μεῖζον γάρ ἦν τὸ ἐνισχύον τοῦ ἐμ-
 10 ποδίζοντος. Πῶς οὖν ὁ τὰ τοιαῦτα ἐνεργεῖν μέλλων δακρύων ἄξι-
 ον τὸ συμβᾶν ἔκρινεν; Ἡ δῆλον ὅτι πανταχόθεν ἡμῶν τὸ ἀσθενὲς
 ὑπερείδων, μέτροις τισὶ καὶ ὅροις τὰ ἀναγκαῖα περιέλαβε πάθη, τὸ
 μὲν ἀσυμπαθὲς ὡς θηριῶδες ἐκκλίνων, τὸ δὲ φιλόλυπον καὶ πολυ-
 15 θρηνον ὡς ἀγενὲς παραιτούμενος. Διόπερ ἐπιδακρύσας τῷ φίλῳ,
 αὐτὸς τε τὴν κοινωνίαν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἐπεδειξατο, καὶ
 ἡμᾶς τῶν ἐφ’ ἐκάτερα ὑπερβολῶν ἠλευθέρωσε· μήτε καταμαλακί-
 ζεσθαι πρὸς τὰ πάθη, μήτε ἀναισθητῶς ἔχειν τῶν λυπηρῶν.

4 – 5 Ioh. 11, 11 7 Ibid. 11, 43 7 – 8 ὀ² – περιεπάτει] cf. ibid. 11, 44

3 – 17 *Π²2892 BASILIUS CAESARIENSIS, *Homilia de gratiarum actione*, 5 (PG 31, 228, 25–44)

2 – 17 *Π²2892 P cap. Ω 1, 23 ([380vB36]381rA1–381rB15); M cap. Ω 1, 23; V^W cap. Ω 1, 23; R cap. Ω 1, 18; *deest in L^b E T^(lac.) H^{III}*

3 λαζαρου M 5 ἵνα] *in mg.* V^W ὑμῶν V^W 8 – 17 Θαῦμα – λυπηρῶν] καὶ τὰ
 λοιπά V^W 8 κηρείαις] *sic* R, κηρίαις P, κηριαίς M, κειρίαις *ed.* 13 – 14
 πολύθρονον R, φιλόθρινον M 15 αὐτὸς τὲ P, αὐτος τε M ἐπεδειξατο] ἐπεδειξα
 P^{a. c.} 16 τῶν] τῆς (*e corr.*) M^{man. rec. ut videtur} ὑπερβολῶν] *scripsi (ed.)*, ὑπερβολῆν
 R^{a. c.}, ὑπερβολὴν R^{p. c.}, ὑπερβολή P, ὑπερβολη M^{a. c.}, ὑπερβολῆς M^{p. c. man. rec. ut videtur}

*II²2893 / PML^b cap. Ω 1, 24

Τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ θεολόγου, ἐκ τοῦ εἰς Καισάριον·

Πείθομαι σοφῶν λόγοις, ὅτι ψυχὴ πᾶσα καλὴ τε καὶ θεοφιλῆς, ἐπειδὴν τοῦ συνδεδεμένου λυθεῖσα σώματος ἐνθένδε ἀπαλλαγῆ, εὐθὺς μὲν ἐν συναισθήσει καὶ θεωρίᾳ τοῦ μένοντος αὐτὴν κάλ- 5
λους γενομένη, ἅτε τοῦ ἐπισκοτοῦντος νέφους ἀνακαθαρθέντος ἢ ἀποτεθέντος ἢ οὐκ οἶδ' ὅτι καὶ λέγειν χρή, θαυμαστὴν τινα ἡδο-
νὴν ἥδεται καὶ ἀγάλλεται, καὶ ἴλεως χωρεῖ πρὸς τὸν ἑαυτῆς δε-
σπότην, ὥσπερ τί δεσποτήριον χαλεπὸν τὸν ἐνταῦθα βίον ἀπο-
φυγοῦσα καὶ τὰς περικειμένας πέδας ἀποσεισαμένη, ὑφ' ὧν τὸ τῆς 10
διανοίας πτερὸν καθεῖλκετο, καὶ οἶον ἤδη τῇ φαντασίᾳ καρποῦται
τὴν ἀποκειμένην μακαριότητα.

*II²2894 / PML^b cap. Ω 1, 25

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ·

Μὴ πενθῶμεν Καισάριον, οἷων ἀπηλλάγη κακῶν εἰδότες, ἀλλὰ 15
μᾶλλον ἑαυτοῦς, οἷοις ὑπελείφθημεν, καὶ οἷα θησαυρίσομεν, εἰ μὴ
γνησίως <θεῶ> προσθέμενοι καὶ παραδραμόντες τὰ παρατρέ-
χοντα, πρὸς τὴν ἄνω ζωὴν ἐπειγόμεθα, ἔτι ὑπὲρ γῆς ὄντες καὶ
καταλιπόντες τὴν γῆν, καὶ τῷ πνεύματι πρὸς τὰ ἄνω φέροντι

3 – 12 *II²2893 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *Funebris in laudem Caesarii fratris oratio* (Orat. 7), 21, 2–12 (ed. Calvet-Sebasti, p. 232–234) 15 – 1283, 2 *II²2894 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *Funebris in laudem Caesarii fratris oratio* (Orat. 7), 20, 1–8 (ed. Calvet-Sebasti, p. 228–230)

2 – 12 *II²2893 P cap. Ω 1, 24 (381rB[15–16]17–381vA11); M cap. Ω 1, 24; R cap. Ω 1, 19; *deest in L^b V^W E T^(lac.) H^{III}* 14 – 1283, 2 *II²2894 P cap. Ω 1, 25 (381vA [11]12–31); M cap. Ω 1, 25; E cap. 272, 15; R cap. Ω 1, 20; *deest in L^b V^W T^(lac.) H^{III}*

*II²2893 Τοῦ – Γρηγορίου] *om.* R γρηγορίου M ἐκ τοῦ] *om.* P κesarιον M *II²2894 (a) PM R Ἐκ] *om.* M (b) Θεολόγου E

3 θεοφιλῆς P, θεοφιλῆς M 4 ἐνθένδε] ἐνδεν M^{a.c.} man. rec. 6 γεννόμενη (*sic*) M^{p.c.}, γεννά- M^{a.c.} ut videtur 8 ἴλεως] *scripsi* (*ed.*), ἴλεως M, ἴλεω R, ἴλεω P ἑαυτοῦ R 9 ὥσπερ τί] ὥσπερ εἰ R 10 τὸ] των M^{a.c.}, τω M^{p.c.} 11 καθέλκετο P^{a.c.} M 15 κesarιον M 16 θησαυρίσομεν (-ι- M) PM 16 – 1283, 2 εἰ – διάνοιαν] *om.* E 17 θεῶ] *supplevi* (*ed.*), *om.* PM R 17 – 18 παρερχόμενα M 18 καὶ] *om.* M 19 καταλιπόντες M, καταλείποντες P φεροντα M

ἀκολουθήσαντες. Ταῦτα καὶ ἀλγινὰ τοῖς ὀλιγοψύχοις καὶ κοῦφα τοῖς ἀνδρικοῖς τὴν διάνοιαν.

*Π²2895 / PML^b cap. Ω 1, 26

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ εἰς τὸν ἑαυτοῦ πατέρα·

- 5 Ὅπερ ἐστὶ τοῖς πλείουσι λιμὴν εὐδίας, τοῦτο τοῖς ἐνταῦθα χειμαζο-
 μένοις ἢ ἐκεῖσε μετὰστασις· ἢ ὥσπερ οἱ μακρὰν ὁδὸν προκαταλύ-
 σαντες, τῶν ὁδοιπορούντων καὶ μοχθούντων ἔτι ῥάους καὶ ἀπο-
 νώτεροι, οὕτως οἱ ἐπιτυχόντες τοῦ ἐκεῖσε καταλύματος, τῶν ἔτι
 10 τὴν σκολιὰν καὶ κρημνώδη τοῦ βίου τούτου τεμνόντων ὁδὸν
 ἀμείνους καὶ ἀνεκτότεροι, ὅτι τοῦ μὲν ἀπατηλοῦ καὶ ἀτάκτου καὶ
 ἀνωμάλου καὶ ὥσπερ ἐν κύμασιν ἄνω καὶ κάτω φερομένου καὶ
 φέροντος βίου ἀπηλλάγησαν, τῷ δὲ παγίῳ καὶ σταθερῷ καὶ ὡσαύ-
 τως ἔχοντι, πάσης ἐλευθέρῳ ταραχῆς καὶ συγχύσεως, προσετέθη-
 σαν.

5 – 10 *Π²2895 Ὅπερ – ἀνεκτότεροι] GREGORIUS NAZIANZENUS, *Funebris oratio in patrem* (Orat. 18), 3 (PG 35, 988, 45 – 989, 4) 10 – 14 ὅτι – προσετέθησαν] IBID. (PG 35, 988, 34–39)

4 – 14 *Π²2895 P cap. Ω 1, 26 (381vA[32]33–381vB27); M cap. Ω 1, 26; V^W cap. Ω 1, 24; E cap. 272, 16; R cap. Ω 1, 21; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2895 (a) PM R Τοῦ αὐτοῦ] *om.* PM (b) Γρηγορίου V^W (c) *s. a. E*

2 ἀνδρικοῖς] ἀνδρείοις R, ἀλγίνοις M 5 ὅπερ ἐστὶ V^W E, ὅπερ (ό- M) ἐστὶ PM 6 ἐκεῖσε] ἐκίθεν M 6 – 14 ἢ – προσετέθησαν] *om.* E 7 ἔτι] εἰσὶ (*e corr.*) V^W 8 ἐπιτυχον P^{a.c.} ἔτι] *scripsi* (Π¹983 / K cap. E 21, 5 *et ed.*), ἐπὶ PM^{a.c.} (ἔτι M^{p.c.} man. rec. ut videtur) V^W R 9 τεμνόντων] τεμνοντην M^{a.c.} 12 δὲ] γὰρ R παγίῳ M^{a.c.} σταθηρῷ P V^W, σταθηρὸν M^{a.c.}, σταθηρὸ M^{p.c.}

*II²2896 / PML^b cap. Ω 1, 27

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ·

Τῷ καιρῷ τῆς τοῦ σώματος ἀπὸ τῆς ψυχῆς διαζεύξεως, οὐ συνδια-
 σχίζεται τῷ συνθέτῳ τὸ ἀδιαίρετον, ἀλλὰ τὸ ἔμπαλιν γίνεται· τῇ
 γὰρ ἐνότητι τῆς θείας φύσεως, τῆς κατὰ τὸ ἴσον ἐν ἀμφοτέροις 5
 οὔσης, πάλιν πρὸς ἀλληλα τὰ διεστῶτα συμφύεται· καὶ οὕτως γί-
 νεται ὁ θάνατος μὲν ἐκ τῆς τῶν συμπεφυκόντων διαιρέσεως, ἡ δὲ
 ἀνάστασις ἐκ τῆς τῶν διαιρεθέντων ἐνώσεως.

*II²2897 / PML^b cap. Ω 1, 28

Φίλωνος, ἐκ τοῦ περὶ ἄθλων καὶ ἐπιτιμίων λόγου· 10

Ἄνθρωποι μὲν γὰρ πέρας τιμωριῶν εἶναι νομίζουσι τὸν θάνατον,
 ἐν δὲ τῷ θείῳ δικαστηρίῳ μόγις οὗτος ἐστὶν ἀρχή·

[PML^b cap. Ω 1, 29]

Κατὰ Ματθαῖον, κεφαλαίου cξε'·

Γρηγορεῖτε ὅτι οὐκ οἴδατε – ὥραν. 15

14 – 15 [PML^b cap. Ω 1, 29] cf. II¹2280 / K cap. Ω 1, 13

3 – 8 *II²2896 GREGORIUS NAZIANZENUS, re vera GREGORIUS NYSSENUS, *De tridui
 inter mortem et resurrectionem domini nostri Iesu Christi spatio* (ed. Gebhardt, p.
 293, 21 – 294, 4) 11 – 12 *II²2897 PHILO IUDAEUS, *De praemiis et poenis*, 69 (ed.
 Cohn, p. 351, 16–17)

2 – 8 *II²2896 P cap. Ω 1, 27 (381vB[28]29–382rA12); M cap. Ω 1, 27; R cap. Ω 1,
 22; *deest in L^b V^w E T^(lac.) H^{III} 10 – 12 *II²2897 P cap. Ω 1, 28 (382rA[12–13]14–
 19); M cap. Ω 1, 28; V^w cap. Ω 1, 25; E cap. 272, 17; R cap. Ω 1, 43; *deest in L^b T^(lac.)
 H^{III}**

*II²2896 Ἐκ] *om.* M *II²2897 (a) PM R φίλωνος M ἐπιτιμίων] *scripsi*, ἐπιτιμίων
 PM (*in P acc. super μ positus videtur*), ἐπιτιμ^ι R λόγου] *om.* R (b) Φίλωνος V^w E
 [PML^b cap. Ω 1, 29] cξε'] *sic* P

5 τῆς θείας] *om.* M ἴσον PM 7 ὁ] *om.* M πεφυκωτων P 11 νομίζουσιν εἶναι
 M 12 οὕτως ἐστὶν E, οὕτως ἐστὶν R ἀρχή] *praem.* ἡ P V^w

[PML^b Ω 1, 30]

Κατὰ Λουκᾶν, κεφαλαίου ρνδ΄.

Ἔστωσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες – ἔρχεται.

*Π²2898 / PML^b cap. Ω 1, 31

Π¹2284 /
K cap. Ω 1, 17

- 5 Τοῦ ἀγίου Βασιλείου, ἐκ τοῦ περὶ βαπτίσματος·

Προσῆκει τὸν ἀρχόμενον τοῦ βίου ἐν ὀφθαλμοῖς ἔχειν τὴν τελευτήν.

[PML^b cap. Ω 1, 32]

Τοῦ αὐτοῦ·

- 10 Μηδεὶς σε ἐξαπατάτω κενοῖς – δεδομένη.

[PML^b cap. Ω 1, 33]

Εἰς τὸ κατὰ Λουκᾶν ῥητόν·

Νὺξ βαθεῖα, καὶ ἡ νόσος – γνώμην.

---

2 – 3 [PML^b Ω 1, 30] cf. Π¹2281 / K cap. Ω 1, 14   9 – 10 [PML^b cap. Ω 1, 32] cf. Π¹2285 / K cap. Ω 1, 18 12 – 13 [PML^b cap. Ω 1, 33] cf. Π¹2286 / K cap. Ω 1, 19

---

6 – 7 *Π²2898 BASILIUS CAESARIENSIS, *Homilia exhortatoria ad S. baptismum*, 5 (PG 31, 432, 45–46)

---

5 – 7 *Π²2898 P cap. Ω 1, 31 (382rB[24]25–28); M cap. Ω 1, 31; V^W cap. Ω 1, 28; E cap. 272, 20; R cap. Ω 1, 26; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

[PML^b cap. Ω 1, 33] λουκα P

II²2287 /
K cap. Ω 1, 20

*II²2899 / PML^b cap. Ω 1, 34

Τοῦ αὐτοῦ, εἰς τὰς παρθένουσ·

Διδάσκει ἡμᾶς ὁ κύριος μὴ καταμελεῖν τῶν ἀναγκαίων, ἀλλὰ πρὸ καιροῦ παρεσκευασμένους τῆς ζωῆς τὰ ἐφόδια, ἐν τῇ ἐτοιμασίᾳ τῆς καρδίας ἀναμένειν τοῦ νυμφίου τὴν παρουσίαν. Αἱ φρόνιμοι γάρ φησι παρθένοι διὰ τὸ ἔχειν ἐν ταῖς λαμπάσι τὸ ἔλαιον, συνεισῆλθον τῷ νυμφίῳ, αἱ δὲ μωραὶ διὰ τὸ ἀνέτοιμον αὐτῶν, τῆς χαρᾶς τοῦ νυμφῶνος ἠλλοτριώθησαν.

5

II¹suppl. 419 /
V cap. Ω 1, 17

*II²2900 / PML^b cap. Ω 1, 35

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τῆς Ἑξαήμερου·

Οὐ φιλοπονεῖς περὶ σεαυτοῦ, ἄνθρωπε; Οὐκ ἐν τῷ παρόντι αἰῶνι προαποτίθεσαι τὰς τοῦ μέλλοντος ἀναπαύσεις, πρὸς τὸ ὑπόδειγμα τοῦ μύρμηκος ἀποβλέψας; Ὅς ἐν τῷ θέρει τὴν χειμέριον τροφὴν ἑαυτῷ θησαυρίζει, καὶ οὐχ' ὅτι μήπω πάρεστι τὰ τοῦ χειμῶνος λυπηρά, διὰ ῥαθυμίας παραπέμπει τὸν χρόνον, ἀλλὰ σπουδῇ τινὶ ἀπαραιτήτῳ πρὸς τὴν ἐργασίαν ἑαυτὸν κατατείνει, ἕως ἂν τὴν ἀρκοῦσαν τροφὴν ἐναπόθηται τοῖς ταμείοις.

10

15

5 – 8 Αἱ – ἠλλοτριώθησαν] cf. Matth. 25, 1–13

3 – 8 *II²2899 BASILIUS CAESARIENSIS, re vera *Homilia in principium Proverborum*, 6 (PG 31, 400, 26–33) 11 – 17 *II²2900 BASILIUS CAESARIENSIS, *Homiliae in Hexaameron*, IX, 3 (ed. Mendietta/Rudberg, p. 151, 10–16)

2 – 8 *II²2899 P cap. Ω 1, 34 (382vB[26]27–383rA10); M cap. Ω 1, 34; V^W cap. Ω 1, 29; R cap. Ω 1, 27; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III} 10 – 17 *II²2900 P cap. Ω 1, 35 (383rA[10]11–34); M cap. Ω 1, 35; R cap. Ω 1, 28; V^W cap. Ω 1, 30; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III}

*II²2899 (a) PM R (b) s. a. V^W *II²2900 (a) PM R αὐτοῦ] θεολογου P, αγιου βασιλειου M (b) Θεολόγου (θεολ^ο cod.) V^W

4 παρεσκευασμένους] *scripsi* (ed.), παρασκευασμένους P V^W, παρασκευασαμένους R, παρασκευαζομενους M 5 φρονημοι PM V^Wa.c. 6 γάρ φησίν P τὸ²] τὸν P M^{a.c.} V^Wa.c. R^{a.c.} 12 προάποτίθεσθαι P, προαποτιθεσθαι M 12 – 13 ὑπόδειγμα] *add.* τὸ M 13 χειμερινὴν V^W 14 οὐχ'] *om.* M 15 ραθυμιαν M 16 σπουδῇ τινι P, σπουδῇ τινι (*e corr.*) V^W, σπουδῇ τινι M κατὰ τίνει P, κατατινι M 17 ἐναπόθηται] *scripsi* (II¹suppl. *et ed.*), ἐναποθῆται V^W, ἐναποθηται M, ἐναποθεῖται (-ει- P) P R ταμίοις P, ταμιοῖς M

*Π²2901 / PML^b cap. Ω 1, 36Π²2288 /
K cap. Ω 1, 21

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τῆς ργ' ἐπιστολῆς·

- Μακαρία ψυχὴ ἢ νυκτὸς καὶ ἡμέρας μηδεμίαν ἄλλην μέριμναν
τρέφουσα ἢ πῶς ἐπὶ τῆς μεγάλης ἡμέρας, καθ' ἣν πᾶσα ἢ κτίσις
5 περιστήσεται τὸν κριτὴν, τὰς εὐθύνας τῶν πεπραγμένων ἀποδι-
δοῦσα <***>. Ὁ γὰρ ἐκείνην τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ὥραν πρὸ ὀ-
φθαλμῶν τιθέμενος καὶ αἰεὶ μελετῶν τὴν ἐπὶ τοῦ ἀπαραλογίστου
κριτηρίου ἀπολογία, ὁ τοιοῦτος ἢ οὐδὲν ἢ παντελῶς ἐλάχιστα
ἀμαρτήσεται, διότι τὸ ἀμαρτάνειν ἡμῖν κατὰ ἀπουσίαν τοῦ θείου
10 φόβου γίνεται. Οἷς δ' ἂν ἐναργῆς παρῆ τῶν ἀπειλουμένων ἢ
προσδοκία, οὐδένα καιρὸν δώσει τοῖς τοιούτοις ὁ σύνοικος φόβος
εἰς ἀβουλήτους πράξεις ἢ ἐνθυμήσεις ἐκπίπτειν.

*Π²2902 / PML^b cap. Ω 1, 37Π²2289 /
K cap. Ω 1, 22

Τοῦ Θεολόγου, εἰς Ἀθανάσιον·

- 15 Ἀνόνητα μεταγινώσκει τίς ἐπὶ ταῖς τελευταίαις ἀναπνοαῖς, ἥνικα
εὐγνώμων ἕκαστος τῶν ἑαυτοῦ κριτῆς, διὰ τὸ ἐκεῖ δικαστήριον.

3 – 12 *Π²2901 BASILIUS CAESARIENSIS, *Epistulae*, CLXXIV, 12–23 (ed. Courtonne, II, p. 110) 15 – 16 *Π²2902 GREGORIUS NAZIANZENSUS, *In laudem Athanasii* (*Orat.* 21), 26, 18–20 (ed. Mossay/Lafontaine, p. 164)

2 – 12 *Π²2901 P cap. Ω 1, 36 (383rA[34]35–383rB29); M cap. Ω 1, 36; V^W cap. Ω 1, 31; E cap. 272, 22; R cap. Ω 1, 29; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III} 14 – 16 *Π²2902 P cap. Ω 1, 37 (383rB[30]31–383vA1); M cap. Ω 1, 37; V^W cap. Ω 1, 32; E cap. 272, 23; R cap. Ω 1, 23; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

*Π²2901 (a) PM R Τοῦ αὐτοῦ] *om.* P R ργ'] νζ' M (b) Τοῦ αὐτοῦ V^W (c) *s. a. E*
*Π²2902 (a) PM R Θεολόγου] αὐτοῦ R Ἀθανάσιον] αθανάσιον P, τον αγιον αθα-
νασιον M (b) *s. a. V^W*

3 ψυχῆ] *praem.* ἢ M 4 στρέφουσα (-ε- M) M E ἢ] οὐ E^{ut videtur} 5 παραστήσε-
ται E τῷ κριτῆ M 5 – 6 *post* ἀποδιδούσα *quaedam excidisse videntur* (καὶ αὐτὴ
δυνηθῆ κούφως ἀποθέσθαι τὸν λόγον τῶν βεβιωμένων *ed.*) 7 ἀπαραλογίς P^{a.c.} 8
ὁ τοιοῦτος] ὁ γὰρ τοιοῦτον M, *sed punctis superne inferneque notata* 10 Οἷς] *sic*
E, ὦ P V^W R, ὦ M 15 ἀνόνητα (-ω- P) P V^W, ἀνώνιτα M μεταγινώσκει (-ειν
a. c.) τις P, καταγινώσκει τίς R

II²2290 /
K cap. Ω 1, 23

*II²2903 / PML^b cap. Ω 1, 38

Εἰς ἑαυτόν·

Ἐκδεξαί τὴν διάλυσιν ὥσπερ προθεσμίαν ἀναγκαίας ἐλευθερίας
καὶ τοῦ ἵλεως πρὸς τὰ ἐξῆς μεταβήσεσθαι, ἔνθα οὐκ ἔστιν ἄωρος
οὐδὲ πρεσβύτης, ἀλλὰ πάντες τὴν πνευματικὴν ἠλικίαν τέλειοι.

5

II²2291 /
K cap. Ω 1, 24

*II²2904 / PML^b cap. Ω 1, 39

Τοῦ αὐτοῦ, ἐκ τῶν Γνωμῶν·

Ἄει μὲν ἐργάζοιο τὴν σωτηρίαν·
Καιρὸς δὲ δὴ μάλιστα, ἡ βίου λύσις.
Τὸ γῆρας ἦλθεν, ἔξοδον κήρυξ βοᾶ.
Πᾶς εὐτρεπίζου.

10

3 – 5 *II²2903 GREGORIUS NAZIANZENUS, *In seipsum, cum rure rediisset, post ea quae a Maximo perpetrata fuerant* (Orat. 26), 11, 7–10 (ed. Mossay/Lafontaine, p. 252) 8 – 11 *II²2904 GREGORIUS NAZIANZENUS, *Carmina*, I,2,33 (*Tetrastichae sententiae*), 229–232 (PG 37, 945, 3–6)

2 – 5 *II²2903 P cap. Ω 1, 38 (383vA[2]3–12); M cap. Ω 1, 38; V^W cap. Ω 1, 33; R cap. Ω 1, 24; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III} 7 – 11 *II²2904 P cap. Ω 1, 39 (383vA[12]13–18); M cap. Ω 1, 39; V^W cap. Ω 1, 34; E cap. 272, 24; R cap. Ω 1, 25; *deest in* L^b T^(lac.) H^{III}

*II²2903 (a) PM R εαυτο M (b) s. a. V^W *II²2904 Τοῦ αὐτοῦ] om. PM E ἐκ – Γνωμῶν] om. E

3 ἐδεξαί M^{a.c.} 4 ἵλεως PM 8 Ἄει] εἰ P 10 ἔξοδον κήρυξ] ο κήρυξ ἔξοδον M βόα E

*Π²2905 / PML^b cap. Ω 1, 40Π¹suppl. 421 /
V cap. Ω 1, 24

Τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Νύσσης, εἰς τὸ Πάτερ ἡμῶν·

- Τίς οὐκ οἶδε τὸ αἶνιγμα τῆς θείας Γραφῆς, τῆς λεγούσης διὰ θυρί-
δος εἰσεληλυθέναι τὸν θάνατον; Τὰς γὰρ αἰσθήσεις, δι' ὧν ἐκκύ-
πτουσα ἡ ψυχὴ πρὸς τὰ ἔξω πράγματα, τῶν κατὰ γνώμην ἀντι-
5 λαμβάνεται, θυρίδας ἢ Γραφὴ προσηγόρευσεν· ἅς ὁδοποιεῖν τῷ
θανάτῳ τὴν εἴσοδον ὁ λόγος φησίν.

*Π²2906 / PML^b cap. Ω 1, 41Π¹suppl. 422 /
V cap. Ω 1, 25

Νείλου μοναχοῦ·

- 10 Ἐτοιμάζου πρὸς τὰ λυπηρά, καὶ κερδαίνεις τὰ πλείονα.

3 – 4 Ier. 9, 21 6 θυρίδας] Ibid.

3 – 7 *Π²2905 GREGORIUS NYSSENUS, *In illud: Pater noster (Matth. 6, 9) (De oratione dominica)*, V (ed. Callahan, p. 67, 8–13) 10 *Π²2906 NILUS ASCETA (HESYCHIUS HIEROSOLYMITANUS), *Sententiae*, 9 (PG 79, 1241, 8–9)

2 – 7 *Π²2905 P cap. Ω 1, 40 (383vA[mg]19–33); M cap. Ω 1, 40; V^W cap. Ω 1, 35; R cap. Ω 1, 30; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III} 9 – 10 *Π²2906 P cap. Ω 1, 41 (383vA34–36); M cap. Ω 1, 41; V^W cap. Ω 1, 36; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III} R

*Π²2905 (a) R (b) Εἰς τὸ Πάτερ ἡμῶν, τοῦ Νύσσης (νύσσης *cod.*) M (c) Εἰς τὸ Πάτερ ἡμῶν P V^W *Π²2906 (a) M Νείλου] *scripsi*, νηλου M (b) *s. a.* V^W (c) *propt. mg. resect. non liquet in P*

3 – 4 θυρίδος] *praem.* της M
M^{a. c. ut videtur}, ἐγκύπτουσα M^{p. c.}

4 – 5 ἐκκαλύπτουσα P V^W, ἐγκαλύπτουσα

*II²2907 / PML^b cap. Ω 1, 42

Ἰωσήπου, ἐκ τοῦ λόγου τοῦ ἐπιγεγραμμένου κατὰ Πλάτωνος πε-
ρι τῆς τοῦ παντὸς αἰτίας·

Καὶ οὗτος μὲν ὁ περὶ δαιμόνων λόγος· περὶ δὲ Ἄδου, ἐν ᾧ συνέ-
χονται ψυχαὶ δικαίων τε καὶ ἀδίκων, ἀναγκαῖον εἰπεῖν. Ὁ Ἄδης 5
τόπος ἐστὶν ἐν τῇ κτίσει ἀκατασκευάστος, χωρίον ὑπόγειον, ἐν ᾧ
φῶς κόσμου οὐκ ἐπιλάμπει. Φωτὸς τοίνυν ἐν τούτῳ τῷ χωρίῳ μὴ
καταλάμποντος, ἀνάγκη σκότος διηνεκῶς τυγχάνειν. Τοῦτο τὸ
χωρίον ὡς φρούριον ἀπενεμήθη ψυχαῖς· ἐφ' ᾧ κατεστάθησαν ἄγ-
γελοι φρουροί, πρὸς τὰς ἐκάστου πράξεις διανέμοντες <***> τὰς 10
τε τῶν τρόπων προσκαίρους κολάσεις. Ἐν τούτῳ δὲ τῷ χωρίῳ
τόπος ἀφώρισται τις λίμνης πυρὸς ἀσβέστου, ἐν ᾧ μὲν οὐδέπω
τινὰ καταρερίφθαι ὑπειλήφαμεν, ἐσκευάσθαι δὲ εἰς τὴν προωρι-
σμένην ἡμέραν ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἐν ᾗ δικαίας κρίσεως ἀπόφασις μία

4 – 1292, 7 περι² – ὄρισεν] exstat etiam in *Florilegio Patmiaco*, cap. 47, 46 (ed. Sargologos, p. 875–876) 4 – 1291, 21 περι² – ἐλκόμενοι] exstat etiam in *FC*, A 93 (ed. Fernández, p. 134–135) 5 Act. 24, 15 12 Aroc. 20, 14

4 – 1295, 19 *II²2907 Ps.-FLAVIUS IOSEPHUS, *Contra Platonem de universi causa*, re vera HIPPOLYTUS ROMANUS, *De universo*; Holl, n° 353

2 – 1295, 19 *II²2907 P cap. Ω 1, 42 (383vB[1–3]4–385vA18); M cap. Ω 1, 42; V^W cap. Ω 1, 37; R cap. Ω 1, 42; *deest in* L^b E T^(lac.) H^{III}

*II²2907 (a) PM ἰωσήπου P, ἰωσιππου M ἐπιγεγραμμενο M κατὰ] *om.* M πλα-
τωνος M αἰτίας] αιτία P, *add.* και κατα ελληνων M (b) Ἰωσήπου (ἰωση^{III} *cod.*), ἐκ
τοῦ λόγου τοῦ ἀναγεγραμμένου κατὰ Πλάτωνος (πλάτ^ω *cod.*) R (c) Ἰωσήπου
(ἰωση^{III} *cod.*) V^W

4 μὲν] *om.* V^W δαιμόνων] *praem.* των M δὲ] *om.* M (*s. l. supplev.* δὲ τοῦ *man.*
rec.) ἄδου R, ἄδου P, ἀδου M 5 ψυχαῖ] *praem.* αι M τε] *om.* M ἄδης P,
αδης M 6 ὑπόγειον P, ὑπόγειον (*spir. et acc. e corr. man. rec.*) M 7 κόσμου] *om.*
M ἐπιλάμπει – τοίνυν] ἐπιλαμπι φωτος· τοίνυν M 8 καταλάμποντος] *add.*
φωτος M 8 – 9 τυγχάνειν – χωρίον] τουτο τυγχανειν το χωριον. M 9 ὡς] ὁ ὡς
PM^{p.c.} V^W a. c. ut videtur, ὅς M^{a.c.} ἐφ' ᾧ] ἐνω M κατεστάθησαν] κατεστησαν M
10 ἐκάστου M, ἐκάστων (ἐ- P) P V^W post διανέμοντες *quaedam excidisse viden-*
tur 10 – 11 τὰς τε] τας τε M, τὰς R 11 τρόπων] τόπων R 12 τόπος] *in mg.* V^W
ἀφώρισται τίς P, ἀφωρισται τῆς M λίμνη V^W a. c. 12 – 13 οὐδέπω τινὰ] οὐδπω
(*sic*) τινὰ P, οὐδένα οὐδέπω M 13 – 1292, 15 καταρερίφθαι – ἀνίστασθαι] *a*
-ριφθαι desunt in P^(lac.) 13 καταρερρίφθαι R, κατερρίφθαι (*-ri- e corr.*) V^W
ἐσκευᾶσθαι V^W, εσκευᾶσθε M, σκευᾶσθαι R 14 ὑπὸ] παρὰ R τοῦ θεοῦ] κυρίου
V^W

πᾶσιν ἀξίως προσενεχθῆ, καὶ οἱ μὲν ἄδικοι καὶ θεῷ ἀπειθήσαντες,
 τά τε μάταια ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων, κατεσκευασμένα εἶδωλα, ὡς
 θεὸν τιμήσαντες, ταύτης τῆς αἰδίου κολάσεως, ὡς αἴτιοι μισμᾶ-
 των γενόμενοι, προσκριθῶσιν, οἱ δὲ δίκαιοι τῆς ἀφθάρτου καὶ ἀ-
 νεκλείπτου βασιλείας τύχωσιν, οἱ ἐν τῷ Ἄδῃ νῦν μὲν συνέχονται,
 5 ἀλλ' οὐ τῷ αὐτῷ τόπῳ ὡς καὶ οἱ ἄδικοι. Μία γὰρ εἰς τοῦτο τὸ
 χωρίον κάθοδος, οὗ τῇ πύλῃ ἐφεστῶτα ἀρχάγγελον ἅμα στρατιᾶ
 πεπιστεύκαμεν· ἦν πύλην διελθόντες οἱ καταγόμενοι ὑπὸ τῶν ἐπὶ
 τὰς ψυχὰς τεταγμένων ἀγγέλων, οὐ μία ὁδὸς πορεύονται, ἀλλ' οἱ
 10 μὲν δίκαιοι εἰς δεξιὰ φωταγωγούμενοι καὶ ὑπὸ τῶν ἐφεστῶτων
 κατὰ τόπον ἀγγέλων ὑμνούμενοι, ἄγονται εἰς χωρίον φωτεινόν,
 ἐν ᾧ οἱ ἀπ' ἀρχῆς δίκαιοι πολιτεύονται, οὐχ' ὑπ' ἀνάγκης κρατού-
 μενοι, ἀλλὰ τῆς τῶν ὀρωμένων ἀγαθῶν θεᾶς αἰεὶ ἀπολαύοντες,
 καὶ τῇ τῶν ἐκάστοτε καινῶν ὀρωμένων προσδοκίᾳ ἠδόμενοι, κά-
 15 κείνα τούτων βελτίονα ἠγούμενοι· οἷς ὁ τόπος οὐ καματηφόρος
 γίνεται· οὐ καύσων, οὐ κρύος, οὐ τρίβλος ἐν αὐτῷ, ἀλλ' ἡ τῶν
 πατέρων δικαίων τὴν ὀρωμένη ὄψις πάντοτε μειδιᾷ, ἀναμενόντων
 τὴν μετὰ τοῦτο τὸ χωρίον ἀνάπαυσιν καὶ αἰωνίαν βίωσιν ἐν οὐ-
 20 ρανῷ· τοῦτον δὲ ὀνόματι κλιζόμεν κόλπον Ἀβραάμ. Οἱ δὲ ἄδικοι
 ἀριστερὰ ἔλκονται ὑπὸ ἀγγέλων κολαστῶν, οὐκέτι ἐκουσίως πο-
 ρευόμενοι, ἀλλὰ μετὰ βίας ὡς δέσμοι ἐλκόμενοι· οἷς οἱ ἐφεστῶτες
 ἄγγελοι ἐπιγελῶντες διαπέμπονται, ἐπονειδίζονται καὶ φοβερῷ
 ὄμματι ἐπαπειλοῦντες καὶ εἰς τὰ κατώτερα μέρη ὠθοῦντες· οὗς
 ἀγομένους ἔλκουσιν οἱ ἐφεστῶτες, ἕως πλησίον τῆς γεέννης. Οἱ
 25 ἐγγίονες ὄντες, τοῦ μὲν βρασμοῦ ἀδιαλείπτως ἐπακούουσι καὶ τοῦ
 τῆς θέρμης ἀτμοῦ οὐκ ἀμοιροῦσιν, αὐτῆς δὲ τῆς ἐγγίονος ὕψεως
 τὴν φοβερὰν καὶ ὑπερβαλλόντως ξανθὴν θεάν τοῦ πυρὸς ὀρῶν-

---

19 Luc. 16, 22

1 προσενεχθήσεται V^W, προσέδιχθει M **4** προκριθῶσιν R V^{W a. c.} **4 – 5**
 ἀνεκλείπτου] ἀνεκλαίτου M **5** ἄδη R, ἀδη M **6** τόπῳ ὡς] τροπῳ ὦM ἄδικοι]
 M^{p. c.} V^W, δίκαιοι M^{a. c.} R γὰρ] add. ἡ M **7** τῆς πύλης (*sine acc.* M) M V^W **9** μιᾶ
 M V^W **11** κατατοπους M, κατὰ τόπων V^{W a. c.} **12** ὑπ' ὑπο M **13** θεᾶς] θεωρίας
 R **14** καινῶν] κοινων M **14 – 15** κάκείνα – ἠγούμενοι] om. M **18** τὸ] s. l. add.
 M αἰωνίαν βίωσιν] αἰωνιον αἰωσιν (*sic*) M **19** τοῦτον – Ἀβραάμ] om. R
 κλιζόμεν V^W, κλιζομεν M^{a. c.} κολπον αβρααμ M, ἀβραάμ κόλπον V^W **20** ἀρι-
 στερὰ] ἀριστερὰ V^W, om. M **21** ἀλλὰ] αλλη M^{a. c.}, αλλη M^{p. c. man. rec.} οἱ] om. M
22 ἐπιγελῶνταις M, ἐπιτελοῦντες V^W **23** καὶ] om. M V^W μέρη] om. M V^W
 ὠθοῦσιν V^W **24** Οἱ] οἱ R, οἱ M^{a. c. ut videtur}, ἦς M^{p. c.} **25** αλειπτῶς M^{a. c.} **26** απο-
 μοιροῦσιν M **27** ξανθὴν] ἐξανθεῖν V^W

τες, καταπεπλήγασι, τῇ προσδοκίᾳ τῆς μελλούσης κρίσεως ἤδη
 δυνάμει κολαζόμενοι. Ἄλλὰ καὶ οὗτοι τὸν τῶν δικαίων χώρον καὶ
 τοὺς δικαίους ὀρώσι, καὶ ἐπ' αὐτῷ τούτῳ κολαζόμενοι· χάος γὰρ
 βαθὺ καὶ μέγα ἀναμέσον ἐστήρικται, ὥστε μήτε δίκαιον συμπαθή- 5
 σαντα προσδέξασθαι, μήτε ἄδικον τολμήσαντα διελθεῖν. Οὗτος ὁ
 περὶ Ἄδου λόγος, ἐν ᾧ αἱ ψυχὰι πάντων κατέχονται ἄχρι καιροῦ
 ὃν ὁ θεὸς ὤρισεν, ἀνάστασιν τότε πάντων ποιησόμενος, οὐ ψυχὰς
 μετενσωματῶν, ἀλλ' αὐτὰ τὰ σώματα ἀνιστῶν, ἃ αἰεὶ λελυμένα
 ὀρώντες εἰ ἀπιστεῖτε, Ἕλληνες, μάθετε μὴ ἀπιστεῖν. Τὴν γὰρ ψυ- 10
 χὴν γενητὴν καὶ ἀθάνατον ὑπὸ θεοῦ γεγονέναι πιστεύσαντες
 κατὰ τὸν Πλάτωνος λόγον, χρόνῳ μὴ ἀπιστήσητε <ὡς> καὶ τὸ
 σῶμα ἐκ τῶν αὐτῶν στοιχείων σύνθετον γενόμενον δυνατὸς ὁ
 θεὸς ἀναβιώσας, ἀθάνατον ποιεῖν· οὐ γὰρ τὸ μὲν δυνατὸς, τὸ δὲ
 ἀδύνατος ῥηθήσεται περὶ θεοῦ. Ἡμεῖς μὲν οὖν καὶ σῶμα ἀνίστα- 15
 σθαι πεπιστεύκαμεν. Εἰ γὰρ καὶ φθείρεται, ἀλλ' οὐκ ἀπόλλυται
 τούτου γὰρ τὰ λείψανα γῆ ὑποδεξαμένη τηρεῖ, καὶ δίκην σπόρου
 παινομένου καὶ τῷ γῆς λιπαρωτέρῳ συμπλεκόμενου ἀνθεῖ. Καὶ
 τὸ μὲν σπαρὲν κόκκος γυμνὸς σπεῖρεται, καὶ κελεύσματι τοῦ δη-
 μιουργήσαντος θεοῦ θάλλων, ἡμφιεσμένος καὶ ἔνδοξος ἐγείρεται,
 οὐ πρότερον εἰ μὴ ἀποθανὼν λυθῆ καὶ γῆ συμμιγῆ· ὥστε τὴν ἀνά- 20
 στασιν τοῦ σώματος οὐ μάτην πεπιστεύκαμεν, ἀλλ' εἰ καὶ λύεται
 πρὸς καιρὸν διὰ τὴν ἀπ' ἀρχῆς γενομένην παρακοήν, ὡς εἰς χω-

9 – 11 Τὴν – λόγον] cf. e. g. Plat., *Phaedr.*, 246a1–2 14 – 1293, 11 Ἡμεῖς – κρι-
 θήσονται] exstat etiam in I / C cap. A 10, 47 (Irenaeo <Lugdunensi> attributus)
 17 – 20 Καὶ – συμμιγῆ] cf. Ioh. 12, 24 20 – 21 ὥστε – πεπιστεύκαμεν] cf. I Cor.
 15, 17

2 χορὸν V^W 2 – 3 καί² – δικαίους] *post* ὀρώσι *transpos.* M 3 αὐτὸ τοῦτο V^W 4
 μήτε] μὴ V^W, μὴ M^{a.c.} 5 οὗτος M, οὕτως R 6 αδοῦ M αἰ] *om.* V^W 7 τοτε
 ἀνάστασιν M ποιησάμενος R 8 μετενσωματῶν] μετενσωματων M^{a.c.} ut videtur,
 ἄνευ σωματων M^{p.c.} man. rec. ἄλλα M ἃ] *om.* V^W αἰ] *om.* V^W R 9 εἰ] *om.* M
 V^W 10 γενητὴν] γεννητὴν M ὑπὸ θεοῦ] *post* γεγονέναι *transpos.* M θεοῦ]
praem. τοῦ V^W πιστεύοντες M 11 πλάτωνος V^W χρόνῳ – ἀπιστήσητε] μὴ
 ἀπιστεῖται χρόνῳ M ὡς] *sic Margunius/Hoeschelius (ed. 1601), om.* PM V^W R
 καὶ] *add.* γὰρ M 13 ἀναβιώσαν M ποιησαι M 13 – 1295, 19 οὐ – αὐτόν] *om.*
 R 13 γὰρ] *om.* V^W δυνατῶς V^W 14 ἀδύνατως V^W περὶ] *praem.* καὶ V^W
 μὲν] *om.* V^W 15 καὶ] *om.* P V^W ἀπολλυται P 16 γῆ] *praem.* ἢ M 17 παινο-
 μένου] πενομένου P συμπλεκωμένου M, συμπλεκόμενῳ (συν- P) P V^W ἀνθεῖ
 P, ἀνθεῖ V^W, ἀνθη M 18 καὶ] *om.* P V^{W a.c.} κελεύσματι] *praem.* τῷ M 19 θάλ-
 λων] θαττον M 22 πρόσκαιρον PM V^{W a.c.}, προσκαιρὸν V^{W p.c.} γεναμενην M

νευτήριον εἰς γῆν καθίσταται, πάλιν ἀναπλασθησόμενον, οὐ τοι-
 οὔτον – φθειρόμενον –, ἀλλὰ καθαρὸν καὶ μηκέτι φθειρόμενον,
 ὡς ἐκάστῳ σώματι ἢ ἰδία ψυχῇ ἀποδοθήσεται· καὶ τοῦτο ἐπενδυ-
 σαμένη, οὐκ ἀνιαθήσεται, ἀλλὰ συγχαρήσεται, καθαρὰ καθαρῶ
 5 παραμείνασα, ὡς ἐν τῷ κόσμῳ τῶν δικαίως† συνοδεύσασα· καὶ
 μὴ ἐπίβουλον ἐν πᾶσιν ἔχουσα, μετὰ πάσης ἀγαλλιάσεως ἀπολή-
 ψεται. Οἱ δὲ ἄδικοι οὐκ ἀλλοιωθέντα τὰ σώματα, οὐδὲ πάθους ἢ
 νόσου μεταστάντα, οὐδὲ ἐνδοξασθέντα ἀπολήψονται, ἀλλ’ ἐν οἷς
 10 νοσήμασιν ἐτελεύτων, καὶ ὅποια ἦν, τοιαῦτα ἀναβιώσαντα ἐπεν-
 δύσονται, καὶ ὅποιοι ἐν ἀπιστίᾳ γεγέννηται, τοιοῦτοι πιστῶς κρι-
 θήσονται. Πάντες γάρ, *δίκαιοί τε καὶ ἄδικοι*, ἐνώπιον τοῦ θεοῦ
 λόγου ἀχθήσονται· τούτῳ γάρ *ὁ πατὴρ τὴν πᾶσαν κρίσιν δέδωκε*,
 καὶ αὐτὸς βουλήν πατρὸς ἐπιτελῶν, κριτὴς παραγίνεται, ὃν Χρι-
 στὸν προσαγορεύομεν <***>. Οὐδὲ γὰρ Μίνως καὶ Ῥαδάμανθυσ
 15 κριταί, οἱ καθ’ ὑμᾶς, Ἕλληνες, ἀλλ’ ὃν ὁ θεὸς καὶ πατὴρ ἐδόξασε,
 περὶ οὗ ἐν ἐτέροις λεπτομερέστερον διεληλύθαμεν πρὸς τοὺς
 ἐπιζητοῦντας τὴν ἀλήθειαν. Οὗτος τὴν πατρὸς εἰς πάντας δικαιο-
 κρισίαν ποιούμενος, ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα παρεσκεύασε τὸ δί-
 καιον· οὗ κρίσει παραστάντες οἱ πάντες, ἄνθρωποι τε καὶ ἄγγελοι
 20 καὶ δαίμονες, μίαν ἀποφθέγγονται φωνήν, οὕτως λέγοντες· Δι-
 काία σου ἢ κρίσις· ἥς φωνῆς τὸ ἀνταπόδομα ἐπ’ ἀμφοτέροις τὸ
 δίκαιον ἐπάγει, τοῖς μὲν εὖ πράξασι δικαίως τὴν αἰδίων ἀπόλαυσιν
 παρέχοντος, τοῖς δὲ τῶν φαύλων ἐρασταῖς τὴν αἰώνιον κόλασιν

11 – 1294, 9 Πάντες – φροντίς] exstat etiam in I / C cap. A 12, 57 (Meletio Anti-
 ocheno attributus) 11 – 1294, 3 Πάντες – παραμένει] exstat etiam ap. Ioh. Zon.,
Epitome historiarum, VI, cap. IV (ed. Dindorf, II, p. 13, 4–23 [<Flavio> Iosepho
 attributus]) 11 Act. 24, 15 12 Ioh. 5, 22 14 – 15 Μίνως – κριταί] cf. e. g. Plat.,
Apol., 41a1–3

1 καθίσταται] καθίεται M 2 φθειρόμενον¹] ἀνιστάμενον *Margunius/Hoeschelius*
(ed. 1601) ἀλλὰ – φθειρόμενον²] *in mg.* V^W 3 ἐκάστῳ] ενεκαστῳ M ἢ] *s. l.* M
 4 συγχαρησηται P, συγχαριεῖται M 5 τῶν δικαίως†] *crucis apposui, sic PM V^W,*
forsan νύμφη, νυμφίῳ δικαίῳ *legendum* (cf. I / C cap. A 10, 47) 7 ἀλλοιοθέντα P,
 αλοιωθεντες M^{a. c.}, αλοιωθέντα M^{p. c. man. rec. ut videtur} 8 ἀλλα M V^W 9 ἐτελευτον P,
 ετελευτησαν M 9 – 10 καὶ – ἐπενδύσονται] *om.* P V^W 9 ἀναβιώσαντα] *sic M,*
forsan ἀναβιώσαντες *legendum* 10 ὅποια M 12 πᾶσαν κρίσιν] κρίσιν πᾶσαν P
 V^W 14 προσαγορεύομεν] προσάγορευομενον P, προσαγορεύομεν θεὸν ἐναν-
 θρωπήσαντα I / C cap. A 12, 57 μηνῶς P, μήνως V^W ραδαμανθυσ M 17
 οὕτως M 21 ἥς] τῆς P^{a. c.} 21 – 22 τὸ δίκαιον] *post* ἐπάγει *transpos.* P V^W 22
 ἐπάγει] ἄγει V^W P^{c.} εὐπραξασι P, εὐπραξασιν M 23 παρασχόντος P V^W

ἀπονέμοντος· καὶ τούτοις μὲν τὸ πῦρ ἄσβεστον διαμένει καὶ ἀτε-
 λεύτητον, σκώληξ δέ τις ἔμπυρος μὴ τελευτῶν, μὴ δὲ σῶμα δια-
 φθείρων, ἀπαύστῳ ὀδύνη ἐκ σώματος ἐκβράσσω παραμένει.
 Τούτους οὐχ' ὕπνος ἀναπαύσει, οὐ νῦξ παρηγορήσει, οὐ θάνατος
 τῆς κολάσεως ἀπολύσει, οὐ παράκλησις συγγενῶν μεσιτευσάντων 5
 ὀνήσει. Οὐ γὰρ ἔτι δίκαιοι ὑπ' αὐτῶν ὀρῶνται, οὐδὲ μνήμης γί-
 νονται ἄξιοι, μόνοι δὲ οἱ δίκαιοι δικαίων μεμνήσονται ἔργων, δι'
 ὧν ἐπὶ τὴν οὐράνιον βασιλείαν κατήντησαν, ἐν ἧ οὐ πόνος, οὐ
 λύπη, οὐ φθορά, οὐ φροντίς, οὐδὲ νύξ, οὐδ' ἡμέρα χρόνῳ μετρου-
 μένη, οὐχ' ἥλιος ἀνάγκη κύκλον οὐρανοῦ δρόμῳ ἐλαυνόμενος, 10
 οὐκ ἄγγελος ὠρῶν μέτρα ἢ κέντρα πρὸς εὐγνωστον ἀνθρώπων
 βίον διαμετρούμενα ὀροθετοῦντες, οὐ σελήνη φθίνουσα ἢ αὐ-
 ξουσα ἢ τροπὰς καιρῶν ἐπάγουσα, οὐχ' ὑγραίνουσα γῆν, οὐδὲ ἡ-
 λιος ἐπικαίων, οὐκ Ἄρκτος στρεφομένη, οὐκ Ὠρίων γεννώμενος,
 οὐκ ἄστρων πλάνη ἐνάριθμος, οὐδὲ πλανητῶν ζήτησις ἀνάριθμος, 15
 οὐ δύσβατος γῆ, οὐδὲ δυσεύρετος παραδείσου πύλη, οὐδὲ δεινὸν
 θαλάσσης φρύαγμα, κωλύον ἐπιβάντα πατεῖν, εὐβατος δὲ καὶ
 αὕτη τοῖς δικαίοις γενήσεται, οὔτε τοῦ ὑγροῦ στερουμένη, οὐδὲ
 τοῦ στερροῦ, διὰ τὸ κοῦφον τοῦ ἴχνους πατουμένη, οὐκ οὐρανὸς
 ἀοίκητος ἀνθρώποις, οὐδὲ τούτου ὁδὸς ἀναβάσεως ἀνεύρετος, οὐ 20
 γῆ ἀνέργαστος, οὐδὲ ἀνθρώποις ἐπίπνοος, αὐτόματος δὲ φύουσα
 καρποὺς πρὸς εὐκοσμίαν ἢ προστάξει ὁ δεσπότης, οὐ θηρίων γέ-
 νεσις πάλιν, οὐδὲ τῶν λοιπῶν ζώων ἐκβρασσομένη οὐσία. Οὐδὲ
 γὰρ ἀνθρώποις πάλιν γέννα, ἀλλ' ὁ τῶν δικαίων ἀριθμὸς διαμέ-

1 Marc. 9, 43 2 Ibid. 9, 48; Is. 66, 24

1 ἀπονείμαντος V^W, ἀπὸνίμαντος P διαμενῆ M 2 μὴ δὲ] μητε PM 3 ἀπαύστῳ
 ὀδύνη] *scripsi* (cf. I / C cap. A 12, 57), ἀπαύστῳ (-ως a. c. ut videtur) ὀδύνη V^W,
 ἀπαυστῶς ὀδύνην M, ἀπαυστῶς ὀδύνη P ἐκβράσσω] sic V^W P.^{c.} (cf. I / C cap. A
 12, 57), ἐκβράζων (-α- M) PM V^W a. c. 4 οὐ¹] *praem.* τουτους M 7 μεμνησωντα
 P^{a. c.}, μεμνησωνται P^{p. c.} M 8 ουρανιων M οὐ πόνος] ὁ ὕπνος (ῦ- P) P V^W 9
 οὐδ' οὐδὲ V^W, ουδε P 9-10 χρονου μετρημενη M 13 ἀπάγουσα P V^W οὐχ'
 οὐχι M γῆν] γῆ M οὐδὲ] οὐχ' M 14 ἄρκτος M P.^{c.} ουκ'ωρίων M, οὐχοριον P,
 οὐχόριω V^W a. c., οὐχώριων V^W P.^{c.} γεννώμενος P, γενόμενος M V^W 15 οὐδὲ -
 ἀνάριθμος] *in mg.* V^W 16 πύλη] αὐλή P V^W 17 κολουον M, κωκούον V^W, κώκουον
 P εὐβατον P 18 αὕτη] *scripsi*, αὕτη V^W, αὐτῆ M, αὕτη P δικαίοις] *add.* τοῦ
 θεοῦ M γενήσεται M στερρουμενη M οὐδὲ] ουτε M 19 ισχνοῦ (ῖ- P) P
 V^W οὐρανοῦς P^{a. c.} 21 αὐτοματι P, αὐτομάτη V^W 22 ἦ] ἢ P, ἦ (*spir. e corr.*)
 V^W, οὔ M^{a. c.} ut videtur, οὐς M P.^{c.} man. rec. θηρίων] θηρῶν M 24 παλιν ἀνθρωπος M
 γέννα] γεννᾶ M P.^{c.} V^W P.^{c.} τῶν] *scripsi*, μετὰ PM V^W

νει ἀνέκλειπτος, ἅμα δίκαιοις ἀγγέλοις καὶ πνεύμασι θεοῦ τε καὶ
 τῷ τούτου λόγῳ· ὃς τῶν δικαίων χορὸς ἀνδρῶν τὲ καὶ γυναικῶν
 ἀγῆρωσ καὶ ἄφθαρτος διαμένει ὑμῶν τὸν ἐπὶ ταῦτα προαγομέ-
 νον θεὸν διὰ τῆς τοῦ ἐν βίῳ εὐτάκτου νομοθεσίας· σὺν οἷς καὶ
 5 πᾶσα ἢ κτίσις ἀδιάλειπτον ὕμνον ἀνοίσει, καὶ αὐτὴ ἐλευθερω-
 θεῖσα ἀπὸ τῆς φθορᾶς εἰς ἀφθαρσίαν διαυγῆ τε καὶ καθαρῶ πνεύ-
 ματι δεδοξασμένη. Οὐχ' ὑπ' ἀνάγκης δεσμοῦ συσχεθῆσεται, ἀλλ'
 ἐλευθεριάζουσα ἐκούσιον τὸν ὕμνον ἅμα τοῖς ἐλευθερωθεῖσιν
 πάσης δουλείας, ἀγγέλοις τὲ καὶ πνεύμασι καὶ ἀνθρώποις, αἰνέσει
 10 τὸν πεποιηκότα. Τούτοις ἐὰν πεισθέντες, Ἕλληνες, καταλείψετε
 τὴν ματαιότητα τῆς ἐπιγείου καὶ χρηματεμπόρου σοφίας, καὶ μὴ
 περὶ λέξεις ῥημάτων ἀσχολούμενοι τὸν νοῦν εἰς πλάνην συνώ-
 σητε, ἀλλὰ τοῖς θεοπνεύστοις προφήταις καὶ θεολόγοις ἐξηγηταῖς
 ἐγχειρίσαντες τὰς ἀκοάς, θεῷ πιστεύσητε, ἔσεσθε καὶ τούτων κοι-
 15 νωνοί, καὶ τῶν μελλόντων τεύξεσθε ἀγαθῶν, ἀμέτρου τὲ οὐρανοῦ
 ἀνάβασιν καὶ τὴν ἐκεῖ βασιλείαν ὄψεσθε. Φανερώσει γὰρ θεός, ἃ
 νῦν σεσιώπηται, ἃ οὔτε ὀφθαλμὸς εἶδεν, οὔτε οὖς ἤκουσεν, οὔτε
 ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου ἀνέβη, ὅσα ἠτοίμασεν ὁ θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν
 αὐτόν.

---

 17 – 19 I Cor. 2, 9

---

1 ἀγγέλοις] ἀγγελιοις τε M   **2** λόγου P V^W   ὃς] ὡς M^{a.c.}, ὡς ὁ M^{p.c. man. rec.}, ὄν
 V^W   χωρος M   **3** ἀγῆρῳσ P, ἀγῆρω M, ἄγῆρος (*e corr.*) V^W   ἀφθάρτως V^{W a.c.}
 ὑμῶν] ὑμων M^{a.c.}, ὑμνων M^{p.c.}   **3 – 4** τὸν – θεὸν] τῶν ἐπι παντων θεῶ (θεὸν
man. rec.)· τὸν ἐπὶ ταυτα προσαγωμενον M   **4** τῆς – βίῳ] του στυννυ βιου M
 νομοθεσια P   σὺν οἷς] *in mg.* V^W   **7** Οὐχ' ὑπ'] οὐκυπ P   δεσμῳ M   ἀλλα P
 V^{W a.c.}   **9** ἀπασης M   **10** πεποιηκότα – ἐὰν] πεποιηκότα τούτους, ἐὰν P V^{W a.c.}
 (*post* πεποιηκότα *interpunx.* V^W)   καταλειψεται M, καταληψέται (*sic*) P   **11**
 χρηματεμπόρου] χρημάτων (-α- P) πόρου (πο- P) P V^W   **12** περὶ] περ M^{a.c.}   ἀ-
 σχολουμένην P   πλανη M^{a.c.}, πλανην M^{p.c.}   **12 – 13** συνωθησητε M   **13** προφή-
 ταις] προφηταις τε M   θεολόγοις] θεολογοῖς M, θεοῦ λόγοις P V^W   **14** ἐγχειρη-
 σαντες P, ἐπιχειρησαντες M   πιστευεται M   **15** τεξεσθαι P^{a.c.}, τευξεσθαι P^{p.c.}
 ἀμετρον τε M   **16** ὄψεσθε. Φανερώσει] ὄψεσθε φανερώς, εἰ P V^W   **17** ἃ] *erasum*
in V^W ut videtur   ἶδεν P, εἶδεν M   **18** ὅσα] ἃ M

